

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

UNIV

GENT

MYTHOGRAPHORUM LATINORUM

TOMUS ALTER,

Complectens

FABII PLANCIADIS FULGENTII

Mythologias, Continentiam Virgilianam,
& libellum de Prisco Sermone;

LACTANTII PLACIDI

Argumenta Metamorphoseôn Na-
sōnarianarum;

ALBRICI PHILOSOPHI

Commentariolum de Imaginibus
Deorum.

AMSTELÆDAMI

Ex Officina viduæ JOANNIS à SOMEREN
A. C. MD LXXI.

MUSEUM OF NATURAL HISTORY MUSEUM OF NATURAL HISTORY

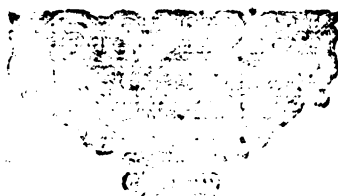
THE MUSEUM OF NATURAL HISTORY

OF THE CITY OF NEW YORK

THE MUSEUM OF NATURAL HISTORY
OF THE CITY OF NEW YORK
HAS THE HONOR TO ANNOUNCE
THAT IT HAS RECEIVED

FROM THE
-OF THE
OF THE
OF THE

THE MUSEUM OF NATURAL HISTORY
OF THE CITY OF NEW YORK
HAS THE HONOR TO ANNOUNCE
THAT IT HAS RECEIVED

THE MUSEUM OF NATURAL HISTORY
OF THE CITY OF NEW YORK
HAS THE HONOR TO ANNOUNCE
THAT IT HAS RECEIVED

Amplissimis, & multo Literatissimis

V I R I S,

HENRICO à BLEISWYCK I C.

*Reip. Delph. Senatori, atque ejusdem nomine ad
Concilium Ordinum Hollandiæ Delegato;*

THEODORO RYCKIO I C.

*Historiarum & Eloquentiæ in Leidenfî Academiâ
Professori,*

AMICIS SUIS MAGNIS,

T H O M A S. M U N C K E R U S

S. P. D.

Quod ingenii sui monumen-
ta viris inscriptum ire non
vulgaribus hodie amant ho-
mines eruditi, id quam non
heri demum aut nudius ter-
tius exortum, sed in more positum jam
olim apud sæculum prius fuerit, latere o-
pinor nemini, nisi si quis ingenio ita agre-

* 2

sti

D E D I C A T I O.

sti sit & à Musis averſo, ut venerabile illud antiquorum depoſitum, libros dico illorum, nunquam tractaverit. Verum ut diverſi hominum ſenſus ſunt, nec voto heic uno vivitur, ita nec unâ de cauſſâ dedicationes illas inſtitui videas. Qui φιλοκτείανⓈ eſt, & beatiffimum cenſet, qui plurimum habet, ſecundâ oratione tantum non ſtellis ac Jovis concilio inferet divites illos Satrapas, auresque eorum, quo ſuos ſibi auro expleat ſacculos, braçteis eloquentiæ divitabit egregiè. Quem non contentum forte ſuâ ambitio excruciat, ita ut ſolos felices exiſtimet, qui in excelfo vitam degunt, propemodum ſerviliter adulari eos videbis, qui rerum potiuntur, ut hac ratione nido extendat & ipſe aliquando pennas majores. Miſeri ambo quidem, quod adeo cupiditatibus imperare nequeant: ſed magis multo κίμβαξ ille & κίπφⓈ, qui pecuniolæ ſervit ſuæ, Jovemque, ut ſtolidè putat, in arcâ clauſum tenet. Alter ille ventoſus, qui tam altè ſpirat, etſi vitio inquinatus eſt, quod

vir-

DEDICATIO.

virtuti sit propius, vivendi se tamen valdè imperitum ostendit, ut qui reges posse & regum vitam etiam sub tecto pauperino longè præcurri ignoret. Quamvis licet infinitis nominibus Deo immortalì obstrictus sim, tamen hoc uno gratias ei vel in primis agere immortales debeo, quod ejus benignitate accidit, ut nec fortuna mihi mea unquam displicuerit, nec visum parum fuerit, quod manu illa quamlibet parcà obtulerat. Cæterum convenientior longè & probabilior eorum ratio, qui illis scripta sua nuncupant, à quibus vel ipsi beneficio aliquo insigni affecti, vel studia ita culta sint, ut literis suum ponere pretium, contraque imperitorum, quos solos osores habent bonæ artes, tueri eas contemptum valeant. Quamobrem valdè temerè, ne quid gravius dicam, omnino feceram, si, cum eo essem judicio, & amicis de mythologicis meis consecrare aliquid instituisssem, vos præteriisssem indonatos, quibus cum plurimum debeo, tum ea studiorum hu-

D E D I C A T I O.

manitatis est cognitio , & tam non vulgaris apud eruditos auctoritas , ut metus nullus sit , ne atro id dente impetat livor , quod vos in tutelam recipere vestram dignati fueritis. Quo magis , ut ne gratiam vestram & patrocinium sollicitè ambientem Planciaden nostrum duriter repellatis , etiam vos atque etiam rogo , sed ita , si benè de juventute & literis mereri pro virili annitor , si debitâ vos semper colui observantiâ , si ita denique me gessi , ut mea nunquam peccata pudorem vobis incusserint. Exiguum , fateor , & soloci admodum filo munusculum hoc , nec dignum satis , quod vobis offeratur : verum quod per se haud magni momenti est , id quæso devotio offerentis magnum vobis faciat ; de quâ quia persuasissimum habeo à vobis nequaquam dubitari , ut multis & pulchris à me ornetur verbis , nihil , opinor , attinet. Unum hoc dicam tantum , nemini vitio datum fuisse unquam , quod deos coluerit , quoquo modo posset ; nec difficilius litasse sæpenu-

me-

D E D I C A T I O .

mero, qui parvam adoleret micam, quam qui integras mactaret cum cornibut auro ratis hecatombas : certè daturum, ut Græculi illius verba ad Hadrianum nunc mea faciam, plus me fuisse, si plus habuissem. Quod si nimis forte familiariter colere vos videbor, eam audaciam, quo vobismet ipsis imputetis, & nostrâ in culpâ vobis ignoscatis, recordamini, quæso, quam sæpe tam familiariter, ut si planè nostræ essetis fasciæ, de his literarum studiis fabulari mecum sustinueritis. Quo interim factò, quod tantorum virorum amicitia honorari impensè mediocritatem nostram existimarem, stimulos subditos mihi non parvos libens agnosco ad multo alacrius, quod ingressus eram, literarum hoc stadium decurrendum. Id autem quo successu fecerim, cum nullorum, quam vestrum, esse malim iudicium, ablegandum ad vestram cognitionem una cum sociis suis Plancia-den putavi, plenos profecto omnes bonæ spei, immo planè confisos, fore ut

*

4

à ne-

D E D I C A T I O.

à neminis vel industriâ promptius suffragium, vel benignitate impètrant veniam faciliorem. Neque enim ulli vel integrius judicant, quam qui intelligunt rem, vel facilius ignoscunt, quam ejus qui difficultatem perspiciunt. Quod ad te attinet, Bleisyici Amplissime, scio equidem quam non per graviores occupationes studiorum sequi tibi amœnitates liceat, cum non tibi, sed reipublicæ, quam tam laudabiliter administras, propemodum omnis vivas. Verum & hoc scio, ita subsecivis horis, hoc est, quibus tibi vacas, ita hæc curare studia, ut illis, qui de iis differentem te audiant, per omnem vitam nihil aliud curasse videaris; immo mirari subeat, unde homini maximis reip. negotiis assiduè distento tanta non humaniorum literarum tantum & antiquitatis, verum theologiæ etiam & jurisprudentiæ nata sit notitia. Verum hæc cum non inania, sed solida, hoc est, vera sint, tacitâ eorum contentus conscientiâ, prædicari ea ab aliis non
su-

supervacuum tantum censes , sed & mo-
 lestè , quod hoc pacto modestiæ tibi
 laus , quâ in primis excellis , imminua-
 tur , non immerito pateris. Idem de te
 quoniam persuasissimum habeo , Rycki
 Celeberrime , neminem mirari velim , quod
 nihil heic dicam , nec de exquisitâ eru-
 ditione tuâ , quâ cum Batavum Athe-
 næum haud parum illustras , tum & ju-
 ventutem ab ore tuo pendentem prome-
 reris insigniter ; nec de virtutibus tuis re-
 liquis , quæ civem non minus te præ-
 clarum , quam virum reddunt bonum.
 Una illa amicitia per ipsos septendecim
 & amplius annos absque ullâ querelâ in-
 ter nos culta , quia ejus sive eximiâ qua-
 dam voluptate in mentem mihi nunquam
 venit , nec silentio præteriri debet : im-
 mo eam nepotes nostri ut sciant ac imi-
 tentur , libellus hic faciet nomini tuo
 consecratus , dummodo traxerint Deum
 vota nostra. In quo omine tam bono
εὐσφωρίσας hujus facio finem , & valere
 vos ambos , Optimi Virorum , diu mul-
 tum-

DEDICATIO.

tumque opto, quo permultis adhuc annis patriæ, quemadmodum cummaximè facitis, facere aliquid boni possitis.

Scrib. Delph. Bat.
postrid. Non.
Januarias anni
CIO IDC LXXXI,

L E-

LECTORI BENEVOLO

S. D.

AD Fulgentium accuratius, quam factum adhuc est, recensendum adhibuimus MSS. duos codices membranaceos Leidenfis Bibliothecæ: quorum alter, sic satis antiquus, Mythologicon & Continentiam Virgilianam una cum duobus prioribus libris Martiani Capellæ de Nuptiis Philologiæ complectebatur: in altero, vetustatis item non contemnendæ, descriptus erat libellus de Prisco Sermone, ut & Excerpta Paulli ex Festo, Glossæ in 1. & 11. librum Georgicarum Virgilii, nonnullaque alia ad rem grammaticam pertinentia. Per hos ergo codices si quid boni forte obtigisse Planciadæ nostro judicaveris, gratias eo velim nomine agas Friderico Spanhemio & Theodoro Ryckio, Professoribus in Batavo nostro Athenæo longè celeberimis, quorum beneficio eorum ad tempus usuram minime, ut reor, inutilem impetravi. Mythologici editiones præter Commelinianam anni MD LXXXIX. à nobis consultæ variæ; quas inter visæ præcipuæ sunt cum Augustana cum Jacobi Locheri commentariis anni MD XXI. tum tres Basileenses; quarum prima Hervagiana; à Micyllo anno MD XXXV. annotatiunculis nonnullis hic illic instructa: secunda ex officinâ Henrici Petri anno MD XXXVI. prodiit: tertia à filio ejus Sebastiano anno MD LXXXVII. emissæ est, & curâ Henrici Justi Fulgentii Episcopi operibus conjuncta. Parisinam, quam anno MD LXXVIII. protulit Johannes Parant, & Lugdunensem, anno MD LXXVIII. in officina Johannis de Gabiano excusam, ex Micyllianâ, quæ varios Mythographos in
unum

P R Æ F A T I O.

unum velut fasciculum conjunxit, fideliter expressas deprehendi, si paucula, & quæ in censum vix veniant, excipias. Antiquissima, immo princeps omnium, quam Baptistæ Pii commentariis illustratam anno MDCCC LXXXVII. Mediolanenses nobis dederunt. Eam diu multumque quæsitam tandem aliquando ex Bibliothecâ nobis Daventriensi suppeditavit doctissimus ille Consul & Professor Gisbertus Cuperus. Verum pro thesauro carbones, quod ajunt, reperi; adeo exigui visa momenti sunt, quæ ad illum scriptorem congesterat vir ille alioquin eruditus. Interim religio nobis fuit non dare tibi textum Commelini, cum perquam fidenter ille nitori se pristino restituisse Fulgentium gloriatur. In libello de Prisco Sermones sequuti sumus Mercerum, qui illud scriptum cum Nonio Marcello anno MDCC XIV. recensuit, & notis perquam elegantibus illustravit. Sed quam licenter Hadrianus Junius, cujus ipse vestigiis insistit, in eo resurgendo grassatus sit, docebunt te nostræ animadversiones. Cæterum ne fucum nobis faciat in isto libello Fulgentius, non de nihilo verearis. Nam cum ejus ætate magnâ sui parte non à Gothis tantum, sed ab ipsis Christianis præpostero religionis zelo spoliata essent bibliothecæ, licere sibi arbitratum dicas, ut auctoritatem advocet complurium scriptorum, qui nunquam videntur exstitisse, certè aliis incomperti sunt. Quia tamen nihil sperui debet, in quo vel minimum antiquitatis relucet, & chartæ non multum poscebat hoc opusculum, ut nec alterum illud de Virgilianâ Continentiâ, Mythologico utrumque subjungendum censui, ne quid eorum, quæ Planciadæ hujus supersunt, à te desideraretur. Virgilianæ Continentiæ rariores in-

ve-

P R Æ F A T I O.

veniuntur editiones: ego certè præter *Commelinianam* non aliam vidi, quam quæ *Servio Danielis* anno *CIO IJC XXXVI.* præmissa est, & ab homine literato cum *MSS. 2.* collata, unde excerptæ lectionum varietates marginem occuparunt. Quâ autem ætate *Planciades* noster floruerit, affirmare pro certo non possum. *Modius Novantiquarum Lectionum* *epist. lxi.* æqualem fuisse, vel certè supparem *Ruspensi Episcopo*, & vixisse in *Africâ*, arbitratur. Afrum fuisse quam manifestè arguat stylus, multis heic demonstrare possem, si opus foret; sed hoc facimus alibi. Accedit hic, quod *Presbyter* ille *Catus*, cui inscribit suas *mythologias*, *Carthaginensis* fuerit, ut volunt *vett. editiones*: id quod & à *membranis Leidenfis* confirmatur. Nec displiceat forte admodum, quod æqualem faciat fulgentissimo illi *Fulgentio*, qui in *Numidiâ* episcopum gessit, cum ex præfatione *Lib. 1.* appareat, gravem & ejus tempore *orthodoxorum* fuisse persecutionem, quæ alterum illum vel in primis nobilitavit. Adverterunt me statim, ut primum in manus sumsi hunc scriptorem, verba illa *pag. 2.* Quia nunquam est malum immortale mortalibus, tandem domini regis felicitas adventantis velut solis crepusculum mundo, tenebris dehiscen-
tibus, pavores absterfit. Quis ille dominus, sive dominus, ut membranæ habent, rex est? *Glossa interlinearis codicis Leidenfis* *Zenonem* intelligendum monet: in quo etsi errat, apparet inde tamen, circa quæ scriptorem hunc tempora vixisse existimatum olim sit. *Locherus* rectius, meo quidem judicio, *Hildericum* innuisset, qui in *Africâ* ecclesias orthodoxas restituit, & episcopos ab ejus patre *Thrasamundo* in exilium actos

re-

P R Æ F A T I O.

revocavit. Sed turbat paullulum, quod paullo ante dixit, Sopitis in favillâ silentii raucifonis jurgiorum classicis, quibus me Galagetici quassaverant impetus. *Salmasius in orâ codicis sui emendaverat Gallogetici. Gallogetæ essent turba miscellanea ex Gallis & Getis conflata. Sed an ita vocari possent Vandali? Deinde, an ita loqueretur sub rege Vandalo? Illud, inquam, turbat me, & item alterum istud, quod libellum de Virgilianâ Continentiâ, ut & de Prisco Sermonem ad Chalcidum scripsit. Quod si Chalcidius ille is est, qui Timæum Platonis interpretatus est, ut videtur existimasse Gesnerus in Bibliothecâ; & affirmare non dubitat Godofredus, cum titulum libelli de Prisco Sermonem ita conceptum ediderit, Fulgentii libellus de Prisco Sermonem ad Chalcidum Grammaticum, Platonis Timæi Ecphrasten; vixerit tempore Constantini Magni, ut ex illis non vanè admodum colligas, quæ Adversar. Lib. XLVIII. cap. 8. congeffit Barthius. Sed ego inclinaverim magis in priorem sententiam, in quâ Modius & Locherus conspirant, nisi quod hic episcopum illum fuisse senserit. Nec longè ab eâ, quod ad ætatem attinet, discedit Glossator ille modo laudatus, siquidem Zeno annis non admodum multis præcessit Justinianum, sub quo Hildericus regnum obtinere cæpit in Africâ. Nam Fulgentius ille Ruspensis claruit, ut ait Isidor. Illustr. cap. 27. sub Thrasamundo rege Vandalorum, Anastasio Imperatore regnante. Isidorum secutus est Trithemius cum de eodem Ruspensi episcopo ait: Claruit temporibus Thrasamundi regis Vandalorum Catholicas ecclesias persequentis sub Anastasio Imperatore, anno domini quingentesimo. Vi-*

de-

P R Æ F A T I O.

detur Glossator respexisse id, quod in de Persecut. Vand. Lib. I. extremo narrat Victor, intercedente Zenone, Carthagini Orthodoxis reſerata eſſe eccleſiam ſuam, & episcopum redditum. Verba ejus adſcribam: Poſt hæc Geiſericus Eccleſiam Carthaginis claudi præcepit, diſſipatis atque diſperſis per diverſa exiliorum loca, quia episcopus non fuerat, præbyteris & miniſtris: quæ vix reſerata, Zenone principe ſupplicante per patritium Severum, & ſic univerſi ab exilio redierunt. Ridicula-rium ergo eſt, quod in præſatione ſcribit Baptiſta: Tempore Gaſleni floruit Imperatoris: episcopatum iniiit ſub Athanaſio. Anaſtaſio ſcribere voluit forte. In Cataſtrophæ ſcriptorum Fulgentii nullius Mythologi- ci meminit Iſidorus, quod alioquin ille, amator tantus ſæcularis doctrinæ, non reticuiſſet, ſi ullum ab eo reli- ctum eſſet. Cæterum ut ætas hujus ſcriptoris, ita & ipſum nomen controverſum eſt. Lundorpius in Homo- logum de Petronio auctorem Mythologiarum ap- pellat Furium Publium Fulgentium; Continentiæ Vir- gilianæ, Flavium Calpurnium Flumentium; Libelli de Priſco Sermone, Fabium Fulgentium Planciaden. Sed fallitur multum vir doctus. Nec diverſorum ſcri- ptorum ſunt hæc opuscula iſta, nec auctor eorum Fu- rii vel Flavii habuit nomen. Diſertim enim vet. membranæ Fabium Planciaden Fulgentium vo- cant cum Mythologiarum, tum & Continentiæ Virgi- lianæ ſcriptorem. Fabium fuiſſe dictum liquet ex ipſiusmet verbis, quibus unam de Muſis ſe alloquen- tem introducit in Præſat. Lib. I. Eia, inquit, Fabi. Anacreonticis &c. Nec rectè Placiaden pro Plan- ciaden videntur facere editi antiquitus, cum Plan- cia-

P R Æ F A T I O.

ciades habeatur in libris manu exaratis ; id quod Voſſio in *de Vitt. Sermon. Lib. I. cap. 16.* videtur factum à Planeius. Scribit tamen Rivetus *Critici Sacri Lib. IV.* vidisse se istas Mythologias in bibliothecâ Gemblacensis monasterii sub nomine cujusdam Placiadis Fulgentii. Atque ita edidit quoque Baptista Pius. Sed fugisse videtur oculos eorum lineola super *A* literam ducta. Addit Rivetus Mythologias Carthaginensi episcopo adscribi à nonnullis. Intellexerunt, opinor, illi episcopum cum, ad quem libros de Divinis Officiis scribit Isidorus. Hæc scripseram, cum, ecce, literæ ab illustri viro Nicolao Heinsio docent me scriptoris hujus duo exemplaria pervetusta reperiri in armariis Vaticanis, quorum alterum hanc præferat inscriptionem, Fabius Placius de Fulgentio moralis expositio Virgilianæ Continentiæ. Adhæc in Mediceis exstare perantiquum codicem, literis exaratum Longobardicis, illique adnexum Servio, cujus beneficio conservata sint nobis erudita in Maronem scholia sub nomine Junii Philargyrii. Atque ista sunt, lector benevole, quæ de Fulgentio nostro dicere nunc habui: quibus si quis certiora me docuerit, gratias ei memnero multo gratissimas. Nec de auctore Argumentorum Metamorphoseon Nasonis quicquam habeo, quod certum ac indubitatum esse affirmare auserim; immo nec Illustris Heinsius habet, cujus hæc verba sunt in literis eâ de re ad me datis: Scriptor ille, inquit, cujuscunque nominis, qui argumenta Metamorphoseon Nasonianarum continnavit, visus mihi semper est vixisse post belli Gothici tempora: quo factum est; ut bibliotheca pleræque libris spoliata-

P R Æ F A T I O.

rentianâ codex chartaceus hujus scripti parum vetustus, & seorsim sine Nafoniano opere exaratus, qui Donati breviationem fabularum Ovidii libellum hunc nuncupabat &c. Codex ille Florentinus, cujus vir magnus meminit, is S. Marci fuit apud Dominicanos Florentia, ante annos, ipso judice, octingentos scriptus, in quolibet xv. desiderabatur. In eodem cum & argumenta Metamorphoseôn continerentur, conferre ea cum editione Rænerianâ opera pretium duxit, quod præter illum, & alterum Neapolitanum, ætatem annorum circiter quadringentorum habentem, haud ullum alium alicujus invenerit vetustatis, in quo exstarent. Ea ergo codicis illius antiquissimi excerpta cum proximè cum editione Venetâ anni c10 cccc lxxxvi. convenire deprehenderem, causa non erat, cur non protinus præ omnibus aliis sequendam eam mihi, & sicubi aberratum esset, ex MS. emendandam proponerem. Si nihil aliud, hoc certè à me effectum spero, ne in posterum Ræneriani Centones, ex Regii sæpe commentariis malè consuti, pro Lactantianis legantur. Non otiosè lectum à me est, quod præfatur Rænerius, Vetere se exemplari adjutum correxisse innumeros locos, multaque, quæ deerant, adjecisse. Adjecit sanè ille multa, sed audace mehercules exemplo, vel de suo, vel ex Regii commentariis: id quod primus haud vanè odoratus, nec dicere veritus est Viçtor Giselinus, in quem eo nomine immerito ita invehitur Barthius Adversar. Lib. viii. cap. 17. Nec vero Joannis Rænerii in hoc auctore diligentia tam est vituperabilis, quam censet Viçtor Giselinus in Epistolâ ad Georgium

Fa-

P R Æ F A T I O:

Fabricium, nec Regii ille notas intrusit, sed Regius hunc potius exscripsit, ut ex MSS. libris & stilo Lutacii persimili sibi clarum est. Itaque melius de Lutacio judicandum, quam ut phrasin ejus à Regii nequeas discernere, quæ adeo res diversæ sunt, ut nigra sunt dissimilia fulvis, ut plumbo argentum. *Quod si tam dissimilis Regii & Lactantii est stylus, mirari subit, quod non animadverterit Barthius argumentum fab. 2. Lib. v. quod ipse Adversar. Lib. x. cap. 8. illustrat, ut si à Lactantio esset profectum, ad verbum è Regianis Commentariis esse descriptum. Sed Regius, inquit, hunc potius exscripsit. Quem, oro te, exscripsit? Lactantiumne Rænerii? Atqui Rænerius longè Regio ætate inferior fuit. Quod si Regium dicas Lactantium, ut in MSS. eum invenerit, exscriptum inseruisse notis suis, jam ratio tibi reddenda erit, primum cur nunquam eorum MSS. unde tantum supplementorum accesserit Lactantio, mentionem fecerit Regius? deinde, cur nihil simile vel in codicibus Germanicis Giselinus, vel in Italicis invenerit Heinsius? Sed actum ne agam, remittam te necesse est ad animadversiones nostras, quibus vindicare Lactantium & sibi restituere annisi sumus; quod fieri à nobis, quin aliquoties reprehenderemus Rænerium, nequaquam potuisse, facile conjectas. Emendare jam ante sæculum hæc argumenta ex nescio quibus libris Walterianis aggressus erat Giselinus: verum quod in illis ea quibusdam locis mutila essent, adeoque magnam partem evariarent ab Hervagii, Birckmannorum, & Rænerii editionibus, ut non ab uno, sed pluribus facta viderentur, cæpit diffidere probitati librorum suorum, & ad libri quarti initium*

** 2

sub-

P R Æ F A T I O.

*substitit. Nos ivimus ulterius, & ad librum usque xv. qui in MS. desiderabatur, Lactantii contextum, si-
ve τὸ κείμενον, ut Græci magistri loquuntur, ex edi-
tione Venetâ, & codice illo Florentino jam aliquoties
laudato, tantum non in integrum restitutum, bonâ
tibi fide exhibemus. Liber autem quintus decimus an
fide se & auctoritate Rænerii tueri possit, viderit is,
cui fortunæ ejus aliquod MS. obtulerit exemplar. La-
ctantium Placidum hunc eundem esse arbitratur Ræ-
nerius, cujus in Statium habeamus Commentaria; im-
mo, ut mihi videtur, etiam argumenta Tragædia-
rum Senecæ; quanquam Donato opusculum hoc inscri-
bant Colonienſes editores, ut & chartaceus ille co-
dex, quem in Florentinâ inspectum bibliothecâ ab Ill.
Heinsio audisti modo. At Barthio non est Grammati-
cus, neque fabularum Ovidii argumenta concinnavit,
sed totum Metamorphoseon opus luculento stylo rede-
git in compendium. Caussam nullus video; quin omnia
suadere mihi contrarium videntur. Sed quod dictio-
nem adeo stylo ejus similem censet, qui eas fabulas,
quæ sub Hygini nomine exstant, consarcinavit, ut
utrumque scriptum propemodum ejusdem parentis vi-
deatur fœtus, in eo perlibenter ei adsentior.*

*Quod ad Albrici, siue is Alfricus est, qui Anglus fuisse,
& annis abhinc sexcentis vel septingentis floruisse
videtur, Commentariolum de Imaginibus Deorum in-
tegrum exstare in Vossianâ Bibliothecâ ex Cl. Tollii no-
tis in Palæphatum didiceram, speraveram fore, ut
meâ operâ non amplius mutilus is scriptor in hominum
manibus versaretur. Verum illustris Vossius eâ de re ap-
pellatus, se vel donasse Tollio, cum is Palæphatum
ederet, vel certè commodasse Albricum istum, respon-
dit,*

P R Æ F A T I O.

dit, nec postilla, cum diem suum obiisset Tollius, rescisse quid eo libro factum sit. At hæredes Tollii negant in supellectile ejus librariâ ullum à se Albricum inventum. Ὅχιλαί αὖ ἐκείνῳ, καὶ ἡφάνισεν ταυτὸν εἰς ἑτοιμία.

*Jam manum tollebam de fabulâ, cum in mentem mihi venit à Cl. Revio in Historiâ Daventriæ præfationem in Fulgentii Mythologias longè aliam, atque hætenus nos habuimus, ex MS. Vet. à Jacobo Fabro depromptam, afferri. Verum supposititium omnino scriptum illud esse, nec Planciadis nostri, tametsi abunde vel sola dictio ostendat, ut repræsentarem id heic tibi, qualecunque sit, satius duxi, quam prætermis-
sisse quicquam, quo scriptor hic vel illustrari vel orna-
ri possit, jure merito arguerer. Audi ergo Revium Hi-
storiæ modo laudatæ pag. 141. Autographum, in-
quit, Jacobi Fabri Daventriensis, qui præfationem
hanc in fabulas Fulgentii Placiadis reperit, est in Bi-
bliothecâ Daventriensi. Sic autem habet: Subeun-
tem præfationem in subjectum librum ipsius Ful-
gentii inveni Lovanii in bibliothecâ squalenti, proli-
dolor, apud Augustinenses in foro piscario, in
libro squalido ob incuriam possidentium. FUL-
GENTIUS: Multa viri veteres cum scribendo glo-
riam sibi quærere viderentur. planâ posteris ora-
tione detexerunt, multa typo, ne vulgata vile-
scerent, competenti involverunt. Multa velut
mystica, etsi jucunditatis tantum gratia, acute ta-
men confinxerunt. Horum primis, utpote pla-
niciem sectatis, itemque ultimis, ut qui involu-
cris nihil adumbraverunt enodationis minus egen-
tibus, medii, figurarum quæ tradunt cuniculis*

P R Æ F A T I O.

tegentes, sine interpretationis adminiculo, ad intelligentiam non perveniunt. De his ergo tractatum, non præsumtionis meæ ostentaria (forte: ostentatoriâ) commentitiave adinventione, sed authenticarum commodiore traditionum aggregatione, publicæ utilitatis studio suscepi; fortasse non otiosum. Neque enim vel omnibus tot grandia, in quibus omnem Philosophiæ haurirent dulcedinem, contigere volumina, vel hæc adeptis sæpe non parum, sæpe nequicquam tanta in rerum multiplicitate, unam rem quamlibet quærendo, placet laborare. Nec quidem hæc omnia, vel pœne omnia figmentorum explicem genera, sed quæ hic facili conjunctione præsto habentur paucula, alioqui difficiliori indagatione invenirentur, vel incassum nonnunquam quærerentur dispersa. Ex hoc ergo fonticulo cyathum quem ad Ausidum, ut tantundem haurires, deferebas, aliquanto, quod mihi videtur, commodius adimplens, si quid quod gustum offendant, nihil enim in humanis actionibus perfectum est, senseris, id vel ad interiora transmissum ex se sapiat, vel si adhuc quoque insipidum perstiterit, congrui amica medicaminis infusione dulcescat, vel si condimentis dulcorari nequiverit, ne magis amarescat, penitus evomatur. Neque enim parum cognosse, sed in parum cognito perseveranter & obnixè perstare, juxta Tullium crimen voces. Quid autem sequens opus velit, à divisione fabulæ reor inchoandum.

Fabularum, quarum nomen (ut ait Macrobius) indicat falsi professionem, aliæ delectationis tantum,

P R Æ F A T I O.

tum, aliæ etiam utilitatis causa conscriptæ sunt. Eas vero, quæ tantum delectant, Philosophi repudiantes, alteram fabularum speciem hoc modo subdividunt: Inventarum autem utilitatis causa fabularum, in quibusdam & materia ficta est, & per mendacia ipse relationis ordo contexitur, ut in fabulis Æsopi elegantissimæ fictionis illustribus: at in aliis materiæ etiam veritas subest, sed hæc ipsa veritas per quædam composita & ficta proferitur. Et hæc jam vocatur fabulosa narratio, non fabula. Ut mysticæ Hesiodi & Orphei de Deorum progenie ortuve traditiones. Ex hac ergo secunda divisione, quam diximus, prior species, quæ concepta de falso per falsum narratur, à Philosophiæ libris prorsus aliena est. Sequens in aliam rursus discrefionem scinditur. Nam cum veritas argumento subest & sola fit narratio fabulosa, non unus reperitur modus figmenta rerum referendi.

Aut enim contextio narrationis per turpia & indigna numinibus ac monstro similia componuntur, ut Dii adulteri, ut Saturnus pudenda Coeli patris abscondens, & ipse rursus à filio, regno positus, in vincula coniectus; quod genus totum philosophi nescire malunt; aut sacrarum rerum notio sub pio & competenti figmento honestaque relatione enunciatur. Et hoc est solum figmenti genus, quod cautio de divinis rebus Philosophantis admittit. Nos vero non minus poetiis quam & Philosophicis subservientes disciplinis, utrasque fabularum species, quas posuimus postremas, quantum se ad præsens facultas dederit,

* * 4

juxta

P R Æ F A T I O.

juxta patrum vestigia prosequemur. Nec te moveat, quod ab admiranda beati Augustini traditione, quam in libro de Civit. Dei promit, in aliquibus videar dissentire: ego neque illum inscribendo præ manu habui, neque Catholicæ fidei traditores in hoc opusculo imitari aggressus sum. Ille quidem altiora, & fortassis veriora proponit, sed hæc mediocres apud antiquos viri tradiderunt. Ut autem ad promissa veniamus, de ortu idolatriæ tractatum inchoemus, de cujus scaturigine omnia pene figmenta manaverunt.

Explicatio notarum, quibus in Commentariis Fulgentianis usi sumus.

- M. Edit. Basil. anni 1535.
- H. Bas. anni 1536.
- I. Bas. anni 1587..
- A. Augustana anni 1521.
- L. Lugdunensis anni 1608.
- P. Parisina anni 1578.
- B. Mediolanensis anni 1487.
- MS. vel Cod. Leid. membranæ vett. Bibliothecæ Leidenfis.

Fabularum, quæ à Fulgentio
explicantur, per
C A P I T A I N D E X,
uti inventus est in MS. Leid.

Lib. I.

- Cap. I. **U**nde Idolium dictum.
 II. *Fabula Saturni.*
 III. *Fabula Neptuni.*
 IV. *Fabula de Plutone.*
 V. *Fabula de Tricerbero.*
 VI. *Fabula de Furiis.*
 VII. *Fabula de Fatis.*
 VIII. *Fabula de Harpyis.*
 IX. *Fabula de Proserpinâ.*
 X. *Fabula Cereris.*
 XI. *Fabula Apollinis.*
 XII. *Fabula de Corvo.*
 XIII. *Fabula de lauro.*
 XIV. *Fabula de novem Musis.*
 XV. *Fabula Phaëthontis.*
 XVI. *De Tripo, Sagittis, & Pythone.*
 XVII. *Quare sine barbâ pingitur, cum pater dicatur.*
 XVIII. *Fabula Mercurii.*
 XIX. *Quare pinnas habere dicatur.*
 XX. *Quare virgam.*
 XXI. *Quare galerum & gallum.*
 XXII. *Quare Hermes.*
 XXIII. *Quare fur, quare celer dicatur.*
 XXIV. *Quare Argum occidisse.*
 XXV. *De Ganymede.*
 XVI. *Fabula Persei & Gorgonarum.*
 XXVII. *Fabula Admeti & Alceste.*

INDEX FABULARUM.

Lib. II.

- Cap. I. *Fabula de Iudicio Paridis.*
 II. *Fabula Minervæ.*
 III. *Fabula Junonis.*
 IV. *Fabula Veneris.*
 V. *Fabula Herculis & Omphale.*
 VI. *Fabula Caci & Herculis.*
 VII. *Fabula Antai & Herculis.*
 VIII. *Fabula Tereſiæ.*
 IX. *Fabula Promethei.*
 X. *Fabula de adulterio Veneris.*
 XI. *Fabula Ulyſſis & Sirenarum.*
 XII. *Fabula Scyllæ.*
 XIII. *Fabula Mida regis & Pactoli fluvii.*
 XIV. *Fabula Minervæ & Vulcani.*
 XV. *Fabula Dionyſii.*
 XVI. *Fabula de Cygno & Leda.*
 XVII. *Fabula Ixionis.*
 XVIII. *Fabula Tantali.*
 XIX. *Fabula Luna & Endymionis.*

Lib. III.

- Cap. I. *Fabula Bellerophontis.*
 II. *Fabula * Perdiccæ.*
 III. *Fabula Actæonis.*
 IV. *Fabula † Ero & Leandri.*
 V. *Fabula Bercynthia & Attis.*
 VI. *Fabula Deæ Psyche & Cupidinis.*
 VII. *Fabula Pelei & Thetidis.*
 VIII. *Fabula Myrrha & Adonis.*
 IX. *Fabula Orphæi & Eurydicis.*
 X. *Fabula Apollinis & Marſyæ.*
 XI. *Fabula Finæ.*
 XII. *Fabula Alphei & Arethufæ.*

*Fabii Planciadis Fulgentii V. Cl. Mythologiarum libri tertii
 Capitula Explicunt.*

* Vide annot. ad illud caput. † Conſule & heic notas noſtras.

INDEX SCRIPTORUM

*Veterum, qui in Commentariis hujus Secun-
di tomi Mythographorum Latinorum
à nobis vel emendantur, vel
explicantur.*

- A** Bdiz Babylonii inter-
pres emend. p. 248.
Ælianus emend. p. 211.
Ampelius emend. p. 56. 91.
283. 312.
Anacreon tentat. p. 11.
Anton. Liberalis emend. p.
231. 234. 238. 241. 257.
288.
--- Lectio ejus Vulg. asserta
p. 203. 240. 280. 310.
--- Explicatus p. 230. 231.
238. 247. 249. 278.
Apitius emend. p. 48. 69.
Apollodorus emend. p. 211.
--- Ejus lectio Vulg. asserta
p. 238.
Apostolius reprehens. p. 283.
Aristophanes emend. p. 265.
Aristoteles emend. p. 121.
Arnobius emend. p. 184.
Artemidorus emend. p. 320.
Asconius emend. p. 286.
Auctor vitæ Virgil. explica-
tus p. 6.
Auctor Altercat. Hadrian.
& Epictet. emend. p. 71.
Avienus emend. p. 261.
Auson. ù lectio vetus revoca-
ta p. 98. 204.
Capella emend. pag. 12. 16.
28. 40. 42. 43. 44. 62.
- 105. 111. 128. 165.
--- Repreh. p. 90.
Cassiodorus emend. p. 37.
109. 314.
Catalecta Vett. Poët. emend.
p. 87. 119.
Catullus emend. p. 233.
Chrysologus emend. p. 59.
Claudianus emend. p. 105.
Cyprianus emend. pag. 105.
151.
Digestorum lectio vetus as-
serta p. 150.
Diogenis Laërtii interpres
repreh. p. 262.
Donatus emend. p. 144.
--- Reprehens. p. 52.
Etymologici magni auctor
emendat. p. 257.
Eustathius emend. p. 131.
Festus Paulli emend. p. 6. 9.
31. 33. 60. 71. 124. 174.
262.
Firmicus emend. p. 205. 309.
--- Tentat. p. 312.
Fortunatus emend. p. 24.
Fron-

I N D E X

<p>Frontinus emend. in <i>Ad-</i>
<i>dend.</i></p> <p>Germanici Scholiastes e-
mend. p. 50. 88. 99. 309.</p> <p>Glossæ Philoxeni emend. p.
12. 17. 82. 86. 128. 138.
165. 171. 177. 180. 218.
253. 313.</p> <p>Glossarium Barthii emend.
p. 18. 183.</p> <p>--- Repreh. p. 169. 210.</p> <p>Glossæ Isidori emend. p. 19.
82. 105. 176.</p> <p>--- Explicatæ p. 179.</p> <p>Glossæ in Virgil. emend. p.
20. 31. 85. 98.</p> <p>Glossæ in Persium emend. p.
53. 307.</p> <p>Gregorius emend. p. 51.</p> <p>Hesychius emend. p. 15. 60.
203. 323.</p> <p>Hipponax emend. p. 203.</p> <p>Homeri Scholiastes emend.
p. 310. Interpr. repreh.
p. 323.</p> <p>Horatius explicatus p. 141.
270.</p> <p>--- Ejus Scholiastes emend.
p. 169. 290. 305.</p> <p>--- Reprehenf. p. 90. 309.</p> <p>Isidorus emend. p. 29. 61.
169. 173. 176. 183. 202.
270. 283. 309. 311. 313.
314.</p> <p>Junilius emend. p. 43. 138.</p> <p>--- Ejus lectio Vulg. defenfa
p. 60.</p> | <p>Juvenalis Scholiastes emend.
pag. 6. 17. 96. 142. 167.
277.</p> <p>Justinus tentatus p. 315. 326.</p> <p>Lactant. Firm. emend. pag.
149. 163.</p> <p>Macer emend. p. 121.</p> <p>Macrobius emend. p. 34.</p> <p>Martialis emend. p. 99.</p> <p>Minutius Felix emend. pag.
205.</p> <p>Nonius emend. p. 285.</p> <p>--- Reprehenf. p. 52.</p> <p>Notæ Tyronis emend. p. 77.</p> <p>Obsequens emend. p. 230.
289.</p> <p>Ovidius emend. p. 285.</p> <p>Paulus Apostolus explicatus
p. 38.</p> <p>Pedo explicatus p. 73.</p> <p>Persii lectio vetus revocata
p. 301.</p> <p>Petronius emend. p. 6. 13.
97. 99. 113. 121. 325.</p> <p>--- Illustratus p. 262. 283.</p> <p>--- Ejus lectio Vulg. defenfa
p. 30. 174.</p> <p>Philargyrius emend. p. 154.
211.</p> <p>Phocas emend. p. 154.</p> <p>Phornutus emend. p. 71.</p> <p>Pindari Scholiastes teritat. p.
261.</p> <p>Plauti lectio asserta 307.</p> <p>Plinius emend. p. 264. 289.</p> <p>Quintilianus emendatus p. 1.
19. 36. 151.</p> <p style="text-align: right;">--- Ten-</p> |
|--|---|

I N D E X S C R I P T O R U M.

--- Tentat. p. 18.	56. 107. 310.
Ruffinus emend. p. 43. 282.	Stephanus emendatus & explicatus p. 278.
--- Explicatus p. 270.	--- Ejus interpres reprehens.
Salustius emend. p. 274.	p. 270. 279.
Sarisberiensis emend. p. 2.	Sulpiciæ fragmentum tentatum p. 4.
Sedulius emend. p. 29.	Tertullianus repreh. pag. 52.
Seneca tentatus p. 140.	Theocriti Scholiastes emend. p. 256.
--- Ejus lectio defensa p. 14.	Turpilius emend. p. 159.
17.	Tzetzes emend. p. 236. 262. 268.
Servius emend. p. 1. 26. 37. 46. 51. 56. 60. 75. 80. 81. 129. 133. 134. 140. 270. 276. 278. 309. 310. 312. 316. 318. 320. 321.	--- Reprehens. p. 33. 205.
Sextus Rufus emend. p. 221. 271.	Valerius Maximus emend. p. 178.
Simeon Sethi emend. p. 150.	--- Illustratus p. 262.
Spartiani lectio vetus asserta p. 23.	Vibius Sequester emend. p. 232. 268. 281.
Statii Scholiastes emend. p. 9.	Victor emend. p. 9.

A D.

A D D E N D A.

P Ag. XXII. a. 21. Ο'π' εἶδεν εἶδ'. *add.*
 Schol. Aristoph. in Nub. act. 1. sc. 1.
 pag. 129. Ed. Cald. Ε'π' εἶδεν
 (Σακευῆς) ἰσχυρὸς μὲν εἶδεν.
 Δίπρ' εἶδ' ἰσχυρὸς πῶς ἐπεί-
 σεν. Τὴν γὰρ αὐτὴν ὥστων εἶναι συ-
 φῆν, τὸ γινώσκον, ὅπ' εἶδεν εἶδ'.
 XXV. a. 9. publicavit Grotius. *add.*
 German. Scholiastes unum ei equum
 album, alterum tribuit nigrum.
 XLVII. a. 17. pro *ε* *contrario*. Usurpa-
 tum illud *ε* *contra* etiam à Salviano
 video Lib. III. p. 77. *At nos ε* *contra*,
non entrantis tantum, sed etiam pro-
mitis invidemus.
 CXLIII. a. 23. *dignaretur & visum.* *add.*
 Usus particulæ illius non ita vulga-
 ris ansam videtur præbuisse corrump-
 pendo Frontino in de Aquæduct. p.
 223. Ed. Keuch. *Ut curaret quate-*
nus alias aquas posset, in urbem per-
duceret, & ampliores ductus faceret.
Leg. quatenus alias aquas posset in ur-
bem perducere &c.

CCXXXII. a. vers. ult. *linguâ dâm tran-*
cavit. *add.* Verum nihil necesse est.
 Justin. Lib. xi. cap. 14. *Pdnam tran-*
catâ corporis parte tolerant.
 CCXXXIV. a. vers. ult. *Bigæ, δίσκ.*
add. *Currens sella* posset verti tamen.
 Nam proprie δίσκ' fuit, ut docet
 Aristophanis Scholiastes in Nub. p.
 134. τὸ σκῆτ', ἐπ' οἱ ἐπὶ τοῖς
 ἵπποις τις ἐλαύνουσιν.
 CCXLVI. a. 46. Odyss. 627. Ed. Baf.
add. & Helych. Φῆμις, inquit, οἱ
 Κίχλαυγες Ἀἰολίηδες. Φηρία, Ἰν-
 ρία. Ἀἰολίς.
 CCLXII. b. 9. *ipse capit.* *add.* nec non
 Justin. Lib. xi. cap. 12. *En collisione*
abjecti partus &c.
 CCLXXXIX. a. 8. *proximè Pompejanus.*
add. Eadem mendâ inquinatum pu-
 to glossarium Philoxeni, & lego pro
Accepto sibi facit, εἰ αὐτὸς ἡγοιστοῖ,
acceptum sibi &c. Catull. carm. 37.
Acceptum facere redditumque vetum.

Operarum peccata.

Pag. LIII. b. 4. *quasi Mercurium.* *leg.*
Mercurium. LXXI. b. 21. *peccati cu-*
leo. *leg.* *aculeo.* XCVI. a. vers. ult. *Pla-*
nipeas audit. *leg.* *Planipedes audit.*
 CII. a. 13. *disexapito.* *leg.* *disexapoto.*
 CIII. b. 5. Εἶαρ ἐλαίης. *leg.* ἐλαίης.
 CXXV. a. 24. Demerftus. *leg.* Demfte-
 rus. CCV. b. 15. *resorbet.* *leg.* *resor-*

beret. CCXVIII. a. 13. παλῆς. *leg.*
 παλῆρ. CCXXVII. a. 2. ὅμνη. *Leg.*
 ὁμίλη. CCCIX. b. 47. περιμυθῆναι.
leg. περιμυθῆναι. CCCXVII. b. 20. *me-*
tus aeris. *leg.* *motus.* In dedicat. Ful-
 gentio præfixâ, *pro* five eximiâ *leg.*
 sine &c.

J U-

JUDICIA

nonnulla de

FULGENTIO

& ejus

SCRIPTIS.

Modius Novantiq. Lect. Epist. LXI.

Nunc volui hæc ad te mittere, specimen eorum, quæ ex tuo veteri membranaceo codice in Mythologiarum libris iis emendavi, qui hæc-
nus pro Fulgentii Episcopi Carthaginensis, sive ejus, cujus multâ pie-
tate & eruditione scripta ecclesiastica multa in manibus habentur, non rectè
circumlati cusique passim sunt; cum constet ex eodem illo tuo antiquo li-
bro, tribusque aliis venerandæ æquæ antiquitatis codicibus, quibus olim Lo-
vanii à Gemblacensis, & nuper Coloniz à Metropolitanæ ecclesiæ Bibliothe-
cæ præfctis, & abbate Sigeburgensi usus sum; cum, inquam, ex his omni-
bus constet, neque divi Fulgentii ejus, cujus scripta sacra hodieque legun-
tur, quique Ruspensi Ecclesiæ præfuit, & multa ab Arianis passus fidei caus-
sâ, eam sedem Asiatico exilio mutare coactus fuit, neque Carthaginensis
aut omnino alterius ullius episcopi has Mythologias esse, sed nescio cujus
Fabii Planciadii Fulgentii Clarissimatus dignitate ornati, qui tamen iisdem
fere cum Fulgentio Ruspensi Episcopo temporibus, & in eadem Africâ vi-
xerit, ut tum plenius à me differetur, cum hujus auctoris opuscula univer-
sa, ex parte nunquam hætenus cusa, ex amplissimâ tuâ bibliothecâ cum
publico communicabo.

Vossius Instit. Orat. Lib. IV. p. 198.

Barbarè egicæpse de re Fulgentius. non quidem fulgentissimus ille Episco-
pus Carthaginensis, cui in antiquioribus editionibus tribuitur, ac à Florido
quoque Sabino adscribitur; sed Grammaticus, qui & Fabius Planciades; cu-
jus de Continentiâ Virgilianâ libellum habemus, & alterum de antiquarum
aliquot vocum interpretatione.

Jes. Scaliger Com. in El. de Ob. Mac.

Quod significet Jovis sit Ganymedes, docet doctissimus Mythologus Fulgen-
tius Lib. I.

Idem Auson. Lect. Lib. II. cap. 29.

Superiores autem Ausonii esse non credam propter stili diversitatem: in
quibus postremis animadvertendum Saturnum dictum Pollucis prolem: quod
explicatur à Fulgentio doctissimo Mythologo ita de Saturno loquente: *Pollu-
cis, inquit, filius, sive à pollendo, sive à pollucibilitate, quam nos humani-
tatem dicimus &c.*

Turnebus Adversar. Lib. XVI. cap. 3.

Textivilitium hic Festus lib. 18. nullius esse significationis scribit, ut apud Græ-
cos nullius est *οκτινδα-ιδε* & *βλιδυει*: sed auctor non contemnendus Fulgen-
tius *Textivilitium* videtur legisse, cum libro de vocibus antiquis ita scribat:
Textivilitium dici voluerunt fila putrida, qua de telis cadunt.

At

At *Brodens Annot. in Q. Calabrum pag. 238.* Fulgentii Mythologiâ quid ineptius?

Et Barth. Comm. ad Stat. Tom. 11. p. 728.

Semeles ineptissimum etymon est apud Fulgentium Lib. 11. Mythol. & tamen doctissimi viri eum Mythologum *doctissimi* nomine commendant, qui totus nihil nisi mera est nugacitas.

Tom. 111. p. 449.

Hæc Fulgentius, quem scriptorem legendo miseratione temporum afficimur; tanta enim jam ruditas à Græcâ literatura erat, ut sibi arrogantia summæ homo omnia scribere licere crederet, modo vel auctores Græcos vel voces ejusdem linguæ per caputque pedesque attrahere posset in medium, & inde suum negotium curare.

I. Baptista Pius in Epist. dedicat. ad Antonium Mariam Bentivolaum.

Explicati commodum ex penario literatorio, cujus tu fuisti condus, Mythologicon Placiadem, fratrem, ut fertur, Cassiodori, hunc chalcitypis officinatoribus tradendum curavimus, nuncupatim tibi dicantes sine provocacione electo judici aureum librum; quid librum? thesaurum potius: quem Sidorius libro 111. eruditissimum, & ob ingenii merita quæstorium vocat, tanquam quæsturâ rejectâ episcopatum Africæ sumferit.

*Picrius Valerianus Hieroglyph. Lib. XLVIII.
p. 353. Ed. Basil.*

Hinc Fulgentius ex auctoritate Theopompî in Cypriaco Carmine, & ex Hellanico ἐν τῇ 7 αἰς φιλολογία. Junonem ait ab Jove vincam catenis aureis, & incudibus ferreis degravatam; quamvis pravè quidam depravatam legunt, sed longè sædius interpretantur, dum exponunt devirginatam: & quod magis rideas (animadvertente hominis phrasin & impudentiam) depudicatam, imminutam, incudibus veluti stragulis & lecto geniali præpositis, ob nimii tendoris & libidinis impatientiam. Sic ille stolidus insanit, & enormia longè magis sibi confingit super angelis. Nec tamen præterit me, alicubi legi angelos quosdam depravari & compedibus coerceri: sed ibi depravari non significat depudicari, ut stupor iste putat, sed gratiâ lumineque Dei privari. Homeri autem carmina, unde hæc à Theopompo & Hellanico desumpta sunt, habentur *Iliad. O. vers. 18. Ἡ' εἰ μῦθον ὅτι &c.*

Hadrianus Junius Animadvers. Lib. v. cap. 7.

Non satis explicata primo occurfu videbatur ratio, cur Venerem conchâ veſtam uterque poeta dicat, præsertim nullis adjuto commentariis: itaque in altiore cognitionem incubui, ut causam dicti exquirerem rimando, quod aperuit commodum Placiades, qui auctoritate Jubæ Maurusii in Physiologis scribit, concham marinam toto corpore simul ἐ ἀβέβαις aperto, in coitu misceri, atque inde esse, quod Venus pingatur conchâ vehi.

F A-

FABII PLANCIADIS FULGENTII,

Viri Clarissimi,

MYTHOLOGICARUM

Ad Catum Presbyterum

LIBER PRIMUS.

^a QUAMVIS inefficax petat studium res, ^b quæ caret effectu, ^c & ubi emolumentum deest negotii, causa cesset inquiri: ^d hoc videlicet pacto quia nostri temporis ærumnosa miseria non dicendi ^e petat studium; sed

VI-

^a *Quamvis inefficax petat studium*] Longum heic est hyperbaton usque ad illa, quia soles. quod dictum in *Memorabilibus*, pro quia tamen Soles. Frequens quæ ellipsis etiam optimis. Virg. *Æn.* 11. 12. *Quamquam animus meminisse horret luctuque refugit, Incipiam.* Sailust. *Jug.* cap. 35. *Igitur quamquam in priore actione quinquaginta vades dederat, regno magis, quam vadibus consulens, clam in Numidiam Bomilcarem dimittit.* Quo loco tamen chartaceus codex. *Biblioth. Leid.* mirificè ab inepto glossatore interpolatus, perperam exhibet, *regno tamen magis.* Servius Proæm. *Centimetrum*: *Licet audacter, non tamen ineliganter hunc libellum, qui voluerit, centimetrum nominabit.* MS. liber *Leid. Biblioth.* omittit tamen, & pro voluerit habet *voles.* Familiarem præ cæteris hanc loquendi formam ecclesiasticis scriptoribus esse observat Goldastus ad *Valer. de Bon. Disciplin.* p. 57. *Cæterum inefficax studium est inutile.* Ita inefficax *sedulitas* apud *Quintil. Declam.* vi. *Qualiscunque ista calamitas, inemendabilis cecidit: non remedium accipere, non vicariari potest. Assedisset scilicet lectulo inefficax sedulitas &c.* Pro *stidit* legerim ex *Edit.* Col. anni cio

10001. *Cecitas.* Apul. 1. *Milef. Inefficaci celeritate fatigatus. ix. Contra inefficaces diligentias.* Et inefficacem commovet comiserationem. Ad eundem modum inefficaciter pro inutiliter dixit *Festus Avienus Ora Marit. Cur inefficaciter Secreta rerum in non tenacem effunderem?* ^b *Quæ caret*] Ita A. H. I. L. & MS. *Leid. M. Carent.*

^c *Et ubi emolumentum deest negotii, causa*] A. H. I. *Et negotii causa. M. deest, negotii causa.* Sed pro *Commelinianâ* stat L. & MS. *Leid.* *Emolumentum est profectus vel lucrum, ut rectè interpretatur glossa interlinearis codicis Leidensis. Pertinet huc illud Quintil. Declam. modo laudatâ: Labori incumbere oportet, ubi effectus promittitur. Stulta cura est, quæ spem non habet.*

^d *Hoc videlicet pacto*] Perquam crebro occurrit illa locutio apud *Fulg.* ut tantum non in eâ facere delicias videatur. *Lib. 1. cap. 10. Illa videlicet ratione.* Cap. 14. *Illâ videlicet causâ.* *Præfat. Lib. 11. Illo videlicet pacto.* Et locis aliis quam pluribus.

^e *Petat*] *Petit* 5. *edd. & mox fiet.* *Commelinianam lectionem tueretur MS. Leid.*

Tom. I I.

vivendi flet ergastulum, nec ^f famæ assistendum poeticæ, sed fami sit consulendum domesticæ. § Cito itaque nunc aut quod amiseris fleas, aut quod edas inquiras, quam quod dicas invenias. ^h Vacatque hoc tempore potentibus opprimere, ⁱ prioribus rapere; privatis perdere, miseris flere. Quia soles, ^k Domine, ^l meas cachinnantes sæpius nœnias lepore satyrico litas libentius ^m affectare, dum ludicro ⁿ Thalia ^o ventilans epigrammate comœdica

P so-

[^f *Famæ assistendum*] Aptius foret, *invisendum*. Eo significari Solin. cap. 27. *Insistere raptoribus*. Tacitus 2. Hist. *Contra fortunam insistere spei*. Cyprian. Sermon. de Orat. Dom. *Insistere precibus*. Lib. iv. ep. 4. *Inflare orationi*. Ruspensis Episc. epist. 2. *Inflare jejuniis*. Noſter cap. 15. Lib. 11. *Insistere feritati*. *Insistere inquisitionibus* Apul. vii. Miles.

[^g *Cito itaque nunc*] M. & L. *Citius nunc*. quemadmodum & in margine Scriverius & Tollius notant. A. H. I. *Citoque nunc*. Sed MS. Leid. disertim cum Commel. *cito itaque nunc*. Subaudi, *magis*. Virg. Contr. *Non adipata crassedo ingenii, quam temporis formido*. Intelligi *magis* jubet glossa. Sed quam potius subaudiendum esse ibi demonstramus. Dein post paulo, *Deos quam sapientiam esse culpabiles*. Lib. 111. cap. 3. *Detrimenda suis amatoribus novit pariturne quam gaudia*. Vide quæ ibi annotavi, & ad cap. 1. Lib. 11. Contra *citius* pro *cito* per aliam ellipsin habes cap. 3. & 17. Lib. 11.

[^h *Vacatque*] *Vacat* 5. edd. In MS. Leid. post *vacat* vocula erat erasa, & in ejus locum *itaque* suppositum. Cæterum *vacare* heic est concedi, licitum esse, ut habent gloss. MSS. Capella Lib. 1. *At præscire Deis vacuum est*. Ubi glossa membranarum Leid. Biblioth. *concessum est*. Probè omnino. Sallust. 1. Hist. *Postquam, remoto metu Punico, similitates exercere vacuum fuit*.

[ⁱ *Prioribus*] Si noq infimæ ætatis esset scriptor hic Planciades, *primoribus* rescriberem.

[^k *Domine*] Usitatissimæ erant isto ævo hujuscemodi blanditiæ. Sic præfat. Lib. 11. *Studens, mi domine* &c. Ec. 111. *Tuo, domine, purissimo commisi iudicio*. Sidon. Lib. iv. ep. 10. *Erumpo in solu-*

tationem, licet seram, domine meus. Etiam illa huc refer, quæ infinitis locis apud eundem occurrunt, *domine major, domine fili, domine frater*. Consulendi de honoris illis & blanditiarum vocabulis Lips. ad 11. Ann. Tacit. Scriverius ad Mart. Lib. 1. 82. & v. 57. Caſaub. ad Theophrast. Charact. cap. 3. Marcellius ad Horat. 11. od. 12. Vossius Lib. 1v. Orat. p. 219. Unde, quam non Fulgentii demum ætate obtinuerint illa, discere potes.

[^l *Meas nœnias*] Verecundè *nœnias, nugas, ineptias, lusum*, versiculos suos appellant poetæ. Exemplis, quæ afferunt, cum hoc Fulgentii addi potest, tum illud Plin. Lib. vii. ep. 2. *Quæram quid potissimum ex nugis meis tibi exhibeam*. Lib. vii. 9. *Lusus vocantur* &c. Et Capell. Lib. 1. *Nugulas ineptas aggarrire non sustinens*. Phædr. Lib. 1v. cap. 1. *Sed diligenter intueri has nœnias*. Horat. 1. Sat. 8. *Nescio quid meditans nugarum totus in illis*. Martial. Lib. 1v. 10. *Qui meruit nugas primus habere meas*.

[^m *Affectare*] Gloss. *desiderare*. Festus: *Affectare est animus prorum ad faciendum habere*.

[ⁿ *Thalia*] *Talia* 5. edd. MS. Leid. *talia musa*. Sed à manu altera correctum erat, *Thalia*. Atque ita procul dubio scripserat Fulgentius. Postea è margine irrepsit *to Musa*. Frequenter admodum aspirationes omittunt librarii. Servius Centimetr. Membran. Leid. *Doctis talia satibus fovibit*. Editus liber habet, *doctis Thalia notibus fovibat*. Apra *Thalia lufibus & jocis*, unde *lasciva Thalia* apud Martial. vii. 16. & *nostra Thalia* ab eodem audit 1v. 18. 1x. 27. Confer Lib. x. 19. & quæ ibi notarunt interpretes.

[^o *Ventilans*] H. e. ludens. Metapho-

ra

p Solita q vernulitate mulcere. Additur quia & mihi nuper imperasse r dinosceris, ut s feriatas adfatim tuarum aurium sedes t lepidio quolibet susurro permulceam. Parumper ergo ausculta, dum tibi u rugosam fulcis anilibus ordior fabulam, quam nuper x Attica y saporante falsura, z nocturna præsule lucerna commentus sum, ita somniali figmento a delusam, b quo non poetam furentem aspicias, sed

c oniro-

ta est à prolusionibus athletarum. Pro-lusores enim Ventilatores appellat Quintilianus.

p Solita] Solita est s. edd. Micyllus emendabat, Solitum es. Perperam, quia legebat talia pro Thalia. Non multum dissimile est illud infra: Comædico phasmate delectabam.

q Vernulitate] Sic & infra, rimabunda vernulitate, & avium quadam vernulitas. Ubi vernulitas cotregerat Salmastius. Certè vernulitas, si usquam alibi, in comediâ locum habet. Vernulitas vox Latina non est. Gloss. Philox. Vernilis, ποκλινός. Immo vernilis est scurrilis, vernulitas scurrilitas, hoc est, improba procacitas vernæ, non homini ingenuo conveniens. Martialis. l. 47. Urbannus tibi, Cecili, videris. Non es, crede mihi. quid ergo? Vernæ. Plura dicemus inferius.

r Dinosceris] A. M. & L. dignosceris. Sed dinosceris rectè cum Commel. H. & I. Nec aliter exhibet Leid. cõdex. Gloss. Philox. Dinoscimur, φαινόμεθα. Claud. de Stat. Anim. Lib. 11: 5. Sed ipsum dinoscat, & secundum eundem dijudicet numerum. Nec usquam aliter id verbi apud eum scriptorem exaratum invenies. Apulejus de Deo Socratis: Perque futura dinoscimus. In Herm. A. Isclepio: Alterum alterum consentaneum esse dinoscitur. Et sic semper etiam ille. Nec non Tertull. ut de Cult. Fæm. cap. 9. Dinoscere in facili est: Observavit eam quoque scripturam in Hist. August. scriptoribus Salmastius.

s Feriatas aurium sedes] H. e. vacivas aures. Sic paulo inferius: Feriatas aurium sedibus percipe. Et in Continent. Virg. Vacnas sac sedes aurium tuarum. Imitatio Plautina est ex Prolog. Casin. vers. 19. Aures vacivæ si sunt, animum advertite. Sed apud eundem Plautum legas Pseud. l. 1. 5. vers. 54. Fac

sis vacivas, Pseudole, adis aurium. Ut forsan vel scripserit, vel scribere debuerit Planciades, aurium ades:

t Lepido quolibet susurro] Apulejus ipso initio l. Miles. Atque aures tuas lepidio susurro benevolas permulceam. Pro quolibet restituit quamlibet Barth. Adv. Lib. xxv. cap. 12. De voce feriatas consule eundem ad Stat. Tom. 1. p. 145.

u Rugosam fabulam] Imitatur Capellam Lib. 1x. Habes senilem, Martiane, fabulam.

x Attica falsura] Noti sunt sales Attici. Pertinent huc & illa, Atticus lepos, Attica eloquentia, Atticus nasus; Α' τινός μωχτήρ, Α' τινός σπυρίτης apud Lucian. Dial. 2. Tom. 1. Tertull. de Anim. cap. 20. Thebis hebetet & brutos nasci velatum est: Athenis sapiendi dicendique acutissimos. Adde his, quæ ad Apul. Apolog. congestit Pricæus p. 76:

y Saporante] MS. Leid. A. H. & I. Soporante. M. & L. saporatam. Sed rectum est saporante, quod & in suis MSS. invenit Modius. Dracontius Hecæem. Autumni qui dulcia pomâ saporat. Tertull. de Spect. cap. 27. Conditis pulmentis & bene saporatis. Petron: Mille saporatam medicatis frugibus offam. Talia teporare, vaporare, torporare, & similia.

z Nocturnâ præsule lucernâ] Ad lucernæ lumen puta. Capella Lib. 1. Hiemali mecum pervigilio marcescentes lucernas edocuit. Martialis Lib. viii. 3. Scribant ista graves nimis miminunque severi, Quos mediâ miseros nocte lucerna videt. Juvenal. Sat. 1. vers. 51. Hæc ego non credam Venninâ digna lucerna? Aufon. Præfat. Fast. Obsequitur studiâ nostra lucerna tuo.

a Delusam] H. e. descriptam. Ludere enim dicuntur poetæ, cum scribunt carmina.

b Quo aspicias] Notandum heic initium

Conirotiten ^d soporis nugas ariolantem advertas. Neque enim illas ^e Heroidarum arbitreris ^f lucernas meis præfules libris, quibus aut ^g Sulpicillæ procacitas, aut Psyches curiositas, ^h declarata est: ⁱ neque illam, quæ vi maritum Phædriam in tumultum duxit, aut Leandricos natatus

tio, quo melius capias Fulgentii distinctionem, quo pro ut identidem ab eo ponitur. Invenies inferius in hac ipsa præfatione: *Quo pane dormientem Scipionem celi circum effecerit. Quo si Mida rex &c. Quo portarum pessus quispiam non videret.* Et infinita alia. Consule indicem.

[^c Conirotiten] MS. Leid. *Onirocritam*. Leg. *onirocritam*. *Ονιροκριτῆς*, *onirocrita*, ut *ποιντῆς*, poeta, *πλανήτης*, planeta, & similia. *Ονείρων νετῆς* est Eusebio Præpar. Euang. p. 39. ed. Steph. *Conjectorem* vocat vulgatus interpres Genes. xl. 22. *Ο' ου νεϊων* est τοῖς ὁ. *ου νεϊων* interpretatio. *Κεϊνδ' ουεϊπς* dixit Homerus, & Artemidor. Lib. 1. cap. 11. quod Latini, *conjicere somnia*. Festus: *Conjector*, interpretis somniorum.

[^d Soporis nugas ariolantem] H. e. visa nocturna, somnia interpretantem. Nugas vocat, quia inania plerunque somnia.

[^e Heroidarum] Carrio Lib. 11. E. mendit. cap. 15. corrigit *heroinarum*. Frustra, *Heroida* terminatione latinâ usurpavit pro *Herois*. Sic *Symplegade* pro *Symplegades* apud Isidor. Lib. xii. 7. *Lemniade* pro *Lemniades* in lemma cap. 15. Hygin. *Mnemonide* pro *Mnemonides* apud Aufon. in *Gripho*. *Titanida* pro *Titanis* apud Capell. Lib. 1x. *Itonida* pro *Itonis* apud Festum, aliaque apud alios, de quibus copiosè egimus in dissertatione Hygino præfixâ. Sarisber. Polycrat. Lib. 11. cap. 2. Dicunturque *dies Alcyonite*, quibus vix vel tenuis aura sentitur. Lego, *Alcyonide*. Nam *Halcyonides* appellantur à Plinio. Lactant. Firm. Lib. 1. cap. 17. Tribus virginibus *Cecropidis* commendavit. Horat. 1. Sat. 2. *Fortissima Tyndaridarum*. Schol. Juv. ad Sat. v. 152. *De Hesperidis dicit*. Idem ad Sat. vi. 111. 233. *Allobroga Galli sunt*. Gloss. MSS. in 1. Georg. Virg. *Antipoda disti sunt*,

quod contra vos positi sint vestigiū. Schol. Stat. ad vii. Thebaid. 267. *Unam Arcadam*. Interpres Byngelæ, *Hemorroïda*. Confer notata ad Hyg. cap. 155. & quæ dicimus infr. ad cap. 2. Lib. 111.

[^f Lucernæ] Rectè omnino observatum à doctissimo amico nostro Jacobo Perizonio, eas heic tangi fabulas, quarum in circumstantiis magnam partem faciat lucerna.

[^g Sulpicilla] Illam, puto, Sulpiciam intelligit, cujus adhuc hodie existat Satyra. Procacitatem certè ejus satis indicant versiculi illi apud Juvenalis Scholiasten: *Ne me cadurci desintant fasciis Nudam Caleno concubantem proferat*. Immo suspicor ad lucernam directâ hæc verba, & lego *proferas*. Et videtur hoc velle Martialis Lib. x. 38. *O quæ pralæ, quas utrinque pugnas Felix lætulus & lucerna vidit Nimbis ebria Nicerotianis!* Confer ejusdem libri epigr. 35. Quod si mihi dederis, habebimus lucernam, quam quærimus. Gestum existimo, teste lucernâ, nescio quid jocosum, quod postea sparsum in vulgus heic innuat Planciades. Cæterum petulantiam hujus Sulpiciæ pariter tangit Ausonius præfat. Cent. Nupt. *Prurire opusculam Sulpicia, frontem caperare*. Et Sidon. carm. ix. 257. *Non quod Sulpicia jocos Thalia Scripsit blandiloquum suo Caleno*.

[^h Declarata] Carrio corr. *declamata*. Sed alterum & MS. & 5. edd. habent.

[ⁱ Neque illam, quæ vi maritum Phædriam in tumultum duxit] Ita cum Commel. MS. Leid. ut & A. H. & I. edd. quæ in margine habent, tanquam diversam lectionem, *Phædram*. M. & L. *Neque illam Phædram, quæ maritum Phædriam*. Perperam omnino. Glossæ codicis Leidensis notant *Phædriam esse nomen mariti, qui vivus sit sepultus*. Et hoc ridiculum sine dubio, Si locum heic

tatus intercept, sed quæ nostrum ^k Academicum rhetorem ita usque ad ^l vitalem circum tulit, quo pæne dormientem Scipionem cœli civem effecerit. Verum respública videat, quid Cicero egerit. Me interim discedentem à te, Domine, dum quasi urbanis extorrem negociis ruralis ocii torpor astringeret, evitans ærumnosa calamitatum naufragia, quibus publicæ ^m incessabiliter vexantur actiones, arbitrabar agrestem secure adipisci quietem, ut procellis curarum ⁿ cessantibus, quo in torporem urbana tem-

heic haberet quæcunque fabula ad lucernam literis commendata, forsan legendum esset, *Neque illam, quæ privignum Phædra in tumulum duxit.* Suadet illam conjecturam utcumque τὸ γι, quod ex voce *privigni* variè corrupta solum remansisse videri potest. Sic Hippolytum designaverit. Priap. c. 18. *Sic ut non modeste, Priape, possit, Privignum quoque sed movere Phædra.* Fabulam habes apud Hyg. cap. 47. Sed nimium forsan à vulgatâ scriptura discedi caufaberis. Quid si ergo legas? *Quæ bimaritum Phædra in tumulum duxit.* Ut duri sunt Afri, ita Theseum appellare potuit, quod extinctâ Hippolyte, dein Phædræ assumserit in matrimonium. Gloss. Isidor. *Bimaritus, iterum maritus.* Narrat Plutarchus in Theseo extremo eum secundum quosdam post cenam de more ambulantem de summâ rupe per præceps lapsum decidisse. Suspiciatur Perizonius vidisse alicubi lumen, ad quod in tenebris improvido perrexerit, atque ita interierit. Sed Heraclides Pontic. αἰεὶ πολ. à Lycomedæ præcipitatum eum narrat. Quærant alii, qui plura legerunt, quam nostra mediocritas, an lucernam invenire possint, quam huic loco accommodent. Cæterum ut bimaritum Theseum heic Fulgentius vocasse videri potest, ita *bivira* vocat viduas Varro. Vid. Non. cap. 11. 43. Gloss. Isidor. *Bivira, secundo conjux.*

^k *Academicum Rhetorem*] Non Macrobius, ut Locherus putat, sed Ciceronem. Gloss. MSS. *Academia fuit villa, in quâ Cicero fuit natus.* Verum est fuisse villam Ciceroni Academiam

dictam. Sed ibi natum fuisse eum, vel inde Academicum Rhetorem dici, id vero falsum est. Academicus Rhetor fuit, quod Academicorum more in omnibus adhiberet dubitationem. August. C. D. Lib. vi. cap. 2.

[*Vitalem circum*] Zodiacum, significum circum. Gloss. Philox. *Signifer, Ζωοεισός, Ζωδιακός.* Capella Lib. 11. *Signiferum circum decussaret.* Ζωοεισός καὶ καὶ ἐστὶν Ἀριστοτέλι. *Circumulator* Apuleio. *Circum* pro *Circulo* ponunt etiam Capella & Cicero. Capellæ verba sunt Lib. 11. *Hinc est quod quarto jussu est decurrere circo.* Et post paullo: *Hunc etiam prætergressa circum &c.*

^m *Incessabiliter*] Ἀνεγλάντως, *indefinenter*, ut loquuntur Augustinus & Cyprianus. *Incessant* Gildas Epist. p. 99. Flavianus epist. ad Leonem magnum & Pseudocypr. Sermon. de Spir. Sancto. Cassian. de Instit. Monach. Lib. 11. cap. 14. *Incessabile manuum opus.* Capella Lib. 1. *Incessabilis lator.* Lib. 1x. *Superum incessabiliter peccatorum arcana tenebant.* Oros. Lib. 1. cap. 2. *Sicut ab initio incessabiliter existerunt.* Ad eundem modum *incessans* pro continuo usurpat Gregor. Dial. Lib. 111. cap. 2. *Incessanti corporis totius motu.*

ⁿ *Cessantibus*] *Celantibus* 5. edd. MS. Leid. exhibet quidem *cessantibus*, sed Glossator superscripserat *abscondentibus*, quam vides esse interpretationem *celantibus*. Sed perperam. Quomodo enim procellæ eum celarent? an quod in causâ fuerint, cur ruri sese abdidit? Sed horridè hoc dici videretur. Præfero ergo *cessantibus*. Sententia hæc

tempestas exciderat, velut ^o altiori nidulo, ^p placidam serenitatem villatica semotione tranquillior ^q agitasssem, sopitisque in favilla silentii raucisonis jurgiorum classicis, quibus me ^r Galagetici quassaverant impetus, defæcatam silentio vitam agere creditabam, ni me illuc quoque mœ-

ro-

est: *Cessantibus illic procellis, quo urbana tempestas me evocaverat.* Nam pro exciderat, quod mox sequitur, lego cum MS. Leid. *excierat.* Quod verbum corruptum etiam apud Juvenal. Scholiasten ad Sat. 1. vers. 71. *Locustam matronam venescam Nero exhibuit ad se.* Ita Pithæus edidit. Leid. ed. habet, *excivit iulianu-jady ad se.* Dele *ad iulianu-jady*, & scribe, *excivit ad se.* Voluit glossator aliquis indicare, quid heic esset *excire*, videlicet *iulianu-jady*.

^o *Altiori nidulo*] *Halcyone niduli.* 5. edd. *Alcyone niduli* MS. Leid. Lege, *Alcyone nidulo.* vel *Alcyonio nidulo.*

^p *Placidam*] *Placidam.* 5. edd. & MS. Leid. quod non spernas, si legas quæ ad XIX. Heroid. Nalonis observavit Nob. Heinsius. Seneca tamen Agamem. vers. 60. *Nunquam placidam sceptrâ quietem &c.* Quint. Declam. x. *Illâ totis noctibus funebres exercet ululatus, tu graves somnos & placidam quietem.* Virgil. *Æn.* 1. *Placidam per membra quietem.* Pier. Valer. *Est ubi placitam legatur, quod non aequè placet. Placida enim proprium quietis epitheton.*

^q *Agitasssem*] *Arri* ^r *agitare.* Frequentissima Fulgentio loquendi ratio, quâ *κατασκευάζειν* pro imperfecto usurpat. Sic cap. 1. Lib. 1. *Ut posteritatis perpetuale suffragium denegasset.* cap. 27. *Ipse illam in conjugio accepisset.* Lib. 11. 14. *Ut Minerva armis virginitatem defendisset.* *Æthicus Præf. Cosmogr.* *Atque eam ne incognitam posteris reliquissent.* Orosius Lib. 1. cap. 8. *Adco ut etiam agrorum sterilitatem futuram ante multos annos prospiciens, fruges congregasset.* Festus: *Facem in nuptiis in honorem Cereis præferebant, aquaque spargebatur nova nupta: sive ut pura castaque venisset &c.* Sic Leid.

Biblioth. codex, non *veniret*, ut editum est. Apulejus Asclepio Hermetis: *Voluit alium, qui illum, quem ex se fecerat, intueri potuisset.* Cyprian. Laud. Martyr. *Ad hoc reservatus es, ut martyr esse potuisses.* Victor de Persecut. Vandal. Lib. 1. *Magis cum occideret, ne martyrem gloriosum effecisset.* Et post paulo: *Quod ille plenus Deo magis ut velociter provenisset, impios provocabat.* Lib. 11. *Ne forte maritum consiliis acrioribus adversus tyrannum armasset.* Auctor vitæ Virgil. *Ita brevè convalescit tempore, ut multo ante satas populos adequarisset.* Quem locum frustra tentavit vir eximius. Haimo Homil. p. 42. *Si fieri posset, ut ille mundus perisset.* Gregor. Dial. 11. cap. 16. *Per multa fuerat martyrum loca transmissus, ut sanari potuisset.* Et sic identidem ille. Africanum hoc esse rectè observavit Salmasius ad Pall. Tertull. p. 120. ubi alia tibi exempla dabit. Si vulgatis standum editionibus, etiam Petronium hac loquendi ratione usum dicas, cum ait: *Ad hoc votum ephebus ultro se admovit, & puto, reveri cæpit, ne ego obdormissem.* Sed corrigendum exiitum, *obdormissem.* Natum vitium ex compendio scripturæ. Cæterum *agitare tranquillitatem* dictum est, ut *agitare pacem, letitiam, mœrorem, luctum, gaudia*, aliaque apud Sallustium.

^r *Galagetici*] *M. & L. Galogetici.* I. *Galgatici.* Sed *Galagetici* cum comel. A. H. & MS. Leid. Gloss. *Gentilis, vel à Gallis dicti.* Getæ sunt Gothi. Vide Schol. Horat. ad Lib. 1. od. 35. Cafaub. in Spart. p. 307. Gloss. *Idid. Getæ, Gothus.* Confer Cluver. Germ. Antiq. Lib. 111. cap. 30. Lege heic, ut Salmasius in orâ codicis sui notaverat, *Gallogetici.*

s An-

rorum improbiore angina sequeretur, felicitatisque non verca fortuna, quæ amarum quiddam humanis interfert semper negotiis, me quasi pedissequa sectaretur. Nam tributaria in dies conventio compulstantium pedibus ^u limen proprium triverat, nova indictionum ac momentanea proferens genera, ^x quo si Mida rex ex homine verterer, ut ^y locupletes tactus rigens auri materia sequeretur; credo etiam Pactoli ipsius fluentia ^z condictis frequentibus desiccassem. Nec hoc tantum miseriarum ergastulum sat erat: addebatur his, quod etiam bellici frequenter incursum pedum ^a domo radicem infigere iusserant, quo portarumstrarum pessulos araneorum cassibus oppletos quispiam non videret. Agrorum enim dominium gentes ceperant, nos domorum. Fructus nim nostros expectare licuit, non frui. merces ^b quippe gentilis fuerat, si vel ad manendum clausos relinquerent. Sed quia nunquam est malum immortale mortalibus, tandem ^c Domini regis felicitas, adventantis velut ^d solis crepusculum

mun-

s *Angina*] Gloss. *angustia. Angina morbus porcorum, qui occupat fauces.* Ita & Servius ad Georg. III. 497. Verum non porcorum tantum, sed pecorum omnium est angina. Festus: *Angeronia Dea sacra à Romanis instituta fuit, cum angina omne genus animalium confunderetur.* Immo & hominum *κωλύει*. Vide Simeon. Sethi de Alimentis pag. 4. *Angor* appellatur is morbus à Plinio Lib. VIII. 27. Gloss. Philox. *Angina, ἀγνώγει, οὐκ ὀφείλει, κωλύει*. Gloss. eadem: *Angit, ἀλίσκει, στεροχρεῖ, ἀγχι, πλῆθι*. Tertull. de Anim. cap. 48. *Angina mentis.*

t *Felicitatis neverca*] Lib. II. 16. *Hostatis neverca.*

u *Limen proprium*] *Tò proprium* suspexit mihi. Puto legendum, *propemodum*.

x *Quo si*] 5. edd. & Leid. MS. *perperam quasi. Quo pro ut Fulgentiano more identidem ponitur.*

y *Locupletes tactus*] Simile illud Lib. II. 18. *Erat ergo huic locuples visus, & pauper effectus.* Confer ejusdem libri cap. 13.

z *Condictis*] Scrivenerius: *Condicta, indictiones, capitationes.* Rectè quidem.

Sed tu vide præterea Lindenbrogium ad Ammian. p. 51.

a *Domus*] *Domus* 5. edd. Sed MS. Leid. disertim *domo*. Et rectè quidem. Gloss. Philox. *Domi, domo, καὶ οἶκος, ἐκ οἴκου*. Plura vide ad Hyg. cap. 247.

b *Quippe gentilis*] 5. edd. *quippe nobis gentilis.* Sed illud nobis Leid. cod. non agnoscit. Sed quid est *merces gentilis*? Honorifica & ampla, ait Locherus, cum gentile pro nobili & honorato ponatur. *Εἰς πῶς*. Nisi tamen gentilem mercedem rectius heic accipi puto de mercede, quæ datur à gentibus. Ita enim barbaras nationes Romani appellavit.

c *Domini regis*] MS. *Damni*. quod non displicet. Vide Vossium aliosque. Gloss. *Zenonis*. Baptista Pius ridiculè intelligit Athanasium, qui, Gothis expugnatis, pace festa tranquillavit orbem. Locherus Hildericum filium Thrasa mundi, qui ab exilio revocavit episcopos. Verum utrum Ruspenis episcopus Fulgentius hic fuerit, an vero alius, cum haud satis constet, difficile est certi aliquid statuere.

d *Solis crepusculum*] Cum creperim

A 4 lux

mundo tenebris dehiscenſibus pavores ^eexterſit. Et poſt torpentes inceſſus, ſqui tum bellicum proſtigaverant interdicitum, licuit tandem arva viſere, limites circuire. Egredimur nautarum in morem, quos & tempeſtatum flamento conſractos exoptata reduces h̄ excepit ripa, & velut parietum indumentis exuti, poſt domesticas ſtationes ambulare potius diſcimus, quam progredimur, & Maroneo verſui conſimiles: *Tandem liber equus campo i potitur aperto*. Intuemur arva, quibus adhuc impreſſæ bel-
lantium plantæ ^kmuricatos, (quod ajunt) ^lſigillaverunt grefſus, & ^mformidine mentis nondum exterſa, hoſtes in veſtigiis ⁿpavebamus. Terrorem enim pro ſui memo-
ria miles hoſtis ^ohæredem reliquerat. Sed ^pTroadum in morem oſtentabamus ^qalterutrum loca, quorum recor-
da-

lux alma micat, ut loquitur Capella Lib. 11. p. 28. ed. Grot. qui & Lib. 1. *Crepuſculum* pro diluculo uſurpat. Lucanus: *Longa percuffo nituere crepuſcula Phæbo*. Confer. Serv. ad Æn. 11. 268. Iſidor. de Nat. Rer. cap. 2.

^e *Exterſit*] 6. edd. & MS. Leid. *abſterſit*. quòd præferam. Claud. vi. Conſul, Honor. *Principis & ſolis radiis deterſa removit Nubila*.

^f *Qui tum proſtigaverant*] MS. Leid. & 5. edd. *que tam proſtigaverat* &c. hoc eſt, *negaverat*, ut gloſſa exponit. Sed ſic reſcribendum foret, *quos tum*.

^g *Tempeſtatum flamento*] 5. edd. & MS. Leid. *flagitamento*. Gloſſ. exponit, *Caſtigatone*. Aſſultu & incurſu dixiſſet potius. Præfero tamen cum Cornel. Tollio Modiani codicis lectionem *fatigamento*. In Contin. Virgil. *Tempeſtivis jaſtationum curſibus fatigatur*. quanquam & ibi Leid. cod. *flagitatur* exhibet. Pſeudocypr. Laud. Martyr. *Tempeſtatibus diu nauta fatigatus*. Propert. Lib. 111. El. ult. *Nunc demum vaſto ſeſſi requieſcimus æſtu*.

^h *Excepit*] Mod. Codd. & Leid. Biblioth. ut & 6. edd. *excipit*.

ⁱ *Potitur*] Clar. Cornel. Tollius margini illeſerāt, *potietur*. In Virgil. legitur xi. Æn. 494. *Tandem liber equus campoque potitus aperto*. Exiſtimo verſiculum hunc paululum detortum fuiſſe à Fulgentio. Quod poſtea vidi cen-

ſuiſſe etiam Nob. Heinſ. qui in margine codicis ſui emendabat, *ſpatiatur*. Leid. cod. *campo aperto potitur*.

^k *Muricatos grefſus*] Gloſſ. *murica teſſos. genus herbae*. Stultè. Audi tu potius Voſſium. *Μελαροεινός muricatos grefſus* dixit Fulgentius, hoc eſt, formidoſos, qui quaſi per murices ſerreos ſiانت. Vide ejus Etymol. in *mur*.

^l *Sigillaverunt*] 5. edd. *Sigillaverant*.

^m *Formidine mentis nondum exterſa*] MS. Leid. & 5. edd. *menti*. Quod præfero.

ⁿ *Pavebamus*] Cl. Tollius mallet, *pavemus*. Sed diverſa tempora, immo & modos copulari interdum, alibi docemus.

^o *Hæredem reliquerat*] Sic & infra: *Famam relinquentes hæredem*.

^p *Troadum in morem*] Contumelioſè *Troades* Trojani à Perſio appellantur: quâ de re vide Alciat. Parerg. Lib. 111. cap. 48. *Κακόηλον* ergo heic Fulgentius, aut intellexit mulieres Trojanas,

^q *Alterutrum*] Maiebam à primo *alternatim*, quod alteri Gloſſator ſuperſcripſerat in codice Leid. Conjecerat idem, & in ſuo libro notaverat Clar. Tollius. Infr. Lib. 11. 16. *Alternatim reſurgere atque occidere dicunt*. Nunc dubito nonnihil, cum & apud Mar-

dationem aut ^r internitio celebrior faciebat, aut præda. Tandem inter ^s sentosa nemorum ^t fructecta, quæ agrestis olim deseruerat manus (^u nam ^x intercapedinante pavoris prolixitate ^y tam largo fumo lurida parietibus aratra pendebant, & laborifera boum colla jugales in ^z vaccinam molliciem deduxerant callos) squalibat viduus sulcis ager, & herbidis sentibus olivifero vertici minabatur.

tial. in Epistol. ad Tolofanos legam: *Amplitudo denique & altitudo caritatis per vos diffundantur, per quas alterutrum invicem diligatis.* Et Nemesianus alique responso ad Cyprian. *Simus ergo orationibus nostris alterutrum adjuvatores.* Ruffin. Interpr. Euseb. Lib. 1. *Usque quo procedente immanitate etiam devorarentur alterutrum.* Vulg. interpret. Marci cap. iv. 40. *Dicebant ad alterutrum.* Genes. cap. xiii. vers. 11. *Divisique sunt alterutrum a fratre suo.* Actor. vii. 26. *Ut quid nocetis alterutrum?* Cyprian. Lib. iiii. ad Quirin. ex Galat. cap. vi. *Alterutrum onera sustinete.* Tertull. de Resurrect. Carnis cap. 44. *Membra alterutrum fumus.* Miror, ut raram eo significatu, in uno Sangallensi hanc vocem notasse Barthium Avers. xiv. 11.

^r Internitio] Leg. internecio, quomodo habent A. I. H. & MS. Leid. Gloss. Philox. *Internecio*, αἰσχρονομία. Vetus interpret. Josue cap. x. vers. 20. *Usque ad internecionem pene consumtas.* Isidor. Orig. ix. *Usque ad internecionem deleta sunt.* Quomodo & Florus loquitur Lib. ii. cap. 16. & 17. quamquam perperam internecionem exhibent editi. Festus: *Internecio* vita privatio appellatur interfecio; à nece denominato vocabulo. Lege cum Vett. membran. Biblioth. Leid. *Internecio*, vita privatio, interfecio, à nece &c. Victor illustrium cap. 23. *Gallos improvisis internecione occidit.* Referibo, *improvisus*. Justinus Lib. vii. 6. *Thesaliam improvisis expugnat.* Sallust. Jug. cap. 88. *Quo improvisus gravior accederet.* Curt. vi. 6. *Improvius hosti supervenit.* Ammianus Lib. xliii. pag. 433. ed. Boxh. *Improvius Assyrios occiparet.* 462. *Imprevisa finitima popu-*

lantur. Lib. xvii. p. 184. *Cum suis improvisis occurrat.* Eodem sensu Florus Lib. iii. cap. 3. *Ut hosti inopinatus occurreret.* Et cap. 5. ejusdem Libr. *Ipse nec opinatus invadere.* Schol. Stat. ad 1. Theb. vers. 644. *Pietatem posuit, quia cives suos internecione monstri servaverat.* Leg. *internecione.*

^s Sentosa] H. e. spinosa. *Senticosa* dixisset Afranius. Vide Fest. in SENS. Horat. ii. od. 9. *Hispidos Manant in agros.* Ubi Scholiastes: *Senticosas, herbosas.*

^t Fructecta] Ita rectè & MS. Leid. *Fructeta* 5. edd. Vide quæ notamus inferius ad illa, *Quicquid per fructecta Tempe.*

^u Nam &c.] Includenda omnia parenthesi usque ad illa, *squalibat viduus* &c. Ordo est, *Tandem squalibat ager* &c.

^x Intercapedinante] Gloss. *interveniens.* Capell. Lib. ix. p. 3. 2. ed. Groc. *Intercapedinata prolixitatis oblitia jam supero debet vigore discutere.* *Intercapedo* est διασπύα χρόνος, διαστάσις καιρός, ut exponunt Glossæ Philoxeni. Festus: *Intercapedo*, tempus interceptum, cum scilicet mora est ad capiendum. Turpilii: *Quando equidem amore intercapedine ipse lenivis dies.* Sed *intercapedinare* ignorat politum sæculum.

^y Tam largo fumo] Gloss. *ut fructecta crescerent in agro.* In fumo aratra suspendebant, ne cessantia ex humore putredinem conciperent: Vide Proclum ad illa Hesiod. Εργ. α. Αἴψα καὶ πυδάλιστον πῦρ ἑσπέρη καὶ πῦρ κατὰ θεοῖο.

^z Vaccinam molliciem] Quæ in vaccarum est collis. Catullus c. lxx. *Rura colit nemo, mollescent colla juvenies.*

tur. Ita etenim ^a nexili de syrmate ^b mæandrico graminum labrusca coibat, quo septa herbosis radicibus tellus, Triptolemicum contumax abnueret dentem. Ergo dum hujuscemodi ^c paliuræa prata incedenti premerem planta, & roscidos florulenti velleris colles spaciante ^d meterem passu, defectum voluntas peperit, ^e & egredientis studio, sedulitas ex labore successit. Divertor arborei beneficium umbraculi ^f præsumens, quo me erranti foliorum intextu Phœbi à torridis defensaret obtutibus; & circumfluo ramorum recurrentium nexu umbram, quam propriis radicibus præberet, mihi etiam concederet esse communem. Nam me avium quædam ^g vernulitas, quæ ^h fra-

^a Nexili de syrmate] Gloss. de tertiusa curvatione. *Syrma polysemos* est sermo. Est enim *syrma* longaria manus scriptura. Dicitur & longa sententia. Ponitur etiam pro senatione & flexu, ut hoc loco. Vult sanè id epitheton *Mæandrico*. Festus: *Mæandrum* pictura genus, dictum à similitudine flexus amnis, qui appellatur *Mæandrus*. Consule ibi Scaligerum, & Servium ad illud Virgil. *Æn.* v. 251. *Purpurea Mæandro duplici Melibœa cucurrit*. Quod de longariæ manus scriptura ait glossator, id inveni quoque apud Vet. Horat. Scholiast. ad Artem Poët. *Larvas*, inquit, capiti imponebant, & inducebant aduersas *syrmata*, id est, vestimenta prelixa: unde & longaria scriptura *syrma* dicitur ab illius vestis prelixitate. Longa manu dicitur in Gloss. Labb. Tò de redundat, ut sæpe apud posterioris ætatis scriptores; quanquam interdum nec meliores id resugerint. Vide notas ad Lib. 1. cap. 24.

^b Mæandrico graminum] MS. Leid. & 5. edd. *gramini*. Quod præfero. Ter-tull. Pall. cap. 4. *Prorsus si quis Mæandrico fluxu delicatam vestem huius præberet*. Noster infra: *Mæandricos lim-bos*.

^c Paliuræa prata] Respexit Virgil. *Ecl.* v. 39. *Carduus & spinis surgit paliuræ acutis*.

^d Meterem] MS. Leid. cum 5. edd. *metirem*. Scriverius in margine scripserat *metirer*. Quod & mihi in mentem venerat ex illo Horatii Epod. 4.

Sacram metiente te riam. Quid si mutasse eum formam verbi dicamus? Certè Lib. 11. cap. 6. *Furare* pro furari usurpavit, & in Continent. Virgil. *re-luflare* pro relucari. Sic *remetio* pro remetior Cyprian. Serm. de Orat. Dom. *In quâ mensurâ mensi eritis, in eâ remetietur vobis*. Et sic legitur etiam apud vulgat. Interpretem Matth. vii. vers. 2. *Æthicus* Præfat. Cosmogr. *Orbis terrarum metiri capis*. Hygin. Lib. 1. Astron. cap. 6. *Quinque autem, quos supra diximus, sic in sphaerâ metiuntur*.

^e Peperit, & egredientis studio &c.] 6. edd. & MS. Leid. *Peperit egredientis studio, sed utilis &c.*

^f Præsumens] H. e. occupans locum arborum umbrâ opacum.

^g Vernulitas] Ita quoque cum MS. Leid. tum 6. edd. Salmasius in libro suo emendaverat, *vernilitas*. Si tam Latina esset, quam quidem non malè huic loco conveniret, rescriberem *vernilitas*. *Vernare* enim dicantur aves, quando verno tempore cantillant. Ovid. *Indocili gustare vernat avis*. Certè *vernalis* invenias in notis Tyronis, & apud Augustin. C. D. vii. 25. *Vernalem faciem terra*. Chrysol. Serm. xxv. *Vernalis cassitis vilitate*. Formetur ergo non ineptè à *vernalis vernilitas*. Sed potius est, ut respexisse eum loquacitatem vernarum dicamus. *Vernilitas* est dicacitas. *Verniles* aves, argutz. Rutil. 1. Itin. *Vernula quæis vario carmine ludis avis*. Peto Eleg. de Mac.

h fragili quadam dulcedine i crispantes sibilos k corneis
edunt organulis, ad hoc opus allexerat, & laboris tam
subita requies melos quoddam carminis expectabat.

*Thespiades, Hippocrene
Quas spumanti gurgite
Inrorat loquacis nimbi,
Tinctas ¹ haustu musico,
Ferte gradum properantes
De virectis collium,
Ubi guttas ^m florulentæ
ⁿ Mane rorant purpura,
Humor algens, quem serenis
Astra sudant noctibus,
Verborum canistra ^o plenæ*

P Re-

Mæc. obitu: *Sederat argutus garrulus
inter aves*, i.e. ὄρνιθας κωλύσας. Proclus
in Hesiod. E'p'γ. a. p. 86. Τὴν χαλι-
σθῆα κωλύσας λέγει, ὡς ἐστὶ τοῦ Ἀ'ρ-
αρίωνος κωλύει χαλιδῶν. Locum frustra
quæras in reliquiis Anacreontis. Fors
suat tamen, ut Od. xii. ubi nunc le-
gitur, τίσις, ἄλλη χαλιδῶν, recti-
bendum sit, τί κωλύει χαλιδῶν. Judi-
cent docti.

h *Fragili dulcedine*] Κλαδὺν Græ-
ci vocant. Ita infra habes, *Fragilem
cacinnum*.

i *Crispantes sibilos*] *Vibrantem modu-
latum*, ut de lusciniis loquitur Plin.
Lib. x. cap. 29.

k *Corneis organulis*] H. e. rostris.
Cornea labra dicuntur in Vet. epigram.
Lib. iv. Catal. Pith. Nam claudunt ra-
pidam cornea labra gulam.

l *Haustu musico*] *Pieria latice*, ut lo-
quitur Virgilius in Culice. Haustus pro
aqua, quæ hauritur, ut apud Phæ-
drum Lib. i. *A te decurrit ad meos hau-
sus liquor*.

m *Florulentæ*] Simulavit Auctorem
Pervig. Veneris: *In pudorem florulen-
tæ prediderunt purpure. Humor illæ,
quem serenæ astra rorans noctibus, Mo-
ne virginis papillas solvit humens pe-
plo*. Isidor. Chron. Goth. *In florulen-
ta campis, montibus frondosa, piscosa
listeribus*. Ambros. Hexam. Lib. i.

cap. 4. *Horrentibus pruinis florulentæ
misceri*. Ita à *ros rorulentus* apud Gre-
gor. Turon. Hystor. Franc. cap. 15. à
gleba glebulentus, & à *sax faculentus*
apud Apulej. in de Deo Socratis; & à
farina farinulentus, à *mustum mustu-
lentus* Milet. Lib. ix. item à *rosa rosu-
lentus* apud Capellam Lib. i. ab *aurum
aurulentus* apud Prudent. *rosi* Steph.
& apud nostrum à *merum merulentus*.
Pertinet huc illud Capellæ Lib. 11. *Me
in rosetis purpuraret cutrima Aurora
primo convensu suus habitu*.

n *Mane rorant*] Lege *roras* cum 6.
edd. & MS. Leid. Refertur enim debet
ad illa *humor algens. Stillare, rorare,
manare* & id genus quam plura alia
cum quarto nunc, nunc cum sexto ca-
su construuntur. Sententia est, *ubi hu-
mor algens &c. rorat*. Est ille humor,
quem alitra noctu sudant, ὀνίπποια, si-
derum Lib. 11. 19. *Nascenti rores hu-
mor, quem apertæ siderum atque ipsius
luna avimondis begharum succis insu-
dat*. Ita ibi legendum. Q. Cicero apud
Aufonium Eclogario: *Quam sequitur
nebulae rorans liquor altus Aquari*.

o *Plenis*] Vel *plena* legendum, vel
dicendum esse hypallagen, ut apud Pe-
tron. *Nec certas fluctus ventus impule-
rat*. Isidorus Lib. xx. Orig. cap. 6. *Cur-
runt cum siphonis aquis plenæ, prosi-
phone aquis pleno*. Nisi rectus ei singu-
lariq.

p *Referate flosculis.*

Quicquid per ¹ virecta Tempe

Raptat unda ^r proluens,

^s Hinnientis & ^r recussu

Quam ^u produxit ungula.

Quicquid Ascreus ^x veterna

Rupe pastor ^y cecinit,

Quicquid ex ^z Atlantis gazis

Vestra promunt horrea,

Quod cecinit pastorali

Maro sylva Mantua,

Quod ^a Maonius ranarum

laris fuit *siphona*. Propert. Lib. 1. el. 20. *Tandem haurire parat demissis flumina palmis, Iunius dextro plena trahens humero*. Intelligi vult flumine vel aqua plenam urnam, observante summo Gronovio.

p *Referate*] Barth. Advers. Lib. xvii. 7. & lvi. 17. *deserate* propter metrum. Sed R E saepe produci jam notavit in Lucretiano indice Giphanius, & Mariangelus in notis ad Alvarum de sylabarum dimensione. Quid præterea in hoc carmine mutatum vellet, apud ipsum vide. *Verba* heic esse *iusus* sive fabulas, recte observavit.

q *Virecta*] *Ἀρχαῖος*, quomodo & in notis Tyronis legitur pag. 9. & *fructella* p. 169. Capella Lib. 1. p. 18. *Scythidis virecta*. Ita habent Vett. membranæ Biblioth. Leid. non *vireta*, ut ediderunt. Festus: *Dumetella antiqui, quasi damiceta, appellabant, quæ nos dameta*. Idem: *Vestices fructella densa dicta à similitudine vestis*. Laët. Argum. Metam. 1. cap. 3. *Fructella sylvarum*. Marcellin. Lib. xiv. *Fructella prensando vel damos*. Virg. Æn. vi. *Amara virecta*. Vide ibi Valerian. pag. 124. ed. Steph.

r *Proluens*] *Lege, presluens cum Nob.* Heinio.

s *Hinnientis & recussu*] Adscripserat margini vir doctus, *Hinniente de recussu*. Sed nihil opus est. Hinniens est equus Pegasus. Duplex heic unda notatur, & quæ per Tempe fluit, & Hippocrenes.

t *Recussu*] MS. Leid. & 5. edd. re-

curfu. Malè. Rectum est *recussu*. Maro 11. Æn. *Uteroque recussu*. Restituimus idem vocabulum Lib. 1. cap. 24. *Recutere dictum, ut replandere apud Apul. vi. Mil. Quadrupedi cursu solum replandens. Et dextra frontem replandens*.

u *Produxit ungula*] Vide Sidon. Lib. ix. ep. 9. Antonin. Liberal. cap. 9. Scholiasten Hesiod. p. 234. ed. Heins. Festum in *Pegasides*. Theon. in Aratum p. 29. ed. Lond.

x *Veterna*] Gloss. *antiqua*. Rectè. Gloss. Philox. *Veternus & vetustus, παλαιός*. Leg. *Veternus*. Cyprian. Serm. de Circumcis. *Probatoria huius sensualitatis colluctatio tam veterna*. Sic *veternus error* apud Ennod. *Veterna offensio* apud Fulbertum, *veterna silentia* apud Prudent. Hymn. Cath. 9. occurrunt. Priscian. sub finem Lib. 11. *Vetus præterea veternus facit, non solum veteranus, sed diversas habent significationes*. Etiam *veternosus* eodem sensu venit Victori in Pass. Martyr. Carthag. *Ecce antiquus hostis, veternosus atque anguis, trifalca lingua venena vibrans*.

y *Cecinit*] *Incinit* Barth. Adv. Lib. xxvii. cap. 19.

z *Atlantis*] MS. Leid. *Atlanta*. Forte scripsit *Atlanta*, quemadmodum *Perdica* pro *Perdis* cap. 2. Lib. iii. Vide quæ ibi à nobis dicta sunt. De Atlante hoc consulendus Servius Æn. 1. vers. 745.

a *Maonius*] *Malim, Moonides*. Per-

lius

*Cachinnavit pralio,
Parrhasia candicanti
Dente lyra concrepet:
Ad meum vetusta carmen
Sæcla nuper confluant.*

Hoc itaque sacrificali carmine Gorgonei fontis aspergine ^b madidas & præpetis ungulæ rivo ^c merulentas Pierides abstraxi. Astiterant itaque ^d syrmate nebuloso lucidæ ^e ternæ viragines, hedera largiore circumfluxæ, quarum familiaris Calliope ludibundo palmulæ tactu, meum ^f vaporans pectusculum; poeticæ pruriginis & dulcedinem sparsit. Erat enim gravido (ut apparebat) pectore, crine neglecto, quem margaritis prænitens diadema constrinxerat,

huc Sat. vi. 11. *Maonides Quintus pavone ex Pythagoreo.* Martialis Lib. v. 10. *Et sua riserunt sacula Maoniden, Maonium vatem apud Alcimium, Maonium Homerum apud Nafonem, Maonium senem apud hunc nostrum, & Lucan. Pan. sed nusquam absolute dici Maonium memini Homerum.* Βαρπερωμεν. auctorem esse illum voluerunt ex veteribus nonnulli, ut ostensum à nobis ad Hyg. cap. 154.

^b *Madidas*] Dictum eleganti *μαλὰ φασα*, ut apud Mart. ep. 68. Lib. vii. *Cujus Cecropio pectora rare madent.* Lib. 1. ep. 4. *Si quis Cecropia madidas Latineque Camena Artibus.*

^c *Merulentas*] Ut à temetum temulentus, à vinum vinolentus, ita à merum finxit merulentus. Adhælmus libello de laud. Virgin. *Merulenta defecati nestaris defruta apothecis recondenda.* Cæterum illa *madidas*, *merulentas* prorsus *ἰσχυρὰς* dicuntur. Refero huc illud Petronii: *Plenum Pierio diffundes nestare verba.* Sic enim legendum censeo ex Vett. editionibus. Mutarunt, qui non videbant *diffundere* heic esse *ἰσχυρὰς*, *inundare*. Cato in Diris: *Diffusus gurgite campos.* Catal. Scalig. Lib. 11. pag. 239. *Pierio liquidam perfundis nestare mentem.* *Pierium laticem* appellat Virgil. Culice. Cæterum ut *diffundere* heic, ita *insundere* usurpat Chrysologus Homil. 42. *Non sic imber*

infundit terram, quomodo jejunium lachryma rigant pauperum. Et post paulo: *Cali pluvia infundit terram.* Etiam Palladius Januar. Tit. 111. *Mediocriter infusus ager, ut nec lutosus nec aridus sit.* Marcellin. Lib. xiv. *Fluminis modo fortassis complurium sese repentinus infudit.*

^d *Nebulosa syrmate*] Tenui instar nebulae: cujusmodi vestes *αἰεττοειδὲς* vocabant Græci. Adi Gonsalium ad illa Publii apud Petronium: *Palam prostare nudam nebula linea.*

^e *Ternæ viragines*] Barth. Adv. Lib. xvii. cap. 7. *Ter ternæ.*

^f *Vaporans*] Gloss. *incendens.* Recte. Horat. Epist. 16. Lib. 1. *Larum discendens cursu fugiente vaporet.*

^g *Dulcedinem sparsit*] Ita & MS. Leid. Gloss. *spargendo replevit.* quæ est explicatio lectionis 5. edd. *dulcedine.* Lege ergo, *dulcedine sparsit.* *Spargere* accipe pro *conspargere.* Virgil. Ecl. v. 40. *Spargite humum foliis.* Propert. iv. 6. *Spargite me lymphis.* Ovid. xi. Met. 57. *Sparsos rare capillos.* & vers. 311. *Nox calum sparserat astris.* Horat. 11. od. 13. *Penetrantia sparsisse nocturno cruore.* Ubi perperam Schol. *maduisse.* Senec. Agam. 465. *Nox prima calum sparserat stellis.* Ita sternere pro *confermere.* Horat. iv. od. 14. *Stravit humum sine cade victor.* Sternere pro *conferere.* Boet. *Qui serere ingenium vult agrum.*

Sic

xerat, ^h talo tenuis bis tinctam recolligens vestem. ⁱ Quod credo & itineris propter, ^k & ne mæandricos tam ^l subtilis elementi aliquatenus limbos aculcati herbarum vertices scinderent. Astiti, propter ergo erectus in cubitum, verneratus sum verbosam viraginem, olim mihi poetico vulgatam evidentius testimonio. Nec immemor cujus verbosas fabulas propter ^m scholaribus rudimentis tumidas ⁿ ferulis gestaveram palmas: ^o & quia non mihi evidenti

Sic & Græci cum Latinis. Pl. 107. 37. Επειγον ἀρχὴς ἑ ἐρύτθουσιν ἀμπελῶνας.

^h Talo tenuis bis tinctam recolligens vestem] Hoc esset, *dibapham*. Vlitius ad Nemef. pag. 345. *talo tenuis discinctam*. Nisi autem, inquit, discincta fuisset vestis, non opuserat recolligi. Responderi posset, cingendo recolligi vestem, & viantes altius cingi solere. Rectius ergo fore, *bis cinctam*. Adjuvat tamen ejus conjecturam *nebulosam syrma*, quod præcessit.

ⁱ Quod credo & itineris propter] Ita & MS. Leid. Glossator superscripserat, scil. *difficultatem*, quomodo 6. edd. ante Commelinum repræsentant. Vlitius emendat, & *itineri se properaret*. Nam quod in aliis, inquit, libris editum, *itineris propter difficultatem*, ex glossæmate mei codicis profectum est, & sensui incongruum. Possedisse opinor codicem illum, quo ego nunc utor. Nam *bisinctam*, quod ex eodem adducit, etiam in Leidensi comparat. Ego conjectaveram, quod necdum displiceret: *quod crelo*, & *itiner propter*. Familiares huic scriptori id genus anastrophæ. Velut mox: *verbosas fabulas propter*. Et cap. 9. Lib. 1. *Comestiones propter*. Apulej. Lib. v. Met. *Suggestam propter*. Et viii. *Igenem propter assidens*. *Quod credo heic est sicut credo*. Cic. xiii. Famil. epist. 40. *Si ulla unquam apud te mea commendatio valuit, quod scio multas valuisse plurimum, hæc ut valeat rogo*. Seneca Apolocynth. *Quod tibi narris, ad sextum decimum lapidem à Viennâ natus est*. Quem locum frustra tentat vir doctus. Adde quæ habet Sciop. Susp. Lect. Lib. iv. 17. Possis etiam explicare non malè, *quantum credo*. Quintil. declam. ix. *Quod scio, viliis etiam gladiatores parcant*. Ne *itiner* mireris, notandum archaismos affectare cacoethes esse inferioris

ætatis scriptorum, præsertim Afro- rum. Certè *itiner* Lib. ix. & Capella usurpavit. Incertus poeta apud Macro- b. Lib. 11. Saturn. cap. 2. *Rimat itiner transitus*. Nisi dicamus synalæpham neglectam esse poetæ, malim ex Gellio rescribere *itineri*. Charis. Lib. 1. Item *iter & itiner* &c.

^k Et ne Mæandricos] Ita scripsi cum MS. Leid. & 6. edd. Perperam *ne* omiserat Commelinus.

^l Subtilis elementi] *Filamenti* in margine libri sui emendabat Nob. Hein- sius. Quod nullus dubito, quin cuilibet se probaturum sit. Boetius de vetustibus Philosophiæ Lib. 1. *Vestes erant tenuissimis filis, subtili artificio* &c.

^m Scholaribus] Scholasticis. Usus eâ voce & Hieronymus ad Damasum. Vide Voss. in de Vit. Sermon. p. 53.

ⁿ Ferulis] Ferula & scutica sceptrâ nota pædagogorum, sive medicamina, quibus medentur pigritiæ puerorum. Catal. Pith. Lib. iv. *Et ferulis culpas tollere cessat iners*. Eleganter Capella Lib. 111. *Tunc etiam quoddam medicamen acerrimum, quod ex ferula flore caprigenique tergoris refectione consecrat, rubri admodum coloris, expromsit*. Ferulam & scuticam innuit, quarum hæ etiam de anguillarum tergoribus olim factitabantur. Vide Plin. ix. 23. Isidorus Lib. v. 27. *Anguilla est, quæ coercentur pueri in scholis: quæ vulgo scutica dicitur*. De Ferulis Martialis Apophor. 80. *Invisè nimium pueris gratæque magistris, Clara Prometheo munere ligna sumus*. A feriendo dictas perperam cenfet Isidorus Lib. xviii. 9. *Nonnulli à feriendo ferulam dicant: hoc enim pueri & puella vapulare solent*. Apul. ix. Met. *Ferula nates ejus obverberans*.

^o Et quia non mihi] Malim, *sed quia*. Syl.

manifestatione quænam esset liquebat, cur venisset, in-
 quiro. Tum illa: Una, inquit, sum è virginali p̄ Heli-
 coniadum curia, Jovis albo conscripta, quam olim q̄ A-
 thenzæm civem Romanus ordo colendam exceperat: ubi
 novellos ita frutices edidi, quò eorum cacumina summis
 astris insererem. Ita vitæ famam r̄ linquentes hæredem,
 quo magis celebriorem obitum s̄ protelarent. Ast ubi me
 Romulæ arcis conventu bellicus viduavit incurfus, Ale-
 xandriæ t̄ conciliabula urbis ū exulata possederam, variis
 dogmatum imbutamentis lasciva Græcorum præstruens
 corda, postque Catonum x̄ rigores, Tullianasque sever-
 ras invectiones, & Varroniana ingenia, ȳ Pellæ gentis
 ener-

Syllaba proximè præcedens τὸ s ab-
 sorpsit.

p̄ *Heliconiadum curia*] Capella Lib.
 iv. *Ingressa curiam superum.* Cyprian.
 Sermon. de Pass. Christi. *Paradisi civis*
 & *domesticus curiæ efficitur.* Non dis-
 simile est illud Ausonii, *Collegia A-*
omidum. Sed chorea emendaverat in ora
 codicis sui Nob. Heinsius.

q̄ *Athenzæm civem*] Migrat Gramma-
 ticornum regulam. Moschopulus: Α-
 θηνῶν ὁ δὲ τὸν ἄλφω, γυνὴ ἡ
 δὲ τὸν Α' θηνῶν Α' θηνῶν, ἢ Α' θηνῶν.
 Hesy chius: Α' θηνῶν, ἡ δὲ τὸν, ἡ δὲ γυνή.
 MSS. habere ajunt, ἡ δὲ γυνή.
 Non ignoro insuper habuisse heic quos-
 dam Grammaticorum præscripta. non
 existimo tamen respexisse illuc Hesy-
 chium, sed scripsisse potius: Α' θηνῶν
 ἡ γυνή. Cæterum ut *Athenaus* pro
Atheniensis, ita *Romans*, *Carchedo-*
nus, *Chalcedonius*, dixisse nonnullos
 ostendit Salmast. ad Pall. Tertull. pag.
 129. Cur Atticæ autem, non Athe-
 nææ dicerentur mulieres, causam le-
 gas apud Augustin. C. D. cap. 9. Lib.
 xviii. Vide ibi Vivem.

r̄ *Linquentes hæredem*] Clar. Tollius
 emendaverat in suo libro, *linquens*, &
 mox, *protelarem*. Ita postularet qui-
 dem syntaxis, si ad Pieridem hæc re-
 feras. Sed Grammaticos canones non
 sollicitè observat Fulgentius. Præfat.
 Lib. de Prisc. Sermon. *In quantum me-*
moria entheca subrogare potuit, contri-
bui. non phaleratis sermonum studen-

tes spumis. Continent. Virgil. *Ut dice-*
re caperam, mox ut terram tangit, ma-
trēm videt, nec agnoscit, plenam des-
quantes infantiam. Heic tamen τὸ *lin-*
quentes referendum puto ad *novellos*
frutices.

s̄ *Protelarent*] H. e. memoriam ejus
 per posteros extenderent. Leo in con-
 stict. Virt. & Vir. *Si protelatis vigiliis*
psalmorum censum persolvit. Pseudo-
 Cypr. de Sing. Cleric. *Laborat ad cul-*
men adversarius protelare. Gloss. Isid.
Propagando, protelando. Protelat, dis-
sert. Quæ interpretatio locum habere
 heic posset, si pro celebriorem rescri-
 bamus celeriore. Adde infr. not. ad
 cap. 6. Lib. 1. & Contin. Virgilianam.

t̄ *Conciliabula*] Conventus & Scho-
 las.

ū *Exulata*] Quæ huc pertinent,
 abunde dicta sunt à nobis ad Hyg.
 Myth. cap. 26. & porro infra dicentur
 ad Lib. iii. cap. 6.

x̄ *Rigores*] *Rugas* in margine vir il-
 lustris. Sed opinor in animo habuisse
 Catonis severitatem. Severitas enim u-
 bi nimia est, in rigorem degenerat.

ȳ *Pellæ gentis*] 6. edd. & MS. Leid.
Apellea. Gloss. Cod. Leid. *Ægyptia*
propter nimium ardorem solis. Sed re-
 ctum est *Pellæ*, hoc est, Alexandri-
 næ. Notati sunt semper ob morum mol-
 litiem Alexandrini. Pellæ autem A-
 lexeandri à Juvene Pellæ, hoc est,
 Alexandro cognominati.

z̄ *Phasma-*

enerves sensus aut satyra luseram, aut comœdico ^z phasmate delectabam, aut tragica pietate mulcebam, aut epigrammatum brevitate ^a condibam. ^b Libebat me mea captivitas: & licet ^c nostræ vacassent industriæ, inveniebat tamen animus, quibus inter mala arrideret, nisi me etiam exinde bellis crudelior ^d Galeni curia exclusisset, quæ præne cunctis Alexandriæ ita est inserta angiportis, quo chirurgicæ carnificinæ ^e laniola pluriora habitaculis nume-

ren-

^z Phasmate] Scriverius volebat phasmate. Sed videtur Planciades noster respexisse Terent. Prolog. Eun. vers. 9. Menandri phasma nunc nuper dedit. quanquam glossa, quæ est in codice Leidensi, figmento, explicet rō phasma, non phasma.

^a Condibam] Usitatus hoc poetis, quam historicis vel oratoribus. Virg. Æn. vii. 790. insignibat. Ovid. iii. Fast. 507. audibat. Phædrus iv. 23. parturibat: Capella tamen, ut Afrum decebat, cum nostro Lib. i. p. 21. Levitate pernix desultoriâ gestibat. Ita habet MS. Leid. non gestiebat, ut ediderunt. Apul. iv. Miles. Bullis ingentibus seaturibat. Claud. Annal. xv. apud Diomedem Lib. i. Grundibat pecus suilam. Archaisimum esse idem Grammaticus docet. Veteres hæc, inquit, sine littera pronuntiabant, nutribam dicentes, ut apud Virgil. Nutribant, Tyrhusque pater &c.

^b Libebat me] A'vri ꝛ mihi. Dativum ergo pro ablativo posuit. Hyg. Astron. ii. 15. Etsi non pro divinâ fecit cogitatione, nec ut deum licebat. Sed ibi legendum puto, decebat. Habet quidem Festus: Me pro mihi dicebant antiqui. Sed exempla, quæ affert, explicari aliter & possunt & debent. Magis huc faceret locus Afranii Fratris apud Non. cap. ix. tmem. 5. Id aurum me condonat. Et Varron. R. R. Lib. iii. cap. 16. Quorum alteram sine dote dedi Lucullo, a quo hereditate me cessa &c. Sic de pro tibi positum dicas in veteri inscriptione, quam Catal. Lib. iii. exhibet Pichæus: Viator audi, si libet, in domum veni. Tabula est aenea, quæ te cuncta prædicet. Sed ipse emendat, perdoct. Vide Gruter. magni operis pag. 688.

^c Nostræ vacassent industriæ] MS. Leid. & 5. edd. Nostræ vacuissent industriæ. Modius ex suo MS. Nostræ non viganissent industriæ. Lege, nostræ non vacavissent industriæ. C & G norum est quam crebro inter se commutentur à librariis. Adhuc vacare alicui perquam eleganter dicitur. Martial. ii. 5. Vel tantum caussis, vel tibi sape vacas. Phædr. Præf. Lib. iii. Reddas amicis tempora, uxori vacas. Forte nec rō vacuissent mutandum. Quintil. Declam. 252. Tantum illi vacuit? adone saturitate apud te exundavit? Tertullianus cum aliis locis, tum libr. de Resurr. carnis cap. 9. Omnis vis Dei benefica vacuisset.

^d Galeni] Ita rectè MS. Leid. cum A. B. H. & I. Malè Galieni M. & L. Forte decepit eos Glossator, qui super rō Galeni scriperat regis. Misere heic hallucinatur Baptista Pius.

^e Laniola pluriora] Laniola plurior 6. edd. Sed pro Commel. itat MS. Leid. Gloss. Laniorum domus vel loca. Lanii contemptim chirurgi dicuntur, quod corpora secare consueverint. Tertull. de Anim. cap. 10. Hierophilus ille medicus, aut lanus, qui sexcentos excernit, ut naturam scrutaretur. De copia medicorum, quibus abundavit olim Alexandria, vide Anonym. Cosmogr. à Gddofred. ed. pag. 23. & Ammian. Marcell. Lib. xxii. cujus verba sunt p. 426. ed. Boxh. Medicina autem, cujus in hac vitâ nostra, nec parca nec sobria, desiderantur adminicula crebra, ita studia augentur indies, ut, licet opus ipsum redolet, pro omni tamen experimento sufficiat medico ad commendandam artis auctoritatem, si Alexandria se dixerit eruditum.

f. De.

rentur: fdenique ita certando remittunt in mortem, quo ferant & Caronem h citius i sopitum, si k collegio non donetur. Hanc orationem risus mollior terminavit. Itaque meis l quo diverteret culminibus impetravi. Tum illa: Non paves, inquit, musicum tuis receptare dogma penatibus, cum barbarorum morem auscultaverim ita m literarios mercatus n penitus abdicare, ut hos, qui primis elementorum figuris vel proprium o descripserunt nomen, p cassata inquisitione mutum

f Denique ita] H. e. ad summam, ut verbo absolvam. Sic cum aliis locis, tum inferius quoque in hac præfat. *Denique turbavit* &c. Usurparunt ad eundem modum hanc particulam præter alios Florus. Lib. 1. 16. Justin. xiii. 2. Videndi de elegantia ejus locutionis Salmastius ad locum illum Flori, Freinsheim. in Justin. indic. Schultingius ad Calpurnii Declam. xi.

g Caronem] Ita & MS. Leid. *Caronem*, quod 6. præferunt edd. Sic *Corincum* habes pariter sine aspiratione pro *Chorincum* in Virgil. Contin. Schol. Juv. ad Sat. iii. 266. P O R T H M E A. *Carinam*. Lege, *Caronem*. Aspirationes omitti à deterioris ætatis scriptoribus, ut solebant antiquissimi, nemini ignotum paulo humaniori. Hinc ergo ridicula illa etymologia Isidori Lib. ii. 21. *Cordas distas à corde, quia sicut pulsus cordis est in pectore, ita pulsus corde in cithara*. Xc: daj, *Corde*. Festus Pauli MS. Bibl. Leid. in S A M B U C A. *Ut in organo corde, sic in machinâ intenduntur fones*. Gloss. Philox. ed. Steph. *Alas, mîs*. Leg. *halat*.

h Citius] Ocyus. Juvenal. Sat. iv. 134. *Argillam atque rotam citius properate*. Explet ellipsin Virgil. *Æn*. i. *Disso citius tumida equora placat*. Isidor. Orig. xvi. 4. *Disso celerius*.

i Sopitum] Pro sopituros esse, videl. Chirurgos. Quâ de locutione consule Vossium Anal. Lib. iii. cap. 15. *Sopire pro enecare posuit, ut Plautus sopori dare & in soporem collocare Amphitr. 1. sc. 1. Seneca Oedip. vers 168. Vix assiduo Bracchia conto lassata refert, Fessius turbam rectare novam*.

k Collegio non donetur] *Adjutorio, Tm I I;*

ut rectè exponit Glossâ.

l Quo diverteret] Ita rectè Commel. Perperam MS. Leid. cum 6. edd. *quod everteret*. Quo hic scriptor usurpat identidem pro ut. Vide Indic. in Quo.

m Literarios mercatus] *Convolutus* Gloss. Ita *mercatus Olympiacus* apud Justin. Lib. xiii. 5.

n Penitus abdicare] H. e. repudiare. Vide quæ congestæ ad Lib. 1. epist. 1. Sidon. Savaro.

o Descripserunt nomen] *Descriptis* 6. edd. Melius.

p Cassata inquisitione mutum] H. e. ne cognita quidem causâ, indicta causâ. Quamobrem addit *mutum*; quod perperam omiserunt 6. edd. Agnoscit sane MS. Leid. Sed malè glossator explicat, *sine aliqua fama*. Cæterum cum hos præcesserit, sequi debebat *mutos*. *Cassare* verbum barbarum est, de quo Vossius in de Vit. Sermon. p. 97. Fulgent. Rusp. Episcop. epist. 2. *Ut merces boni operis humana laudis intentione cassetur*. Et epist. 4. *Neque enim Jacobî Apostoli prædicatio potest aliqua argumentatione cassari*. Gregor. Dialog. Lib. iii. cap. 36. *Totumque vas naves cassatum pimitæ fluctibus ab omni fuerat compage dissolutum*. Summæ impotentia signum est damnare aliquem inauditum, & indicta causâ. Quamobrem Medea apud Senec. vers. 199. *Qui statuit aliquid parte inaudita alterâ, æquum licet statuerit, hæc æquus fuit*. Respondet Creon: *Auditus à te Pelia supplicium tulit*. Quem verum frustra tentari putem à viro summo. *Ergo* ista proferuntur à Creonte. Merito, inquit, si diis placet, ne te inauditam condemnem potestas, cum tu inauditum suffuloris

tum raptarent in carnificinam. Tum ego: Non ita est, inquam, ut audieras, * sed fama fuit. nam ----- carmina tantum

*Nostravalent Musa tela inter Martia, quantum
* Dulcis aqua saliente sitim restinguere rivo.*

Et ut suum me amplius familiarem rescisset, illud etiam Terentianum adjeci: *Olim isti fuit generi quondam quæstus apud sacrum prius.* Nunc itaque ita literæ suos, quicquid Helicon * verbalibus horreis enthecatum possederat, in ipsis potestatum culminibus hæreditario jure u transferret, catos extendunt. Illa exhilarata versiculis, utpote qua-

Pelian. *E'εγοντ'ε' etiam apud Quintil. ille Declam. XIII. Nunc vero diffendendum mihi est, quam momentosa sit hujus animalis rapina.* H. e. quam gravis, & quanti momenti. Contrarium vult intelligi. Sed forte rectius, *quam non momentosa.*

q Raptarent] MS. Leid. reportarent. Super scripta altera lectio, *vel reptassent.* Vera lectio est, quam 6. edd. servarunt, *raptassent.* quam non debuit sprevisse Commelinus. Solenne est nostro pro imperfecto ponere *ε'εγοντ'ε'.*

r Sed fama fuit] *Et fama fuit* legitur in Virgilio. Quomodo nec male heic scribas.

s Dulcis aqua] Ita & MS. Leid. & 5. edd. Apud Virg. tamen Ecl. ix. sequebatur, *Chaonias dicunt aquilæ veniente columbas.* Sed alterum, quod ex Eclog. v. depromsit, sententia postulat.

t Verbalibus horreis enthecatum] Mercerus corrigit, *vernalibus horreis.* De qua correctione valde dubito, cum & superius habeas *verborum canistra.* *Enthecare* verbum fictum est ab *entheca*, de qua voce idem Mercerus ad libellum de Prisc. Serm. Utitur eâ etiam Cassian. in de Instir. Ren. Lib. iv. 14. & Gelasius Papa apud Gratianum. Grammaticus nescio quis apud Barth. Advcrf. Lib. xxxvii. 13. *Enteca, repository rerum venalium.* Fort. scripserat, *repositorium venalium.* *Enthecatum* dicendi genus pro polito & phalerato

posuit Ambrosius in Lucan. Vide Sava-ron. in Sidon. Lib. i. ep. 9.

u Transferret, catos] L. M. *transferre cantus.* A. B. H. I. *transferret catas.* Et ita etiam MS. Leid. Scriverius & Tollerius correxerant *cados.* Et sanè cadis optimè cum horreis convenit. Horat. iv. od. 2. *Nardi parvus onyx eliciet cadum, Qui nunc Sulpiciis accubat horreis.* Sed adhuc hiulca est oratio, nisi ita scribas: *Nunc itaque ita literæ suos, quo, quicquid Helicon verbalibus horreis enthecatum possederat, in ipsis potestatum culminibus hæreditario jure transferret, catos extendunt.* Tò quo, quod à me insertum est, ob similitudinem sequentis syllabæ à librario omissum putem. Sed est inter amicos meos quidam, cui *cados* Fulgentius pro doctis posuisse videbatur. Frequens sanè eo significatu ista vox etiam optimis. Nec annotare id neglexerunt veteres Grammatici. Vide Varron. L. Lib. vi. Servium ad Æn. i. vers. 427. Legebat ergo is: *Nunc itaque & literæ in suos, quicquid Helicon verbalibus horreis enthecatum possederat, in ipsis potestatum culminibus hæreditario jure transferre catos extendunt.* Ut sententia sit, etiam nunc literas omnes Heliconis opes in suos mystas & doctos homines perseverare transferre. Sed sic pertendunt esset scribendum. Neque enim extendere est perseverare. *Extendere artem per successionem liberorum* apud Petronium est propagare. Nisi si satisfacit prior conjectura, le-

ge-

quasi Mæzonium senem *viserit recitantem, ylaudatorio palmulæ tactu meam inulsi cæsariem: percussaque mollius cervice, quam decuit: 2Eia, inquit, ô Fabi: Anacreonticis jamdudum novus mystes initiatus es sacris. Ne quid ergo meo tibi desit tirunculo, accipe parem dogmatis gratiam: & quatenus te nostra Satyra lascivienti verborum rore percussit, vadatumque te sui retinet amoris inlecebra, 4redde quod sepioticon debes: & quicquid libet bNiliacis exarare papyris, feriat is aurium sedibus percipe. Nec deerit historiæ quilibet effectus, cujus te visceribus

gere malim: Quo, quicquid Helicon verbalibus horreis enthecatum possederat, in ipsis potestatum culminibus hereditario jure transferret catius, extendunt. Sit igitur heic catius doctus. Tò suos puta esse sequaces, & extendunt idem, quod provehant, quomodo utrumque vocabulum explicat glossa codicis Leidensis. Quo propter similitudinem, ut dicebam modo, sequentis syllabæ facile oculos librarii fessellit. Ab eadem causa corruptus est locus in Quintil. Declam. vi. *Procedat inauditum antea monstrum, miserâ, crudelis, si quid irati Diî reliquerunt, si quid infelicitas oblita est, suis manibus perdere cupiat.* Scribe, quæ, si quid &c. Et tolle incisum post tò miserâ. Idem scriptor Declam. III. Nam quo ad altiore quisque honorum gradum extenditur, h. e. provehitur. Adde Gronov. Observ. III. cap. 1. & Barth. Advers. Lib. xvii. cap. 7. ubi longè aliam dat faciem Fulgentiano huic loco.

x Viserit] Viseret 6. edd. & MS. Leid.

y Laudatorio tactu &c.] Significat caput sibi demulsum fuisse. Terent. Heaut. iv. 5. vers. 14. *Non possum pati, Quin tibi demulceam caput.* Ubi Eugraphius: *Quod solet fieri his, qui placent, ut manus per caput tractu dula quasi quadam esse videatur laudatio.*

z Eia, inquit, ô Fabi] MS. Leid. & 6. edd. Eia, inquit, Fabiana. Scribe ergo, Eia, inquit, Fabi. Dux reliquæ syllabæ ex sequenti voce Anacreonticis adhæserunt.

a Redde quod sepioticon debes] MS.

Leid. Redde quod debebas sepiotico. Gloss. Colori atramento encaustico. Lege, encausto. Nimirum ita scribi debet: Redde quod debebas sepiotico, hoc est, solve debitum atramento, scribe tantummodo, me premonstrante, quid velis, ut habet glossa marginalis MS. Leid. *Sepioticon a omnia vel omnia dictum.* Apicius Lib. v. 3. *Accipies sepias minutas, cujusmodi sunt, impurgatas cum atramento suo.* Celsus II. 29. *Omnes teneri pisces, sepiarum atramentum.* Unde notæ *serpæ sepiæ* literas vocat Ausonius epist. 4. Afri nimirum atramentum non è fuligine, ut alii, sed è sepiæ succo consciebant, ut Glossæ Persianæ docent ad Sat. 3. *Θελα* is Aristoteli est. Pro sanguine sepiis esse tradit Plin. Lib. ix. 29. *Encaustum* infimæ ætatis scriptores dixerunt. Macer cap. 34. *Encausto, vino quo sit macerata, soluto, Si scribis chartam, minus non tæret amplius illam.* Gloss. Isid. *Sepia, incaustum, Leg. encaustum.*

b Niliacis papyris] Quia papyrus in Nilo crescit. Mart. Xen. 1. *Perdite Niliacas, Musa, mea damna papyros.* Capella Lib. III. *Nilotica fruticis collecta notabam.* Ovid. III. Trist. El. x. 27. *Ipse papyrifero qui non angustior amne.* Confer Isidor. Orig. vi. 10. Schol. Juv. ad Sat. iv. 24. *Sedulius Paschal. I. Plurima Niliacis tradant miracula chartis.* Quia papyrifer Nilus, hinc papyrionem τὸ ἰλῶ ejus appellat vulgatus interpretes Exod. 11. 5. *Carcæsum ripe fluminis dixerat vers. 3.* Etiam mystico illi citharædo Psalm. lxxviii. 30. *Ἦνεia* ἢ *ἡλῶδμυ* Egyptii, ut quidam volunt.

ribus ^cinterstringi poposceris. Tum ego: Index te libelli fecellit, generosa loquacitas. Mihi non corruptus adulter arripitur, nec imbre mendaci lusa Danae virgo cantatur, dum suo iudicio deus sibi ^dpecudem prætulit, & hanc auro decepit, quam potestate nequivit. Non suillo canimus morsu depastum amantis juvenis femur, nec in meis libellulis ^esub falsa alite puerilis pependit lascivia. Non olorinis reptantem adulterum plumis ova pulligera virginibus inculcantem, ^fquam semina puerigena visceribus infundentem, nec ^gLychnides puellas inquirimus, & Hero atque Psyche poeticas ^hgarrulantes ineptias: dum hæc ⁱlumen quærit extinctum, illa deflet incensum, ut Psyche videndo perderet, & Hero non videndo perisset. Nec referam virginali figmento ^kAricinam lufam viragi-

^c Interstringi] Ita MS. Leid. cum B. M. & L. Sed A. H. I. *instringi*. Prius præferam. Vide not. ad Continent. Virgil.

^d Pecudem prætulit] Gloss. *arietem*. Imo *taurum*. Vide Ovid. 11. Met. fab. 4. In arietem versus est Neptunus, ut Theophrastus frueretur. Vide Hyg. Myth. cap. 188.

^e Sub falsa alite] Aquilâ, cujus formâ assumptâ Jupiter Ganymeden ex Idâ monte rapuit. Vide Ovid. x. Met. fab. 4.

^f Quam semina] 5. edd. *vel semina*. Sed alterum MS. Leid. agnoscit. Subaudi in præcedentibus *tam*, quasi scripserit, *tam ova* &c. Lib. III. cap. 6. *Illam vero, veluti Deam, non quisquam amare ausus, quam venerari* &c. Præfat. Lib. de l'rise. Sermon. *Non phaleratis sermonum studentis spumis, quam verum manifestationibus dantes operam*. Ita Leid. codex. Contin. Virgil. *Non adipata crassido ingenti, quam tempo-ri formido*. Tertull. de Anim. cap. 9. *Igitur indissolubilem quam immortalem, & ineffigiatam, quam immortalem*. De Spect. cap. 16. *Et forsitan sine causâ amare liceat, quam sine causâ odisse*. De Resurrect. Carn. cap. 32. *Utique xridno concoquenda carni viscera ceti suffecissent, quam capulum* &c. Justin. XII. 8. *Quorum non studiis deficiatur, quam annis*, Græcis oratio. Gregor.

Nazianz. Prolog. Arcan. Οὐδὲ δὲν γὰρ ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ δῶρον Πλειοτίρης δὲο χεῖρε, ὅσον φίλος τ' ὀλίγησε. Glossæ heic codicis Leidenfis: *Jupiter in cygnum conversus concubuit cum Leda, qua peperit ovum, unde nati sunt Castor & Pollux*. Vide Hygin. Astron. 11. 8. & nostrum infr. Lib. 11. 16.

^g Lychnides puellas] Glossæ codicis Leidenfis, *Lucernales*. Rectè. Lychni enim lucernæ. Stat. 1. Theb. 521. *Tendunt auratis vincula lychnis*. Ubi Scholiastes: *Vitandæ humilitatis gratia lucernas noluit dicere*. Sic Maro: *dependent lychni laquearibus aureis*. Indignum enim hoc lero carmine fuerat. Sed lychnitides heic correxerat Heinsius. Quod puto rectum esse.

^h Garrulantes] Vox Barbara, ut rabulare. Vide Vossium in de Vir. Sermon. Lib. IV. cap. 9.

ⁱ Lumen querit] *Querit* MS. Leid. Forte queritur scripserat.

^k Aricinam viraginem] Callistonem intelligit. Gloss. MSS. ad Virgil. 1. Georg. *Claramque Lycaonis* &c. *Elicem dicit, id est, majorem septentrionem*. Lycaonis autem subauditur filia. Altera ursarum est, in quantum (leg. quam) transfigurata est Calisto filia Lycaonis Diane in venationibus comes, quam Jupiter adamavit, & in Dianam versus cum eâ concubuit, que cum pingis (leg. præ-

ginem, dum quæreret Jupiter ^lquid magis esse velit, quam fuerat. Mutatas itaque vanitates manifestare cupimus, non manifesta mutando fuscamus, ut ^msenior deus hinnitus exerceat: & sol, fulgoris igne deposito, malit anilibus exarari rugis, quam radiis. Certos itaque rerum præstolamur effectus, ⁿ quos repulsos ^o mendacis Græciæ fabuloso commento, quid mysticum in his sapere debeat cerebrum, agnoscamus. Tum illa: P Unde hæc tibi, inquit, homuncule, tantam ignorantiae scientiam? unde tam ratum ordinem ignorandi? Dum enim sæculis intacta exquiris, ostendis te sapienter scire quod nescis. Cui ego, si his, quibus ignorare aliquid contigit, nec ipsum quidem nescire suum scire contingit, ^q quanto satius erat eis etiam non nasci contingere, quam nesciendo inefficaciter vivere?

pregnans) apparuisset, de suo eam (leg. suo cætu) removit. Quæ Arcadem puerum edidit. Sed Juno odio pellicata (leg. pellicatus) in ursam eam transformavit, & venanti filio obtulit. Cumque ille feram putasset, & insequi cœpisset, Jupiter eos hisdem figurans astris consecravit. Et illa velut ursam (leg. Est illa velut ursæ) fugiens, ille velut impetum faciens in eam. Quod sidus septentrio dicitur &c. Sed quare Aricinam dixit, quæ Arcadica erat? Utrum quia Diana Aricina dicta est à nemore Aricino, ubi colebatur? ap potius, quia nemorivaga erat, & sylvas colebat? Sane etiam infra Aricina pro sylvaticis posuisse videtur.

^l *Quid magis esse velit*] Malim quod cum 6. edd. & MS. Leid. Lib. III. cap. 16. *Qualis enim divinitas ejus, qui querit, quod esse velit, ne, quod fuerat, esset.* Respexit Ovid. x. Met. fab. 4. *Arfit, & inventum est aliquid, quod Jupiter esse, Quam quod erat, mallet.*

^m *Senior deus*] Saturnus. Fabula, quam alludit, est apud Hyginum cap. 138. De Saturno Albricus cap. 1. *Pingebatur ut homo senex, canus, prolixâ barbâ.*

ⁿ *Quos repulsos*] Conjeceram, quo repulso, cum idem Modio venisse in mentem vidi, cujus MS. habet, *quo sepulto.* quod *repulso* non deterius est, nisi *maius expulso.* Nam Leid. Cod.

exhibet, ex epulo.

^o *Mendacis Græciæ*] Vide Plin. Lib. XXVIII. 10. Juvenal. Sat. x. 174. *Quicquid Græcia mendax Audet in historia.*

^p *Unde hæc &c.*] Totus hic locus ita etiam conceptus est in MS. Leid. Sed 6. edd. *Unde hæc tanta tibi ignorandi scientia? unde etiam ratum ordinem ignorandi?* Posterius membrum ita innotat Modius: *Unde tam gnarus ordo ignorandi?* Ego nihil mutem, nisi *tò hæc in hanc, ut subaudiatur, parasti?* Ovid. XIII. Heroid. 84. *Sed mihi tam faciles unde measque Deos?* Quintil. Declam. VI. *Unde hunc illi animus?* Horat. I. epist. 4. *Quo mihi fortunes?* 11. Sat. 7. vers. 116. *Unde mihi lapidem?* Vetus interpres Esaiæ cap. 1. vers. 11. *Quo mihi multitudinem victimarum vestrarum?* Matth. cap. xv. 33. *Unde ergo nobis in deserto panes tantos?* Adde quæ Nob. Heinsius habet ad Ovid. modo adductum versum.

^q *Quanto satius erat eis etiam non nasci contingere, quam nascendo inefficaciter vivere?* *Tò vivere* non agnoscere MS. suum ait Modius. Exturbat etiam contingere, incertum an auctore MS. Leidensis codex habet: *Si his, quibus ignorare aliquid contingit, ne ipsum quidem nescire suum scire contigerit, quanto satius erat, eis etiam non nasci, quam nasci inefficaciter venire?* Quod satis commodum habet sensum, si *venire*

re? Primum itaque ego scientiæ vestibulum puto, [†] Scire quod nescias. Ad hæc illa: Tam secretis mysticisque rebus vivaciter pertractandis ampliora sunt auctoritatum quærenda suffragia. Neque enim quippiam ludicrum quæritur, quo ludibundo pede metrica verborum [†] commoda sarciamus. [†] Sudore hic opus est ^u palæstrantis ingenii, ne tam magnifici assumpta operis moles ipso fere medio conaminis impetu vivacissimis destituta vanescat tractatibus. Ergo erunt nobis etiam Philosophia atque Urania cœlestis adjutrices operis asciscendæ. Nec enim deerit tuis lasciviens amica solatiis, ut, dum te mysticæ artes anhelum tractando reddiderint, tum te tua Satyra ludentem excipiat. Quæso, inquam, munifica largitas, ne tu istam tuam Satyram, cujus dudum me vadatum amore prædixeras, temere nostris credas penatibus. Tam etenim libens zelo sortitus sum ex affectu conjugium, ut si hanc [‡] oblucentem & pelicem voluptatibus domo repererit, ita fulcatis ungue genis in Heliconem remittat [‡] necesse est, quo ejus diluendis vulneribus Gorgonei ipsius fontis nequaquam fluenta sufficiant. Tum illa [‡] cachinnum quassans fragile, [‡] colliso bis terque pulsu palmulæ femo-

re:

pro evenire positum cogites, ut Lib. III. cap. 6. Denique duabus majoribus, quæ temperata erant specie, connubia peneret. Vide ibi à nobis annotata.

[†] Scire quod nescias] Quid correxerat vir illustis. Sed alterum putam à Fulgentio non alienum. Hieron. contra Ruffin. epist. 38. Ne illud quidem Socraticum nosse debuerat, scio quod nescio. Laët. Lib. III. cap. 28. Ex hac desperatione confessio illa Socratis nata est, quâ se nihil scire dixit, nisi hoc unum, quod nihil sciat. Chrysolog. Serm. xvi. Philosophiam fingunt, ut faciant nihil scire homines plus querendo. De Socrate est in Apophthegmatis, Εἰς τὴν εἰδέναι μὴ μὲν, πλὴν αὐτὸ οὐτὸ εἰδέναι. Uterius, quam Socrates, progressus est Metrodorus apud Laërtium in Anaxarcho, οὗτος εἰς τὴν μὴ εἰδέναι οὐτὸ εἰδέναι, οὗτος εἰδέναι οὐδὲ.

[Commoda] Modius ex 4. MSS. commenta. Quod omnino probandum.

[†] Sudore hic opus est] A, H, & I. Sn-

der hic, hoc opus est. B. M. & L. Sudor hic opus est. Atque ita etiam MS. Leid.

^u Palæstrantis ingenii] Prolog. Lib.

II. Ubi tui exerceas palæstram ingenii.

^x Oblucentem & pellicem] MS. Leid.

& 6. edd. Ut pellicem. Quod præfero.

Pellex est ἀντιεστία. Παλαιῖς, ri-

varia, ut habent Vett. Glossæ. Mirifi-

cus heic est Fulgentii Glossator: Pellex

dicitur à pelliciendo, id est, à decipiendo,

eo quod pelle suâ suos decipiat amatores.

Oblucere eleganter pro officere posuit.

^y Necesse est] Ita quidem & MS. &

6. edd. Debuisset tamen scribere, ne

solœca evaderet oratio, necesse sit.

[‡] Cachinnum quassans fragile] Fragilem

malim. Fragilis cachinnus est tremulus,

κλιδάσας. Persius Sat. III. 87. Ingemi-

nat tremulos naso crispante cachinnos.

[‡] Colliso femore] Hoc animadvertas

sæpe fieri ab illis, qui risu concutun-

tur. Contra frontem ferire est impoten-

ter indignantium. Vide Erasmi Chil.

v. Cent. I. Apul. I. Miles. Dextra sa-

visus

re: Nescis, inquit, Fulgenti, rudis accola Pieridum, quantum satyram matronæ formident. Licet mulierum verbalibus undis & causidici cedant, nec grammatici mutant, rhetor taceat, & clamorem præco compescat: sola est quæ modum ^b imponit furentibus, ^c licet Petroniana subit Albutia. Hac etenim alludente, & ^d Plautinæ Saureæ dominatus obdormit, & ^e Sulpicillæ Aufonianæ loquacitas deperit; Salustianæque Sempronæ, quamvis præsens sit Catilina, melos cantandi raucescit.

*Solverat ^fignivomus, mundi regione peracta,
Quadrupedes, gelidumque rois tepefecerat orbem*

Re-

viante frontem replaudens. De mœren-
te etiam dixit Ovid. xi. Met. 81. *Et
conata femur marcenti plangere dextrâ.*

^b Imponit furentibus] Imponat MS.
Leid. & 6. edd. Quod Latine, si non
melius, certè æquè bene dicitur.

^c Licet Petroniana subit Albutia]
Glossator: Petronius poeta fuit, qui
scripsit Satyram Albutiam. Satyram isto
nomine non memini usquam invenisse.
Opinor Albutiam fuisse unam de fœ-
minis, quas in Satyrâ produxerit Pe-
tronus. Hæc scripseram, cum in orâ
codicis sui hæc annotasse Nob. Hein-
sium repperi: *Albutilla Taciti esse vi-*
detur, & inter hujus amatores fuisse Pe-
tronium quoque. Vide Gonsalium Præ-
lud. Petron. 11. Non prætereundus
heic solacismus Fulgentii quod licet cum
verbo indicativi modi conjungentis.
Incidit in eundem Corippus Lib. 1.
Licet hæc Deus omnia fecit, Marcellin.
Lib. xvi. p. 128. ed. Boxh. Quæ licet
affectabat. Lib. xxii. p. 38. 2. Licet à
Thessalo mari distinguunt Agenum, Ma-
erob. Lib. 1. Sat. cap. 11. Licet ex li-
bertate in servitute venum erat. Ca-
pella Lib. 1. pag. 5. Licet perhibebant.
Spartianus Adrian. cap. 16. Omnes pro-
fessores & honoravit & divites fecit,
licet eos questionibus semper agitavit. Ita
habent edd. Vett. Quam bonæ notæ
sint libri, unde agitaverit reposuerit
Salmasius, nescio. Ambrosius Sermón.
1. facit licet pro jaceat. Pseudo-Musa
in Præfat. de Herb. Vetonica: Licet fie-
ri potest. Isidor. de Nat. Rer. cap. 26.
Licet amplius, quam scx, nullus con-
spicere potest.

^d Plautina Saurea] MS. Leid. & 6.
edd. *Plautina Satyra.* Lege, *Plauti-*
ni Saurea, ut in marginibus librorum
suorum emendaverant Salmasius &
Scriverius. Dictum est venustè, ut *U-*
lysses Homericus, Hæstor Nevianus, &
Plautinus miles ab Apulejo aliisque.

^e Sulpicilla Aufoniana] Emendat
Demsterus *Bissula Aufoniana*, locum-
que totum ita constituit: *Hac enim al-*
ludente & Plautini Saurea dominatus
obdormit, & Bissula Aufoniana loqua-
citas deperit, Salustianæque Sempronie,
quamvis præsens sit, cantilena rance-
scit. Inducit ergo illa melos cantandi
(pro quibus melos cantanti Fulgentio
restituit Carrio Emend. Lib. 11. 15.) &
quod catilina mutat in cantilena. quod
& in MS. Leid. comparat. Pro & Sul-
picilla Nob. Heinssius mallet, & sua
Bissula. Quæ emendatio & venustior
est, & propius ad veterem scripturam
accedit.

^f Ignivomus] Gloss. *Sol ignem vomens.*
Scriverius emendabat *ignivomos*, ut
referatur ad quadrupedes. Quod ve-
hementer placet. Ovid. 11. Met. 84.
Nec tibi quadrupedes animosus ignibus
illis, Quos in pectore habent, quos ore
& naribus efflant, In promptu regere
est. Tales erant quoque tauri Aetæ
Lib. vii. 104. Ecce adamanteis Vulca-
num naribus efflant. Nec displicet ta-
men Nob. Heinssii conjectura, quam
margini codicis sui illeverat, ignico-
mus. Aufonius epist. 7. Aut ter ut
Aolidi mensis tenet ignicomus sol. A-
vienus descript. Orbis terræ: Icarus
ignicomus soli sacra. Et post paulo:
B 4 Flam-

*Rector, & auratis colla spoliabat habenis.
Jam Phæbus & disjungit equos, jam Cynthia jungit:
Quasque soror^h linquit, frater pede temperat undas.
Tum noxⁱ stellato mundum^k circumlita peplo,
^lCarula rorigeris pigrescere jusserat alis,
^mAstrigeroque nitens diademate Luna bicornis,
ⁿBullatum^o bijugis conscenderat æthera tauris.*

Flammicomis deo pectora soli. Vomanus Catal. Pich. Lib. III. *Sol insigne caput radiorum ardente coronâ Promit &c.* Certè *ignicomus*, vel *ignivomus* legendum absque ulla hæsitacione affirmarem, nisi retardaret me Fortunati carmen de Pascha, in quo legas: *Altius ignivomum solem cali orbita ducit.* Sed & illi restituam *ignicomum*.

g Disjungit equos] Dejunxit corrigi Barthius. Nihil est necesse. Horat. Lib. I. epist. 14. *Bovemque disjunctum curat.* Non improbat tamen nocte dejunxo, cum & abjunctos equos dicat Propertius II. 14.

h Linquit] Linqvit correctum erat in libro Salmasiano. Atque ita exhibent quoque 6. edd. Sed pro Commel. stat codex Leid.

i Stellato peplo] Claud. R. P. II. 363. *Stellantes nox picta sinus.* Stellatum pepulum ergo est velamen astrigerum. Hilasius Catal. Lib. III. *Nox abiit astrifero velamine cincta micanti.* Videtur imitari Capellam Lib. VI. *Ætheris astrifico lumina multa peplo.* Ibidem habes, *Spheram solidam gestitantem, amictamque levorsum peplo.* Quæ & emendationem meam circumdata peplo adstruunt. Actor. cap. XII. vers. 8. *Παρεβλεπὲς τὸ ὑγρὸν οὐρ.* Vet. Interpr. *Circumdanda tibi pestimentum tuum.*

k Circumlita peplo] Prudentius apud Claud. Mamertum Lib. I. cap. 3. *Absentemque diem lux agit amula, Quæ nox cum lacero vixta fugit peplo.* Existant autem hi versiculi Hymn. V. Cath. Adde his, quæ congestit Lindenbrogus ad illa Lib. II. Catal. Scelig. *Interquetque pepulum nocte radiatore sororem.* Qui versus desumptus est ex Astronomicis, quæ Fulgentio tribuuntur in Catalectis Pithoei. Pallia nocti tribuit Honorius Carin. de Pascha. *Æthiops noctis pallia crassa cadunt.* Imi-

ratio est Græcorum, qui *ἡνίκ᾽ ἡ νύξ* dicunt noctem. Musæus: *Ἡ δὲ νύξ ἀνέπληθη ἀνέδρου μὲν ὀπίχην.*

l Carula] Ita, hoc est; nigra nox dicitur, quia *ἡ δὲ νύξ ἔστιν ἄλλο, πάλιν οὐκ ἔστι γῆ;* quæ *πλάττειται μὲν αἰθέρι*, ut loquitur Plutarchus apud Euseb. Præp. Euang. p. 52. ed. Steph. Statius: *Est jam carula nox obibat orbem.* Hinc & *ceruleas bigas* ei assignat Claud. R. P. 276.

m Astrigeroque nitens &c.] Adumbratus hic versus ex Aufonii Cupid. Crucif. vers. 42. *Cum face & astrigero diademate Luna bicornis.*

n Bullatum] H. e. stellis, tanquam bullis, distinctum. Sanè Plinius Lib. XXXI. cap. 2. *Fontem bullis stellantem dicit.* Bullare dictum ut *gemmare* apud Solin. Pontic. *Astrigeram faciem nitido gemmarit Olympo.* Cælum stellis, bullarum instar, ut cingula & fores, confixum censebant. Lucret. Lib. V. *Stellis qui micantibus æthera fixum.* Apul. VI. Mifef. 128. *Bullis multis aureis inoculatum, veluti stellis sideris relucens.* Sic Pollio in Gallienis auratos constellationesque vocat balteos, qui bullis ut stellis insignes erant. De Bullis vide observata à Taub. ad Plaut. Asin. II. 4. Lips. in Anal. ad Dial. 2. Lib. III. de Milit. Isidor. Orig. XIX. cap. 31. *Bulla, quod sint similes rotunditate bullis, quæ in aquâ vento insistantur.* Ita ego capiebam hunc locum. Nob. tamen Heinf. in libro suo emendasse postea vidi pullatum.

o Bijugis tauris] Juvenas curru Lunæ subjungit Aufon. epist. 9. ubi similem temporis descriptionem habes, ut & in Senecæ Apoloecynthosi. *Juvenas Claud. R. P. III. 403. Boves German. Scholiastes his verbis: Quod semittor currat, & terris præsit: Unde bigam bovum habere dicitur.* Paulo tamen

*ſam ſimulachra modis mentes fallentia ꝑ ꝑlaſtis,
Mollia ꝙ falſidicis replebant ſtramina ſignis.*

Et ut in verba pauciſſima conferam, nox erat. Cujus no-
ētis nomen jamdudum oblitus, ut inſanus vates verſibus
delirabam, dum ſubito agreſtis illa, quam dudum vide-
ram, hōſpita oborto impetu cubicularias impulſu fores
irrupit, inopinanterque me jacentem reperiens marcen-
tia languore ſomni ꝙ leꝑido lumina, ꝙ rapido atque ad-
modum ſplendifice intermicanti quodam ſui vultus co-
ruſcamine ꝑepulit: erat enim ultra ſolitum eminens mor-
talitatis aſpectum: denique pigræ adhuc quietis indicium
ꝙ rotatis naribus eructuantem: repentina oſtii creꝑitatio-
ne turbavit. Hanc ꝑræbat florali laſciviens virguncula
petulantia, hedera largiori circumfluā, improbi vultus &
ore ꝙ contumeliarum ſarcinis grāvido: cujus ꝙ ironicum
lumen tam rimabunda vernulitate currebat, quo mentes
etiam ꝑenitus abſtruſas temulentis inſcriptionibus depin-
xiſſet. Muſæ autem latera ſarciebant altrinſecus duæ: qua-
rum dexterior verenda quadam majeſtate ſubnixā, clatæ
frontis ꝙ ꝑolimina argenteis aſtrorum criſpaverat marga-
ritis:

men ſuperius cum Tibull. Lib. ii. el. 4. & Ovidio cum aliis locis, cum R. A. vers. 258. equos ei tribuerat. Fuere etiam, qui à *mulabns* vehi eam ſecere, ut docet Proclus in Heſiod. H. μ. p. 174. ed. Heinf. A bobus trahi cur- rum Lunæ videas etiam in veteri ima- gine, quam ē MS. publicavit Gro- tius.

ꝑ *Plas̄tis*] Fiſtis & fallacibus. Plas- ma eſt deceptio & figmentum. Vide- tur alludere illa Lucretii: *Simulacra modis ꝑallentia miris.*

ꝙ *Falſidicis ſignis*] *Falſidici* falſi ſunt. Auſon. epigr. 118. *Falſidici vates, te- merant qui carmine verum.* Contra *ve- ridica* vera ſunt. Lucret. apud Laſtant. de Vit. Beat. Lib. vii. cap. 27. *Veridi- cis hominum ꝑurgavit ꝑectora diſtis.* In- telligi autem vult fallaces ſomniorum formas. Auſon. Ephem. de portā ebur- neā: *Semper fallacis glomcrat ſuper- aera ſymas.*

ꝙ *Lepido*] *Tepido* correctum erat in libris Salmaſſii, Heinfii, & Tollii.

ꝙ *Rapido coruſcamine*] Imitatur A- pulejum in de Deo Socratis: *Rapidif- ſimo coruſcamine lumen candidum in- termicare.*

ꝙ *Rotatis naribus*] *Rotatis* ſex edd. Quæ lectio alteri ſuſcripta erat etiam in codice Leid. Nec ſanè deterior videtur. *Irriguus* enim *ſomnus*, ut lo- quitur Perſius Sat. v. Perſium imita- tus eſt Tertull. in Genef. *Illicet irriguo ꝑerfundit lumina ſomno.* Prudent. Hym. Cath. *Reſtuſque feriatiꝑ ꝑlacat rigante ſomno.* Calor vapores dum ſuſſum mittit, nares ab iis non raro hume- ſcari videas.

ꝙ *Contumeliarum ſarcinis grāvido*] Gloſſ. *Quia Satyra nelli ꝑarcit.*

ꝙ *Ironicum lumen*] *Erroneum* emen- daverat in ſuo libro Nob. Heinf. & *limabunda* ꝑro *rimabunda*.

ꝙ *Polimina*] Gloſſ. *cacumina*, id eſt, ſu-

ritis : cujus phaleratum exoticis diadema carbunculis
^z corniculata lunæ sinuatio deprimebat, ^a ac cærulanti
^b peplo circumlita ^c hyalinæ cavitatem sphæræ offeo ^d fa-
 stigans tigillo versabat. Visus itaque luminis tam elata
 contemplatione ^e cœlitus erigebatur intuitus, quo pene
 foribus, superna intuens, pollicem illisisset. ^f Levicomes la-
 teris refugo quodam contemplatu secretior humanos in-
 tuitus velamine quodam arcano vitabat : hujus & ningui-
 da canis albertibus nitebat cæsaries, rugaque crispato mul-
 tipli-

superficiem. Sed perperam, me judice. Polimina sunt ornamenta, quibus aliquid expolitur. Apulejus in de Deo Socratis : Neque enim in emendis equis phaleras consideramus, & baltei polimina inspicimus.

^z Corniculata luna sinuatio] MS. corniculata. Pro sinuatio malebat sinuatio Scriverius. Frustra. Ovid. III. Met. 682. Qualia dividue sinuantur cornua luna. Plin. Lib. 11. cap. 9. Luna sinuata in orbem.

^a Ac cærulanti] Hac cærulanti Modius. Ac cæculus cærulare, ut à garrulus garrulare, à tremulus tremulare apud Elodoard. III. 3. à circulus circulari apud Diomedem Lib. 111. elegantix illius sæculi sunt. Sic, puto, querulæ finxerunt ex querulus, & lego in proem. Bucol. Virgil. quod Servilio tribuunt, postea cum querulantes invenimus, non querelantes. Hæc scripseram, cum vidi à Vossio Lib. 1v. De Vit. Serm. cap. 18. damnati querulari pro querelari, cujus & ipse quædam adducit exempla : quibus adjungo illud ex Isid. Gloss. Querelantem, querelas afferentem. Sed viderint de eo alii. An etiam cantulare dixerunt? Servius Centimetro, ut edidit Putschius : Thracicum nefas enarrat cantulans hirundo. Sed MS. Leid. Bibl. habet : Traccum nefas renarrat cantulans hirundo. Sed hoc peccatum sit potius librarii. Lege tamen cum illo codice, Thracium, & renarrat, ut flagitat metrum. Senec. Thyest. vers. 56. Thracium fiat nefas.

^b Circumlita peplo] Sic etiam paulo superius : Stellato circumlita peplo. Mallet tamen utrobique aliquis circum-

data. Certe aptius, me judice, foret. Confirmat emendationem meam, quod ait in Datam. cap. 3. Nepos, Duplice amiculo circumdatus.

^c Hyalina sphaera] Vitrez. Retinuit Græcam vocem. Maro Georg. 1v. 335. Hyali saturo saccata colore. Philarg. Hyali, pro hyalino. Capella Lib. VIII. Ala cum pennis hyalinis.

^d Fastigans] Fatigans MS. Leid. Fastigatus 6. edd. Sed fastigans rectum est. Ut à vestigium vestigare, à flagitium flagitare, à comitium comitare, hoc est, convicium in comitio facere, ita à fastigium fastigare. Sidon. carm. 2. Quamquam diademate crinem Fastigatus eas. Capella Lib. 111. Ut fastigetur, longa brevisque fuit. Solinus cap. ult. In quâ paucilla ades ignobiliter ad culmen fastigata.

^e Calitus erigebatur intuitus] MS. Leid. & intuitus. Sed alterum præferam. Nimis tamen solœcum videtur calitus erigere. Forte scripserat, calotenus, ut talotenus paulo superius. Justin. Lib. x11. 6. Extollere calo tenus capit. Talia sunt pubetenus, facietenus, digitotenus, humerotenus apud Apulejum. Gratotenus apud Prud. Cath. 3. Amicitotenus apud Ammianum Lib. xiv. p. 41. ed. Boxh. Gladiotenus apud Tertull. ad Scapul. cap. 4.

^f Levicomes lateris] Scribo divinum cum codice Leid. Levi comes lateris.

^g Ninguida] Ut ningues & nives promiscuè dicebant veteres, ita & ninguidus & nividus. Prudent. Hym. Cath. v. Ninguidus cibus. Utitur & Aufonius sæpius ea voce. Adde quæ ad Sidon. Lib. 11. ep. 14. congescit Savaro. Heinf. ad Ovid. Metam. pag. 109.

h Ran-

tiplici supercilio ^h rancidum se quiddam concipere promittebat. Tardior erat incessus, & ipsa ponderationis gravedine venerandus. Tunc Calliope ⁱ provinciam loquacitatis ingressa, Histe, inquit, Fulgenti, ^k tutricibus sponderam largiturum. quarum sequax si fueris, celesiter raptum ex mortali cœlestem efficient, astrisque te, non ut Neronem poeticis laudibus, sed ut Platonem mysticis interferent rationibus. Neque enim illos de his expectes affectus, quos aut poema ornat, aut deflet tragœdia, aut ^l spumat oratio, aut ^m cachinnat satyra, aut ludit comœdia: sed in quibus & ⁿ Carneadis resudat elleborum, & Platonis auratum eloquium, & Aristotelis ^o syllogisticum brevilloquium. Nunc itaque pande mentis cubiculum, & aurium fistulis, audito nuncio, mentibus intromitte quod excipis. ^p sed & enerva totum mortale quod tibi est, ne tam ^q sacrati series dogmatis scrupulosis rite non resideat penetralibus. Ergo nunc de deorum primum natura, unde tanta malæ credulitatis lues stultis mentibus inoleverit, edicamus. Quamvis enim quidam sint, qui spreta capitis generositate, ^r aricinis atque archaïcis

^h Rancidum quiddam concipere] 6. edd. & MS. Leid. *Conspire*. Glossæ: *Id est, conspere, cogitationem invenire*. Modius ex suo codice profert *conspere*. Quod probandum procul dubio. Et ducit eo quoque Glossator. *Usitatus respere*. Auson. epist. 17. *Ab-sinthiam meum respit*.

ⁱ Provinciam loquacitatis] Loquaetatem pro loquela ponit, ut in Continent. Virgil. *Communis loquacitas*, pro communi loquendi ratione.

^k Tutricibus sponderam largiturum] Modius ex suo codice: *Dutricibus sponderam largituram*. 6. edd. & MS. Leid. *largitam*. Gloss. *Largiendum, tradendum*. *Largiturum* an *largituram* legas; parum referre puto. Vide quæ notavi ad illa, *Quo ferant Caronem citius sopituram*. Et Gell. 1. 7.

^l Spumat oratio] Claud. Mamert. de Stat. Anim. 11. 7. *Imperitas aures verborum puerilium spumis conspuunt*. Noſter præfat. Lib. de Prisc. Sermon. *Non phaleratis verborum studentes spumis*.

^m Cachinnat satyra] Supra: *Quod Meonius ranarum Cachinnavit prælio*. Vide Schol. ad Pers. Sat. 1. 26.

ⁿ Carneadis elleborum] Veracrum Italia vocat. De eo Plinius Lib. xxv. 5. *Quondam terribile, postea tam promiscuum, ut plerique studiorum gratia, ad pervidenda acrius, qua commentabantur, sapius sumptitaverint*. *Carneadem responsurum Zenonis libris &c.*

^o Syllogisticum brevilloquium] Terullianus de Anim. cap. 6. *Sed nemo unquam cunctanti de exitu anima nullam aquam de eloquio Platonis infudit, aut micæ de minutilloquio Aristotelis infudit*.

^p Sed & enerva] Td & nec 5. edd. nec MS. Leid. agnoscunt.

^q Sacrati series dogmatis] Ita & 6. edd. Sed MS. Leid. *secreta*.

^r Aricinis atque archaïcis] Ita & MS. Leid. Gloss. *Sylvaticis & stultis*. Forte haud stultè. Quæ enim *Aricina* dicebatur Diana, eadem & *Nemorensis* erat. Vide Scalig. ad Fest. p. 89. Nè-

chaicis sensibus glandium quippiam sapiant, atque eorum altiori stultitiæ nubilo soporata caligentur ingenia: tamen nequaquam apud humanos sensus nisi fortuitis compulsionibus moti nascuntur errores, ut etiam Chrysippus de fato scribens ait, Compulsionibus lubricis voluntur incurfus. Itaque primum, omisso circuitu, unde idolum tractum sit, ^sedicamus.

UNDE IDOLUM DICTUM:

vel cur inventum.

C A P. I.

DIOPHANTUS, ^aLacedæmonum auctor, libros scripsit Antiquitatum XIV, in quibus ait, Syrophanem

Ægv-

Nemoralis est Martiali Lib. III. ep. 19. A. H. & I. exhibent *Eretinis atque Archadictis*. M. & L. *Aretinis atque Archadictis*. Ego scripturam Leid. Cod. non temere sollicitem, cum ἀρχαίων Græcis dicatur τὸ ἀνδρε, μωρον, ἀνεπίδης. Aristoph. Nesp. Θεογένης ἀρχαί-
ος. Ejusdem significatus est ἀρχαίος. Julianus Prolog. Cæf. Εἰτα τὴν ἐν τῷ πρῶτῳ ἐστὶ ἀρχαίος, ὡς Κῆρας. Ufus ea voce etiam Horat. Lib. I. epist. 5. ubi *archaicos* *lætos* dicit antiquo more factos. Si quicquam esset mutandum, pro *Aricinis* longè *marrucinis* malim, quam *Eretinis*. Est enim *marrucinus* insubidus, indoctus. Vide Scallig. ad Catull. carm. 12. Etiam *Archais* levi mutatione verti posset in *Archadictis*, quemadmodum in Virgil. consentientiâ habemus *Arcadicas aures*. Quo & hoc accedit, quod frequenter aspirant, ubi nulla opus aspiratione, librarii. Sed satius omnino puto, ut nihil mutemus. In libello de Prisc. Serm. *Auruncassit igitur tam Aricinas hominum mentes*. Quo de loco postea viderimus. Interim sciant lectores emendasse Nob. Heinf. in libro suo *vervecis*. Perquam venustè *mehercules*. *Vere* enim convicium, quod stultis dicitur & fatuis, ut vel ex uno Petron. Fragm. Tragusiano liquere cuivis potest.

s Edicamus] Ut heic, ita & infra sæpius compolito pro simplici utitur. Tertull. de Anim. cap. 12. *Et tamen eundem animam alibi edicit*. De Cor. Mil. cap. 10. *Quod si tales edicit futuros, quid idola fabricantur*. Capella Lib. 11. *Ex eo quod Ileram terram veteres edixerunt*. Ita habent membranæ Vett. Leid. Biblioth. non *dixerunt*. Jornandes de Reb. Get. cap. 7. *Parthus primum castra post Nisatem edicit*. Sic eloqui pro loqui. Minucius Octavio p. 43. *Non eloquimur magna, sed vivimus*. Lactant. Argam. Fab. 1. Lib. VI. Met. *Insolentius gloriabunda, quam mortalem decuit, elocuta est*. Firmian. Lactant. de Opific. Dei cap. 10. *Cujus (oris) usus in duobus constat officiis, firmendi virtus et eloquendi*. *Edocere pro docere*. Tertull. de Monog. cap. 1. *Multa habens edocere*. Rufin. Interpr. Hist. Euseb. Lib. 1. *Tempus est edocere*.

Ad LIB. I. CAP. I.

a Lacedæmonum auctor] Salmasius in suo libro correxerat *Lacedæmonius auctor*. Quod rectum videtur. Is enim ipse est Diophantus, cujus in libello de Prisco Sermone meminit: *Diophantes Lacedæmonius, qui de sacris deorum scripsit*. Nisi *Lacedæmonum* pro *Lacedæmoniarum* posuit. Schol. Vetus Horat.

Ægyptium, familia ^b substantiaque locupletem, filium genuisse, ^c quem velut ^d enormis substantiæ ^e successorem, ineffabili, ultra quam paternitas exigebat, affectu erga fi-

rat. ad Lib. II. od. 6. Quos filios tali culpa genitos reversi à bello Lacedaemones patria eiecerunt. Lib. III. od. 5. [Lacedæmonium] A Lacedæmonibus conditum. Isidor. Orig. Lib. IX. Lacedaemones à Lacedæmone Semeles filio dicti. Et post paulo: Nam ipsos esse Spartanos, quos Lacedaemones. Lib. XVI. 4. Repertum prius apud Lacedaemones, unde et nomen traxit. Schol. Stat. IV. Theb. 47. Thyre civitas, huius populi duo quondam bello inter se dissentientes, Lacedaemones et Argivi &c. Tertull. ad Martyr. cap. 4. Qua hodie apud Lacedaemonas solennitas maxima est drapegionis, id est, flagellatio non latet. Hyg. Astron. II. 22. Quo tempore Lacedaemones cum Atheniensibus bellum gesserunt. Ita Sidones pro Sidonis legitur apud Curt. Lib. IV. cap. I. Quem eo fastigio Sidones dignissimum arbitrarentur. Vix tamen credas ita Curtium scripsisse, cum Σιδώνιος vel Σιδώνιος à Græcis dicantur. Et Sidonii à Iustino XVIII. 3. aliisque. Sed bene nihilominus habet Sidones. Nam ἰδωνὸν Σιδών etiam apud Græcos inventum à Stephano. Isidor. de Vita & Mort. Sanct. cap. 15. Dominans in cunctis urbibus Sidonum. Barthii observatio est ad Stat. Tom. III. 283. A cultu imaginum tali descendit omnis superstitio. Vide Fulg. Myth. ex Diophante et Syrophane, si modo is unquam tales auctores legit, quos Latinos plerumque citat. Atqui Syrophanes non scriptor heic est, sed is, de quo sermo est Diophanto. Verum interim, quod in Octavio ait Minutius: Dum reges suos colunt religiose, dum defunctos eos desiderant in imaginibus videre, dum gestiunt eorum memorias in statuis detinere, sacra sacra sunt, quæ fuerant adsumpta solatia. Isidor. Or. Lib. VIII. cap. II. Simulacrorum usus exortus, cum ex desiderio mortuorum consistuerentur imagines vel effigies, tanquam in cælum receptæ; pro quibus se demones colendi (leg. colendos) supposuerunt. Confer Lactant. Lib. I. cap. 15. Apulej. Milet. VIII.

^b Substantiâ locupletem] Re familiaris, πικὴ ἀρχὴ. Genes. XIII. 6. Ὁ γὰρ ὁ αὐτοῦ τοῦ ἀρχοντος νόμος. Vulg. Interp. Erat quippe substantia eorum multa. Imo & ἀρχοντες appellantur ei. Deut. XI. 6. Bicy vocat Lucas cap. XV. 12. Vet. Interp. Divisit illis substantiam. Cassian. Collat. XI. Quæ cum substantiâ patris etiam filii nomen amiserat. Noster infr. cap. 26. Cujus capite, id est, substantiâ ablata. Substantiam familiarem appellat, Cyprianus Sermon. de Christ. Nativit. Festus: Bona, id est, substantia rerum, quia digna sunt bonis. Gregor. Dial. III. 21. Ut eam pater sua substantia ex heredem faceret. Fulgent. Rusp. Epist. 6. Damnabilis est, qui substantiâ sæculi malè utitur. Ita & ἰστιά à Græcis usurpatur. Democritus in Gnomis: Μαχέται δὲ ἰστίας ἐν τῷ ἴκ. Παρεστία ἰστίας dicitur à Laertio in Democrito. Ὑπερῆς à 70. Interp. Psalm. 78. Charis. Lib. I. Fortuna, bona, ἀρχὴ, ἰστία. Bona substantia sunt. Interp. Vet. Eccl. cap. VI. vers. 3. Gloss. Nomicæ: Βόνα, ἀρχὴ. ^c Quem velut] Ita & A. B. H. & I. Velut MS. Leid. M. & L. voluit. Scriberius emendabat vellet. quod amplector.

^d Enormis] Ὑπερῆς. Gloss. magna, quasi sine normâ. Rectè omnino. Sedul. Lib. III. Et septem panibus agmen pavit enorme virum. Sed ibi enorme malim. de quo Salmast. ad Aëlium Verum Spartiani. August. C. D. Lib. VI. 7. Nunquid Priapo mimi, non etiam sacerdotes enormia pudenda fecerunt? Noster Lib. III. cap. 6. Et enormi verborum circuitu prodidit. Spartian. Ael. Ver. cap. I. Nec debet prologus enormior esse, quam fabula. Vide ibi Salmast. Ita enormis facies apud Apul. III. Milet. enormis inlucis v. Contra incormis proceritas pro moderata apud eund. Lib. I. I.

^e Successorem] Dictum hoc, ut Successio patrimoniorum apud Quintil. Declam. 249.

f Elo-

filium deditum. Isque dum adversis fortunæ incurſibus raperetur, patri crudele geminæ orbitatis dereliquit ^felogium: & ut ^hposteritatis ⁱperpetuale ſuffragium denegaffet, & ſubſtantiaæ propagandæ ſubitam interceptionem obiceret. Quid igitur faceret, aut ſœcunda paternitas ^kin ſterilitate damnata, aut felix ſubſtantia ^lin ſucceſſione curtata? Parum erat, non habere quod habuit, niſi etiam nec eſſet, qui obtineret quod reliquit. Denique doloris anguſtia, quæ ſemper inquit neceſſitatis ſolacium, filii ſibi ſimulacrum in ædibus inſtituit. Dumque triftitiæ remedium quærit, ſeminarium potius doloris invenit, neſciens quod ſola ſit medicina miſeriarum obli-
vio. Fecerat enim ille, unde luctus reſurrections in dies acquireret, non quo luctus ſolacium inveniret. Denique

ido-

* [^fElogium] MS. Leid. *perperam crudelium elogiū*. Gloſſ. *Eulogiū bona lo-
entis. Proprie eſt nota criminis*. Noſter in libello de Priſc. Serm. *Elogiū eſt
hæreditas in malo*. Nugæ. Significat inter-
dum exhæredationis cauſam ſcripto
ſignificatam. Quint. Declam. 2. *Non
eſt, iudices, quod putetis, ideo nullum
adjectum ad exhæredationem juvenis elo-
giū, quia de ſcelere conſtare*. Sed heic
videtur ſignificare inſcriptionem mo-
numenti, vel potius flebile monumen-
tum. Scaliger ad Culicem: *Non dubi-
to, quin quod Græci ἐπιτύχιον, id eſt
Elogiū fuerit antea elogiū, hoc eſt, epi-
graphie diſtichos*. Forte hoc voluit Pau-
lus in Excerptis Feſti MSS. *Elogiū, car-
minibus*. Etiam elogiū titulus punien-
dorum, de quo Caſaub. ad Volcat. Gall.
Pro *notā criminis*, quod gloſſator an-
notat, accipit Hieronymus Epiſt. Se-
lect. I. 8. *Maledicti hominis diſtulerat
elogiū*. Tertull. de Cor. Mil. cap. 5.
Elogiū ſacrilegii. Apolog. cap. 24.
Irreligioſitatis elogiū. De Anim. cap.
17. *Fallacia elogiū*. De Monog. cap.
9. *Adulterii elogiū*. Gloſſator neſcio
quis apud Barth. Adverſ. Lib. xxxvii.
cap. 12. *Elogiū, textus geſtorum ma-
lorum, vel ignominia* &c. Marcellin.
Lib. xiv. *Sub uno elogiō juſſit occidi*.

g *Eſt ut*] Ita quidem etiam 5. edd.
Sed ſcribendum *ut* & cum MS. Leid.

h *Posteritatis*] *Posteritati* 3. edd. &

MS. Leid. Non accedo. Sententia hujus
loci eſt, perpetuandæ poſteritatis eum
ſpem abſtuliffe. Poſteritatem poſteros
dicit. Spartianus Sever. cap. 20. *Ut
melius fuerit de rebus humanis ſine po-
ſteritate diſcedere*. Marcellin. Lib. xiv.
Vias propaganda poſteritatis oſtendit.

i *Perpetuale*] Perpetuum. Timidè;
ac quidem ſolum uſum eo vocabulo
Fabium Lib. ii. cap. 14. obſervat Voſ-
ſius. *Perpetuare* legitur apud Chryſo-
logum & Apulejum frequenter.

k *In ſterilitate damnata*] 6. edd. *hac
ſterilitate*. Sed pro Commel. ſtat Cod.
Leidenſis.

l *In ſucceſſione curtata*] In Leid. Cod.
ſuperſcripta erat altera lectio, *vel ſuc-
ceſſore, id eſt, herede*. Sed vulgata lectio
perelegans eſt. Juſtin. Lib. ii. cap. 1.
Si ſignis prima poſſeſſio rerum fuit, hoc
eſt, primus poſſeſſor. Iſidor. de Nat.
Rer. cap. 7. *Annis fatibus ſucceſſio pro-
pagetur*. Laſtant. de Opific. Dei cap.
13. *Admirabile Dei opus ad propa-
dam ſucceſſionem inexcogitabili ratione
proviſum*. Noſter Continent. Virg. *Cur-
tata in afflictibus*. Locutionem hiſce
non diſſimilem puto immerito è Pe-
tronianis exturbatam. Legebam in Vet.
edd. cap. 6. *Dum in hoc diſſorum aſtu
motus incedo*. Unde fecerunt totum, ut
non tantum notior, ſed & Latinior eſ-
ſet phraſis. Sed veteri lectioni favet
codex Trag. *In hoc diſſorum aſtu in ortu
inte-*

idolum dictum est, ^m ido dinin, quod nos Latine species doloris dicimus. Namque universa familia ⁿ in domini adulatione, aut coronas plectere, aut flores inferre, aut ^o odoramenta simulacro succendere consueverat. Nonnulli etiam servorum ^p culpabiles, domini ^f furiam evitantes, ad simulacrum profugi, veniam merebantur, & quasi salutis certissimo collatori, florum atque thuris offerebant munuscula, timoris potius ^r effectu, quam amoris affectu. Denique hujus rei non immemor

^s Pe-

incedo. Quid quod & paulo inferius ad eandem formam dicit? *In cursu fatigatus.* Et Corippus Lib. III. pag. 49. *Valida commotus in ira.* Apulej. II. Miles. *Vinum in atate pretiosum.* In rubore suffusus. IV. *In atate major.* Adde quæ Scioppius congeffit Verisimil. Lib. I. cap. 4. Etiam versiculum illum, qui proximè præcedit, *Pierio defunctos pectore verba,* interpolatum existimo. Sanè in variantibus lectionibus norant al. legi *nectare & diffundi.* Quod verbum cum heic accipi pro *κατακλύ-ζεσθαι* & perfundi non viderent, bonum factum, ut etiam *nectare* mutarent in *pectore.* Cato in Diris: *Diffusos gurgite campos,* h. e. perfusos. Catal. Scalig. Lib. II. *Pierio liquidam perfundes pectore mentem.* *Pierium* laticem appellat in Culice Maro. Sed de eo dictum jam superius.

m *Ido dini*] Lege, *ἰδοδίνος*, ut margo habet edit. Basl. anni 1577. & à Scriverio emendatum quoque erat in eo libro, quem nunc possidet vir amplissimus Guil. Goefius. Perperam *idos* *doloy* Leid. Cod. quanquam imperitè quidam idolum ex dolo sumpsisse nomen velint, ut est apud Isidor. Orig. Lib. VIII. II.

n *In adulatione*] Lego *adulationem* cum 6. edd. & MS. Leid. Quanquam illud alterum Fulgentio forte non indignum est. Veteres Glossæ MSS. in I. & II. Georg. Virg. *Non quod Achelous solus vino sit mixtus. Sed ipsam pro qualibet aquâ posuit, sive quoniam ex Oceano & Thetide multis genitis fluviiis, hic primus creatus est, in honore ejus omnis aqua Achilonia* (leg. *Acheloia*) dicta est. Festus Pauli: *Sororinum tigilum appellabatur Iesus sacer in honore*

Junonis. Ita habent membranæ Bibl. Leidenfis. Commentator barbari libelli, qui Ovidii Vetula inscribitur: *Subjunxit etiam quinto loco librum Fastorum sive licitorum in honore Caesaris Germanici, qui erat futurus Pontifex illius anni.* Vetus inscript. apud Ursatum Monum. Patav. p. 12. *Hanc Basilicam in honore Scæfustine martyris è fundamentis captam Deo Iuvante perfecit.*

o *Odoramenta*] *Ἀρώματα.* Utitur eâ voce etiam Cyprianus Sermon. de Rat. Circumcis. & de Magis.

p *Culpabiles*] Qui culpam admiserant. In Regulis Gangrenf. Cód. Can. Ecclef. p. 60. *Culpabiles asstimat, velut qui in regnum Dei intrare non possunt.* Episcop. Rufp. Epist. I. *Prevaricatorum voluntatem tenet culpabilis nexu.* Horat. III. od. 6. *Immeritus lues.* Scholiast. *Inculpabilis.*

q *Furiam*] Furorem. Ita furor brevis est. Hyg. cap. 107. *Ajax furia accepta per insaniam semet ipsum & pecora occidit.* Nolter infr. cap. 6. *Furiam concipere.* Virg. Æn. IV. 474. *Ergo ubi concepit furias.* Vide ibi Servium, & quæ ego notavi ad Hygini locum, unde discis *furiam* pro furore rectè posse dici, contra quam putabat Barthius Advers. VIII. 6.

r *Effectum, affectum*] Affectavit *παρανοουσαι.* Sidon. Lib. VII. ep. I. *Eis non effectum pari, affectum certe non impari.* Nihil ista figurâ frequentius apud Tertullianum, Fulgentium Ruspensem, & Afros nonnullos alios. Victor de Persecut. Vandal. *Illa semper est grata collatio, ubi superba non dominatur elatio.* Ambros. de his, qui iniciantur cap. I. *Prodidiſſe potius, quam edidiſſe asſimavemur.*

s *Pe-*

^s Petronius ait: *Primus in orbe deos fecit timor*. Nam & ^u Mintanor musicus in ^x κρυγαλονοτιών libro artis musicæ, quem scripsit, ait: Deum doloris, quem prima y compunctio humani finxit generis. Exin ergo inveteratus error, humanis pedetentim confertus disciplinis, ^z barathro quodam sævæ crudelitatis prolabitur.

II. Saturnus.

SATURNUS ^a Pollucis filius dicitur, Opis maritus; senior, velato capite, falcem gerens: cujus virilia ^b abscissa, & ^c in

^s Petronius ait] Et Petronius Leid. Cod.

^t Deos fecit timor] Hinc τὸ Deos quidam à δῖο deduxerunt. Vide Fest. in] Deos. Etym. in Z<. Et Barth. ad Stat. Tom. II. p. 854. Lorinum in Ecclesiast. cap. xii. Ubi hunc Fulgentii nostri locum illustrat. Sed ante omnes consulendus Maimonides de Idol. cap. i. & in eum Vossii Commentarius.

^u Mintanor] Ita & MS. Leid. Salmas. correxerat Nicanor. Sed nihil mutandum est. Schol. Stat. ad Lib. III. Theb. 661. *Primus in orbe deos fecit timor. Negat Deos ullâ aliâ re celebrari, nisi timore mortalium, ut Lucanus: Quæ sinere timeant. Et Petronius ipsum secutus: Primus in orbe Deos fecit timor. Sic & Mintanor Musicus: Deum doloris, quem prima compunctio humani finxit generis.* Hæc hausit ex Fulgentio.

^x Κρυγαλονοτιών] Κρυγαλονοτις est αὐλητικὸς Athenæo. Κρυγα pulsus chordinum. Machon: Ο' κρυγαλονοτις Δωρίων. Baptista edidit *Cromatopion*; atque ita repræsentat etiam codex Leid. quasi ex κρυγα, & ποτιών vox esset conflata: notum quid κρυγα sit in musicis. Sed ομικρον̄ crebro in MSS. libris occupavit locum Ϝ̄ u.

^y Compunctio] Καλάνυξις. Hesyech. Καλάνυξις, ὄνυχας, ἢ λόπην. Cum quis pungitur scilicet dolore mordeturque. Salvianus Lib. II. p. 53. *Humiliatur, compungitur.* Fulg. Rusp. Epist. 2. *Cordis compunctio.* Cassianus Collat. xi. cap. 5. *Non mediocri confusione compuncti.* Primasius in Apocal. Lib. v. cap. 18. *Multos ex hac tribulatione novimus compunctos.* Cyprian. Sermon, de Pass. Nec ul-

la hora sera est, cui compunctio districta occurrit. Mox pro exin Leid. Cod. ex hinc. qua vocula & Suetonius usus Tiber. cap. 9.

^z Barathro sævæ crudelitatis] Quid est sævæ crudelitas? Mallem, sævæ crudelitatis. Βίεραρον fuit locus in Atticâ, in quo, ut Suidas ait, erant ὄρκοις οἱ ῥῆσι δῶν, οἱ ὃ κῆτω, in quem facinorosi præcipitabantur. Latini tralatè pro quavis altâ & tenebrosâ profunditate usurpant. Schol. Stat. ad I. Theb. 185. *Tartarus est profunditas inferorum: barathrum squaloris altitudo.* Isidor. Orig. Lib. xiv. 9. *Barathrum nimia altitudinis nomen est. Et dictum barathrum, quasi vorago atra, scil. à profunditate.* Inde barathronis dicti, de quibus Horatii Scholiast. ad Lib. I. Sat. I.

Ad C A P. II.

^a Pollucis filius] Quis hoc præter Fulgentium dixit? Cælum ejus patrem faciunt alii, alii Acmona. Eustath. in Hom. p. 1205. ed. Bas. Ο' πῦ ἐνδομῆιον ὡς Ϝ̄ Κρόνῳ πατὴρ Ἀκμων ἐκλάτο δὲ τὸ Ϝ̄ Κρόνῳ φασὶν ἀκμῶντε φύσας. Habet tamen, qui secum sentiat, Fulgentius auctorem versuum, quos ex scædis Cujacii descripsit Scalliger Aufon. Lætion. Lib. II. cap. 29. *Pollucis Proles ter denis volvitur annis.*

^b Abscissa] Lege cum MS. Leid. B. & M. *abscissa.* Sic mox rectè habes, *fructuum vires abscissa.* Et Lib. II. 4. *Abscisse ergo vires temporis.* Gloss. Philox. ἀκρηδῶν, *discissum.* In Not. Tyron. *Abscidit & abscissus.* Canon. Concil. Nicæ

& in mari projecta, Venerem genuere. Itaque quid sibi de hoc philosophia sentiat, audiamus. Tum illa: Saturnus primus in Italia regnum obtinuit; hincque per annonæ^d prerogationem ad se populos attrahens, cā sa-

Nic. Num. 1. *Qui hanc rem afficiant, vel audent, quā semet ipsos abscidere datum sit.* Festus Pauli: *Membrum mortuo abscidi dicebatur, cum digitus ejus decidebatur.* Ita habent membranae Vett. Leid. Biblioth. In SARPATA. *Unde & virgula abscissa sarmentata.* Non abscisse. Et alio loco: *Dilaniare est discidere, & quasi laniam trahere.* Unde lacinia & lanius, qui pecus discidit. E-diti libri habent *discindere & discindit.* Lactant. Lib. 1. cap. 12. *Caelum a tempore abscidi.* Apulej. v. Miles. *Nodum cervicis & capitis abscide.* Firmicus Astron. vi. cap. 31. *Steriles facient & ef-feminates, abscisos quoque & Gallos, religionum ceremoniis servientes.* Adde his, quæ notavi ad Lib. 111. cap. 5. & quæ Gronovius habet ad Liv. Lib. XLIV. cap. 5. Cæterum alii non Saturno, sed per Saturnum Cælo abscissa gentilia fa-bulantur. Etiam Albricius *κυνᾶς* λέας εἰσφῆς in Saturni imagine: *Qui juxta se habet filios, Jovem scilicet, Neptunum, Plutonium, & Junonem, quorum virilia abscissa projeciebat, de quibus Venus puella pulcherrima nascebatur.* Habet tamen noster auctorem Porphyrium in libello de An-tro Nympharum p. 65. & Lycophr. Cas-sandr. vers. 76. Facit quoque huc, quod Etymologicographus in *Τηλαΐδας* Tita-nas dici ait *παρὰ τηλαίω, οἰνεὶ πίνοντες τὰς χεῖρας εἰς τὸ κάψαυ τὰ αἰδῖα & πατὸς Κρόνου, ἥγυν Οὐρανῶ.* In primis ut non adserunt Fulgentii sententiam illa Tzet. ad Lycophron. p. 123. *Εἷς ὃ & Σικελικὸν χειρὶν ἀρίπτανον καλέμην, ὅτι & κερύεθαι ἐατὶ τὸ δρέπανον, μὲθ' ἃ ἀπέτρεψεν Οὐρανῶ τὰ παιδὸν ὄντα:* ita confirmant illa pag. 141. *Κέρκυρα & ἡ Σικελία λίγυζ, ἢ μὲθ' Κέρκυρα, ὅτι μὲθ' ἐατὶ κα-πρυμῆρον τὸ δρέπανον, μὲθ' ἃ ὁ Ζῶς & Κρόνον ἐξέτρεψεν.* Quod Siciliam *Κέρ-κυρα* appellatam scribit, in eo vereor ne erret Tzetzes. Erroris occasionem præbuit, quod alii in Phæaciā, quæ etiam *Κέρκυρα* & *Drepani* dicta est, Tom. II,

abconditam istam falcem tradidere. De istā Drepane hæc habes apud Schol. Apollon. Lib. iv. 982. *Τίμαιος ὃ ἐκ δὲ ἀπταῖς, ὃ ἐξέτρεψεν & κέρυον τὰ αἰδῖα ὁ Κρόνος, ἃ ὁ Ζῶς τὰ τῷ Κρόνον. Τὸ τὸ γὰρ αὐτῷ κερύεθαι ὄν-σι.* Atque ita Tzetzes ipse tradidit pag. 122. *Τῷ Φαιακίαν νῆσον τῷ Κέρκυ-ραν, ἐκ τῆς μὲθ' Κέρκυρα τὸ δρέπανον, ἐκ δὲ Ζῶς Κρόνον ἐξέτρεψεν.* Con-fer Eustach. in Dionys. p. 71.

c *In mari projecta* } Scio ita potuissē loqui non sine exemplo aliorum Plan- ciaden. Hyg. Astron. 11. 17. *Se in ma- ri inscii projeccerunt.* Cap. 40. *Cum cratere in mari projici jussit.* Ita habet utrobique ed. Venet. anni 1482. Festus: *Adserere manū est admoerere, quod eā quoque, quæ in terrā dimittuntur, scri- ri dicuntur.* Ita Leid. membranae, non in terram. Adde quæ notavi ad Hygin: Astron. & Myth. cap. 92. Lactant Lib. x111. Argum. fab. 2. in MS. *Enum in profundo precipitavit.* MS. tamen Leid. & 5. edd. hoc loco habent *in mare.*

d *Prerogationem* } H. e. distributio- nem. Alciatus Parergon Lib. 1. cap. 4. *Prærogare, sicut & erogare, id signifi- care proprie loquendo videtur, quod gra- tis & quasi roganti, non autem ex de- bito, distribuere.* Noster infr. Contin. Virgil. *Quæ plus periculi possunt præ- rogare, quam laudis.* Ruspens. Episco- pus Epist. 2. *Nec inter beatos erit ali- quis miser, cui misericordia prærogetur.* Ergo prærogare distribuere, dare. Gloss. Isid. *Prærogator, dispensator.* Videtur nescio quid Africanum sapere illud pra. Corippus Lib. 1. *Officiō quodcum- que datur, præcommode linguam.* Ec post paulo: *Suscipiens præterea primis prælegit ab annis.* Tertull. Genes. *Ne trepidate simulcrites præcerpere fructum.* Isidor. de Prælat. cap. ult. *Quod non prævalet sacerdos efficere.* Minutius Octa- vio: *Fulmina præmicare.* Gloss. Vett. ad Pers. Sat. 1. 59. *Dispensatores dicti prærogatores.* Correxeram *prærogatores*, cum vidi *prærogatores* etiam apud Cas- sio-

à saturando Saturnus dictus est. ^f Opis quoque ejus uxor, eo & quod opem esurientibus ferret, ^h dicta est. Pollucis etiam filius, sive à pollendo, sive à pollucibilibus, quam nos humanitatem dicimus. Unde & Plautus in ⁱ comœdia Epidici ait, *Bibite, pergracimini* ^k *pollucibiliter*. Velato vero capite ideo fingitur, quod omnes fructus foliorum obnupti tegantur umbraculo. Filios vero suos comedisse fertur, ^l quod omne tempus quodcunque

ēgi-

siodorum & Chrysologum inventos à Pignorio in Tract. de Servis p. 15. ed. Patav. Quod ad Chrysologum attinet, etiam ego frequenter prorogare illi idem esse quod erogare & distribuere observavi. Serm. vi. *Divitias proroget, non reponat*. xxiii. *Cribus indigentibus liberaliter prorogare*. xliii. *Ne servando perdas, collige prorogando*. xliii. *Qui pecuniam nescit prorogare, sed claudere*.

^e *A saturando*] Isidor. Orig. viii. cap. 11. *Hunc Latini à satn appellatum ferunt, quasi ad ipsum satio omnium pertineat rerum, vel à temporis longitudine, quod saturatur annis. Quorum posterius legas etiam apud Ciceronem Lib. 11. de Nat. Deor. p. 38. & Lactant. Lib. 1. cap. 12. At Macrobius Lib. 1. Sat. 8. *μαγεῖ τῶν σάθλων, quasi Sathurnus*. Augustin. C. D. Lib. vi. cap. 8. *Saturnum filios suos devorasse ita nonnulli interpretantur, quod longinquitas temporis, qua Saturni nomen significatur, quicquid gignit ipsa consumat*.*

^f *Opis*] Αἰχμαῖς, αἰτὶ τῇ Ops. Hygin. cap. 139. *Postquam Opis Jovem ex Saturno peperit*. Vide, si tanti putes, quæ ad eum locum dixi. *Qua Græcis Rheia, Latinis Ops dicitur* Lact. 1. cap. 13. *Sacra ejus Opalia dicta, de quibus Macrobius 1. Sat. cap. 10.*

^g *Quod opem esurientibus ferat*] Albricus de Ope: *Qua aperta manu dextrâ opem omnibus velle dare prætendebat: panem vero sinistrâ pauperibus porrigebat*. Macrobi. Sat. 1. 12. *Opem dicitur autumat, quod ipsius auxilio vita conficit*.

^h *Dicta est*] *Edicta* Leid. Cod. Re-
ac.

ⁱ *Comedia Epidici*] Scriverius annotaverat, *Mostellaria*. Sanè act. 1. sc. 1. ejus fabulæ legas: *Dies noctesque bibite, pergracimini, Amicas emite, liberate, pacifice Parasitos, obsonate pollucibiliter*. Ut ergo sæpe alias, ita & heic memoriola sua imposuit Fulgentio. Vide Not. ad Libell. de Prisco Serm. Juretum decepti Planciades noster ad Symm. Lib. 111. epist. 24.

^k *Pollucibiliter*] Lautè & sumptuosè, ut in pollucto Jovis vel Herculis. Ita *pollucibilem cenam* pro lauta dicit Macrobi. Lib. 1. cap. 13. Idem est *daprice*. Festus in D A P S. *Daprice se acceptos antiqui dicebant, significantes magnificè, & dapticum negotium amplum ac magnificum*. Sed membranæ Leid. Biblioth. *daprice*, & *dapaticum* ibi repræsentant. Non dissimilis est *Saliaris cæna*. De Saliis locus est apud Macrobius Lib. 111. cap. 12. cujus initium mihi de mendâ suspectum. *Optimè mehercules, Prætextate, fecisti Hercules mentionem, in cujus sacra hic vester gemino errore commisit*. Quid illud in heic agit? Tolle protinus, ut natum ex similitudine proximè præcedentis syllabæ, & sententia erat venustissima Latiniissimaque. *Committere sacra* dixit, ut *committere ludos* Maro, *committere judicium* Tullius, *committere agerem* Cyprianus Lib. 11. epist. 6. *committere proscRIPTIONEM* Vellejus Lib. 11. cap. 64. pro συνάπτην. *committere cenam* Varro pag. 245. ed. Popmæ. Facere autem eleganter dicitur poeta, quod facientes alios inducit.

^l *Quod omne tempus consumit*] Phor-nutus: Καὶ ὁ χρόνος τοῦτον ἐστὶν ἀνθρώπου γὰρ τὸ καὶ αὐτὸν κατανα-
ῖναι.

gignat, consumit. ⁿ Falcem etiam fert non immerito, si-
 ve quod omne tempus in sese vergat, ut curvamina falcium: si-
 ve fructum propter: unde etiam & castratus dicitur, quod
 omnes fructuum vires abscisæ, atque in humoribus visce-
 rum velut in mare projectæ, sicut illic Venerem, ita &
 libidinem gignant necesse est. Nam & Apolophanes in
 epico carmine scribit Saturnum, quasi sacrum ^{v̄r}. ^{v̄s} enim
 Græce ^o sensus dicitur: aut satorem ^{v̄r}, quasi divinum
 sensum pcreantem omnia. cui etiam quatuor ^q filios
 subjiciunt, id est primum Jovem, secundum Juno-
 nem, tertium Neptunum, quartum Plutonem. Pol-
 lucis quasi Poli filium dicunt quatuor elementa gi-
 gnentem, primum Jovem ut ignem: unde & ζῶς Græ-
 ce

va. Etym. in Κερν. Καταμινεν ὁ
 ἀίγας τὰ τινα, ὅτι ὅσα δια χείρων
 γίνετο, τὰ χείρων παλιν συνδιδάττει-
 ναι. Diacon. in Hesiod. Κερνεν μὲν ἡ
 χείρων, ὅφ' ἡ παλαιὰ καὶ ἀβελήθη
 τὰ ἐκ τῆς καίρας ὁρᾷ γινώσκουσα. Τοια-
 ῦτα γὰρ ὁ χείρων, διαπαντὶς καὶ τῆς
 ὁσίας τῆς αἰδουμένης. Confer Σχολ. παλ.
 p. 279. Schol. Stat. ad 1. Achill. Ut
 autem fingatur Saturnus filios suos co-
 mēsse, hæc ratio est, quia deus est ater-
 nitatis & seculorum. Sæcula autem an-
 tes ex se natos in se revolvunt. Confer
 Sallust. de Diis cap. 4. Macrobi. Lib.
 1. cap. 8. Heraclid. Pont. Allegor. p.
 34. ed. Gessn. Eleganter Sophocles:
 Ἀπανθ' ὁ μακρὸς καὶ ἐξέβηκεν χεί-
 ρων ὅσων ἀδελφά, & παῖδ' αὖτε κρῖ-
 νει.

m Gignat] MS. Leid. & 5. edd. gi-
 gnat.

n Falcem fert] Isidor. Orig. Lib.
 viii. Falcem tenet, inquit, propter
 agriculturam significandam, vel propter
 tempora & annos, quod in se redeant,
 vel propter sapientiam, quod intus ac-
 ta sit. Macrobi. 1. Sat. 8. Falcem ei qui-
 dam putant attributam, quod tempus
 omnia metat. Cyprianus ad Demetria-
 num: Rusticitatis hic cultor fuit, inde
 falcem ferens senex pingitur. Immo &
 ARVALUS DEUS in antiquo
 lapide dicitur apud Octav. Rossium in
 Brix. Memoriis. Adde August. C.
 D. viii. 19. Serv. ad Georg. 11. 406.

Plin. Lib. 11. cap. 6. Arnob. Lib. vii.
 & quos ad eum laudat Elmenhoræ
 stius.

o Sensu] Pro intellectu accipe. Flor.
 Lib. 1. cap. 18. Non sine sensu capti-
 vitatis. Curt. Lib. vii. cap. 8. Scythi
 non ut cæteris barbaris incenditis sen-
 sus est. Propert. 11. 9. Hic primum vi-
 dit sine sensu vivere amantes. Sentire
 est intelligere. Vet. Interp. Luc. 11.
 45. Ut non sentirent illud. Hinc v̄r sen-
 satum pro prudente & sapiente, sensatū
 pro sapienter, apud antiquum inter-
 pretem Siracid. cap. 14. 29. v. 15. vi.
 36. xiiii. 37. Cypr. ad Demetrian. Nos
 insensati vitam illorum aestimabamus in-
 saniam.

p Creantem omnia] Unde deorum ri-
 gidissimum creatorem appellat Capella
 Lib. 11. p. 44. Ab auctore Etymol. νό-
 ρος ἡ νύ, vel νορὸς νύς, & καδ-
 νος νύς dicitur esse νορῶν. quod ex
 Platone habet. Nam Platonici Satur-
 num accipiebant pro mentis puritate
 atque integritate. Confer Eustath. ad
 Homer. Iliad. p. 154. ed. Bas. Diacon-
 num in Hesiod. p. 277. & Proclum in
 eundem pag. 39. ed. Heins. Scholiast.
 Hom. Iliad. B. 205.

q Filios] Denominatio fit à potiori.
 Servius ad Æn. viii. 130. Tradunt Ge-
 nomanum & Majam Steropes & Atlanti-
 tis filios fuisse. Albricus cap. 1. Jun-
 ta se habebat filios, Jovem scil. Neptu-
 num, Plutonium, & Junonem. Lactant.
 7. 3. 3. 3.

ce dicitur. Ζῆς enim Græca significatione, sive ^rvita, sive calor dici potest: sive quod igne vitali animata omnia dicerentur, ut ^sHeraclius vult: sive quod hoc elementum caleat. ^tSecundum Junonem, quasi aerem, unde ^uἥρη Græce dicitur. Et quamvis aerem masculum ponere debuerint, tamen ideo soror est Jovis, quod hæc duo elementa sibi sunt valde ^xconsocia. Ideo ^yJovis & conjugem, quod maritatus aer igne fervescat. Nam & Theopompus in Cypriaco carmine, & Hellanicus in Dios ^zpolytychia, quam descripsit, ait Junonem ab Jove vincitam catenis aureis, & ^adegravatam incudibus ferreis.

Illud

Tab. 4. Lib. xiiii. Ovid. Met. Quibus indicat quinque se natorum, hoc est, filii unius, & quatuor filiarum parentem, orbem reliquum. Vetus inscript. apud Aldum Orthogr. p. 12. Amycus & Chrestina nutritores. Plura adduxi ad Hyg. Myth. cap. 159.

^rVita sive calor] Vide Phornut. cap. 2. Etym. in Ζῆς. Plutarchus apud Euseb. Præp. Evang. pag. 53. Ζῆς, τυτίσι, ἡ πυρώδης & ἡ θερμὴ δύναμις. Diaconus in Hesiod. p. 274. Ζῆς ὅ, τυτίσι, τὸ ζωογόνοι πῦρ ἃ αἶσα τὸ πον εἰληγεν &c. Et pag. 278. Ζῆς τῷ διὸς κλίσι, δηλαδὴ πάντες ἡμῶν. αἷς ἕως τῆ ζῆς ἐστὶ, & δ' αὐτὸ ζῶσι τὰ ζῶντα, & τὰ ὄντα ἀπλῶς δ' αὐτὸ τὸ εἶναι εἰληγεν. &c. Confer Heraclid. Pont. Alleg. Hom. p. 31. Latant. Lib. 1. cap. 11.

^sHeraclius] Ita quidem & B. M. & L. cum Commel. Sed scribe Heraclitus cum A. H. & I. Eraclitus Leid. Cod. omissa aspiratione. Latant. Lib. 11. 9. Heraclitus ex igne nata omnia dixit, Thales Milesius ex aqua. Adde Servium Æn. xi. 186. Heraclid. Alleg. Hom. p. 56. Heraclitum intellexit Quintil. Declam. 283. Quereres utrumne ignis esset initium rerum; an vero minutis editus & mirabilibus elementis. Mallem, innumerabilibus. Atomos enim designat.

^tSecundum] Ita & 6. edd. Secundam MS. Leid.

^uH^{ρη}] A. B. H. I. & MS. Leid. H^{ρη}, & mox sororem pro soror est. Nimirum H^{ρη}, si transponas literas, est ἥρη. Athenagor. Legat. pro Christ.

pag. 23. Ζῆς, ἡ ζῆσις αἰσία, ἡ τὰς στοικίς. H^{ρη} ὁ ἀήρ, & ἡ ὀνόματι, εἰ αὐτὸ αὐτῷ ὁμοιωμένη, συνεκφανεῖται.

^xConsocia] Consortia H. I. M. & L. cum MS. Leid. Sed consocia etiam B. & A. Cassiod. epist. 9. Lib. viii. Nobilissima tibi facta consocia. Ita MS. non consortia.

^yJovis conjugem] Vide Phornutum cap. 3. Albricum cap. 9. Cicero 11. Nat. Deor. Et soror & conjux Jovis, quod & similitudo est ætheris, & cum eo summa conjunctio. Effaminarunt autem cum Jovis nique tribuerunt, quod nihil eo est mollius. Idem dicit Heraclides pag. 21. Schol. Hesiod. in Θοογ. p. 261. edit. Heinf. H^{ρη} ἡ γυνὴ ὁ ἀήρ ὁ κυδρόνας, ἡτοι ὁ δόξα ζῶντος διατ' ὁρῶντος. Διὸς ὅ παρὰ καίσις, ὅτι ἡ αἰθήρ καίεται ὁ ἀήρ. Servius ad Æn. 1. 51. Physici Jovem atherem, id est, ignem volunt intelligi; Junonem aërem, & quoniam tenuitate paria sunt, dixerunt esse germana. Sed quoniam Jovo, hoc est, aer subjectus est igni, id est jure superposito elemento mariti ^{*}traditum est. Lege, igni, id est, Jovi, jure &c. Deinde tolle afteriscum, & scribe, mariti nomen traditum est. Hæc talia ex Zenonis scholâ deprompta sunt. Vide Minut. Felic. Octav. p. 20.

^zPolytychia] Vossius Hystor. Græc. Lib. iv. cap. 5. mallet πολυτομία, vel πολυτομία.

^aDegravatam incudibus ferreis] Meminit antiquæ ejus fabulæ Homerus Iliad. O. 18. Ubi eodem, quo Fulgen-

sius,

Illud nihilominus dicere volentes, quod aer, igni cœlesti conjunctior, ^b duobus deorsum elementis misceatur, id est aquæ & terræ, quæ elementa duobus superioribus graviora sunt.

III. Neptunus.

NEPTUNUM vero tertium velut aquarum voluerunt elementum: quem ideo Græce etiam Ποσειδῶνα nuncupant, quasi ^a ποιῶν εἶδω, quod nos Latine facientem imaginem dicimus: illa videlicet ratione, quod hoc solum elementum imagines in se formet spectantium, quod nulli ^b alii ex quatuor competat elementis. Tridentem vero ob hanc rem ferre pingitur, quod aquarum natura triplici virtute fungatur, id est liquida, fœcunda, ^c potabilis. Hinc & Neptuno Amphitriten in conjugium deputant. ἀμφὶ enim Græce circumcirca dicimus: eo quod ^d omnibus tribus elementis aqua conclusa sit, id est, sit in cœlo, sit in aere, id est in nubibus, & in terra, ut sunt fontes vel putei.

IV. Plu-

tias, modo eam explicat Anonymus, ut & Phornutus cap. 17. Hausisse illos interpretationem istam putem ex Heraclid. Alleg. Hom. pag. 51. ed. Geln. Baptista Pius depravatam edidit. quod explicat de virginatam. Ridiculè.

^b Duobus deorsum] De deorsum Leid. cod.

Ad CAP. III.

^a Ποιῶν εἶδω] Ita & una L. habet. Cæteræ variant. MS. Leid. Ποσειδῶνα. Nisi vocabulum Ποσειδῶνα finxit, sequendam cenfeo Commel. lectionem. Εἶδω pro εἶδω agnoscit etiam Hesychius. Phornutus cap. 3. ὅτι τὸ πῶτος derivat Ποσειδῶνα. Quicum facit & Heraclides: Οὗ Ποσειδῶν ὕδατος ὅν ὕδα εἰς τὴν πύλιν ἀνομιεῖται. Alii aliter ἐτυμολογοῦσι.

^b Alii] Quamvis dissentiant editi, scribe tamen cum MS. Leid. alio. Consistent. Virgil. Eſto Euryſthem alioſorgi. Vide ibi notas nostras.

^c Potabilis] 6. edd. potabili. Quod

magis est congruum. Vel legendum, id est, sit liquida &c. Eustath. ad Iliad. Hom. p. 845. ed. Bas. Τεῖναν οὐ μὴ οἰκεῖν ἀνομιεῖται Ποσειδῶνι, ἢ διὰ τὴν τριπλὴν δύναμιν τὸ ὕδωρ μὴ εἶναι ἀνομιεῖται. ἢ διὰ τὴν τριπλὴν ἢ φύσιν τὸ ὕδωρ. τὰ ἀλμυρὰ, τὰ γλυκιά, τὰ μυκία &c. Schol. Æschyli ad Prometh. vers. 924. Τεῖναν ἢ λίγιστον κρατεῖν τὸν Ποσειδῶνα, ἢ διὰ τὴν τριπλὴν αὐτὸν εἶναι δύναμιν, ἢ διὰ εἰς τρία διαμεμεῖται τὸ ὕδωρ, εἰς πλῆξιμον, εἰς θαλάσσιον, & εἰς λιμναῖον. Quod & apud Eustath. in Dionys. p. 68. legas. Aliter rursus Servius ad Æn. I. vers. 142. aliter etiam Phornutus cap. de Neptuno. Locherus ex Servio ad locum modo laudatum adducit. Juppiter trífido nititur fulmine; Pluton Cerbero trifanci; Neptunus tridente. Hac tria sceptrâ significant etiam ipsa tria elementa physica quadam ratione conjuncta. Sed ista verba in editis frustra quæras.

^d Omnibus tribus] Tò tribus non agnoscit Leid. codex.

IV. *Pluton.*

QUARTUM etiam Plutonium dicunt ^aterrarum præfulem: ^bπλὺς enim Græce divitiarum dicuntur, solis terris credentes divitias deputari. Hunc etiam ^ctenebris additum dixere, quod sola terræ materia sit cunctis elementis obscurior. Sceptrum quoque in manu gestat, quod regna solis competant terris.

V. *Tri-*

Ad CAP. IV.

^aTerrarum præfulem] Augustin. C. D. Lib. vii. cap. 28. *Dis pater postremo, qui Græcè Πλὺτων dicitur, etiam ipse masculinus frater amborum, terrenus Deus esse perhibetur, superiorem terram tenens, in inferiore habens Proserpinam conjugem.* Et cap. 16. ejusdem libri: *Vulcanum volunt ignem mundi, Neptunum aquas mundi, Ditem patrem, hoc est, Orcum, terrenam et infimam partem mundi.* Apulejus Dialogo Hermetis: *Terra vero dominatur Jovis Platonis. Et hic nutritor est animarum mortalium et fructiferorum.*

^bΠλὺς enim] Imo Plutus & Pluto, etiam si alterum ab altero distinguant poetæ, idem sunt numen, ut observatum jam ab aliis. Lucianus Timone: *Α' Μ' ὁ Πλὺτων δονεῖται μὴ παρ' ἑαυτῆς, ἀπὸ πλεονότητος ἑ μὲγαλόδωτος ἑ αὐτῆς αὐν.* Ovid. 1. Met. *Itum vest in viscera terra, Quasque recondiderat, Stygiisque admovebat umbris, Effodiuntur opes, irritamenta malorum.* Et merito profecto Dis audit Pluto, quod recidunt omnia in terras, et oriuntur ex terris, ut loquitur Cicero 11. Nat. Deor. Confer Ovid. x. Met. v. 78.

^cTenebris additum] MS. Leid. *Abdicatum. Gloss. adjunctum, traditum.* Sed illa est explicatio ⁷ additum. quanquam Fulgentii mentem haud facile rectè exprimit. *Additum* heic est *πλὺς* Græcis. Lucian. *πλεῖς ὄρχ.* Tom. x. p. 908. ed. Ben. *Αὐχμυρὸς βίω συζῶν, aspera vita additus.* In Contin. Virg. legas, *Apollinem Musis additum.* Hesiodi Schol. p. 279. ed. Heins. *Τὸ χθονία ἢ γαῖαν ποῦς ἢ Ἄϊδω, διὰ*

τὸ δὲ πλὺς αὐτῆς τὰς θανάτους. Ceterum quod tenebris additum Plutonium tradit, id in memoriam mihi revocat, quod apud Phornutum cap. 5. legi: *Αἰδης ὁ πλὺς μὲν αὐτῶν ἑ γειόνται αὐν.* Pariter Capella Lib. 11. *Hæc omnis aeris à lunâ diffusio sub Platonis potestate consistit.* Heraclides Alleg. Homer. p. 318. *τὸν δὲ ἰστί-νερθεν αἰδῶν ἀμυρμυρῶς αἰετα σαρκοφάγοι.* Confer Athenag. Legat. pro Christ. pag. 22. Facit & huc illa inferorum, vel tartari potius, descriptio apud Apulejum Allocutâ Hermetis: *Sin autem delictorum illitam (animam) maculis vitiiisque oblitam videris, desuper ad ima deturbans procellæ turbinibusque aeris, ignis, et aqua sæpe discordantibus tradit: ut inter caelum et terram mundanis fluctibus in diversa semper æternis panis agitata rapitur. Ut in hoc oblit anima æternitas, quod sit immortalis sententiâ æterno supplicio subjugata.* Hic ergo Tartarus est. Hesiod. *Θεογ.* 119. *Τάρταρος τ' ἑσπερίη.* Schol. *λίγην ἢ αἰετα τὸν πλὺν πλεονότητα, ἑ τὸ πλεῖν αὐτῶν.* Stephanus: *Τάρταρος, Κεῖται τὸν ἰστί-νερδὸς πόλιν αἰετα παρῶντι ἑ ψυχῶν τῶν, ἑ ἀφ' αὐτῶν &c.* Isidor. Lib. viii. cap. 11. *Lapsi vero (dæmones, in acriam qualitatem conversi sunt: nec aeris illius puriora spatia, sed ista caliginosa tenere perpepsi sunt, qui eis carcer est atque ad tempus iudicii.* Aut ego multum fallor, athenic ἀρχὴ αἰωνίας ⁷ αἰετα diabolum appellat Paulus ad Ephes. cap. 11. vers. 2. Fabulam *αμυρμυρῶς* explicat Laet. Lib. 1. cap. 11.

Ad

V. *Tricerberus.*

TRICERBERUM verò canem ejus subjiciunt pedibus, quòd mortalium jurgiorum invidiæ ternario conflentur statu, id est naturali, causali, ^b accidenti. Naturale est odium, ut canum & leporum: ^c luporum, & pecudum: hominum, & serpentium. Causale est, ut ^d amoris zelus atque invidiæ. Accidens est, quod aut verbis casualiter oboritur, ut hominibus: aut comestiones propter, ut jumentis.

VI. *Furiæ.*

HUIC etiam ^a tres Furias deservire dicunt, quarum prima Alecto: ἀλεκτώ enim Græce impausabilis dicitur. Alia Tisiphone: ποινήν autem quasi τέτυν φωνή, id est istarum vox. Tertia Megæra: megæra enim est, quasi μεγάλη ἔρις, id est magna contentio. Primum est ergo, ^b non pausando furiam concipere: secundum est, in vocem

Ad CAP. V.

^a Tricerberum] Infr. cap. 27. Dum ad Tricerberum canem abstrahendum descendit. Τετρίπτερον quoque Tzetzes appellat. Vide de cane eo Isidor. Orig. Lib. xi. cap. 2.

^b Accidenti] Accidentali 6. edd. Sed pro Commel. stat MS. Leid. & rectè quidem. Sequitur enim, accidens &c. Ambros. Hexaëm. Lib. i. cap. 8. Cum utique non substantialis, sed accidens sit malitia.

^c Luporum & pecudum] Τῶν κυνῶν. Horat. Epod. 3. Lapis & agnis quanta sortis obtigit, Tecum mihi discordia est. Ubi vetus interpres: Omnes autem inimicitia sunt aut à natura, quales sunt inter bruta: aut à voluntate per electionem, quales sunt hominum inter se.

^d Amoris zelus] Vide quæ notamus ad cap. 12. Lib. 11. & ad Hyg. Mythol. cap. 199.

Ad CAP. VI.

^a Tres Furias deservire] Totum hoc cepit in suum commentarium translu-

lit Lactantius ad Thebaid. i. vers. 477. Sed quid continet, nisi nugæ nugacissimas? Melius de his Phornutus cap. 10. & Tzetzes in Lycophron. pag. 72. quos consule, si est operæ. Servius ad Æn. iv. 609. Dira in calo: ut, dicuntur gemine pestes cognomine dira. Furia in terris, Eumenides apud inferos: sed hæc nomina confundunt poëta. Ad Æn. autem 111. 209. ira commentatur: Sane apud inferos Furiæ dicuntur & canes: apud superos dira & aves. ut ipse in xii ostendit. In medio vero Harpyia dicuntur. Quod de canibus ait: canes illæ Hecates sunt sive Trivæ, de quibus Tibullus el. 2. Lib. 1. Horat. Sat. 8. Lib. 1. Virgil. vi. Æneid. Senec. Oedip. 569. Immo omne Sneyphædis ἢ δαιμόνας γένος κίρας αἰεθῶν λόγια καλεῖν, ut ait Tzetzes ad Hesiod. p. 45. ed. Heinf. Canes foris infernalis vocat Horat. Comment.

^b Non pausando] Pausare verbum antiquum est. Gloss. Vetr. Πάσας, αἰάπαις, & αἰάπαις. Ita παύσα est quies. Vetus inscriptio apud Pith. Catal. Lib. 111. Jam datus est vitæ finis, jam pausa malorum.

æmerumpere: tertium jurgium ^c protelare.

VII. ^a Fata, vel Parcæ.

TRIA etiam ipsi ^b Plutoni destinant fata, quarum prima Clotho, secunda Lachesis, tertia Atropos. κλώθω enim ^c Græce evocatio dicitur, λάχσις vero fors nuncupatur, ἄτροπος quoque sine ordine dicitur: hoc videlicet sentire volentes, quod prima sit nativitatis evocatio: secunda, vitæ fors, quemadmodum quis vivere possit: tertia, mortis conditio, quæ sine lege venit.

VIII. Harpyiæ.

HARPYIAS etiam tres ^a inferis Virgilius deputat, quarum prima αἶδω, secunda αἰκυπτή, tertia κελαινώ, Harpyia enim Græce rapina dicitur. Ideo virgines, quod omnis rapina arida sit & sterilis. Ideo plumis circumdantæ, quia quicquid rapina invaserit, celat. Ideo volatiles, quod omnis rapina ad volandum sit celerrima. αἶδω enim

^c Protelare] Hoc est, amoliri, ut Baptista censet. Immo protelare heic est proferre. Cap. 14. Protelare dignitatem. Sed vide not. ad Prologum.

Ad CAP. VII.

^a Fata vel Parcæ] Rectè ex hoc loco Illustr. Spanhemius in de Numm. Præstant. Fata Parcas dici probat. Doceo idem ex Capell. Lib. 1. Hæc mox ut facta conspexit omnia, quæ gerebantur, in consistorio Jovis subnotari. Lege ex MS. libro Biblioth. Leid. Fata, & subnotare. Martialis. Lib. VII. 47. Et ruptas fati reddidit ipse coles. Lactant. Lib. 1. cap. 11. Illud vero quale est? esse fata, quibus Diis omnes & ipse Jupiter pareat. Si Parcarum tanta vis est, ut plus possint, quam calites universi &c. Albricus: Parca seu fata dicta per antiphrasin. Redeo ad Capellam. Dixerat ille superius Parcas esse librarias superum: Clotho vero, inquit, Lachesis Atroposque, quoniam sententias Jovis orthographia studio veritatis excipiunt, utpote libraria superum, ar-

chique custodes. Pro orthographia rectius Leid. Cod. orthographæ. Tertull. de Anim. cap. 39. Fata scribundo ad-vocantur. Ita enim putem legendum cum Junio, non scribunda. Isidor. Orig. VIII. 11. Tria autem fata fingunt in colo & fuso, digitisque fila ex lana torquentibus, propter tria tempora &c.

^b Plutoni destinant] Alii Apollinem præficiunt fati. Schol. Horat. in Carm. Sæcul. Invocat autem Parcas post Apollinem, quia Apollo fati præst, unde & sortilegus vocatur.

^c Græce evocatio dicitur] Nugatur solemnia. Alludere videtur τὸ κλάζω. Quinam veriorum dederint etymologiam, dixi ad Hygin. Genealogiam. Lactant. Lib. 11. cap. 10. Unde etiam tres Parcas voluerunt: unam, quæ vitam hominibus ordiatur: alteram, quæ contemnat: tertiam, quæ rumpat ac finiat.

Ad CAP. VIII.

^a Inferis Virgilius deputat] Æn. nempe vi. v. 289. Confer Serv. ad Æn. 111. vers. 209.

b 241

enim Græce ^bquasi ἰλὼν ἄλλο, id est alienum tollens. Ocypete, id est ^ccitius auferens. Celænum vero Græce nigrum. unde & Homerus prima Iliados rhapsodia, αἰψά τοι αἶμα πελαγὸν ἐρώσῃ δει δ. εἰ: id est, statim niger tuus sanguis emanabit per meam hastam. Hoc igitur ^asignare volentes, quod primum sit, alienum concupiscere: secundum, ^ccupita invadere: tertium, celare quod invadit.

IX. Proserpina.

PLUTONI quoque nuptam volunt Proserpinam, Ceresis filiam. * Ceres enim Græce gaudium dicitur. & ideo illam frumenti deam esse voluerunt, quod ubi plenitudo fructuum sit, gaudia ^bsemper abundant necesse est. Proserpinam vero quasi segetem voluerunt, id est ^cterram radi-

^bQuasi ἰλὼν ἄλλο] Heic rursus nungatur. Aἰλλο dicta ab αἰλλα, procella. Unde αἰλλο, ταχύ.

^cCitius auferens] Citius est ocysus, dicto citius. Infr. cap. 17. Honores citius fugitives. Quid autem? Ocypete est celeriter auferens? Imo celeriter volans, à πῆτιδι, volare.

^dSignare] Significare Leid. cod.

^eCupita invadere] Concupita A. B. H. I. M. & MS. Leid. & concupisci pro concupiscere. Mox pro invadit mallem, invaditur.

Ad CAP. IX.

^aCeres enim Græcè gaudium dicitur] Alludit τὸ χαίρειν, quod ut χαίρει pronuntiavit. Sed illud Græcè non habet Leid. cod. Retinendum tamen puto. Sic in Contin. Virgil. Acheron Græcè sine tempore dicitur. Cicerone auctore 11. Nat. Deorum, Ceres quasi Geres dicitur. Apud eundem ejusdem operis Lib. 1. Chrysippus disserit, aerem, qui per maria manet, Neptunum esse: terramque eam, quæ Ceres dicatur. Julius Firmicus: Terram ipsam Cererem nominant: nomen hoc à ferendis frugibus mutatum. Scriverius in margine libri sui notaverat, à gerendis &c. quod nullus dubito quin rectius haberet. Δημήτηρ quasi γῆ μήτηρ etiam

Græcis dicitur. Vide Eustath. ad Iliad. ξ. p. 982. ed. Bas. Orpheus apud Eusebium: Γῆ μήτηρ πάντων, Δημήτηρ πατρὸς δειτερε. Artemidorus de Somn. Lib. 11. cap. 44. Ἐπὶ τῇ δὲ δέμητρε τῇ γῇ τὸν αὐτὸν ἔχει λόγον φασὶ οἱ σοφοί.

^bSemper abundant] 6. edd. semper superabundant. In cod. Leid. super τὸ semper scripta erat altera lectio, vel super Augustin. Soliloq. cap. 10. Laudet te supereminens clementia, superabundans misericordia tua. Tertullian. de Res. Carn. cap. 34. Illic gratiam superabundasse. Vet. Interp. Epist. ad Rom. v. 20. Ubi abundavit delictum, superabundavit gratia. ὑπερπερίσσευσεν ἡ χάρις.

^cTerram radicibus proserpentem] Grotius ad Capell. pag. 21. emendat, terra radicibus. Haud opus putem. Proserpina eadem, quæ Isis, Isis autem terra, Vide Firmicum. Segetem autem terram dici quis nescit? Isidor. Lib. viii. cap. 11. Proserpinam, quod ex eâ proserpant fruges. Arnob. Lib. 111. Quod sata in lucem proferat, appellatam esse Proserpinam. Augult. C. D. vii. 20. Quod filiam Cereris, id est, ipsam fecunditatem, quæ à proserpendo Proserpina dicta esset, Orcum abstulerat. Hinc Proserpina numinibus agrico-

XI. *Apollo:*

APOLLINEM Solem dici voluerunt: ἡλίου enim Græce perdens dicitur, quod fervore suo omnem succum virentium decoquendo perdat herbarum. Hunc etiam divinationis deum voluerunt, sive quod Sol omnia obscura ^b manifestat in lucem, seu quod in suo processu & occasu ejus orbita ^c multimodos significationum monstret effectus. Sol vero dicitur aut ex eo ^d quod solus sit, aut quod ^e solite per dies surgat & occidat. Huic quoque ^f qua-

Ad CAP. XI.

a ἡλίου enim Græce perdens dicitur] Ita & Firmicus in de E.P.R. Apud Macrobiū Lib. i. Sat. cap. 17. Cleanthes Lycium Apollinem appellatum notat, quod veluti lupi pecora rapiunt, ita ipse quoque humorem eripit radiis. Varias variorum etymologias, si desideres, ibidem invenies. Etiam Servius ad Ecl. v. vers. 65. aliam, cur ab ἡλίου dicatur, reddit rationem. Eustath. ad Hom. Iliad. p. 24. edit. Basf. ἡλίου ὃ παρὰ παλαιούς ἡλίου, ἢ ἀπὸ ἡλίου, ὅπως ὃ φοβερότερον ὡς ἡλίου, εἰς τὴν ἀναρίστητον νοσησάν. Quod ex Aegyptiorum disciplinā habet. Quā de re dictum ad Hyg. Myth. cap. 121.

b Manifestat in lucem] Schol. Germ. qui totum hoc caput transtulit in commentaria sua, in luce. Capella Lib. 11. Nam tenebras prohibens, retegis quod carula lucet; Hinc Phatam perhibens prodentem occulta futuri. Pro lucet omnino scribendum luce. Cæcula luce reterege est tenebras luce dispellere.

c Multimodos] Non improbo quidem. A vianus Fab. Alop. Quod tibi multimodo fulgent membra colore. Tertull. Genes. Crescite multimodo ventura in tempora parvi. Lib. de Anim. cap. 52. Ut est multimoda conditio causarum. Prudent. Hym. Cath. v. Plagis multimodis cedere praefidi. Apulej. Dogm. Plat. p. 4. Multimoda coitione. Procl. per. Omnimodaque Mobilitate ruens in vulnera vulnere surgit. Apul. Met. v. Omnimodas vulvas edocens retinere. MS.

tamen Leid. heic habet multimodis. Quo sensu multimodè auctor Ovid. Vetus dixit. Omnimodè ad eandem formam Rufinus Lib. xi. cap. 1. Rempublicam post nimias procellas omnimodè ratione nititur reparare. Sed ibi omnimodè, contra quam Gebhardus censet Crepund. Lib. 1. cap. 8. existimo scribendum. Ipsum adi & Rhodium ad Scribon. p. 21. Omnimodis est in notis Tyronis pag. 4. Cassian. Praefat. in Lib. de Instit. Monach. & Lib. 1. cap. 2. nec non apud Lucretium, Victor. Episcopus & Claudianum Mamertum. Videndus ad hunc Barthius p. 558. Omnimodo pariter adverbialiter repperi apud Tertull. de Anim. cap. 9. & Gregor. Dial. 11. cap. 22. Ulpian in Collat. Leg. Pithoean. Tit. vi. de Incest. Nupt. & vii. de Furibus & Poen. eorum.

d Quod solus sit] Capella Lib. 11. Solem te Latinum vocitat, quod solus honore Post patrem sis lucis apex. Cicero 111. Nat. Deor. Cumque tu solem, quia solus esset, appellatum dicas, soles ipsi quam multi a theologia preferuntur. Laet. Lib. 11. cap. 9. Unde solem appellatum Cicero vult videri, quod, obscuratis sideribus, solus appareat. Isidor. de Nat. Rer. cap. 24. Sol appellatur, eo quod solus appareat, obscuratis cunctis sideribus. Junil. African. Comment. in Genes. cap. 1. Sed et ortus sol Lunam stellasque majore lumine, ne terram illuminent, impedit. Unde et nomen accepit, quod solus, obtansis una stellularum Lunā, per diem terras fulgeat. Leg. terra, e Solitè]. Solitico German. Schol. Utrum praeterea parum refert.

f Qua-

^fquadrigam scribunt; illam ob causam, quod aut quadripartitis temporum varietatibus anni circulum peragat: aut quod quadrifido limite diei metiatur spacium. Unde & ^gipsius equis condigna ^hsic nomina posuerunt, id est Erythreus, ⁱAëtæon, Lampos, Philogeus. Erythreus Græce rubeus dicitur, quod à matutino Sol lumine rubicundus exurgat: Aëtæon splendens dicitur, quod tertiæ horæ [^kmomentis] vehemens insistens lucidior fulgeat: ^lLamos vero ardens, dum ^mad umbilicum diei ⁿcentratum conscenderit circulum. Philogeus Græce terram amans dicitur, quod hora nona proclivior, vergens occasibus pronus incumbat.

XII. Corvus.

^aIN hujus etiam tutelam corvum ponunt, sive quod solus contra rerum naturam in mediis ipsis æstivis fervoribus

^fQuadrigam scribunt] Ita cum MS. Leid. B. A. H. I. & M. Sed L. *adscribunt*. quod & marginem H. occupat. Sed nihil mutem. Chrysol. Serm. xi. *Sic scribant Diabolo mala, bona Deo*. Non dissimiliter Capella Lib. ii. *Comminuenda frugis farrisque fragmenta Pilumno signat Italia*. Sed forsitan ibi rectius scripseris assignat, quod disertim præferunt membranæ veteres Leid. Bibl.

^gIpsius equis] Ita & 6. edd. Sed MS. Leid. & Schol. Germ. *Ipsis equis*.

^hSic posuerunt] Tò sic non habet Scholiastes. Mox pro Erythreus exhibet Erythraus, pro rubeus, ruber. Sed rubens proba vox est, ut ostendi ad Hygin. cap. 136.

ⁱAëtæon splendens] *Æthon lucidus* Schol. German. ed. Sanctandr. & Morell. Sed Aëtæon cum Fulgentio antiquitus excusi. Codex Leid. heic habet *Ætæon*, unde *Æthon* vel *Phæton* videtur faciendum. Vide notata à nobis ad Hyg. cap. 183. Morellium ad German. pag. 153.

^k(Momentis)] Agnoscunt cum 6. edd. eam vocem eodices Modii. Igno-

rat tamen Leidensis.

^lLamos] Malè *Lampros* Scholiast. *Λάμπος* est Homero.

^mAd umbilicum diei] I. e. ad mediam partem. Umbilicus enim quasi media pars animalis est. Plaut. Menæchm. Act. 1. sc. 2. vers. 45. *Dies quidem jam ad umbilicum est dimidiatus mortuus*.

ⁿCentratum] Schol. Germ. *Contra arcticum*. Sed *centratum* cum 6. edd. etiam MS. Leid. Gloss. *mediatum*.

Ad CAP XII.

^aIn hujus tutelam corvum ponunt] Vide Albric. cap. 4. Ovid. 11. Met. vers. 544. *Sed ales sensit adulterium Phæbeus*. Quidam & cynos ei sacrarunt. Catal. Pith. Lib. iv. *Jam dimitte tuos, Pæon ð Delphice, cynos: Dignior hac vox est, qua tua templa colat*. Callim. Hymn. Apollin. vers. 5. *ὦ ἅ υἱοὶ ἐν ἱερὶ καλὸν αἰδέσθαι*. Scholiast. *Ὀρυσὶν ἱερὸν Ἀπόλλωνος*. Nimirum quia est *μυστικὰ τείλον*, ut ait Theo in Aratum. Adde quæ Hierogl. Lib. 23. p. 165. congessit Pier. Valer.

b Ori-

ribus ^b oviparos ^c pullulet fœtus. Unde & Petronius,

*Sic contra rerum natura ^d munera nota,
Corvus ^e maturis frugibus ova refert.*

Sive quod in ^f horoscopicis libris, secundum Anaximandrum, sive etiam secundum Pindarum, solus inter omnes aves sexaginta quatuor ^g significationes habet vocum.

XIII. Laurus.

IN hujus etiam tutelam laurum ascribunt, unde etiam eum amasse Daphnen dicunt, Penei fluminis filiam. Et unde laurus nasci posset, nisi de fluvialibus aquis? Maxime ^a quia ejusdem Penei fluminis ripæ lauro abundare dicuntur. At vero amica Apollinis ob hanc rem vocitata est, quia illi, qui de interpretatione somniorum scripserunt, ut Antiphon, ^b Philocrus, & ^c Ar-

^b Oviparos] MS. Leid. *Ovipares*. Perperam. Sic *frugipari* fœtus apud Lucret. initio Lib. vi. uti emendat Nob. Heinf. ad Lib. ii. Met. vers. 275. Activè *ovipara* alvus dicitur Aufonio in Mosellâ. *Floriparum* ver in Technopœgnio. Activè etiam Apulejus Apol. *Quibus membris & causis discreverit natura viviparos eorum & oviparos. Ita enim appello, quæ Græci ζωόλογα καὶ ὠοτόκα.*

^c Pullulet fœtus] Esaias apud Lactant. Lib. iv. cap. 12. *Aperiatnr terra, & pullulet Servatorem.* Castor Epist. ad Cassian. *Fruges justitia valcant pullulare.* Apulej. iv. Met. *Terras Venerem aliam pullulasse.* Ita germinare cum accusandi casu Deuter. xxix. 18. *Radix germinans fel & amaritudinem.* Jobi cap. viii. 19. *Ut rursum de terrâ alii germinentur.* Et sic sæpe cum alii Ecclesiastici scriptores, tum præsertim Ambrosius in Hexaëem, in quo & Lib. iii. cap. 3. habes, *Rediviva castanea, quæ simul ut excisa fuerit, tanquam silvam ex se pullulare consuevit.*

^d Munera nota] Nota habent Petron. edd. in quibus plenius hæc leguntur. *Tota edidit Scaliger in Catalectis.*

^e Maturis frugibus] Plin. Lib. x. cap.

12. *Corvi ante solstitium generant, idem agroscent sexagenis diebus, sisti maxime, antequam fici coquantur autumnino.* Qua de re vide fabulam apud Theonem in Aratum, Hygin. Astron. ii. 40. German. Schol. in Hydrâ & Ælian. Animal. Lib. i. cap. 47. Vera ratio est, quam idem Ælianus habet Lib. ii. cap. 5. *Æstate, quod alvi fluxu se laborare planè sciat, idcirco ab humidis alimentis se continet.* Aliam causam cur Apollini sacer sit corvus, ex Porphyrio affert Pier. Valer. Hier. Lib. 23.

^f Horoscopicis] Genethliacis. Est enim *ἀερόκλιπ* idem quod *Σίγα* & *Χύσις*.

^g Significationes habet vocum] Plin. Lib. x. cap. 12. *Corvi in auspiciis solè videntur intellectum habere significationum suarum.*

Ad CAP. XIII.

^a Quia ejusdem] Lege cum 6. edd. & MS. Leid. *quia & ejusdem.*

^b Philocrus] Scriverius margini ille-
verat, forte *Philochorus*. Quod rectum esse nemo negaverit. Nam Philochorus, teste Athenæo Lib. xv. librum scri-

& Artemon, & Serapion Ascalonites, promittant in libris suis, laurum si dormientibus ad caput posueris; vera somnia esse visuros.

XIV. De novem Musis.

Huius etiam Apollini novem^a deputant Musas, ipsumque decimum Musis adiciunt: illa videlicet causa, quod humanæ vocis decem sint modulamina. unde & cum decachorda Apollo pingitur cithara. Sed & lex divina^b decachordon dicit psalterium. Fit ergo vox quatuor dentibus

scripsit *οὗτος μανικὸς*. Et procul dubio is ipse est, cujus meminit his verbis Scholiastes Sophocl. Oedip. Tyrann. vers. 20. *Διὰ τὴν ἰμπύρεον ἰμαρτὴν οἱ ἰψὲς, ὡς φησὶ Φιλόχορος*. Error inde ortus, quod sine aspiratione primitus scriptum fuerat à Fulgentio *Philicorus*, ut legitur quoque apud Servium ad Æn. viii. vers. 600. Cl. Tollius annotaverat: *Philistion Lotrus*, ut apud Gellium Lib. xvij. cap. ij. Sed alterum præferendum. Audi Tertull. de Anim. cap. 46. ubi de Somniis agit: *Quantum autem commentatores & adfirmatores in hanc rem, Artemon, Antiphon, Strato, Philochorus, Epitharmus, Serapion, Cratippus, & Dionysius Rhodius, Hermippus, tota seculi literatura.*

c *Artemon*] Videtur ille esse, de quo Plinius Lib. xxviii. cap. i. Hadrianus Junius Lib. i. Animadvers. cap. 13. *Artemon Milesius*, qui ad xxiv. *Oviocriticorum* libros conscripsit. Vincti duo fuerunt, si Artemidoro fides Lib. 11. 49. *Καὶ τοὶ Γεμνὺ καὶ Πυγί, & Διμυτρί, & Φαληρίως, & Ἀρτεμιό, & Μενεσί, & ἄλλοι ἐν τοῖσι βιβλίοις, & ἃ ἐν πέντε, & δὲ ἐν εἰκοσθῶ πολλὰς ὀνειρεὺς αἰαχάσασθαι*. Alii Artemones sunt, de quibus Vossius in de Histor. Græcis p. 236. Malimorot. Paralip. pag. 11.

d *Vera somnia esse visuros*] Alias causas affert Vulcanius ad Callim. Hymn. Apo^l. vers. i. quibus hæc erat addenda. Servius ad Æn. i. 333. observat ideo ei laurum consecratam, quia hæc arbor suffimentis purgationibusque adhibeatur, ut ostendatur, nullum rem-

plum ejus, nisi purum, ingredi debere. Confer Gyrard. Part. II. Dial. 16. Diacon. in Hesiod. p. 229. ed. Heins. Pierium Valer. Hierogl. Lib. I. p. 372. ed. Bas. Pasch. in de Coron. Lib. viii. 13. Plin. Lib. xv. 30. Constantin. Geopon. Lib. xi. cap. 3.

Ad CAP. XIV.

a *Deputant*] Adscribunt, adsignant. Familiare huic scriptori verbum est. Schol. Horat. in Lib. iv. od. 1. *Cujus sacris deputata est*. Corippus Lib. iv. Et loca, quæ populis præfectus deputat urbis. Chrysol. Homil. pag. 9. *Deputatur porcus*. Fulgent. Rusp. Epist. ad Gallam: *Consortio quinque sapientum virginum deputata*. Sed aliam causam, cur novem Musæ adsignentur Apollini, innuit Horat. Schol. ad Lib. 11. od. 19. *Quidam ipsum Solem, ipsum Apollinem, ipsum Dionysium eundem esse volunt: nam ut Apollini novem Musæ, ita Soli novem circuli sunt, & Dionysio similis Baccharum chorus*.

b *Decachordon psalterium*] Psal. xxxii. 1. *Εἰς ψαλμὸν δὲκαχόρδον ψαλμὸν αὐτῷ*. Ps. xcii. *Εἰς δὲκαχόρδον ψαλμὸν, μετ' ὧδης ἐν κιθάρα*. Isidor. Or. Lib. 11. cap. 2. *Psalterio autem decachorda nisi sunt propter numerum decalogi legis*. Ibidem explicat quæ forma fuerit, & quid à citharâ differat. Quod autem propter numerum decalogi legis decem instructum fuisse chordis psalterium ait, id sensit etiam Augustinus Confess. Lib. 111. cap. 8. *Vivitur, inquit, male adversus tria & septem, psalterium decem chordarum*.

tibus e contra positis, quos lingua percutit : è quibus si unus minus fuerit, sibilum potius quam vocem reddat necesse est. Duo labia velut cymbala, verborum commoda modulantia : lingua ut plectrum, quæ curvamine quodam vocalem format spiritum : ^d palatum, cujus concavitas profert sonum : gutturis fistula, quæ tereti meatum ^e spiritalem præbet excurso : & pulmo, qui velut ^f aerius folliis concepta reddit ac revocat. Habes ergo Musarum novem vel Apollinis ipsius ^g redditam rationem, sicut in libris suis Anaximander Lampfacenus, & ^h Zenophanes Heracleopolites exponunt : quod & alii firmant, ut Pisander Physicus, & ⁱ Euxemenes in libro *ῥητορικῶν*. Nos vero novem Musas doctrinæ atque scientiæ dicimus modos. hoc est, prima Clio, quasi cogitatio prima discendi : κλί^Θ enim Græce fama dicitur : unde & Homerus : ἡμεῖς δὲ κλί^Θ οἷον ἀκούομεν, id est, Nos vero solam famam audivimus. Et alio loco, *Ἔκλι^Θ δὲ ῥὺν ἡρώδης καὶ μέσση ἄργον*. Et quoniam nullus scientiam quærit, nisi in qua famæ suæ protelet dignitatem, ob hanc rem

decalogum tuum. Psalmos non invenit *odas decem chordarum* appellat Sedulius Paschal. Lib. 1. *Cur ego Davidicis adfectus cantibus odas Chordarum resonare decem.*

^c *E contra*] E regione, exadvorsum, ut loquitur Terent. Ad. iv. 1. Noster Libell. de Prisc. Sermon. *Cicatrices habuisse è contra.* H. e. adversas, in pectore. Festus Pauli in *Vesticeps*. *E contra* investis est, qui necdum pubertate vestitus est. Chrysol. Serm. Hom. 1x. *E contra* platea trivium est, cum in secreto facit hypocrita nil secretum. Censet Voss. Comment. de Vit. Serm. Lib. 1. cap. 25. natum ex compendiosa scriptura *e contra*, pro è contrario.

^d *Palatum*] Neutro genere effert, ut Isidor. Lib. xi. cap. 1. *Palatum nostrum, sicut calum, sursum est positum.* Unde & *ἐπαλόν^Θ* Græcis dicitur.

^e *Spiritale*] Ita quoque semper scribunt Claudianus Mamertus, Cassianus, Tertullianus aliique infimæ ætatis scriptores. Cyprian. Serm. vi. *Spiritualiter adoramus*, Tract. 111. *Auditum spiri-*

talis gratia admitterent. Canon. Eccles. Exigui pag. 40. *Ad lavacrum spiritale adducerent.* Lactant. de Opif. Dei cap. 11. *Duas esse per collum fistulas necesse est, cibalem, ac spiritalem; quarum superior ab ore ad ventrem ferat, inferior à vasis ad pulmonem.* Nec unquam aliter exarari eam vocemprehendes apud Ruspensem illum Episcopum, cui hanc Mythologiam asserunt nonnulli.

^f *Aerius folliis*] Uti eadem comparatione Horatius etiam Lib. 1. 4. & Persius Sat. 5. Tertull. de Anim. cap. 10. *Ita è spirari cur non putes sine pulmonum folliis, è sine fistulis arteriarum?*

^g *Redditam rationem*] Aliæ rationes, cur Musæ sint novem, ad Hesiod. *Ἔργ.* vers. 1. afferuntur à Tzetze.

^h *Zenophanes*] Ita & MS. Leid. Sed 6. edd. *Leophantes*. Forte verius est *Xenophanes* vel *Xenophantus*.

ⁱ *Euxemenes*] Cod. Leid. *Ensimenes*; Vossius Hystor. Græc. p. 280. tentat, *Echomenes*.

k 0 a.

rcm prima κλειώ appellata est, id est cogitatio quærendæ scientiæ. secunda δ'τίρη, quod latine bene delectans dicimus: quod primum sit scientiam quærere, secundum sit delectari quod quæras. Tertia μελοπόρη, quasi μελί-
 τλω ποιμήνη, id est meditationem faciens permanere: ut sit primum velle, secundum desiderare quod velis, tertium instare meditando ad id quod desideras. Quarta θάλεια, id est capacitas, velut si dicatur πθίς θάλειω, id est ponens germina: unde & Epicharmus comicus in Diphilo comœdia ait: κ'θαλὸν ὡς ε' βλέπει βέλμ' ἐπιτάζει, id est, germen dum non videt, fames consumit. Quinta πολύμεια, quasi ¹ πολυμνήμω, id est multam memoriam faciens dicimus; quia post capacitatem est memoria necessaria. Sexta ἐρατώ, id est, ὄραν ὄμειον, quod nos latine inveniens simile dicimus: quia post scientiam & memoriam iustum est, ut aliquid simile & de suo inveniatur. Septima ^m περψικὸρη, id est, ⁿ delectans instructione: unde & Hermes ^o in Pimandre libro ait: Π' ἐν κῶρυ π' οὐδ' ἔ' ἐν κ' ἔ' σῶμα, id est, absque instructione escæ & vacuo corpore. Ergo post inventionem oportet te etiam discernere ac dijudicare quid invenias. Οὐρανία octava, id est, cœlestis: post dijudicationem enim eligis quid dicas, quid de-

k θαλὸν ὡς ε' &c.] In codice Leid. legitur: AEIAM CYAMON LIMANTI CAPTINNI. id est, *germina dum viderit, famem consumit*. Quid inde exsculpi possit, alii viderint. Pro vulgato ἐπιτάζειν libenter cum Scriverio rescripserim ἐπάταξεν. Deinde pro θαλὸν suspicor ex vestigiis MS. scripsisse θάλειαν.

[Πολυμνήμω] Legendum πολυμνήμω, vel cum M. & L. scribendum, *Quintam πολύμειαν &c.* Schol. Horat. ad Lib. 1. od. 1. Polymneia. Hæc etiam una est musarum, dicta quasi multa memoria. Unde Lucian. Dialog. de Saltat. Μνημοσύνη, ε' τλω θυγατρὶ αὐτῆς Πολύμεια ἔλπει ἔχειν αὐτῇ φέρειν.]

m περψικὸρη] Cum cætera Musarum, tum & hoc Latine scribere malim, *Terpsicore*. Omittit aspirationem, ut solent infimi ævi scriptores cum ve-

tustissimis. Talia sunt in notis Tyron. p. 59. *Clamis, Clamidatus, Conca, Concilium*. Pro *Chlamys, Chlamydatas, Concha, Conchylium, Concicla*, pro *Conchicla* sive *Conchicula* apud Apitium Lib. v. cap. 4. Contra aspirationes obtrudunt, ubi nihil illis opus, velut pag. 163. *Archæ, archarius, archisellum*.

n Delectans instructione] *Instructionem* A. H. & I. cum MS. Leid. Sed alterum præfero.

o In Pimandre libro] Perperam in *O-pimandre libro* A. B. H. & I. & MS. Leid. Scripserim, *Pamandre*. Scripsit Hermes Trismegistus librum, cui titulus erat *Ποιμάνδρης*; existatque adhuc hodie. Vide Gesner. Biblioth. in *Mercurius*.

p Ε'ν κῶρυ π' οὐδ' ἔ' &c.] Mirifice hæc variant edd. Videtur scribendum, quantum ex collatione eorum colligere po-

despuas: eligere enim utile, caducumque despuere, cœ-
leste ingenium est. Nona καλλιόπη, id est, optimæ vocis:
unde & Homerus ait, θεῶς ὅππᾳ φωνησάσης, id est deæ vo-
cem clamantis. Ergo hic erit ordo: primum est, velle
doctrinam. secundum est, delectari quod velis. tertium
est, instare ad id, q̄ quo delectatus es. quartum est,
capere ad quod instas. quintum est, memorari quod
capis. sextum est, invenire de tuo simile, a ad quod me-
mineris. septimum est, judicare quod invenias. octavum
est, eligere de quo judicas. nonum, bene proferre quod
elegeris.

XV. Phaeton.

H I C etiam cum Clymene nymp̄ha coiens, a Phaeton-
ta dicitur genuisse, qui paternos currus affectans, sibi at-
que mundo concremationis detrimenta conflagavit. Semper
ergo Sol cum aqua coiens, aliquos fructus gignat neces-
se est; qui eo quod terris exilientes appareant, phanontes

potui, αἰδὼ κόρη προῖς, ἔ ἐν κόρη
οὐκ ἔστι. Aἰδὼ est absque. Et id
videntur velle B. M. & L. in quibus
αἰδὼς προῖς exhibetur. Sed imponit
nobis Fulgentius. In Pœmandre Her-
mæ pag. 1. Ed. Turneb. ita legi-
tur: Ὁ αἰδὼς οἱ ἐν ὑμῶ βεβαρυνῶσι
ἐν κόρη προῖς, ἢ ἐν κόρη οὐκ ἔστι.
Quæ quam longè aliam efficiant sen-
tentiam quilibet videt.

q̄ Quo delectatus es] MS. Leid. Quod
desideratum est.

r Capere ad quod instas] Perperam 6.
edd. Capere id quod instas. Dixit enim
superius: Instare meditando ad id,
quod desideras. Tò id subaudiendum
est. Cyprian. Lib. 1v. ep. 21. Secundum
quod frequenter desiderastis. Leo Epist.
Decret. p. 16. Secundum quod sacerdo-
tio competis. Vetus Interpres Luc. cap.
xxii. 2. Et quidem filius hominis secun-
dum quod definitum est vadit. Cap. xxi.
4. Ex quod deest illi omnem victum suum
quem habuit misit, Ambros. Hexaem. 1.
cap. 8. Secundum quod dixit Propheta.

s Ad quod memineras] 5. edd. Ad id
Tom. I 1.

quod &c. Sed illud id subaudiri vult;
ut modo capere ad quod instas, pro ca-
pere id ad quod instas. Barthius Advers.
Lib. xxxvii. cap. 12. finem hujus ca-
pitis de ordine & officiis Musarum, ut
observationem hactenus αἰδὼς, è
veterem membranâ ita profert: Ordo
Musarum hinc intelligitur: Primum est
velle doctrinam. Secundum delectari
quod velis. Tertium instare in id, quod
delectatus es. Quartum capere in id
quod instas. Quintum memorari quod ce-
peris. Sextum invenire de tuo aliquid si-
mile illi, quod memineras. Septimum ju-
dicare quod invenieris. Octavum eligere
de quo judicas. Nonum bene proferre
quod elegeris.

Ad C A P. XV.

a Phaetonta] MS. Phetonta. Scriptum
puto à Fulgentio fuisse Phatonta. Ca-
pella Lib. 1x. Phatontos ardens scandet
axem Delius. Familiaris ea scribendi
ratio deterioris ætatis scriptoribus. Vi-
de quæ notavi ad Hyg. cap. 86.

D

b Con.

tes dicuntur: *Φαίω* enim Græce apparens dicitur. qui quidem fructus ad maturitatem sui solis ardorem quærant necesse est: quo accepto, omnia fervoris incendio ^b consumantur. Hujus etiam sorores ^c Arethusa, Lampetusa, quæ gemmeis ac tralucetibus fraterna deplorant ^d guttis incendia, succinaque disruptis jaciunt inaurata corticibus. ^e Soror etiam totius germinis arbor est, quæ una eademque fervoris humorisque jugalitate gignuntur. Itaque istæ arbores, quæ ^f succinum sudant, dum maturis frugibus solis fervor torrentibus ipsis Junio Julioque mensibus incendiosior Cancris atque Leonis tetigerit metas, tunc istæ arbores æstu valido fissis corticibus succum sui liquoris, in Eridano flumine aquis & durandum, emittunt.

XVI. ^a De

^b Consumantur] Ita quidem editi omnes. Legendum tamen puto cum MS. Leid. *concremantur*.

^c Arethusa] Lego, Phaethusa. Vide quæ notavi ad Hyg. Geneal. Certe nulla Arethusa inter Phaethontidas apud ullum, quod sciam, alium reperitur scriptorem. Servius ad Æn. x. 189. *Hujus interitum stentes sorores Phaethusa & Lampetusa in arbores mutatae sunt deorum miseratione, ut hic dicit in populos, ut in Bucolicis, in al-*

^d Guttis] MS. Leid. *guttulis*. Quod ut magis Africanum, cum sit *Γουκό-εσις*, præfero. Venustè sanè deplorant guttis dixit. Nam guttæ istæ à Latinis *lacryme*, à Græcis *δακρυα* dicuntur. Non minus eleganter ergo Honorius Carm. de Pascha: *Lacrymat sua gaudia palmes*. Hegesipp. de Excid. Hier. Lib. 1. *Defillat humor lacrymis pulchrè rorantibus*. Ambros. Hexaem. III. 15. *Quod electrum lacryma virgultis sit*. Servius ad Ecl. vi. 62. *Sorores Phaetontis succina flevisse dicuntur*. Plin. Lib. xxxvii. 2. *Lacrymis electrum omnibus annis fundere*. Unde *electrum lacrymosum* vocatur à Marone in Ciri. Pallad. Februar. Tit. 30. *Vites, quæ lacrymarum nimietate tabescunt, & deplorando vim roboris sui avertunt à fructu*. Ovid. de Myrrha Met. 3. 501. *Est*

honor & lacrymis. Et vers. 514. *Lacrymis nutere parentis*.

^e Soror etiam] MS. Leid. *Soror enim*. Quod præfero. Contrarium vitium occupavit Hygin. 11. Astron. 3. ** Nonnulli enim dixerunt hunc draconem à Gigantibus Minerva obiectum esse*. Posuerunt illic asteriscum, quasi nonnulla desiderarentur. At sanatus est locus, si pro enim scribas etiam ex ed. Venet. anni 1485.

^f Succinum sudant] Ambros. cap. 15. Lib. 111. Hexaem. *Disparem quoque balsami guttam odorata orientis ligna sudare produntur*. Ερπυμνωέ, ut stillare apud Isidor. Lib. xvii. 7. *Hec sola arbor gummi glutinosum compellam distillat*. Sic & *σκιζειν* usurpant Græci. Judic. cap. v. vers. 4. *Αἱ ροῖαι ἱκανῶς ὕδωρ*. Noster supr. cap. 12. *Pulsulat fetus*. Plura dixi ad Prologum, & infra ad cap. 8. Lib. 111.

^g Durandum emittunt] Hygin. cap. 154. *Harum lacryma in electrum sunt durate*. Schol. German. *Eridano: Sorores quoque Phaetontis in arbores populos versa sunt, lacrymaque earum in electrum durare (leg. durari) dicuntur*. Quintil. Decl. 2. *En iterum largus ille cruor circa tuos duratur artus*. Lactant. Argum. Lib. 1. Met. fab. 1. *Duratus est in lapidem*. Et Lib. xiv. fab. 17. *A Venere saxo durata est*. Auctor Moreti: *Dur-*

XVI. *a De Tripode, Sagittis, & Pythone.*

HIS Tripum quoque ^b Apollini adjiciunt, ^c quod Sol & præterita noverit, & præsentia cernat, & futura visurus sit. ^d Arcum vero huic sagittasque conscribunt; sive quod de circulo ejus radii in modum sagittarum exiliant, seu quod suorum radiorum manifestatione omnem dubietatis scindat caliginem, unde etiam Pythonem sagittis interemisse fertur: *επειδὴ* enim Græce credulitas dicitur.

Et

Durati sale terga sua. Isidor. xvii. 7. *Cujus lacryma durefcit in gemmam.* Et xvi. 2. *Durando in petram aquas marinas.*

Ad CAP. XVI.

^a De Tripode] A. B. H. I. & MS. Leid. *De Tripode.* M. & L. *typho.* Scribendum *tripo* & infra *tripum*. Norunt qui MSS. libros tractarunt, ut omitantur a librariis aspirationes, ubi desiderentur, & addantur contra, ubi nullus illis locus. Gregor. Dial. Lib. iii. cap. 1. *Typo superbia turgidus.* leg. *typho.* Qua voce sæpe usus Augustin. ut Confess. Lib. iv. 14. *Errabam typho.* 16. *Buccis typho crepantibus.* *Τειν* & *την* Attica declinatio est, de qua consule Etym. Auctor. in *Α' αλότ*. Ad quam formam *επειδὴ* habes apud Hom. Odyss. Θ. 310. Notat tamen Modius in 4. MSS. *tripodam* à se esse inventum. Quod Fulgentio non esse indignum, discas ex illis, quæ ad cap. 2. Lib. i. r. dicemus. Immo & Seneca Herc. Fur. vers. 496. *Et nuptiales impii Oedipode facies.* Oedip. vers. 943. *Illæ quæ leges ratas Naturæ in uno vertit Oedipodæ.* Glossæ Fulgentianæ heic habent: *Hic quoque tripus circumseptus fuisse pelle Argi dicitur, & in eo divinationem solebant facere sacerdotes.* Vossius in de Vir. Sermon. Lib. 1. cap. 21. *tripum* pro *tripodem* carpit in Fulgentio nostro. Sed *Oedipus*, *Oedipi*, & *polyppu*, *polyppi* cum dicamus, analogiâ se defendere possit Fulgentius.

^b Apollini] *Apollinis* MS. Leid. & 6. edd.

^c *Quod sol & præterita noverit &c.*

Hæc in sua Scholia transtulit Lactant. ad Stat. i. vers. 509. Capella Lib. viii. Ipse tripus trini cursus præsagia pollicetur, hoc est, exstantis, instantis, & rapti. Eadem legas apud Scholiast. Aristoph. ad Plut. p. 2. ed. Ald. *Εἰς τὰς τιλεῖς μανίας τὸ θητεῖν & εὐχεσθαι τὸς θεῖς χεῖρας*, ut ait Schol. Hom. Iliad. A. 70. Plura de tripode diximus ad Hygin. cap. 31. Cæterum insignis est de Apollinis insignibus locus apud Sardon. Lib. viii. ep. 9. *Novusque Apollo Cortinam, tripodas, chelyn, phæretas; Arcus, gryphas agam, duplexque frontis* Hinc *baccas quatiam, vel hinc corymbos.*

^d *Arcum sagittasque conscribunt*] Servius ad Ecl. v. vers. 65. Unde etiam tria insignia circa ejus simulacrum videmus; *lyram, quæ nobis cælestis harmonia imaginem monstrat: Gryphæneum; quod & terrenum nomen ostendit: sagittas, quibus infernus Deus & noxius indicatur.* Lege, indicatur. Præterea pro *Gryphæneum* scribendum *gryphem æneum*, ut rectè notabat doctissimus vir Th. Ryckius. quam conjecturam firmanit illa *gryphon æneum*, quæ in suis codd. invenisse Gyraldum testatur Vossius Etymol. in SOL. qui tamen præfert *gryphemque*, quæ terrenum. Sed qui esset scribendum. Nec tamen quod temere damnum. Vide not. ad cap. 8. Lib. iii. Gryphes sanè Apollini sacri, ut Servius ipse docet ad vers. 27. Ecl. viii. Idem Grammaticus ad Æn. i. vers. 333. *Cui Deo sagittas datas voluit, quia; ut vis morbi, ita & hoc telum sit occultum.*

^e *Πειθῶ enim*] *Α' ποροδύσσον* hoc: Aliud *Pitho*, aliud *Python*. Α *πύθω* hoc, illud à *πείθω* manat.

Et quia omnis [falsa] credulitas [^fsicut serpentes] luce manifestante deprimitur, Pythonem cum interemisisse dicunt.

XVII. ^a *Quare sine barba, cum pater dicatur?*

QUIA occidendo & renascendo semper est ^b juvenior, sive quod nunquam in sua virtute deficiat, ut luna, quæ crescit ^c & minuitur.

XVIII. *Mercurius.*

SI furtis præfuere dii, ^a non erat opus criminibus iudicem, ex quo culpæ habuere cœlestem autorem. Mercurium dicunt præesse negotiis, virgam ferentem serpentinibus nexam, pennatis quoque talaribus præditum. Hunc etiam

[^fSicut serpentes] Illa non agnoscit MS. Leid.

Ad CAP. XVII.

^a *Quare sine barba, cum pater dicatur*] A. B. H. & I. *Quare sine barba dicitur, cum* &c. M. & L. *Quare sine barba dicatur* &c. Vera, opinor, scriptura est, quam habet Leid. codex: *Quare sine barba pingitur* &c. Bacchus & Apollo quod solem denotant, semper juvenes finguntur. Tibull. Lib. 1. El. 4. *Solis aterna est Phœbo Bacchoque juventa*: Nam decet intonsus criminis utrumque Deum. Optimè Scholiast. Stat. 1. Thebaid. 694. *Apollinem imberbem philosophi tradunt, eo quod ipse sit sol. Sol autem ignis est, qui nunquam senescit.* Minucius Felix Octavio: *Apollō tot ætatibus lævis: Æsculapius benè barbatus, etsi semper adulescentis Apollinis filius.* Ridiculus est Isidorus Lib. xi. cap. 1. *Hi sunt ephebi, id est, à Phœbo dicti, necdum viri, sed adulescentuli læves.* Cæterum non omnes imberbem pingebant. Hierapolitani certè barbatus ejus faciebant simulacrum. Vide Macrobi. Sat. 1. cap.

17.

^b *Juvenior*] Ambrosius Serm. 11. in

Psal. 118. *In quo corrigit juvenior viam suam?* Apul. Met. viii. *Animo fortior, et ætate juvenior.*

^c *Et minuitur*] Ita & minuitur 6. edd. aut minuitur. MS. Leid. Quod probō eo magis, quod ita & Scholiastes Germanici hæc repræsentet Fulgentii compilator.

Ad CAP. XVIII.

^a *Non opus erat criminibus iudicem*] M. & L. *Judice.* Sed MS. Leid. cum A. B. H. & I. *judicem.* Gloss. Cod. Leid. *scil. habere.* Facile erat corrigere *judicem.* Sed videtur voluisse imitari Plautum Truc. Act. v. sc. 1. vers. 10. *Puero opus est cibum.* De quo tamen loco Vossii est iudicium, illud *cibum* ἀρχαῖος dictum pro *cibus.* Vide eum in de Construct. cap. 10. At Salmast. defensum ita ad Pallium Tertull. p. 368. dixisse veteres *opus aliquam rem*, & ad eorum imitationem dixisse Afrum illum, *artificem necesse est.* Etiam Donatus ad Ter. Andr. iv. 4. *Et opus est illam rem, non illare.* Ego putem tamen heic & Donatum, & Tertullianum, & Nonium rationem fugisse. Certè fugit Freinshemium ad Justin. Lib. xi. cap. 7.

^b *Fu-*

etiam internuncium, ^b furatrinumque deum. Quid sibi vero hujus nominis atque imaginis significatio differat, edicamus. Mercurium dici voluere ^c quasi mercium curum. Omnis ergo negotiator dici potest Mercurius.

XIX. Quare pennas.

^a P E N N A T A vero talaria, quod negotiantium pedes ubique pergendo quasi pennati sunt.

XX. Quare virgam.

^a V I R G A M vero serpentibus nexam ob hoc adjiciunt, ^b quod

^b *Furatrinum deum*] Lactant. Lib. I. cap. 10. *Fur ac nebulo Mercurius quid ad famam sui reliquit, nisi memoriam fraudum suarum?* Confer Arnob. Lib. IV. & quæ ad Hyg. cap. 201. congestimus. Quamobrem autem adulteria, furta, genitorum vincula, & alia id genus improba facinora diis suis adscripserint pagani, acutè anquirat Sallust. de diis cap. 3. Cæterum ut *furatrinus* heic à Fulgentio, ita *furatrina* dicitur ab Apulej. VI. & VIII. Milef. Quod si Latinior esset scriptor Planciades nominat, *furatrina Deum*, vel *furatrinorum* heic reponerem.

^c *Quasi mercium curum*] Festus: *Mercurius à mercibus dictus. Hunc enim negotiorum omnium existimant esse Deum.* Isidor. VIII. II. *Mercurius, quod mercibus præest.* Servius ad Æn. IV. 638. *Jupiter jurans pater: Mercurius, quod mercibus præest: Liber à libertate.* Hinc ergo mercatorum numen Mercurius. Gloss. Vett. in Pers. Sat. V. 12. *Unde & cum sacello* (leg. *sacello*) *pingitur, & à negotiatoribus plurimum colitur.* Et taberna officina *Mercurialis.* Schol. Horat. in Art. Poët. *Taberna est officina Mercurialis, in qua res sunt venales.* Nec non cognomen illa Mercurii ἡμωλά & καὶ δῶ. Aliam etymologiam excogitavit Augustin. C. D. Lib. VII. 14. *Nam ideo Mercurius, quasi medicus curvens dicitur appellatus, quod sermo currat inter homines medicus.* Lege, *quasi medicurrius.* Servius ad Æn. VIII. 138. *Alii Mercurium quasi medicurrium à Latinis dictum voluit,*

quod inter celum & inferos semper incurrat. Sed ad Fulgentium redeamus. Placet heic Barthii emendatio à Clar. Daumio nobis suppeditata, *quasi Mercurium.* Ad quam formam dictum reperi in Gloss. Philox. *Mulicurius, ἡμωλά & leg. ἡμωλά &.* quanquam nec absurdum *mercium curus*, ut divisim *curum fragium* pro *crurifragium* dixit Apuleius Milef. IX.

Ad CAP. XIX.

^a *Pennata talaria*] Talia & Perseus habuit, quæ *pinnae talares* appellantur à Schol. Juv. ad Sat. III. 117. *Talaria sunt πτεῖλα* in Gloss. Philoxeni, τασσοῖ Posidippo in Anthol. *Plantares* alas vocat Stat. I. Theb. 304. Sed alas illas non pedibus solum, sed & capiti dabant. Sidon. Carm. VII. *Nunc pedibus, nunc fronte volat.* Isidor. VIII. 11. *Ideo fingitur habere pennas, quia citius verba discurrunt.* Unde & *velox & errans* inducitur: alas enim ejus in capite & in pedibus significare volacrem per aera sermonem. Quæ transcripsit ex Augustin. C. D. Lib. VII. cap. 4. *Legas eadem apud Servium Æn. VIII. 138. Macrobi. Sat. I. 19. Simulacra Mercurii cum pinnatis alis adornantur, quæ res monstrat solis velocitatem.* Hinc ergo *alipes* Mercurius poetis, ut Ovid. IV. Met. 756. aliisque.

Ad CAP. XX.

^a *Virgam serpentibus nexam*] Caduceum, unde *caduceus* Latinis, ^b *cap*

^b quod mercatoribus det aliquando regnum, ut sceptrum : & vulnus, ut serpentium.

XXI. Quare galerum, & gallum.

^a GALERO enim cooperto capite pingitur, quod omne negotium sit semper ^b absconsum. ^c Gallum quoque in ejus ponunt tutelam, sive quod omnis negotiator semper invigilet, seu quod ab ejus cantu surgant ad peragenda negotia.

XXII. ^a Quare Hermes.

HERMES quoque dicitur Græce, ab eo quod est *ἑρμηνεύων*, quod nos latine differere dicimus: illa videlicet causa, quod negotiatori linguarum sit disertio necessaria. ^b Utræque enim regna permeare dicitur, superna atque

ἄσπαστος Græcis dicitur. Vide Schol. Hom. ad Iliad. O. vers. 256. & quæ ad Anton. Liber. cap. 13. dicta sunt. Athenagoras Legat. pro Christ. p. 20. *Δρακίνης δ' αὐτῆς (Π'έας) ἡγομένης, αὐτῆς εἰς δράκοντα μεταβαλὼν, συνδίδωκε αὐτῷ τὸ καλεῖσθαι Ἡ' ἐκ κλειστοπῆς ἑμματα, ἡμῶν. Τὸ ἡγεῖσθαι τὸ μίξαις σύμβολον ἢ τὸ ἑμῶν.*

^b Quod mercatoribus &c.] Consentiunt heic 6. edd. Sed Modius ex membranis suis restituit: Quod mercatus det aliquando regnum, ut sceptrum, & vulnus, ut serpentes. Tò mercatus compareret quoque in Cod. Leid. Deinde legitur, & vulnus serpentium. Gloss. adscripserat, scil. ut vulnus. Nimis Placidæ hæc philosophia frigida est. E-ruditius fabulam explicant Macro-b. Sat. 1. 10. Servius Æn. viii. 138. & Pierius Hieroglyph. Lib. xv.

Ad CAP. XXI.

^a Galero enim] Lego cum Leid. Cod. Galero etiam. Galerum vocant quoque Claud. R. P. I. 78. Stat. 1. Theb. 305. galerium Barbari. Petasum Arnob. Lib. vi. Plaut. Prolog. Amphitr. vers. 145. & Capella Lib. 1. Umbellam Albricus

cap. 6. & rectè quidem. Fuit enim tale capitis tegmen, quali etiam nunc utimur, cum in publicum prodimus, ut Mercurii ex statuis liquet, & nummis antiquis. Adde his Athenæum Lib. xii. p. 537. Vossium Vir. Sermon. Lib. 1. cap. 29.

^b Absconsum] Improbatur hanc vocem Servius ad Georg. 1. 136. Legitur tamen absconsè apud Hyg. cap. 135. in Philoxeni glossis, Gennadii Catalogo, aliisque quampluribus Veterum scriptis, ut ostendi ad Hyg. cap. 184. Diomedes Lib. 1. Abscondor asconsus; sed absconditus melius, quia simplex condor conditus. Isidor. in de Differ. Absconsum est cujuslibet arte celatum: absconsum vero naturaliter abditum. Conditum est enim, non consum. Sed ista nauci haud sunt.

^c Gallum] Albricus cap. 6. Coram ipso erat gallus sibi peculiariter consecratus. Adde Plin. Lib. x. cap. 21.

Ad CAP. XXII.

^a Quare Hermes] Vide Phornuturum cap. 6. Diodor. Lib. 1. Hygin. cap. 143. & ibi commentarium nostrum.

^b Utræque enim regna] Mällem & heic etiam pro enim.

Ad

que inferna: quod modo ventis in altum navigans currat, modo demersus inferna tempestatibus appetat.

XXIII. Quare fur, quare celer dicatur.

HUNC etiam deum furti ac præfulem volunt, quod nihil intersit inter negotiantis rapinam atque perjurium, furantisque dejectionem ac raptum. Stella vero, ^a quæ *στιλβων* Græce nuncupatur, quam ei ^b pagani adscribunt, ex quo etiam dici nomen invenere, ^c tantum celerior planetis omnibus currit, ut ^d septima die suos permeet circulos, quod Saturnus ^e viginti octo annis, & Jupiter x i i. possunt: unde etiam Lucanus ait, *Motuque celer Cyllenius hæret.*

XXIV. Quare Argum occidisse dicatur.

DENIQUE etiam Argum luminum ^a populositatem conseptum interemisse fertur, dum oculorum immensam unius segetem corporis ubique viva circumspeditione floren-

Ad CAP. XXIII.

^a *Qua Stilbon*] A. B. H. I. & MS. Leid. *Stilbos*. Malè Hygin. Astron. iv. 16. *Secunda stella est Mercurii nomine Stilbon*. Cleomedes Lib. i. τ' πρὸ δὲ τῆς α' ὁρεσθίῳ ἐστὶν ὁ Ἑρμῆς *στιλβων* καλεῖται. Adde Capell. Lib. i. pag. 10. Cicer. ii. Nat. Deor.

^b *Pagani*] Unde hoc nomen acceperint ei *ἱερωθεν*, anquirat Heraldus ad librorum Arnobii adversus gentes inscriptionem; ut & Alciatus Parerg. Lib. i. cap. 13. Confer Oros. Præfat. Lib. i.

^c *Tantum celerior*] H. e. in tantum. Flor. ii. 18. *Quantum Carthaginis opibus inferior*. Homer. Iliad. A. 186. Ὅσσον ἑρπετὸς εἶμι σίδον. Cap. 27. *Quantum jure conjunctior*. Mercurium mundi velociorem sensum esse, matum mentium suscitantem, Theologica prodidere doctrina, ut ait Marcellin. Lib. xvi. p. 113. ed. Boxh.

^d *Septimâ die suos permeet circulos*] Cleomedes Lib. i. & Cicero ii. Nat.

Deor. *Anno fere vertente signiferum instruat orbem*. Anonymus laudatus Scallig. Aufon. Lect. Lib. ii. 29. *Semonis dii completur circulus anno*. Idem tradit Macrobius Lib. i. cap. 19. & Capella Lib. viii. Accedit & Plinius Lib. ii. cap. 8. *Inferiore circulo fertur novem diebus ocyore ambitu* &c. Excusari utcumque posset Planciades, si scripsisset *septimo mense*. Tzetzes, meliorum plerumque exscriptor, in Hesiod. Εργ. β. p. 104. ed. Heins. Ἑρμῆς ἐστὶν αὐτῷ, ἢ μάλλον μᾶλλον ἐκτὸς.

^e *Viginti octo annis*] Malleum, *vix viginti* &c. Cicero: *Triginta fere annis cursum suum conficit*. Idem dicunt Cleomedes Lib. i. & Plin. Lib. ii. cap. 8. Anonymus modo laudatus: *Pollucis proles terdenis volvisur annis*. Capella Lib. viii. *Modico minus triginta annis circulum per longitudinem circumcurrit*. Adde his Aufon. epist. 7.

Ad CAP. XXIV.

^a *Populositatem*] H. e. multitudine. Sidon.

rentem singularis vulneris ^b recursum falcifero messuisset curvamine. Quid sibi ergo tam ^c fabulosum Græciæ commentum velit? nisi quod etiam centum custodes, totidemque astutos sine negotiatione vagos (unde & ὄργη Græce vagus dicitur) & furantis astutia, & negotiantis circumvenit astuta falcataque ^d cautela. ^e Solet igitur al-

lude-

don. Lib. i. ep. 9. *Circumsusa populosa*. Et Lib. vi. ep. i. *Proscelerum meorum populo*. Vide ibi Savaron. Cyprianus Lib. iv. ep. 9. *Credentium populus*. Sermon. de Mort. *Martyrum innumerable populus*. Capella Lib. ii. *Ministorum populus*. Item *Angelicus & Palliatorum populus*. Quintil. Declamat. iv. *Carceris populus*. Decl. xiii. *Apum populus*. Leo Epist. Decret. 4. *Trium millium populum lavacro baptismatis consecravit*. Apul. ii. Miles. *Cupidinum populus*. iv. *Gladiatorum populus*.

^b *Recursum*] MS. Leid. *recursum*. Lego, *recessu*, ut in sacrificiali carmine Lib. i. Præfat. *Hinnientis & recessu* Quem produxit *ungula*. Vide ibi annotata à nobis. Filium fuisse Jovis & Cyllenes eum Mercurium, qui Argum occiderit, narrat Stat. Schol. ad iii. Theb. vers. 483. *Corvilius*, inquit, *quatuor Mercurius esse scribit; unum Jovis & Maja filium; alterum cæli & diei; tertium Liberi & Proserpine: quartum Jovis & Cyllenes; à quo Argus occisus est. Quem ipsum ob hanc causam Græci profugum dicunt, Egyptiis autem literas demonstrasse. Ergo Liberi & Proserpine filium dicunt animas evocare. Quis est iste Corvilius, qui hæc scripsit? Emenda, Cornificius. Is enim, teste Macrobio, librum de natura deorum composuit. Non convenit Cornificio cum Cicerone Lib. iii. Nat. Deor.*

Alter (Mercurius) Valentis & Phoronidis filius, is qui sub terris habetur, idem Trophonius &c. Quintus, quem colunt Pheneata, qui Argum dicitur insecrè misse, ob eamque causam in Egyptum profugisse, atque Egyptiis leges & literas tradidisse. Non dicit, cujus filius fuerit Argicida ille. Jove & Cyllene natus fuit; si Lactantiano interpreti credimus. Sed illi Servius adversatur ad Æn. iv. vers. 577. Nonnulli tamen quatuor Mercurios tradunt, unum cæli & diei filium, amatorem Proserpi-

*na; alterum Liberi Patris & Proserpine filium; tertium Jovis & Maja; quartum Cylleni filium, cujus mater non proditur arcu clam occisa est, * qui hoc metu in Egyptum profugit, & ibi invenisse primum disciplinam literarum & numerum dicitur; qui lingua Egyptiorum appellatur, de cujus nomine mensis dictus est. Multipliciter depravatus heic Servius. Si quid mihi credis, ita eum restitues: Quartum Cylleni filium, cujus mater non proditur; à quo Argus clam occisus est. Qui hoc metu in Egyptum profugit, & ibi invenisse primum disciplinam literarum & numerum dicitur, qui lingua Egyptiorum Thoth appellatur, de cujus &c. Nota quatuor eum tantum numerare Mercurios cum Lactantio, cum Cicerone, Arnob. Lib. iv. & Lactant. Firm. Lib. i. cap. 6. quinque recenseant. Consentit tamen de numero Servio & Stacione illi Scholiastæ Ampelius cap. 9. Mercurii iv. Primus Cæli & Diei filius. Secundus Jovis & Cronia filius, vel Proserpine. Tertius Croni filius & Maja, qui est inventor lyre. Quartus Quilleni filius, qui Egyptiis literas & numerum dixit. Pro Quilleni scribe Cylleni ex Servio. quanquam K. Gr. interdum per Qu expressit posterius ævum.*

^c *Fabulosum commentum*] Aliter commentum hoc explicant Phornutus cap. 16. Macrobi. Satur. i. 19.

^d *Cautela*] Corippus Lib. i. *Devotio tanta, Atque hominum cautela facit. Utitur & Apulejus eâ voce Lib. i. & v. Miles. Flav. Epist. ad Leon. Fulg. Rusp. Epist. 3. Hinc incautela fictum Salviano Lib. vi. de Gub. Dei. Ita à foras forelâ apud Tertull. de Anim. cap. 7. Immanis à panâ & forelâ. Minucius Octavio: Dant cautelam periculis, morbis medelam. Ad eandem formam dicta sunt custodela, turbela, apud Apulejum; corruptela apud Prudentium aliosque.*

^e *Solet igitur &c.*] Modii MSS. *solet*

igi-

ludere his speciebus & honeste mendax Græcia, & poetica garrulitas, semper & de falsitate ornata, [phalerator] ut & Danae imbre aurato corrupta est, ^h non pluvia, sed pecunia.

XXV. *Ganymedes.*

ET raptum Ganymeden aquila non vere volucris, sed bellica præda. Jupiter enim, ut Anacreon antiquissimus auctor scripsit, dum adversus Titanas, id est ^a Titani filios (qui frater Saturni fuerat) bellum assumeret, & sacrifici-

igitur alludere in his speciebus & honeste mendax Græcia, & poetica garrulitas semper de falsitate ornata. Danae corrupta auri pretio, non auri impluvio: non pluvia, sed pecuniâ. Ganymedes raptus ab aquilâ non volucris, sed bellicâ præda. Tò phalerator abest quoque à Leid. Cod. Cæterum post *non ornata*, novus est titulus DE DANAË. Sequitur dein, *dux & Danae*. Possit exigua mutatione non insulsè legi. Sic & Danae imbre aurato corrupta est, non pluvia, sed pecuniâ. Et raptus Ganymedes aquilâ non verè volucris, sed bellicâ prædâ. Confer Baptiste Pii Annot. Post. Syllog. III. 97. Schesfer. de Milit. Naval. p. 8. Eustath. ad Hom. Iliad. p. 1280. edit. Bas. ubi varias variorum sententias de raptu Ganymedis collegit. Laëtant. Lib. I. cap. II. Rapuisse dicitur in aquilâ Catamitum. Poëticus color est. Sed aut per legionem rapuit, cuius insigne aquila; aut navis, in quâ est impositus, tutelam habuit in aquilâ figuratam; sicut taurum, cum rapuit & transvexit Europam.

[Poetica garrulitas] Elegantiam agnosco sæculi illius, ut mox cap. 25. *Onatrix Græcia*. Lib. II. 4. Illud nihilominus ostendere volens poetica garrulitas. Talia sunt & ista Capellæ Lib. II. *Græca discretio*, & *Solertia poetica adumbrationis*. Jorrand. de Reb. Ger. cap. 5. *Quem poetarum fallacia Deum belli pronunciat*. Chrysol. Serm. v. *Paganitatis stultitia*.

[De falsitate ornata] Præpositio de hæc abundat eleganter, nec sine exem-

plo aliorum. Schol. Juv. ad Sat. vi. vers. 612. *De nimia impatientia furens*. Et Sat. viii. 12. *De resina pilos tollant*. Catal. Pith. Lib. I. *Ambo de comis calorem vite & radio conferunt*. Pervig. Ven. vers. 3. *Et nemas comans solvit de maritis imbribus*. Quintil. Declam. v. *Responsam de lacrymis tantum gemituque reddebat*. Naso vi. Met. 80. *Percussamque suâ simulat de caspide terram*. III. Fast. 254. *De tenero cingite flore caput*. Sympol. Præfat. *Ænigm. Hæc quoque Sympolus de carmine lussit inepto*. In Rescript. Diocletiani apud Ruffin. Collat. Leg. Mos. Tit. xv. *Universum orbem nostrum velati venenis de suis malevolis inficere*. Nonius cap. xiv. 34. *Tapete pictum unice de coloribus variis*. Vetus interpres vitæ Aristotelis, *de gente Macedo*. Tertull. de Anim. cap. 13. *De singularitate famosum, de posteritate monstruosum*.

^h Non pluvia, sed pecuniâ] Vide Not. ad Hyg. cap. 63.

Ad CAP. XXV.

[*a Titani filios*] Quis hoc dixit præter Fulgentium? Titanes Οὐρανὸν καὶ δὲ Schol. Hom. Iliad. 5. 274. *Etheris & Terræ Hygino*. Terræ Servio ad *Æn.* vi. 580. Notum tamen antiquis Titani vocabulum. Sed eum non patrem, sed fratrem Titanum faciunt. Varro vi. L. L. *Titans dicta, quod eam genuit Titani filia Latona, ut scribit Manilius, creta Titano*. Fuisse autem ex Titanibus unum disertim tradit Etym. magni auctor: *Τιτανίαν*, inquit,

crificium Cœlo fecisset, in victoriæ auspiciū, ^b aquilæ sibi adesse prosperum vidit volatum. pro quo tam felici omine, præsertim quia & victoria consecuta est, in signis bellicis sibi aquilam auream fecit, ^c tutelæque suæ virtuti dedicavit. unde & apud Romanos hujuscemodi signa tracta sunt. Ganymedem vero bellando his signis præeuntibus rapuit, sicut Europam in tauro rapuisse fertur; id est, ^d in navem tauri picturam habentem; & Isidem in vacca similiter, in navem hujuscæ picturæ. Denique ut hoc certius esse cognoscas, navigium Isidis Ægyptus colit.

XXVI. De

Ἰσὶς οἱ μὲν τὴν νῆον, οἱ δὲ τὴν ἀντικλῆν, ὅθεν Τῆτις ἰνός ἔστι Τῆτιον, ὡς μὲν ἐκ ἰσπάρθου ὅτι τὰς θεάς. Albricus cap. 10. Terra contra Deos Titanas dicitur parturisse. Erantque Gigantes pedibus serpentinis: de quibus fuit unus Titan, qui etiam Sol dicitur. Sed quia iste solus contra Deos nihil fecit &c. Servius ad Æn. vi. 580. De his autem solus Sol abstinnisse narratur ab injuria numinum. Res ita habet. Titanus ille frater Saturni fuit, de quo Lactantius ex Ennio Lib. 1. cap. 14. Seducit secum filios suos, qui Titani vocantur &c. Vide ibi reliqua, quæ Fulgentium mirificè heic illustrent.

^b Aquila prosperum volatum] Rem ita narrat Servius ad Æn. ix. vera. 564. Jupiter dum cum patre Saturno haberet contentiōem de agris, ortum bellum est: ad quod egrediens Jupiter aquila vidit angurium: cujus cum vicisset auspicio, scitum est, quod ei pugnantitela ministraret. Unde etiam a felici angurio natum est, ut aquila militaria signa committeret. Scholiastes Horat. ad illa Lib. iv. od. 4. Ministrum fulminis alitem.) Aquilam; qua ideo tutela & ministerio Jovis deputata dicitur, quod prosperum auspiciū illius adversus Titanas pugnaturus accepit. Adde his, quæ Hyginus habet Astron. ix. cap. 6. Hom. Schol. ad Iliad. Θ. 247. Lactant. Lib. i. cap. 12. sed desumpta ex Eratosthenis ὁλως. cap. 30. Aliud agebat vir illustris, cum ad Eleg. de obitu Mæcen. scriberet: Quod signifer Jovis sit

Ganymedes, docet doctissimus Mythologus Fulgentius Lib. 1.

^c Tutelæque suæ virtuti] Ita quidem & 6. edd. Lego tamen cum MS. Leid. Virtutis. Aliam causam cur Jovi sit sacra, habes apud Anton. Liberal. cap. 6. Plin. Lib. x. cap. 3. Homer. Schol. ad Iliad. Θ. 247. Serv. Æn. i. 398. Phor-nut. cap. 9. Ægyptii soli eam dicantur, ut docet Horus Lib. 1. cap. 8.

^d In navem] MS. Leid. In navi talem tauri picturam habente. Ut & mox, in navi hujusmodi picturæ. Quæ vulgaræ lectioni præfero. Festus: Alii eam a predonibus raptam, & navim, qua Jovis tutelam, effigiem tauri habuerit, in eam regionem esse delatam. Isidorus Lib. viii. cap. 11. In navi, cujus insigne erat taurus. Πάριον μὲν ergo, quod effigiem Festus, picturam Fulgentius, insigne appellat Isidorus. Navem taurinā facie fuisse vult Tzetzes ad Lycophron. p. 191. ut & Pollux. Alii ex tauro belli ducem isto nomine faciunt, ut idem ille Lycophronianus interpretes tradit p. 182. & 191. Eustath. ad Dionys. p. 18. regem Cretæ. Ad eundem modum arietem, quo vecta cum Phrixo Helle fuit, navim fuisse ait Eusebius in Chronico, cujus insigne fuerit aries: & Philochorus apud eundem navim longam pennatis illum draconibus junctum currum, quo vectus Triptolemus. Bos facta Io est, ὅτι ὀρεσθηῖσα ἰώ' ἔρετο διὰ τοῦ βοῦς ἰπλάσασθαι, ut est apud Tzetzen jam sæpius laudatum.

Ad

XXVI. De Perseo & Gorgone.

PERSEUM ferunt Medusæ ^a Gorgonis interfectorem. Gorgonas voluere dici tres: quarum prima Stheno, secunda Euryale, tertia Medusa: quarum quia fabulam Lucanus & ^b Livius scripserunt poetæ, grammaticorum scholaribus rudimentis ^c admodum celeberrimi, hanc fabulam referre superfluum duximus. ^d Theocritus antiquitatum historiographus refert ^e Phorcum fuisse regem, qui tres filias locupletes dereliquit. Quarum Medusa major, quæ fuerat locuples, regnumque colendo ^f fructificandoque

Ad CAP. XXVI.

^a Gorgonis] Gorgones B. A. H. & I. Sed lege & heic & inferius Gorgona cum MS. Leid. ubi titulus hujus capituli ita concipitur: *Fabula Persei & Gorgonarum*. Γοργών est & Tzetze in Lycophron. p. 135. Adde his, quæ congeſta ſunt à nobis in diſſertatione de Hygino.

^b Livius] Hunccine dicit, qui Odyſſeam & tragœdias ſcripſit, quarum cum apud Gellium, tum Feſtum alioſque aliquoties fit mentio? *Livius* ille *vetus Graja cognomine* dicitur à Terent. Mauro. Sed ille archaicus, cur Luciano jungatur? Non exputo cauſam. Quamobrem omnino putem cum Nob. Heinſio corrigendum, *Ovidius*.

^c Admodum celeberrimi] Tò admodum cum à MS. Leid. non agnoſcatur, dicas delendum. Dixit tamen Arnob. Lib. 11. adverſus Gentes: *Potentia gradibus ſatis plurimis ab imperatore diſjunctum*. Et Curtius Lib. 4. *Perquam maximo exercitu eoſſo*. Chryſol. Serm. 64. *Tam trux, tam funera, (leg. funerea) tam crudeliſſima mortis imago*. Anonymus Coſmog. à Godofredo edit. cap. 54. *Alas εὐδοκίαν*. Cap. 58. *Alas εὐνοίαν*. Pariter Interpres vetus, *valde glorioliſſima, & valde ſplendiſſima*. Et Apul. de Herbar. Virt. cap. 13. *Valde optimum*. Ammianus Lib. 22. p. 360. ed. Boxh. *Admodum pauciſſimis viſa*. Vet. Inter. 1. Reg. cap. v. 11. *Graviſſima valde manus Dei*. Victor de Perſecut. Lib. 111. p. 663.

Ut acetam aſperam nimisque acerrimum quæreretur. Plura vide apud Voſſium in de Conſtruct. cap. 17. Ad eundem modum οὐδὲν ἀειδίξαι dixit Tzetzes in Lycophr. p. 20. ed. Steph. & frater ejus Johannes in Heſiod. pag. 41. ed. Heinſ. *Alas βαρύτατον*. *Alas ἀειδῶ* anonymus in eundem poetam p. 269. Euagrius Presbyter in vitâ S. Antonii: *Kure erant trecenti jugeres & valde optimi, quas vicinia largitus eſt*. Chryſologus Serm. cxli. *Certe ad thalamum ſponſi niſi ſatis proximus, niſi ſatis intimus, niſi bone conſcientiæ, niſi laudabilis fama, niſi probabilis vita, nullus admittitur. Satis pro valde poſitum eſt, ut à Feſti mutilatore: Cingulos, inquit, appellabant homines, qui in his locis, ubi cingi ſolet, ſatis ſunt tenues*. Et in CIMMERII: *In quâ convallis ſatis eminenti jugo circumdata eſt*. Cyprian. Lib. 111. epiſt. 66. *Quæ res nos ſatis movet &c.* Salvianus epiſt. 1. *Quamquam ii, qui ſatis diligunt, non cito offendantur*. Et Lib. 4. de Gub. Dei: *Non ſatis à nobis accuſandi ſunt, qui divino ſermone excuſantur*. Adde his, quæ congeſſit Savaro ad Sidon. Lib. ix. ep. 13.

^d Theocritus] Cenſet Voſſius Lib. 4. Hiſt. Græc. cap. 8. eum hunc eſſe Theocritum, qui teſte Suida, epiſtolas admirabiles & hitoriâ Libycam ſcripſerit.

^e Phorcum fuiſſe regem] Vide Varron. apud Servium ad Æn. v. vers. 824. & Palæph. cap. 14.

^f Fructificandoque] H. e. ſœcundando.

que ampliaverat: unde & ^gGorgon dicta est, quasi geor-
gon: nam *γεωργὶ* Græce agricultores dicuntur. ^hSer-
pentino vero capite ideo dicta est, quod astutior fuerit.
Cujus regnum optimum Perseus invadens, ⁱ ipsam qui-
dem interemit. Ideo ^kvolaticus dicitur, quod navibus
venerit. cujus capite, id est, substantia ablata, ditior
factus, non parva regna obtinuit. ^lDenique & Atlantis
regnum invadens, quasi per Gorgonis caput, id est per
substantiam ejus, eum in montem fugere compulit. Un-
de

do. Infr. cap. 8. In fructificandis enim
germinibus dupla acri, quam igni debe-
tar portio. Willeramus Paraphr. Cant.
Salom. Cordibus in nostris velut hortis
fructificandis Transplantare cupis. Cz-
terum à Leid. Cod. abest *τὸ* que. Quod
si probas, fructificare heic erit fructum
edere sive ferre. Et sane eo significatu
accepit hoc verbum Vossius IV. de Vit.
Serm. cap. 8. Exempla vellem protu-
lisset. Siracides cap. XI. *Εἰς ὧρα τα-
χυν αἰαδὲν δὲ διλογίαν αὐτῷ*. Inter-
pres vetus: In honore brevi fructificat
processus illius. Et cap. XXIV. 23. *Fructificavit suavitatem odoris*. Nimirum
fructificare est *καρποφορεῖν* Græcorum.
Marc. Euang. cap. IV. 28. *Αὐτοὺς τὴν
γὰρ ἡ γῆ καρποφορεῖ ὡς τοὺς ἄνθρωποις*.
Interpres Vulg. Ultra enim terra fru-
ctificat &c. Epist. ad Rom. VII. 4. *Ἡ γῆ
καρποφοροῦσιν ὑμῶν τὸν θεόν, ὡς καὶ ἡμεῖς
ὡς ἡμεῖς*. ut fructifice-
mus Deo. Chrysologus Serm. VII. In
caelestem messem totam jejunii facit fru-
ctificare virtutem. Junilius de Part. Leg.
Div. Sed curarum negotiorumque spina
impediunt, ne quid agro dominico fru-
ctificemus. Idem Comment. in Genes.
cap. I. Utpote qua sine harum succo non
solum fructificare, sed & nec ipsa consi-
stere possit. Ubi malè quidam particu-
lam non inferendam censet, cum intel-
ligenda sit. Salvia. epistol. ad Salo-
mum: Non modo ea, quæ admiserunt
in exomologesi ac satisfactione, sed ne hoc
quidem, quod facillimum est, donis sal-
tem misericordia redimere dignantur. Se-
neca de Provid. cap. 3. Et revocatus non
tantum retro cessit, sed longius fugit.
Heic pariter non modo & non tantum
pro non modo non & non tantum non u-
surpari vides. Adde his, quæ in Julli-

niano indice corrasit Freinshemius.

^gGorgon dicta est, quasi Georgon]
Relpexit Fulgentium Bocacius in de
Claris Mulieribus cap. 20. Præterea
nonnulli eam agricolationis fuisse peri-
tissimam asserunt: eamque inde Gorgo-
nis consecutam cognomen.

^hSerpentino capite] Quia nempe an-
guicomia fuit, ut est apud Stat. I.
Theb. vers. 594. Ovid. in hac fabulâ
Lib. IV. Met. vers. 741. *Anguiferumque
caput durâ ne ladat arenâ*. Servius Æn.
VI. 289. *Medusa crella favore Neptu-
ni, ansa est crines suos Minervæ capib-
us præferre: quâ re indignata Dea, cri-
nes, quibus amatori maxime placuerat,
in serpentes vertit*. In versiculis, quos
ibidem ab emendatoribus Virgilio abla-
tos ait, legendum mentoque sub ima.
Malè meritoque ediderunt.

ⁱIpsam quidem interemit] Nam Me-
dusa ex Gorgonis sola erat mortalis.
Vide Apollod. Lib. II. cap. 2.

^kVolaticus] Talaria enim & *κίλιον*
à Græcis acceperat. *Κίλιον* peram in-
terpretatur Apollodorus. Et recte qui-
dem. Puto eandem vocem restituen-
dam Festo. Cibus, inquit, appellatur
ex Græco, quod illi peram, in quâ ci-
bum recondunt, *κίλιον* appellant. MS.
Leid. Cibus appellant. Lego, *κίλιον*.
Sententiam Fulgentii sequitur Schol.
Stat. ad Theb. I. vers. 544. quem vi-
dere erit operæ pretium. Hesych. *Κί-
λιον, μέγα. Κύπερι. Κύπερις, ἡ κί-
λιος μέγα*. Leg. ἡ *κίλιος*, μέγα.

^lDenique & Atlantis &c.] Supplet
ex Ver. Cod. Modius: Denique pugnan-
do cum Medusa & vincendo animosior.
Falsus, etiam Atlantis &c.

m Men-

de in montem conversus dicitur esse. Tamen quid hac si-
bi tam subtili sub imagine ornatrix Græcia sentire volue-
rit, edicamus. Gorgonas dici voluerunt tres, id est tria
terroris genera. Primus quippe terror est, qui mentem
debilitat: secundus, qui profundo quodam terrore men-
tem spargit: tertius, qui non solum^m mentis intentum,
verum etiam caliginem ingerit visus. unde & nomina tres
Gorgones acceperunt: prima Stheno. *Θενώ* enim Græce de-
bilitas dicitur, unde & *ἀσθενεία* infirmitatem dicimus.
secunda Euryale, id est, lata profunditas, unde & Home-
rusⁿ *πόλιν ὀρυάγχαν*, id est, Trojam latas vias habentem.
o Itaque Medusam, quasi *μη ἰδῶσαν*, quod videri non pos-
sit. Hos ergo terrores Perseus adjuvante Minerva, id est,
virtus P adjuvante sapientia, interfecit. Ideo *ἄαυρος* vo-
lat, quod virtus terrorem nunquam aspicit. ^r Speculum
etiam ferre dicitur, quod omnis terror non solum in cor-
de,

^m *Mentis intentum*] Quid est *inten-
tus*? Gloss. Cod. Leid. *id est, intentio-
nem*. Intentus autem sive intentio est
ἔντασις, cum sententia postulet *ἐκτα-
σιν*. Præferenda altera lectio, quam
in margine exhibet Locherus, *mentis
intuitum turbat*. Designat enim Me-
dusam, quam dictam autumat quasi
μη ἰδῶσαν.

ⁿ *Πόλιν ὀρυάγχαν*] Lego, *Τεγίλιν
ὀρυάγχαν*. *Θερίλιν* enim præfert MS.
Leid. Dices non hoc, sed alterum di-
xisse Homerum. ut Iliad. β. 66. *ἰλοῖς
πόλιν ὀρυάγχαν*. Memoria imposuit
Fulgentio, ut sæpissime in libello de
Prisco Sermone. Vertit ipse *Trojam*.
ergo *Τεγίλιν*, non *πόλιν* scripsit. Talis
lapsus est Isidori Lib. xi. Unde & Ho-
rati^{us} ait: *Laudatur primo prole puer-
pera nato*. Atqui non illud Horatius,
sed hoc ait: *Laudantur simili prole
puerpera*. Verum necesse haud est illuc
conferre. Etiam *Τεγίλιν ὀρυάγχαν*
invenies libri modo laudati vers. 141.

o *Itaque Medusam*] Ita quidem &
6. edd. Sed MS. Leid. *Medusa*. Lego
ergo: *Itaque Medusa*, quasi *μη ἰδῶ-
σα*. Quanquam ut cæteræ, ita & hæc
stulta est etymologia. Medusa est *μέ-
δουσα*, ut *Κρείουσα Κρεῖσα*. Pro *videri*
malim *videre*. Nec aliter, si quid vi-

deo, scripserat Fulgentius.

^p *Adjuvante sapientia*] Tzetzes in
Hesiod. Eργ. Τό Α'θηνά σημερινή γυ-
ναῖκα βασιλίδαν, τὸν πατέρα αἰετός
ἐ τὴν φρόνησιν. Schol. Hom. Iliad. T.
vers. 74. Α'θηνά δ' ἐστὶ φρόνησις, Α'-
ρης δ' ἐφροσύνη. Eustath. in Hom. p.
19. edit. Basf. Α'θηνά ἢ τὴν βασιλῆαν
φρόνησις. Artemidorus de Somn. Lib.
11. cap. 34. Περὶ Α'θηνᾶς. Α'γαθὴ δ'
ἐ φιλοσοφίας. Φρόνησις γὰρ εἶναι νου-
μῶν ἢ θεός. Festus: *Minerva dicta,*
quod bene moneat. Hanc enim *Paganī*
pro sapientiā ponebant. Sic & Moscho-
pulus ad Hesiod. pag. 27. & quis non
veterum? Hinc ergo Α'θηνᾶ dictam
ajunt magistri *παρα τὸ τὰ πάντα ἀ-
σπρεῖν ἐ βλέπειν, ἐ ἀεὶ πάντων νοεῖν*.
Vide Heraclid. Pont. Alleg. Hom. pag.
113. ed. Gefn. Apulej. in de Deo So-
crat. Schol. Stat. ad 11. Theb. vers.
715.

^q *Aversus volat*] H. e. facie aversā,
ὀπισθοφανῶς, ut loquuntur οἱ ὁ Genes.
ix. 23. Servius: *Aversus accedens id
amputavit*.

^r *Speculum etiam ferre dicitur*] *Æ-
reum clypeum innuit*, in quo Medusæ
imaginem videbat. Vide Apollod. Lib.
11. p. 74.

de, sed etiam in figura transeat. De sanguine ejus nasci fertur Pegasus, in figuram famæ constitutus. Virtus enim, dum terrorem amputaverit, famam generat: unde & volare dicitur, quia fama est volucris. unde Tiberianus: *Pegasus hinniens transvolat æthram*. Ideo & Musis fontem ungula sua rupisse fertur, quod Musæ ad describendum famam heroum, aut sequantur priorum, aut indicent antiquorum.

XXVII. De Admeto & Alceste.

SICUT nihil benigna superius conjuge, ita nihil infesta crudelius muliere. ^a Quanto enim sapiens pro viri sui salute suam opponit animam ^c pigneri: tanto maligna ad mariti mortem etiam suam vitam reputat nihili. Ergo conjunx; quantum jure conjunctior, tantum est aut morum dulcedine mellea, aut felle malitiæ ^d toxica: est quippe aut perpetuale refugium, aut perenne tormentum. Admetus rex Græciæ Alcesten in conjugio petiit: cujus pater edictum proposuerat, ut si quis duas feras sibi disparibus suo curru jungeret, ipse illam in conjugio accepisset:

Is

^s In figuram fama] In figurâ MS. Leid. & mox, unde & Tiberianus cum B. A. H. & I.

Ad CAP. XXVII.

^a De Admeto] MS. Leid. *Fabula Admeti & Alceste*. Rectè. *Alcestem* enim vocat, quæ *Alceste* est aliis, ut mox: In conjugio *Alcestem* desiderat: *Alceste* est etiam Sidonio Carm. xi. vers. 67.

^b Quanto enim sapiens &c.] Subaudi *magis*. Isidorus de Præclatis: *Tantoque sarcinis peccatorum gravatus, quanto bonis operibus alienus*. Pseudo-Cypr. Expos. Symb. *Tanto nobis occulta videntur, quanto & aspectu corporis invisibilia*. Tertull. de Testim. Anim. cap. 5. *Quanto vera, tanto simplicia*. De Cult. Form. cap. 12. *Quanto blasphemabile est &c.* Isidor. Orig. xiv. 8. *Tanto sublimis &c.* Usitatissimum Græcis hoc loquendi genus. Gregor. Cyprius

in Maris Encomio: Οὐσα πάντα τοῖς ἐπιγυχνέουσιν ἐκπληξίς &c. Basilii Seleuc. Homil. 1. in Noach. p. 43. Οὐσα τὸ παῖθ' ἰσχυρή, πῶτα τ' ὑπὸ λανθάνει φέρον τὸ φάρμακον. Theoph. in Matth. cap. xiv. Οὐσα καλῶς ὀρχήται, ποσὲν κακῶς.

^c Pigneri] *Pignori* 6. edd. Sed pro Commel. stat MS. Leid. Non satis memores fuere; qui posterioris ætatis scriptores publicavere, archaismos affectare eos. in primis autem Afros. Capella Lib. 11. *Pignerisque culmine propecta supervenit*. Ita habet MS. Leid. non *pignoris*, quemadmodum est editum.

^d Toxica] H. e. Venenata. Sed rectius forsan *toxicata*. Certè *toxicare* verbum esset non indignum Fulgentio. Salutaris in distichis: *Toxicat atque necat*. Lutatius, sive Lactantius est, in argumento Hercul. Oct. Senecæ: *Quem Hercules vulneraverat sagittis toxicatis*. Leg. Sal. 19. *Cum sagitta toxicata enim* pter-

Is igitur Admetus ^e Apollinem atque Herculem petiit, qui ei ad currum leonem & aprum junxerunt. Itaque Alcesten in conjugio accepit. Cumque in infirmitatem Admetus decidisset, & mori se comperisset, Apollinem deprecatus est. Ille vero dixit se ei ^faliquid & non posse præstare, nisi si quis se de ejus propinquis ad mortem pro eo voluntarie obtulisset. quod uxor fecit. Itaque Hercules dum ad tricerberum canem abstrahendum descenderet, etiam ipsam de inferis levat. Admetum posuere in modum mentis, ideo Admetus nuncupatus est, quasi quem adire poterit metus. Hic itaque in conjugio Alcestam desiderat: ἀλκή enim ^hGræcè præsumptio dicitur. unde & Homerus ait, ἀλκή σὺν ἑστὶ βίη θρασὺν, ἔδῃ περ ἀλκή, hoc est, non est aliqua virtus in mentibus, neque aliqua præsumptio. Ergo mens præsumptionem sperans ⁱsibi conjungi, duas feras suo currui subjungat, id est suæ vitæ duas

vir-

percutere voluerit. Victor in de Persec. Vandal. Lib. III. *Veneno toxicato transversa.* Pseudo Cypr. de singularitate Cleric. *Viscum toxicatum.* Fors fuit tamen, ut noxia scripserit. Apulej. Lib. v. Miles. *Lucerna illa, sive perfidia pessima, sive invidia noxia.* Certè toxica nusquam nisi substantivè positum legere memini.

^e Apollinem petiit] Græcissat oratio, ut Lib. II. cap. 13. *Apollinem petiit, ut &c.* Minucius Octavio: *Ut Parthos signa reptamus.* Schol. Stat. ad 1. Achill. vers. 65. *Matronas petiit, ut fragmenta ferenda corrumperent.* Si audimus veterem interpretem nec Horatius hoc Græcismo abstinuit. Legit enim in Carm. Sæc. vers. 49. *Quæque vos bobus veneratur albis &c.* quæ apud ipsum vide. Apul. Metam. p. 189. ed. Pric. *Eum deprecatur auxilium.* Vetus interpretes Deuteron. cap. xv. vers. 3. *A peregrino & advena exiges: civem & propinquum repetendi non habebis potestatem.* Cæcilius: *Exigor portorium.* Chrysol. Sermon. LXVII. *Quid petentibus se non dabit?* Vetus Interp. Luc. XI. 11. *Quis autem ex vobis patrem petiit panem, nunquid lapidem dabit illi?* Victor Episcop. Lib. II. *Suggestimus ut à suis rex peteretur &c.* Mox pro qui ei

habet & ei MS. Leid. cum. A. H. & I. ^f Aliquid] Scriverius & Tollius, aliud. Non accedo.

^g Non posse] Ita & MS. Leid. A. autem B. H. & I. non posse. M. & L. se ei nolle. Pro Commel. & Leid. Codice stat Albrius cap. 20. *Apollinis miserationem invocavit. Cui sic respondit, nil in hoc ei posse præstare, nisi aliquis de propinquis ejus &c.*

^h Græcè [præsumptio dicitur] H. e. fiducia. Infr. Lib. II. cap. 5. *A'λκή enim Græcè præsumptio interpretum.* Cyprianus, sive alius est auctor Expos. Symb. *Obedientiæ magis reverentiâ, quam ingenii præsumptione tentabimus.* Opponitur timori. Tertull. de cultu Fœm. cap. 2. *Timor fundamentum salutis est: præsumptio impedimentum timoris.* Hinc præsumptores audaces & confidentes in libello de Singularitate Clericorum, qui Cypriano attribuitur. Sanè præsumptionem pro arrogantia ponit Claud. Mamertus de Stat. Anim. Lib. I. cap. 9. *Præsumere est arrogantium.* Cassian. Collat. XI. *Quemadmodum docere præsumam,* Augustin. Med. 3. *Reverberans audaciam præsumentium animorum.* Præsumptuose, confidenter, apud Schol. Horat. ad Lib. III. Od. 27.

ⁱ Sibi conjungi] MS. Leid. *Sibi conjun-*

virtutes asciscat, animi & corporis. ^kleonem, ut virtutem animi: aprum, ut virtutem corporis. Denique & Apollinem & Herculem sibi propitiet, id est sapientiam & virtutem. Ergo præsumptio semet ipsam ad mortem pro anima objicit, ut Alceste. Quam præsumptionem quamvis in periculo mortis deficientem, virtus de inferis revocat, ¹ ut Hercules fecit Alcestem.

jugi. Perperam. Muta distinctionem, & scribe cum B. A. H. & I. Ergo mens sperans præsumptionem sibi conjungi, duas feras &c. Conjungi positum est pro conjunctam iri. Quam locutionem multis illustravimus ad Hyg. cap. 41.

k Leonem, ut virtutem animi] Hinc feroces bellatores θυμολίοντες appellant poetæ: quâ de re videndus Pier. Valerian. Hierogl. Lib. 1.

1 Ut Hercules fecit Alcestem] Postremum vocabulum nec 6. edd. nec MS. Leid. agnoscit. Si retineri tamen pla-

ceat, rescripserim in Alceste, vel in Alcestem. Infr. III. 5. Ut Berecynthia in Attin fecit. Quintil. Declam. II. Minus in utroque fecerat, nisi perdidisset oculos. Et v. Quicquid inter vos in alterutro fecero. Apicius Lib. VI. cap. 5. Idem facies in psittaco. Et, similiter in capone facies. Senec. Thyest. 310. In patre facient, quicquid in patre doces. Matth. cap. XVII. II. Ε' ποιήσαντες εν αυτω οσα ηδίδαξαν. Fecerunt in eo. Vulg. Interpr. Sirac. cap. XLVII. 3. Et in arsis similiter fecit sicut in agnis.

FABII PLANCIADIS FULGENTII,

Viri Clarissimi,

MYTHOLOGIARUM

LIBER SECUNDUS.

STUDENS, mi Domine, tuo reverendo imperio, meam stultitiam velut ^anavifrago commisi iudicio, bifida ambiguitate suspensus, utrumne lector quilibet laudet constructa, an destruat laborata. Sed quia nullatenus hæc nostrum aut nomen extollunt, aut crimen efficiunt, illo videlicet pacto, quod, si ab his lector melius sapit, deum præferat, qui potiora concessit. sin vero ab his minus aliquid desipit, ipsum præferat, qui ista contribuit. Ergo & hæc non nostra sunt, sed ejus donum: & quæ ampliora eveniunt, non hominis, sed divinum est largimentum. Sicut enim livoris nota est, silere quod noveram: ita non crimen est, enarrare quod senseram. Ergo si his amplius sapis, lauda mentem purissimam, quæ quod habuit non negavit: si hæc ante nescieras, habes arenam nostri studii, ubi tui exerceas ^bpalæstram ingenii.

I. De iudicio Paridis.

PHILOSOPHI tripartitam humanitatis voluerunt esse vitam, ex quibus primam theoreticam, secundam practicam, tertiam ^aphilargicam voluere: quas nos Latine

Ad Prolog. Lib. II.

Sudore heic opus est palæstrantis ingenii.

Ad CAP. I.

^aNavifrago iudicio] H. e. quo naufragium faciat. Gloss. Periculoso, incerto. Ita mare naufragum dixit Horat. Lib. i. od. 16. Naufragosum pelagus Sardon. Lib. iv. ep. 12.

^bPalæstram ingenii] Prolog. Lib. i. Tom. I I.

^aPhilargicam] Apolauisticam appellat Plutarchus ἀπὸ παιδ. ἀγ. cap. 8. Τελὸν μὲν ὄντων βίων, ὧν ὁ μὲν ἐστὶ φιλαργικός, ὁ δὲ δαυρητικός, ὁ δὲ ἀπολαυστικός.

Σ

b Bica

ne contemplativam, activam, voluptariam nuncupamus. ut etiam Propheta ait: ^bBeatus vir qui non abiit in consilio impiorum, & in via peccatorum non stetit, & in cathedra pestilentiae non sedit: id est non abiit, non stetit, non sedit. Prima igitur contemplativa est, quae ad sapientiam & ad veritatis inquisitionem pertinet, quam apud nos episcopi, sacerdotes, ac monachi; apud illos philosophigesserunt. Quos nulla lucri cupiditas, nulla furoris insania, nullum livoris toxicum, nullus vapor libidinis: sed tantum indagandae veritatis contemplandaeque iustitiae cura macerat, fama ornat, spes pascit. Secunda activa est, quae tantum vitae commodis ^canxia, ornatus petax, ^dhabendi insatiata, rapiendi cauta, servandi sollicita geritur. Plus enim quod habeat cupit, quam quod sapiat quaerit: nec considerat ^equid expediat, ubi intercedit quod rapiat. Denique ideo non perstat stabile, quia non venit honeste. hanc enim vitam penes antiquos aliqui tyranni, ^fpenes nos & mundus omnis gerit. Voluptaria vero vita est, quae libidini tantummodo obnoxia, nullum honestum reputat bonum: sed solam vi-

tæ

^b *Beatus vir.* &c.] Ita & vulgata versio. Expressum ad verbum ex Graeco: Μακάριος ὁ ἀνὴρ, ὃς ἐν ἰσχυρίᾳ καὶ βουλῇ ἀσθενῶν, & ἐν ὁδῷ ἀσεργιωτῶν ἐκ ἡσυχίας, & ἐν καθίδρω λοιμῶν ἐκ ἰσχυρίας. Εἰν ponere pro eis solenne est sacris scriptoribus. Ps. 109. vers. 8. Εἰσὶ ἄνθρωποι ὡσεὶ ἡλιον ἐν τοῖς ὁσίοις αὐτοῦ. Joh. v. 4. Κατῆσανον ἐν τῇ κολυμβήτρᾳ. Tertull. de Spect. cap. 3. vertit: *Felix, qui non abiit in concilium impiorum, & in via peccatorum non stetit, & in cathedra pestium non sedit.*

^c *Anxia]* Cur anxiat heic ediderit & legi velit Baptista Pius Annot. Poster. Lib. III. 97. non videre melibens profiteor. Monere tamen ita exhibere quoque Leid. cod. Gloss. inhiat.

^d *Habendi insatiata]* H. e. ἀκόριστος, insatiabilis. Lupercus Catal. Pich. Lib. 1. *Votum insuperabile habendi.* Ovid. Met. 1. *Amor sceleratus habendi.* III. Art. Am. 541. *Nec amor nos tangit habendi.* Marcellin. Lib. XVI. *Enarrasse cupi-*

dine plus habendi. Lucan. Paneg. *Habendi serva libido.* Curam habendi vocat Phædrus Lib. 1. cap. 1. *Ardorem habendi* Chrysol. Serm. VII. Hinc *habentia* pro divitiis ἀρχαῖαι. Claudius apud Non. cap. II. *Animas eorum habentia insarat.*

^e *Quid expediat]* Quod 6. edd. & MS. Leid.

^f *Penes nos]* Penes suos MS. Leid.
^g *Mundus omnis]* Homines, qui plus diligunt mundum, quam Deum. Haimo Homil. p. 45. *Sicut enim electi appellantur celum, juxta quod Psalm. dicit: Celi enarrant gloriam. Similiter & reprobi appellantur mundus, hoc est, appellantur quod & ipsum est, in quo habitant.* Theophyl. in Matth. XVIII. cap. *Κόσμον δὲ τοῦ τοῦ κατὰ αἰῶνα αἰῶνος & χαμπηαῖς.* Isidorus de Natura Rer. cap. 9. *Licet & per mundum nunquam scriptura peccatores insinuet: de quibus dictum est, Et mundus cum non cognovit.*

h Bo

tæ appetens corruptelam, aut libidine mollietur, aut homicidiis cruentatur, aut rapina succenditur, aut livoribus tancidatur: Sed hoc penes illos Epicurei ac voluptarii; penes vero nos hujusmodi vita natura, non crimen est: & quia ^h bonum nemo gerit, nec nasci bonum licet. Id itaque considerantes poetæ, trium dearum ponunt certamina, id est, Minervam, Junonem & Venerem, de formæ qualitate certantes. Ideo vero Jovem non posse his judicare dixere, sive quod præfinitum mundi judicium ignorabant, [ⁱ sive] quia in libertate arbitrii constitutum hominem crederent. ^k Quod itaque si velut deus Jupiter judicasset, damnando duas, unam tantummodo terris vitam dimitteret. Sed ideo ad hominem judicium transferrunt, cui liberum deligendi debetur arbitrium. Sed bene pastor, quia non ut sagitta certus, & ^l jaculo bonus, & vultu decorus, & ingenio sagacissimus. Denique brutum quiddam desipuit, & (ut ferarum ac pecudum mos est) ad libidinem ^m limaces visus intorsit, quam virtutem aut divitias inquisivit. Sed quid sibi tres deæ de tribus vitarum ordinibus vindicent, edicamus.

II. Mi:

^h Bonum nemo gerit] H. e. bonus est, vel gerit se, ut bonum decet. Talia sunt gerere adilem, militem apud Apulejum. Gerere procam, civem apud Claud. Nisi si gerere bonum pro facere quod bonum est dixit. Augustin. Sermon. de Cyprian. Gerere vitam. Grattias, laudem gerere apud Cyprian. in oratione, quam instante passione dixisse putatur. Tract. 11. Si quod creditur & geratur. Sermon. de Mortal. Gerere parricidium. Lib. 11. ep. 2. Gerere scelus. De Simplic. Cleric. Ad observanda & gerenda Dei præcepta vigilamus. Petron. Fragm. Trag. A puero vitam Chiam gessi. Verus interp. Luc. xxiii. 41. Nihil mali gessit. Vindicat eandem phrasin etiam optimis Gronov. Observ. Lib. iv. cap. 14. p. 226. Quærela verus est Ecclesiastæ sapientissimi cap. vii. Non est homo iustus in terrâ, qui faciat bonum & non peccet.

ⁱ Sive quia] Illud sive, quod inclu-

sit Commelinus, in Leid. codice super versum scriptum erat à librario: tanquam omisium. Et revera desiderabatur, ut sententia constaret. Tollerantur ergo unci.

^k Quod itaque] Multis illustravimus eam locutionem ad Hyg. cap. 16.

^l Jaculo bonus] Peritus. Virgilius Ecl. v. Boni quoniam &c. Servius: Boni autem docti. Græcatur poeta. Lucianus: Α'γαθός ἰππότης. Sallustia mei Θωύ cap. 4. Paris est à κατ' αἰσθησὶν ἁπλοῦς ψυχή.

^m Limaces visus torsit] B. Limaces visus intorsit. M. & L. Limaces potius visus torsit. Sed illud potius à glossa est, quæ comparat etiam in Leid. Cod. ubi legitur: Limaces visus intorsit. Glossator superscripserat: scil. magis. Lib. 111. cap. 3. Detrimenda suis amatoribus novit parturire, quam gaudia. Ad quem locum plura dicemus.

II. Minerva.

PRIMAM vitam theoreticam, quam nos in contemplandæ sapientiæ honore dicimus, ideo de Jovis vertice natam dicunt, quia ingenium in cerebro positum sit: ideo armatam, quod munita sit. ^a Gorgonam etiam huic addunt in pectore, quasi terroris imaginem, ut vir sapiens terrorem contra adversarios gestet in pectore. Cristam cum galea ponunt, ut sapientis cerebrum & armatum sit, & decorum. Unde & Plautus in Trinummio ait: ^b *Fungino genere est, capite se totum tegit*. Triplici etiam veste subnixa est, seu quod omnis sapientia sit multiplex, sive etiam quod celata. Longam etiam hastam fert, quod sapientia longe verbo percutiat. Triplici etiam veste, quod omnis sapientia tecta extrinsecus ^c rarius agnoscatur. In hujus etiam tutela noctuam volunt, quod sapientia etiam in tenebris proprium fulgorem possideat. Inde etiam & conditricem Athenarum eam volunt. Minerva denique & αἰνὴ græce dicitur, quasi ^d αἰνός παρθένος: id est, immortalis virgo, quia sapientia nec mori poterit, nec corrumpi.

III. Ju-

Ad CAP. II.

^a *Gorgonam*] Ita rectè & MS. Leid. non *Gorgona*, ut 5. edd. Non paulo melius hanc fabulam evolvit Capella Lib. vi. ubi & hoc habes: *Pectore saxificam dicunt horrere Medusam, Quod pavidum stupidet sapiens sollertia vulgus*. In præcedentibus post *natam* inferui dicunt ex vet. edd.

^b *Fungino genere*] Legitur Aët. iv. sc. 2. vers. 9. MS. Leid. heic exhibet, *Fungino certè capite se totum tegit*.

^c *Rarius agnoscatur*] Cognoscatur MS. Leid. & mox in tutelam cum B. A. H. & I. ut cap. 3. *Hujus quoque in tutelam parum ponunt*. Ad quem locum plura dicemus. Coronis apud Ovid. ii. Met. 565. *Ut dicar tutela pulsa Minervæ, Et ponar post noctis avem*. Cur noctua sit sacra Minervæ haud paulo elegantius docet Eustath. ad Hom. Iliad. A. p. 65.

ed. Bas. nimirum, quod noctua non tantum noctu videat, ut prudentia, sed & Græcum vocabulum γλαῦξ à γλαῦστω video derivetur.

^d *Αἰνός παρθένος*] MS. Leid. *Athenate parthene*. Unde suspicor scripsisse Planciadem αἰνὰ τὴν παρθένον. Barbarum id quidem; sed multa alia barbara non minus in his libellis. Eustath. Αἰνὴ dicta est quasi αἰνή, quod sine mammis educata sit. Athenagoras Legat. pro Christ. p. 17. Τὸ τ' Αἰνὰς, καὶ δὲ γὰρ Αἰνὰς. Αἰνὰς γὰρ ὡς οἱ μυστικῶς ποιοῦσι. Heraclid. Alleg. Hom. p. 113. ed. Gesn. quasi αἰνὰς, quia πάντα τοῖς λεπτοτάτοις ὁμοῖσι τ' λογισμῶν διαβρεῖ. Alii aliam nominis ejus rationem reddunt. Αἰνὰς τὴν legas etiam apud Arat. p. 16. ed. Lond. Αἰνὰς ἀναμῖξ ἐκείνου, & αἰνὰς τὴν πρὸ ἑσθ.

Ad

III. *Juno.*

JUNONEM vero activæ præposuerunt vitæ, Juno enim quasi à juvando dicta est. Ideo & regnis præesse dicitur, quod hæc vita divitiis tantum studeat: ideo etiam cum sceptro pingitur, quod divitiæ regnis sint proximæ. Velato etiam capite Junonem ponunt, quod omnes divitiæ sint semper absconsæ. * Deam etiam partus volunt, quod divitiæ semper ^b prægnaces sint, & nonnunquam abortiant. Hujus quoque in tutelam ^c pavum ponunt, quod omnis vita ^d potentiæ petax in aspectum sui semper quærat ornatus. Sicut enim pavis stellatum caudæ curvamen concavans, ^e antè faciem ornat, posterioraque turpiter ^f nudat: * unde & Theophrastus in Moralibus ait, *τι δὲ μα δειγνῶσι*, id est, Reliqua considera: & Salomon, In obitu hominis nudatio operum ejus. Huic etiam ^g Irim quasi arcum pacis adjungunt, quod sicut etiam ille ornatus varios pingens arcuato curvamine momentali-
ter

Ad CAP. III.

^a *Deam partus*] Juno eadem quæ Luna. Hæc autem meatus corporis quia distendit & laxat, partus dea est appellata. Vide Macrobi. Lib. 1. Sat. cap. 15.

^b *Prægnaces*] *Pregnantes* emendabat in margine libri sui Tullius. Ego nihil mutaverim. Talia sunt *Petax* hoc ipso capite, *limax* cap. 1. *Vigilax* apud Aufon. Ephem. *Olas* apud Capellam Lib. 11. *Emax*, *fugax*, aliaque infinita apud alios. Certè *prægnaces* *quæ* *prægnantes* usurpavit quoque Gloss. cod. Leid. ad cap. 5. cujus ibi verba adduximus.

^c *Pavum*] Puto hoc vocabulum restituendum Apicio Lib. 11. cap. 1. *Hysia de pavo locum primum habent*. Lege, *insicia de pavo*. Aufon. epigr. 69. *Pavaque de pavo constitit ante oculos*. Et Epist. 20. *Constitit ante oculos, regie paver, tuos*. Tertull. de Res. Carnis cap. 1. *Ut Euphorbus in Pythagoram, Homerus in pavum recenscantur*. Et Lib. de Anim. cap. 33. *Pavum se meminit Homerus Ennio somniantem*. Ennius ipse apud Charis. Lib. 1. *Ademini me fieri*

pavum. Reperitur eadem vox in fragmentis Varron. pag. 271. ed. Popm. Ad eundem modum non *capo* tantum, sed & *capus* dixerunt. Vide Charis. Lib. 1.

^d *Potentia petax*] Quæ potentiam affectat. Leid. cod. hæc habet, *omnia vita potentia petax aspectum sui quærat ornatus*.

^e *Anterius*] Cod. Leid. *alterius*. perperam. Ab ante formatum *anterius*, ut à retro, *retrius*. Schol. Juvenal. ad Sat. x1. 138. *Pygargus fera est specie cervi, quæ retriores partes albas habet*.

^f *Nudat*] Mod. MS. *denudat*. Deinde lacunam ita supplet: *ita divitiarum gloriaque appetitus momentaliter ornat, postremo tamen nudat*. Idem supplementum visitur quoque in Leid. cod. nisi quod pro *postremo* exhibetur *postrema*.

^g *Irim quasi arcum pacis*] Respicit Historiam sacram Gen. cap. ix. Est alioquin Iris dea potius discordiæ nuncia. Servius ad Æn. v. 606. *Ex parte magnâ servatur, ut Mercurius ad concordiam, Iris ad discordiam mittatur*. Unde et Iris dicta est, *Quasi Iris*. Alia est Etymologia apud Eustath. ad Hom. Iliad. pag. 296. ed. Baf.

terrefugit: ita etiam fortuna quamvis ad præfens ornata, tamen est ^h citius fugitiva.

IV. Venus.

TERTIAM Venerem voluptariæ vitæ in similitudinem posuerunt. Venerem dici voluere, aut secundum Epicureos bonam rem; aut secundum Stoicos vanam rem. Epicurei enim voluptatem laudant, Stoici voluptatem damnant. Isti libidinem colunt, illi libidinem nolunt. Unde & ἀφροδίτη dicta est. ^a ἀφρός enim Græce spuma dicitur. sive ergo, quod, sicut spuma, libido momentaliter surgat, & in nihilum veniat: sive quod ^b concitatio ipsa seminis spumosa sit. Denique ferunt poetæ, quod exfectis falce Saturni virilibus, atque in mare projectis, exinde Venus nata sit. Illud nihilominus ostendere ^c volens poetica vanitas, quod Saturnus Græce κρόνος dicitur; χρόνος enim Græce tempus vocatur. Abscisæ ergo vires temporis, id est, fructus falce quam maxime, atque in humoribus viscerum velut ^d in mare projectæ, libidinem gignant necesse est. Saturitatis enim abundantia libidinem creat. Unde & Terentius ait:

Sine Cerere & Libero friget Venus.

Hanc

Ad CAP. IV.

^h Citius] Ocyus, dicto citius. Comparativum pro positivo, ut in Continent. Virgil. *Mei tribulos pectoris caussius lege*, pro caute. Gregor. Dial. III. cap. 37. *Scis ipse melius, quid convenit*, pro bene. Cap. I. *Citius & sub omni celeritate*. Cap. 15. *Citius, a quibus fuerat occisus, invenit*. Vulgatus interpres Joann. cap. XIII. 17. *Quod facitis, fac citius*. Lactant. Firm. Lib. III. 19. *Primum bonum esse non nasci, secundum citius mori*. Senec. Agamemn. vers. 965. *Citius interea mihi Edissere* &c. Atque ita & in Apolocynt. bis serve idem, ubi & plenè dicto citius habes, ut dicto celerius apud Hidorum col. 1211. Edit. Godofr. Eodem sensu maturius usurpat Cyprianus, cum scribit Lib. IV. ep. 19. *Rogemus pacem maturius reddi*.

^a Αφρός] Pervulgata illa etymologia. Servius Æn. v. 801. *Unde & Αφροδίτη dicitur ὀνὴ & ἀφρός, id est, spuma*. Vide seqq. in quibus aliam, sed non paullo meliorem hujusfabulæ dat explanationem. Docuit istam etymologiam cum Servium, tum alios Hesiod. Græc. vers. 195.

^b Concitatio seminis [spumosa sit] Vide Phornut. cap. de Vnere, & Schol. Hesiodi ad Theog. vers. 191.

^c Volens poetica vanitas] Ita & 6. edd. & MS. Leid. Modius: *Volente poetica vanitate*. Ut lubens fateor, convenire illa melius cum regulis Prisciani, ita, an scripserit ita Fulgentius, sæpe alias ita συλοισιζαν, vehementer dubito.

^d In mare projecta] MS. Leid. in ma-

Hanc etiam ^enudam pingunt, sive quod ^fnudos sibi affectatores dimittat, sive quod libidinis crimen nunquam celatum sit, sive quod nunquam nisi nudis conveniat. Huic etiam rosas in tutelam & adjiciunt. Rosæ enim & rubent & pungunt, ^hut etiam libido. Rubet verecundiæ opprobrio, pungit etiam peccati aculeo. Et sicut rosa delectat quidem, ⁱsed celeri motu temporis tollitur: ita & libido libet momentaliter, & fugit perenniter. In hujus etiam tutelam ^kcolumbas ponunt. illa videlicet causa, quod hujus generis aves sint in coitu fervidæ. Huic etiam tres

vi. cum edd. vet. Et cap. 2. lib. 1. in mari projecta. Sic princeps edit. Hyg. Astron. II. 17. Se in mari inscii projecterant. Cap. 40. In mari projecti iussit.

^e Nudam pingunt] Catalect. Pith. Lib. 1. Nuda Venus picta est, nudi pinguntur Amores: Nam quos nuda capis, nudos dimittat oportet. Corruptè admodum ediri hi versiculi in Altercatione Epicteti & Hadriani. Artemidorus de Venere Lib. II. p. 78. Edit. Ald. H' ὅς ὁλν γυναικὶ, ἰταλὲως ἔ μὲνος ἀγαθὸς, ἔ ἱρρασίας συμπερίστα.

^f Nudos sibi affectatores dimittat] Ita & MS. Leid. & 5. edd. Salmasius correxerat, sui affectatores. Corruptè admodum ediri hi versiculi in Altercatione Epicteti & Hadriani. Artemidorus de Venere Lib. II. p. 78. Edit. Ald. H' ὅς ὁλν γυναικὶ, ἰταλὲως ἔ μὲνος ἀγαθὸς, ἔ ἱρρασίας συμπερίστα. C. D. XVIII. Magnitudine sui. Ter tull. de Test. Anim. cap. 4. Sed forsitan de sensu certiores post excessum tui. Apul. IX. Miles. Absque noxâ nostri. Acon. in Præfat. in Verrin. Cic. De continentione sui & Cæcilii. Laet. Argum. Lib. XIV. Metam. fab. 17. In vestigio sui à Venere saxo donata est. Quintil. Declam. IV. Vilitas mei. Declam. 1. Nihil quod te sollicitet conversatione nostri. Vir summus emendat, conversatio nostri vel nostra. Quid si scripsit? Quod sollicitere conversatione nostri. Certè tō conversatione vet. edd. repræsentant omnes. Cæterum infra Lib. III. cap. 4. legitur, Quod suos affectatores amor & undare noreris &c.

^g Adjiciunt] MS. Leid. adjiciunt. Atque ita puto relictum fuisse à Fulgentio. Auctor Moreti: Spargit humi, at-

que adicit servatum gramine bulbam. Talia sunt adiecta apud festum in MANTISA. Dissicere in PROSAPIA. Subicitur in SOLEA. Dissicet, obicit in SUPAT. Ita sane habet cod. Leid. non adjicere. dissicere obicit, ut ediderunt. Referenda & huc, quæ in Virgil. Codicibus invenit Pierius Valer. ut obicienda Castig. p. 15. Reici p. 16. Proiciam p. 107. Confer Voss. in de Arte Gram. p. 227. & quæ notamus inferius ad cap. 6. Lib. III.

^h Ut etiam libido &c.] Interpungit & emendat ex MSS. suis Modius, & pungunt: ut libido rubet verecundiæ opprobrio, &c. Eadem interpunctio in Leid. quoque est codice, qui tamen tō etiam retinet. Nec parò è priori membro esse exturbandum. Scribo ergo, ut etiam libido rubet verecundiæ opprobrio, pungit peccati aculeo. Alludit hanc fabulam Hieronymus in epistolis: Hæ sciunt, ut placeat delictatio, & pungit delictum. Hi norunt, quod flos Veneris rosa est; quia sub ejus pomporâ multi latent aculei. Confer Palschal. Coron. Lib. III. pag. 6.

ⁱ Sed celeri motu &c.] Modius ex suis membranarum: Sed celerrime transiit: ita & libido libet momentaliter, dolet perenniter.

^k Columbas] Virgil. Æn. VI. Tum maximus heros Mæcenas agnoscit aves. Phornutus: Περὶ σταθμῶν ἡ ἰσχυρὸν χαίρει μέλιντα, τὸ (1. τῷ) καθαρόν εἶναι τὸ ζῶον, ἔ φιλοφρονεῖται διὰ τῶν αἰσθητῶν φιλημάτων. Hinc ergo laboris columbari Mæcenas. Columbatum serere bassia Cn. Martius. Quod imitandum sibi duxit ille Pseudo-gallus: Da colum-

tres¹ Charites adjiciunt, duas ad nos converfas, unam à nobis averfam, quod omnis gratia simplex eat, duplex redeat. ^m Ideo nudæ sunt Charites, quia omnis gratia nefcit subtilem ornatum. Hanc etiam in mari natantem pingunt, quod omnis libido rerum patiatur naufragia. Unde & Porphyrius in Epigrammate ait:

Nudus, egens, Veneris naufragus in pelago.

ⁿ Concha etiam marina pingitur portari, quod hujus generis animal toto corpore simul aperto in coitu misceatur, sicut ^o Juba in Physiologis refert.

V. De

batum mitia basta. Martial. xi. 104. *Bastæ quæ capiunt blandas imitata columbas.* Moed de libidine dicit, ad id facit vel in primis quod in voce ἀειστέα scriptum est Etym. auctor. Πιστεύει πᾶσι τὸ ἀειστέον ἰσθῆναι. Σερμύσταται γὰρ καὶ τὴν αὐτοῦσιαν εἰσι. διὸ καὶ τῇ Α φερόδῃται ἀειστέον. Tzetzes in Lycophron. p. 20. Τηρόνια ἢ αὐτῶν δια τὸ λαγόν καλεῖται. Καὶ γὰρ ἢ ἀειστέα μὲν ἔσονται δι' ὅλου ἔσται ὀχέται. Nec alia de causa curru triumphali Cupidinis eas adjungit Ovid. i. Am. el. 2. Confer Horum Hieroglyph. Lib. i. Ob eandem salacitatem passeres Veneri alii tribuunt. De passere Horus Lib. ii. *Septies in horâ coit abundanter sperma emittens.* Hinc mares negantur anno diutius durare, ut ait Plinius Lib. x. cap. 36. Etiam lepus ei dicatus, sed ob fecunditatem. Vide Pierii Valer. Hieroglyph. Lib. lvi. p. 305. & Apulej. vi. Miles. pag. 113. ed. Pricæi.

[¹ Charites adjiciunt] Catal. Lib. iv. de Charitibus: *Jupiter est genitor, peperit de semine Cæli Hermonia, & Veneris turba ministra fuit.* Legendum esse *Eunomia* vel *Harmonia* ostendi ad Hyg. Geneal. Præter has inter οὐκιδῆες Veneris Suadela, Mercurius, Nymphæ, Juventas, Jocus. Vide præter Phormutum Horat. Lib. i. od. 2. & 30.

^m Ideo nuda] Gregorius Cyprius in Paroemiis: Αἱ χάριτες γυναικες, οἱ δὲ ἄνθρωποι ἀνδρες. Schol. Horat. Lib. ii. od. 4. *Gratia tres sunt, quæ nude pinguntur, quia fides aperta & simplex esse debet, & non callidâ simulatione.* Idem ad illa Horat. i. 30. Solu-

tis Gratia Zonis.] *Gratia nuda & incincta pinguntur, quia amicorum animi soluti inter se & aperti esse debent.*

[ⁿ Concha etiam &c.] MS. Leid. *Concham etiam marinam portare dicitur.* Perperam, ut censebam à primo. Tibull. Lib. iii. el. 3. *Et fœvus conchæ Cypria vesta tua.* Quibus adde, quæ Junius habet Animadv. Lib. v. 7. Sed Albricus, qui Fulgentium nostrum frequenter admodum compilar, facit ut damnare nullus audeam scripti codicis lectionem. *Pingebatur*, inquit ille, *& in mari natans, & in manu concham marinam tenens atque gestans.* Festivissimus est jocus Plautini Trachalionis Rud. Act. iii. sc. 3. 43. *Te ex conchâ natam autumant.* Cave tu harum conchas spernas. Vide ibi Douzam, & Commentatores ad Martial. Lib. ii. 47. De conchis, quæ Veneriæ dicuntur, Ludovicum Nonn. de Re Cib. Lib. iii. cap. 37.

^o Juba] Hic est ille procul dubio, cujus cum ab aliis, tum à Plinio in primis in Naturali Histor. & Constant. Geopon. Lib. xv. 2. scripta laudantur. Alius est ab hoc Jubæ artigraphus, cujus meminit Servius ad v. Æn. vers. 522. Confer Voss. Histor. Græc. Lib. ii. 4. Pertinet huic, quod Hieroglyph. Lib. ii. refert Horus: *Hominem junctam mulieri significantes conchas pisces pingunt.* Ipsa enim in conchis genita paulo post in ipsis conchis matris junguntur. Nec alio, opinor, respexit Gallicenus Imperator in Epithal. *Brachia non cedere, non vincant oscula concha.*

Ad

PARCITE quæso, judices, humanis ardoribus. quid enim puerilis aut muliebris sensus in amore efficiat, ex quo in libidinis pugna ^a Herculeæ desudat virtus? Mulieris enim illecebra major est mundo: quia quem mundi magnitudo vincere non potuit, libido compressit. Invasit ergo virtutem de crimine femina, quam ^b mereri non potuit de natura. Hercules enim amavit Omphalen, quæ eum persuasit & coli ^c delicatos ^d enervare contractus, & lascivienti pollice fusi teretem rotare vertiginem. Hercules enim *Ἡρακλῆς* Græcè dicitur: id est, ^e *ἡρώων κλέος*, quod nos Latine virorum fortium famam dicimus. Unde & Homerus ait, *κλέος οἶον ἀνδράσων*, id est, famam solam audivimus. Ideo & Alcæi nepos dicitur. *ἀλκή* enim Græcè præsumptio interpretatur. Nam & Alcmenam matrem habet, ^f qua-

a *Herculeæ virtus*] Græcànica locutio est. Hesiod. *Opay.* 289. *Βίη Ἡερκλέειν.* Horat. l. od. 3. *Perprurit Achereus Hercules labor.* Sic apud Propert. l. El. 13. *Flagrans amor Hercules.* Eleg. 20. *Error Herculis* pro *Hercule errante.* Prifician. Perieg. *Domuit quem virtus Herculis ingens.* Virgil. *Culice, Horatia & Telamonia virtus.* Gaudent præcipuè Afri id genus formulis. Tertull. de Anim. cap. 3. *Prænt aut Platonis honor, aut Zenonis vigor, aut Aristotelis tenor, aut Epicuri stuper, aut Empedoclis furor perfrascrans.*

b Mereri] E' m'luxév, accipere. Infr.
cap. 13. Cumque promeruisse, manus
in ultionem conversum est. Propert. III.
21. Effusus promerere bonos. Plin. I.
ep. 7. Sequenim gloria, non appeti de-
bet: nec si casu aliquo non sequatur,
idcirco, quod gloriam non meruerit, mi-
nus pulcrum est. Vide ibi Causab. &
Baum. ad Caton. Disticha p. 228. Etiam
meritum hinc pro dono & Charismate
usurpant Scripti. Eccles. Fulgent. Rusp.
Epit. 2. Quo fustare vite meritum com-
paretur. Assiduus tamen usus veterum
scriptorum me docuit frequentiore
eam locutionem deteriori, quam op-
tumo esse xvo.

c *Delicatos contractus*] Gloss. *subtiles collectiones*. *Tralla* lana dicitur cum ne-
tur. Unde *tralla*, ἐλκυσμα, μύρη-
υα. *Trallum*, μύρη in ver. Gloss.
Vid. Scalig. ad Tib. i. el. 8. Frustra de-
ligatos pro *delicatos* malebat Micyllus.
Delicatus est mollis. Propertius III.
el. 9. Ut qui *pacato* statisset in orbe
columnas, Tam *dura* traheret mollia
pensa manu. Adde Senec. Hippol. vers.
334. *Pedo Eleg.* in ob. Mæcen. *Torsisti*
pollice fusos, Lenisti morsa mollia
fila parum. Percussisti crebros te propter
Lydia nodos, Te propter dura flamina
rupta manu. Quo loco miror virum il-
lultrem dicere *percussere* esse *ααααα*
textorum. Immo *percutere* est ibi ver-
bare. Confer Ovid. ix. Met. vers.
74.

d *Encravage*] Gloss. *subtiliter trahere*.

c H'ερων κλέϑ] Albricus: *Hercules enim Hercleus, id est, virorum gloria fortium.* Corrige ex fulgentio. Aliud nominis hujus etymon dat Macrobius. l. Sat. 20. *Hercules enim quid aliud est, nisi H'ερς, id est, aeris κλέϑ, id est, gloria?* Et oraculum illud apud Elian. Παιρ. β'. ll. 32. Η'ερων κλέϑ δέ σι αϊτίϑ επωυλον εζηρυαζέτ. Η'ερων γάρ αιθρηπυιασ σέθεν κλιϑ αεθισ. E ζήσις.

^fquasi Almera, & quod Græce falsum dicitur. Nam ^h ex igne igneus, ut ex Jove: & ex præsumptione, ut ex Alcæo avo: & ex falsedine sapientiæ, ut ex Alcmena: quid nascitur, nisi fortitudinis gloria? & tamen à libidine superatur. ὀμφαλὸς enim Græce dicitur umbilicus. Libido enim ⁱ in umbilico dominatur mulieribus, sicut ^k lex divina dicit: Non est præcisus umbilicus tuus. quasi diceret, non est peccatum tuum amputatum. Nam & matrix illic catenata constringitur: unde & ^l epomphalia eodem loco firmandis foetibus opponuntur. Ostenditur ergo, quod libido quamvis etiam invictam possit superare virtutem.

VI. De Caco & Hercule.

SI fumum fures cructuant, quis involantem, dum negat, agnoscat? Ergo aut caliginem aut fumum objicit, ne agnosci possit: aut in fumum ^a vanescit substantia, quæ furtive succedit. Cacus enim Herculis boves ^b furasse dicitur,

Ἰφικ. Idem legas apud Tzetzen in Lycophron. pag. 109. Οὐκίπ Παιαίμων πλῆθυσ. Η' Ἑκακλῖν δὲ σὺ &c. Hinc ergo intelligis, quid sibi velit Hesi-chius, Παλαίμων, ὁ Η' Ἑκακλῖς. Cur autem Παλαίμων sit dictus, Tzetzes te docebit. Diodoro Lib. IV. Hercules dicitur, Οὐκίπ δὲ Η' Ἑκακλῖς κλῖς. clivis scil. serpentibus, quos ei immiserat illa noverca. Eustathio ad Iliad. E. p. 982. quasi Η'ρας κλῖς. Vide ibi fabulam.

[^f Quasi Almera] Scriverius, *Almyra*. Sanè ἀλμυρὲς, non ἀλμυρῆς, falsus est Græcis. 6. edd. ἀλμυρῆς. Pessimè. Scripserim, ἀλμυρῆν. Nugatur suo more Fulgentius. Αλμυρὴ est robusta, non falsa. Nec ab ἀλς, sed ἀλκῇ deduci debet.

[^g Quod Græce falsum dicitur] 6. edd. *quod Græce falsugo dicitur*. Sed alterum disertim exhibet Leid. codex. Nec audiendus Micellus, dum corrigit, *quod Latine* &c. Stant contra illum cum quod mox sequitur, ὀμφαλὸς enim Græce umbilicus dicitur; tum loca complura alia.

[^h Ex igne igneus] Mod. MS. *Ex igne igneus*. Quod probandum procul dubio.

[ⁱ In umbilico dominatur mulieribus] Isidor. XI. cap. I. *Lumbi ob libidinis lasciviam disti, quia in viris causa corporis voluptatis in ipsis est, sicut in umbilico mulieribus.*

[^k Lex divina dicit] Ezech. XV. 4. *Et quando nata es, non est præcisus umbilicus tuus, & aqua non es lota in salutem, nec sale salita, nec involuta panno.* Cæterum legem divinam appellat sacras literas, ut Chrysolog. Serm. XI. *Hoc scire & nescire facile præsistis lex divina.*

[^l Epomphalia] MS. Leid. *epimphalia*. Perperam quidem, sed melius tamen quam *epinephridia*, quod est in 5. edd. Gloss. Cod. Leid. *Epimphalia sunt quædam emplastra, quæ apponuntur umbilico mulierum concipere non valentium, unde pregnaces reddantur.*

Ad CAP. VI.

[^a Vanescit] Pro *evanescit* Ambros. Hexaem. Lib. III. 13. *Succus vanescit interior.* Victor de Persec. Vandal. Lib. I. *Illæ omnia vanescabant.*

[^b Furasse] 6. edd. *furatus esse, quemadmodum Scriverius quoque vo-* le-

tur, quos cauda ^c in speluncam tractos abscondit, quem Hercules presso gutture interfecit. ^g *g*audens enim Græce ^d malum dicimus. Ergo omnis malitia fumum eructuat, id est, aut quod ^e contraria sit veritati, id est luci: aut quod acerba sit videntibus, ut fumus oculis: aut quod semper occultas obscurasque cavillationes objiciat. Ideo & duplex, quod multiformis malitia, non simplex sit. Triplicetiam modo nocet malitia: aut in evidenti, ^f potentior: aut subtiliter, falsus amicus: aut occulte, ut ^g impossibilis latro. Ideo etiam subtractos boves transversis ducit vestigiis, quod omnis malignus aliena ut invadat, transversa [defensionis] ^h utitur via. Ideo & bona Herculis concupiscit, quia omnis malignitas est virtuti contraria. Denique in spelunca absconditur, quod nunquam malignitas

lebar. Sed pro Commel. stat codex Leid. Nec indignum fore pro furor Fulgentio arbitror. Licinius Rufinus Coliar. Leg. Tit. x. Si aliquis dabit proximo suo argentum vel vas servare, & furatum fuerit &c. Leg. Sal. Tit. xxix. Si quis mulieri brachille furaverit. Plura vide ad Hygin. cap. 100.

^c In speluncam] In speluncâ MS. Leid. & mox abscondidit.

^d Malum dicimus] Albricus: Morali-ter autem Cacus malus dicitur. Augustin. C. D. Lib. xix. cap. 12. Malum Græce *g*audens dicitur, quod ille vocabatur. Servius ad Æn. viii. 190. Nomen autem malum à Græcis *g*audens dici: quem ita illo tempore Arcades appellabant. Postea translatum accensum Cacus dicitur est, ut Helene Helena. Lege, ut *ilâv* &c. Idem ad Ecl. x. 4. Sane Arcthus secundum Latinitatem in pensilimâ habet accensum: secundum rationem Græcam in tertiâ a fine, Sic ut *Creusa*, & *Creusa*. Leg. & *heic*, & *Kreusa*. Huic Caco etiam foror Caca fuit. Lactant. Firm. Lib. 1. cap. 20. Colitur & Caca, quæ Herculi fecit indicium bonum, divinitatem consecrata, quia prodidit fratrem. Plura de Caco auctor Orig. Gent. Rom. p. 7.

^e Contra sit veritati] Lege, contrariis sit cum MS. Leid. & 6. edd. & ita cum acerba sit cum iisdem.

^f Potentior] Lege, ut potentior cum 6. edd. & in seqq. ut falsus amicus cum iisdem & MS. Leid.

^g Impossibilis latro] H. e. *adûba* & impotens. Impossibilis impotentia. Chrysol. Serm. xxxi. Ut fieret de impossibilitate contemptus. Ita possibilitas pro potentia usurpatur à Capella Lib. 11. p. 40. IV. p. 96. VII. 242. Ufos eadem voce etiam Marcellinum, Arnobium, & Palladium observat ad Voss. libros de Vit. Sermone doctiss. Borrichium. Addo illis Servium ad 11. Georg. 42. Quare & suam recrocandâ extenuat possibilitatem. Augustin. C. D. Lib. xxii. 30. Non sua possibilitate natura. Fulg. Ruspens. Epist. 3. Viribus humana possibilitatis assignat. Cæterum ut impossibilis, qui nihil potest, ita insensibilis dicitur August. Soliloq. cap. 6. & 19. qui nihil sentit. Incogitabilis apud Lactant. Lib. 1. cap. 8. *avôst*. Irrationabilis apud eundem, qui rationis est expertus, Lib. 11. cap. 2. Plura vide ad cap. 9. Sed occulta malitia haud satis recte videtur cum latrone impossibili conferri. Quamobrem assentior propemodum Barchio reponenti *improvisibilis latro*.

^h Utitur viâ] Modii MS. nititur. Nec aliter Leid. cod. Sallust. Catil. cap. 11. Ille verâ nititur viâ. Jug. cap. 4. Ad imperia & honores nituntur.

i Le-

tas aperta ⁱliberior fronte sit: sed virtus & malos interficit, & sua vindicat.

VII. De Antæo & Hercule.

ANTÆUS enim ^ain modum libidinis ponitur: unde & αἰών Græce contrarium dicimus. Ideo & de terra natus, quod sola libido de carne concipitur. Denique etiam, tacta terra, validior exurgebat. Libido enim ^bquanto carni consenserit, tanto surgit iniquior. Denique à virtute gloriæ, quasi ab Hercule, superatur. Nam denegato sibi terræ tactu ^ccommoritur, altiusque elevatus materna non potuit mutuari suffragia, quo evidentem suæ rei fabulam demonstrasset. Omnem enim mentem dum virtus in altum sustulerit, & carnalibus eam denegaverit aspectibus, victrix statim exurgit. Ideo etiam & diu in certamine dicitur desudasse. ^dquia rara est pugna, quæ cum concupiscentia vitiisque concreditur, sicut Plato in Mortalibus ait: Sapientes viri maiorem cum vitiis quam cum inimicis pugnam gerunt. Nam & Diogenes [Cynicus] cum dolore ramicum torqueretur, & vidisset homines ad Am-

ⁱ Liberior fronte sit] 6. edd. *liberiori fronte sit*. Quod non contemnendum. Albricus exscripsit Fulgentium: *Qui latet in spelunca, quia nunquam malitia libera frontis est. Hercules autem, id est, virtus malos interficit, & sua vindicat.*

Ad CAP. VII.

^a In modum libidinis] Ita & mox cap. 8. In modum temporis posuerunt. In Con- tin. Virg. Tricerberi autem fabulam jam superius exposuimus in modum iurgii fo- rensis positam. Albricus diceret sub formâ. Audi illum: Ponitur autem An- tæus sub formâ libidinis. Nam αἰών Græce contrarium sonat. Et nascitur li- bido de terrâ, quia de carne concepta. Hæc quoque ex Fulgentio haufit.

^b Quanto carni &c.] Subaudi magis. Vulgat. Interpres Exod. I. II. Quan- toque opprimebant eos, tanto magis mul- tiplicabantur. Fulgent. Rusp. Epist. 6. Eo magis imagine secularis concupiscen- tia succenduntur, quo sublimis seculi

dilectione mundanâ libenter captivos ce- neri conspiciunt. August. C.D. VII. 3. Tan- to illis rebus prestantiora sunt, quanto & ipse res ab eis intellectu & ratione vincuntur. Justin. XXXIX. cap. 3. Quan- to Grypus abnuis, tanto soror mulieris pertinacia accenditur. Pseudocypr. Laud. Martyrii: Quanto se in exprimendâ martyrii dignitate protulerit, tanto ipso pondere laudis oppressa deficiat. Ovid. VIII. Met. vers. 751. Nec non & catæca tanto Sylva sub hac omnis, quanto ja- cet herba sub omni. Vet. Interpr. Marc. cap. VII. vers. 36. Quanto autem eis precipiebat, tanto magis &c.

^c Commoritur] Moritur 6. edd. Sed illud cum Commel. habet Leid. cod. Gloss. Simul & statim moritur.

^d Quia rara est pugna, quæ cum con- cupiscentia vitiisque concreditur] Non agnoscunt illa verba MSS. Modiani. Sed agnoscit Leidensis. Glossator non male raram pugnam pro magna & insigni ac- cipit.

^e Dolore ramicum] Gloss. Philox. Ra- men,

Amphitheatrum concurrentes, dicebat: Qualis hominum stultitia, currunt spectare feris homines repugnantes, & me prætereunt cum naturali dolore certantem.

VIII. Tereſias.

TERESIAS duos serpentes concumbentes vidit; quos cum virga percussisset, in feminam conversus est. Iterum post temporis seriem eos ^a concumbentes vidit, similiterque percussis, iterum est in pristinam naturam conversus. Ideoque dum de amoris qualitate certamen Juno & Jupiter habuissent, eum judicem quæsierunt. Ille dixit, tres uncias habere virum amoris, & novem feminam. Juno irata ei lumen ademit: Jupiter vero ei ^b divinitatem concessit. Græcia enim quantum stupenda mendacio, tantum est admiranda commento. Tereſiam enim in modum temporis posuerunt, quasi ^c *ἔρως αἰών*, id est æstiva perennitas: *ἔρως* enim dicitur æstas. Ergo ex verno tempore, quod masculinum est (quia eodem tempore clausura soliditasque est germinum) dum coeuntia sibi ^d affectu animalia viderit, eaque virga, id est fervoris æstu percusserit, in femineum sexum convertitur, ^e id est æstatis fervorem. Ideo vero æstatem in modum posuerunt feminæ, quod omnia patefacta eodem tempore suis emergant folliculis. Et quia concipiendi duo sunt tempora, veris & autumnii, iterum conceptu prohibito, ad pristinam redit imaginem. Autumnus enim ita omnia masculino corpore astringit, quo constrictis arborum venis ^f vitalis

men, ἐντροχάλλη. Unde *enterocelici* Arnob. Lib. vii. Plin. Lib. xx. 4. Confule Salmas. Lib. 1. Epist. 56. Taubm. ad Plaut. Mercat. 1. 2. Alciat. Parerg. Lib. iv. cap. 27. Not. Tyr. *Rames, Ramicosus.* Lege, *ramex.*

Ad CAP. VIII.

^a *Concumbentes vidit &c.*] Concinnius foret: *concumbentes ut vidit, similiterque percussit.*

^b *Divinitatem*] *Artem vaticinandi.*

Divinandi possibilitatem appellat Capella Lib. ii. pag. 40.

^c *ἔρως αἰών*] MS. Leid. *Tereſion, Terienim æstas dicitur*, Dejerare ausim barbarè scripsisse Fulgentium, *ἔρως αἰών. ἔρως enim &c.*

^d *Affectu*] MS. Mod. *ad fatum.* MS. Leid. itat à Commelino. Gloss. *amore.*

^e *Id est, æstatis*] *In æstatis unâ voculâ auctius* MS. Leid. & mox cum 6. edd. *constringit* pro *astringit.*

^f *Vitalis succi*] Lactant. de Opif. Dei cap. 7. *Et sanguis universa membra vi-*
ta-

talibus succis & commerciales transfennas ^h uteri stringens, foliorum marculentam ⁱ detundat calvitium. Denique duobus diis, id est duobus elementis, arbiter quæritur, igni atque aeri, de genuina amoris ratione certantibus. Denique justum ^k proferat iudicium. In fructificandis enim germinibus dupla aeri quam igni materia suppetit. Aer enim & ^l maritat in glebis, & producit in foliis, & gravidat in folliculis. Sol vero maturare tantum novit in granis. Nam (ut hoc certum sit) ^m cæcatur à Junone, illa videlicet causa, quod hiemis tempus aeris nubilo caligante nigrescat: Jupiter vero occultis vaporibus ⁿ conceptionalem factum ei futuri germinis subministrat, id est quasi præscientiam. Nam ob hanc rem etiam Janus bifrons pingitur, quod & præterita respiciat & futura.

IX. *Prometheus.*

NULLA quærantur ultra terris munimenta, dum usque in cælum pervenerint furta: aut quæ securitas erit ^a auri vel argenti, ubi flamma potuit involari? Prometheus ajunt hominem ex luto finxisse, quem quidem inanimum

talibus succis irrigaret. Et cap. II. Vitales succos membris omnibus disperitet. Dicitur ferme vitalis succus, ut semen vitale. Vet. Inscript. apud Testofagas: Vitale semen conservare. Σπέρμα ζωίας Plutarchus vocat libr. de cons. valet. Non dissimiliter vitalia passca Chrysolog. Serm. vi. Vitalis substantia v. Vitalis esca lvi. quæ vitam faciunt & conservant.

g Commerciales transfennas] Gloss. mutuos transitus.

h Uteri] MS. Leid. iteris. Gloss. proptueris. 6. edd. interius. Quod magis arridet, cum quid uterus sit in arboribus haud videam.

i Detundat] Gloss. cod. Leid. explicat, amputet. Videtur legisse detondeat. Quod ineptum non est. Prop. Lib. III. el. II. Nunc violas tondete manu. Retineo tamen detundat; tamen si melius dixisset, decutiat. Horat. Epod. XI. Silvis honorem decutit. Ubi Scholiastes: Pridie Idus Junias, aut circiter, incipit sol à nobis recedere, & suus succus

arbores deficere, usque ad pridie idus Decembrias.

k Proferat iudicium] Lege, profert cum 6. edd. & MS. Leid.

l Maritat] Gloss. facundat. Non convenit heic Fulgentio cum Philosophis. Melius Lactant. Lib. I. cap. 12. Ut nulli alii elemento magis opus sit genialibus, quam calori, cujus forma concipiuntur, nascuntur, insistantur omnia.

m Cæcatur à Junone] Cæcatur etiam à Junone MS. Leid.

n Conceptionalem factum] B. A. H. & M. Conceptionem fatum. L. & H. Conceptionem statim. MS. Leid. Conceptionale fatum. Optime τὰς ἐμολγὰς νεγάρ. Sequitur enim, quasi præscientiam. Fatum enim quandoque idem quod varicinium, ut cum fata Sibyllina dixit I. Cat. Tullius.

Ad CAP. IX.

a Auri vel argenti] 6. edd. & MS. Leid. argenti & auri.

b In-

tum atque ^b insensibilem fecerat. Cujus opus Minerva mirata, spondit ei, ut si quid vellet de cœlestibus donis, ad suum opus adjuvandum inquireret. Ille nihil se scire ait, quæ bona in cœlestibus haberentur: sed si fieri posset, se usque ad superos elevaret: atque exinde, si quid suæ figulinæ ^c congruum cerneret, melius ^d in re oculatus arbitri præsumpsisset. Illa ^e inter ora septemplex clypei sublatum ^f cœlo opificem detulit. Dumque videret omnia cœlestia flammatis animata & vegetare vaporibus, clam ^h ferulam Phœbiacis applicans rotis, ignem furatus est: quem ⁱ pectusculo hominis applicans, animatum reddit corpus. Itaque ligatum eum ferunt vul-
turi

^b *Insensibilem*] A *ἄναισθητος*, nihil sentientem. Auctor Ovid. *Verulæ: Sane insensibiles multum à virtute remotæ.* August. Soliloq. cap. 6. *Ideo cæcus eram, surdus, & insensibilis.* Ambros. de iis, qui iniuntur cap. 4. *Quasi insensibiles vel culpam possint recipere vel gratiam.* Ita apud veterem interpretem Siracidæ cap. 1. vers. 36. *incredibilis dicitur d' m's c.* Et II. 32. *Intelligibilis*, qui intelligit, ut *sensibilis*, qui sentit apud Lactant. II. cap. 2. & VI. cap. 9. Sanè *incredibilis* pro incredulo est etiam apud Eccl. cap. xvi. vers. 37. Epist. ad Tit. cap. 1. 10. *Inconcupiscibilis animus* apud Schol. Horat. qui nihil concupiscit. *Irrationabile elementum*, quod ratione non utitur, apud Gregor. Dial. Lib. III. cap. 10. Sed adjectiva illa in *BILIS* desinentia activè sæpe sumi multi jam multis declararunt, inter quos & Vossius est in de Vir. Serm. p. 150. Adde quæ dixi supr. ad cap. 6.

^c *Congruum*] Conveniens. Utitur eâ voce etiam Ruspens. Episcop. Epist. 3. *Utriusque rei congruâ discretionem pensantes.*

^d *In re*] MS. Leid. *inire.* Micyll. & L. *Si quid sua figulina congruum cerneret, melius iniret, id est, propter septem artes liberales, vel septem planetas, qui in ære currunt, oculatus arbitri præsumpsisset.* Eadem habent B. H. I. & A. nisi quod pro *iniret* exhibent *inire.* Sed tu, mihi crede, lector, illa, id est propter septem artes liberales, vel septem planetas, quæ in ære currunt,

glossatoris esse, qui explicare voluerit, quid septemplex clypeus sibi velit. Certe marginem codicis Leidensis inter cæteras glossas occupant. Cæterum pro in re omnino reponendum censeo *inire* h. e. invenire. Excerpta Festi: *Inire ponitur interdum pro concubuit: interdum pro invenit, ut iniret rationem: interdum pro introit, ut Plantus, iniret te unquam Febris.*

^e *Inter ora*] Lege, *inter oras.* cum MS. Leid. & 6. edd.

^f *Cælo detulit*] O' *ὕψιστος*, & *ἐξ ὀψ.* Maro: *It clamor cælo.*

^g *Vegetare*] Ita quoque & 6. edd. & MS. Leid. Gloss. explicat *vivere.* Vel *vegetari* est legendum, vel, quod rectius putem, dicendum *vegetare* absolute positum pro *vegere*, ut *suppetere* pro *suppetere* interdum. Varro apud Nonium: *Viget, veget, ut pote plurimum.* Isidor. de Nat. Rer. cap. 27. *Quod animal sit & spirat & vegetat &c.*

^h *Ferulam Phœbiacis applicans rotis*] Servius ad Ecl. vi. Virg. vers. 42. *Adhibita facula ad rotam solis ignem furatus.* Forte *ferula* quis mallet. Sed *facula* de *ferula* facta esse potuit. Fictum hoc inde, quod ignem in *ferula* adservare docuit. Vide Plin. Lib. VII. 56.

ⁱ *Pectusculo hominis applicans &c.*] Schol. Horat. ad Lib. I. od. 3. *Cum ignis è cælo furtim à Prometheo surreptus esset ad suas è terrâ fictas statuas animandas.*

turi jecur perenne præbentem. ^k Et quamvis Nicagoras in ^l Disthemithea libro, quem scripsit, primum illum formasse idolum referat; ^m & quod vulturi jecur præbeat, ⁿ livoris quasi pingat imaginem. unde & Petronius Arbitrator ait:

o Cui vultur jecur Pintimum ꝑ pererrat,
Et pectus trahit, intimasque fibras,
Non est quem ^r tepidi vocant poeta,
Sed cordis ^s [mala] livor atque luxus.

Nam

^k Et quamvis] Tò &, ut planè heic otiosum, per me licet abeat in malam rem.

^l Disthemithea] Boschartus emendat de Prometheo. Voss. Histor. Græc. pag. 520. Δισθημιθέως. hoc est, vin-
cti Promethei.

^m Et quod vulturi] 6. edd. ex eo quod. Cod. Leid. & eo quod. quod probro.

ⁿ Livoris pingat imaginem] Euphorbus, sive Vomanus est, epigram. de Livore Catal. Pith. Lib. 1. Est ales, Tityque vultur intus, Qui semper lace-
rat comestque mentem.

^o Cui vultur] Qui legendum censeo, ut editum inter fragmenta Petronii. Περικλίου & ἡδὴ ἰσορίας interpretatur Schol. Hesiodi pag. 231. ed. Heinf.

^p Pintimum] Ita & MS. Leid. Modius & 6. edd. ultimum. Quomodo adducunt quoque Boschartus Hierozoic. & Brassicanus ad Petron. Putarem τὸ in-
timum præferendum, nisi mox seque-
retur intimasque fibras. Ovid. ix. Met. 202. Pulmonibus errat Ignis edax imis. Damascus: Latnitque sub imo Pectore. Catullus Carm. 36. Ignis interiorem edunt medullam. Sed ingrata & inveni-
sta est ejusdem vocis repetitio ista, nec sapit limatum Petronii judicium.

^q Pererrat] Penetrat Barth. Frustra.

^r Tepidi] Ita cum 6. edd. etiam cod. Leid. Gloss. falsi. Dixerim potius nugaces Sanè tepentes nantias pro frivolis nugis usurpavit Claud. Mamertus de Stat. Anim. Lib. 11. cap. 8. Ad eundem modum existimabam aliquando tepidas nugas dixisse versiculos suos Ausonium, & legebam in carmine ad Pacatum: In-

veni, tepida silete nuga. Scaliger heic in margine libri sui emendaverat tre-
pidi. Quod non contemnendum. Po-
tuit enim trepidos vocare poetas, quod
quasi timidi & meticulosi omnia face-
re soleant πεσέειντες. Salmasius vo-
lebat Tityon, & Boschart. Hieroz. Part. 11. Lib. 11. 27. Atque ita cui esset retinen-
dum. Quod non putem, cum sic pendeat
sententia. Videtur hoc voluisse: Non
est is vultur, quem Prometheo viscera
exedere fingunt nobis poetæ: sed liv-
or & luctus sunt, qui hoc faciunt. Si
de Tityo accipere mavis, legendum
cum Douzâ not. in Tibull. cap. 2. Non
est, quem Tityi vocant poeta.

^s [Mala] Non agnoscit vocem illam
Leid. codex. Barth. Advers. Lib. xii. cap. 1. emendat lama. Sed velim sci-
re, quomodo sic consistat versus, cum
prior syllaba in lama producat ab
aliis. Vide Horat. Lib. 1. epist. 13. vers.
10. Pro luxus malebat luctus Scaliger,
ut & Douza Spicileg. in Petron. Nec
displicet. Lucretium secutus est Pe-
tronus. Servius ad Æn. vi. vers. 596.
Sanè de his omnibus rebus mirè reddit ra-
tionem Lucretium, & confirmat in no-
strâ vitâ esse omnia, quæ finguntur de
inferis. Dicit enim Tityon amorem esse,
hoc est, libidinem: quæ secundum Phy-
sicos & Medicos in jecore est, sicut risum
in splene, iracundia in felle. Unde etiam
excesum à vulture dicitur in panem re-
nasci: etenim libidini non satie fit, re
semel percussa, sed recredescit semper.
Unde ait Horatius, Incontinentis aut
Tityi jecur. Lege, nec Tityi &c. Ita
enim habetur Lib. 111. od. 4.

t Lin-

Nam & Aristoxenus in ^tLindosecemiarum libro, quem scripsit, similia profert. Nos vero Prometheum, quasi ^u*Προβουλάς* ^{Dei}: quod nos Latine ^xDei praevidentiam dicimus: ^yex hac praevidentia, & Minerva, quasi coelesti sapientia, hominem factum. Divinum vero ignem, quem voluerunt, animam monstrant divinitus inspiratam, quae apud ^zpaganos dicitur ^ade coelis tracta. Jecur vero Prometheum vulturi praebentem, quod nos cor dicimus: quia in corde ^baliquanti Philosophorum dixerunt sapientiam. Unde & Juvenalis ait:

— Si lava parte papilla,
Nil salit Arcadico juveni.

De-

^t*Lindosecemiarum*] Laudat & Meursius eo nomine hunc librum ad veteres Musicos. Modius. & 6. edd. *Epimetheiorum*, quasi inibi actum esset de origine & gestis Epimethei. MS. Leid. In *livido sententiarum* libro. Glossator: In quo disputat de livore, id est, invidia.

^u*Προβουλάς* ^{Dei}] MS. Leid. *Προβουλάς* ^{Tecti}. Lego, *Προμυθείας* ^{Dei}. Et ita quoque 6. edd. nisi quod illud ^{Dei} omittunt. Phornutus cap. 18. *Προμυθεία* *εἰρηδὴ τῷ Προμυθείας*. Servius ad Eclog. vi. *Prometheus dictus est* ^{Dei} *τῆς Προμυθείας*, id est, a providentiā. Lactant. II. cap. 10. Non dico esse mentis, sed primum omnium Prometheum simulacrum hominis formasse de pingui & molli luto. Quae ut simplicissima, ita verissima videri possit interpretatio. Nec inulsē Augustin. C. D. Lib. xviii. cap. 18. *Ferunt de luto formasse homines, quia optimus sapientiae doctor fuisse perhibetur*. Heraclid. Alleg. Hom. p. 123. *Οὐ Προμυθεὶς δ' αὖ ἕκαστὸν διακρίσας τὸ πῦρ λέγει*, *ἡπειδὴ πῦρ τῆς Προμυθείας ἦ αἰθερώπων ἐπινόησιν τῷ ἐκείδον ὑπάρχοιαν*.

^xDei praevidentiam] Modius, providentiam Dei. In 6. edd. & MS. Leid. providentiam dicimus, omisso τῷ Dei.

^yEx hac praevidentiā] Modius: Et ex Dei praevidentiā & Minervā quasi coelesti sapientiā hominem factum; divinum vero ignem animam divinitus inspi-

Tom, I I,

ratam, quae apud Paganos &c. Leid. Cod. à Commelino nihil abit, nisi quod initio habet, ex Dei praevidentiā. Si deinde scribas, divinum vero ignem quod voluerunt, animam &c. satis & apta & aperta erit sententia. Zeno apud Censorin. cap. 3. genitos homines autumat ex solo adminiculo divini ignis, id est, Dei praevidentiā.

^zPaganos] Unde pagani dicti sint antiquitur ab Alciato Parerg. Lib. 1. cap. 13. Herald. ad Arnob. pag. 4. Isidor. Lib. viii. Orig. cap. 10. Passerat. ad Propert. Lib. iv. el. 4.

^aDe coelis tracta] Vide Virgil. Aen. vi. 710. Juvenal. Sat. xv. 146. Lactant. Lib. III. cap. 6. Servius ad Aen. II. 641. Anima enim calis pars est, corpus vero umbra inferorum. Corpus esse umbra non potest. In Servio Danielis duae istae voces corpus vero omittuntur. Mihi defectus esse locus videtur. Scribo: corpus vero terra, umbra inferorum. Ex tribus componebant hominem, animā, corpore, & umbra. Vetus inscriptio apud Gruterum, & in Catal. Pith. Lib. III. Perpetuas sine fine domos mors incolit atra, Aeternosque levis possidet umbra lares. Vita subit caelum, corpus tellure tenetur: Omnia sic repetunt jura locosque suas.

^bAliquanti] Quidam, aliquot. Victor. Epitom. cap. 62. Conspira vero aliquanti in ejus necem. Servius ad Aen. 1. 755. Donec aliquanta ibidem moriantur.

F

Et

Denique vulturem in modum mundi posuerunt, quod mundus & celeri quadam volucritate versetur, c & cada-
verum nascentium, occidentiumque perennitate depa-
scitur. Itaque alitur ac sustentatur divinæ providentiæ sa-
pientia, quæ nec ipsa finire novit, nec mundus cessare
ab ejus alimentis aliquatenus possit. Denique Pandoram
dicitur formasse: Pandora enim Græce omnium munus
dicitur, quod anima munus sit omnium generale.

X. *Adulterium Veneris.*

JUSTE vel Sol Veneris ^a depalat adulterium, ^b qua-
tenus Luna solet ejus celare secretum. Venus cum Mar-
te concubuit: quam Sol inveniens, Vulcano prodidit.
Ille adamante catenas effecit, amboſque religans diis
tur-

Et cap. 30. *Ne si plures reperirentur, quantis odio esset, intelligeret.* h. e. quam multis. Propertius Lib. 1. el. 5. *At tibi curarum millia quanta dabis.* Vegetius Lib. 11. 3. *Necesse est aliquantos debilitari, aliquantos deserere.* Tertull. ad Scap. cap. 5. *Quantis ignibus, quantum gladiis opus erit?* Gregor. Dial. Lib. 111. *Pene tanti in ea testes, quanti &c.* Auctor. Orig. Gent. Roman. *Appositis custodibus nescio quantis.* Cat. Pith. Lib. 111. *Quanta scirent in sua fata manum?* Terentianus pag. 87. ed. Briss. *Maurus item quantos, potui cognoscere Grajos?* Vet. Interpres Joan. cap. xx1. 11. *Cum tanti essent.* hoc est, tot essent. Ruffin. Interpr. Euseb. Lib. 1. *Post aliquanta iterum dicit.* Victor Episc. Lib. 1. *Quod forte voluntarie aliquanti fecerunt.* Plura, sed alia dabunt Scallig. ad Manil. p. 403. Sciopp. Suspect. Lektionum Lib. 1. cap. 11. Goldastus ad Valerianum de Bon. discipl. p. 87. Infinita præterea invenies exempla apud Vetr. Grammaticos, ut & Tertullianum, Hieronymum, Cassianum, Leonem Magnum, aliosque id genus. Frequentior enim ea phrasis deterioribus, quam optimis scriptoribus. Hinc *quantitas universa*, & *ingens papuli quantitas* dicitur à Victore Lib. 1. pro multitudine,

c *Et depascitur*] Debebat sequi *depascatur*, quia præcessit *versetur*. Sed ad eundem modum mox habes *novit nec possit*. Et apud Censorinum cap. 1. *Non quod abjeceris, sed quod comperisti.* Quæ Grammaticorum migrant cano-
nas. Vide quæ dixi ad Hyg. cap. 148.

Ad C A P. X.

^a *Depalat*] H. e. *propalat*. Quo verbo cum aliis nonnullis utitur in vitâ Carnuti Alnothus cap. 9. & Victor Lib. 111. De Persec. Vand. Sed neutrum probæ notæ. Certè non hoc sensu *depalare*. *Depalare vineam* est palis ordine fixis eam erigere apud interpretem Pastoris Hermæ: quo significatu *palare* venit Columellæ & Palladio. Usum tamen eadem significatione, quæ heic usurpatur à Fulgentio, etiam Constantinum Presbyterum inveni apud Voss. Vir. Sermon. p. 701. Sed altera usitator est, & invenitur quoque in Tertull. Apolog. cap. 10. & Vitruv. Lib. 1x. 8. Gloss. Philox. *Depalare, αἰαροῦλας*. Gloss. Isidor. *Depelata, manifestata*. Leg. *depalata*. In Gloss. Philox. scribendum existimo, *prolatare*. Ammian. Lib. vi. p. 109. ed. Boxh. *Nihil prolataandum existmans.*

^b *Quatenus*] Quoniam. Flor. 11. 2.

Qua-

* turpiter jacentes ostendit. Illa dolens quinque filias Solis amore succendit: id est, Pasiphaen, Medeam, Phædrum, Circen, Dircen. Quid sibi ^d in hoc poetica alludat garrulitas, inquiramus. Perstant nunc in nostra vita de hac fabula certa admodum testimonia: nam virtus corrupta libidine, sole teste apparet. unde & Ovidius ^e in Metamorphoseon ait:

Videt hic deus omnia primus.

Quæ quidem virtus corrupta libidine, turpiter catenat^a fervoris constrictione tenetur. Hæc itaque quinque Solis filias, id est, quinque humanos sensus luci ac veritati deditos, quasi solis foetus, hac corruptela fuscet. Ob hanc rem etiam hujuscemodi nomina quinque ipsis Solis filiabus voluerunt. Primam Pasiphaen, ut visum; quasi ^f Pasiphanon, quod nos Latine omnibus apparentem dicimus: Visus enim reliquos ^g quatuor inspicit sensus, quia & eum qui clamat videt, & palpanda ^h notat; & degustata aspicit, & odoranda intendit. Secundam Medeam; quasi auditum, hoc est ⁱ *μῆδης ἰδίας*; quod nos Latine nullam visionem dicimus. ^k vox enim corpore nuda est. Tertiam Circen, tactui similem, id est, ^l quasi diceret ^m *χεῖρὴν*

χεῖρ

Quatenus nec mole jungi, nec possibus posse. Sed hoc tralaticium.

^c Turpiter jacentes] Responxit illud Ovid. iv. Met. 185. *Admissisque Deos: illi jacuere ligati Turpiter.*

^d In hoc] Ita & MS. Leid. Sed 6. edd. de hoc. Perperam. Saniores hujus fabulæ dabit tibi Lucianus in Gallo explicationem.

^e In Metamorphoseon] Subaudi libri. Sic Lib. III. cap. 7. *Democritus in Phylactericon.*

^f Pasiphanon] M. & L. *Πασίφανον*. quomodo & Modius hunc locum producit. Detortum hoc ex *πασσάνδης*, quod est *omnibus apparet*. MS. Leid. hæc habet *Pasiphanon*.

^g Quatuor inspicit sensus] Isidorus Lib. XI. cap. 1. *Ficinior (visus) enim est cerebro, unde omnia manant: ex quo fit, ut ea, quæ ad alios pertinent sen-*

sus, videri dicamus, veluti cum dicimus: vide quomodo sonat, vide quomodo sapit. Sic & cætera.

^h Notat] Gloss. *designavit*. Recte. Pertron. *Notavit me miles, sive ille plenus fuit. h. e. animadvertit. Male palpan-*

do & mox odorando exhibent 6. edd.

ⁱ *Μῆδης ἰδίας*] *Βασίλειον* & hæc, & quæ sequuntur. quo majori cum veniā omitto differentias lectionum in editis. MS. Leid. junctim exhibet *medeideam*.

^k Vox enim corpore nuda est] Nec 6. edd. nec Mod. membranz ista habent. at habet codex Leid. nec, ut sententia sit perfecta, omitti debent.

^l Quasi diceret] Aprius foret, quasi diceret; ut mox, velut si dicas. Sed & ibi dicit habet Cod. Leid. contra genium linguæ Latialis.

^m *Χεῖρὴν ἡγεῖν*] MS. Leid. Tertia

F 2

Cd

ῥέστη Græce, quod nos Latine manuum iudicium dicimus. Quarta Phædra, quasi odoratus, velut si dicas, *ῥέστη*, quasi afferens suavitatem. ^o Quinta Dirce, saporis index, quasi *δαμνῶν κείνη*, quos nos Latine acre iudicans dicimus.

XI. De Ulyxi, & Sirenis.

^a SIRENES Græce ^b tractatoriæ dicuntur. Tribus enim modis illecebra amoris trahitur, aut cantu, aut visu, aut consuetudine. Amantur enim ^c quædam speciei venustate, quædam etiam lenocinante consuetudine. quas Ulyxis focii obturatis auribus transeunt. ipse vero religatus transit. Ulyxes enim Græce, quasi *ὅλων ἔκτος*, id est, omnium peregrinus dicitur. Et quia sapientia ab omnibus mundi rebus peregrina est, ideo astutior Ulyxes dictus est. Denique Sirenas, id est delectationum illecebras & audit et vidit, id est agnovit, & iudicavit, & tamen transit nihilominus. Ideo & quia auditæ sunt, mortuæ sunt. In sensu enim sapientis omnis affectus emoritur.

Ideo

Circe tactui similis, id est, quasi diceret, Cyronce. Forte scripserat *Χειροκρίνη*. Quod esset idem, quod *Χειρὸν κρείσσει*, sed linguâ Fulgentianâ. Modius adducit *Χειρὸν κρείσσει*, ut & infra cap. 13. habes. Cæterum vel id est, vel illa quasi diceret inducenda. Supervacuum certe alterutrum.

n *Φέρον ἡδὺν* &c.] Modius: *Quartam Phædræ, quasi odoratum, velut si dicas φέρον ἡδὺν, id est, afferentem suavitatem.* Rectè pro quasi substituit id est. MS. Leid. à Commelino nihil abiecit, nisi quod junctim præfert *Pheromedon*. Quid putes illud velle, nisi *φεγγύδων*? Debuisset scribere, *φέρον ἡδὺν*. *ἡδὺν* enim est *ἡδὺν* Homer. Iliad. A. 576.

^o *Quinta Dirce*] Modius: *Quintam Dirce saporis indicem, quasi δεικνύουσαν.* Sed à Commelino nec heic discedit MS. Leid. nisi quod præfert *Drimoncrine*. Et heic conjunctim scripsit *δαμνῶν κείνη* vel certe *δαμνῶν κείνη*. Pro *indicem* omnino legendum ju-

det. Piget diutius his nugis immorari.

^a Ad CAP. XI.

a *Sirenes*] Scribe *Sirene* cum Leid. Cod. Sic *dromade* pro *dromades* apud Cyprian. Sermon. de Stella & Magis. Schol. Juven. ad Sat. ix. 149. *Ut Sirenarum periculum posset evadere.* Et ad Sat. xiv. *Dulciorem esse strepitum flagellorum, quam cantum Sirenarum.* Tertull. Apolog. cap. 7. *Sirenarum ora.* Nec aliter Hieronymus in Epistolis & Præfat. in Librum Josue, alique id genus scriptores hanc declinant vocem. Sed de hisce actum copiosè ad Præfat. Lib. 1. & in Differt. de Hygino.

b *Tractatoria*] Scrib. *tractoria* cum Leid. Cod. Errat in Etymologiâ Planclades. Vide Voss. in SIREN.

c *Quædam speciei venustate*] Supplet Modius ex MS. *Amantur enim quædam illiçiente cantus dulcedine, quædam speciei venustate* &c.

d V-

Ideo^a volatiles, quia amantum mentes celeriter permeant. Inde^b gallinaceos pedes, quia libidinis affectus omnia quæ habet, spargit. Nam denique & Sirenes dictæ sunt: *ῥήρη* enim Græce trahere dicitur.

XII. Scylla.

SCYLLAM ferunt virginem pulcherrimam, quam Glaucus^a Antedonis filius amavit, quem Circe Solis filia diligebat: ^bzelataque Scyllam, fontem, in quo lavari solita erat, venenis infecit, ^cUbi illa descendens, ab inguine lupis canibusque marinis inserta est. Scylla enim Græ-

[^a Volatiles] Idolorum de Sirenis Lib. xi, cap. 2. *Alas autem habuisse & ungulas, quia amor & volat & vulnerat.* Quod metatriches fuisse ait, id voluit etiam Junior Plutarchus. Tzetzes in Lycophron. p. 107. ed. Steph. Ἀλλ' ὡρεκαίτην ὃ εὐνοῖα εἶσι αἱ ἰδὲν. Οὐδ' ἰστίον Πλευραχὸς ἰταρίδας ταύτας φασί, καὶ χέχουσ' αἰμυλίας τὴς πνευμάτων. Eleganter Demophilus Pyth. Sim. Ἀπὸ δ' αὖτος Σειρήνας τὰς ἡδονὰς παροῦσιν ἡ δ' αὖτα σπιδόνη γὰρ ἀπὸ τοῦ ἰδὲν ὡς παρὶδα.

[^c Gallinaceos pedes] Vide Hyg. cap. 125. Savaron. ad Sidon. p. 545. Spanhem. in de Numm. pag. 224.

AD CAP. XII.

[^a Antedonis filius] Cl. Tollus in margine libri sui notaverat, Copei filius, patria autem Antedonius. Verum est ita quoddam velle, Vide Eustath. ad Hom. p. 205. edit. Bas. Sed aliis est Polybi filius. Vide annot. nostras ad Hyg. cap. 109. Habet tamen, qui secum sentiant, Planciades; inter quos Lactantius est Argum. Lib. xiii. Met. fab. 9. Glossæ MSS. in 1. Georg. Virgil. Glaucus Antedonis filius. Hic piscator fuit de Antedonia civitate: qui cum pisces per herbam posuisset in littore, illi recepto spiritu maria rursus petissent, sensis quandam herbam potentiam habere.

re. Glaucus dolens amississe prædam, id est, pisces, præcipitavit se in mare. & deus maris factus est. Item Glaucus Polyphæi vel Polidæ & Terra filius, herbæ quadam gustata, immortalitatem adeptus est, quam piscibus marcescentibus imposuerat: & venerunt. Hoc autem dicitur in insulis fortunatis nasci. Pro Polyphæi legendum Polybi.

[^b Zelataque Scyllam] 6. edd. Irataque Scylla. Modius, Zelataque Scylla. Sed Leid. cod. assertim Scyllam, quod æquè probum. Ζηλοῖεν πᾶς pro invidere etiam Græci dicunt. Vide τὸς 6 Gen. xxxvii. vers. 11. Psalm. xxxvi. vers. 1. quo loco Vulgata: Neque zelaveris facientes iniquitatem. Immo & Zelor deponentialiter usurpat eadem Vulgata 111. Reg. xix. 10. & Siracid. cap. 11. 24. Quo sensu etiam amulari aliquem dixit Eugesippus in de Dittantibus locor. Tettæ Sanctæ. Jesum præcipitare voluerunt; amulantes prudentiam ejus. Et post paulo: Doccebat Judæos, licet cum discipulis. Ut Vet. Interp. Actor. vii. 9. Amulantes Joseph vendiderunt. Gr. cod. Ζηλοῦσιν & ἰστίον.

[^c Ubi illa descendens] Ἀπὸ τοῦ quo, vel in quem. Sic vulgat. Interpres Genes. xiv. 10. Terga repserunt, ceciderunt ibi; hoc est, in cōspicuos bituminis. Oī 6, ἐκπύον ἐκεί. Apulej. Miles. ix. Ubi ductus asinum istum?

Græce ^d quasi *σύνυμνος* dicta est, quod nos Latine ^e confusio dicimus. Et quid confusio nisi libido est? quam libidinem Glaucus amat. *γλαυκῆς* enim Græce ^f *luscitius* dicitur, unde & *glaucomata* dicimus cæcitatem. Ergo omnis qui luxuriam amat, cæcus est. Nam & Antedonis filius dictus est. Antedon enim Græce, quasi antidon, quod Latine contraria videns dicimus. ergo lippitudo ex contraria visione nascitur. Scylla enim in modum ponitur meretricis: quia omnis libidinosa canibus lupisque in guina sua necesse est misceat. Iuste ergo lupis & canibus mixta, quia nescit sua ^h alienigenis devorationibus saturare secreta. Sed hanc Circe odisse dicitur. Circe, ut ante dictum est, manus dijudicatio, vel operatio nuncupatur, quasi ⁱ *χερσὶν κερτά*. Laborem enim manuum & operationem libidinosa mulier non diligit, sicut Terentius ait: *A labore ^k proclive ad libidinem, accepit conditionem, dehinc questum occipit.* Hanc etiam Ulyxes innocuus transiit, quia libidinem sapientia contemnit. ^l unde & uxorem habere dicitur Penelopam castissimam, quod omnis castitas sapientiæ conjungatur.

XIII. De Midarege, & Pactolo fluvio.

MIDA rex ^a Apollinem petit, ut quicquid tetigisset,

^d Quasi *σύνυμνος*] MS. Leid. quasi exguina. Sulpicor suo more, id est, barbare scripsisse, *σύνυμνος*. Sed falsa est illa Etymol. *Scylla* est ex Græco *σύνυμνος*, *νεκω*. Marc. Evang. v. 35. *Τί ἐν σύνυμνος* & *διδασκαλίας*;

^e Confusio dicimus] Præferam, quod & 6. edd. & MS. Leid. exhibent, *confusionem*.

^f Luscitius] A. B. H. I. M. *Luscitius*, sw. L. *Lusciosus*. Sed *Luscitius* cum Commel. Leid. cod. Glossa: *Lippitudinem patiens, parum videns*. Glossæ *h*abbazi: *Lusciasus*, *νυκτολόγος*. *Luscitius*, *μύωψ*. Rusticus: *Luscitius*, *myopsicus*, Corrigo cum Heinl. *Luscitius*, *myopticus*.

^g Glaucomata] Glaucoma oculi caligantis vitium. Prudent. Hamart. Ne-

mo duos soles, nisi sub glaucomate vidit. Et post paulo: *Et glaucoma aciem quod tegmine velat aquoso.*

^h Alienigenis] Ita & 6. edd. Sed MS. Leid. *alienis*.

ⁱ *χερσὶν κερτά*] Cod. Leid. *Cirone* re. quod videtur fuisse *χερσὶν κερτά*, vel *χερσὶν κερτά*, usupr. cap. 10. habes.

^k Proclive] MS. Leid. B. A. H. & M. *proclivem*. An scripserat, *proclivum*? Boet. Consol. Phil. Lib. 1. *Declivum* quæ gerens ponderis vallium. Ita Vet. ed. a. 1486.

^l Unde & uxorem] Male hæc omittunt 6. edd.

Ad CAP. XIII

^a Apollinem petit] A Baccho petiisse

set, atrum fieret. Cumque ^b promeruisset, tunc in ultionem conversum est, coepitque sui voti effectu torqueri. Nam quicquid tetigerat, atrum statim efficiebatur. Erat ergo necessitas aurea, ^c locuplesque penuria. nam & cibus & potus rigens auri materia, ^d marmorabat. Itaque Apollinem petiit, ut ^e male desiderata converteret. Responsoque accepto, ^f tertio caput sub Pactoli fluminis undas subderet. Quo facto, Pactolus deinceps arenas aureas trahere dicitur. Sed evidenter poeta saltusfertur argutiam, illa videlicet causa, quod omnis appetitor avaritiae, cum ^h omnia pretio destinata, fame moritur: quod & Mida rex erat. Sed collecta pecuniarum futurum summa, ut Socrates ⁱ Cigizenus in libris historiae scribit, quod omni censu suo Mida rex Pactolum fluvium (qui in mare decurrere solitus erat) per innumerabiles meatus ad irrigandam provinciam derivavit, suaeque ^k expensa avari-

se hoc narrat Hygin. cap. 191. Servius ad Aen. x. 142. Silenum Mida praestitisse, ut quicquid tetigisset, in aurum verteret.

^b Promeruisse] Vide supr. cap. 5.

^c Locuples penuria] Elegans *ὀλιγοπενία*, ut apud Tzetzen in Hesiod. p. 31. Οὐδὲ π τῶν τῶ δουρῶν τῶ ἐν τῶ δουρῶν τῶ ἀνδρῶν, & *παντοίας ἀνδρῶν*, & *παντοίας ἀνδρῶν* ἀνδρῶν. Et apud Chrysologum Serm. 1. Libera servitus, ab solata custodia, timor latum, blanda ultio, paupertas dives.

^d Marmorabat] Gloss. in modum marmoris duriscebatur. Modius ex suis membranis: In auri materiam marmorabat. Barth. ad Stat. Tom. 1. pag. 375. hunc locum ita producit: Nam & cibus & potus rigens auri materia marmorabat. quod explicat, rigore inducitur. Sanè marmoratas mamillas ita dici legas apud Plin. Valer. cap. 3. quæ in duritiem lapidis abierunt. Aliud est marmorata demus apud Rusp. Episcop. epist. vi. Non displicet Barthii conjectura, tamen à Commel. stat cod. Leid. Nec absurda vulgata lectio, si marmorare accipias pro in modum marmoris resplendere, quomodo gemmare dicitur, quod ut gemma fulget. Eucheria in

Caral. Pich. Lib. 11. *Sericum sermen, gemmantia testa Lacorum, Pellibus hircinis aquiparanda loquar.* Ita lego, non testa Lacorum, ut editum. Esset ergo marmorata hircis, quod Græcis *μαρμαρῶν*. Ovid. xi. Met. 234. *Lauda fulva dapes admissa dente nitent.*

^e Male desiderata] MS. Leid. & 6. *epid. mala desiderata*. Quod forsitan non deterius. Ita senectus à Secundo Philosopho dicitur *mala epigramma* apud Vincent. Bellou. Spec. Hist. lib. x. cap. 71. [Tertio caput] Lege citum MS. Leid. & 6. edd. ut tertio.

^g Alluferat argumata] Gloss. subtilitatem.

^h Omnia pretio destinata] Gloss. vendis. Atqui *desiderare* est merere Plautus, ad cuius Epid. act. 11. sc. 2. vers. 92. hunc locum adducit Taubmannus. quo sensu *praestinare* cum idem Plautus, tum crebro Apulejus usurpat. *Destinare omnia pretio* heic est omnia in pretium redigere, ex omnibus corrogare pecuniam.

ⁱ Cigizenus] Ita & B. Scribe *Cyzicenus* cum H. I. & A. Vide Voss. Histor. Græc. pag. 329.

^k Expensa avaritia] H. e. iis, quæ acquisiverat per avaritiam, ut rectè Glossa.

ritia, fluvium fertilem reddidit. Mida enim Græce quasi *μὴδὲν εἰδὼν*, id est, nihil sciens. Avarus enim tantum stultus est, ut sibi prodesse non norit.

XIV. De Vulcano, & Minerva.

VULCANUS cum Jovi fulmen efficeret, ab Jove a promissum accepit, ut quicquid vellet præsumeret. Ille Minervam in conjugium petivit. Jupiter imperavit, ut Minerva armis virginitatem b defendisset. Dumque cubiculum introirent, certando Vulcanus semen in pavimentum eiecit, unde natus est Erichthionius. *Idem* enim Græce certamen dicitur, c *χθὼν χθονός* vero terra nuncupatur: quem Minerva in cistam d abscondidit, draconeque custodē apposito, duabus sororibus Aglauro & e Pandora commendavit, qui primus currum reperit. Vulcanum dici voluerunt, quasi furis ignem: unde & Vulcanus dicitur, veluti voluntatis calor, [f quasi *βουλόμενος*.] Denique Jovi fulgura facit, id est, furem concitat. Ideo vero cum

[*Μὴδὲν εἰδὼν*] MS. Leid. *Medeniden*. Mallem ergo *μὴδὲν εἰδὼν*: vel junctim *μὴδὲν εἰδὼν* ut dedit Baptista Pius. E' *αὐτὸν* enim & *scio* notat. Sed stultum, ut pleraque alia, etiam hoc etymon. Midas dicitur ab hoc rege quilibet dives: ipse autem à *μῖδας*, ut significat jactum talorum fortunatissimum, ut nonnulli volunt.

Ad CAP. XIV.

a *Promissum accepit*] Vide Hygin. cap. 166. & Etymol. in *Ἐραχθόε*. Lactant. Lib. 1. cap. 17. Plura dixi ad Hyginum. Tzetzes in Lycophron. p. 24. *ἰσοεικὺς* fabulam explicat. A' *δωὰ πιν*, inquit, τῇ *Ἐλευσίᾳ* *λεγομένη*, *δωταρεὶ* ὃ *Βεργίῳ* *ὑπαρχόντι*, *Ἡρακλῆος* *γάμου* *μυρεὶ* *θηνᾷ* *Εὐεχέσιον*, ὃς *ἰσχυράδων* *Ἀπιδῶν*.

b *Defendisset*] Tollius in margine, *defenderet*. Certè *defenderet* habet etiam Fulgentii compilator Scholiastes Germanici. Nihil tamen mutandum. Vide quæ dixi ad Prolog. Lib. 1.

c *Χθὼν, χθονός*] Ita quidem 6. edd. Deleo tamen τὸ *χθὼν*, quod in Leid. codice non compareret. Depravare soler vocabula ad suum propositum. Scripsit procul dubio *χθονός*.

d *Abscondidit*] *Abscondit* cum heio, tum paulo inferius 5. edd. & MS. Leid.

e *Pandora*] Omnes alii *Pandrosen* vocant. etiam Schol. Germ. qui hanc fabulam ex Fulgentio in suis commentarios transcripsit pag. 103. ed. Micyl. li. *Qui Vulcanus cum Jovi fulmen efficeret, ab Jove promissum accepit* (leg. *accepit*) *ut quicquid vellet præsumeret. Ille Minervam in conjugem petivit. Jupiter Minerva imperavit, ut virginitatem defenderet. Dumque cubiculum introirent, certando Vulcanus semen in pavimentum eiecit* &c. Corrīg. *eiecit* ex Fulgentio.

f *Quasi βουλόμενος*] Duas istas voces non habet Leid. codex. Sed habent 6. edd. Varro L. L. 10. *Ab ignis calore utque ac violentia Vulcanus dictus*. Isidor. Lib. viii. cap. 11. *Dictus Vulcanus, quasi volans cander, quod per accrem*

cum Minervæ conjungi voluerunt, quod furor etiam sapientibus subrepat. Illa vero armis virginitatem defendit: hoc est, omnis sapientia integritatem suorum morum contra furiam virtute animi vindicat. unde quidem Erichthonius nascitur: *ἔρως* enim Græce certamen dicitur, *ἔχθρην* vero non solum terra, ^h quantum etiam invidia dici potest. unde & ⁱThales Milesius ait: *ἡ ἔχθρην δόξης κοσμητικὴ στέφανος*, id est, invidia mundanæ gloriæ consumptio. Et quidnam aliud ^lsurripiens furor sapientiæ generare poterat, nisi certamen invidiæ? Quod quidem sapientia, id est, Minerva, abscondidit in cista, id est in corde celat. omnis enim sapiens, furorem suum in corde celat. Ergo Minerva draconem custodem apponit, id est perniciem: quem quidem duabus commendat virginibus, id est ^mAglauro & Pandoræ. Pandora enim universale dicitur munus. Aglauro vero, quasi *ἀγλαυθῖν*, id est tristitiæ oblitio. Sapiens enim dolorem suum aut benignitati commendat, quæ omnium munus est: aut oblivioni, ⁿ sicut de Cæsare dictum

ctum

rem vult. Ignis enim de nubibus nascitur. Ut pleraque alia, ita & hoc ex Homero habent omnis Mythologiæ parente. Vide Schol. Hesiodi pag. 246. ed. Heins.

ἔχθρην vero] MS. Leid. *Tonos*. Scrib. *ἔχθρην*.

^h *Quantum etiam*] Cl. Tollus, *verum etiam*. Nihil mutem, quamvis phrasis illa non tam Latina sit, quam Fulgentianæ.

ⁱ *Thales Milesius*] Scripsisse nonnulla illum vult etiam Augustinus C. D. Lib. xviii. cap. 23. *Thales vero physicum fuit, & suorum dogmatum libros reliquit*. Sed Lobon Argivus apud Laetium p. 23. ducentis versibus vult contenta fuisse, quæ scripserit.

^k *ἡ ἔχθρην*] MS. Leid. *Offonos*. Scri-verius in margine correxerat *ἡ ἔχθρην*. Et ita flagitat interpretatio, quam addit. Sed nomen Erichthonii si respicias, & *τὸ Ctonos* MS. putes reliquisse *ἡ ἔχθρην*. Equè ridiculus ergo hec Plandiades, ac iste, qui, ut jocatur Auson. epigr. 123. *Cusson cussonque pu-*

tat communis odoris, Et nardum & sardus esse sapientie pari. Quid enim? *ἔχθρην* idem est, quod *ἔχθρην*? Sed in Vaticanæ Bibliothecæ vetere libro legisse se testatur Schortus Observat. Lib. 1. cap. 7. *ἡ ἔχθρην, δόξης κοσμητικὴ στέφανος*.

^l *Surripiens furor*] Ita quidem & 6. edd. & MS. Leid. Putq tamen scribendum *surrepens*. Gloss. cod. Leid. *Subintrans*. quæ certe explicatio est *surrepens*, non *surripiens*. Confirmat eam conjecturam, quod præcessit, *Quid furor etiam sapientibus subrepat*. Hinc *surreptio* dolosa circumventio: Chrysol. Serm. XLIV: *Inimici est ista surreptio. Decipere parat &c.*

^m *Aglauro*] Debat scripsisse *Aglauros*. Græcis enim *Ἀγλαυρὸς* est.

ⁿ *Sicut de Cæsare*] Gloss. *Julio. recte*. Ciceronis enim est dictum de Julio in oratione pro Ligario cap. 12. *Sed perurum est me hoc meminisse: spero etiam te, qui obtinisci nihil soles, nisi injurias*. Adde Plin. Lib. vii. cap. 23.

F 3

o Nl

Estum est: *Qui oblitusci nihil amplius soles, quam injurias.* Denique cum Erichthonius adolefceret, quid invenisse dicitur? * Nihilominus currum, ubi semper certamen est. Unde Virgilius:

*Primus Erichthonius currus, & quatuor ausus
Fungere equos.*

Inspicite, quantum valeat cum sapientia & juncta castitas, cui flammarum non prævaluit deus.

XV. Dionysus.

JUPITER cum Semele concubuit, de qua natus est Liber pater. ad quam ^b cum fulmine veniens, ^c crepuit. Unde pater puerum tollens, ^d in femore suo misit, ^e Maroni postea nutriendum dedit. Hic Indiam debellavit, & inter deos deputatus est. Itaque cum Semele quatuor sorores appellatae sunt, Ino, Autonoe, Semele & Agave. Quid sibi hæc fabula mystice sentiat, exquiramus. Quatuor

* Nihilominus] Gloss. certè. adverbium affirmandi. Et hoc rectè. Vide Indicem.

p Primus Erichthonius] Georg. 111. 113. Vide ibi Servium, & Alian. Var. Histor. 111. 38.

q Juncta] Modius ex suis, jugata. Sed alterum & G. edd. & MS. Leid. exhibent.

Ad C A P. XV.

a Dionysus] Perperam Dionysium appellat, qui est Dionysus, vel Διόνυσος. Græcis, quasi διήνοσις, παρὰ τὴν διάνοιν ἰσχυρὰ, ut ait Artemidorus Lib. 11. p. 77. ed. Ald. Eundem errorem errat Capella Lib. 11. Schol. Horat. 1. od. 19. & 11. od. 19. Isidor. Orig. xv. 1. Adde his quæ Vossius habet in de Vir. Sermon. Lib. 1. cap. 9.

b Cum fulmine veniens] H. e. cum venisset. Solæca est oratio, ut Lib. 111. cap. 8. Quam arborem pater gladio percussit, Adon exinde natus est. Vide ibi notas nostras.

c Crepuit] Scil. Semele. ἡ δ' αὖτος, ut loquitur Lucas Actor. cap. 1. vers. 18. Vetus interpres: crepuit medius, hoc est, ruptus est. Noster infra cap.

8. Lib. 111. Solis arboribus crepant.

d In femore suo misit] Lego, insuit.

Unde μαρτυροῦσι & ελεγομένης Nonno dicitur Dionys. Θ. alisque, Bacchus. Vide Eustath. ad Dionys. p. 182. & 287. Edit. Bertrand. Schol. Pindar. ad Olymp. 2. Διὸς ἱππὸς ἐμὲν τῷ μάρτι & Διόνυσος. Schol. Hom. Iliad. ε. 323. Εὐφροσύνη τῷ μάρτι &c. quæ ex Apollod. Lib. 111. descripsit. Gosses Etym. in Ἑρμῃ. Laſſant. Arg. lib. 111. Met. fab. 3. Liberumque conceptum

utero gravida incendio crispis, ac femori suo insuit. Ovidius ipse: Patrioque tener (si credere dignum est) insuitur femori, maternaque tempora complet. Plin. Lib. vi. cap. 21. Nec non & Nysam urbem plerique Indis describunt, montemque Mercuri, Libero patri sacrum: unde origo fabula Jovis femine editam. Adde Curt. Lib. viii. cap. 10. e Maroni] Apud Hyginum cap. 167. Nysa dat nutriendum. Inter socios expeditionum ejus fuit quidam Maro. Eustath. ad Hom. Odyss. 1. pag. 347. ed. Bas. Εἷς ὁ τοῖς τῷ Διωνυσίῳ φέρειν & ἐν Μάρονι εἶς τῷ μὲν Διόνυσῳ παλαιοτέρῳ &c. Is procul dubio fuit Sileni filius. Nonnus enim Dionys. Lib. xiv. tres ejus filios fuisse ait.

Le-

mor sunt ebrietatis genera, id est prima vinolentia, secunda rerum oblivio, tertia libido, quarta infania. Unde & hæc quatuor nomina Bacchæ acceperunt. Bacchæ dictæ sunt, quasi ^f vino vacantes. prima Ino, ^g Ἰνώ. Græce vinum dicimus. secunda Autonoe, ^h quasi Ἀνθροῦς, id est seipsam non cognoscens. tertia Semele, quasi ⁱ σπέρμαλον, quod nos Latine corpus solum dicimus: unde & ipsa genuisse Liberum patrem dicitur, id est de libidine nata ebrietas. quarta Agave, quæ ideo infantiæ comparatur, quod caput filii ^k violenta absceiderit. ^l Liber ergo pater dictus est, quod vini passio liberat men-

Lenæum, Astræum & Maronem. Theophrasto Lib. 11. ad Autolyc. pag. 86. est Ariadnes & Bacchi filius.

[^f *Vino vacantes*] MS. Leid. *bacchantes*. Quomodo & in margine libri sui emendaverat Scriverius. Sed perperam, me judice. B pro V positum est, & addita aspiratio, ubi non desiderabatur; quod peccatum quam frequenter admittant librarii, nemo ignorat, nisi qui nunquam scriptos libros tractavit.

[^g *ὸ Ἰνώ*] Græcè] MS. Leid. *Ino vinum* Græcè vinum dicimus. Sed edd. 6. *ὸ Ἰνῶ* Græcè, Latine vinum dicimus. Scripsisse ita Fulgentium præstatè hollæ. Sed OI ut I protumiatum fuisse ejus ævo nullus dubito.

[^h *Quasi Ἀνθροῦς*] 6. edd. quasi Ἀνθροῦς. Transponendum erat xodentes, & scribendum: Ἀνθροῦς. Schol. Hesiodi in *Op.* pag. 152. ed. Heins. Ἀνθροῦς, ὁ Ἀνθροῦς. rsc. Nilhil muta.

[ⁱ *σπέρμαλον*] Schol. Pind. ad Pyth. od. 3. Σπέρμα ἔστι τὸ μυστικὸν ἢ τὸ μυστικὸν ἢ σπέρμα. ἔστι τὸ βέλανθρον. Καὶ ὁ τὸ σπέρμα, ὁ πῶς τὸ μυστικὸν ἢ σπέρμα. Pertinet Ruo illud ex Anthol. *Abotianæ* *Βλαχ* &c. & ex Catalect. Pithæi Lib. 111. *Βαλάνθρον*, ἢ *Βαλάνθρον* *ἐστὶν ἡ σπέρμα* &c.

[^k *Violenta absceiderit*] Modius ex *Fastis*, *vinolentia*. MS. Leid. & 6. edd. *vinolentia absceiderit*. Glossa: *Sperabat se vitulum occidere, & in loco vituli filium suum interfecit*. Fabulam vide apud Ovid.

III. Met. Servituti ad *Met.* iv. 469 Hyg. cap. 184. Persius Sat. 1. vers. 100. *Et raptum vitulo caput ablata superbo Bassaris*.

[^l *Liber pater dictus est*] Aliud, etymon suppeditat August. C. D. Lib. vi. cap. 4. & vii. 2. *Isidor. Lib. viii. 111. Liberum à liberamento appellatum volunt, quod quasi mares in cotinade per ejus beneficium emissis seminibus liberet, quod idem Liber muliebri & delicato corpore pingitur*. Hæc autem ex Augustino illa Isidorus. Cæterum eum quinque morentur fuisse Liberi, hic Semeles filius ordinis quartus fuit secundum Ciceronem Lib. 1. de Nat. Deor. & Anthol. cap. 9. *Antipellum in transiit ostendat. Liberi, inquit, quinque primus ex Jove & Proserpina. Hic agricola & inventor vini. Secundus Liber est Mercurius & Flora. Suspicio scribendum Melani. Ex Nilo enim natus dicitur Ciceroni. Nihil autem Melo olim dictum. Isidorus Lib. xiii. cap. 21. Nam antea Nilus dicitur Melo dicebatur, dicitur est Euthasio in Periegeten pag. 24. de Platarcho in libello de Flum. p. 92. ed. Maull. ubi Bacchum Indiæ dominum Jovis & Argos facit filium. Tertius dicitur pergit Antipellus de Cubito, qui regnavit in Asia. Ciceroni; de Caprio. Quartus ex Saturno & Semelæ. Ciceroni mater ejus Lunam facit. Sed Luna eadem, quæ Semele. Quod autem patrem fuisse Saturnum vult Antipellus, in eo quæ sequitur ætatem hanc dicitur compari. Quintus Nysæ & Hesione filius. Lege ex Cicerone *Thyone*.*

m Val.

mentes faciat. Indos vero vicisse, quod hæc gens ^m valde sit vino dedita, duobus scilicet modis: sive quod fervor solis eos faciat potatores, sive quod ibi sit ⁿ Seraptenum vinum, vel ^o Meroitanum: cuius vini tanta virtus est, p quo vix licet ebriosus sextarium toto mense bibat. Unde & Lucanus ait:

Indomitum Meroe cogens spumare falernum.

Aqua enim ^q omnino domari non potest. Maroni etiam Dionysius nutriendus datur, quasi Meroni. Mero enim omnis nutritur vinolentia. Hic etiam tigribus sedere dicitur, quod omnis vinolentia ^r feritati semper insistat. Sive etiam, quod vino efferatae mentes mulceantur. unde & ^s Lyæus dicitur, quasi lenitatem præstans. Juvenis vero ideo pingitur Dionysius, quia nunquam ebrietas matura est. Ideo etiam nudus, seu quod omnis ebriosus ^t in-

^m Valde] Valide MS. Leid. Catal. Pith. Lib. 1. *Bellus homo, & valide capitalia crimina ludis.* Vet. Interpr. Job. cap. xxx. 22. *Elifsi meralide.*

ⁿ Seraptenum] MS. Leid. Falernum. Perperam omnino, Legere malim, *Seraptenum.* Corippus Lib. III. pag. 43. *Dulcis Bacchi Muttera, que Sarepta ferat, qua Gaze creasat.* Sidon. carm. 17. *Quaque Sarepteno palmitis missa bibas.* Meminit *Sarepta* etiam Alexander Trallianus. Luc. cap. IV. vers. 26. *Ετε Σαρπητι τ. Σαρπητι.*

^o Meroitanum] Corippus de vinis in convivio Imperiali: *Quæ Meroe, quæ Memphis habet, quæ candida Cypros.* Lucan. x. 160. *Gemmaeque capaces.* Exceperem etiam, sed non *Mareotides* ira, *Nobile sed paucis.* *sentium cui contulit annis Indomitum Meroe cogens spumare Falernum.* Imitatur postremo versu Persium Sat. III. vers. 3. Cæterum quod hec notavit, al. *Mareoticum* Locherus, in eo errat, Diversum à Meroitano vinum *Mareoticum.* Schol. Horat. ed. 37. lib. 1. *Mareotis in Egypto palus est, juxta quam vinum optimum*

nasitur. Unde & nomen accepit, ut sunt & Mareotides alba. Hemistichium Maronis est II. Georg. vers. 92.

^p *Quæ vin licet ebriosus*] MS. Leid. B. A. L. M. & H. *quæ vin quilibet ebriosus.* I. *quod vin &c.* Barthius ad Stat. Tom. II. p. 308. jubet legi: *quod vin licet ebriosus &c.* Rescripserim. *Quæ vin quilibet ebriosus.* H. e. ebriolissimus. Priap. c. 25. *Fures cadere quamlibet valentes,* hoc est, valentissimos. Non attendit Barthius *quæ* pro ut usurpavit identidem à Fulgentio.

^q *Omnino*] MS. Leid. *Omnino.* Quod vocabulum & Quintiliano restituitur in Crepundiis Gebhardus Lib. I. cap. 7. Confer quæ dixi ad cap. II. Lib. I. vers. 107.

^r *Feritati insistat*] Vide notas ad Prolog. Lib. I. Mox pro *quod vin*, quia *vin* MS. Leid.

^s *Lyæus*] Isidor. Lib. VIII. cap. II. *Lyæus dicitur & luvius, quod multis vino membris solvantur.* Lib. XX. cap. 3. *Hoc alii quod nos cura solvat, Lyæum appellant.*

^a intervertendo nudus remaneat, aut mentis suæ secreta
^u ebriosus nudet.

XVI. De Cygno, & Leda.

QUAMVIS in omnibus libidinis amor sit turpior, nunquam tamen deterior erit, quam cum se honorato miscuerit. Libido enim honestatis noverca, dum quid expediat nescit, semper est majestati contraria. ^a Qualis enim divinitas, ^b qui quærit quod esse velit, ne quod fuerat esset. Jupiter enim in cygnum conversus, cum Leda concubuit, quæ peperit ovum, unde nati sunt tres, Castor, Pollux, & Helena. Sed hæc fabula mystici saporem cerebri consipit. Jupiter enim in modum potentiæ ponitur. Leda vero dicta est, quasi ^c λαιδῆ, quod nos Latine aut injuriam, aut convicium dicimus. ergo omnis potentia injuriæ mixta, speciem suæ generositatis mutat. Ideo vero in cygnum conversus dicitur, quod ferant physiologi, quam maxime ^d Melissus Euboicus, qui omnium physiologorum sententias disputavit, hujus generis avem ita convitiis esse plenam, ut ipsa ave clamante, reliquæ aves taceant, quæ præsto fuerint: unde & olor dictus est, quasi ab ^e ὀλωρίας tractum, quod nos Latine injuriam dicimus.

^a Intervertendo] Gloss. dissipando. An scripsit, rem evertendo? Virgil. Æn. II. vers. 1. Postquam res Asia Priamique evertere gentem &c. Sed nihil affirmo. Videtur voluisse imitari Tacitum II. Histor. cap. 95. Novies milles sestertium paucissimis mensibus intervertisse creditur.

^u Ebriosus nudet] Mallem ebriatus. Laberius: Homo ebriatus sanari somno solet. Noster cap. 8. Lib. III. Cum quo ebriato concubuit.

Ad CAP. XVI.

^a Qualis enim divinitas, qui] Modius: divinitas, quæ. Ego præferam lect. Leid. cod. & 6. edd. divinitas ejus, qui.

^b Qui querit, quod esse velit] 6. edd. Qui sit quod esse velit. MS. Leid. Qui quod sit, quod esse velit. Forte pro cætera καυαζήναι suâ quasit scripsit pro querit. quomodo non uno loco hoc verbum exaratum est apud Claud. Mamertum in de Statu Animæ. Supra Prolog. Lib. 1. Dum quæreretur Jupiter, quid magis esse velit, quam fuerat. Vide ibi notas nostras.

^c λαιδῆ] Hortensius ad 1. Æn. Virgil. λαιδῆ ex hoc loco adducit. Fulgentius, inquit, Mythologicis secundo ita interpretatur allegoriam, ut Jupiter aciem imperii signet, & Leda quasi λαιδῆ, τὴν λαιδῆν, injuriam.

^d Melissus Euboicus] Meminit hujus Suidas in voce Γενναῖα, ut ad Palæph. notavit Cl. Tollius. De convitiis & loqua-

mus. ergo quotienscunque nobilitas in injuriam vergit, conviciis misceatur necesse est. Sed quid ex hac reconcipitur, videamus. Nihilominus ovum, quia sicut in ovo omnis sordities, quæ purgari potest in igne, continetur intrinsecus: ita etiam in effectu injuriæ omnis est immunditia. sed ex hoc ovo generantur tres, Castor, Pollux, & Helena. ^fNihilominus seminarium scandali & discordiæ, sicut ante diximus:

§ Et geminum luctum ^h concussit adultera mundo.

Castorem vero & Polluce[m], ⁱ quasi in modum perditionis ponunt, unde & in mari ^k Castorum signa dixerunt, quæ periculum creant. Nam ob hanc rem etiam ambos al-

quacitate cyciorum Virgil. *Æn.* xi. vers. 457. *Quis sensitura rano per stagna loquacia cyeni.* Alii tamen suavem cantum illis adscribunt. Horus Apollo Lib. 11. Hierogl. *Mosicæ senem canis* voluit significare, cynum pingunt. Hic enim senescens canis quam suavissime. Artemidorus Oneir. Lib. 11. cap. 20. *Κύων αἰδρα σημεινὲς μυστῶν, καὶ κυτῶν μυστῶν.* Adde quæ habet Pierius Lib. xxiii. p. 165. ed. Bas.

^e *In igne*] MS. Leid. *In genere.* Gloss. hoc est, in pullis.

^f *Nihilominus*] Modius: *Helena ponitur quasi seminarium.* Sed pro vulgata lectione stat Leid. codex. Nihilominus apud Fulgentium idem est quod *pūta*, videlicet &c.

^g *Et geminum &c.*] Modius: *Quæ geminum luctum concussit adultera mundum.* Quod amplector. Geminus mundus est Asia & Europa. De Helena Seneca Agamem. vers. 274. *Quæ Europam & Asiam paribus afflixit malis.* Corippus Lib. 1. *Omnia restantes gemini commercia mundi.* Propert. Lib. 11. el. 2. *Olim mirabar, quod tanti ad Pergamæ belli Europæ atque Asiæ causa puella fuit.* Schol. Pind. ad Nem. od. 4. *Ἐὶς δὴν διηγεῖτο τὴν παλαιὴν μὲν ἢ οἰκιστὴν, Ἐυεργίην & Ἀσίαν.* Adde Æthic. Cosmogr. Præfat. & quæ ibi annotavit Simlerus. Mundus pro parte mundi, ut apud Propert. 11. el. 3.

Externos quævere in orbe fugam. Ovid. x. Met. 305. *Nostra gratulor orbi.* Secutus ergo eos poeta ille, unde versiculum istum adducit Fulgentius, qui orbem terrarum in Asiam & Europam dividebant. *In divisione orbis terra,* ait Sallustius Jugurth. cap. 16. *plerique in parte tertiâ Africam posuere: pauci, tantummodo Asiam & Europam esse; sed Africam in Europâ.*

^h *Concussit*] Turbavit. Lucanus: *Certatum totis concussi viribus orbis. In commune nefas.* Pseudo-Cyprianus in Laude martyrii: *Partimque orbe concusso natura deficiens ultimi exitus monumenta testatur.* Sallust. Orat. 1. ad Cas. de Rep. Ord. *Orbis terrarum bello concussus.* Curt. iv. 1. *Strepitus armorum, quæ totam Asiam concusserat.* Flor. 11. 15. *Quam urbem concusserat armis.* Vellej. Lib. 11. cap. 78. *Quas (provincias) Labienus magnis mamentis concussit.* Similia sunt, *concutere rempublicam, concutere Romanos* apud laudatum modo Lucanum. Merito ergo de Helena Maro *Æn.* 11. 573. *Trója & patria communi Erinnyes.*

ⁱ *Quasi in modum*] Tò quasi cum non agnoscat MS. Leid. cancellandum censeo. Obtrusum Fulgentio à male feriatâ manu, quæ explicare voluerit, quid esset in modum.

^k *Castorum signa, quæ periculum creant*] Artemidor. Lib. 11. p. 76. Ed. Ald.

alternatim resurgere atque occidere dicunt, quod superbia nonnunquam vivat, ¹ nonnunquam occidat. Unde & ~~ὑψηλότης~~ Græce superbia dicitur. sed ~~ὑψηλότης~~ proprie superapparitio nuncupatur, ^m quod in istis duobus signis, quæ eorum fratrum vocabulo nuncupaverunt, unus superappareat, alter vero vergat: sicut lucifer, ⁿ & antifer. nam Græce Pollux ~~ἄντ' ἑκατόμβην~~, id est à perdendo; & Castor quasi ~~κατὸν ὕστερον~~, id est, malum extremum.

XVII. Ixion.

Qui plus quærit esse quam licet, minus erit quam est. Ixion igitur conjugium Junonis ^a affectans: illa nubem ornavit in speciem suam, cum qua Ixion coiens, centauros genuit. Sicut nihil Latina gratiosius veritate, ita nihil Græca falsitate ornatus. ^b Denique Ixionem dici voverunt, quasi axionem. ~~ἄξιμος~~ enim Græce dignitas dicitur. Dea vero regnorum Juno est, ut pridem diximus. ergo dignitas regnum affectans nubem meretur, id est similitudinem regni. Regnum enim illud est, quod perenniter duraturum est. At vero cui temporis fugitiva vis ^c in-

Ald. ~~Διόσκουρος τοῖς πλοῦσι~~ ~~χειρὴν~~ ~~ἐπὶ~~ ~~ἀντιπλοῖς~~. Horat. Lib. 1. od. 12. contrarium affirmare videtur. Nimirum gemina cum venere, salutaria sunt, & prosperi cursus prænuntia. Solitaria autem gravia, & mergunt navigia. Vide Plin. Lib. 11. cap. 37. *Helena fides* appellatur, cum est solitarium. Confer Etymol. in *Ἀντιπλοῖς*.

¹ Nonnunquam occidat] MS. Leid. ~~ἔ. nonnunquam~~ &c.

^m Quod in istis] Quod sicut in istis MS. Leid. & Modius.

ⁿ Et antifer] Post hæc verba interserit Modius: Ita duo superbi inter se certantes. Pro antifer Tollius noctifer, Scriverius Argifer in margine librorum suorum correxerant. Ego quid heic dicam nescio. Hoc scio, fuisse qui Dioscurus retulerint ad duo hemisphæria, & duos circulos tropicos, ut annotavit Eustath. ad Hom. Iliad. p. 311. ed.

Bal. Arridet tamen non male Tollii conjectura. Noctifer enim lucifero opponitur. Catull. carm. 63. *Nimicam æthereos ostendit noctifer ignea*. Cæterum quod ex Castore & Polluce stellas fecissent, consequens erat, ut & hoc adderent figmento, ἐπὶ ὃ *Ζῆς ἀΐγει εἰς ἀδελφὸν ἑμῆς Ἀνδρῶν Καστορὸν ἑμῆς Πόλυδῶν*. Vide Tzetzen ad Lycophr. p. 20. ed. Steph. Ubi aliter hanc fabulam interpretatur.

Ad CAP. XVII.

^a Affectans] Ita & MS. Leid. & 6. edd. Solæca est oratio. Vide not. ad cap. 8. Lib. III.

^b Denique in floribus vernat. Vide ibi Freinsheym. Salmas. ad Solin. pag. 382. Schultingium ad Declam. Calpurn. xi. Justip. xxv. 2. Curt. Lib. vii. 1.

c In-

ⁱ *invidit*, pinnatifque celerrima raptibus momentaneæ felicitatis figuraspotius quam veritatem ostendens, ventositatis inanem speciem præsumit. Denique ^d *Beatinius* augur dicere solitus erat, diversarum urbium honores ^e *somnialiter* peragi ^f *urbicario mimologo*: & quamvis utraque nihil agere dixerit, tamen hoc Romæ præstare & visus est, quod ex parte quidem veros honores, sed riosos & citius fugitivos. Credo enim quod ^h *Theophili* philosophi sententiam legerat, dicentis, μιμῶς ὁ βίῳ: id est, mimus vita. Nunc ergo fabulam repetamus. ⁱ *Dromocrides* in *Theogonia* ^k *scribit* Ixionem in Græcia primum regni gloriam affectasse, qui sibi centum equites primus omnium acquisivit. Unde & Centauri dicti sunt, quasi centum armati. Denique Centhippi dici debuerunt, ex quo equis mixti pinguntur; sed ideo centum armati: qui quidem Ixion parvo tempore celere regnum adeptus, dehinc regno expulsus est. Unde & eum ad rotam damnatum dicunt, quod omnis rotæ vertigo, quæ superiora habet, modo dejiciat. Ergo ostendere hic voluerunt, quod

^c *Invidit*] *Invidet* MS. Leid. & 6. edd. Sed hoc leve est. Cæterum illud ostendens, quod statim sequitur, solæcam reddit orationem, nisi ad illam *vis fugitiva* referas. Momentaneam illam regni felicitatem efficaciter expressit Apuleius in de Deo Socratis: *Usque ad regni notabilem suggestum & pendulum tribunal evectus est.*

^d *Beatinius*] *Scrivierius*, *Vatinius*. Quomodo & Schottus conjecerat Observat. Lib. 1. cap. 7. quod in MS. invenisset *Batinus*.

^e *Somnialiter*] *Similiter* corrigit in margine Micyllus, quomodo & Schottus conjiciebat Observ. loco modo laudato, & Turnebus adducit Lib. III. cap. 17. Advers.

^f *Urbicario mimologo*] Ita reposui pro *mimologe*, ex MS. Leid. & 6. edd. Agnoscunt eandem vocem Notæ Tyronis pag. 172. & Schol. Juvenal. ad Sat. vi. 275. cui & ad viii. Sat. vers. 191. eam tuto restituendam, ubi illa *Planipennis audit Fabios* explicat *nobiles nani-*

scologos. Lego *mimologos*. *Mimologos*, μιμολόγῳ, ut ὑμολόγῳ dicitur rex David à Theophylacto in Luc. cap. 2. *Mimicum* *scurram* vocat Vopisc. Aurel. cap. 42. Vide ibi Salmast. Est autem *urbicarius* idem quod *urbannus* vel *urbicus*. quo sensu *urbicarium* mare dixit idem interpres ad Sat. v. vers. 93. & *urbicus* poeta Martial. Lib. 1. epigr. 42.

^g *Visus est*] Schottus: *Videō aut vocem defecisse, aut visus est heic redundare*. Sanè later aliquid, tamen nihil variat MS. Leid.

^h *Theophili*] Ita quidem 6. edd. Sed MS. Leid. *Cleoboli* quod esset *Cleobuli*. quomodo in libro scripto & à se inventum testatur Schottus.

ⁱ *Dromocrides*] Ita & 6. edd. MS. Leid. *Drimocrides*. Cl. Tollius ad Palæph. p. 142. ex anonymo mythologo Vossii corrigit *Democritus*.

^k *Scribit*] *Scriptis* 6. edd. & MS. Leid. ut & statim *acquisivit* pro *conquisivit*. Baptista Pius emendat *adscivit*.

quod omnes qui per arma atque violentiam regnum affectant, subito erectiones, subito elisiones sustineant, sicut rota, quæ stabile non habet aliquando cacumen.

XVIII. *Tantalus.*

TANTALUM dicunt^a in lacu inferno depositum, cui fallax aqua gulosis labia titillamentis attingit: poma quoque fugitivis^b cinerescencia tactibus desuper facietenus apparent pendula. ^cErgo huic locuples visus & pauper effectus: ita se illi unda fallax præbet, ut sitiat: ita se poma ingerunt, ut esuriant. Sed hanc fabulam^d Petronius breviter exponit, dicens:

*Nec bibit inter aquas, nec poma patentia carpit
Tantalus infelix, quem sua vota premunt.
Divitis hac magni facies erit, omnia late
Qui tenet, & sicco concoquit ore famem.*

XIX. *De*

[¹ *Elisiones*] Illustravimus eam phrasin ad Hyg. cap. 38. & infr. in not. ad Contin. Virgil.

Ad CAP. XVIII.

^a [*In lacu inferno*] MS. Leid. *in lacum infernum*. 6. edd. *in lacum inferni*. Niti bonâ auctoritate eam constructionem ostendimus ad Hyg. cap. 41. Utitur eadem in hac fabulâ Hygin. cap. 82. Ob id dicitur ad inferos in aquam mediâ sine corporis stare. Vide quæ ad eum locum annotavi, si operæ est.

^b [*Cinerescencia tactibus*] Quasi poma Sodomorum fuissent, de quibus Tertull. Sodom. Nam protinus indice tactum solvit in cinerem, sit vana favillaque pamm.

^c [*Ergo huic*] Corrigit Barthius in Comment. Statianis: Ergo hic locuples visus, & pauper effectus est. Non probo. Prolog. Lib. 1. Ut locupletis t-

Est rigens auri materia sequeretur. Ec Lib. 11. cap. 13. Erat ergo necessitas aurea, & locuples penuria.

^d [*Petronius breviter*] Scriverius correxerat in margine, *Petronius Arbiter*. Haut paulo aliter eduntur hi versiculæ in Fragmentis Petronianis. In MS. Leid. pro *patentia* legitur *pendentia*. Puto legendum, *Nec bibit inter aquas, poma aut fugientia carpit*, vel *nec poma sugacia carpit*. Ovid. 11. Amor. Eleg. 2. *Quærit aquas in aquis, & poma sugacia captat*. Epistol. Heroid. xvii. 181. *Velle quid est aliud fugientia prendere poma*. Apuleius in de Deo Socratis: *Tantali vice, in suis divitiis inops, egens, pauper, non quidem fluentem illum fugitivam captat, & fallacis unda sitim &c.* Confer Horat. Lib. 1. Sat. 1. à quo istam fabulæ hujus accepisse explanationem videri possunt Petronius & Apuleius.

Trq. 11.

G

Ad

XIX. De Proserpina & Endymione.

^aLUNAM ideo ipsam voluerunt etiam apud inferos Proserpinam, seu quod nocte luceat, ^b seu quod humilior currat, ^c & terris præsit, illo videlicet pacto, quod ^d detrimenta ejus & augmenta non solum terra, sed & lapides, ^e vel cerebra animantium, & (quod magis incredibile fit) etiam flætamina sentiant, quæ in Lunæ
 8 cre-

Ad CAP. XIX.

^a Lunam ideo ipsam voluerunt etiam] 6. edd. nihil variant. MS. Leid. ideo voluerunt etiam. Sed lectionem vulgatam rectè habere existimo. Festus Pauli: Balenam belluam ipsam dicunt esse piscicem, ipsam esse cetum. Servius ad Æn. VIII. vers. 4. Et dicunt Theologi ipsam esse matrem Deam, qua terra dicitur. Schol. Stat. Theb. 7. 34. Nam ipsa est Aonia, qua & Ætolia. Prudent. Apotheos. vers. 171. Filius ille hominis, sed filius ipse tonantis. Ita malim ex Vett. edd. quam ille tonantis. Ipse est idem. Vetus interpret Luc. cap. 11. vers. 38. Et hæc ipsa hora superveniens confitebatur Domino. Gr. αὐτῇ τῇ ᾧπα. & XII. 12. Docet vos in ipsa hora. Victor de Persec. Vand. cap. 1. Quod ipso gestum est tempore. Locutus sic quoque Sallustius apud Serv. Æn. 373. Ipsa est enim & major Phrygia. Ad eundem modum τὸ αὐλὸς usurpant οἱ ὁ Gen. XXXVI. 8. Ἡ σὺν αὐλὸς ἰσὺ Εἰδύα. Schol. Horat. Lib. III. od. 22. Ipsa quoque lucifera, quod partibus lucem ferat, unde Lucina à parturientibus invocatur, quod ideo ei datum est, quod prior à Latona matre edita in fratrio Apollinis partu com joverit, & parturienti præstiterit ei obstetricis officium. Isidor. VIII. cap. 11. Ipsam & Lucinam asseverant, eo quod luceat &c. Schol. Germanici, qui ut aliis in locis, ita & heic Fulgentium exscripsit: Lunam, inquit, voluerunt etiam apud inferos Proserpinam &c. quæ te apud ipsum, quam heic legere malim. Totum certè hoc caput in commentaria sua transtulit. Gloss. MS. in 1. Georg. Virg. Scio ei autem dicunt non esse, nisi Deum

(leg. unum Deum) & unam potestatem, qua pro ratione officiorum nostrorum variis nominibus appellatur. Unde eundem Liberum, eundem Apollinem appellant. Item Lunam eandem Proserpinam dicunt. Secundum quos pro Sole Liberum, pro Luna Cererem invocabant. Lunam non aliam esse à Cerere etiam Augustinus tradit C. D. VII. 3. Conferat hoc idem Libera, qua Ceres seu Venus est feminis. Conferendi Eustath. ad Iliad. Hom. pag. 439. Ed. Bas. Servius ad Æn. IV. 511. & Senec. Hippol. vers. 406. & seqq. Adde his, quæ dixi ad cap. 9. Lib. 1.

^b Sive quod humilior] Sen MS. Leid. & nonnullæ edd.

^c Et terris præsit] Post hæc verba interserit Schol. German. Unde & bigam bonum habere dicitur.

^d Detrimenta] Detrimenta mallet Locherus. Augustin. C. D. Lib. v. cap. 6. Et lunaribus incrementis atque decrementis augeri & minui quædam generarum, sicut echinos, & conchas &c. Qua de re videndus Plin. Lib. 11. cap. 99. Gellius VII. 20. Sed ante omnes Apuleius initio Miles. XI. Adde his oculos felium & intestina murium, de quibus Proclus ad Hesiodi H'pæges.

^e Vel cerebra] Nota vel pro & positum. Vide Barth. in Glossatio Mamerti. Nolter infra Lib. III. cap. 10. Per mela & rythmos vel modalos sequetur.

^f Flætamina] Gloss. MSS. in Georg. Virg. Fimus, qui in agros jacitur. Vulgo latamen vocant. Isidor. Lib. XVII. 2. Et dictus finus, quod fiat imus, id est sterus, quod vulgo latamen vocatur, eo quod suo nutrimento lata faciat germina. Hinc letare idem quod iterorare. Vide Pallad. Lib. 1. Tit. 6.

8 cre-

& crementis ejecta vermiculos ^h parturiunt. Hortis ipsam etiam Dianam nemoribusque præesse volunt simili modo, quod arborum & fruticum succo ⁱ augmenta inculcet. Denique ^k crementis Lunæ abscisa ligna furfuraceis tinearum terebraminibus ^l fistulescunt. Nemoribus quoque adesse dicitur, quod omnis venatio [^m plus] nocte pascatur, dieque dormiat. Endymionem vero ⁿ pastorem amasse dicitur, duplo scilicet modo: seu quod primus hominum Endymion ^o cursum Lunæ invenerit, unde & xxx. annos dor-

g *Crementis*] Schol. *Incrementis*. Perperam mutavit heic, quod tamen paulo inferius retinuit: *Crementis* Lunæ abscisa. Infr. Virgil. Contin. Boni crementia. Auctor Tract. de Sinâ & Sion, Quales post crementum etatis sua futuri essent. Gloss. Philox. *Crementa*, αὐξησις. Tertull. de Anim. cap. 51. *Crementa* unguium. Cap. 15. *Crementa*, de *crements*. Addenda hæc illis, quæ Vossius & Borrichius observarunt.

^h *Parturiant Hortis*] 6. edd. *Vermiculos parturiunt. Ortis ipsam etiam Dianam nemoribus*. Schol. German. *Vermiculos parturiant: ipsam Dianam diæam nemoribus volunt*. Sed Sanct. edit. ejusdem, *ortam nemoribus volunt*. Cod. Leid. *Vermiculis parturiunt ortis. Ipsam etiam Dianam nemoribus volunt*. Glossator superscripserat, *scil. præesse*. Existimo scripsisse Planciad. *Vermiculos parturiunt hortis. Ipsam etiam Dianam in nemoribus volunt*. Ortis pro hortis obvium est in MSS. libris. Petron. Fragm. Tragur. *Eodem die incendium factum est in ortis Pompejanis, ortum ex adibus Nasse villici*. Pro Nasse malè ediderunt *nocte*. Lege *Nasse*. Nomen villici est, ut servi apud Martial. ix. 85. *Et dicis modo liberum esse jussi Nasse*; (*Servulus est mihi paternus*.) Pro est mihi mallet Nob. Heinf. is mihi. Græcum est nomen Nastes, & sumptum videri possit ex Hom. Iliad. B. ubi Amphimachi frater ita appellatur, cujus & Aufonius meminit Epit. Heroum xvii. Causam, cur crescente lunâ vermiculos parturiant lætamina, existimem esse humiditatem. Protospatharius ξηρ, in Hesiod. H'μρ. Τ'χότης σελήνης αἵλια σήλας. Hinc ergo Plinius Lib. xviii. cap. 32. *Omnia quæ ca-*

duntur, carpuntur, conduntur, innocentius decrescere Lunâ, quam crescentem sunt. Stercus, nisi decrescere Lunâ, ne tangito. Confer Pallad. Lib. 1. Tit. 34. cujus tamen præceptum est Lib. III. Tit. 1. *Sparso latamine saturetur, quod ejiciendum est Lunâ crescente*.

ⁱ *Augmenta inculcet*] Ita & MS. Leid. & 6. edd. Schol. Germanici, *inducast*. Nihil mutem. Prolog. Lib. 1. *Semina puerigena virginibus inculcantem*. Quænam præterea augeat Luna, leges apud Plin. Lib. 11. cap. 41.

^k *Crementis Luna abscisa*] Proclus in Hesiod. Εργ. B. p. 101. Εἰς ὅππας βλήπνσας, & φθινύσας τιμῶν σελήνης, ἀλλὰ μὴ πανσέληνε, μὴ δὲ αὐξημασύνῃ. ἢ γὰρ τὸ φῶς ὁπίσθους ὑπερτέρε ποιεῖ τὰ δέξασθαι, & δισπύρεσ τιμώμενα αὐτὸς πλεῖ σήλιν.

^l *Fistulescunt*] Schol. *fistulascunt*. Sed alterum est in 6. edd. & MS. Leid. Gloss. exponit, *perforantur*.

(^m *Plus*) *nocte*] Τὸ plus, quod unciis inclusit Commelinus cum 6. edd. etiam MS. Leid. agnoscit. Schol. heic corruptus est: *Quod omnis venatio plus nocte, quam die dormiat*. Corrige ex Fulg. Schol. Theocriti ad Eid. Δ. φασὶ γὰρ ὡς τὸ Ἐνδυμίωνος ἡσάδην ἢ Σελήνην, & αὐτὸ τὸ ὄρεσ τὸ Αἰάτωρον τὸ Καρίας ἐυίτην. Καὶ ἀλλήγηρῶσιν ὡς φιλοζώνησιν ὅν τῇ σελήνῃ σωμαθίζα. ἡμέρας ὅ ὑπνωπεί.

ⁿ *Pastorem amasse*] Schol. Juv. ad Sat. x. vers. 318. *Endymion pastor, quem Luna adamavit*. Fabula est apud Hygin. cap. 271. Serv. Georg. III. 391. Capellam Lib. ix.

^o *Cursum Luna invenerit*] Plin. Lib. 11. cap. 9. *In hoc sidere cognoscendo singula deprehendit hominum primus Endy-*

dormisse dicitur, ^p qui nihil aliud in vita sua, nisi huic reptitioni studuit, sicut Mnaseas in primo libro de Europa scribens tradidit. ^q Sive pastorem Endymionem amasse fertur, quod nocturni roris humor, ^r quem aporria siderum atque ipsius Lunæ animandis herbarum succis insudat, pastoralibus proffit successibus.

dymion: & ob id amore ejus captus fama traditur.

^p *Qui nihil]* Lege cum Schol. German. & MS. Leid. *Quia nihil.*

^q *Sive pastorem &c.]* Verba illa, *pastorem Endymionem amasse fertur*, ut glossema, expungenda censeo.

^r *Quem aporria &c.]* Scribe: *quem*

missa siderum atque ipsius Luna animandis herbarum succis insudat, pastoralibus proffit successibus. Supra Prolog. Lib. I. Humor algens, quem serenis Astra sudant noctibus. Ob hanc ergo aporream reris Luna dicitur in fragmento Astronomico, quod Fulgentio adscribitur in Pithoei Catalectis,

FABII FULGENTII PLANCIA DIS,

Viri Clarissimi,

MYTHOLOGICIARUM

LIBER TERTIUS.

^aINSCIENTIÆ formidolosa ^bsuspectio semper excusandi quærit suffragia: quo quicquid ignorantia ^cincurSIONUM mater peccaverit, id veniæ absolvat petitio, quæ ^dculpas vestire consuevit. Sed quia nunquam ^ede se male æstimat sermo, qui ad amantem judicem mittitur, idcirco meæ simplicitatis negotium tuo Domine purissimo commisi iudicio, ^ffretus, quicquid absurde digestum est, ^gnon ut invidus detrahis, sed ut doctissimus corrigis.

I. Bellerophon.

PROETUS rex uxorem habuit Antiam nomine, quæ
ama-

Ad Prolog. Lib. III.

^a Inscientia] Apuleius Dialogo Hermetis: Perseverante inscitia atque inscientia. Leo Epist. Decret. 4. Licet vix ferenda sit in sacerdotibus excusatio, qua pretendat inscientiam. Minucius Fel. Octavio: Ut me dissimulanter gravius argueret inscientia. Nepos Epaminond. cap. 7. Propter imprudentiam inscientiamque belli.

^b Suspectio] Suspicio. Paulinus ad Ausonium: Duceret in sanctum suspectio falsa parentem. Alii tamen ibi suspicio legunt. Vide Vinetum in Epist. Auson. 24.

^c IncurSIONUM] Gloss. subito advenientium rerum. Melius dixeris incurSIONES heic esse *παρρηγορησις*.

^d Culpas vestire] Gloss. tegere. Palliare diceret Apuleius, cuius illud est:

Nec palliari res tam aperta potest.

^e De se male æstimat] Ita & B. sed A. H. & I. existimas h. e. loquitur, opinatur. Macrob. Saturn. II. 4. Male existimare de Catonis perveraciâ. Vide ibi Pontanum. Interpres Hermæ cap. 10. Bene enim hic de te apud me existimavit. Sed æstimare sapicule poni pro existimare ostendimus in dissertatione de Hygino. Chrysologus Serm. xxxix. *Æstimo hoc dixisse pulsantem.*

^f Fretus, quicquid] Lego cum B. A. H. I. & MS. Leid. fretus quia quicquid &c. Mox cum Scriverio & Tollo. rescripserim detrahes & corriges. Odo raris, nisi obelæ narises, itylum Veteris Bibliorum interpretis.

^g Non ut invidus] B. A. H. I. & MS. Leid. Ut non invidus, Quod si cui magis adriserit, is *non sed*, quod mox sequitur, in sic mutabit.

G 3

Ad

amavit Bellerophontem. cui dum ob stupri causam mandasset, ille noluit, quem marito criminata est. Ille cum ad Chimæram interficiendam misit ^a per socerum suum. Quam Bellerophoni equo Pegaso residens interfecit, qui de Gorgonæ sanguine natus fuerat. Bellerophonta posuerunt, quasi βελήφοντα, quod nos Latine ^b sapientiæ consiliatorem dicimus. ^c sicut Homerus ait:

Οὐχ ἔη πανύχθον ἔδδην βελήφορον ἄνδρα.

id est, nec decet tota nocte dormire consiliatorem virum. Nam & Menander similiter in ^d Disexapaton comœdia ita ait, ^e ΒΟΥΔΗΦΟΡΟΣ ΗΜΕΤΕΡΑΝ ΔΗΜΕΑ ΠΡΟΚΑΤΕΛΑΒΕΣ ΟΡΑΣΙΝ: id est, consiliarie nostram Demea præoccupavisti visionem. Nam ut hoc certum sit, Homerus in fabula ejusdem Bellerophontis ita ait, ἀγαθὰ φρονέοντα δαΐφρονα βέλιδφόντιω, id est, bona cogitantem & sapientissimum consilium. Spernit libidinem, id est Antiam. ἀνίον enim Græce contrarium dicitur: sicut antichristum dicimus, quasi ἐναντίον ᾧ χριστῷ, id est, contrarium Christo. Vide itaque cujus uxor Antia dicatur, nihilominus Præti. Prætos Pamphyla lingua sordidus dicitur, sicut Hesiodus ^h in Bucolico carmine scribit

Ad C A P. I.

^a Per socerum suum] Ita rectè cum Commel. MS. Leid. 6. edd. heic mirificè corruptæ sunt: Iobatē intelligi vult. Vide Hyg. cap. 57.

^b Sapientia consiliatorem] Cur non potius? Sapientem.

^c Sicut Homerus ait] Addunt 5. edd. In B. Iliados. Quæ verba procul dubio è glossâ in textum irrepperunt; certè in principe editione, hoc est, Baptista Pii, non comparent.

^d Disexapaton] Ita cum Commel. exhibet etiam MS. Leid. 6. edd. disexapaton. Turneb. Advers. Lib. 1x. cap. 24. disexapotho. Quem vide. Scripserim ego, Δις ἑξαπατών. eo enim nomine Menandri comœdia laudatur à Suida in Ζάκωρ.

^e Βελήφορ] 6. edd. Βελήφορ ἡμῶν ἔξ μὲ ἀρχαίως ὄρεσιν, id est, consiliarie nostram de meâ præoccupasti visionem.

nem. Sed ut in Commel. heic, ita & in Leid. codice ista leguntur. Demea nomen est κύριον, quod cum divisim legerent de mea, mutarunt verba Græca.

^g Sapientissimum consilium] Legitur versiculus iste Græcus Iliad. Z. 162. Deest in capite, πᾶθ', quod addunt 6. edd. & vertunt, Bona cogitantium sapientissimum consilium. Illud cogitantium conspicias quoque in cod. Leid. perperam omnino. Etiam τὸ consilium mutarem in consiliarium, nisi mox ad eundem modum Bellerophontem interpretaretur bonam consultationem. Schol. Hesiod. in Θούρ. p. 261. ed. Heinf. Βελήφοντιω ὃ τ' ἀνιόντα τὸ δαίνισμα, παρὰ τὸ ἐν τῇ ἱερᾷ βέλιδον. Ἄλλως. Βέλιδον τὸ καλὸν καὶ Βελήφοντιος εἶναι ὁ παρὸν μὲν παύειν τὰ κακά.

^h In Bucolico carmine] Ita & MS. Leid. Edit. Lugd. in Bucolico, omittit al-

dicens: ⁱPEPRIGROSIS TA FULVE ULACTIS MENES EMORUM, id est, sordidus uvarum bene calcatarum ^{*}sanguineo rore. & cujus uxor est libido nisi fordis? At vero Bellerophon, id est bona consultatio, qualem ¹equum sedet nisi Pegasus? quasi ^mpegasæon, id est fontem æternum. Sapientia enim bonæ consultationis æternus fons est. Ideo pennatus, quia universam mundi naturam celeri cogitationum theoria collustrat. Ideo & Musarum fontem ungula sua rupisse fertur. Sapientia enim dat Musis fontem. ob hanc rem etiam sanguine Gorgonæ nascitur. Gorgona enim pro terrore ponitur. Ideo & Minervæ pectore fixa est, sicut Homerus ⁿin tertio decimo ait:

Τῇ δ' ἐπὶ ρῆν Γοργὼ βλοσυρῶπις ἐπιφάνει.

Ergo hic duplex assertio est. Aut enim terrore finito sapientia nascitur, sicut de sanguine, id est de morte Gorgonæ Pegasus, quia stultitia semper est timida: aut initium sapientiæ timor est, quia & magistri timore sapientia crescit: & dum quis famam timuerit, sapiens erit. unde & Chimæram occidit. Chimæra enim, quasi ^{πῦρ}ἔρωτες, id est fluctuatio amoris. unde & Homerus ait, ^{πῦρ καὶ κελαινὸν κρεββάει}). Ideo etiam triceps chimæra pingitur, quia amoris tres modi sunt, hoc est incipere, perficere, & finire. Dum enim amor noviter venit, ut leo fe-

alterâ voce. H. B. M. & I. *Bucolico Indico*. Scriverius in orâ libri sui: Citat Fulgentius ex Hesiodi *Bucolico*, quod nunquam fuit, versum, qui Græcius non est, sed Barbarus, à quodam Afro vel Vandalo pravè imitatus.

ⁱ Pepigrosi] Græca verba omissa sunt in 6. edd. MS. Leid. ea ita repræsentat: Pritos ista fluit talis mene semorum. Casaubonus in Suet. Lib. 11. Animadv. p. 101. restituit: Περίτ' εὐστράαν βορῶν δ' ὅσιν αἰμαλώσι.

k Sanguineo rore] Vinum enim sanguis uvarum. *Baccheus sanguis* Statio. *Αἷμα σαρπλῆς* Eustach. ad Iliad. Hom. p. 234. ed. Bas. Auctor Ovidii Vetulæ: Effundere sanguinis uva Mille modos. Vetus interpres Deuteronom. cap. xxxi l.

14. Sanguinem uva biberent meracissimum. *Αἷμα σαρπλῆς τοῖς* ibidem. & Sirac. L. 16. Ad eundem modum olearum cruor dicitur oleum apud Arnob. Lib. 1. pag. 2. ut *ἐξ αὐτῶν* oleum Nicandro. Cæterum ut heic sanguineum rorem Planciades, ita sanguinis rorem Lucanus, *Bacchi rorem* Sammonicus, *Pluviarum rores & vinum rorem* Arnob. p. 12. *aqua rorem* Apul. Miles. 1. & *fluctuum rorem* iv. *Tepidum rorem* pro lacrymis Ovid. x. Met. 360. dixere. ⁱ Equum sedet] Vide not. ad Hyg. cap. 61.

m Pegasæon] Pegasus ergo Fulgentio significat *πηγῆς αἰών*, fontes sæculi. n In tertio decimo ait] Lapsus est memoria Fulgentius. Legitur Iliad. A. 26.

feraliter invadit: unde & Epicharmus comicus ait, <sup>ο δαμω-
της ἔρωις λειονεία δωμαμφ παλιός.</sup> id est, domitor cupido
leontea virtute p̄pr̄sumptior. Nam & Virgilius in Geor-
gicis tetigit, dicens:

---- *Catulorum oblita leæna*
Savior erravit campis.

At vero capra quæ in medio pingitur, perfectio libidinis
est, illa videlicet causa, quod hujus generis animal sit
in libidine valde proclivum. Unde & Virgilius in Bucol-
icis ait,

--- *Hædique petulci.*

Ideo & satyri cum caprinis cornibus depinguntur, quia
nunquam noverunt saturari libidine. At vero quod dicitur,
Postremus draco: illa ratione ponitur, quia post
perfectionem vulnus det pœnitentiæ, venenumque peccati.
erit enim hic ordo dicendi, quod primum sit in amo-
re inchoare, secundum perficere, tertium vero pœnitere
de perfecto vulnere.

II. ^a Per-

^{ο δαυατης ἔρωι}] Vide Cl. Jac. Tol-
lii ^{ἔρωι}. Κοιμῶμ. pag. 44. Sed ante
omnia Pighium in Hercul. Prodic. pag.
210. de Cupidine æreo leonis exuvio
indormiente, quem visum à se memo-
rat in Ducis Mantuani palatio. Mira ho-
rum verborum est versio Hertelii in
sententiis Epicharmi: *Amoris molli-
ties, leonis robore domanda est.* Helych. Δα-
μωτης. οὐτως ὁ ποταμωτης. Leg. πο-
ταμωτης cum Salmas. Vulgares Lexico-
graphi non agnoscunt vocem illam δα-
μωτης. Unde volebam à primò δω-
μωτης. Anacreon Od. 62. Ο' ὃ ἐ δὴ δὴ
δωμωτης, Ο' ὃ ἐ βεβλῆς δαυατης.

^{p̄ Presumption}] Ita quidem & 6. edd.
& MS. Leid. Rescribendum tamen exi-
stimo *p̄presumptiosior* vel *p̄presumptio-
sior*, ut affectiosè & affectiosius ab affe-
ctio. De quibus Salmas. ad Pallium Terr.
Gloss. Vett. A' δαυατης, *presumptio, con-
tinuacia, temeritas.* Schol. Horat. ad
Lib. 111. od. 4. *Andax. p̄presumptuo-
sus.* Adde notas ad caput ult. Lib. 1.

^{q̄ In libidine proclivum}] A. H. & I.
in libidinem. Sed alterum cum B, M, &

L. agnoscit MS. Leid. nec Fulgentio in-
dignum est. De libidine caprini gen-
eris omnia pervulgata sunt. Vide Serv.
ad Ecl. VIII. vers. 8. Horus Lib. 1. *Pe-
nem secundum significantes hircum pin-
gunt. non autem taurum. Nam hic post
annum integrum tantum coire incipit.
Hircus vero post septimum diem ab ortu
coit.*

^{1 Postremus draco}] Ita quidem cum
Leid. cod. habet quoque MS. Modii.
Sed ipse emendat *postrema draco*, ut
respiciat illud, *prima leo, postrema dra-
co, media ipsa chimæra.* qui versiculus
apud Hyg. quoque legitur cap. 57. &
ab Hieronymo Epistol. Sel. 11. 13. ed.
Canis. tanquam pervulgatus adducitur.
Esse autem Lucretii noravi ad Hygi-
num,

^{2 Quia post perfectionem &c.}] Modius
ex suis MSS. restituit: *Quia post perfe-
ctionem libidinis vulnus det pœnitentia
venenum peccati. Erit ergo hic ordo,
quod primum &c.* Ut heic libidinis
symbolum Chimæram Fulgentius, ita
meretricis facit Horat. Lib. 1. od. 27.
Ubi

II. *Perdica.*

SEMPER delicata consuetudo laborioso fert præjudici-
cium operi, & molliter educata, ^b dum quod non optas
evenierit, pœnitentiam creat. Melius est enim ^c labore
partiliter securiore doceri, quam ex necessitate veniente
repentaliter perterreri. Perdica ferunt venatorem esse.
qui quidem matris amore correptus, dum utrinque &
immodesta ^d libido ferveret, & verecundia novi facino-
ris reluctaretur, consumptus, atque ad extremam ^e tabem
deductus esse dicitur. Primus etiam ferram invenit, sic-
ut Virgilius ait:

^f *Nam primicuneis scindebant fissile lignum.*

Secd

Ubi Schol. vetus: *Quemadmodum supra meretricem mari, ita heic Chimera comparat, quasi multiformi bellue, qua leonis, capra & draconis capitibus emineret; flammis armata, sicut meretrix dolis & incitamentis libidinum.*

Ad CAP. II.

a *Perdica*] MS. Leid. *Fabula Perdicae*. Scrib. *Perdica*. Perperam quoque in Lemmate Epigr. 24. apud Claud. de Polycaste & *Perdicca*. *Perdica* pro *Perdix*, ut *Arcada* pro *Arcas* apud Hyg. cap. 155. *Atlanta* pro *Atlas*. apud nostr. Prol. Lib. 1. *Tripoda* pro *tripus*. Lib. 1. cap. 6. Tzetzes in Hesiod. E'p'p. O'is'p'od'zo. Tē O'id'ip'od'z. Δ'ν'ν' δ'z' d'ei'az f' O'id'ip'od'z f' O'id'ip'od'z, & O'id'ip'od'z, διαλύσ' I'ων'ν. ἔστ' δ'ε & i'p'oz δ'z' d'ia, o' O'id'ip'od'z, & π' o' O'id'ip'od'z, & o' O'id'ip'od'z. *Antipoda* pro *antipodes* in Scholiis MSS. in 1. Georg. Virg. *Alopidam* in Cœnâ Cypriano adscripta: quod frustra in *alopidem* mutat Rigaltius. Rectius *turpitudinem* in *torpedinem*, & *sexatilem* in *saxatilem* mutasset. Probus in Catholicis: *Legi, hic Oedipodes huius Oedipode. Nam si Oedipos declinaverimus, genitivo dis facies &c.* Pertinet & huc *Pubeda* quod apud Capellam & in Glossis Isidori legitur pro adolescente. quanquam scribendum esset *bupada* ex

Gr. β'p'ad'z. Sanè *bubeda* inveni in Vett. membranarum Capellæ. Festus in B U L I M A M. Hinc est, quod grandes pueros *bupadas* appellant. Confer not. ad Prol. Lib. 1. & cap. 15. quæque dixi in Differtatione de Hygino.

b *Dum quod &c.*] Modius: *Dum si- cut optas non evenierit, pœnitentiam creat.*

c *Labore partiliter &c.*] Modius: *Laborare particulariter, laboreque securiore doceri.* Commelinianam lectionem, quam Leid. codex firmat, non temere rejecerim. Certè *partiliter* rectum puto. Arnob. Lib. vi. *Partiliter nusquam Deus est, sed ubique totus.* Firm. Astronom. Lib. 11. cap. 18. *Partiliter exposita.* Sic & *partile* pro divisibili posterior ætas posuit. Claud. Lib. 1. de Stat. An. cap. 18. *Tunc localem mihi eandem vel partilem persuadebis.* Confer Glossar. Barthii. Gloss. Isid. *Partiliter, divise, per partes, distributè.*

d *Libido ferveret*] *Libidine* ferveret Modius. MS. Leid. *Dum utramque, & immodesta libido &c.*

e *Tabem*] 6. edd. & MS. Leid. *labem*. Labes est ruina. Maro Æn. 11. 97. *Hinc mihi prima mali labes.* Præfero tamen *tabem*, quod inferius ad maciem pervenisse dicatur.

f *Nam primi*] Versus hic legitur 1. Georg. In Leid. cod. superscripta erat altera lectio, vel *primum*, quam & à

G 5

se

Sed ut § Fenestella in Archaicis scribit, hic primum venator fuit: cui cum ferinæ cædis cruenta vastatio, & solitudinum vagabunda errando cursilitas displiceret, ^h plusquam etiam videns ⁱ contheroletas suos, id est Actæonem, ^k Adonin, Hippolytum, miserandæ necis functos interitu, artis pristinæ affectui mittens repudium, agriculturam ^l affectatus est. ob quam rem matrem quasi terram omnium genitricem amasse dicitur. Quo labore consumptus etiam ad maciem pervenisse fertur. & quia cunctis venatoribus de pristinæ artis opprobrio detrahebat, ferram quasi ^m maleloquium dicitur reperisse. Matrem etiam Polycastem habuit, quasi polycarpen, quod nos Latine multifructam dicimus, id est terram.

III. Actæon.

^a CURIOSITAS semper periculorum germana, detri-

se in Mediceo aliisque antiquis exemplaribus inventam testatur Pierius Valerianus.

§ Fenestella in Archaicis 16. edd. & MS. Leid. Fenestella Martialis. Savaro censet illum esse Martialem, cujus Lib. ix. ep. 14. mentionem facit Sidonius. Giraldu Part. 11. Dial. 18. ex uno nobis duos facit. *Fabulam*, inquit, *hoc loco saltem attingit, cuius & Fenestella & Martialis meminit.*

^h Plusquam etiam] Ita A. H. I. & MS. Leid. in quo glossa: *plusquam una pars, id est magis.* B. M. & L. *Plusque etiam.* Sed ne sic quidem satis congrua oratio. Esset, si ita scripsisset, *insuperque etiam videret.* Nihil tamen mutare ausim. Vide quæ animadvertimus infr. ad cap. 8.

ⁱ Contheroletas] Vox hybrida est. Græcè dicas, *συμβηολῆται*, ut *μαγνολῆται*, quo Jovem epitheto ornant Poëtae. Si addiceret antiquus aliquis codex, mallet *Contheroetas*. *Θηροτῆν* enim venator. *Θηρολῆται* non putem inveniri.

^k Adonin] MS. Leid. *Adonem* rectè. *Adon* enim A fris illis Capellæ & Arnobio, ne de aliis nunc dicam, idem qui *Adonis*.

^l Affectatum est] Ita quidem M. L. I. & MS. Leid. Sed B. A. & H. *affectatum*

est. Quod esse melius haud asseveraverim. Nam passivam formam habentia sæpe activè poni multi multis exemplis pridem ostenderunt, ut notavi ad Hygin. cap. 273. ubi habes *certati sunt.* & cap. 274. *belligeratus est.* Vetus interpres Exod. cap. 16. *Murmurati estis.*

^m Maleloquium] Malim *maliloquium* cum 6. edd. quod & firmat Leid. cod. Sic *saliloquium*, *multiloquium*, *terpiloquium*, *parciloquium* apud Apulej. Lib. v. Miles. *vaniloquium* apud Donat. ad Eun. Act. 11. sc. 1. vers. 10. & Chrysolog. Serm. xiiii. *Sparciloquium* apud Tertull. de Resurrect. Carn. cap. 14. *Inaniloquia* apud Vet. Interpr. potter. Epist. ad Timoth. cap. 11. vers. 16. aliaque passim legas. Sed *maleloquium* editum quoque apud Schol. Stat. ad 1. Theb. vers. 171. *In dignitate regiæ positos maleloqui veneno perstringere.* Opinor & hoc corruptum. Tertull. de Spectac. Neque enim oculos ad concupiscentias sumptimus, neque linguam ad *maliloquium*, & aures ad receptaculum *maliloqui*. Hieron. ad Celantiam: *Credulas animas maliloqua lingua dissociat.*

Ad CAP. III.

^a Curiositas] H' πολυαρεσμοσύνη. Gloss. Labbzi, *Curiosus*, πολυαρεσμοσύνη.

b No-

trimenta suis amatoribus ^b novit parturire quam gaudia. Actæon denique venator Dianam lavantem vidisse dicitur: qui in cervum conversus, à canibus suis non agnitus, eorumque moribus devoratus est. ^c Anaximenes (^d qui de picturis antiquis differuit) libro secundo ait, venationem Actæonem dilexisse: qui cum ad maturam pervenisset ætatem, consideratis venationum periculis, id est quasi nudam artis suæ rationem videns, timidus factus est: ^e inde & cor cervi habens. unde & Homerus ait, οἰνοβαρὲς, κυνὸς ὀμῶν ἔχων, κεραδ' ἔχων, id est, ebriose, ^f oculos canis habens, & cor cervi. Sed dum periculum venandi fugeret, affectum tamen canum non dimisit: quos inaniter pascendo pene omnem ^h substantiam perdidit, ob hanc rem à canibus suis devoratus esse dicitur.

IV. ^a De

^b Novit parturire quam gaudia] Subaudi magis. Terent. Prol. Eun. Si quisquam est, qui placere se studeat bonis quam plurimis. Familiaris Græcis ea ellipsis. Psalm. iv. Α'γαθὸν πισθίνας ἐπὶ κύριον, ἢ πισθίνας ἰσ' αὐτοῦ. Nazianz. Θέλω τῷ κυνὶ σπλάγχμιν, ἢ σπλάνῳ πρὸς. Notavimus istum Hellenis. in Fulgentio jam superius ad Prol. Lib. i. & cap. i. Lib. ii.

^c Anaximenes] Ita & MS. Leid. Perperam *Anasimenes* exhibent 6. edd. Anaximenes multiplex, nulla Anasimenis sit mentio apud veteres. Alium à philosopho fuisse censet Malincrotius Paralipom. pag. 4. Cæterum Anaximenis ratio, ideo in cervum singi transfiguratum Actæonem, quod ingravescente ætate timidior factus sit, nimis frigida videtur Pierio Valeriano Hieroglyph. Lib. vii. Petendum potius ex historiâ censet, quâ cornutum esse editum quidam tradiderint Actæonem. Quâ de re consul. Plin. Lib. xi, cap. 37. Varro per canes intellexit adulatores, cum scriberet: Crede mihi, plures domus cervi comedere, quam canes. Quod si Actæon occupasset, & prius suos ca-

nes comedisset, non nugas saltatoribus in theatro faceret.

^d Qui de picturis] Quinam præter hunc Anaximenem de picturis scripserint, docebit te Vossius libro de Graphice pag. 36.

^e Inde & cor &c.] 6. edd. Unde & cor cervi habere dicitur. Leid. cod. qui in cæteris cum Commel. facit, habet etiam unde. Quid si ita distinguas? *Factus est inde, & cor cervi habens.*

[^f Oculos canis habens] Horus Lib. ii. *Eos qui in oculis sanguinem habent, impudentes vocant: unde Hæmerys: Ο'νοβαρὲς &c.* Timiditatem lepidè notat Tertull. de coron. Milit. cap. i. *Novi & pastores eorum in pace leones, in prælio cervos.*

^g Inaniter pascendo] Immaniter legere nos jubet Prææus ad Apul. Apolog. p. 142. Non accedo. Inaniter pascit canes, quicumque eos pascit, cum præ timiditate venari non audet.

^h Substantiam perdidit] Ita & Palæphatus hanc fabulam interpretatur. Alii canes de adulatoribus accipiunt, ut modo dicebam.

Ad

IV. ^a *De Hero, & Leandro.*

AMOR cum periculo sæpe concordat: & ^b dum ad illud solum natat quod diligit, nunquam videt, quod expedit. ἔρως enim Græce amor dicitur. Leandron vero dici voluerunt, quasi λύσις ἀνδρῶν, id est solutionem virorum. Solutio enim viri amorem parturit. Sed natat nocte, id est in obscuro tentat pericula. Hero quoque ^c in amoris similitudine fingitur. Lucernam fert. ^d Et quid aliud amor, nisi flammam ^e ferat, & desideranti periculosam viam ostendat? cito tamen extinguitur, quia juvenilis amor non diu ^f perdurat. denique nudus natat, illa videlicet causa, quod suos & affectores amor & nudare noverit, & periculis sicut in mari jactare. Nam extincta lucerna, ^h utriusque mors est procurata maritima: hoc in evidenti significans, quod in utroque sexu vapore ætatis extincto, libido commoritur. In mari vero mortui feruntur, velut in humore frigidæ senectutis. omnis enim ⁱ caloratæ juventutis igniculus torpidæ veteris ætatis ^k algefcit in senio.

V. ^a *De*

Ad C A P. IV.

^a *De Hero*] MS. Leid. *Fabula Ero & Leandri.* Herus debebat scripsisse. Talia sunt & *Argo* & *Callisto* gignendi causa apud Hyg. cap. 14. & 224. ubi complura diximus, quæ huc faciunt.

^b *Dum ad illud solum natat*] MS. Mod. *notat.* unde ipse deleat *ad.* Sed pro lectione Commel. stant 6. edd. & MS. Leid.

^c *In amoris similitudine*] Ita & Leid. cod. & 6. edd. Sed Modius ex suis membranarum emendat: *In amoris similitudinem fingitur lucernam ferens.* 6. edd. ferre. Sed ut Commelinus edidit, ita hæc & in Leid. cod. cum leguntur, tum distinguuntur.

^d *Et quid aliud &c.*] Leid. cod. *Quid aliud amor, nisi & flammam &c.*

^e *Ferat*] 6. edd. & Modius fert, & mox ostendit. Præfero Comael, lectionem,

quam & Leid. codex repræsentat. ^f *Perdurat*] Mod. *durat.* Et mox, *denique Leander nudus &c.*

^g *Affectores*] B. A. H. M. L. *affectatores.* I. *Affectatores.* Præfero *affectatores*, quod & in Leid. codice visitur. Supr. II. 4. *Quod nudos sibi affectatores dimittat.* Quamquam Salmast. ad Hist. August. pag. II. 109. 110. 111. *affectionem tyrannidis pro affectione diei observat.*

^h *Utriusque*] Modius, *utriusque.* Longo *utriusque* cum Leid. cod. quod ut ἀμφω *αὐτῶν*, ita Fulgentii *αὐτῶν* *αὐτῶν* convenientius.

ⁱ *Calorata juventutis igniculus*] Apul. vi. Met. *Prima juventutis caloratos impetus freno quodam coercendos existimavi.* Vid. ib. Pricæum.

^k *Algefcit in senio*] Tò in non habeat Modii membranæ. At habet Leid. cod. & 6. edd.

Ad

V. ^a De Berecynthia, & Atti.

DECEPTA Græcia credulitate dæmonum potius quam deorum, nunquam deterius diis suis ^breponeret, quam ut eorum matrem veterinosam anum, non solum puerilem amatu, ^cquantum etiam ^dfingerent. & zelotypam. ^eTantum enim zeli succensa anus invidiosa flagrauit, quæ nec suis utilitatibus furiosa pepercit, ut unde fructum sperabat libidinis, illud ^fveterana succideret metrix. Et quamvis apud muliebres animos libido obtineat.

Ad C A P. V.

^a De Berecynthia & Atti] MS. Leid. *Fabula Berecynthia & Atti*. Secundum Servium ad *Æn.* ix. 82. *Berecynthia* sine aspiratione esset scribendum.

^b Reponeret] Gloss. *detraheret*. Explica potius, *gratiam referret*. Juvenal. Sat. I. vers. 1. *Nunquamne reponam Vexatus toties ranci Theſeide Codri?*

^c Quantum etiam] A'vā τῷ verum etiam. Xpōis est Fulgentiana. Confule indicem.

^d Fingerent] Ita cum 6. edd. etiam MS. Leid. Non nescio satis Latine dici *Gracia fingerent*. Quia tamen præcessit *reponeret*, mallem *fingeret*. Rescribo ergo, *quantum etiam fingeret Zelotypam*, tametsi timide. Ecce enim & vetus interpres Marc. cap. 9. ita loquitur apud Chrysol. Serm. 11. *Confestim omnis populus videns Jesum stupescens est & exprocerunt*.

^e *Tantum enim zeli succensa*] Sic cum Commel. & 6. edd. etiam MS. Leid. Arridet tamen magis zelo. *Tantum est tantopere, in tantum*, quomodo Cyprianus, Prudentius, Æthicus, Dictys, Scho!. Juvenal. Sat. vi. 295. *Vetus interpres Genes. cap. xli. vers. 19. alique id genus scriptores loquuntur laxissime, & Græci eis τῷ τῷ usurpant*. Nec refugit Plinius eam locutionem, cum scripsit Lib. x. cap. 60. *In tantum emolliuntur*. Et Lib. ix. cap. 22. *In tantum mirabili multitudine*. Eua-
grius in vicâ S. Antonii: *In tantum patiens erat*. Salvianus de Provid. Lib. iv. *In tantum apud plurimos nomen hoc*

parvi penditur. Sic in quantum, pro quantum Æthicus sub finem Cosmog. *In quantum vigilantia nostra investigare potuit*. In aliquantum pro aliquantum Dictys Cretensis cum aliis locis, cum Lib. iii. *Tum rex, ubi in aliquantum revolvit spiritum*. Restituenda eadem Cassiod. Variar. Lib. viii. epist. 10. *ubi nunc editum visitur: Confictus virorum fortium matris tela reppulit, nec semper tutus fuit, qui cum numero hoste contendit: unius forsani illius solertem eliditur: qui multis restitit, a parte, quâ non credidit, vulnus excipit: quæ tantum ei nunc sunt gloriosa, quantum tunc habuere periculi*. Pro *reppulit* legendum ex Vet. Cod. cujus excerpta penes me sunt, non *respuit*. Pro *eliditur* præterea *elnditur*. Ad hoc *restitit* pro *restitit*, & in tantum pro tantum. Sequitur mox, *zelo succensa*. Chrysol. Serm. xii. *Succendit invidia, cupiditas inflammat*.

[*Veterana succideret metrix*] Augustin. C. D. Lib. vi. cap. 7. *Atys pulcher adolescens ab eâ dilectum & muliebri zelo abscissus*. Lactantius Lib. i. cap. 17. *Eundem cum pellice deprehensum excitis virilibus, semimasculum reddidit*. Minucius Octavio. *Cybele Dindyma pudet dicere: quæ adulterum suum infelicitate placitum, quoniam & ipsa deformis & vetula, ut multorum Deorum mater, excensit, ut Deum faceret eunuchum*. Alii semet castrasse ipsum Aetyn volunt, ut Catullus carm. 64. & Sallust. de diis cap. 4. Gloss. Nom. Βερεκίνη, πεταλαίωψ, Petron. *Veteranus latro*.

neat regnum, tamen etiam & in invicta libidine zelus obtinet dominatum. Berecynthia enim mater deorum Attin puerum formosissimum amasse dicitur, quem zelo succensa castrando ^h semimasculum fecit. Quid sibi ergo in his Græcia sentire voluerit, edicamus. Berecynthiam dici voluerunt, ⁱ quasi montium dominam. Ideo matrem deorum, quod ^k deos nuncupari præ superbia voluerunt. Ideo in Olympo habitantes, quasi excelsos ac superbos. ideo & dæmonas nuncupant secundum Homerum, ^l qui dicit, *μὴ δαίμονας ἄλλους*, id est ^m post deos alios. *δῆμος* enim Græce populus dicitur. is dicitur unus: & quia populos subdere cupiebant, & soli super populos esse, dæmones dicti sunt. Ideo & apud Romanos ⁿ Indigetes, quasi nihil indigentes. Ergo Berecynthiam montibus præesse di-

xc-

^g *In invicta libidine*] MS. Leid. *etiam victa libidine*. edd. 6. *etiam invicta libidine*. Commel. lectio satis mihi proba videtur.

^h *Semimasculum*] Semivirum, ut nec converteretur in foeminam, nec vir relinqueretur. Priapum contra pulcrè penilibus peculiarum ventūsse *nimis masculum* dixit Augustin. C. D. Lib. vi. cap. 9. Auctor Ovid. *Vetula: Eunuchus porro, cum non sit femina, non vir, Non animal, non planta, quid est? non est sine vitâ. Ergo quid esse potest? nihil esse potest nisi monstrum.*

ⁱ *Quasi montium dominam*] Aliter fabulam interpretatur Sallust. *ἀπὸ δὲ τῶν* cap. 4.

^k *Deos nuncupari præ superbiâ voluerunt*] 6. edd. *per superbiâ*. Sed nec sic Latina est oratio. Suspicio scripsisse, *Deos se nuncupari &c.*

^l *Qui dicit*] *Dum dicit* MS. Leid.

^m *Post Deos alios*] MS. Leid. B. A. H. & I. *cum Deos alios*. At in margine, *cum diis aliis*. Versus Homeri exstat Iliad. A. 222. *Δῖος μὴ δαίμονας ἄλλους*, h. e. *ὅτι τῆς θεῆς ἄλλους*, ut rectè Scholiaſtes; *ad Deos alios*. *Ὅσους ὃ δαίμονας καλεῖ Περσευμένης* heic Fulgentius. Deinde *δαίμων* à *δαίω* dicitur, quasi *δαίμων*, ut docent Græcorum Magistri.

Schol. modo laudatus: *τῆς θεῆς, ὅπως δαίμονας. ἡμετέροι γὰρ ἐῖς τοῖς πατέρων αὐτοῖς εἰσι.*

ⁿ *Indigetes*] Vide Festum in *Indiges*. Serv. ad *Æn.* xii. 794. Turneb. Lib. xix. cap. 29. Glossarium editum à Barthio Advers. Lib. xxviii. 19. *Indigetes dii, quorum nomina non audebant proferre*. Lactantius *genios* interpretatur dæmonas Lib. ii. 14. *Omnes*, inquit, *estiatim domos occupant, ac sibi geniorum nomen assument. Sic enim Latino sermone dæmonas interpretantur*. Plura vide apud Tzet. ad Hesiod. p. 41. ed. Heins. Cyprian. ad Demetr. *Consentit Plato, & unum Deum, ceteros angelos vel dæmonas dicit*. Qua de re videntur Apul. in de Dogm. Plat. pag. 8. ed. Elmenhorst. Confer quæ dixi ad Hyg. cap. 139. Gloss. MSS. In Virgil. i. Georg. *Indigetes qui præsent singulis civitatibus, ut Minerva Athenis, Juno Carthagenensibus*. *Indigetes propriè sunt dii ex hominibus facti, quasi dii egentes, abusive omnes generaliter, quasi nullius rei egentes. Alii indigetes propriè interpretantur, quorum proprium nomen uti indigemus, ut dii penates; item Lares, qui dii contra sonantes, quorum singularia nomina nesciuntur*. Confer omnino Athenag. Legat, pro Christian. pag. 25. Schol. Eurip. pag. 19. ed. Steph.

o Ver-

xerunt quasi^o verni cynthos. Cynthos enim Attica lingua flos nuncupatur: Punde hiacynthus dicitur, quasi ἱάνω-
 30, quod nos Larine solus flos dicimus, quasi omni-
 bus perfectior. Nam & Epicharmus ita ait: ἡ περὶ χρύσαλον
 35, ἢ καὶ ἀπὸ τοῦ χρύσου. id est, flori-
 gera corona, atque è litoribus procedit chrysalus. Itaque
 florem quamvis quilibet amet, tamen^r abscindit, ut Be-
 recynthia in Attin fecit. ^sathis enim Græce flos dicitur,
^tut Sosicles Atticus in libro Theologumenon, quem ap-
 pellavit, scribit: Matrem deūm, in modum potentiaē
 voluerunt poni: unde Cybele dicitur quasi κύβητος βέβαιον,
 id est gloriae firmitas. unde & Homerus ait: ἡ κύνεος
 κύβητος ἡ ὀπάει. Cui Jupiter gloriam donaverat. Ergo
 *ideo

o Verni cynthos] Coniunctim 6. edd. Bernicynthos. MS. Leid. Vernicantos. Sed hæc nugacissima sunt.

p Unde hyacinthus] MS. Leid. Unde & hiacynthus dicitur, quasi hios cynthos. Unde faciendum videtur ἱός κύβητος. ἱός enim veteribus Græcis erat unus. Sed nugatur Fulgentius. neque enim ἱάνωτος, sed ἱάνωτος Græcis dicitur. Deinde quis dixit κύβητος idem esse quod κύβητος? Lexic. Cyrill. ἱάνωτος κύβητος, vaccinem.

q Παιχέριος &c.] MS. Leid. Cinctus iste si foras probe beiris albus, id est, Floriger & coronatus atque ebrius processit Crisaltus. Græca videntur ita fuisse exarata: Κωνοειδὲς & στεφανώ-
 30 ποσειδῶνα χρύσαλον. Pro ποσειδῶνα, Scriverius substituebat παρὰ αἰών. Cæterum Chrysalus, Chryses, Chrysis, Chrysalis servorum & ancillarum in Comœdiis sunt nomina.

r Abscindit] MS. Leid. abscidit MS. Leid. Apulej. v. Miles. Nodum cervicis & capitis abscede. Augustin. C.D. Lib. vii. cap. 26. Alienis manibus potius occidi, quam suis abscidi potuerant. Abscidi verbum est posterioris ætatis scriptoribus familiarissimum. Vide Heinl. ad Prud. A potheof. vers. 945. & quæ nos notavimus ad cap. 2. Lib. 1. Nec tamen vetustissimis ignotum fuit, ut ostendit ad Scribon. Largum pag. 164. Rhodius. Servius in hac fabulâ a rege, qui cum stuprare vellet, amputata pue-

ro verenda scribit.

s Athis Græcis flos dicitur] Immo αἴ-
 30 30 non Αἴθης dicitur. Interim verum est Porphyrium voluisse Attin florem denotare ἀλλήροκος. Cæterum Attis heic habet MS. Leid. & 4. edd. quomodo & apud Servium ad Æn. ix. vers. 116. Catullum, Ovidium hoc vocabulum exaratur. Atys est apud Augustinum, Aem apud Varronem. Vet. Inscript. apud Ald. Orthogr. pag. 14. Archigallus matris Deum magna Idea & Attis &c. Et in ædibus Petri Donati Cardinalis Cæfii, ut testatur Ciofanus ad Ovid. Metam. x. Quis colitis Cybelen, & qui Phryga plangitis Attin &c. Capella Lib. 11. Atys pulcher item, curvi & puer almus aratri. Lege Attis ex MS. Leid. Bibl.

t [Is Sosicles] MS. Leid. cum 6. edd. Sosides. d pro cl posuit, opinor, librarius. Ponenda est ante hæc verba παλεια στήλη. Non enim Attici hominis est dicere Attin Græcè denotare florem.

u Ὀπάει] Ὀπάειος emendaverat in libro suo Scriverius. Non probō. Septem locis legitur apud Homerum κύβητος ὀπάει. nusquam ὀπάειος. Sed nec ὀπάει in hemistichio isto invenitur apud eum. Scripsit forte Fulgentius, πάλαι, vel πάλαι Zōis κύβητος ὀπάει. quorum alterum Odys. T. 161. alterum Iliad. P. 566. habetur,

x Ideo.

* ideo turrata pingitur, quod omnis potentia elatio sit in capite. Ideo & leonum currui præsidens, quia omnis potentia etiam virtuti dominatur. Ideo & multiplici veste, quod omnis potentia ornata sit. Sceptrum etiam fert, quod omnis potentia vicina regno sit. Ob hanc rem etiam mater deum dicta est. illud nihilominus ostendere volentes, quod sive Indigetes, sive dii, sive dæmones apud antiquos à divitiis dicti sunt. ergo potentia divitum mater est. unde & Homerus Agamemnonem considerans ait,

Ως μήκερ Α' τείδη, κρηνηλὺς, ὀλβιόδαιμον.

Nec non etiam Euripides y consimilans Tantalum Jovi in tragœdia Electra ait:

Ο' γδ' μακράει, καὶ ὅντιν' οὐκ ἴδω τόχαι,
Διὸς πεφυκὼς, ὡς λέγεται, πάνταλ', ἡ κερυφῆς.

id est, Beatus ille, nec a invideo fortunas ejus, b Jovis æqualis, ut dicitur, Tantalus. Ergo potentia gloria semper & amore torretur, & livore torquetur: citoque abscidit quod diligit, dum tamen c amputet illud, quod odit. Denique omnis nunc usque potentia nescit circa suos diuturnum servare affectum: & quod amaverit cito, aut

x Ideo turrata] MS. Leid. Ideo & turrata. Et paulo inferius, nec non &. Aliter hæc Cybeles insignia interpretatur Servius ad Æn. 111. 113.

y Consimilans] Ita & MS. Leid. Simulare, simillacra, assimilare furcillis & Latio exturbat summus vir Joh. Fred. Gronovius Diatrib. ad Stat. Sylv. Lib. 1. cap. 6. Inveniuntur tamen crebro in deterioris notæ scriptoribus, ut forsitan non tam librariis, quam eorum ævo sint imputanda. Willeramus Paraphr. Cantici Salom. Hec quoque non agnis, sed consimilabitur hadis. Et post paulo: Forma tui colli nitet assimilata monili. Ne de Apuleio nunc dicam, cujus in Indice consulendus Elmenhorstius, etiam in Aufonio epigr. 67. adsimilas. 118. adsimilata ediderunt nonnulli. Haud tamen scio quam rectè. Priore enim loco adsimulas. posteriore adsimulata repræsentat Stoeriana editio. Simulare est similem esse auctori Tractatus de Sinâ & Sion: Vides ergo in He-

braicâ veritate non sibi simile.

z Κορυφαί] Hoc alterius versus principium est, ut rectè observavit in argine libri sui Scriverius. Κορυφαίς ἐστὶν τὰ ἀπὸ τοῦ κεφαλῆς πύργον habet Euripides. Michael Psellus in Tantalī Anagoge: Δειμαίνῃ ἄβι τῶν ἐξ ὀφθαλμοῦ πατρῶν, ἅπερ ἀθανάτοισι ἀσπίς καὶ λαοῖσι ἀπὸ κρημνῶν, καὶ μακρόν τι ἐκείνη ἐπαρκεῖται κεφαλῆς, οὐδὲν τῷ μέλειν κατέλειπε, ὃ κατέλειπε δὲ.

a Invideo fortunas] Vide de eâ construct. Sciopp. Paradox Litterar. Epist. 4.

b Jovis equalis] Imo Jovis filius est Διὸς πεφυκός. Romanus Tragicus Diomedes laudatus Lib. 111. Jove procreatus est, ut perhibent, Tantalus, Ex Tantalō Pelops, ex Pelope autem patrus Atreus, qui nostrum porro propagat genus.

c Amputet illud] Amputetur Leid. cod.

Ad

aut zelando amputat, aut fastidiendo horrescit. Ideo & Attin dici voluerunt quasi *ἰδοῦ*. *ἰδοῦ* enim Græce consuetudo dicitur. Ergo quantuscunque amor sit potentibus, stabilis esse non novit.

VI. De Psyche, & Cupidine.

APULEIUS in libris Metamorphoseon hanc fabulam planissime designavit, dicens esse in quadam civitate regem & reginam, habere tres filias, duas natu maiores, esse temperata specie: juniorem vero tam magnificæ esse figuræ, ^a quæ crederetur ^b Venus esse terrestris. Denique duabus majoribus, quæ temperata erant specie, ^c connubia venere. illam vero, veluti deam, non quisquam amare ausus, quam venerari pronus, atque hostiis ^d sibi met placare. Contaminata ergo honoris majestate Venus, ^e succensa invidia, Cupidinem petit, ut ^f in contumacem formam se veriter vindicaret. Ille ad matris ultionem ad-

ven-

Ad CAP. VI.

^a *Qua crederetur*] Ita & MS. Leid. & I. *Qui* A. B. H. ut M. L. & Beroaldus in hac fabulâ, quam Apuleio præfixit. Credo scripsisse *quo crederetur*; non quod sit altero Latinius, sed quia Fulgentio convenientius, qui prope innumeris locis *quæ* pro ut usurpat.

^b *Venus terrestris*] *Μυῖα* de Heroine: *Αἰὼν Κόρη* *αἰαῶνα*. Et post paulo: *ἡν διαπαινή Κόρη*.

^c *Connubia venere*] *Αἰὼν* *ἔ* *evenere*, quomodo Salmasius scribi heic vult ad Solin. p. 11. Dubito an necessaria sit ista correctio. Phædrus Lib. 11. 11. *Majus ne veniat malum*. Ovid. Eleg. de Nuce: *At postquam platanis sterilem præbentibus umbram Uberior quavis arbore venit honor*. Petronius: *Magna loquor, quidvis nummis presentibus opta, Et venit, clausum possidet arca forem*. Corrigit *eveniet* Scriberrius. Non accedo. Sed pro magna quin legendum sit *parva* nullus dubito. Salust. Jug. cap. 8. *Ultero illi & regnum & gloriam venturum*. Cyprian. Lib. 14. epist. 4. *Pressura istius tam turbidam vastitatem secundum peccata nostra venisse*. Et post paulo: *Imo vero nec venissent patribus hæc mala*. Columbanus Tom. 11.

Monostich. vers. 6. *Impleat ipse Dei, qui vult sua vota venire*. Vide ibi annotata à Cl. Daumio. Gregor. Dial. Lib. 11. cap. 5. *Cuncta, quæ illi erant ventura, prænuñciavit*. Hyg. Astron. 1. cap. 8. *Quod cum ventat in hac definitione &c.* Vetus interpres Josue cap. xxiii. vers. 15. *Sicut ergo implevit opere, quod promissit, & prospera cuncta venerunt*. Adde his, quæ congesti ad Prolog. Lib. 1. Accedit præterea huc, quod simplex pro composito frequenter usurpet hic scriptor. Sic *vanescere* pro *evanescere* habes Lib. 11. cap. 6. *Crementa* pro *incrementa* Lib. 1. cap. 19. Nec abhorruerunt alii ab eâ enallage. *Vanescere* pro *evanescere* habes quoque apud Lactant. Lib. 111. cap. 1. *Ferre* pro *auferre* apud Virgil. Ecl. 1x. *Talia sunt & vertere à Deo* pro *avertere*, *sumus ferre* pro *efferre*, *radere* nomen pro *eradere*, *pilare* pro *expilare*; quæ in veteribus observavit Casaub. ad Spartian. p. 75.

^d *Sibi met placare*] 6. edd. *Deprecari*. unde *deplacare* facit Modius. Quod nunc moneo etiam disertim legi in cod. Leidensi.

^e *Succensa invidia*] Cap. 5. *Zelo succensa*. Vide ibi Notas.

^f *In contumacem formam vindicaret*]

H

I. a.

ventans, visam puellam adamavit: pœna enim in affectum conversa est, & [ut] magnificus jaculator ^h ipse se suo telo percussit. Itaque Apollinis denunciatione iubetur puella in montis cacumine sola ⁱ dimitti, & velut ferilibus deducta exequiis, pennato serpenti ^k sponso destinari. Perfecto jamque ^l choragio puella per montis declivia Zephyri flantis leni vectura delapsa, in quandam domum auream rapitur, quæ ^m preciosa sine precio, sola consideratione, laude deficiente, poterat ⁿ existimari. Ibi que vocibus sibi tantummodo servientibus, ignoto atque ^o mansionario utebatur conjugio. Nocte enim adveniens maritus, ^p Veneris præliis obscure peractis, ut ^q invisus ^r verspertinus advenerat, ita in ^s crepusculo incognitus etiam

Latinissime dictum. Sallust. Catil. cap. 6. *Sapienter vindicatum est in eos.*

^g Et (ut) magnificus jaculator] Agnoscunt vò ut cum 6. edd. tum MS. Leid. Forte tamen mutandum est in ille. Apulej. Lib. v. *Et praeclarus ille sagittarius ipse me telo meo percussit.*

^h Ipse se] Ipse sese MS. Leid.

ⁱ Dimitti] Desisti, ut habet Apuleius, apud quem hoc Apollinis legas responsum Lib. iv. *Montis in excelsi scopulo desiste puellam, Ornata mundo funerei thalami. Nec speres generum mortali stirpe creatum, Sed sævum atque fœvum, ripereamque malum &c.*

^k Sponso destinari] Sponsa lego cum Leid. cod.

^l Choragio] Glossa interlinearis: *puellari vel virginali funere.* Sed in margine: *Choragium dicitur à choro, ubi puella & infantes ludunt & cantant.* Imo choragium à χοράγος dictum. Propriè ea vox notat apparatus scenæ, ut docet Festus. Sed quin ad alia etiam rectè transferatur, dubitandum non est. Cicero iv. Rhet. ad Herenn. *Choragium gloria pro apparatu.* Quod si attendisset Fulgentius, non scripsisset in libello de Priic. Serm. *Choragium dicitur virginalis funus.* Sumsit id vocabulum ab Apuleio. Ita enim ille Lib. iv. *Jam feracem nuptiarum miserrime virgini choragium firmitur.* Et Lib. ii. *In ipso momento choragii funebis.*

^m Pretiosa sine pretio] Gloss. *Quam nullus dignè laudare poterat, nec esti-*

mare quanti esset pretii. Haussit & hæc ex Apulej. Miles. Lib. v. *Jam castra partes longè lateque disposita domus sine pretio pretiosa.*

ⁿ Existimari] MS. Leid. *astimari.* Quod præfero.

^o Mansionario] Gloss. *hospitali, non continuo.*

^p Veneris præliis] Leid. cod. *Veneriis.* Gloss. *libidinosis.* Alterum est in Apuleio: *Primisque Veneris præliis velatus &c.*

^q Invisus] Scriverius & Tollius, *invisus.* Ita sanè in hac fabula Apuleius Miles. v. *Quidam introcessit & cantavit invisus.* Tertull. Lib. i. advers. Marcion. *Mirande virtutis opus invisumque facta.* Vetus interpret Siracidarum cap. xli. vers. 18. & xx. 32. *Sapientia abscondita & thesaurus invisus, quæ utilitas in utrisque?* Gloss. *Αόρατος*, *invisus.* Chrysologus Homil. xxxvi. *Si sic rediisset invisus.* Apulej. Apolog. *Qui cum adversum me eas literas promeret, invadit profecto cupiditate ledendi, si quid mihi ex illis fietret criminisum, id mihi secum esse commune.* h. e. non vidit, ut Pricæus vult, quem vide.

^r Verspertinus] H. e. vesperi. Proba est locutio. Horat. Epod. xvi. *Nec verspertinus circumgemis ursus ovile.* Epist. 6. Lib. i. *Gnavus mane forum, & verspertinus pete tellus.* Sat. 4. Lib. ii. *Si verspertinus subito te oppresserit hospes.* ^s Crepusculo] Pro diluculo posuit, nec sine auctoritate meliorum.

tiam discedebat. Habuit ergo ^tvocale servitium, ^uventosum dominium, nocturnum commercium, ignotum conjugium. Sed ad hujus mortem deflendam sorores adveniunt: montisque consensu cacumine, ^xgermanum lugubri voce flagitabant vocabulum. & quamvis ille conjunx lucifuga sororios ei comminando vetaret aspectus, tamen consanguineæ charitatis invincibilis ardor maritalile ^yobumbravit imperium. Zephyri ergo ^zflabrantis auræ anhelante vectura ad semet ^asororios perducit affectus: earumque venenosis consiliis de mariti forma querenda consentiens, curiositatem suæ ^bsalutis novercam arripuit: & facillimam credulitatem, quæ semper deceptionum mater est, postposito cautelæ suffragio, arripuit, denique credens sororibus, se marito serpenti conjunctam, velut bestiam interfectura, novaculam ^csub pulvinar abscondit, lucernamque modio contegit. Cumque altum soporem maritus extenderet, illa ferro armata, ^dlucernamque modii custodia eruta, Cupidine cognito, dum immodesto amoris torretur affectu, scintillantis olei desputamento maritum succendit. Fugiensque Cupido,

mul-

^tVocale servitium] Gloss. Verba illius audiebat, sed ipsum non videbat. Apuleius: Voces ancillas habet, & ventis ipsis imperat.

^uVentosum dominium] Gloss. interlinearis, instabilem. In margine autem; quia vento veniebat. Unde apparet legisse glossatorem illum, dominum. Sed perperam, ut apparet ex verbis Apuleji modo adductis.

^xGermanum vocabulum] Codex Leid. Germanam. Gloss. vult subaudiri per. Sed germanum vocabulum pro germana vocabulum, ut sororios aspectus pro sororum hoc ipso capite habes, recte habet. Vocabulum est nomen, quo quis appellatur. Apulej. Lib. III. Miles. Eodem mecum vocabulo nuncupatur. Ovid. III. Fast. 512. Tu mihi juncta toro, mihi juncta vocabula sumes. Vocamen eodem sensu usurpat So in. cap. XI. Quibus a sono clariore vocamen datur.

^yObumbravit] Contempsit mariti imperium. Gloss.

^zFlabrantis aura] vi. edd. & Beroald. flagrantis. Perperam. Flabrare pro flare posuit, ut recte interpretatur gloss. sa codicis Leid. Flabra venti sunt Apulejo. Inde flabrare formatum, & flabralis apud Prudent. Apotheos. vers. 845. Ita à flabellum finxit constabellare Tertull. in de Spect. cap. 25. Gloss. Vet. Flabello, jmi?o.

^aSororios affectus] H. e. sorores. Affectus eleganter dici illos, quos singulari affectu prosequimur, ostensum jam aliis. Vide Savaron. ad Sidon. Lib. VI. epist. 4. Livineium ad Pancyr. VII. cap. 10. Salmast. ad Volcar. Cassium cap. 7. Vetus tumulus in Catal. Pith. Lib. III. Affectus omnes possidet iste lapis.

^bSalutis novercam] Hostem. Propert. IV. el. 5. Et volucris nidis esse noverca suis. Consule Indicem.

^cSub pulvinar] Ita & MS. Leid. 6. edd. sub pulvinari.

^dLucernamque modii custodia eruta] Ita & 5. edd. MS. Leid. Lucernamque

multa super curiositate puellæ increpitans, domo extorrem ac profugam dereliquit. Tandem multis ^e jactatam Veneris persecutionibus postea, Jove petente, in conjugium accepit. Poteram quidem totius fabulæ ordinem hoc libello percurrere, ^f qualiter & ad infernum descenderit, & ex Stygiis aquis ^g urnulam delibaverit, & Solis armenta vellere spoliaverit, & seminum germina confusa discreverit, & de Proserpinæ pulchritudine particulam moritura præsumperit. Sed quia ^h hæc saturantius Apuleius pene duorum continentia librorum tantam falsitatem congeriem ⁱ enarraverit, & ^k Aristophontes Athenæus in libris, qui Dysarestia nuncupantur, hanc fabulam enormi verborum circuitu discere cupientibus prodidit: ob hanc rem supervacuum duximus ab aliis digesta nostris inferere libris, ne nostra opera aut propriis ^l exularemus officiis, aut alienis ^m addiceremus negociis.

modio custodi eruta. Mod. Lucernaque. Quod flagitat sanè syntaxis. Forte scripserat, *Lucernaque modio custodi crepta.* Apulej. Miles. v. *Ceca tenebra custodiâ liberatâ lucernâ.* Baptista edidit: *Lucernaque modio custodita eruta.*

^e *jactatam*] *jactata* Modius & 6. edd. nec non Beroaldus, qui præterea post *to petente* cum B. interserit *captivum.* MS. Leid. stat. ita Commelino.

^f *Qualiter*] Utuntur eâ voce non tantum Augustinus, Cyprianus, Orosius, Chrysologus, Gregorius, & id genus alii scriptores, sed & Martialis Lib. 1. epigr. 104. Imo Ovidius quoque 1. Amor. El. vii. vers. 58. Herod. ix. vers. 128. Celsus Lib. 1. p. 6.

^g *Urnulam delibaverit*] *Urnulam libaverit* Mod. Sex edd. *undam delibaverit.* Perperam. Apuleius: *Sic acceptam cum gaudio plenam urnam Psyche Veneri citata retulit.*

^h *Hæc saturantius Apuleius*] Pessimè sex edd. *Saturantius & Apuleius.* quasi *Saturantius* scriptoris esset nomen. *Saturantius* est *uberius*, *plenus*, ut rectè explicat glossa cod. Leid. Ad eundem modum *saturantius* *satisfacere* dixit in Virgil. Continent. *Satiatè dicere* Tertullianus, ut observavit Salmas. ad Solin. p. 416. Inveni & ego apud eundem Libr. de Anim. cap. 46.

Quinione voluminum satiatissimè exhibebit. Turbare tamen *to hæc mihi à primo videbatur*, & pro *to* non suo loco positum, reſingebamque, ne solœca esset oratio, *Quia saturantius Apuleius, & pene &c.* Nunc melius imbutus lectione Fulgentii, observo per appositionem dici *hæc tantam falsitatem.* Geminum prorsus & germanum est illud in Virgil. Continent. *Saturantem hæc*, inquam, *in libro physologo.* quem nuper edidimus *de medicinalibus causis*, & *de septenario & novenario numero*, omnem arithmetica artis digessimus rationem. Adde not. ad Prolog. Hygin. Astron.

ⁱ *Enarraverit*] Ita & 6. edd. & Beroald. Præterea tamen *enarravit*, quod exhibet cod. Leid. cum sequatur proximo membro *prodidit.* Non ignoro tamen etiam alterum posse exemplis defendi.

^k *Aristophontes*] Ita & MS. Leid. Editi partim *Aristophantes*, partim *Aristophanes*, quomodo & Beroaldus habet.

^l *Exularemus*] Gloss. *abigeremus.* *Exulare* activè sumsit. Vide not. ad Hyg. cap. 26. Victor Histor. Vandal. Lib. 11. *Fratrem vero Theodoricum, post occisionem & filii, nudam atque destitutum similiter exulavit.*

^m *Addiceremus*] Ita & I. sed A *addi-*

ciis. ^aSed is, qui fabulam legerit, in nostra hæc transeat, sciturus quid sibi illorum falsitas sentire voluerit. Civitatem posuerunt ^o[quasi] in modum mundi, in qua regem & reginam velut deum & materiam posuerunt. quibus tres filias addunt, id est carnem, ^pultroniætatem, quam libertatem arbitrii dicimus, & animam: $\psi\chi\eta$ enim Græce anima dicitur, quam ideo juniorem voluerunt, quod corpori jam factæ postea inditam esse animam dicebant. Hanc igitur ideo pulchriorem, ^qquod & à libertate superior, & à carne nobilior. huic invidet Venus, quasi libido. ad quam perdendam ^rCupidinem mittit. Sed quia cupiditas est boni & mali, cupiditas animam diligit, & [ei] ^svelut in conjunctione miscetur: ^tquam persua-

³ *diceremur.* M. L. H. & Beroald. *adiceremus.* M. L. H. & Beroald. *adiceremus.* Quod glossator explicat *adjunderemus.* Rectè ille quidem. Nam *adocere*, *comicere*, *subjicere* semper per i simplex exhibet ille codex. Sic in Vet. inscriptione, quam Pithæus Catal. Lib. iv. pag. 122. & Scottus Itinerar. pag. 277. publicarunt, *Centenas adicit numero crescente coronas.* Corippus Lib. 1. *Exequiis adicit solito plus dona paternis.* Sen. Herc. Fur. vers. 434. *Adice &c.* Thyest. 727. *Adicitque fratri.* Plura dixi superius cap. 4. Lib. II. Arridet tamen heic magis *adiceremus.*

ⁿ*Sed is, qui fabulam*] MS. Leid. *Sed dum is &c.* Forte scripserat, *sed tamen is.*

^o*[Quasi] in modum*] Tò *quasi* à Commel. cancellatum non habet Leid. cod. Agnoscunt tamen 6. edd. & Modius.

^p*Ultroniætatem*] Tò *αυλεξιας*, *αυλεξιας γυναικα*, ut appellat Basil. orat. II. in Adam. Finit à τὸ *ultroniæ*, ut *dubietas* à *dubius* Marcellin. Lib. XXI. & Haimo Homil. in diem Ascens. *Serietas* à *serius* Aufon. Parental. 2. *medietas* à *medius* Macrobi. II. Somn. Scip. cap. 1. & Apulej. pag. 47. *Nimietas* à *nimius* Fulg. Ruspens. Epist. I. Gregor. Dial. II. cap. 25. Apulej. pag. 43. ed. Elmenhorst. Schol. Horat. 1. od. 9. Sed alii *ultroneus* scribunt. Pseudo-Cypr. de Sing. Cleric. *Nisi ultroneum se ipsum non videntibus offerat ly-*

men. In quo libro & *dimidiætas* invenias à *dimidiu*.

^q*Quod & à libertate &c.*] Faciunt heic cum Commel. MS. Leid. B. A. H. & I. M. autem & L. *Quod & à libertate superior & carne nobilior.* Modius unâ voculâ auctius: *Quod ea & libertate &c.* Quam lectionem cenfeo præferendam. Nam à *carne nobilior* dici non potest, nisi qui carnem habet. Sed anima carnem non habet. Cyprianus in de Bon. Pudic. *Generosus de patre, generosior de innocentia.*

^r*Cupidinem*] *Cupiditatem* Modius. Aliud agebat, cum hoc præferret, nec attendit τὸ *Venus*, quod præcessit.

^s*Velut in conjunctione*] Modius & 6. edd. *in conjunctionem.* Sed pro Commel. stat Leid. codex. *Conjunctio* heic est conjugium. Jungi enim dicuntur, qui matrimonio copulantur. In veteretumulo, cujus inscriptionem exhibet Pithæus Catal. Lib. III. *Me pater ex matre genuit, mihi jungitur illa.* Ovid. ix. Met. 550. *Sed qua cum tibi sit junctissima, junctior esse Expetit, & vincolo tecum propiore ligari.* Forte melius *conjunctionem* heic accipias pro *concubitu*. Schol. Horat. ad Lib. 1. od. 23. *Jam matura & utripotens conjunctione apta.* Eodem sensu τὸ *conjugium* venire interdum ostendimus ad Hyg. Mythol. cap. 14.

^t*Quam persuadet*] Modius, *cui persuadet*

suadet, ne suam faciem videat, id est ^u cupiditatis delectamenta discat. unde & Adam, quamvis videat, nudum se non videt, donec de concupiscentiæ arbore ^x comedit. ^y Neve suis sororibus, id est carni & libertati, de suæ formæ curiositate perdiscenda consentiat: sed illarum compulsamento percita, lucernam ^z de sub modio eiecit, id est desiderii flammam in pectore absconsam depallat, visamque taliter dulcem amat, ac diligit. quam ideo lucernæ ebullitione dicitur incendisse, quia omnis cupiditas quantum diligitur, tantum ardescit, & peccatricem suæ carni configit maculam. Ergo quasi cupiditate nudata, & ^a potenti fortuna privatur, & periculis jactatur, & regia domo expellitur. Sed nos, quia longum est, ut dixi, omnia persequi, tenorem dedimus sentiendi. Si quis vero in Apuleio ipsam fabulam legerit, ^b nostra expositionis materia, quæ non diximus, ipse reliqua cognoscit.

VII. De

suadet. Non est necesse. Vide notas Cl. Schefferi ad Petron. Fragment. Trag. pag. 208. Goldast. ad Dosit. pag. 46. Nolter supra Lib. 11. cap. 5. *Quæ enim persuasit.*

^u *Delectamenta discat*] Lege, non discat cum Leid. cod.

^x *Comedit*] *Comedat* Mod. & MS. Leid.

^y *Neve suis sororibus*] Modius: *Jubet ergo Cupido, ne Psyche suis sororibus &c.*

^z *De sub modio*] Modius, Leid. cod. & Beroald. divisim, *De sub modio.* Sed hoc parum refert. Vet. Interpr. Luc. xvii. 24. *Sicut fulgur cornescans de sub celo.* Ambros. Hexaem. Lib. 1. cap. 3. ex Jerem. cap. li. *Peribunt à terrâ & desub celo isto.* Cyprianus Sermon. de Christi Nativ. *David de post fatantes accipitur.* Quæ verba sumit ex Vulgat. vers. Psal. lxxvii. vers. 76. Interpretēs lxx. Εἰς τὸν οὐρανὸν ἀναβήσας ἐκ τοῦ οὐλοῦ. Tantum non ad verbum totum psalterium Latinum ex versione ἡδὲ ὁ est expressum. Inscript. Vet. apud Gruter. pag. 717. *Ab ante oculis.* Flor. Lib. 11. 3. *Desub Alpibus.* id est, *desub ipsis Italiae faucibus.* Gloss. Perf. ad Sat. v. vers. 12. *Desub dextro ve-*

niens super sinistram ponitur. Sic *desuper* apud Cyprian. ex Joan. xix. *Nulam haberes adversus me potestatem, nisi data tibi esset desuper.* Apuleius Dialogo Hermetis: *Desuper adveniens.* Vetus interpres Psalm. xlii. 5. *Advocavit celum desursum.* Leg. Salicâ Tit. 58. *De infra illam ecclesiam aliquid tulerit.* Cyprianus orat. quam sub diem passionis suæ dixisse fertur: *Tege me ab ante metum domini.* Et in libello de Sing. Cleric. *Si de foris expugnans vis muris expellitur.* Psalm. xlii. 15. *Omnis gloria filia regis ab intus.* Marc. vii. 23. *Omnia hæc mala abintus procedunt.* Lucas Euang. cap. xi. apud Chrysol. Serm. 39. *Et ille deintus respondeat.* Noster libello de Prisc. Serm. *Eo quod de intus premant.* Vide ibi plura, & apud Vossium de Vit. Serm. p. 801.

^a *Potenti fortunâ privatur*] Modius: *potenti virtute privatur.* MS. Leid. *Potenti fortunâ nudata.* Putes scripsisse, *potenti fortunâ nudatur.* Horat. l. Epist. 3. *Furtivis nudata coloribus.*

^b *Nostre expositionis materia*] Modius: *nostra expositionis materia, quæ non diximus, reliqua consentire cognoscit.*

Ad

VII. *De Peleo, & Thetide.*

THE TIDEM dici voluerunt aquam; unde & Nympha dicta est. Hanc Jupiter, quasi deus, conjungit Peleo: *πῆλδς* enim Græce, Latine lutum dicitur. Ergo terram cum aqua commixtam volunt homines genuisse: unde & Jovem cum Thetide voluisse concumbere dicunt, & prohibitum esse, ^a ne majorem se genuisset, qui eum de regno expelleret. Ignis enim, id est Jupiter, si cum aqua coeat, aquæ virtute extinguitur. Ergo in conjunctione aquæ & terræ, id est Thetidis & Pelei, ^b discordia sola non petitur: ^c illa videlicet causa, quod concordia est utrorumque elementorum, ut homo gignatur. Nam & ^d competentia ipsa indicat, quod ^e Peleus ut terra, id est caro; Thetis ut aqua, id est humor; Jupiter, qui utraque conjungit, ignis, id est anima. Ergo in conceptione hominis ex elementorum ^f jugalitate tres deæ (& ut supra diximus) tres vitæ certant. Nam & discordia malum aureum jecisse dicitur, id est cupiditatem: illa videlicet causa, quod in malo aureo est quod videas, non est quod comedas: sicut cupiditas novit habere, non novit frui. Omnes etiam deos Jupiter ad nuptias dicitur convocasse, illa de causa, quod putarent pagani singulas partes in homine deos singulos obtinere. ut Jovem ca-

put,

Ad CAP. VII.

^a Ne majorem se genuisset] Vide Lactant. Placid. Argum. Met. Lib. xi. cap. 7. Hygin. Astron. II. 15. & fab. 54. Lactant. Firm. Lib. 1. cap. 11. Serv. ad Eccl. vi. 42.

^b Discordia sola non petitur] Majusculâ literâ à capite pingi debebat. Eridem enim intelligit. Hyg. cap. 92. *Jovis, cum Thetis Peleo nuberet, ad epulum dicitur omnes deos convocasse, exceptâ Eride, id est, discordiâ.* Vide ibi annotata à nobis. Eandem intellexit divam epigrammatarius Lib. iv. Catal. Pith. de malis Matianis: *His contempta deum genit discordia mensa, Prodidit atque urbem bis Briseida suam.* Pro mensa cenfeo reponendum *mensa, Discordiarum*

idem quod discordia. Unde plurale discordia. Calpurnius Ecl. i. vers. 57. *Publica diffudit tacito discordia ferro.*

^c Illa videlicet causa] Modius ex suis libris emendat: *Discordia sola non petitur, quod concordia utrorumque elementorum homo gignatur.* Barth. ad Stat. Tom. III. 1613. cæteris servatis: *Quod concordia opus est &c.* Leid. codex nihil mutat.

^d Competentia] Gloss. convenientia.

^e Peleus ut terra] Modius: *Peleus est ut terra.* Et mox jacit pro jecisse dicitur.

^f Jugalitate] Gloss. conjunctione. Pseudo-Cypr. de Sing. Cler. *Ut ipsa conjugalitas ignoretur.*

^g Ut supra diximus] Nempe Lib. II. cap. 1.

H 4

h Cin-

put, Minervam oculos, Junonem brachia, pectus Neptunum, ^h cinctum Martem, renes & inguina Venerem, pedes Mercurium; sicut ⁱ Democritus ^k in Physiologumenon scripsit. Unde & Homerus ait;

Ὅμῆρος καὶ κεφαλῶν ἱκελὸν διὰ περικεφαλαίῃ
Ἀρεὶ δὲ ζώνην, στήρην δὲ ποσειδάωνι.

id est, Caput & oculos similis Jovi fulmine delectanti; Marti cingulum, & pectus Neptuno. Nam & Tiberianus in Prometheo ait, deos singula sua homini tribuisse. Denique natum Achillem, velut hominem perfectum, mater in aquas intinguit Stygias, id est durum contra omnes labores munit. solum ei ^l talum non tinguit, ^m nihilominus illud physicum significare volentes, quod venæ, quæ in talo sunt, ad renem & femorum, atque virilium rationem pertineant. unde & aliquæ venæ usque ad pollicem tendunt. ⁿ quod tractantes & physici, & mulieres ad

^h Cinctum] Gloss. locum vel cingulum esse dicebant. Vide Isidor. Orig. Lib. xix. cap. 33. Gloss. Vett. Ζώνη, cinctum. Succinctum, ὑποζώνη. Lumbare appellat Vulg. Interpres Jerem. cap. xlii. & aliis locis. Cinctorium renium, & cingulum lumborum Esai. cap. xi. Heic pro parte corporis accipitur, ut Ζώνη interdum apud Græcos. Vide Etymol. in eâ voce, & Junium de hac ridiculâ gentium opinione dissertantem Animadvers. Lib. iv. cap. 12. Hinc ergo cinctus hominem strenuum notabat Romanis, ut discinctus imbellem & ignavum.

ⁱ Democritus] Lege Democritus, quomodo & Junius hoc loco olim legit. Notarant idem in margine librorum suorum Scriberius & Tollius. Solerius in de Pileo Sect. 1. Democridem perperam nominat. Democritus Physicus dicitur à Vitruvio Lib. ix. cap. 7.

^k In Physiologumenon] Subaudi libris. Sic Lib. ii. cap. 10. Unde & Ovidius in Metamorphoseon ait.

^l Talum non tinguit] Vide Hygin. cap. 107. & quos ibi laudamus auctores. Tò tinguere pro tingere, ut anguere pro ungere archaicum est, ut ex Varrone, Celso, Catone, & aliis ostendit Rhodius ad Scribon. Largum p. 125. Sic

urguet presentis Tarni ex Virgil. adducit Vetus Comment. Juvenal. ad Sat. xiv. vers. 63. Idem ad vers. 280. ejusdem Satyræ. Ut si verbum candens in aquâ tinguas. Schol. Horat. od. 23. Lib. iii. Tinguet cervicem soceres pontificum. Chrysologus Sermon. vii. Ungue caput tuum. Tertull. de Res. carnis cap. 8. Caro unguetur, ut anima consecratur. Et de Monog. cap. 7. Qui in Christo tinguntur, Christum induerunt.

^m Nihilominus illud] Modius: Per hoc nihilominus &c.

ⁿ Quod tractantes & Physici] Gloss. quam rem exponentes. Forſan non malè. Tractare est docere. Cyprian. Lib. iv. epist. 21. Quod collectam fraternitatem non videat, nec tractantes episcopos audiat. Præfat. exhortat. ad Martyr. Ut non tam tractatum meum videar tibi misisse, quam materiam tractantibus præbuisse. Inde tractatores dicti expositores & interpretes in Exposit. Symboli, quam eidem adscribunt nonnulli. Chrysol. Serm. xl. Sermone nostris & tractatus replicatur & habeatur intenti. h. e. expositionis. Sed Schottus Observat. Lib. i. cap. 7. legit, Quod tractantes inde Physici. Mallet, si quicquam sit mutandum, Quod tractantes est physici, h. e. ob quod tractantes eas

ad obtinendos partus, & ° ischiadicos eodem P phlebotomant loco. Nam & emplastramentaticum, quem

stifi-

venas. Aufonius epigr. 72. *Traxavit que manum videtur, ut tetigisset. Tentare venas* Ovid. dicit in Fab. Pygmalionis Met. x. Lib. & Sueton Tib. cap. 72. *Esset ergo trahere* heic *ψαλαγάν*. Gloss. Nomicæ: *Τεχνικῶς τε, ψαλαγάν τε*. Physicos dici medicos nihil mirum. Nam morborum curatio & rerum natura contemplatio sub iisdem auctoribus nata est, ut loquitur Celsus Præfat. Lib. 1. Hinc ergo noster Continent. Virgil. *Physiologum librum* appellat, quem de medicinalibus causis ediderat.

o *Ischiadicos*] *ἰσχιακούς* Græci appellant. Aliiter *Ischiaci* dicuntur, quomodo *Ischiacos* heic representant 4. antiquæ edd. Vide Gell. Lib. iv. cap. 17. Sunt autem *ἰσχία τὰ πρὸ τῆς οσφύος ἐξ ἐκείνων τῆς μεσῆς ὅσα, ἐν οἷς ἔχονται τὰ ἰσχρὴ ὅσα*, ut ait Schol. Theocrit. ad Eid. vi. Sed MS. Leid. habet *Sciaticos*. Gloss. *Scia enim femur dicitur, unde sciatici, qui ibi infirmantur*. Atque ita omnino credo scripsisse Fulgentium. Nam & Theodorus medicus *sciaticum morbum* dixit pro *Ischiadicum*. *Sciaticam* vocat interpretes Byn-gizæ. *Ischiam* Apulej. cap. 23. Sic *schias* pro *ischias* est apud Capellam, & *χίον* pro *ἰχίον* in Vett. Glossis, observante Vossio in Commentariis de vitiiis Sermon. & Salmas. ad Pall. Tertull. p. 133. Ad eundem modum *scara* pro *ἰσχαρ* dicitur à junioribus medicis. *Strio* pro *histris* in Glossis Isidori. *Spania* pro *Hispania* in Chron. Gothorum Isidori, Anonym. Cosmog. p. 37. ed. Godofr. Plutarch. libell. de Fluv. Stephanum de Iberiâ, & in Epistol. Paul. ad Roman. cap. 15. Tale etiam est *scra* pro *hystera*, de quo Reines. ad Fragm. Petron. Tragur. Cæterum *sciasin* vocat morbum *Ischiacorum* Macer ille nescio quis Lib. 1. cap. 2. *Sic sciasin curat, sic sumptum menstrua purgat*. cap. 8. *Sciasin quam Græco nomine dicunt*. Eodem capite & *stera* pro *hysteram* habes: *Dicitur atque stera causas siccando juvare*. Ut & cap. 3. *Conjunctio sibi stera si subditur herba*. Unde *stercus* pro *hystericus* cap. 1. *Duritas levat stercus pellitque tumores*. Quæ loca pessimè corruptit Cornarius, Cer-

tè ignorantia istiusmodi antiquæ scripturæ corruptit Petronium in Fragm. Trag. pag. 50. ubi edicir: *Cum essem adolescentulus cantando pane phibificus factus sum*. Quid saltare? quid diverbia? quid constringim? quando parem habui, nisi unum *Apelletem*? Lege, & distingue cum Nob. Heinsio: *Quid saltare? quid diverbia? quid toni? histrionum quando parem habui, nisi unum Apelletem?* De tonis Musicis agunt copiosè, qui ex professo veterum hanc artem illustrent. Ad cantum, de quo agitur, non magis facit constringim, quam ad lyram asinus. Cæterum vocabulis illis, quibus licentiosè syllabas detractum ivere nonnulli, accenseri etiam *διδασκαλῶ* debet pro *διδασκαλῶ*, de quo Meursius videndus in Glossar. p. 114. *Conia* pro *Ciconia*, quo Prænestinos usos significat Plautus Truc. act. III. sc. 2. *Syria* pro *Assyria*, quod passim obvium. Etiam indifferenter usos veteres observavi *ασκαίς* & *σκαίς*, *σκαίς* & *ασκαίς*, *ασκαίς* & *σκαίς* & *σκαίς* & *ασκαίς*. unde Nemesianus, sive alius auctor est fragmenti de Aucupio: *Præda est facilis & amena scolopax*. Nisi poeta in syllabæ modulo peccavit, scribendum in Aristotele & Hesychio *σκολῶπαξ* pro *σκολῶπαξ*. Apud illum Hister. Animal. Lib. ix. cap. 26. invenio etiam *ασκαίπας*. Corrigit Casaubonus *οσκαίπας* vel *οσκαίπας*. Immo scribendum *ασκαίπας*.

p *Phlebotomant*] *φλεβοτομοῦν*, venam incidunt. Vide Voss. Lib. iv. cap. 16. Vir. Sermon.

q *Emplastramentaticum*] Correxit pridem Junius Animad. Lib. iv. cap. 3. *Emplastron entaticon*. Quam hominis illius doctissimi conjecturam insigniter asserit Leid. codex, in quo disertim legitur *emplastrum entaticum*. *Entaticum* est quod facit arrigere. *Εντείνω* enim *ῥηνιτικὸν μέλιον* dicitur. Euseb. Præpar. Euangel. Lib. 11. pag. 32. ed. Steph. *Εἰκόνας πολλὰν ἐντείνωσαν*. Tzetzes in Lycophron. pag. 44. *Οἷν ἐντείνω τὰ μορία παιδὸς ἡ*. Paulus Aeginet. pag. 290. Lib. vii. *Εντείνω. Σάλπιγξ, αἰδὶς ἐλαείη &c.*

r *Quem stificem*] MS. Leid. quod stifi-

H 5

stifi-

stisidem Aphricanus ^a iatrosophistes vocavit, pollici & talo imponendum præcepit. Nam & Orpheus illum esse principalem libidinis indicat locum. Nam denique ^t in enterocelicis in iisdem locis cauteria ponenda præcipiunt. Ergo monstrat quod humana virtus, quamvis ad omnia munita, tamen libidinis ictibus subjacet patula: unde & ad Lycomedis regiam ^u datur [ut nutriatur.] quasi ad luxuriæ regnum. Lycomedem enim Græce quasi ^x γλυκὺ μῆδιν, id est dulce nihilum. Omnis enim libido & dulcis est & nihil est. Denique & amore Polyxenæ perit, & ^y pro libidine per talum occiditur. Polyxene enim Græce multorum peregrina dicitur: seu quod amor peregrinari faciat mentes ab ingenio suo, seu quod apud multos libido ut peregrinabunda vagetur.

VIII. ^a De Myrrha, & Adoni.

MYRRHA patrem suum amasse dicitur, cum quo ^b ebriato concubuit. cumque eam pater utero plenam rescisset, crimi-

sic. Scripserim, *Quod stisidem*; ut τὸ ἐμπλάστῳ neutro genere posuerit, de quo Gellius Lib. xvi. cap. 7. Dictum παρὰ τὸ ζῆν, τῶν ἐν αἰσίν τὸ αἰσῖον. Vide Junium. Ego aliquando volebam Isidem, quo nomine memine-ram emplastri genus quoddam vocari à Scribonio Compos. 206. Sed rectè *stisidm* Junius. Hefych. Ἀναφλῶν, χειρὸς ἐπὶ αἰσίν, τὸ αἰσῖον, οἱ ὃ ζῆν &c. Στωλῶσαι est Etymol. magno in eodem verbo.

^s *Iatrosophistes*] Multum variant editi. MS. Leid. *Hiatrosophistes*. Unde apparet rectum esse *iatrosophistes*. Ἰατροσοφιστῆς dictum, ut *iatrosophistes* apud Aristophanem.

^t *In enterocelicis*] MS. Leid. & *enterocelicis*. Quod præferam. Intelligit ramicos. Gloss. Vett. ἐντεργυλῶν, *ramex*. Martial. x. 56. *Enterocelorum fertur Podalirius Hermes*. Lib. xii. 70. *Atque olei stillam daret, enterocelicum unctor*. Alia est *hydrocela* apud eundem Lib. xii. 84.

^u *Datur (ut nutriatur.)*] Duo postrema vocabula non agnoscit cod. Leid. Præterea rectius foret *mandare*, Vide

not. ad Hygin. cap. 3. & 72. Sed *dare* pro *ablegare* ei donemus, ut *edere* pro *relegare* & *ejicere* usurpavit Hyginus cap. 192.

^x γλυκὺ μῆδιν] MS. Leid. *Licomedem enim Græce quasi Clicommedem*. Videtur & heic more suo depravasse Græca vocabula.

^y *Pro libidine*] H. e. *propter libidinem*. Schol. Horat. ad Lib. iv. od. 12. *Pro stupro Philomela ad vindictam*. Ecce sic sæpissime infimæ ætatis scriptores. Vide Eugesippum pag. 110. ed. Allatii. Gregor. Dialog. Lib. ii. cap. 19. Isidor. Orig. xiv. 7. & in libello de Prælat. Laetant. Firm. Lib. iii. cap. 19. & 27. aliosque. Notavi eandem locut. ad Laet. Argum. Met. Ovid. Lib. vi. fab. 5. ubi & exempla quam plura adduxi.

Ad CAP. VIII.

^a *De Myrrha*] MS. Leid. *Fabula Myrrha & Adonis*.

^b *Ebriato*] Laberius: *Homo ebriatus somno sanari solet*. Leo Papa libell. de conflictu virtut. & vit. *In monte autem securitate torpens, ebriatus cum filibus peccavit*.

c illa

crimine cognito, eam evaginato cœpit persequi gladio. ^c Illa in arborem myrrham conversa est. quam arborem pater ^d gladio percutiens, Adon exinde natus est: Quid vero sibi hæc fabula sentiat, edicamus. Myrrha genus est arboris, de qua succus ipse exudat: hæc patrem amasse dicitur. Istæ enim arbores in India sunt, quæ solis caloribus ^e crementantur. Et quia patrem omnium rerum solem esse dicebant, cujus opitulatu cuncta ^f germinum adolescit maturitas; ideo & patrem amasse dicitur: dumque grandioris jam fuerit roboris, solis ardoribus ^g crepans, ^h rhagades efficit, per quas ⁱ succum defudat, ^k quod

- ^c Illa in arborem] Modius: *At illa in arborem*. Sed pro vulgatâ lectione stat & Leid. cod. & Hygin. cap. 164.

- ^d Gladio percutiens, Adon exinde &c.] Modius: *Quam arborem pater gladio percussit, & inde Adonis natus est*. Fa-teor Latinius fore. Sed Commael. le-ctionem cum 6. edd. & MS. Leid. tum & Hygin. cap. 164. repræsentant. Hy-gino persusissimum habeo hanc lacio-niam ex Fulgentio adsumam. De emen-datione Modii ne de nihilo dubitare videar, ecce & Lib. 11. cap. 9. *faciens dixit pro omni fecisset*. Cap. 17. *affectans pro omni affectasset*. Similiter hujus ter-tii libri cap. 2. *Videns pro omni videt*, oratione non minus solocæ. Deinde *Adon usitissimum* est infimi ævi scripto-ribus. Fortunatianus de vitæ incerti-tudine: *Occubuit Hippolytus, nec super-exstat Adon*. Capella Lib. 11. *Biblius Adon*. *Ado* est Varroni *Sat*. *Sei διαθυ-κων*. Sic ille puellus *Veneris aprî deute Ado* cecidit. *cremens olim*. Ita emendat Carrio Lib. 11. *Antiq. Lect.* cap. 15. De Fabularum Tæzetis in Lycophron. p. 133. *Οὐλος μιλαβλαιοῦς αὐτῆς εἰς μύρραν, ἰσχυρῶς & χόρον τοῦ κτύ, διαρρηχῶς & φλοῖν, ἀπέναντος & Ἀδων*.

- ^e Crementantur] Ita & Leid. codex. Sed crementantur alii. Lego *cremantur* h. e. inciduntur. Crena enim, κρήνη Græ-cæ, est incisura.

- ^f Germinum adolescit maturitas] Gloss. *crecit fructus*. *Adolescens* quando scri-bitur per o participium est. quando per u nomen est. Nugæ. Pro *maturitas* Ba-ptista Pius, cujus editio præfert *nati-*

ritatis, Annot. Postter. Syllog. 111. cap. 145. legit *nativitas*. quomodo & A. H. & I. exhibent.

- ^g Crepans] Σχίζομένη. Lucas Act. Apost. 1. vers. -18. *Ελάκνον μίαν*. Vulgatus interpres, *crepuit medius*. Vi-de ibi Pricæum.

- ^h Rhagades efficit] Gloss. *fissuras*. Re-ctè. Quamobrem pro *scissuris* hianti-bus mox legere malim *fissuris*. Nam *πῶ-νδρ* est *fundus*. Ovid. x. Met. 512. *Ar-bor agit rimas: & fissa cortice vitæum*. Reddat onus. Isidor. Lib. iv. cap. 7. *Rha-gades dicuntur, eo quod fissura sint rui-gis collecta circa orificium*. Scribon. Largus Compos. 223. *Lipara rubra fa-cit ad fissuras ani distinas, quas ῥαγά-δες dicunt*. Macer Lib. 1. cap. 19. *Ani fissuras, quas appellant rhagadis*. Plin. Lib. xxix. 2. *Medetur & vulva inflam-mationibus & rhagadibus*. *Rimas & fis-sa* appellant aliter Celsus & Plinius, *ρήγεις* & *ῥαγάδες* Græci. Vox *scissu-ra* non tamen aliena est à Latio. Repe-ritur apud Apisium Lib. vi. cap. 5. a-pud Cyprian. Homil. de Resurrectione Christi. Ver. Interp. Esai. cap. 11. vers. 21.

- ⁱ Succum defudat] Apulejus Apolog. p. 313. ed. Elmenh. *Vinolentum suda-re in balneo defudare*. Pallad. Januar. Tit. 15. *Noxium defudet humorem*. Am-bros. Hexaëm. Lib. 111. 15. *Disparem quoque balsami guttam odorata orientis ligna sudare produunt*. *Μελαροεικός* Cassian. Præfat. De Inluc. Coenob. *Mul-ta jam opuscula defudarunt*. Justin. Lib. xxxviii. 3. *Balsamum sudant*. Persius Sat. v. *Sudare deinceps*. Isidor. Orig. xvii. 7. *Nos piccam dicimus, eo*

quod

quod myrrha dicitur: & redolentibus lacrymosa guttulis, fletus suaves scissuris hiantibus jaculatur. unde & Adonem genuisse fertur. Adon enim Græce suavitas dicitur. Et quia hæc species odore suavis est, Adonem dicitur genuisse. Ideo autem eum Venerem amasse dicunt, quod hoc genus pigmenti sit valde fervidum. Unde & Petronius Arbiter ad libidinis concitamentum myrrhinum poculum se bibisse refert. Nam & ^mSutrius comædiarum scriptor introducit Glyconem meretricem dicentem: ^aMyrrhinum mihi

quod pittem desudat. Et post paulo: *Hæc fructus oleum desudat, cortex resinam, que mastix appellatur.* Prudent. Hym. Cath. viii. *Jam stillat illex arido Sadaus amomum stipite. & v. Illic & gracili balsama surculo Desudata fluent.* Columell. Lib. x. *Nec strenua toxica cadat.* Plinius de arboribus myrrhæ Lib. xii. 15. *Sudant autem sponte prius, quam incidantur, statim dictam, cui nulla præfertur.* Plura dixi ad Prolog. & cap. 15. Lib. 1.

k *Quod myrrha dicitur*] Debebat sequi *quis*. An neutro genere repetit, quod masculino erat dictum? Claud. Mam. de Stat. Anim. Lib. 1. cap. 26. *Ad istam, quod unus Deus sumus, tu homo factus es, trinitatem.* Et sic expressissime ille. Noster Contin. Virgil. *Non est aliquid pessimum, nec accidentia extrema, quod non pertulerit.* Lactant. Lib. 11. cap. 11. *Humore illo terra, quod alimenti gratia ministrabat.* Chrysologus Homil. xxvi. *Lapidem sine manibus abscissum, quod est Christus.* Festus in A N U S. *Vel quod jam sit sine sensu, quod Græcè vñ dicitur.* Ita MS. Leid. Vetus interpres Cosmogr. Anonym. à Godofredo. ed. pag. 21. *Carta, quod ipsa faciens &c.* Confer Scal. Ind. Inscript. Gruter. *Genus pro Genere.* & Gronov. Observat. Lib. 111. cap. 2. ubi multus est in hujus locutionis ratione explicandâ. Loquuntur & Græci ita nonnunquam. Lucianus Somnio: *Καὶ τὴν ψυχὴν, ὅτι οὐ κατελεγετοῦν ἐστὶν, κομῶσιν.* Pallad. Februar. Tit. 29. *Ὁ πὺν κυρναίναν, quod Græci sic appellant.*

l *Hoc genus pigmenti*] Pigmenta sunt unguenta & odores, recensenturque inter medicamenta, Augustinus, sive

Damianus est, Hymn. *Pigmentorum spirat odor, Liqueor & aromatum.* Plin. Lib. xxix. cap. 1. *Quod venenum esse docebimus inter pigmenta.* Vetus interpres Siracidæ cap. xxxviii. 8. *Unguentarius pigmenta faciet suavitatis.* Gloss. Vett. *Pigmentarius, μυροπώλης, φαρμακοπώλης, & μυροπός.* Siracid. cap. xlix. vers. 1. *Ἐπὶ οὖν τῶν ἰσχυρῶν μυροπῶν.* Interp. Vet. *Opus pigmentarii.* Firmicus Aitron. viii. cap. 25. *Thurarios faciet, vel pigmentarios seu pharomacopolas.* Schol. Pers. Sat. 1. 43. *Pescombras significat salsamentarios, perthus pigmentarios.* *Drogistam* vulgo appellari rectè notavit Rhodius ad Scribon. p. 62. Gregor. Dialog. *Cum medicus & pigmentarius ad aperiendum eum, atque condidendum esset quæstus.* Pigmentarius autem idem qui myropola, Noster Expos. Prisc. Serm. *Myropola sunt, qui pigmenta vendunt, at pigmentarii.* *Pigmenta medicinalia* appellat Tertull. de Idol. cap. 11. *Odera pigmenta* Macrobr. Praef. Saturnal. *Oderata pigmenta* Chrysolog. Serm. xxxi. Hinc *pigmentatus fumus* dicitur Odor, quem spirant aromata. Willeramus Paraph. Cant. Salom. *Aut pigmentato consurgens virgula fumo.* Vulgar. Interpr. cap. 111. 6. *Pulverem pigmentarium* vocat. In Gr. est *καυροπὸν μυροπῶν.* Confer Isid. Orig. 1v. cap. 2. & xvii. 9. Gloss. Pers. ad Sat. 1.

m *Sutrius*] *Farius* in margine Tollerius. Sed Sutrii Piscatoriam laudat etiam in libello de Prisc. Serm. voce *Simpolones.* Vide ibi plura.

n *Myrrhinum*] Vide Hadrian. Junium Animadvers. Lib. v. cap. 19. Plin. Lib. xiv. cap. 14. & ibi commentatores,

Ad

mihī adfers, quo virilibus armis occursē fortiuscula.

IX. De Apolline, & Marſya.

MINERVA ex offe tibiaſ invenit; ^a de quibus cum in convivio deorum cecinisset, ejuſque tumentes buccas dii omnes irriſſent, illa ad ^b Tritonam paludem pergens, in aqua faciem ſuam ſpeculata, dum turpia adjudicaſſet ^c buccarum inflamina, tibiaſ jecit. quibus Marſyaſ reper- tis, doctior factus, Apollinem concertaturus de cantibus provocavit. ^d Sibi Midam regem judicem deligunt: quem

Apol-

Ad CAP. IX.

^a De quibus] Ita & B. A. H. & I. cum MS. Leid. Redundat illud *de* non ſine auctoritate veterum, ut oſtendimus jam ſuperius.

^b Tritonam] Ita rectē MS. Leid. cum Commel. Perperam *Tritonem* 6. edd. *Tritona* pro *Triton*, ut *Sirena* pro *Siren*, *Gorgena* pro *Gorgen*, & infinita alia, de quibus cum alii, tum & nos abunde in præcedentibus. Sed *Triton* amnis eſt, palus *Tritoniæ* Melæ cap. 7. Lib. 1. Quod ſignat Hieron. Chron. Euseb. Dionysius pag. 38. ed. Steph. ubi vide Eustath. Putes ſcribendum *Tritonidam*. Ad quem modum *Chalcida* pro *Chalcis*, *Itionida* pro *Itionis*, *Chlamyda* pro *Chalmys*, aliaque complura veteres dixerunt.

^c Buccarum inflamina] Modius: *hiamentia buccarum, in flumen tibiaſ jecit*. Sanē *inflamina* exhibet quoque cod. Leid. licet à ſecundā manu, cum M. & L. Sed B. A. H. & I. faciunt cum Commelino. Demerſtus ad Roſinum p. 54. ex ſuo MS. ita ut Modius, etiam locum reſtituit, niſi quod pro *jecit* repræſentat *abjecit*. *Projecit* conjicit in ſuis ad me literis doctiſſimus ille Senator Guil. Gæſius. Ego lectionem Commelinianam non deteriorem putem quavis aliā, modo legas *abjecit* vel *projecit* *anti* *ſu* *jecit*, quanquam nec hoc abſurdum. Ita *ſorbere* pro *abſorbere* legas apud Ovid. Lib. 1x. Met. 172. *Mandare* pro *amandare* apud Hyg. cap. 184. Confer quæ dicta ſunt nobis ſuperius cap. 6. Adhæc non ſatis rectē *hiare* dicuntur buccæ, quæ inflantur, Hiatus

eſt *χάσμα*. Unde *χάσμα* ὁ δὴ τῶν ἡ. e. rictus, leoni tribuit Anacreon, de quo Manilius Lib. iv. *Scandet malis hiſcentibus orbem*. Caſſian. de Inſtit. Monach. Lib. 11. cap. 10. *Non eſt tatio ſomnolenta diſſiniis malis & hiantibus tra-* hitur. *Inflamina buccarum* adſtruunt illa, quæ præceſſerunt, *tumentes buccas*, & quæ habes inferius, *inflatas vero buccas ideo riſſiſſe dicuntur*, & *injuſtè ſuſſantem*. nec non apud Hyg. cap. 165. *Quod buccas inflaret*. Quibus & illud accedit, quod minus benè flumen vocet Tritonam, modo à ſe paludem appellatam, quanquam præter Melam & Dionysium etiam Etymol. in *Τειρωφύεια* fluvium faciat, ut & Feſtus in *Tritonia* vel *Tritogenia*, ut habet cod. Leid. & Solin. cap. 40. alique. Pauſanias in Corinthiacis poſt caſum Marſyæ in amnem ejuſdem nominis narrat abjeſtas eas tibiaſ, & ab eodem in Mæandrum deveſtas, qui deinde detulerit in Aſopum. Unde de tibiâ Propertius Lib. 11. el. 23. *Quæ non jure vado Mæandri jaſta nataſti*, *Turpia cum faceret Palladiſ ora tumor*. Vides & heic *jaſtam* dici pro *abjeſtam*. Sic & *πίπτειν* pro *ἀποπίπτειν* Græci. Tzetzes in Lycophron. *Εἴ δὲ ἐκ ἐξ ἐξυδακτύου, τῆς τῆς πίπτειν ὡς ἀλλοτρίου*.

^d Sibi Midam] Utrique ſibi Midam &c. Modius. Sed Hyginus cap. 165. Muſas ſumtas ab illis judices narrat. Præterea, non in hoc certamine, ſed in altero illo, quod cum Pane habuit Apollo, aſininis auribus depravatus fuit Midas. Vide Hygin. cap. 191. & quæ ibi annotavi,

o Cur

Apollo ^e cur non recte iudicasset, asininis auribus ^f depravavit. Ille criminis sui notam tonsori tantum ostendit, & præcipiens ei, ut si ^h crimen [ejus] celaret, eum participem regni efficeret. Ille in terram fodit, & secretum domini sui ⁱ in defosso terræ dixit, ^k & operuit. In eodem loco calamus natus est: unde sibi pastor tibiā faciens, quæ cum percutiebatur, dicebat, Mida rex aures asininas habet; nihilominus quod ex terra conceperat. Unde & Petronius Arbiter ait:

*Sic comissa ^l verens avidus referare minister,
Fodit humum, regisque latentes prodidit aures.
Concepit nam terra sonum; calamique loquentes,
^m Invenere Midam, qualem ⁿ conceperat index.*

Nunc ergo hujus mysticæ fabulæ ^o interius cerebrum inquiramus. A musicis hæc reperta est fabula, ut Orpheus in Theogonia scribit. Musici enim duos artis suæ posuerunt ordines, tertium vero quasi ex necessitate adjicien-

tes,

^e Cur non recte] Modius, quod non. Amplissimus vir Guil. Goeſius propius ad veterem scripturam, cum non. Atque ita quoque exhibent 6. edd. ante Commel. Sed Commelinianam lectionem adstruit MS. Leid. Cur pro quia posuit non sine exemplo aliorum. Vide Heraldum ad Arnobium.

^f Depravavit] Gloss. dehonestavit.

^g Præcipiens ei] Modius, promittens ei. Sed mira videtur syntaxis, promittens, ut efficeret. Utitur tamen eadem Hyginus cap. 63. Huic fuit fatum, ut quod peperisset Acrisium tolleretur. Confer quæ notavi ad cap. 139.

^h Crimen ejus] Tò ejus non agnoscit Leid. cod. & mox habet, in terrâ fodit.

ⁱ In defosso] Gloss. in concavitate.

^k Et operuit] Modius, & terrâ operuit. Et in seqq. fecit pro faciens. Sed vide not. ad cap. 8.

^l Verens] Lact. Argum. Lib. xi. Met. fab. 5. Midas quidem deformitatem suam celare volebat: sed eam vidit famulus tonsor; qui cum eam nec eloqui auderet, nec reticere posset, humum effodit &c. Naso: Viderat hoc famulus, qui cum nec prodere visum Deditus auderet, cupiens efferre sub auras &c. Hinc patere cuius

facile existimo, rectius esse verens, quam, quod Modius & alii dederunt, ferens. Sarsber. Polycrat. Lib. 111. cap. 12. Si terra secretum suum infodiat, vel arundo succrescens hoc producat in publicum, & levi flatu in auras profect, quoniam aurículas asini Midas habet.

^m Invenere] Incinere Salmastius & Palmerius, in Fulgentii ille, hic in Petronii margine, emendaverant. Et recte quidem. Incinere elegans verbum est. Propert. Lib. 11. el. 18. Sen. varios incinis ore modos. Aufon. Epist. 23. De pressis scrobibus vitium regale minister Credidit, idque diu textit fidissima tellus: Inspirata dehinc vento cantavit arundo. Fabula unde orta sit narrat Conon apud Phot. cap. 1.

ⁿ Conceperat] Ita & MS. Leid. In Petronianis fragmentis ediderunt narraverat. rectius utique & sententiæ convenientius, nisi scripsit, conspexerat.

^o Interius cerebrum] MS. Leid. Interioriorem cerebrum. Gloss. sensum. Ergo rectus forte ei casus cerebrus, ut cymbius apud Corippum, lorius, balneus & cælus, candelabrus, apud Petronium & alios.

tes, ut Hermes P Trismegistus ait, id est, ἡ ἀδρῶν, ἡ ψαλμορῶν, ἡ αὐλορῶν. hoc est, aut cantantium, aut citharizantium, aut ^rtibizantium. Prima ergo viva vox est, quæ sibi in omnibus musicis necessitatibus celerrima subvenit. Potest etiam ^slemmata subrigere, parallelos concordare, & ^tdistonias mollire, & phthongos jugare, & ornare chromata. Sequitur secunda cithara. quamvis enim de his rebus, quas musici ^udisafexis dicunt, sicut Mariandes scribit, multa de his faciat, tamen aliqua non implet, quæ viva vox potest. Limmata enim facta non erigit, ^x qui lismata in se catenata non implet. At vero tibia artis musicæ partem extremam poterit adimplere. Cithara enim symphoniarum gradus habet quinque, secundum quod Pythagoras ait, dum numerorum ^yrythmicos modulos ad symphoniarum adduxisset concordiam. Prima enim symphonia diapason, quod est in arithmeti-

cis

alios. Adhæc *sagus*, *pandurius*, *græphus*, *metallus*, quæ Vossius in de Vir. Sermon. observavit pag. 393.

p Trismegistus] August. C. D. Lib. VIII. cap. 23. *Hermes Aegyptius*, quem Trismegistum vocant. Ammianus Lib. XXI. p. 360. ed. Boxh. *Hermesque Termaximus*, & *Tyannus Apollonius* &c. Cur Trismegistus sit dictus, vide apud Suidam. Isidor. Orig. Lib. VIII. II. *Hermes Græcè dicitur ὁπὸ τῆ ἱερμηνείας*, Latine interpret, qui ob virtutem multarumque artium scientiam Trismegistus, termaximus, nominatus est.

q Citharizantium] Nepos Epam. cap. 2. Citharizare & canere ad chordas.

r Tibizantium] Ita quidem etiam Leid. cod. Sed 6. edd. *tibicinantium*. Quod esse putem rectius. Ut *fidicino* à *fidicen*, ita *tibicino* à *tibicen*. Capella Lib. IX. *Megariorum ad idem pulsus cujus vis fidicinat*. Gloss. Vett. Αὐλῆς, flator, *tibicinator*. Sic *tubicinare* pro *tubâ canere* legitur in Gemmæ vocabulario. Alio longè sensu *tibicinari* usurpavit Tertull. de Anima cap. 38. nempe pro *fulciri tubicinibus*.

s Lemmata subrigere] MS. Leid. *limmata*. Gloss. *limmata* & *hemitenia idem sunt*, hoc est, *dimidius sonus*. Gloss.

Capellæ : *Limmata*, *hemitenia*. Macrob. II. Som. Scip. cap. I. *Plato semitonium limma vocavit*.

t Distonias mollire] Scriberius in margine, *distonias*. MS. Leid. *diastonias*. Iovis *Diatonias*. Diatonicum enim genus aliquanto durius, ut tradit Boet. Lib. I. Mus. cap. 21. Consulendi de vocabulis his Musicis Capella Lib. IX. Plutarchus in libro de Musica, Macrob. Lib. II. Somn. Scip. quosque edidit scriptores hujus artis Meursius.

u Disafexis] Ita & MS. Leid. A. H. & I. *disexaphefis*. B. M. & L. *disexaphexis*. Gloss. Leid. cod. *Integritas tonorum*, ubi omnes simul conveniunt. Forte, *diasaphefis*.

x Qui lismata] MS. Leid. *Lismata enim facta non erigit, qui lismata* &c. Et paullo ante, *ornare quilismata* pro *ornare chromata*. Locherus corrigit, *schismata*. alii *diaschismata*. Ego legerim, qui *limmata*. Limmata enim intervalla & *diæsis*. Vide Censorin. cap. 10.

y Rythmicos modulos] Corrige cum Modio & MS. Leid. *arithmeticos modulos*. Confirmant eam emendationem, quæ sub finem capitis 10. leguntur.

z Unum

cis diaplason, quod nos in Latinis ^a unum ad duos dicimus. secunda symphonia diapente, quod est in arithmeticiis ^a hemiolius, quod nos Latine ^b duos ad tres nuncupamus. tertia symphonia diatessarion, quod est in arithmeticiis epitritos, id est ^c tres ad quatuor. quarta symphonia dicitur tonus, quod apud arithmeticos epogdous nuncupatur, apud nos ^d quinque ad quatuor. ^e Et quoniam ultra arithmeticus ordo progredi non patitur, propter novenarium limitem, quia decimus alterius ordinis primus gradus est: contigit ergo ut habeat quintam symphoniam, quæ harmonia nuncupatur, id est octo ad novem. Nullum enim ultra numerum conjunctionem invenies. Habet igitur musica partes septem, id est genera, diastemata, systemata, phthongos, tonos, metabolas, & melopœias. unde & Virgilius in sexto ait:

Nec

^a Unum ad duos] Ita & MS. Leid. Modius, ad duo.

^b Hemiolius] H. e. Sesquialter. Gloss. Philox. Sesquialteria, ἡμιόλια. Lege, sesquialtera cum Vulcanio. Vel potius, seqüialtera.

^c Duos ad tres] Ita & Leid. cod. Modius, duo ad tria. Sed masculina terminatione utitur in hac re etiam Capella Lib. 11. pag. 26. Verba ejus adscribam, ut in transitu emendem: An aliud illa sentis dei ratio, quæ mathen tetradem non tacuit, conficitur, nisi perfecta rationis numerum? Quippe intra unum, secundum, triademque ipsum bis binum tenet. Lege ex Leid. codice cum editis à me collato, intra se monadem, dyadem, triadem ipsum bis binum tenet. Pergit Capella: Quibus collocationibus symphonia peraguntur. Nam tres ad quatuor epitritos vocatur arithmetico ratione, ac diatessarion in Musicis perhibetur. Item intra eum (eum intra MS.) jacent tres ad duos (duo MS.) quæ hemiolios forma est, symphoniamque secundam, quæ diapente dicitur, reddunt. Tertia symphonia diapason in melicis perhibetur, diaplasonque conficitur, hoc est, uno duobus collato. Macrobi. Lib. 11. Somn. Scip. cap. 1. Hemiolius est, cum de duobus numeris major habet totum minorem, & insuper ejus medietatem, ut sunt tria ad duo. Legendum esset ergo in

Fulgentio non duos ad tres, sed tres ad duos. Nihil tamen mutaverim ob ea, quæ mox sequuntur, & Censorinus habet cap. 10. Ubi ponderum discrimen est sesquitertia proportionem, quam duo faciunt ad tria collata, quod ἡμιόλιον appellant.

^c Tres ad quatuor] Utitur ex heic inverso ordine Macrobius: Est epitritos cum de duobus numeris major habet totum minorem, & insuper ejus tertiam partem, ut sunt quatuor ad tria. Et Schol. in Hephæstion. p. 12. Ἐπιτρίτος ὁ ἀριθμὸς λεγέται ὁ ἀριθμὸς τριῶν ἐν ἑαυτῷ, & τὸ τρίτον τρίτου, οἷα ὁ τέτταρα πρὸς τὴν τρία. Sed tria ad quatuor etiam Censorinus, ut & Capella, tres ad quatuor. Quamobrem nihil necesse arbitror ut cum Modio rescribamus tria ad quatuor.

^d Quinque ad quatuor] Imo novem ad octo. Macrobius: Epogdous est numerus, qui intra se habet minorem, & insuper octavam ejus partem, ut novem ad octo; quia in novem & octo sunt, & insuper octava pars eorum, id est, unum. Hic numerus sonum parit, quem tonon Musici vocaverunt. Capella: Novem vero ad octo ἑπταπλάσις numeri efficiunt junctionem.

^e Et quoniam ultra &c.] Modius, ultra quem numerum arithmeticus ordo &c. Leid. cod. à Commel. stat.

Et Ar-

*Nec non Threicius longa cum veste sacerdos,
Obloquitur numeris septem discrimina vocum.*

In arithmetiis enim, quibus plenitudo formulæ est, ut etiam in geometricis tonus. Vox vero habet gradus symphoniarum innumeros, quantum natura detaverit ipsam vocem, ut habeat *farsis* & *thesis*, quas nos Latine elationes & dejectiones dicimus. Tibia vero vix unam & dimidiam perficit symphoniam. una enim symphonia & quinque symphonias habet. Ergo post artem musicam Minerva reperit tibia, quas omnis doctus in musicis propter sonorum despuit paupertatem. Inflatas vero buccas ^hideo risisse dicuntur, quod tibia ventose in musicis sonet: & idiomatum proprietate amissa, ⁱsibilet potius rem, quam enunciet. Ideo illam ^kinjuste suffiantem omnis quicumque est doctior ridet. unde eas & Minerva, id est sapientia, exprobrans projicit: quas Marfyas assumit. Marfyas enim Græce, quasi *μαργς οἶος*, id est ^lstultus solus, qui in arte musica tibiam præponere voluit citharæ: unde & cum porcina pingitur cauda. Sed his duobus certantibus, Mida rex ^mresidet. Mida enim Græce, quasi *μυδς ἰδω*, dicitur: quod nos Latine nihil sciens dici-

^f *Arfis & thesis*] *Ἀρξαιστή*. Capella Lib. ix. *Arfis* est elevatio: *thesis* depositio *vocis & remissio*. Etiam pes in versu recipit *ἀρσν* & *θῆσν*. quâ de re vide Diomed. Lib. iii. & Terent. Maurum pag. 60. ed. Brissii.

^g *Quinque symphonias habet*] Modius, *quinque voces*. Gloss. cod. Leid. Una symphonia complet quinque tonos.

^h *Ideo risisse dicuntur*] Modius, *dii ideo risisse*. Sed *τὸ δῖι* inter glossas interlineares repræsentat cod. Leidensis.

ⁱ *Sibilet potius*] Hinc *fistulam sibilatricem* appellat Capella. Gloss. Isid. *Fistulor, sibilor*.

^k *Injuste suffiantem*] Gloss. *sine lege chordarum*.

^l *Stultus solus*] Revera stultus est, qui *δυναρχεῖν* in animum inducit. Servius Centimetro: *Marfya cede domi tua carmina Phæbi*. Ita edidit Putschius. Sed membranz Vett. Biblioth. Leid. exhibent, *Marfya cede dū tua carmi-*
Tom. I I.

na Phæbi flebis. *Τὸ Phæbi* delendum est, & legendum: *Marfya cede Deo, tua carmina flebis*. Est metrum *dactylicum Stesichorium constans pentametro catalecto*. Ita enim ex iisdem membranis legendum, non *acatalecto*, ut editum.

^m *Residet*] Gloss. *quasi iudex*. Forte aliquis mallet *presidet*. quod iudices iudicio etiam præsidere dicantur. Sane apud Tertull. legi de Resurr. carnis cap. 14. *Substantia humana dijudicanda censura divini præsideat*. Sed *residere* idem, quod *sedere* est, verbum in hac re usitatissimum. Phædrus Lib. 1. cap. 11. *Tunc iudex inter illos sedis finis*. Ovid. xi. Met. 157. *Monte suo senior iudex confedit*. xiii. vers. 1. *Consedere duces*. At orator stat. Quintil. Declam. 250. *Tu initium putas actionis, cum iudices confederunt, cum ad dicendum surrexerit orator?* Immo & *residere* pro *presidere* dixerunt. Socratic.

dicimus. ideo etiam & ^aasininis auribus dicitur, quia omnis discernendi ignarus nihil differt ab asino. ob hanc etiam rem & servum ejus auriculas referunt prodidisse. Ingenium enim nostrum servum habere debemus, ad omnia quæ volumus obsequentem, & nostra secreta celantem. ^oQuod autem per cannam prodidit, fistulam gutturis loquendo significat. Quod vero pastor audit: ^ppastores sunt [illi] qui ^q aliena sulcando subtilius pascunt.

X. Orpheus, & Eurydice.

^aORPHEUS Eurydicen nympham amavit, quam sono citharæ mulcens uxorem duxit. Hanc Aristæus pastor dum amans sequitur, illa fugiens in serpentem incidit, & mortua est. postquam maritus ad inferos descendit, & legem accepit, ^b ne eam conversus aspiceret. Quam

con-

tian. Adrian. cap. 12. *Pro agonotheta resedit.* Vide ibi Casaub.

^u *Asininis auribus dicitur*] Interfecit Modius aliquid, & legit, *depravari dicitur*. Cur autem hoc fictum fuerit, explicat præter Cononem etiam Tzetzes ad Lycophron. p. 204. ed. Steph. Cum Fulgentio Egyptii faciunt, qui hominem imperitum cum denotare vellet, humano trunco caput imponebant asininum, ut est apud Horum Lib. 11, Lucian. de Calumn. Ταῦτα ἄρα ἔχον περιμειγθῆ, μικρὸν δὲν τοῖς τοῦ Μίδου φρεσιν οἰκίστα. Quam varic jam olim fabula illa de Midæ auribus asininis explicata fuerit, discere licet ex Schol. Aristophanis in Plut. act. 11. sc. 1. Μίδας βασιλεὺς αἰν Φρυγίας πλεσιπάλαι, ὅτε οὐκ ἔχε. Τὸν αὖν περιμιμῶδες ἐλάγη: ὅτι τέτυ, ἥτοι ἐπὶ πολλὰς ἀτακίας εἶχεν, ἢ ἐπὶ καμῶν Φρυγίας κατεχεν, ἥτοι ὅτε οὐκ ἐλάγητο. ἢ ἐπὶ οὐκ ἁλῶν ἀκροῦ, ἢ ἄλλαν ζῶν πάλω μῶδες. Καὶ Μίδας ὁ πρῶτος ἀτακίας εἶχεν. Οἱ δὲ φροσύ, ἐπὶ ἡδὺς ποτὶ τὸ Διόνυσον ὁ Μίδας, ματεβλήθη εἰς ὄνον. ἢ ὅτι ὄνος τὸ Διονύσου παρὰ τὸν ἰδὲν, διὸ ὄνον οὗτος ὁ θεός, ὅτε οὐκ αὐτὸς ἀνέβη, οἱ δὲ, ὅτι αὐτὰ μὲν ἀλλὰ οὐκ εἶχεν &c.

^o *Quod autem per cannam &c.*] Supr. Lib. 1. cap. 14. *Gutturis fistula, que*

tercti meatum spiritalem præbet excur-

^p *Pastores sunt (illi) qui &c.*] Tò illis uncis à Commel. inclusum agnoscit codex Leidensis. nec cancellari necesse est.

^q *Aliena sulcando subtilius pascunt*] Gloss. *aliena facta indagando se resciant.* Pro *subtilius* Barthius conjicit, *suaviliter*. Subtiliter Hercules & forte vere. Quid tamen si legas? *aliena scrutando subtilius pascuntur*, vel *se pascunt*.

Ad CAP. X.

^a *Orpheus Eurydicen*] Principium hujus capitis assutum fab. 164. Hygini. Notat heic glossator: *Eurydicen, quando per m scribitur Latinus accusativus est, cum per n Græcus accusativus est.* Stulta est observatio; sed unde discas barbarum sæculum pravâ pronunciatione seductum illa, quæ in recto casu in ñ apud Græcos desinunt, solitum in Genitivo inflectere per is, & ut italoquar cum Ulpiano, consequenter in accusativo per em.

^b *Ne eam conversus &c.*] MS. Leid. *ne sese.* An scripsit ergo, *ne se conversus aspiceret, aut si eam?* Hygin. cap. 60. *Rursus deorsum post se revolvitur.*

c Et

conversus aspiciens, iterum perdidit. Hæc igitur fabula artis est musicæ designatio. Orpheus dicitur *Ὀρφεὺς ὁ ποιητής*, id est optima vox. Eurydice vero, profunda dijudicatio. In omnibus igitur artibus sunt primæ artes, & sunt secundæ: ut in ^dpuerilibus literis prima ^eabecedaria; secunda ^fnota. In grammaticis prima lectio, secunda ^garticulatio. In rhetoricis prima rhetorica, secunda dialectica. In geometricis prima geometria, secunda arithmetica. In astrologicis prima mathesis, secunda astronomia. In medicinis prima ^hgnostice, ⁱsecunda [vero] ^jdynamicæ. In aruspiciis prima aruspicina, secunda paralysis. In musicis prima musica, secunda apotelesmaticæ. De quibus omnibus breviter rationem perstringam necesse est. Aliud est enim apud grammaticos aliena agnoscere, aliud sua efficere. Apud rhetores vero aliud profusa & libero cursu effrenata loquacitas, aliud restricta veritatisque indagandæ curiosâ ^knexilitas. Apud astrologos aliud est astrorum ac siderum cursus effectusque cognoscere, aliud ^lsignificata traducere. In medicinis aliud est morborum agnoscere ^mmeritum, aliud infirmitatis venientem ⁿconcursum mederi. In geometri-

cis

^c *Et sunt secunda*] Tò & non habet cod. Leid. nec 5. edd. Sunt autem secundæ artes ipsa adyta & sanctuaria, ut primæ progymnasmata.

^d *Puerilibus literis*] Literis elementariis, ut Capitolinus in Pertinace, vel primis elementis, ut Horatius eas vocitat.

^e *Abecedaria*] Fictum vocabulum, ut *alphabetum* apud Hieron. & Plin. Lib. 1.

^f *Nota*] Gloss. *conjunctio literarum*. Lipsius, notante Scriverio, emendat *notaria*.

^g *Articulatio*] MS. Leid. *artilatio*. *Articulare* est clare & distincte proferre. Paulinus: *Molitaque vocis Articulare sonum*. Sed confundit Fulgentius cum Grammaticâ Grammatistâ. Grammatistæ est non Grammatici docere lectionem & pronunciationem. Vide Wouw. Polymach. cap. 5.

^h *Gnostice*] Explorativa. Macrobi. 1.

Sat. cap. 20. Sicut ait Hippocrates optere medicum dicere de agro, Τὰ τε παρμένα, καὶ τὰ ἀεργαζόμενα, καὶ τὰ μέλλοντα, id est, Quæ sint, quæ fuerint, quæ mox futura sequentur.

ⁱ *Secunda (vero) dynamicæ*] Illud (vero) non agnoscit cod. Leid. Gloss. *virtus curationis*. All. edd. exhibent *man-tice*.

^k *Nexilitas*] Gloss. *jugalitas*. Intel-ligit syllogisticum breviloquium.

^l *Significata traducere*] Gloss. *ad significationem trahere*.

^m *Meritum*] Gloss. *causas & qualitates*.

ⁿ *Concursum mederi*] H. e. *impetum*, ut rectè Gloss. Sed non rectè mederi cum accusativo junxisse videtur Fulgentius. Ita tamen etiam Gellius Lib. 1. cap. 3. *Multa cum animo meo ad casum tam ancipitem medendum consultanti visum est* &c. Servius ad Georg. 1. 193. *Sanè medicor accusativum regit*,
1 2

cis aliud formulas lineasque depingere, aliud numeros formulis coaptare. In aruspiciis aliud est fibrarum particularumque inspectio, aliud ° secundum Battiadem P eventuum immutatio. In musicis vero aliud est harmonia phthongorum, systematum, & diastematum: aliud effectus tonorum virtusque verborum. Vocis ergo pulchritudo, delectans & interna artis secreta, virtutem etiam mysticam verborum attingit. Sed hæc quantum ab optimis amatur, sicut ab Aristæo, (αἰσῶν enim Græce optimum dicitur) tantum ipsa ars communionem hominum vitat; quæ quidem serpentis ictu moritur, quasi astutiæ interceptu secretis velut ^r inferis transmigratur. Sed post hanc artem exquirendam atque elevandam vox canora descendit, & quæ apotelesmatica, phantastica omnia præbet, & modulis tantum vi secreta latentibus, voluptatum reddit effectus. Dicere enim possumus, quod ^r Dorius tonus aut Phrygius, Saturno coiciens, feras mulceat; ^u si Jovi, aves oblectet. At vero si rei expositio quæritur, cur hoc fiat, vestigandæ rationis captus immoritur. * Ideo ergo & ne eam respiciat, prohibetur: & dum videt, amittit. Nam perfectissimus ^y Pythagoras dum modulos numeris coaptaret, symphoniarumque pondera terminis arithmeticeis ^z per melos & rhythmos & modulos sequere-

tur,

ut medicor illam rem: medeor vero illi rei dicimus. Nam medeor illam rem figuratum est. Plura dixi ad Hyg. Astron. II. 4.

o Secundum Battiadem] Battiadem in Paredris laudat libro de Virgil. Contin. Unde Bacidem quidam facere voluerunt: de quo consulendus Suidas, & Faber ad Lucian. Peregr. p. 74.

p Eventuum immutatio] Gloss. qualiter res mutantur de prosperitate in adversitatem.

q Interna artis secreta] Modius, interno artis secreto.

r Inferis transmigratur] Ad inferos traducitur. Vide not. ad Hyg. cap. 259.

s Et quæ apotelesmatica] Cod. Leid. & quia.

t Dorius tonus] Schol. Pind. ad Olymp. 2. Εἰς τὸ ἀρμονικὸν ἤχον, δὲ

αἰσῶν, φρύγιος, λυδῖος. Schol. Horat. ad Lib. iv. od. ult. Tres modos habebant, Ionicum, Lydium & Phrygium. Sed idem ad epod. 9. septem numerat. Quindecim Alypius cap. 1. & seqq. Confer Apulej. Florid. 1.

u Si Jovi] Illud si exturbat Modius. Sed agnoscit Leid. cod. Nec deleri necesse est, si coeat subaudias ex præcedentibus.

x Ideo ergo] Leid. cod. ideo vero.

y Pythagoras] Prolixè hæc narrat Macrobius Lib. 11. in Somn. Scip. cap. 1. Adde Isidor. Orig. 11. cap. 15. Etiam Arithmeticeus ejus inventum quidam voluerunt. Vide Meursium Denar. Pythag. cap. 1.

z Per melos] MS. Leid. Per mela & rhythmos vel modulos. Tò mela rectè habet. Capella Lib. 11. Tu ratum mela dul-

tur, ^a effectus vero rationem reddere non potuit.

XI. Phineus.

PHINEUS enim in modum avaritiæ ponitur: & à scœnerando Phineus dictus est. Ideo cæcus, quod omnis avaritia cæca sit, quæ sua non videt: ^a ideo & Harpyiæ cibos rapiunt; quia rapina ei aliquid de suo comedere non permittit. At vero quod ejus prandia stercoribus scœdant, ostendit scœnerantium vitam rapinæ ingluvie esse sordidam. Sed has à conspectu ejus ^b Zetus & Calais fugant. Græce enim ζῆτος καὶ λαὸν inquirens bonum ^c dicitur. Ideo volatici, quia omnis inquisitio boni nunquam terrenis rebus miscetur. Ideo ^d Aquilonis venti filii, quia bona inquisitio spiritalis est, non carnalis: ergo veniente bonitate, omnis rapina fugatur.

XII. De Alphco & Arethusa.

ALPHEUS fluvius Arethusam nympham amavit: quam cum sequeretur, in fontem conversa est. Ille ^a in mediis undis ambulans, non immixtus, in sinum ejus in-

Dulcibus Camænis, Et scis Pindaricam Chelyn referre. Et post paulo: Vicissimque dulcia mela geminantur. Lib. ix. Bis plenum omnisona cui recinunt mela. Aufon. Parent. 27. Cui brevia mela modifica recino. Etiam meli in genitivo singulari dixit Servius Centimetro. Anacreonticum constat tetrametro acatalecto, ut est hoc: Hic finis est, Iambe salve vindice doctior meliori. Ita dedit Putschius. At legendum ex membranis bibliothecæ Leid. Hic finis est, Iambe salve vindicis doctior meli. Nihil verius. Iambus est doctior meli vindicis. Sed is casus potest esse à recto melus. unde melum accus. sing. Paccavius, & melos eodem casu plur. Accius & Varro dixere. Melorum gen. plur. est apud Terent. Maur. p. 62. Auctor & ductor melorum, qui duas breves habet.

a Effectus vero] Tò vero non habet codex Leid. Et rectius sanè abest.

Ad CAP. XI.

a Ideo & Harpyiæ] Lege, ideo ei cum MS. Leid. & 5. edd. ἵστορίας fabulam explicat Tzerzes in Lycophron. p. 34.

b Zetus] Non probo istam confusionem. Alius enim Ζῆθος, alius Ζῆντες. Vide not. ad Hyg. cap. 14.

c Dicitur] MS. Leid. dicimus. Quod sperni non debebat.

d Aquilonis venti] Hygin. cap. 19. Zetes & Calais aquilonis venti & Orithyia filii. Vide ibi notas nostras.

Ad CAP. XII.

a In mediis undis ambulans] Servius ad Eclog. x. 4. Alii dicunt ad Arethusam nympham Sicilia Alpheum de Elide venire per maria: secundum quos alibi dixit, Alpheum fama est huc Elidis amnem Occultas egisse vias subter mare.

immergitur: unde & apud inferos ^boblivionem animarum trahere dicitur. Alpheus enim Græce quasi ἀληθείας φῶς, id est veritatis lux. Arethusa vero, quasi ἀρεΐου, id est nobilitas æquitatis. Ergo quid amare poterat veritas, nisi æquitatem? quid lux, nisi nobilitatem? Ideo & in mari ambulans non miscetur, quia lucida veritas omni malorum morum falsedine circumdata, pollui aliqua commistione non novit. Sed tamen in sinum æquissimæ potestatis omnis lux veritatis dilabitur. Nam & descendens in infernum, id est in secreta conscientię, veritatis lux, malarum rerum semper oblivionem importat.

*Alii dicunt ipsam Arethusam jam in fontem mutata Alpheum fugere, & de Elide ad Siciliam venire: quod nunc est secutus. Sene dicitur quodam tempore patera aurea in Arethusa inventa, quam Olympionica (leg. Olympionices vel innox miserant) in Alpheum miserat; & cum Olympia hostia caduntur, cruor earum * in Alpheum infusus, in Arethusam exit. Tolle asteriscum, & confer*

quæ dicit ad III. Æn. 694. Plin. Lib. II, cap. 103. Lactant. Argum. Met. Lib. v. fab. 10. Ammian. Marcell. Lib. xv. p. 40. ed. Lindebrog.

^bOblivionem animarum] Quam animarum apud inferos potant. Vide Virgil. Æn. VI. 715.

^cΑρεΐου] MS. Leid. Aretheisa. Fortescripserat, ἀρεΐου.

FABI PLACIADIS
FULGENTII

V. C. LIBER DE EXPO-
SITIONE VIRGILIANÆ
CONTINENTIÆ.

Ifacius Tzetzes, vir doctissimè eruditus,
in Commentario suo Lycophroniano :

Τὰς ἥ ἀλληγορίας ἢ μήπερ τινὰς ἀναγκαίαις,
διὰ τὸ πλῆθος τῶν ἱσορῶν ἐατέον, ὅτι ἐδὲ
πρέπον ἐστὶ ἀλληγορεῖν ἐνταυθοῖ. Οὕτως γὰρ μυ-
θικῶς πάντα γράφει.

Junilius Episcopus Africanus Comment.
in caput 1. Genes.

*Diligenter intuendum, ut ita quisque sensibus al-
legoricis studium inpendat, quatenus apertam hi-
storice fidem allegorizando non derelinquat.*

FABII PLANCIADIS FULGENTII

De

ALLEGORIA LIBRORUM VIRGILII

Ad

CHALCIDIIUM GRAMMATICUM.

Expetebat quidem, ^b Levitarum sanctissime, nostri temporis qualitas grande silentium, ut non solum mens ^c expromtare desisset quod didicit, ^d quantum etiam oblivionem sui efficere debuit quia vivit. Sed quia ^e nova caritas dominatu fulcitur, & in amoris præcepto con-

^a De allegoria &c.] Veram inscriptionem esse de expositione Virgiliana continentia recte in orâ libri sui notaverat Scriverius. Firmant id cum coronis huic libello affixa, tum etiam illa Mythol. Lib. 111. cap. 6. Pæne duorum librorum continentia: nec non quæ mox sub initium hujus scripti habes, Virgiliane Continentia secreta physica tetigi. Et, physice trium vitarum reddidit continentiam. Immo & ista, habes breviter de cursam primi libri continentiam. Continentiam nempe dixit pro eo, quod continetur. Æthicus Præfat. Cosmogr. De omni ejus continentia perlatus est ad senatum. Apulejus Dialoگو Hermetis: De verâ rationis continentia decidisti. Anonymus in notulis ad hunc libellum: Scripti libri hunc habent titulum: Fabii Planciadis Fulgentii V. C. incipit Virgilianæ Continentiæ secundum philosophos moralis expositio. Non longè abest ἡμετέραν illa alterius ex Vaticanis codicibus: Fabius Placius de Fulgentio Morali expositio Virgilianæ continentia. Gloss. Labb. Continentia, ὁμοιοῦς, ὁμοῦς, ἰσότης. Prima explicatio hujus loci est. Retinuit Græcam vocem

Ausonius, cum Argumenta Iliados & Odysseæ Homeri Periochas appellavit.

^b Levitarum sanctissime] I. e. diaconorum. Isidor. Orig. Lib. vii. cap. 12. Levitæ ex nomine auctoris vocati: de Levi enim Levitæ exorti sunt, à quibus in templo Dei mystici sacramenti ministeria explebantur. Hi Græcè Diaconi, Latine ministri dicuntur. Confer eund. in de Offic. Lib. 11. cap. 8. Salvian. Præfat. ad Salonium pag. 312. ed. Pith. Ad Levitas etiam atque presbyteros h. e. diaconos &c.

^c Expromtare desisset] Gloss. expromere desineret. Recte. Ut reliqui Africæ omnes, ita & Fulgentius ὑποστυλιανὸν pro imperfecto frequenter usurpat. Vide quæ annotavi ad Prolog. Lib. 1.

^d Quantum etiam] Ἀντὶ τῆς veram etiam. Consule Indicem.

^e Nova caritas &c.] Gloss. magna. Sed pro fulcitur Leid. cod. habet fulciatur. Veriorem puto alteram lectionem, quæ vulgatæ appicta erat in illo codice, nova caritatis dominatu. Atque ita præfert quoque Genev. editio. Re-

contentus nunquam admittitur; ob hanc rem Virgiliana continentia secreta physica tetigi, vitans illa, quæ plus periculi possent ^fprærogare, quam laudis. Væ inquam nobis, apud quos & nosse aliquid periculum est, & habere. Ob quam rem & ^gbucolicam georgicamque omisimus, in quibus tam mysticæ sunt ^hinterstinctæ rationes, quo nullius pene artis in iisdem libris interna Virgilii ⁱpræterit viscera. Denique in prima Ecloga, secunda, & tertia, physice trium vitarum reddidit continentiam. In quarta vaticinii artem assumpsit. In quinta ^kPontificalia designavit. In sexta artem musicam cum suis perfectissimis posuit numeris. In parte vero ejusdem eclogæ physiologiam secundum Stoicos exposuit. Septima ^lnotakinen ^{duam} tetigit. Octava apotelesmaticen Musicorum & magicam designavit: in parte vero extrema tetigit

m e f e -

fer ergo verba ista ad *te meus*, quod præcessit.

[^fPrærogare] Vide, si tanti putes, quæ de hac voce annotavi ad Prolog. Lib. 1. Junilius quoque, ut Afrum decebat, in Præfat. ad Primas. Sufficit hac una temeritas, quod divino gazophylaci ex paupertate confessa duo hac audo minuta jactare. Sunt qui talentis emerent, unde egentibus prærogentur. Lege, prærogetur. Intelligi autem vult Planciades rationes deorum vel fabulas, ut rectè glossator.

[^gBucolicam Georgicamque] Ita quidem habet etiam Leid. cod. Sed in posteriori voce litera è recentiori manu erat addita. Gloss. Philox. Pullat (in Georgiâ arbores dicuntur, quoribus ramos ex se generant) *βλαστὰς, παρὰ οὐδ' αὖ βλαστὰς*. Legitur apud Maronem 1. Georg. vers. 17. Pullulat ab radice, non pullat. Vett. membranz bibliothecæ Leidensis, quæ continent explicationem 1. & 11. Lib. Georg. Virgil. Malè autem quidam Georgiæ duas tantum libros afferunt, dicentes Georgiam esse *γῆς ἔργον*, id est, terræ operam, quam primi continent libri. Tertius & quartus licet Georgiam non habent, tamen ad utilitatem rusticam pertinere dicimus. Præfero tamen Georgicam, cum ita & in Servii præmio edito legatur.

Diomedes Lib. III. *Ε' ἔργον* est vel enarrativum, in quo poeta ipse loquitur sine personæ ullius interlocutione, ut se habent tres Georgicæ, & prima pars quarti. Etiam in Glossis Georgicæ rescripserim potius, quam Georgicis cum Cujacio. Ad eundem modum ætas illa inscribebat Chronica Chronicæ, Biblia Bibliæ, Pasca Pascuæ. Pseudo-Cyprianus in de Revel. cap. Joannis Baptistæ: *Chronicam Marcelli principis legat*. Vetus interpres Ps. xxii. vers. 1. *In loco pasce ibi me collocavit*. Haimo Homil. p. m. 37. *Ob abundantiam & fertilitatem pasce*. Confer Voss. in de Vit. Serm. Lib. 1. cap. 12. Drus. ad Inscriptionem Histor. Sacræ Sulpic. Severi.

[^hInterstinctæ] Gloss. *distinctæ*. Talia sunt in Prologo Lib. 1. *Mysticis interserent rationibus*. Et, *cujus te visceribus interstringi poposciris*, nisi interstringi & ibi legendum est.

[ⁱPræterit] Lege, *præterieris*, ut est in ed. Genev. Quo pro *ut* identidem usurpat hic scriptor.

[^kPontificalia designavit] *Apotheosis* descripsit. Gloss.

[^lNotakinen] Edit. Genev. *νοτάκινον*. Scriverius margini illeverat, *Notakinen*. Hoc esset, *βότῳ κινῶν*. MS. Leid. *Notakinen*. N. L.

m E f e -

mesenuesion, quam etiam in nona ecloga persecutus est. In octava quidem, ubi dicit,

*Adspice corripuit tremulis altaria flammis
Sponte sua, dum ferre moror, cinis ipse: bonum sit.
Nescio quid certe est, & Hylax in limine latrat.*

In nona vero ecloga, ubi dicit,

*De cælo tactas memini pradicere quercus.
iterumque --- lupi Mærin videre priores.*

PRIMUS vero Georgicorum est omnis astrologus, & in parte extrema °ephemericus. Secundus physiognomicus & medicinalis. Tertius omnem aruspicinam continet, quam quidem & in sexto Æn. tetigit, dum dicit,

*Et summas carpens media inter cornua setas,
Ignibus imponit sacris libamina prima.*

Quartus vero ad plenissimam rationem est Musicus cum sua apotelesmatica in fine carminis dicta. Ergo doctrinam mediocritatem temporis excedentem omisimus, ne, dum quis laudem quærit nominis, p fragmen reperiât capitis. Esto igitur contentus, mi Domine, leviori fasciculo, quem tibi Hesperidum florulentis decerpsumus hortulis. Aurea enim mala si expetis, esto Eurystheus q alio fortiori, qui, ut Alcides, suam pro nihilo reputet vitam. Poteris enim ex his tacite multa colligere, quæ ad instru-

men-

m *Esenuesion*] Ita & Leid. cod. Gloss. id est, prognosticon. signa futura rei. Scriverius conjiciebat, *ἔμνησιν*. Genev. Edit. exhibet, *ἔμνησιν*.

n *De cælo tactas*] Hic versiculus non in nonâ, sed primâ legitur eclogâ. In nonâ hunc habes: *Sepe sinistra cavâ pradixit ab ilice cornix.*

o *Ephemericus*] Ita & Leid. cod. Malè *ἔμνησιν* ed. Genev.

p *Fragmen reperiât capitis*] Malè fragilitatem mentis interpretatur Glossator. Significat scire aliquid capital fuisse id temporis. Vide quæ præcesserunt, & Prolog. Lib. i. Cæterum pro *fragmen* exhibent *fragumen* Leid. cod. & editio Genevensis. Quod non temerè damnaverim. Ita à *tego* non *tegmen* tantum, sed *tegimen* & *tegumentum* legas apud Apulejum, Ovidium, & Livium. Gloss. Labb. *Fragmen*, *κλάσμα*. Atque ita ea vox usurpatur à Prudentio, Ovid. xi. Met.

561. Vet. Interpret. Cantic. cap. 4. & aliis. Sed Fulgentius pro fracturâ heic accepit, ut & Auson. epigram. 35. Post M incisum est: puto sic 171 non tota videtur: Dissiluit saxi fragmine laesus apex. Ita scribendum ex edit. Stœr. anni 1598. Fractum significat apicem literæ M.

q *Alto fortiori*] *Ἀλλ' ἄνωγε* pro alii. Festus: *Ali rei dixit* Plautus pro eo, quod est *alia rei*. Columbanus in Monostichis: *Quod tibi vis fieri, hoc alio prestare memento*. Vide ibi Cl. Daumium. Sic in Grut. Inscript. pag. 756. *Missis*. p. 940. nullo, pro nulli & ipsi. Auson. Præfat. Centon. *Sole memoria opus est*. Propert. Lib. i. el. 20. *Nulla debita cura*. Tibull. Lib. iv. el. 6. *Ulla non ille puella Servire, aut cuiquam dignior illa viro*. Servius Centimetro: *Phrynichium. constat tetrametro catalecto, ut est hoc: Tibi senus fero donum*, so.

mentum tui proficiant desiderii. Ego vero, ^r Chryssippi ~~ellebori~~ ^s rancidulo acrore postposito, cum Musis aliquid blandius ^t fabulabor.

Vos Heliconiades, neque enim mihi sola vocanda est Calliope, conferte gradum, date pramia menti.

Majus opus moveo: nec enim mihi sufficit una:

Currite Pierides, & juncto robore nobis

Parnasias niveo compellite pectine chordas.

Hæc tam parva precatio credo quod Virgilianis satisfecerit Musis. ^u Cede mihi nunc personam Mantuani vatis, quo fugitivos ejus in lucem deducamus amfractus. Nam ecce ad me etiam ipse, Ascræi fontis ^x bractamento saturnior, advenit; quales vatum imagines esse solent, dum assumtis ad opus conficiendum tabulis, stupida fronte ^y arcanum quoddam ^z latranti intrinsecus tractu submurmurant.

^{solæ} quod dant Veneri. Lege ex membran. Cod. Leid. *Tibi versis fero* &c. Plura hoc genus invenies in notis nostris ad Hyg. Myth. cap. 5. apud Stewech. in Apulej. p. 80. & Vossium Analog. Lib. iv. p. 177.

^r Chryssippi ellebori] Scrivenerius & Tullius in suis libris, *Chryssippi ellebori*. Atque ita video etiam voluisse Barthium ad Stat. Tom. III. p. 99.

^s Acrore rancidulo] Malit forte aliquis *acore*. Quâ voce utitur Tertull. contra Marc. Lib. 1. cap. 2. Plin. Lib. vii. epist. 3. Isidor. Orig. xvii. 7. & xx. 3. Sed *acrore* etiam disertim Leid. cod. cum glossâ *acredine*. Verum nec *acror*, nec *acredo* apud antiquos putem inveniri. Invenio tamen in Glossis Labb. *Acrore*, *maçix*. *Acritas* & *acritudo* sunt apud Gellium. Est autem *rancidum*, quod *μαζω* Græci dicunt. Unde *μαζωσις*, *rancor* in Glossis Labbæi. Uritur eâ voce præter Palladium etiam Augustin. Meditat. 1. & Hieron. Epist. Select. Lib. 1. 18. 19. & 39. Verum quia *rancesco* Græcis non est *μαζωσις*, sed *μαζωσις*, in Glossis rescripserim *μαζωσις*.

^t Fabulabor] *Fabulor* MS. Leid. Bene monet Glossator, quæ mox sequuntur verba, *neque enim mihi sola vocanda est Calliope*, includenda esse parenthesi.

^u Cede nunc mihi] Cedo dixissent alii. Notum est illud Taciti A. I. 23. *Cedo alteram*. Fors sit tamen, ut ceste *απαχαις* scripserit. Nævius: *Patrem Lycurgum ceste*,

^x Bractamento] Malim, *bracteamen-*to, ut derivetur à verbo *bracteari*, unde *bracteata eloquentia* apud Solinum, *bracteata coma* apud Capellam Lib. 1. p. 20. *imbracteari auro* apud Marcellin. Lib. xiv. & xvii. Est autem *bracteamen-*tum heic *subtile figmentum*, si glossatorem audimus. Adde his, quæ de istâ voce notavit Juretus ad Symmach. Lib. 1. epist. 26.

^y Arcanum quoddam] Malim, *quiddam*. Puto idem vocabulum restituendum Petronio pag. 214. edit. Gabb. *Mirabile quidem paupertatis ingenium, singulariumque rerum quasdam artes famæ edocuit. Lego, mirabile quiddam*. Pariter languet illud quidem apud eundem p. 180. *Tandem Crotona intravi-
mus; ubi quidem parvo diversorio refecti, postero die amplioris fortunæ domum
querentes, incidimus in turbam hereditarum*. Libenter scripserim, *quodam parvo* &c. Seneca Suas. 1. *Sacrum quidem terris natura circumfudit oceanum*. Et illic *sacrum quiddam* reposuerim.

^z Latranti tractu] Latranti tractatu habere scriptos duos libros monet anonymus in Geney. Edit. Sed *tractu* diser-
tim

rant. Cui ego, Seponas quas caperatos obtutus, ^a Ausonidum vatum clarissime, rancidamque altioris ^b Salsuram ingenii jocondioris quolibet mellis sapore dulcescas. Nam non illa in tuis operibus quærimus, in quibus aut ^c Pythagoras modulos, aut Heraclitus ignes, aut Plato ideas, aut Hermes astra, aut ^d Chrysippus numeros, aut ^e Endeochias Aristoteles ^f inverfat: nec illa, quæ aut ^g Dardanus

tim Leid. cod. quod pro *expositione* esse dictum notat Glossator; perperam, ut discere potes ex Gronov. Observat. Lib. 11. cap. 1. ubi *latrante tractu* dixisse Fulgentium, pro *latratu* vel *murmore lentato*, recte docet. Seneca de tonitru Agam. vers. 466. *Tum murmur grave Majora minitans collibus summis cadit. Traituque longo litus ac petra gemunt. Tractus instantiæ opponitur.* Plin. Lib. v. epist. 8. Hæc vel maximè vi, amaritudine, instantiâ: illa tractu & suavitate, atque etiam dulcedine placet. Epitaph. Lucan. Quæ tractum serpit, plus mihi comma placet.

^a *Ausonidum*] Hoc esset, *Ausonidarum*. Ita *poëta Æolida* dixit Priscian. Lib. 1. Leid. cod. exhibet *Ausonum*.

^b *Salsuram dulcescas*] Gloss. *amaritudinem dulcem reddas*. Dulcescere ergo activè pro edulcare posuit, ut *insuescere* & *assuescere* Horatius: quorum prius legitur Lib. 1. Sat. iv. 105. *Insuevit pater optimus hoc me. Tò hoc auferendi casu positum censo.* Flor. Lib. 1. cap. 1. *Assueta sanguine & prædâ volucres*. Imitatus Horatium Prudentius Hymn. Cath. ix. *Mortuos olim sepultos ut redire insuesceret*. Cæterum ad eundem modum *innotescere* pro *notum reddere* posuit Augustin. Soliloq. cap. 7. *Quantum debeo placere tibi, innotescere mihi*. Haimo Homil. p. 37. *Qui verum Deum solummodo innotesceret ortum*. Locutus ad eundem modum præter Nittardum, Redemptum in vitâ Isidor. Victorem de Persec. Vand. Lib. 111. & veterem Bibliorum interpretem, etiam Gregor. Dialog. Lib. 11. cap. 8. 111. cap. 33. *Quiescere* pro *quietum reddere* Maro, Seneca, & Sallustius dixerat, ut in notis ad Basil. orationes pag.

91. ostendit Daufqueius. Adde illis istud Propert. Lib. 11. el. 25. *Quamvis ille suam lassus requiescat arenam*. Hieron. Epist. Select. Lib. 1. ep. 4. *Super humilem & trementem verba sua requiescit*. Virgil. in Ciri: *Quo rapidos etiam requiescunt flumina cursus*.

^c *Pythagora modulos*] Ille enim musicam invenisse fertur. Vide annot. ad Mythol. Lib. 111. cap. 10.

^d *Chrysippus numeros*] Videndus Sidonius Lib. iv. epist. 3. i & ibi Savar.

^e *Endeochias*] Edit. Genev. *ἐντελεχίας*. Capella Lib. 11. Aristoteles per cæli quoque culmina endeochiam scrupulosius requirebat. Utrum per *δ* an per *τ* scribi ea vox debeat, multis disputatum pridem à doctis hominibus. Consule inter alios, immo ante alios omnes, Bud. Lib. 1. de Assè pag. 6. & seqq. Tertullian. de Anim. cap. 31. *Et numeros Pythagora viderem, & ideas Platonis ostenderem, & enteochias Aristotelis occuparem*. Quid enteochia sit, anquiritur à Scalig. adversus Cardan. Exercit. 307. & Nemefio in aureo illo libello de Naturâ hominis cap. 2. pag. 63.

^f *Inverfat*] Gloss. *exequitur, tractat*.

^g *Dardanus in Dinameris*] Puto illum intelligi magum, de quo Plin. Lib. xxx. cap. 1. Apulej. pag. 371. ed. Elmenhorst. Euseb. Lib. 11. Præpar. Evang. Sed quid sibi vult *in Dinameris*? Gloss. explicat, *in naturali potestate*. Putes legisse, in *Dynamicis*, vel *Dynamice*. Malè omnino. Qui *Parædri*, qui *Dynameri*, qui denique *Catabolici* sint demones, egregiè explicat Salmasius ad Spartian. Adrian. cap. 14.

h Bat-

danus in Dinameris, aut ^hBattiades in ⁱParedris, aut ^kCampester in Catabolicis infernalibusque cecinerunt: sed tantum illa quærimus levia, quæ ^lmensualibus stipendiis Grammatici ^mdistrahunt puerilibus auscultatibus. Tum ille, contracto rugis multiplicibus supercilio, Putabam te, inquit, homuncule, ⁿcreperum aliquid desipere, in cujus cordis vecturam meas onerosiores exposuisssem sarcinulas: at tu ^otelluris glabro solidior, ^padipatum ^qructuas quippiam. Cui ego, Serva istæc, quæso, tuis Romanis, quibus hæc nosse laudabile competit, & impune succedit. Nobis vero erit maximum, si vel extremas tuas contigerit perstringere fimbrias. Ad hæc ille, ^rQuatinus,

^hBattiades] Supr. Lib. III. cap. 10. In araspicinis aliud est fibrarum particularumque inspectio, aliud secundum Battiadem eventuum immutatio. Consule ibi annot. nostras.

ⁱParedris] MS. Leid. Parredis. Sed perperam. Tertull. de Anim. cap. 28. Scimus etiam magos elicere explorandis occultis per catabolicos, & paredros, & pythonicos spiritus. De Paredris etiam Heinsius videndus Aristarchi sui cap. 7.

^kCampester] Idem est, ni fallor, cujus de cometis laudat *megasthenes* Servius ad Æn. x. vers. 272.

^lMensualibus stipendiis] *Εμμυλωσις*. Vetus Comment. ad Juvenal. Sat. vii. vers. 120. Græcè dicit. Nam Latine menstrua dicuntur dantium. Lego, *discentium*. Gildas epistol. pag. 21. ed. Lond. Queruntur non affluenter sibi epimonia contribui. Menstrua sane apud veteres fuere salaria, ut inter alios etiam Eusebius Lib. v. cap. ult. nos docet. Cæterum pro *mensualibus* malim heic *menstrualibus*. Nonius Marcellus cap. xii. 53. *Merces menstrualis*. A *mensis* derivatur *mensurarius*, de quo Priscian. sub finem Lib. ii. & *menstruus*; inde jam *menstrualis*.

^mDistrahunt] Gloss. *vendunt*.

ⁿCreperum aliquid desipere] Capella Lib. i. pag. 2. Ne tu, inquam, desipis? admodumque perspicui operis *εξαρσιν* noscitur creperum *σπιν*? Quo loco pro *ne tu* Leid. Bibl. membranæ exhibent *non tu*.

^oTelluris glabro solidior] Ita & Leid. cod. Gloss. *Telluris soliditate durior*. Scriverius emendaverat in libro suo, *telluris globo*. Swartius Analect. Lib. iii. cap. 2. *tolleutigradario*. Ipsum vide sis.

^pAdipatum] Gloss. *Tuccetosum; ab adipe dictum*. De tucetis vide nostrum in libello de Prisco Sermon. Gloss. Labb. *Adipatum, σκαλδόν*.

^qRuctuas] Ructas mallet aliquis. Tertullianus in de Testim. Anim. cap. r. Academiis & porticibus Atticis partam sapientiam ructas. Idem tamen in de Resurrect. cap. 32. *Eructuabunt ossa*. Per multa sunt vocabula, quibus superflue illud u inferciunt posterioris ætatis scriptores, cujus generis sunt *monstruosus, montuosus, egestuosus*, aliaque complura, quæ nec enumerare attinet, nec mihi, dum hæc scribo, in mentem veniunt.

^rQuatinus] Idem quod *quatenus*, pro *quoniam*. Vide Freinsheim. ad Flor. Lib. ii. cap. 2. & quos in Indice in eâ voce laudat. Usitata sane illa eo significatu etiam optimis, sed non item pro ut, quemadmodum crebro à Chrylogo usurpatam eam observavi; tanquam Sermon. lxxv. *Precepit ergo, ut Judæi ex se cor lapideum tollant, evolvant perfidie saxum, filicem dura incredulitatis excludant, quatenus anime per infidelitatem mortue de sepulchro pectoris proflirent*. Sermon. lxx. *Salutis Symbolum tota simplicitate sensus audite, quatenus illud confessionis tempore & audire possitis & red-*

ans, inquit, *tibi discendis *non adipata crassedo ingenii, quam temporis formido ^u periculo reluctat, de nostro torrentis ingenii impetu brevior urnulam prælibabo, quæ tibi crapulæ *plenitudine nauseam movere non possit. Ergo vacuas fac sedes tuarum aurium, quo mea comamigrare possint eloquia. Itaque compositus in dicendi modum ^y erectis in iotam duobus digitis, tertium pollicem comprimens, ita verbis exorsus est: In omnibus nostris opusculis physici ordinis argumenta induximus, quo per duodena librorum volumina plenior humanæ vitæ *monstrassem statum. Denique tale dicendi exordium sumimus:

Arma virumque cano. in armis virtutem, in viro sapientiam demonstrantes. omnis enim perfectio *in virtute constat corporis & sapientia ingenii. Ad hæc ego: Si me tuæ orationis asserta non fallunt, vates clarissime, ideo

reddere. Seren. x. *Ut in hoc vigiletis omnes, quatenus his diebus nobis a Dei gratia, nullius a generatione divina relinquatur extorris.* Eodem modo usurparunt istam vocem Episcopi Galatiz in epistol. ad Leonem Augustum: *Ut omnium dominum regeremus, quatenus vobis tantum studium pro ecclesia ejus habentibus supernam retributionem conferat.* Et Junil. Comment. in Genes. pag. 6. *Diligenter insuecundum, ut ita quisque sensibus allegoricis studium impendat, quatenus apertam historia fidem allegorizando non derelinquat.* Item pag. 13. *Quatenus intimententur opera ejus, qui est lux vera &c.* Martial. Epistola ad Tolosan. *Vestra autem oratione tales opus habent, ut oratis pro eis, quatenus diaboli a cordibus eorum auferatur.* Auditor vitæ Clementis: *Preces fundere exhortatur, quatenus viro ejus dominum & audiam reddere dignaretur & visum.*

*Tibi discendis] Legendum ex ed. Genev. *In his tibi discendis.*

*Non adipata crassedo ingenii] Glosator intelligi jubet magis. Ego tam intelligendum potius dixerim. Vide not. ad Prolog. Lib. 1. Cæterum pingue & crassum appellabant, quicquid insubi-

dum, invenustum & plenum turis esset. Horat. 1. Sat. 3. vers. 58. *Tarda cognomen pinguis damus.* Idem Lib. 11. Sat. 11. vers. 3. *Rusticum, abnormis sapiens, crassaque Minerva.* Cæterum *crassitudo* & *crassities* lecta mihi non semel apud veteres, sed *crassedo* invenio nusquam.

^u Periculo reluctat] Gloss. *ex periculo resistit.* Sed Genev. ed. melius, *periculosa reluctans.*

* Plenitudo nauseam] Lege plenitudine cum MS. Leid. & Genev. ed.

^y Erectis in iotam digitis] Gloss. *in rectitudinem.* Apulej. Miles. 11. *In istar oratorum conformas articulum, duobusque infimis conclusis digitis, ceteros porrigit, & infesto pollice clemencer subrigens, insit.* Conter quæ huc facientia ad Propert. Lib. IV. notavit Scaliger.

* Montrassem] Montrassemus Leid. cod. Suo more *ισχυρως* pro imperfecto ponit.

^a In virtute constat corporis &c.] Respexit Sallust. Catil. cap. 1. *Omnis nostra vis in animo & corpore sita est: animi imperio, corporis servitio magis utimur.* Virtutem pro robore corporis usurpat, ut Phædrus Lib. 1. cap. 14. *Virtuti semper prævalet sapientia.*

b De-

ideo etiam divina lex nostrum mundi redemptorem Christum virtutem Dei & sapientiam cecinit: quod perfectum hominis divinitas assumsisse videretur statum. Ad hæc ille: Videris ipse quid te vera majestas docuerit: nobis interim quid visum sit edicamus. Et quamvis oportuerit secundum dialecticam disciplinam primum personam edicere: sicque personæ congruentiam enarrare, quo prima poneretur substantia; deinde accidens substantiæ, ut primum *virum*, sic etiam *arma* dicerem. virtus enim in subiecto est corpore. Sed quia laudis est assumpta materia, ante meritum viri, quam ipsum virum, ediximus: quo sic ad personam veniretur jam recognita meriti qualitate. Solet quippe etiam in epistolis hoc ipsum communis observare loquacitas, quo primum ^b domino meritum; sic ponatur nominis vocitatio. Sed quo cognoscas plenius laudis me assumsisse materiam, vide quid in sequentibus dictum sit: ^c quod fato profugus, & visuperum. ^d Quavi intenderemus fuisse fortunæ culpam, non virtutis debilitatem, ut fugeret: ^e & deos esse culpabiles, ^f qui pericula sustentare deberent. Illam nihilominus Platonis antiquam firmantes sententiam, ubi ait:

Νῦν αὖτ' ἰσχυρὸν ἦν θεός. ἔτε' ἐνὶ ἀνθρώποις, ὁ θεὸς εὐεργέτης. id est, sensus hominis deus est. is si bonus est,

^b *Domino meritum*] Domini meritum Leid. cod. rectius utique. Per meritum intelligi titulos vult. Servius ad Æn. I. vers. 80. REGINA. Inferioris personæ reverentia est majorem meritis appellare, non nomine. Contra majoris est minorem nomine tantum vocare. Donatus ad illa Terent. in Prolog. Andr. Poeta cum primum &c. Jam meritum poëta dedit poëtam cum dicendo. Quæ verba cum habeant edd. antiq; male omissa puto à Lindebrogio.

^c *Quod fato*] Leid. cod. Et quo fato. Lege ex ed. Genev. Et quod fato.

^d *Quæ vi intenderemus*] Magis ardet heic ed. Genev. quo intenderemus.

^e *Et deos esse culpabiles*] Lege cum MS. Leid. & Genev. ed. Deos, quam sapientiam, esse culpabiles. Nota est ellipsis & magis.

^f *Qui pericula sustentare deberent*]

Leid. & Ed. Genev. Ut pericula sustentaret.

^g *Θεὸς εὐεργέτης*] Genev. ed. Θεὸς εὐεργέτης. Atque ita omnino legendum est, vel Θεὸς ἰσχυρὸς εὐεργέτης. Explicat enim, Deus est propitius. Εὐδαίμονες scilicet, quorum dæmon bonus, id est, animus virtute perfectus est. Faciunt huc illa Apulei in de Deo Socratis: Quodam significatu & animus hominis etiamnum in corpore situs δαιμόνων nuncupatur. Dñe hunc ardorem mentibus addunt Envyale? an sua cuique Deus sit dira libido? Igitur & bona cupido animi bonus Deus est. Unde nonnulli arbitrantur, ut jam dictum est, δαιμόνας dici beatos, quorum dæmon bonus, id est, animus virtute perfectus est. Cicero in Somnio Scipionis: Nec enim tu is es, quem forma ista declarat: sed mens cuiusque is est quisque.

est, Deus est propitius. Nam & Carneades ^h in libro Telefiaco ita ait:

ⁱ Πᾶσα τύχη αἰσθητὴν φρονήσει καλεῖται.

Id est: Omnis fortuna in sensu habitat sapientis. Nam identidem ideo virtutem primum dici volumus, & sic sapientiam: quod quamvis sapientia virtutem regat, tamen in virtute animæ sapientia floret. Defectus enim virtutis ægritudo est sapientiæ: hoc videlicet pacto, quod quicquid sapientiæ consultatio agendum invenerit, si ^k ad subrogandum posse virtus deficiat, curtata in suis affectibus sapientiæ plenitudo torpescit. ^l An non ab ar-

mis

que: non ea figura, qua digito demonstrari potest. Deum igitur te scito esse &c. Ex Platonis scholâ hausta ista sunt. Non valde dissimiliter Macarius Homil. xxx. Τὸν ἴσων αἰσθητὸν interpretatur τὴν ἡμετέραν γένεσιν τὴν φρονήσιν. Melius Tertull. de Resurrect. Carn. cap. 11. interiorem hominem non substantiam esse, sed substantiam sapientiam ait. Corpus Platonis habitaculum hominis tantum, non pars. Democrites in Gnomis: Ψυχὴς μὲν τελειότες σικυνὴς μοχθηρίας ὁρβοί, corporis vitium corrigit. Lactant. de Opific. Dei cap. 1. Vas est (corpus) enim quodammodo fragile, quo animus, id est, homo ipse verus continetur. Et cap. 19. Corpusculum hoc, quo induti sumus, hominis receptaculum est. Pertinet huc & illud Anaxarchi apud Laertium Lib. ix. Πρώτος τὸ Ἀνὰξάρχου θυλάκιον, Ἀνὰξάρχου δὲ πλῆρες. Conferendus Apuleius in Dialogo Hermetis. Theophilus ad Autolyc: Lib. 11. p. m. 82. Θεὸν εἶναι μένον φασὶ πῶς ἰσχύς συνεῖδεν.

^h In libro Telefiaco] MS. Leid. In libro telefia cognita. Ea quid sibi velint, nullus video. Ceterum Laertius in vitâ Carneadis nihil illum reliquisse ait. nisi epistolas ad regem Capadociæ Artiarthem: cætera a discipulis ejus esse composita.

ⁱ Πᾶσα τύχη &c.] Sui cuique mores fortunam fingunt. Nohius in de Doctorem Indagine: Dubio potius quam diffideli intellectu vates possunt Mantuanus: Sed misera ante diem, subitoque accensa furore; quum hinc sententia adversetur ejus cum opinione sententis patri-
Tom. 11.

morum: Fortuna omnipotens, & ineluctabile fatum. Verum sensibilitatis ejus non levis ratio est, quæ prima sententia philosophica accipit intellectum, quæ ait, Sui cuique mores fortunam fingunt. Convenit id cum eo, quod est apud Sallust. Orat. 1. ad Cæsar. Sed res docuit id verum esse, quod in carminibus Apollonius ait, I-abram esse sua quemque fortunæ. Unde Juvenalis Sat. x. 365. & xiv. 315. Nullum nomen habes, si sit prudentia: nos te, Nos facimus, Fortuna, Deam. ^A ⁱ ^{ad} ^{not} in Carneadis dicto rectius scientia vel prudentia, quam sensus vertitur. Oī δὲ Proverb. Salom. cap. 1. vers. 4. Ἦνα δὲ ἀνέγκεις παρηγίας, πᾶσι δὲ νόον αἰσθητὸν & ἰσχύας. Vulg. vers. Ut detur parvulis astutia, & adolescenti scientia & intellectus. Et cap. 2. vers. 10. Εἰ αὖ ἡ αἰσθητὴς τῇ σὺ ψυχῇ ἡγεῖα εἶναι δοῖται. Si scientia animæ tuæ placuerit.

^k Ad subrogandum posse] Gloss. ad sumministrandum, ad impleendam possibilitatem. Chrysol. Homil. 1. Licentiam dat sepulcro; corruptioni posse permittit. Capella Lib. 1. Sic semper ab omni Velle capis socium. Et post paulo: Sed nunquam mege velle disparamus. Haimo Homil. in Pentec. Omnem gloriam & posse suum totum ad laudem Dei patris referebat. Tertull. de Spect. cap. 14. Interpositio nosse de idololatriâ. Macrobi. Sat. Lib. 111. cap. 1. Contra suum velle.

^l An non ab armis] Ed. Genev. Nam ab armis. MS. Leid. Nam ut ab armis.

K

m St

mis inciperem? Scivi enim quod viri vocabulum ^m significatio sexus sit, non honoris. Quid igitur primum nisi arma, deinde virum ponerem? Multi enim viri sunt, non tamen omnes laudandi. Ergo virtutem primum posui, ⁿ pro qua virum laudandum assumsi: Homerum videlicet secutus, qui ait,

Μένιν ἄειδ' ἦν Πηληϊάδεω Ἀχιλῆϊ.

ante iracundiam viri, quam virum ipsum ^o signans. Nam & ipse P sub figura Minervæ virtutem monstrans dicit,

Ἐσθλὴς ᾗ κ' ἔμμεν ἔλε Πηλεΐωνα,

verticem Achilli detentum. Cui ego: Nec in hoc iusta te fecellit oratio. Divina enim sapientia supereminetior sensibus, tale ^r sumsit exordium; *Beatus*, inquit, *qui non abiit in consilio impiorum*. Denique, ut bonæ vitæ perfectissimus institutor, Propheta provocans ad bene vivendi certamen, prius ^s præmium vastitudinis, quam sudorem certaminis posuit. Tum ille, Gaudeo, inquit, homuncule, ^t his subrogatis sententiis; quia etsi non nobis de consultatione bonæ vitæ veritas obigit, tamen cæca quadam felicitate etiam stultis mentibus suas scintillas spar-

^m *Significatio sexus sit*] Non semper. Vide Eustath. ad initium Odysseæ Homericæ, & Tzetzen in Hesiod. pag. 9. ed. Heinf. Immo vir non sexus, sed excellentiæ heic Virgilio nomen, ut rectè observat Donatus. Cur autem arma prius, quam virum, posuerit, melius te docebit idem ille Donatus, ut & Servius ad vers. 5.

ⁿ *Pro quâ*] I. e. propter quam. Junilius Comment. in Genes. pag. 40. ed. Bas. Cum meminerimus humanam indigentiam pro hoc maxime laboribus quotidianis insistere &c. Salvian. de Gub. Dei Lib. 1. pag. 8. ed. Pith. Nequaquam ergo pro his dolendum, quod non sint divites & beati. Confer annotat. ad Lactant. Argum. Metam. Ovid. lib. vi. fab. 5.

^o *Signans*] *Significans* MS. Leid. quanquam alterum idem est. Junilius modo laudatus p. 41. Sanguis dominice passionis, qui semel erat pro salute

mundi effendendus, signabatur.

^p *Sub figura Minervæ virtutem monstrans*] Immo prudentiam. Vide Schol. Hom. ad Iliad. A. vers. 195. & quæ diximus ad Myth. Lib. 1. cap. 26.

^q *Ἐσθλὴς κ' ἔμμεν &c.*] Græca ista verba non habet Leid. cod. Et videntur omnino è margine in contextum irrepisse. Pendent enim illa, *verticem Achilli detentum*, à verbo dicit.

^r *Sumsit exordium*] *Principium* Leid. cod.

^s *Premium vastitudinis*] MS. Leid. *Fastitudinis*. Sed altera superscripta erat lectio *beatitudinis*: quæ procul dubio genuina est. Chrysologus de eodem Davidis dicto Serm. XLIV. p. 118. ed. Paris. *Propheta beatitudinem sic promisit, ut provocaret hominem totam, quam post enumerat, criminum vincere scitatem.*

^t *His subrogatis*] Gloss. *subministratis*.

u Sa-

sparſit. Ergo, ut dicere cœperamus, vir ſubſtantia eſt; ſapientia vero, quæ ſubſtantiam regit. ſicut & Salluſtius ait: *Nam noſtra omnis vis in animo & corpore ſita eſt.* Nam ut tuis ^u ſaturantius aliquid adhuc faciamus ſatis ingeniis, trifarius in vita humana gradus eſt, Primum habere: deinde regere quod habeas: tertium vero ornare quod regis. Ergo tres gradus iſtos in uno verſu noſtro conſidera poſitos: id eſt, *Arma, virum, primus.* Arma, id eſt virtus, pertinet ad ſubſtantiam corporalem: Virum, id eſt ſapientia, pertinet ad ſubſtantiam ſenſualem: Primus vero, id eſt princeps, pertinet ^x ad ſubſtantiam ornantem. quo ſit huiusmodi ordo: habere, regere, ornare. Ergo ſub figuralitate hiſtoriæ plenum hominis monſtravimus ſtatum. ut ſit prima natura: ſecunda doctrina: tertia felicitas. Hos ergo gradus vivaciter intueri: quo ſit, ut ſupra diximus, prima virtus animi naturaliter data, quæ proficiat: neque enim eruditur, niſi quod erudibile naſcitur. Secunda doctrina, quæ naturam ornat, cum proficit: ut eſt aurum. Eſt enim natura in auro productionis & decoris: ſed ad perfectionem malleo proficit excudentis. ^y Ita & ingenio natum eſt provecſibile: proficit, quia natum fuit: accedit felicitas, ut proſit quod proficit. Ergo & infantibus, quibus hæc noſtra materia traditur, iſti ſunt ordines conſequendi: quia omne honeſtum docibile naſcitur. Eruditur, ne naturæ ^z vacet commoditas: etiam ornatur, ne donum doctrinæ ſit inane. Unde & Plato trifarium vitæ humanæ ordinem inſtruens ait: *Omne bonum aut naſcitur, aut eruditur, aut cogitur. Naſcitur ex natura; eruditur ex doctrina; cogitur*

^u *Saturantius aliquid adhuc facimus ſatis*] Leid. cod. *ſatisfaciamus.* *Saturantius* autem eſt *abundantius.* Supr. Mythol. Lib. III. cap. 6. *Quia hæc ſaturantius Apulejus* &c. Vide ibi annotata à nobis.

^x *Ad ſubſtantiam ornantem*] Notat anonymus unum ex ſcriptis habere cenſuram.

^y *Ita & ingenio natum eſt*] Ed. Genev. *Ita & in ingenio.* MS. Leid. *Ita ut ingenio.* Lego & diſtinguo: *Ita & ingenium: natum eſt* &c. Vel, *ita & in ingenio: natum eſt* &c.

^z *Vacet commoditas*] I. e. inutilis ſit. Tertull. in de Patientiâ: *Ergo cum conſet de reſurrectione, vacat dolor mortis, vacat & impatientia doloris.*

tur ex subtilitate. Omisso ergo ^aantelogii circuitu, cœpti operis aggrediamur exordium. Sed ut sciam me non ^bArcadicis expromtare fabulam auribus, primi nostri continentiam libri narra. Tunc demum hæc tibi, si visum fuerit, referabimus. Cui ego: Si me scholarum præteritarum non fallit memoria, primum Juno Æolum petit, quo naufragium Trojanis importet. ^cdehinc cum septem navibus evadit. In Libyco litore accipitur. Matrem videt nec agnoscit. à qua nube cava cum Achate contegitur. dehinc ^dpiçturis animum avocatur. Post hæc, cæna exceptus, sono citharæ mulcetur. Habes breviter decursam primi libri continentiam. Quid de his senseris, audire desidero. Tum ille: Naufragium posuimus in modum periculosa nativitate: in qua & maternum est parienti dispendium, vel infantum nascendi periculum. in qua necessitate universaliter humanum volvitur genus. Nam ut evidentius hæc intelligas, à Junone, quæ dea partus est, hoc naufragium generatur. Nam & Æolum immittit. Æolus enim Græce, quasi Æonolus, id est, sæculi interitus, dicitur. unde & Homerus ait,

Οὐλομένην, ἣ μύει Ἀχαιοὺς ἐλλὰ ἰδώνει.

Nam vide quid etiam ipsi Æolo promittatur, Deiopeia conjugium. demos enim ^fGræce publicum dicitur, & iopa vero oculi vel visio. Ergo ^hnascentibus in mundo

sæcu-

^a Antelogii] Usus & Plautus eâ voce, sed ut Siliciffaret. Prologium dixit Paccuvius. Mox pro narro reposui narra ex Ed. Gen.

^b Arcadicis auribus] MS. Leid. Arcadicis. Gloss. asininis. Quæ est explicatio ^f Arcadicis. Juvenal. Sat. vii. 160. Arcadico juveni. Schol. asino. Capella Lib. vi. Nunc Arcadicum ac Medinum sapi, hoc est, asini in morem stupes. Lactant. Lib. xi. Met. fab. 4. Aure e-jus asinina ut essent sempiterno effecit, quibus ejus soliditas apparet, nulliusque judicii indicatur. Vide & supr. Lib. 111. Myth. cap. 9.

^c Dehinc cum septem &c.] Debuerat addere, dehinc Æneas cum &c.

^d Piçturis animum avocatur] Gloss. recreat. Quæ est explicatio ^f avocatur: quomodo omnino heic legendum. Re-

spexit illa Æn. i. Animum piçturâ passit inani. Eadem mendâ inquinatus est Lactant. Firm. Lib. ii. cap. 3. Non oportet sublimes & excelsos animos advocari, atque in terram premi, sed nihil aliud, quam caelestia cogitare. Lege, avocari. Senec. de Provid. cap. 3. Mero se licet sapias & aquarum fragoribus avocet.

^e Ἀλγ᾽ ἰδώνει] In Homero habetur ἰδώνει.

^f Græcè publicum dicitur] Δῆμος est populus, δῆμος publicus.

^g Iopa] Cipia Ed. Genev. Forte ὤπα. ὤπα enim visum, & ὤπας oculos dicunt Græci. Hesych. ὤπα, ὄψιν, ὁρῶσιν, ὁρῶσπον. ὤπας, ὁρῶσιν.

^h Nascentibus in mundo] In mundum Gen. Ed.

saeculare est periculum. cui quidem perfectioni publica à dea partus promittitur visio. Nam & cum septem navibus evadit. quo ostendatur secundum arithmetica numerum septenum armonicum esse partui. cujus formulam, si videtur, breviter explanato. Cui ego: Saturanter hæc, inquam, in libro ⁱ Physiologo, quem nuper edidimus de medicinalibus causis & de septenario ac de novenario numero, omnem Arithmeticae artis digessimus rationem. eritque ^k perissologia nota, si, quæ in uno libro descripsimus, etiam aliis inferamus. Ergo qui ista discere cupit, nostrum physiologicum perlegat librum. Nunc vero quæ restant à te exspecto. Tum ille: Ut dicere coeperam, mox ut terram tangit, matrem videt, nec agnoscit: plenam ^l designans infantiam: ^m quia à partu recentibus matrem videre datur, non tamen statim cognoscere meritum contribuitur. Dehinc nube circumseptus socios cognoscit, alloqui non potest. vide quam evidens crepundiorum mos, dum adest inspiciendi potestas, & deest loquendi facultas. Huic quoque Achaten ab initio conjungimus, & post naufragium armigerum, & in nube æque conclusum. Achates enim Græce quasi ⁿ achontos, id est, tristitiæ consuetudo. Ab infantia enim æumanis conjuncta est humana natura, sicut Euripides in Tragœdia ^o Ephigeniæ ait:

Οὐκ ἔστιν εἶδεν δεινὸν ὧδ' εἰπεῖν ἔπ' οὐ,
Οὐδ' ἐπὶ πάθ' οὐ, εἶδ' οὐκ οὐκ ἔπ' οὐ,
Ἡς οὐκ εἶδ' ὧδ' εἰπεῖν ἔπ' οὐ, αἰτρώπης φύσις.

id

ⁱ Physiologo] Fort. Physiologica, quia sequitur, nostrum physiologicum perlegat librum.

^k Perissologia nota] I. e. vitio, crimine. Charis. Lib. iv. Περισσολογία ἐστὶν πολλῶν ῥημάτων ἀδελφία ὑπερβαῖν.

^l Designans] Gen. ed. designantes. Nec aliter scripsisse Fulgentium crediderim. In Præfat. Libell. de Prisc. Serm. Absolutum retribuui, non phaleratis sermonum studentes spumis. Confer quæ notavi ad Prolog. Lib. 1. In codice Leideni heic erat hiatus usque ad illa DRÆPANOS PORTU.

^m Quia partu recentibus] Lege ex Genev. ed. quia a partu. & mox contribuitur pro cum tribuitur.

ⁿ Achontos] Ed. Gen. ἀχὼν ἔπ' οὐ. Scribendum esset ἰθ' οὐ.

^o Ephigeniæ] Iphigeniæ scribere debebat. Sed Ephigeniæ non indignum Fulgentio. Vigilius Lib. v. contr. Eutych. Sanctum Joannes in Omelia de ascensione domini, Orta vitiosa ista scriptura ex corruptâ pronuntiatione, quâ factum ut contra & i sæpe pro e posuerint, ut ostendi ad Hygin. Mythol. cap. 223. Etiam ai ut e pronuntiatum fuisse avo

K 3

Ful-

id est, non est aliquid pessimum nec accidentia extrema, p quod non pertulit humana natura. Arma vero tristitiæ non sunt nisi lacrymæ: quibus seipsa & vindicat & commendat infantia. Denique vix nobis quinto mense ridere permittitur, dum lacrymæ in ipsa vitæ janua profluant. At vero animum pictura inani quod pascit, certum puerile studium refert. infantia enim videre novit: sentire vero quid videat nescit. sicut in picturis est visibilitas, deest sensibilitas. Dehinc ad epulas accipitur, & citharæ sono mulcetur: parvulorum quippe mos nihil aliud quærere, quam delectari sono & saturari cibo. Denique nomen citharizantis considera. ¹ Zopas enim Græce ^r quasi Siopas dictus est, id est taciturnitas puerilis. Infantia enim

Fulgentii dictum supra ad Myth. Lib. 1. cap. 9. Inde corruptus locus elegans Simeonis Sethi in libro de Alimentis pag. 6. edit. Gyrard. *Ὁς εἶνε εἰρη-
τῶν φύσιν πένει ἐν μιλυχμῶν τε καὶ
λαχάνων ἐν κρεῶν ἑστίᾳ, ἡ πρῶτον ἡ
ἀλθεῖας ἐντραπίον.* Lege, *ἐν με-
ταυχμῶν*. Referendum huc quoque κα-
ρῶς, quod pro καρῶς Græcobarbari
usurparunt. Consule Meursii Glossar.
Sed ut sepe alias, ita & heic memoria
ei imposuit. Est enim principium O-
restis, ut rectè animadvertit Anony-
mus in ed. Genevensi.

p *Quod non pertulit*] Syntaxis pos-
tulare *qua*, vel *quam* potius. *Acci-*
dentia enim ne minativus singularis est
Fulgentio. Supr. Lib. III. cap. 8. *Suc-*
cum defudat, quod myrrha dicitur.
Vide ibi annotata. Tertull. de Anim.
cap. 11. *Accidentiam spiritus passus*
est. Et cap. 52. *Ex accidentiâ adha-*
sisse. Digest. Lib. 1. Tit. 11. *Et ita ex*
accidentiâ appellata sunt leges duode-
cim tabularum. Quod malè mutat Cu-
jaciùs, parum memor ejus, quod dixi
modo, etiam nominandi casu *acci-*
dentia usurpari. Certè ita & in Gloss.
Labbe. inveni, *Accidentia*, *ὀμματα*.
Notandum præterea πᾶσι ⁹ heic dici
accidentiam. Ad eundem modum &
alii calamitates vocant *accidentia*. Mar-
cellin. Lib. xv. *Contra accidentia vir*
magnanimus stabat immobilis. Quintil.
Declam. v. *Non molliri prosperis facile*,
non accidentibus frangi. Et sic sapissi-

mè ille sive Quintilianus, sive Florus,
vel alius est auctor istarum declamatio-
num.

q *Zopas*] Atqui *Iopas* dicebatur.
Quintil. Orator. Lib. 1. cap. 27. *Iopas*
ille Virgilii *nonne canit errantem lu-*
nam solisque labores? Io ut Zo, quem
admodum *Dia* ut *Za*, pronuntiarunt
ergo? Ita videtur. *Zabolus* pro *Diab-*
olus frequens est apud Cyprian. &
Paullinum. Etiam Hilarius Canon. 11.
in Matth. *Zabolus infidelis*, *Abraham*
fidelis. Et Gildas epist. pag. 60. *Zabo-*
lica illuso. Sic Ζωάμων dicitur cum
ab aliis deterioris ævi Græcis, tum
& à Simeone Sethi in de Facult. Cib.
pag. 11. & 20. quod vulgo *julapium*
vocamus. Unde *Ιοζωάμων* apud eun-
dem pag. 26. Brodæus Miscell. Lib.
111. cap. 14. *Nec desunt, qui Zetam*
pro dietam, ut Ζαβίλλω pro *διαβίλλω*,
efferrî testantur. Casaub. Animadv.
in Suet. Lib. v. p. 172. Æolicum id ef-
fe, ex Vetr. Grammaticis observat, ut
& Vossius Art. Gram. Lib. 1. Confe-
rendus idem Vossius in de Vitt. Serm.
& Etymol. in ZETA & ZASU.
Barth. Advers. Lib. xxix. cap. 1. Pi-
gnor. de Serv. p. 238. ed. Patav. Alciat.
Parerg. Lib. v. cap. 14.

r *Quasi Siopas*] Quasi *nam*, ed.
Gen. Nihil muto. Quia dicit eâ voce
puerilem taciturnitatem signari, vide-
tur omnino *Siopas* scripssisse, & allu-
sisse simul ad τὸ πᾶσι, puer.

nim blandiloquis semper nutricum cantibus oblectatur. unde & crinitum eum posuimus, vertici muliebri simillimum. Tunc etiam Cupidinem videt. cupere enim ac desiderare aliquid semper accidit infantiae. Nam denique ideo & talem versum in secundo libro post citharæ sonum posuimus: *temperet à lacrymis.*

In secundo vero libro & tertio * avocatur fabulis, quibus puerilis consueta est avocari garrulitas. Nam in fine tertii libri Cyclopes vidit, Achemenide monstrante. *x⊙ enim Græce tristitia dicitur. cyclos autem Græce circulus vocatur. Ergo pueritia, quoniam πᾶς puer Græce dicitur, jam timore nutritorum feriata, tristitiam cogitandi nescit, & * vaginem puerilem exercet. Ob hanc rem etiam Cyclops unum oculus in fronte habere dicitur, quia nec plenum nec rationalem visum puerilis vagina portat, & omnis ætas puerilis in superbiam erigitur, ut Cyclops. Ideo in capite oculus, quod nihil nisi superbum & videat & sentiat. quem sapientissimus Ulyxes extinguit, id est, igne ingenii vana gloria cæcatur. Ideo eum & Polyphemum diximus, quasi ἀπὸ πολλῶν φήμῳ, quod nos Latine perdentem famam dicimus. Ergo juventutis elationem & u famæ perditionem ætatis cæcitas sequitur. Nam ut ordo se evidenti manifestatione dilucidet, tunc patrem sepelit. Accrescens enim juvenilis ætas paterni vigoris respuit pondera. Denique * Drepanos portu sepelit. Drepanos enim quasi δριμύπανθος. δριμύς enim Græce acer dicitur, πᾶς vero puer vocatur; quod puerilis

s *Advocatur fabulis*] Lege, *avocatur*, & statim *avocari* cum ed. Genev. Vetus Interpres Siracidæ cap. xxxii. 26. *Illic avocare, & illic lude.* Laetant. de Opif. Dei cap. 18. *Avocatur simulacris, donec membra sopore irrigata vegetentur.* Cyprian. de Spectac. *Ad avocationem populi facti sunt ludi scenici.* Lege, *avocationem.* Quintil. Declam. p. 112. ed. Hack. *Quos detrahit, quos advocat alia curatio.* Lege, *avocat*, ut recte exhibent Colon. & Paris. edd.

* *Vaginem puerilem*] Anonymus in

ed. Genev. monet unum ex MSS. habere *vaginam*: quod præferam, quam præter Fulgentium nullus, quod sciam, veterum *vaginam* dixit *vaginitum.* *Vagorem* appellat Cato apud Festum.

u *Ætatis fama perditionem cecitas &c.*] Transpone verba ex ed. Genev. *Et fama perditionem ætatis cecitas sequitur.*

x *Drepanos portu sepelit*] MS. Leid. *sepelivit.* Anonymus ad Genev. ed. notat unum ex MSS. habere *drepanos portu*.

rilis acerbitas paternam respuat disciplinam. ^y Feriatus ergo animus à paterno iudicio in quarto libro & venatum progreditur, & amore torretur: & tempestate ac nubilo velut in mentis conturbatione coactus, adulterium perficit. In quo diu commoratus, Mercurio instigante, libidinis suæ male præsumtum amorem relinquit. ^z Mercurius enim Deus ponitur ingenii. Ergo ingenio instigante ætas deferit amoris confinia: qui quidem amor contentus emoritur, & in cineres exustus emigrat. Dum enim ^a dedecus puerili auctoritate ingenii excellitur, sepulta in oblivionis cinere favillescit. In quinto vero, paternæ memoriæ contemplatione attractus, ludis juvenalibus exercetur. & quidnam aliud est, nisi ut jam prudentior ætas paternæ memoriæ exempla secuta, liberalibus corpus exerceat causis? Nam ^b vide quia & pugillationem ^c exercet, id est virtutis artem Entellus & Dares peragunt. *considerans enim*

tm. Glossa codicis Leidensis vult *drepanos* esse genitivum Græcum; quo nihil ineptius. *Drepanos* rectus calus est, & falcem significat. Unde *hæc drepana* & hoc *drepanum* urbs dicta, ut rectè Servius ad *Æn.* 111. vers. 707. *Tò Δρεπών* etiam Tzetzæ est ad Lycophr. p. 123. Non nimis audacter rescriberetur *drepanio portu*. Sed sequentia arguunt non tam librariorum negligentiam, quam Fulgentii inscitiam esse accusandam.

^y *Feriatu animus*] H. e. liber, ut paullo ante: *Timore nutritorum feriatu*. Capella Lib. 1. pag. 7. *Necque ulla prorsus erat, quæ ab omni immunitate incursu, cunctoque esset gurgite feriatu*.

^z *Mercurius Deus ingenii*] Unde *Mercuriales viri* Horatio dicuntur docti Lib. 11. od. 17. Ubi Schol. *Mercurius Deus facundia dictus est & sermonis*. Sed magis huc pertinet illud Marcellini Lib. xvi. *Occulte Mercurio supplicabat, quem mundi velociorem sensum esse, motum mentium sustinentem, theologica prodidere doctrina, atque in tantis rerum defectibus exploranter curabat*.

^a *Dedecus puerili &c.*] Genev. ed. *Dedecus puerile auctoritate ingenii expellitur*. Leid. cod. *expellitur*. Notat Anonymus unum ex MSS. habere, *de*

corde puerili. Lege itaque, *dum enim de corde puerili auctoritate ingenii expellitur, sepultus in oblivionis cinere favillescit*. i. e. in favillis redigitur.

^b *Vide quia &c.*] *I'da' òm.* Ad verbum Græcismum expressit, ut & infra: *Vides ergo quia & de secretis naturæ docet*. Augustin. Soliloq. cap. 5. *Nescis quia tu es veritas*. Interpres Abdiaz Babylon. Lib. 1. *Ut sciant & credant quia unus est dominus, qui fecit cælum & terram*. Salvianus de Gubern. Dei Lib. 11. pag. 49. *Vides abque dubio quia non potes queri, quod non aspiciat etiam injustos Deus*. Euagrius in vitâ S. Antonii: *Considerans quia possit*. Sic Cyprian. de Mortal. *Scitote quoniam in proximo est regnum Dei*. Serm. de Orat. Dom. ex Gal. v. *Sicut prædiximus, quoniam qui talia agant, regnum Dei non possidebunt*. Et ex Joann. Epist. 1. *Si dixerimus quia peccatam non habemus, Jumilius in Genes. Unde liquido datur intelligi quia factura utriusque elementis pariter expleta est*. Sed exemplis quid opus est? Indentiment ita non vetus tantum Bibliorum interpretes, sed & reliqui scriptores ecclesiastici loquuntur.

^c *Exercet*] *Exercet*. Leid. cod. *Lege ergo & distingue, pugillationem exercet*.

enim Græce imperare dicimus: ^d *δαίμων* cædere. quod & magistri in disciplina faciunt. Tunc etiam & naves ardescunt, id est instrumenta periculosa, quibus ætas tempestivis jactationum cursibus ^e fatigatur, & velut procellis periculorum quotidie quatitur. Igne ingenii ^f superexcellente, hæc omnia consumuntur, & scientiæ astutia coalescente, in favillam oblivionis sopita & commigrant. At vero in sexto ad templum Apollinis adveniens, ad inferos descendit. Apollineum deum studii dicimus: ideo & Musis additum. Ergo postposito lubricæ ætatis naufragio, & Palinuro amisso (Palinurus enim quasi planonorus, id est errabunda visio. unde & in quarto libro de aspectu libidinis ita posuimus — *totumque pererrat Luminibus tacitis.* nam & in Bucolico: *errabunda bovis vestigia*.) Ergo omissis hijs rebus, ad templum Apollinis, id est ad doctrinam studii, pervenitur: ibique de futuræ vitæ consultatur ordinibus, & ad inferos descensus inquiritur; id est, dum quis futura considerat, tunc sapientiæ obscura secretaque mysteria penetrat. Sed sepeliat ante Misenum necesse est. ^h Misio enim Græce obruo dicitur; ⁱ *αἴμα* vero laus vocatur. Ergo nisi vanæ laudis pompam obrueris, numquam secreta sapientiæ penetrabis. vanæ enim laudis appetitus, numquam veritatem inquirat: sed falsa in se adulanter ingesta, velut propria reputat. Denique etiam cum Tritone buccinâ atque conchâ certatur. Vides enim quam fixa proprietas. vanæ enim laudis tumor ventosa voce turgescit: quem quidem Triton interimit; i quod quasi *τρίψω*, id est contritum, dicimus. Omnis ergo con-

tri-

ercent, id est, virtutis artem Entellus & Dares peragunt.

^d *δαίμων*] Ed. Genev. *δαίμων*. MS. Leid. *δαίμων*. Fort. *δαίμων* scripserat. Eset aoristus secundus, sive à *δαίω*, sive à *δαίω*.

^e *Fatigatur*] *Agitur* Leid. cod. *flagitur* MS. Anon. Sed Commel. lectionem satis probam puto.

^f *Superexcellente*] *Superexcellere* dictum, ut *supereminere*, quod supra habuimus, & *superabundare*, quod est cap. 9. Lib. 1. Mythol. Salvian. de Gu-

ber. Dei Lib. 11. *Prærogativis meritorum antecedentium supereminens*. Ad Eccles. Cathol. Lib. 1. *Supereminens datum primitivæ plebis tuæ beatitudo*.

^g *Commigrant*] Post hanc vocem inferenda sunt illa ex cod. Leid. & Genev. ed. *Sed hoc incendium Berce efficit, quasi veritatis ordo*.

^h *Misio enim &c.*] Ed. Genev. *misio*. Scripsit, opinor, *misio*. Sed *misio* non obruo, sed odi significat.

ⁱ *Quod quasi τρίψω &c.*] MS. Leid. *Quem quidem Triton interimit*.

K 5 qua-

tritio omnem vanam laudem exstinguit. Ideo Tritonia dea est sapientiæ dicta. Omnis enim contritio sapientem facit. Cui ego: Certior hanc tuam comprobo doctor sententiam. Nam & nostra salutaris divinaque præceptio, * Cor contritum & humiliatum deum non despiciere prædicat. quæ vere certa manifesta que est sapientia. Ad hæc ille: Ut certius tibi planiusque liquescat quod dictum est, ¹ Corineum posuimus ejus corpus igne cremasse. *καὶ ἐν* enim Græce gratiam dicimus, *αἰών* vero sæculum nuncupatum. gratia ergo sæcularis vanæ gloriæ sepeliat cineres necesse est. Sed tamen non ante discitur cognitio secretorum, nisi quis ramum decerpserit aureum, id est litterarum & doctrinæ ^m discat studium. aureum enim ramum pro scientia posuimus, memores quia & mater mea ⁿ ramum se somniavit genuisse: & ^o Apollo cum ramo depingitur. Nam ideo & ^p Ramus dictus est *ῥαμὶς* & *ῥαψῳδίας*, id est à scriptura, sicut Dionysius in Græcis articulationibus memorat. At vero aureum quod diximus, claritatem facundiæ designare voluimus; memores Platonis sententiæ, cujus hereditatem Diogenes Cynicus invadens, nihil ibi plus aurea lingua invenit; ut Tiberianus in libro de

quasi τριτομένης, quod nos Latine contritum dicimus.

[*Cor contritum*] Psalm. l. vers. 18. *Sacrificium Deo spiritus contribulatus: cor contritum & humiliatum Deus non despiciet.*

[*Corineum*] Negligit aspirationem, ut in Prolog. Lib. i. *Caron* pro *Charon*; ubi vide sis quæ à nobis annotata sunt. Virg. *Æn.* vi. vers. 228. *Ossa que lecta cado texiit Charynem abeno.* Fuit ille Sacerdos Trojanus, cujus & Lib. xii. facit mentionem. Sed Genev. ed. exhibet *Carineum*. Et videtur ita omnino scripsisse obliviosus Planciades, cum à *ῥαμὶς* *καὶ* vocabulum hoc deducat.

[*Discat studium*] *Discatur* Leid. cod.

[*Ramum se somniavit genuisse*] Phocas in Vita Virgilii: *Mater Polla fuit, Magii non infima proles, Quem socerum pietas facit jam clara Maroni. Hæc cum maturo præmaturæ pendere ventris, Ut*

solet in somnis animus ventura repingens *Anxius, & virgili præsumere gaudia curâ, Phæbi memoris ramum sudisse putavit.* Quarto versu alii legunt *repingens*. Sed necdum est bonus nexus orationis, nisi *repingere* vel *resingere* scribatur, deletio inciso post *το* solet. Philargyrius ad Ecl. iii. *Fertur mater Virgilii Maja, cum eundem paritura gravis esset, somniasse lauri fructum variis floribus genuisse.* Lege *lauri frondem* cum Lindenbrogio. Hinc ergo Virgilium quidam à virga vocatum voluerunt. Calvus: *Et vates, cui virga dedit memorabile nomen Laurea.*

[*o Apollo cum ramo*] Albricus cap. 4. *juxta autem illum erat viridis laurus picta.* Immo & caput ejus redimitum ramo laureo erat. Vide Tibull. Lib. iii. 4. Ovid. xi. Met. vers. 166.

[*p Ramus dictus est ῥαμὶς & ῥαψῳδίας*] Immo *ῥαψῳδία* secundum Græculos dicta est à ramo. sive *ῥαμὶς*. Vide Eur. stath.

de Socrate memorat. Nam & nos in Bucolicis ideo decem mala aurea posuimus, scilicet decem eclogarum politam facundiam. Nam & Hercules aurea mala de horto Hesperidum tollit. ¶ Quatuor enim Hesperides [dictæ sunt Ægle, Hesperie, Medusa, Arethusa,] quas nos Latine studium, intellectus, memoria, facundia dicimus: quod primum sit studere; secundum intelligere; tertium memorari quod intelligis; inde ornare dicendo quod terminas. ¶ Hinc ergo ornatum aureum studii virtus rapit. Cui ego: Verum, inquam, dicis Maro doctissime. nuper enim me divinæ historiæ memoria tetigit, quæ ait ex anathemate subreptam esse linguam auream, & dextralia pura, nihilominus ex gentili facundia fucatum eloquium. ¶ Attamenquæ restant eloquere. Tum ille, Ergo, ut antea diximus, ramum aureum, id est doctrinam adeptus, inferos ingreditur & secreta scientiæ scrutatur. Sed in vestibulo inferorum luctus, morbos, bella, discordiam, senectutem atque egestatem videt. Quando ergo

stath. in Iliad. A. pag. 5. & Apulej. 11. Florid. Diomedes Lib. III. Π' α-φ' ο-ψ' ι-α dicitur ποιήσας aliqua particula discreta atque divulsæ, dicta ποσὶ τὴν ῥά-πην, quod versus in unum volumen velut consuantur & comprehenduntur; vel quod olim partes Homericæ carminis in theatralibus circulis cum baculo, id est, virga pronuntiabant, qui ab eodem Homero dicti sunt Homeristæ. Sed hæc abundantius Eustathius.

¶ Quatuor enim Hesperides &c.] Leid. cod. Quatuor Hesperides dictæ sunt, id est, Eglo, Hesper, Medusa, Eretusa. Ita habet quoque ed. Genæv. Sed corruptissime. Rectè à Commelino restituta esse vocabula ista animadvertas ex Laertian. ad Stat. 11. Theb. vers. 281. In Æthiopia, inquit, speciosissimum pomarium Atlantii fuit, in quo nascebantur mala aurea, quæ Hesperides custodiebant, Ægle, Hesperie, Arethusa. Plura de illis congestissimus ad Hygin. Genealogiam. Cæterum quæ ex Leid. cod. adduxi modo, non ibi continenter præcedentibus subiunguntur, sed marginem occupant, adeo ut de glos-

sa mihi suspecta sint.

¶ Hinc ergo] Hic ergo Leid. cod.

¶ Dextralia pura] Gloss. armillas. Vide Isidor. Orig. Lib. XIX. cap. 31. Barthol. de Armillis Vetr. cap. 1. Dextrocheria appellat Schol. Juvenal. ad Sat. IX. vers. 50. de quibus Vossius in de vitiiis Serm. Lib. III. cap. 8. Gruter. ad Vopisc. Aurel. cap. 7. Salmas. & Casaub. ad Capitol. Maxim. cap. 7. Tangit heic historiam Achanis Jos. cap. VII. vers. 21. ubi tamen nulla dextralium fit mentio: Εἶδον ἐν σπηραμῇ ψιλῶ ποικίλῳ, & διακόσια δισπραχὺ ἀργύρεα, & γλώσσαν μίαν χρυσῇν πεντηκοντὰ δισπραχμῶν. Regulam auream appellat istam γλώσσαν Vulgatus Interpres. Nazianzenus σίχους: Χρυσὸς τὴν γλώσσαν ἐστὶν ἀτελής ἐγγ, Ψιδίς, δισπραχμῶν τὴν ἡμῶν αἰσάτων; Siracides cap. XXI. vers. 21. Ὡς κόσμηθ' χρυσῇ σπηρῇ μὲν παιδείᾳ, & ὡς χλιδῶν ὅπῃ βραχὺν δέξῃ. Vetr. Interpr. Quasi brachiale in brachio dextro. Gloss. Isidor. Dextralia, brachialia. Confer Alard. Gazæum in Cassian. pag. 13.

¶ Attamen quæ restant] Leid. cod. & Genæv. ed. attamen ergo quæ &c.

u Mor-

go omnia in animo aut corde viri considerantur, nisi percepto doctrinæ studio, & altioris scientiæ penetrata caligine? tunc enim agnoscitur & somnii inanis ventosa delusio, & senectutis propinquior ad mortem vicinia, & bellum avaritiæ seminarium, & ^u morbus indigestionis, & fames pigritiæ & torporis vernacula. Ergo descendit ad inferos: atque illic & pœnas malorum, & bonorum retributiones, & amantum considerans tristes errores, oculatus inspicit testis. Denique ^x nauta Charonte deportante transit Acherontem. Ideo & hic fluvius velut æstus habet ebullientes juvenilium actuum. Ideo cœnosus, quia non habent juvenes digesta liquidaque consilia. ^y Acheron enim Græce sine tempore dicitur. Caron vero quasi Cronon, id est tempus; unde & Polydegmonis filius dicitur. Polydegmon enim multæ scientiæ dicitur. Ergo dum ad tempus multæ scientiæ quis pervenerit, in temporales gurgitis cœnositates morumque ^z fœculentias transit. Deinde Tricerberum mellitis ^a resopit offulis. Tricerberi autem fabulam jam superius exposuimus, ^b in modum jurgii forensisque litigii positam. Unde & Petronius ^c in

^u Morbus indigestionis] H. e. crudelitatis. Theodorus medicus cap. 6. *Dulcia omnia quidem inflationem præstant, & indigestionem procurant.* Ilidor. Orig. Lib. xx. cap. 2. *Crapula est immoderata voracitas, quasi cruda epula, cujus cruditate gravatur cor, & stomachus indigestus efficitur.* Cæterum post ista verba ex Cod. Leid. & Genev. edit. interferenda sunt, & immodestia subiles & scandala ebrietatis germina.

^x Nauta Charonte] Charone ed. Genev. Lege Carone cum Leid. cod. Dictum de eo jam supr. ad Prolog. Lib. 1.

^y Acheron] Ita & Leid. cod. Sed Genev. ed. ἀχαιον, & χαιον pro cronon. Perperam, opinor. Nam καεγς corrupte ut καεγς pronuntiavit, & Ch tanquam C; unde Corineus, Caron, & Cronos, pro Chorineus, Charon, Chronos. Servius ad Æn. vi. 106. *Acheron fluvius dicitur inferorum, quasi sine gaudio: id quod & ad vers. 295. inculcat. Nempe & iste χαιον ut χαιον*

pronuntiabat. Planciades supra Lib. 1. cap. 9. Ceres Græce gaudium dicitur. Sanius Eustath. ad Hom. p. 157. Ωσπερ δὲ πασι, ὅτι τὸ ἀχαιον πολέμους ἐν αἰδῷ ἀχαιον, & χαιον πολέμους τὸ ἀχαιον.

^z Fœculentias] Feculentias Leid. cod. Lege, fœculentias ex Genev. ed. Gloss. Labb. Fœculentus, περυσινός: inde fœculentia.

^a Resopit] I. e. sopit, soporat, ut habet glossa. Compositum pro simplici, ut recipere pro capere apud Justinum & Florum, reprobare pro probare apud Salvian. Lib. 1. de Provid. *residere* pro *sedere* apud interpretem Abdiæ, nec non *retrudi* pro *trudi* apud eundem, *redire* pro *venire* apud Spartianum in Hadriano, aliaque apud alios.

^b In modum jurgii forensis] Barth. ad Stat. Tom. 11. p. 263. emendat *in nodum*, hoc est, ænigma, emblema, ut ipse exponit. Non accedo. Recte habet *in modum*, hoc est, in similitudinem

in Eustion ait: Cerberus forensis erat causidicus. Ergo tunc jurgii calumnia discitur, & venalis lingua in alienis exercetur negotiis, dum studii doctrina profecerit, sicut in advocatis nunc usque conspicitur. sed melle sapientiae scandali dulcoratus ^dresipiscat ^erancor. Deinde in secretis considerationibus admissus virorum fortium contemplatus imagines, id est virtutis insignia monumentaque considerat. Ibi etiam Deiphobi inspicit pœnam: Deiphobus enim Græce aut quasi Dimophobus, aut velut Demophobus, id est aut ^fterroris timor, aut publicus timor. Ergo qualislibet timor sit, iuste amputatis & manibus & oculis & auribus pingitur: illa videlicet ratione, quod omnis timor ^gnec quod videat sentit, nec quod audiat scit, nec quod gerat sine manibus novit. Denique & in somnis ^hMenelao occiditur. Græce enim Menelaus quasi ^hMenelau, id est virtus populi: quæ quidem virtus omnem timorem semper somno deditum interficit. Illic etiam & Dido videtur, quasi amoris atque antiquæ libidinis umbra jam vacua. Contemplando enim sapientiam libido jam ⁱcontemptu emortua, ^klacrimabiliter pœnitendo ad memoriam revocatur. At vero dein ad locum [illum] venit, ubi dicimus,

Por-

nem, in imaginem. Sic cum alibi sæpe in libris Mythologicis, tum Lib. II. cap. 7. *Anteus in modum libidinis ponitur* Et sub finem hujus libelli, *Rote in modum temporis ponuntur*. Eodem sensu in similitudinem dixit Albricus cap. II. *Juno posita in similitudinem aeris*. Et Isidor. Orig. Lib. VIII. cap. II. *Deum rusticorum, quem in natura similitudinem formarunt*. Vide porro Indic. in MODUS.

c In Eustion] Barthius loco modo laudato: In libro I. vel II. vel, si hoc minus forte placeret, in Satyrico, conjecturis verisimilibus: quarum posteriorem, quam longè præferam, inculcat iterum pag. II20. *Titulum enim*, inquit, *Petronianum in Fulgentio corruptum arbitror ex abbreviatione, & legendum Stico, hoc est, Satyrico.*

d Resipiscat] Cod. Leid. respiciet. Super scripta erat altera lectio, vel resipiat.

e Rancor] Gloss. acerbitas. Quod sic rancor eleganter, ut omnia, docet Casaub. ad Persium pag. 82. Præter Augustinum, Hieronymum, aliosque, usurpat eam vocem etiam Cassianus p. 199. ed. Gazæi. Plura vide supra ad illa, *acore rancidulo*.

f Terroris timor] Deiphobus ergo quasi *Deipus* *ϑέκος* dictus, si Fulgentio credimus.

g Nec quod videat sentit &c.] Hunc locum dum expurgare intendit, iniquinat Pricæus ad Apulej. Millef. pag. 252.

h Menelau] Ita & Leid. cod. Ed. autem Genev. *μηνέως* *λαῶς*. Sed corrumpere Græcas voces solenne Fulgentio est.

i Contempta emortua] Scribe cum Leid. cod. & ed. Genev. *contemptu*.

k Lacrimabiliter] Lacrimabiliter cod. Leid. Quod videtur Fulgentio non ind.

*Porta adversa ingens solidoque adamante columna:
Vis ut nulla virum, non ipsi exscindere ferro
Cælicolæ valeant, stat ferrea turris ad auras.*

Vide quam evidentem superbix atque tumoris imaginem designavimus. Cui etiam turri ideo adamantinas columnas addidimus: quia ¹ hoc genus lapidis indomabile est, sicut etiam ^m in Græco absolvitur. Superbiam enim nec divinus timor, nec humana virtus, nec famæ verecundia revocare potest. Ferrea vero turris ad auras elatio erecta & incurvabilis dicitur. Sed elationem quis servat nisi Tisiphone, hoc est furibunda vox? At vero quod diximus,

Quinquaginta atris immanis hiatibus hydra Sævior:

illud nihilominus designavimus, quod deterior est in superborum corde tumoris inflatio, quam in ore ventosa jactatio. nam illud quod diximus,

— *Tartarus ipse*

Bis patet in præceptis tantum tenditque sub umbras

Quantus ⁿ ad ætherium cælum suspectus olympum;

considera plenum superbix meritum. Poena enim superbix dejectio est. quanto enim elatus contemnitur, tanto prævilitatis dejectione torquetur. Ergo exaltatus quis in superbiam duplum ^o eliditur. Unde & Porphyrius in epigrammate ait,

P Pau-

dignum. Auctor Ovid. *Verulæ: Sen lacrimalia, seu cujusque foramina sensus.*

[*Hoc genus lapidis*] Immo adamantinum, quando pro re durissimâ ponitur, *ὄψος δ' ἀδάμαντος* dicitur, ut ea vox ferrum durissimum vel chalybem denotat, non gemmam. Vide quæ notavimus ad Hygin. cap. 22. Homerus certè, unde istam Tartari descriptionem hausit Maro, *στυγείας πύλας* ei tribuit Iliad. Θ. vers. 15.

m *In Græco absolvitur*] Gloss. interpretatur. Ex à enim *στυγείας*, & *ἀδάμαντος*, dictus adamas.

n *Ad ætherium cælum suspectus olympum*

]*pum*] Cæli legitur apud Virgil. *Æn. vi.* vers. 579. Olympus nempe *Ὀλύμπος* est, & altior cælo. Tibullus in Panegyrico ad Messallam: *Jupiter ipse levi vultus per inania curru Adfuit, & cælo vicinum liquit Olympum.* Hæc docuit nos I. Douza not. in Tibull. Lib. iv. c. 7. o *Eliditur*] H. e. dejicitur. Fulgent. Ruspensis ad Monimum p. 21. ed. Basl. *Prevenit elisem ut surgat, subsequitur elevatum, ne cadat. Et epist. 3. Armis, quibus eliditur, surgit.* Vetus Interpret. Psalm. 145. vers. 7. *Dominus erigit elisem.* Marc. cap. ix. 20. *Elisus in terram volutabatur spumans.* Victor Epi-

Pauxillum *Fortuna tibi, res perfida, Quinte,*
Extulit in frontem grande supercilium.

¶ Nam ne aliud credam, puteum puto te quoque, Quinte:
Quanto altus magis es, ⁊ tam mage despiceris.

Denique ibi & gigantes videt, & Ixionem, & Salmoneum, ⁊ omnis superbix pœna damnatos: nec non & Tantalum. Tantalus enim Græce quasi *ἴαυ ἡλων*, id est visionem volens. Omnis enim avaritia jejuna fruendi usu, ⁊ sola visionis imagine pascitur. Sed his locis iudex Radamanthus Gnosius ponitur. Radamanthum enim quasi *πὶ ῥήματι δαμών*, id est verbum domantem dicimus. *γνώσκω* enim sentire dicitur. Ergo qui verborum impetum domare scit, hic superbix & damnator & contemtor est. Denique Æneas hoc strepitu terretur. Vir enim pius superbix voces & ma-

Episcop. Lib. 1. de Persec. Vand. *Inferentem infantiam elidebat ad terram.* Et Lib. 11. *Illam mirabilem arborem elisit ad terram.* Tertull. de Cult. Fœm. cap. 7. *Quid criminibus vestris quiescere non licet, modo substrictis, modo relaxatis, modo suscitatis, modo elisis.* Jornandes Get. cap. 15. *Septem valentissimos milites ad terram elisit.* Chrysol. Serm. xv. *Ut levaret jacentes, elisos erigeret.* Augustin. Confess. Lib. iv. cap. 1. *Salubriter prostrati & elisi.* Plura congesti ad Hyg. Myth. cap. 38.

p Pauxillum] Pithœus Catal. Lib. 1. *Pauxillo* edidit. MS. Leid. *auxilium*. Puto scriptum fuisse Porphyrio *pauxillam*, ut oppositio sit inter parvam frontem, & grande supercilium. *Paucus* est parvus. In Prologo, qui Junilio præfixus est: *Proverbum est paucas sententias verborum.* Hinc *pauxillus* parvulus. Symm. Lib. 1. epist. 4. *Pauxillum tempus.* Lucilius: *Plumbi pauxillum rñdu, linq̃ue metaxam.* Salvianus Lib. 1. de Gubern. Dei p. 13. Non tamen nisi *pauxillulum* vini sumere ac delibare permittit. Turpilii Lemniis: *Propter peccatum pauxillulum indignissime Patria protulatum esse servitia parvis.* Ita edidit Mercerus, qui & *pau-sillulum* pro *pauxillulum* annotat positum. Sed mihi illud *pau-sillulum* ex

pravâ pronuntiatione librariorum ortum, nec Latinum videtur. Ejusdem farinæ censo *prægnas* & *nugas*, pro *prægnax* & *nugax*, quæ à Charisio annotantur Lib. 1. Cæterum in Turpili illo loco omnino *pauxillum* scribendum, ne lex versus migretur: atque ita video repræsentare etiam Godofredi editionem.

q Nam ne aliud &c.] MS. Leid. *Nam ut aliud.* Scriptus liber, quem Anonymus inspexit, *ut non aliud.* Videtur castigandum, *ut ne aliud &c.*

r Tam mage despiceris] Lusus est in ambiguitate vocum *altus* & *despicere*. *Despicere* est pro nihilo habere, & de super aspicere. Vide Nonium cap. 1v. Hinc illa septuosa dictio apud Macrobi. Lib. 1. cap. 6. *Quod dii despicerentur.* Gloss. Steph. *Despexit, ἐσπεῖδεν, καὶ ὑπέβλεπεν ἀπὸ τοῦ ἡλίου, καὶ ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ.* Schol. Horat. ad Lib. iii. od. 7. *Despicere est deorsum spicere seu videre, quod facimus, quando aliquem contemnimus.* Hinc *despicio* pro contemtu. Vet. Interp. Job. cap. xii. 21. *Effudit despectio-nem super principes.*

s Omnis superbia &c.] Mallem *omnes*, nisi & *heic ἀρχαί* voluit Planciades.

t Sola visionis &c.] *Sola visionis* Leid. cod. Quod non spreverim. Vide Charis.

& malorum pœnas ^u effugit & pavescit. Deinde ramum aureum ^x postibus devotis infigit, & ita Elysium ingreditur. ^y quod clareat facundia perfectione, omisso jam labore discendi, memoriæ, quæ in cerebro est, sicut in postibus perpetuè infigenda, Elysium ingreditur campum. Elysis enim Græce resolutio dicitur. id est, feriatam vitam post ^z magistrantium timorem. Sicut enim inferni Proserpina regina, ita scientiæ regina memoria est, quæ in Elysiis perserpens, dominatur perenniter mentibus. Huic ergo doctrinæ aureus ramulus dedicatur. De qua memoria Cicero dicere solitus erat, ^a Thesaurum scientiæ. Sed in Elysiis campis primum ^b Musenum videt, ^c qui Musarum dono excelsior est omnibus, qui etiam patrem ostendit Anchisen, & Lethæum fluvium. patrem scilicet ad tenendum gravitatis morem: Lethæum vero, ad obliviscendam pueritiæ levitatem. denique ipsum nomen Anchisæ considera. Anchises enim quasi ^d ainoiscenon, id est

ris. Lib. 11. & quæ notavi supr. ad illa, *Esto Eurysthem alio fortiori.*

^u Effugit & pavescit] *At pavescit* Leid. cod. Eriam *anfugit* commodius foret.

^x Postibus devotis infigit] *Devotis* Leid. cod. Malle, *devotus*.

^y Quod clareat facundia &c.] Leid. cod. *Quo claret dum perfectione*. Scriptus liber ab Anonymo consultus, *dum perfectionem*. Emendem, Quo clareat facundia perfectionem, omisso jam labore discendi, memoriæ, quæ in cerebro est, sicut in postibus, infigenda. Quæ deinde sequuntur, *Elysium ingreditur campum*, e margine in textum irrepsisse suspicor, vel locum ita constituendum, positâ *τῆς αἰσχροῦ* ante τὸ *Elysium*: *Elysium ingreditur campum*, id est, feriatam vitam post magistrantium timorem: *Elysis enim Græce resolutio dicitur*.

^z Magistrantium timorem] Gloss. No-micæ, *Μαγιστῶν*, ὁ μαγιστῶν. Gloss. Philox. *Agens in rebus*, *μαγιστῶν*. Sed illa heic non quadrant. *Magistrantius timor* est, quem magister incutit. Adde quæ Vossius habet in de Vitt. Serm. p. 303.

^a Thesaurum scientiæ] An neutro genere usurpavit? Ita videtur, nisi ^π esse subaudiendum est. Petron. Fragm. Tragur: *Littera thesaurum est*. Vide ibi Cl. Schefferum, Barth. Advers. Lib. xxx. cap. 6: & quæ nos ad Hyg. Myth. cap. 3. annotavimus. Invenias & in notis Tyronis p. 147. *thesaurum*. De memoria non minus eleganter Plutarchus *παῖς ἀγῶν*. Part. II. cap. 15. *Ἀνὴρ γὰρ ἀνὰ τὴν παιδείαν τὴν αἰσχροῦ τῆς αἰσχροῦ*. Tertull. de Anim. cap. 4. *Quam* (memoriam) *& ipse Plato sensum & intellectum salutem, & Cicero thesaurum omnium studiorum prædicavit*.

^b Musenum videt] *Museum* ed. Genev. Scribendum erat *Museum*. Virgil: *Æn. vi. vers. 666. Quos circumfusus sic est assata Sibylla*: (*Museum ante omnes: medium nam plurima turba* Hunc habet, atque humeris exstantem suspicit altis:) *Dicite felices anima; tuque optime vates &c.*

^c Qui Musarum dono &c.] Leid. cod. *Qui Musarum dono excelsiorem omnibus*. MS. liber Anonymi, *quasi Musarum donum excelsiorem omnibus*. Suspicebat fuisse, *Musarum dominum &c.*

^d Ainoiscenon] Ed. Gen. *ianoiscenon*. Leid. cod. *amoyscenon*. Et mox, *παῖς*

patriam habitans. unus Deus enim pater, rex omnium, solus habitans in excelsis, qui quidem scientiæ dono monstrante conspicitur. * Nam & vide quid filium docet :

*Principio cælum ac terram camposque liquentes,
Lucentemque globum Luna Titaniaque astra.*

Vides ergo quia, sicut Deum creatorem oportuit, & de secretis naturæ mysteriis docet, f & reduces animas iterum ad vitam demonstrat, & futura ostendit. Ad hæc ego, O vatum & Latiaris h autenta ! itane tuum ingenium clarissimum tam stultæ defensionis fuscare debuisti caligine ? qui dudum in Bucolicis mystice persecutus dixeras,

*Jam redit & virgo, redeunt Saturnia regna ;
Jam nova progenies cælo demittitur alto.*

Nunc vero dormitanti ingenio i Academicum quippiam stertens,

Sublimes animas iterumque ad tarda reverti Corpora.

k Num-

trem habitant. Facile apparet in ainoisce- non latere ouuor. Joan. 1. vers. 14. E ουuorou & ouuor. Vet. Interpr. habitavit in nobis. Proverb. cap. 11. vers. 21. Ο'π' θ'θ'ε'c' x'g'la'ou'u'ou'ou'ou'c' γ'η'v, habitabant in terrâ. De cætero nescio quid faciam.

e Nam & vide] Leid. cod. Nam inde quod. Lege, nam vide quid.

f Et reduces animas &c.] Leid. cod. & Genev. ed. Et reduces iterum animas, iterum de vitâ demonstrans. Forte, & reduces animas tre iterum ad vitam demonstrat. Sed Commel. lectio non incommoda est.

g Latiaris] Leid. cod. Latialis. Non malè. Macrobi. p. 282. Doctrina Latialis hand infamum. Capella Lib. iv. Latiali promere capis facultate. Et iterum, Varronis mei inter Latiales glorias. Anonymus in Carmine de Passione Domini, Latialis honest. Symmachus tamen Lib. 1. ep. 4. Moneta Latiaris eloquenti. Dupliciter etiam Græci scribunt. Quem enim Δία Λατίζιον appellat Porphyrius & Δι' Διοζην, is Dion in Caligula est Λατίζιος. Adde quæ Tom. II.

Juretus congeffit ad Symm. Lib. 1. epist. 9.

h Autenta] Gloss. Italica auctoritas. Gloss. Philox. Auctoritas, αυθεντία. Gr. Α'υθεντης, auctor. Authentica est, cui refragari nemo potest. Hinc authentica scriptura Claud. Mamerto, authentica rationes Ulpiano. Α'υθενται γ'ν'ου'v sunt juris doctores in Glossis Nomicis. Invenitur eadem vox in notis Tyronis. Gloss. Philox. modo laudatum, Perperennitas, αυθεντης. Quid vocabuli sit Perperennius, fateor me ignorare. Curopalata αυθεντης est dominus.

i Academicum quippiam stertens] Gloss. Platonium. Videatur Plato in Phædone, Augustin. C. D. Lib. xxii. cap. 28. Servius ad Æn. vi. 703. Terentull. de Resurr. Carn. Christ. cap. 1. Platonici immortalẽ animam e contrario inelamant : immo adhuc proximẽ etiam in corpõra remeabilem affirmant, etsi non in eadem, etsi non in humana tantummodo, ut Euphorbus in Pythagoram, Homerus in pavum recenseantur.

L

k Num-

^k Numquidnam jam oportuerat inter tanta te dulcia poema, mora etiam ponere, tuæque luculentæ sapientiæ funalia ^l caliginare? Ad hæc ille subridens, Si, inquit, inter tantas Stoicas veritates etiam aliquid Epicureum non desipuiffem, paganus non essem. ^m Nulli enim omnia vera nosse contigit nisi vobis, quibus Sol veritatis illuxit. Neque enim hoc pacto in tuis libris conductus narrator accessi, ut id, quod sentire me oportuerat, disputarem, & non ea potius quæ senseram ⁿ lucidarem. Audi ergo quæ restant. In septimo vero Cajeta sepulta nutrice, id est ^o magistriani timoris projecta gravedine, unde & Caieta dicta est quasi ^p coactrix ætatis. Nam & apud antiquos ^q caiatio dicebatur puerilis cædes: Unde & Plautus ^r in Cistellaria comœdia ait,

Quid

^k Numquidnam] Præfero lectionem Leid. cod. *numquid jam*.

^l Caliginare] Caligine fuscare. Novum verbum hoc, nec usquam alibi mihi lectum. Sed Leid. cod. habet *caligare*. Perperam dicas, cum *caligare* sit cæcutire. Gloss. Labb. *Caligo, as, d. μ. βλυσθαι*. Dixit quidem *caliganes* *fenestras* Juvenalis, Sat. vi. 31. Sed *μ. βλυσθαι*. Immo *caligare* ferrei ævi scriptoribus est caligine obducere. Chrysol. Sermon. XLIII. *Sicut terra nubes caligant celum*. Et XLIII. *Visum spectantium caligabant*. LXXIII. *Qsi tra nubes lethalis pomi speciem caligasset*. Scribe ergo *caligare* ex codice illo præstantissimo. Videtur pravè imitari Virgil. *Æn. vi. 605. Mortales hibeat visus, & humida circum Caligat*. Sed *caligat* ibi non activè, sed absolutè ponitur. Capella Lib. i. pag. 18. *Nam vestis ejus hyalina, sed peplum fuerat caliginosum*. Leid. cod. *caligosum*. Rarum & hoc, nisi vitiosum est.

^m Nulli] Ita & MS. Leid. Sed scripti libri ab Anonymo inspecti nullo: quod Fulgentianæ *κακογνῆα* esse convenientius non pauca alia id genus archaica evincunt.

ⁿ Lucidarem] Præfat. Lib. de Prisc. Serm. *Rerum manifestationibus dantes operam lucidandis*.

• *Magistrum timoris*] Lege cum Leid.

cod. & Genev. *magistranti timoris projecta gravedine*.

^p Coactrix ætatis] *Coactrix* legit Scaliger ad Aufonium. Nugatur solennia Planciades. Cajeta dicta est *ἡν τὴν καίαν*. Servius ad *Æn. x. vers. 36. Alii opud Cajetam dicunt exusta navigia: unde & Cajeta dicta est ἡν τὴν καίαν*.

^q Caiatio] Forte à *Caia*. Isidor. Orig. XVIII. 6. *Hec (clava) & cateja, quam Horatius catam dicit*. Sed Scaliger à *καίαν* deducit. *Cat* autem *sive kat*, inquit, *cancelli sunt in Vett. Glossis*. Locum Isidori Breulius ita legit: *Quam Lucillius calam dicit*. Cum calæ sultes sint, verisimilis censenda ista conjectura. Nam catejæ linguâ Theothiscâ hæc dicuntur, ut Servius docet ad *Æn. vii. vers. 741*.

^r In Cistellaria] Non comparer iste versiculus in eâ Cistellariâ, quam hodie habemus. *Cistellariâ* legendum esse docet Scaliger, eandemque esse hanc fabulam, quæ aliter *Astraba* dicatur. Atque ita appellat quoque eam Meckerchus in de Pronunt. Ling. Græc. cap. 40. In fragmentis Plautinis scribunt, *Quid tuam amicam times, ne te manulea caget?* Sed Leid. cod. disertim cum Commel. *Quid tu amicam, & manulo*. Vide porro Voss. Etymol. voce *Manulea*, ubi rectè distinguit, *Quid?* *tuam*

Quid tu amicam times ne te manuleo cajet?

Nam evidenter monstratur quod in modum disciplinæ posita est, dum diximus,

Æternam moriens famam Cajeta dedisti.

Disciplina doctrinæ quamvis ^s moriendo desciscat, æternum tamen memoriæ semen hereditat. Ergo pædagogantis ^t suspicionem sepulta, ad desideratam olim pervenitur Aufoniam, id est ad boni clementia, quo omnis sapientum voluntas avida alacritate festinat. Aufonia enim ^{αὐφώνια} dicitur, id est clementia; sive etiam quod usque in hanc ætatem clementia sunt corporum. Denique nunc & uxorem petit Laviniam, id est laborum viam. ab hac enim ætate ^u unusquisque utilitatum emolumentis laborum adsciscit suffragia. unde & filia Latini dicta est ^x nepotis Fauni. Latinus enim dictus est à latitando: quod omnis labor diversis in locis latitet. Unde & Latona dicta est Luna, quod nunc ^y superna cæli, nunc inferiora, nunc uniformis latitet. Faunos vero ^z quasi *caunonus*, id

tuam amicam times, ne te manuleo cajet? Nec aliter scribit Scalig. Aufon. Lect. Lib. 11, cap. 22.

^s *Moriendo desciscat*] MS. Anonymi & cod. Leid. *studendo desciscat*.

^t *Suspensione*] Gloss. *solicitudine*. Immo reverentiâ potius & observantiâ. Macrobi. Lib. vii. Sat. pag. 221. *Quem suspensio minoris extulerit & suis anteposuerit rebus*. Contrarium est *despectio*. Vetus Interpr. Jobi cap. xii. 21. *Effudit despectionem super principes*. Edunt apud Lactant. Firm. Lib. 11, cap. 2. *Factorem ipsum nemo suscipit, aut veretur*. Lego, *suspicit*. Cæterum pro *suspensione* ponitur *suspensio* cum ait præfat. Lib. 111. *Inscientia formidolosa suspensio*. Sic & apud Ennium Phœn. referente Nonio cap. xi. *Severiter ferre suspensionem falsam futillum est*.

^u *Unusquisque*] Ed. Genev. *Unusquisque*. Cod. Leid. *Unusquisvis*. Scripserim. *unusquisvis*.

^x *Nepotis Fauni*] MSS. Anonymi, *Can-*

ni, & post paullo *Caunus* pro *Faunus*: unde valde vereor, ne iterum heic solitâ illâ licentiâ suâ heic usus sit Fulgentius in vocabulis detorquendis. Quod Faunum dictum ait quasi *Caunum*, id certe non parum faver suspicioni nostræ. At quid simile *Faunus* cum *Caunus* habet? Cæterum MSS. Anonymi heic habent *nepus Cani*: unde apparet faciendum *neptis Fauni*: & ad Laviniam referendum. Nam Latinus non nepos, sed filius erat Fauni. Vide Æn. vii. vers. 45.

^y *Superna cæli*] Illud *cæli* non habet editio Genevensis. Existimem mutandum in *celæ*.

^z *Quasi Caunonus*] Leid. cod. *id est, quasi &c.* Et sic etiam Gen. Ed. in quâ præterea pro *Caunonus* exhibetur *καυνον* vñ: quomodo & Scriverius in margine libri sui emendaverat. Forte copulaverat verba & scripserat *καυνον*. Sed quid *καυνον* ad *Caunus* vel *Faunus*?

id est laborans sensus. Nam & ^aMaricam ducit nym-
pham, quasi mericam, id est cogitationem. Unde & Ho-
merus ait,

Σὴ θέωσι λαοίοισι ἀγρόδχα μερμήειν.

^bIn octavo Euandri auxilium petit. Euandros enim Græ-
ce bonus vir dicitur. Ergo jam perfectio virilis humanæ
societatis bonitatem inquirat. à quo bonitatis virtutes, id
est Herculeam gloriam, audit, quemadmodum Cacus
occiderit, id est malum. Deinde arma Vulcania, id est
igniti sensus munimina, adversus omne malitiæ tenta-
mentum induitur. Vulcanus enim quasi ^cbulencau-
son, id est ardens consilium dicitur. Ideo etiam ibi om-
nes Romanorum depictæ sunt virtutes: ^dquod sapien-
tiæ consulto munimine felicitates omnes aut conveniunt
aut prævidentur. Bene enim agere futuræ bonitatis se-
minarium est. Sive etiam qui bene agit, bona sibi fi-
ducialiter repromittit. Ergo sapientia & bona seminat,
& bona sperat. In IX. X & XI. iplis armis adjutus con-
tra Turnum pugnat. Turnus enim Græce dicitur quasi
^eturonus, id est furibundus sensus. Contra omnem
enim furiam sapientiæ atque ingenii arma reluctant. Un-
de & Homerus ait. ^fMacefex. ^gExhinc etiam Mezen-
tium contemptorem deorum interficit. Deus enim omnia
bona

^aMaricam ducit nympham] Vide Ser-
vium ad Æn. vii. vers. 47. Schol. Ho-
rat. ad Lib. iii. od. 17. Lactant. Firm.
Lib. i. cap. 22. Idem Lactantius ejus-
dem libri cap. 21. Solent mortuæ conse-
cratis nomina immutari, credo ne quis
putet eos homines fuisse. Nam & Romu-
lus post mortem Quirinus dictus est, &
Leda Nemfis; & Circe Marica; & Ino,
postquam se precipitavit, Leucothea,
materque Matuta; & Melicertes filius
ejus Palæmon atque Portunus.

^bIn octavo] Leid. cod. & Genev.
Deinde in octavo.

^cBulencauson] Leid. cod. Bulen-
cau-son. Barbarum vocabulum finxit ex
βουλὴ & αἰσῶν. Forte tamen scripserat,
βουλὴ καὶ αἰσῶν vel καὶ αἰσῶν: quod esset
consilii ardor. Cæterum pro dicitur ha-
bet dicimus idem codex. Sed ita pro

Vulcanus in præcedentibus scribendum
esset Vulcanum.

^dQuod in sapientia consulto &c.] Leid.
cod. Quod in sapientia consultus muni-
mine. Etiam Genev. ed. τὸ ἠγνοσκει,
tamen in cæteris nihil variat. Si pla-
cere potest Leid. cod. lectio, τὸ con-
sultus explicandum consilii, ut glossa
habet. Sed mallet sapientis consilii.

^eTuronus] Ex duabus vocibus Græ-
cis Τυρ & οἶος & vic fecit unam barbaram
turonus: quanquam melius per sim-
plex τῶρονος Leid. cod.

^fMacefex] Placet Scriverii μαχ-
ητής.

^gExhinc] Hinc cod. Leid. Sed ex-
hinc, quo & Sueton. in Tiber. cap. 9.
utitur, non displicet. Ita exinde pro
inde dixit Justinus Lib. xi. cap. 9.

h Es

bona fieri ^h & imperat & importat : sed animus, qui est in corpore, deum contemnendo bona non implet, reluctatque in bonis ⁱ sua inlesione. cuius ausus lædentes, quasi Lausum filium ejus, vir sapiens interimit: dehinc ipsum animum vincit. Nam quis amicus Turni esse dicitur? nihilominus Mezapus, quasi ^{μιοῦν ἐπ' αὐτόν}, quod nos Latine horrens sermonem dicimus. Unde & Euripidēs in Trægœdia Ephigeniæ ait: ^k Hic est in superans. Ergo in XII. victor Meſſapi tunc demum ^l trutina æquilance, id est morum gravitate, ponderatur ac disponitur. Deinde ^m Juturna bello discedere præcipitur; quæ ⁿ currum etiam regebat. Juturna enim in modum pernicipi ponitur, quod diuturne permaneat. Ergo furibundæ mentis ^o pernicipes soror ejus est: currum vero ejus ^p quasi regit, & eum ^q de morte protelat. Certe pernicipes, quod furorem diu

pro-

^h Et imperat & importat] Leid. cod. & Edit. Genev. Et præstat & imperat. Longè melius.

ⁱ Sua inlesione] Inlesione Leid. cod. & alter Anonymi. Quæ procul dubio manus Fulgentii est. Inlesitenim diis Mezentius.

^k Hic est insuperans] Genev. ed. Ucfſin... &c. Locus procul dubio mutilus est; sed quem sine opemelioris codicis frustra sanare intendas.

^l Trutinâ æquilance] Leid. cod. trutina aquâ lance. Ita & Genev. ed. nisi quod vitiose trutane pro trutina præſentat. Ambros. Hexaëm: Lib. 1. cap. 6. Equâ lance suspenditur. Apulej. Dialogo Hermetis: Pari lance componderans. Hilafius in descript. xii. Signorum Cœlest. Libraque lance pari. Bilanz enim libra, ut loquitur Capella Lib. 11. Verba Capellæ sunt: Sine bilance libra apparere dignata est. Leid. membranæ blanche, quod exponunt glossæ, blandâ. Illis suffragari Glossas Stephani annotat Grotius, Bilanz dicitur. Sed falsus in eo est. Legendum, Blax, Blâgne, hoc est, stultus. Heſychius: Εὐθὺς, βλαξ, ἡγενοῖθνε, αἰονῶ. Conf. Schol. Arist. Plut. 11. 2. Fest. in Blisum, & Eym. in βλαξ. Equilancem trutinam perquam eleganter ^{μετὰ τὴν} Palladius: Libra jugo æquali &c.

^m Juturna præcipitur] Non vulgaris ea locutio. Sic Victor de Persec. Vandal. Lib. 11. Præcipimur reddere rationem. Capella Lib. 1. pag. 15. ed. Grot. Mox Jovis scriba præcipitur. Ita habet MS. Leid. non scriba, ut ediderunt Sulpicius Severus Histor. Sacr. Lib. 1. Aquam producere præceptus est. Ammianus Marcell. Lib. xxii. p. 377. ed. Boxh. Tonsor venire præceptus. Lib. xvi. pag. 109. Agere præceptus in iisdem locis. Ad eundem modum permiffus dicitur, cui aliquid permiffus est, apud Cyprian. Tom. 11. pag. 232. ed. Gryph. Augustin. C.D. Lib. xviii. 18. Fulgent. Ruspens. epist. 2. Am. Marcellin. Lib. xxiii. pag. 458. Abdæ Babyl. Interpret. Lib. 111. Salvian. de Gub. Dei Lib. iv. Sext. Ruf. Brev. cap. 12. & 16.

ⁿ Currum etiam regebat] Leid. cod. & Genev. ed. currum etiam fratris regebat. ^o Pernicipes soror ejus est] Leid. cod. Perniciosior soror est.

^p Quasi regit] Leidenſis & Anonymi codices: currum vero ejus quod regit. Universum locum Leid. cod. ita constituit: currum vero ejus quod regit, & eam de morte protelat, cerne pernicipes quod furorem &c. Quam genuinam esse lectionem persuasissimum habeo.

^q De morte protelat] Festus: Protelare, longè propellere, ex Græco videlicet, quod est τῆλε, & significat longè.

L 3 Ita

producere novit ne finiatur. Nam primum aurigam Methyscum habuit. (^r methyscus enim Græce est ebriosus) ut primum furiam animi ebrietas ducat: dehinc perniciēs ad protelandum accedat. Et ideo & ipsa immortalis dicitur: Turnus vero mortalis dicitur. furor enim animi cito finitur: perniciēs vero diuturne perseverat. ideo & currum ejus circumagit, id est in longum tempus proteolat. Rotæ enim in modum temporis ponuntur. unde & Fortuna rotam ferre dicitur, id est temporis volubilitatem. [^s Vale Domine, & mei tribulos pectoris cautius lege.]

VIRGILIANÆ CONTINENTIÆ SECUNDUM PHILOSOPHOS MORALIS EXPOSITIO, A FABIO PLACIADE. V. C. EDITA, EXPLICIT.]

Ita protelare cladem Miles. Lib. viii. protelare exitium Lib. ix. dixit Apulejus. Est & idem interdum, quod differre & prolongare. Auctor Ovid. Vexul. Causam protelat in annos. Symmach. Lib. i. ep. i. Protelarem te paululum, ut viderer, ne dilatione expectatio nutriatur. Vetus Interpres Deut. v. 33. Ut protelentur dies vestri. Cassian. in de Hab. Mon. pag. 18. Antiphonarum protelatos melodiis. Junil. Comm. in Genes. pag. 13. ed. Bas. Decebat namque omnibus modis, ut dies incipiens à luce in mane sequentis diei esset protelatus. Eodem sensu prolatare usurpat Donatus in Terent. Andr. i. 2. Chrysolog. Serm. v. Callidi debitoris est & inverecundi, sepe pacta non solvere, & patientissimum creditorem longè & artificii cavillatione protelare, h. e. differre.

Confer Donat. in Terent. Phorm. i. 4. Voss. Etymol. in protelum, & Fr. Jun. not. ad Tertull. de Pœnit. cap. 4.

[^r Methyscus] Methyscos Leid. cod. Mox lege furiam animi cum Genev. ed. Salutaris in Distich. Sel. Ira vel invidia mentes & corpora ledit: Quas animi furias dira venena puto. Furia pro furore non Latine tantum, sed & usitate satis dicitur. Vide not. ad Hyg. Myth. cap. 107. Cæterum ex hoc Fulgentii loco apparet in Virgil. esse scribendum Methyscus, quomodo & MS. Vat. repræsentat, non Metiscus.

[^s Vale domine] Genev. ed. Vale mi domine. In Leid. cod. hæc clausula non comparer. Habet vero ejus loco aliam, sed multo corruptissimam & à recentiori manu, in quâ hoc monumentum Fulgentii esse episcopi affirmatur:

FABII PLANCIADIS
FULGENTII
V. C.

Expositio sermonum antiquorum ad
Chalcidum Grammaticum
cum testimoniis.

NE de tuorum^b praeceptorum serie, domine, nostra^c quicquam curtassee inobedientia putaretur,^d libellum quem de abstrusis sermonibus parari iussisti, in quantum memoriae entheca subrogare potuit, absolutum retribui,^e non tam phaleratis sermonum studentes^f spumis, quam rerum manifestationibus dantes operam & dilucidandis.

^h **S**ANDAPILAM antiqui dici voluerunt feretrum mortuorum, idest loculum, non in quo nobilium corpora, sed in quo plebciorum atque damnatorum cada-

^a **FABII PLANCIADIS]** Leid. codex: Incipit expositio sermonum antiquorum à Fulgentio Episcopo composita ad Grammaticum Chalcidum. Edd. Bapt. Pii & Micyll. Fabii Fulgentii Planciadis vocum antiquarum interpretatio cum testimonio ad Chalcidum. Addit his Godofredus, Timei Platonis ecphrasis. Sed de eo vide praefationem nostram ad lectorem, ubi de Fulgentii agimus aetate.

^b *Praeceptorum serie]* Tò serie perperam omiserat Mercerus. Agnoscit illud Leid. cod. ut & B. ac M. edd. Nec constat sine eo sententia.

^c *Quicquam curtassee]* B. M. G. Nostra quicquam curtassee. Scribe cum Leid. cod. Nostra quicquam curtassee. Etiam heic male tò nostra omisum à Mercero erat. Barthius ex suo MS. profere declinasse. Sed verbum curtassee amat Fulgentius. Vide Indicem.

^d *Libellum quem]* Lege cum B. M. G.

& cod. Leid. Libellum etiam, quem &c. Et mox cum iisdem retribui.

^e *Non tam phaleratis]* Et heic lege cum B. M. G. & cod. Leid. non phaleratis &c. ejecto tñ tam; quod intelligendum relinquitur per ellipsin, de qua diximus nonnulla ad Praefat. Lib. 1.

^f *Spumis]* Ita Leid. cod. non somniis, ut volebat Barthius Advers. Lib. xxiv. cap. 3. quoniam ita jam olim ediderunt Baptista Pius & Micyllus.

^g *Dilucidandis]* Lege cum Leid. cod. B. M. & G. lucidandis. Lucidare pro dilucidare aliquoties usurpasse Fulgentium docebit te Index libello huic adiectus.

^h *Sandapilam]* Schol. Juvenal. ad Sat. viii. 175. SANDAPILARUM] Lectorum, in quibus gladiatores mortui de amphitheatro ejiciuntur. Verum Sandapilae lecti non erant, sed arcae ligneae, sive Gracis dictae, ut pridem docuit Salmastius. Forte locu-

davera portabantur, sicut Stesimbrotus ⁱ Thasius de morte Polycratis Samiorum Regis ^k scribit, dicens: *Posteaquam de cruce depositus, sandapila etiam deportatus est.*

^l VISPILLONES dicti sunt bajuli; quamvis Antidamas Heracleopolites vispillones dixerit ^m cadaverum nudatores; sicut in historia Alexandri Macedonis ⁿ scribit: *Plusquam trecentos cadaverum vispillones reperiens o crucibus affixit.* Mnaseas tamen P. iij. Europæ libro scribit, Apollinem, postquam ab Jove ictus atque interfectus est, à vispillonibus ad sepulturam elatum esse.

POLLINCTORES dicti sunt, qui q funera morientium accurant. Plautus ^r in Pœnulo: *Quia mihi pollinctor*

Iorum scripserat. Sueton. Domit. cap. 17. *Cadaver ejus populari sandapilâ per vispillones exportatum est.* Vide ibi Comment. & Savar. ad Sidon. Lib. II. epist. 8. Kirchman. Fun. Lib. II. cap. 9. Voss. Etymol. in SANDAPILA. Hinc Sandapilo, *ναυοδῖπλος* in Gloss. Labbæi.

ⁱ Thasius] Vett. edd. & cod. Leid. *Stasius*: quomodo & Barthius in Vet. MS. invenit. Sed *Thasius* rectè habet. Vide Voss. Histor. Græc. Lib. IV. cap. 7. cujus verba, ut locum eum inspexi, statim adverterunt me: *Interpretem Stesimbroti Thasi (ut in Græcis scriptoribus solet) testem laudat Fulgentius Planciades libro de Pisco Sermonem voce SANDAPILA.* Ergo Planciades noster Græcos scriptores ipsos non legit, sed tantum eorum interpretes. Ei tamen sententiæ repugnare videtur, quod infra ait in PROBLEMA. *Sed ne quid Græcum te turbet exemplum, ego pro hoc tibi Latinum faciam.*

^k Scribit] Vett. edd. & cod. Leid. *descripsit.*

^l Vispillones dicti sunt bajuli] Vett. edd. bajulatores. Leid. cod. *bajules.* Perperam. Sidon. Lib. III. epist. 11. *U*: locum audirent tanquam vacantem bajuli rastro funebribus impiare. Sandapilarius vocat idem Lib. II. epist. 8. Gloss. Isidor. *Vespillones, fossarii, qui mortuos sepeliunt, bajuli.* Cæterum vispillo, ut bispillo in Gloss. Steph. corrupta est pronuntiatio pro vispillo. Nam & *Vespas*, a quâ voce vispillo de-

rivatur, bajulos eos dixerunt. Vide Festum in eâ voce, Colvium ad Apulej. p. 199. nec non Vossium in Etymol. voce VESPAS. Cum hæc scripseram, in notis Junii ad Tertull. de Pallio pag. 15. legi *bispillones* dictos, quod lugubres vestes suis superinduerent. Nisi fallor egometipse, falsus est multum. unde hausit illa vir ille doctissimus. Qui hoc commentus fuit, forte legerat in Glossis, *ναυοδῖπλος, Bispilliones.* Pro *Antidamus* reposui *Antidamas* ex MS. Leid.

^m Cadaverum nudatores] Hoc convenire dicas cum eo, quod Joannes Genuensis in Catholico tradit, *vespillones* dici, quia mortuos vestibus spoliati.

ⁿ Scribit] Vett. edd. & Leid. cod. *Scripsit, dicens.*

^o Crucibus affixit] *Crucibus fixit* Leid. cod.

^p III. Europa libro] Leid. cod. *In Europa libro.* Vett. edd. *In Cecrope libro.* Vide Merceri notas. Fons erroris videtur, quod sine diphthongo *Europe* exararat librarii, quemadmodum in sua MS. invenit Barthius.

^q Funera morientium accurant] *Εὐταστάς* nimirum sunt. Lexicon Cyrril. *Εὐταστάς, pollinctor.* Adde quæ Savaro habet ad Sidon. Lib. III. ep. 13. Kirchm. Fun. Lib. I. cap. 9. Leid. cod. & Vett. edd. heic exhibent, *funera morientia.*

^r In Pœnulo] Leid. cod. *Menecmi comædia.* quod est *Menecchmis*, ut B. M. & G. habent, nec non Barthius in suo MS.

Et or dixit, qui cum pollinxerat. Dicti autem pollinctores, quasi pollutorum unctores, id est cadaverum curatores; unde Apulejus in Hermagora ait: Pollinctores funere domuitionem paramus.

MANALES LAPIDES. Labeo, qui disciplinas Etruscas ^t Tagetis & ^u Bacidis quindecim voluminibus explanavit, ^x ita scribit: *Fibra iocinoris sandaraccae colo-*

MS. invenit. Error hic Fulgentii, non librarii est. Vide Merceri notas. Vel obliviosum fuisse valde, vel negligenter scripsisse oportet Planciadem, cum toties perverſe veterum scripta citasse deprehendatur. Sed eum non unum culpæ ejus reum esse ostendimus alibi non uno loco. Nunc castigandus mihi Horatii Scholiastes. Scribit ille ad verba ista Lib. III. od. 17. PINGUIA GALLICIS.] *Crassa & secunda. Mart. Te Tyrus, me pinguis Gallia nutrit. Atque apud Martialem Lib. VI. epigr. II. legitur, Te Cadmea Tyros, me pinguis Gallia vestit.*

^s Pollinctores funere &c.] Godofr. Pollinctor ejus funeri dum unctionem parat. Atque ita quoque hunc locum scribit Vossius Etymol. in POLLINCTOR, & Colvius ad Apulej. pag. 199. Malim cum B. M. L. & cod. Leid. Pollincto ejus funere, domuitionem paramus. Lexic. Cyrill. Τάριχθω νέων, pollingo. Gloss. Labb. Pollingo, τειχίω νέων, σπερμιόλω, ἐλαιοζω, ταρχίω. Forte, ταρχίω. Sed pollinctor exponitur etiam νεκροόρ. Non probo confusionem. Εὐλαριστής est pollinctor, non νεκροόρ. Oī ō Genes. cap. I. vers. 2. Καὶ προσέταξεν Ἰωσήφ τοῖς πωλοῦν αὐτῷ τοῖς ἐλαιοζωαῖς, ἐλαιοφείσαι & πατίω. Vet. Interpr. Precepit serpis suis medicis, ut aromatibus condirent patrem. Atque hoc pertinet ad pollinctores. Malè ergo Grammaticus nescio quis apud Barth. Advers. Lib. XXXVII. cap. 12. Pollinctores, qui sepeliant mortuos. Sepelire vespillonum est, lavare, ungere, coronare pollinctorum. Barthius cum in Vet. libro invenisset, Pollinctore sub fine domuitionem paramus, inde excuipit, Pollincto rite, sub finem domuitionem paramus. Non premo pollicem. Funus heic

est cadaver. Maro II. Æn. Patrios fastasti funere vultus. Ibi Servius: FURNERE, cadavere, ab eo, quod praecedit, id quod sequitur. Funus enim jam ardens cadaver.

^t Tagetis.] Vide Lactant. Argum. Lib. XV. Met. Ovid. & quæ de eo ad Minuc. Felicem p. 39. Cl. Ouzelius, & Lindenbrog. ad Censor. cap. 4. congestere. Meminit ejus rursus noster in Praefigmina. Scripsisse ipsum quædam, et si dubitent nonnulli, planè persuasus sum. Servius ad Æn. VIII. 398. Sciendam secundam aruspicina libros & sacra Acherontia, quæ Tages composuisse dicitur, fata decem annis quadam ratione differri. At Cicero IX. de Div. Tum illum (Tagetem) plura locutams multis audientibus, qui omnia ejus verba exceperint, literisque mandaverint. Tagetem inter scriptores numerat tamen etiam Scholiastes Statii ad IV. Theb. vers. 516. Maximis in hoc auditoribus, Pythagorâ, Platone, & ipso Tagete, convenientibus. Et Marcellinus Lib. XVII. p. 184. ed. Boxh. Ut in Tagetis Theſci libris legitur, Vejovis fulmine mox tangendos adeo hebetari, ut nec tonitru, nec majores aliquos possint audire fragores. Isidor. Orig. Lib. VIII. cap. 9. Aruspicina autem primus Etruscis tradidisse dicitur quidam Stages. Scribe, Aruspicina artem, & Tages pro Stages.

^u Bacidis.] Leid. cod. Bacittidis. Vett. edd. Bacchettidis. Sed Bacidis bene habere censeat Godofredus, qui heic notat: Fuit autem Bacis Fatidicus, qui oracula & lustratus libros scripsit, quos legisse se testatur Pausanias in Messeniis. In Continent. Virg. & II. Myth. Battiadis est. Vide ibi notas nostras.

^x Ita scribit.] Ita ait Leid. cod. cum edd. Vett.

L 3 y Dnus

loris dum fuerint, manales tunc ^z verrere opus est petras, hoc est, quas antiqui solebant in modum cylindrorum per limites trahere pro pluvie immutanda inopia.

^a NEFRENDÉS SUES. Diophantus Lacedæmonius, qui de sacris Deorum scribit, ait apud Athenas Marti solere sacrificari sacrum, quod ^b ἐγκλομῶνια appellatur: siquis enim centum hostes interfecisset, Marti de homine sacrificabat apud insulam ^c Lemnum: quod ^d sacrificatum est à duobus Aristomene Gortynensi, & Theoclo Elæo, sicut ^e Socrates scribit. Sed postquam hoc Atheniensibus displicuit, cœperunt ^f efferre porcum castratum, quem nefrendum vocabant, & quasi sine renibus.

Et

y Dum fuerint] *Dum fuerint* Vett. edd. *Si fuerint* Turneb. Advers. Lib. xix. cap. 24. Sed *fuerim* disertim præfert Leid. cod. ut & *commutanda* pro *immutanda*. Consulendus præterea de hoc loco Scaliger ad Fest. pag. 84. Ed. Patiss.

^z *Verrere]* *Verreri* B. & M. Puto *vertere* esse legendum. Nonius in T R U L E U M. Unde *manalis lapis* appellatur in Pontificalibus sacris, qui tunc movetur, cum pluvia exoptantur. Festus: Cum propter nimiam siccitatem in ardem protraherent, insequebatur pluvia statim. Lapis ille, qui movetur & protrahitur, *verti* recte, non *verri* dici videtur.

^a *Nefrendes suos]* B. & M. *Nefrendi-mes vel nefrendes suos*. Leid. cod. *Quid sint nefrendi suos*. Quod puto rectius esse. Sequitur enim mox, *nefrendum vocabant*. Alii tamen *nefrendes* scribunt. Isid. Orig. Lib. xx. cap. 15. Unde & *nefrendes dicti adhuc lactentes porculi, quod nondum aliquid frendant, id est comminuant dentibus*. Specialius Varro R. R. Lib. 11. *Amisso nomine lactantis, dicuntur nefrendes, ab eo quod nondum sabam frendere possint, id est, frangere*. Idem est *insfrendes*, si recte scriptura se habet apud Lactant. in Stat. Theb. Lib. v. vers. 663. Sic *inormis* pro *enormis*, *inervis* pro *enervis* dixere posterioris ætatis scriptores; vitiose procul dubio, cum *innormis* & *innervis* esset scribendum. Cæterum in Fulgentio *nefrundi suos* legit Turnebus, cum scri-

beret Advers. Lib. xxvi. cap. 10. Porcus castratus *nefrundus*, non *nefrens*, dicendus est: nam & prisca illi castique Latini *nefrundines* vocabant renes.

^b *Εγκλομῶνια]* Cod. Leid. *Decaton-pfenehuma*. Hoc esset, ἐγκλὸν ποπο-υδῶνα, Sed alterum rectum est. Pausanias: Εἰς τοὺς ἡ ὁ Ἀγροῦσις ἐ τῷ Διὶ τῷ Γῶματά τῷ Δορίας, καὶ ἐγκλομῶνια ὀνομάζονται.

^c *Lemnum]* Cod. Leid. *Blennon*. Hoc esset *Lemnon*, quemadmodum B. & M. præferunt.

^d *Sacrificatum est à duobus &c.]* L. M. & B. *Sacrificatum est à duobus Cretensibus, uno Locro, id est, Timine Cortyniensi, Proculo Locro*. Leid. cod. à *duobus & uno Locro, id est, Timine Cortyniensi: Proculo Locro*. Tolle ista, & uno Locro, malè huc ex sequentibus translata, & videbis scripsisse, à *duobus, id est, Aristomene Gortynensi & Theoclo Elæo*.

^e *Socrates]* Leid. cod. *Solocrates*. Ad eundem modum cum etiam Lib. 11. Myth. cap. 13. scribatur idem vocabulum, putes ipsum Fulgentium heic aliquid humani passum.

^f *Efferre]* Scribe *offerre* cum Leid. cod.

^g *Quasi sine renibus]* Leid. cod. cum edd. Vett. *id est, quasi sine &c.* Godofredus edidit, *quasi sine renibus, id est, renibus*. Pertinent huc illa Festi: *Sunt qui nefrendes testiculos dicti putent, quos Lanuvini appellant nebrundines; Græci νεφρῆς, Prænestini nefrenes*. Gloss. Labb.

Et apud Romanos Varro ^h scribit Sitium dentatum centies & vices pugnasse singulari certamine, cicatrices ⁱ habuisse è contra quadraginta quinque, post tergum nullam; ^k coronas accepisse xxvj. armillas cxl. & istum ^l primum fecisse Marti.

^m AMBEGNÆ OVES. Bæbius Macer, qui, ⁿ festalia sacrorum scribit, ait Junoni eas, quæ geminos parerent, oves sacrificare cum duobus agnis altrinsecus religatis, quas oves ambegnas vocari, quasi ex utraque parte agnos habentes.

^o SUGGRUNDARIA antiqui dicebant sepulchra infantium, qui necdum xl. dies impleissent, quia nec busta dici poterant; quia ossa quæ comburerentur non erant: nec tanta cadaveris immanitas, quæ locus tumesceret. ^r Unde Rutilius Geminus Aftyanacte ait: *Melius suggrundarium misero quæres quam sepulchrum.*

SILICERNIOS dici voluerunt senes jam incurvos, quasi

Lab. Nefrendes, sic est. Leg. 78-
p. 91.

^h Scribit Sitium dentatum] Leid. cod. Scripsit. Deinde Scitium B. & M. Sici-
nium God. Videndi de hoc vocabulo Salmas. ad Solin. Comment. ad Gell. Lib. II. cap. 10. Plin. Lib. VII. cap. 28.

ⁱ Habuisse è contra] H. e. adversas, ut edidit Godofredus. Verum id etsi Latinus est, non tamen ideo magis Fulgentianum. Edd. Vete. habuisse contra. Sed è contra clarè repræsentat & Leid. cod. Confer not. ad Myth. Lib. I. cap. 14.

^k Coronas cxl.] Rectè corrigunt clx. Vide Gellium.

^l Primum sacrum fecisse Marti] Ita & Leid. cod. & edd. quas quidem viderim, omnes. Male ergo illud sacrum omiserat Mercerus.

^m Ambegna oves] M. & L. Ambigua. Ambigua scribendum fuisset, ut Leid. cod. habet, & editum est à Baptista Pio. Scaliger ad Festum p. 48. Ambegna quoque ovæ confecta dici possunt. Festus: Ambegni oves & verrea appellabantur, cum ad eorum utraque latera agni in sacrificiis dabantur. Varro VI. L. L. Ambegna oves apud augures,

quam circum alia hostia constituentur. Turneb. Advers. Lib. XXVI. 10. Quæ geminos pepererant, Junoni Lucina oves ambigua immolabant. agni enim duo geminos referebant, ovæ matrem. Perperam ambigua legit.

ⁿ Festalia sacrorum] Ita & Leid. cod. Sed B. & M. fastalia. God. festos dies. Laudatur is Bæbius Macer etiam à Servio ad Æn. VI. vers. 556.

^o Suggrundaria antiqui dicebant] Leid. cod. cum B. M. L. Priori tempore Suggrundaria antiqui dicebant.

^p Quia nec &c.] Quæ nec Barth. Advers. Lib. XI. cap. 21.

^q Quæ locus tumesceret] Leid. cod. quæ locum tumesceret. Quod genuinum esse arbitror. Contin. Virgil. Salsuram dulcescas &c. Vide ibi annotata à nobis. Cæterum post hæc verba Barthius ex suo MS. hæc interferit, unde tumulus.

^r Unde Rutilius] Leid. cod. Unde & Rutilius Geminus in Aftyanactis tragædiâ ait. Atque ita etiam B. M. & L. Sic bis habes in Contin. Virgil. In Ephigenia Tragædiâ. Infr. Voc. L U T E U M. In tragædiâ Thyestis.

^s Misero quæres] Leid. cod. miser quæseris. B. M. & L. miser quæres.

t 413

quasi jam sepulchrorum suorum filices cernentes. Unde ^a Cincius Alimetus ^a Historia de Gorgia Leont. scribit, dicens: *Qui dum jam silicernius finem sui temporis expectaret, & si morti non potuit, tamen infirmitatibus insultavit.*

ARVALES FRATRES. Acca ^x Laurentia Romuli nutrix consueverat pro agris semel in anno sacrificare xij. y filiis suis sacrificium præcedentibus: ^z unde quum ex iis unus esset mortuus, propter nutricis gratiam Romulus in vicem defuncti se succedere pollicetur; unde ritus processit cum xij. jam deinceps sacrificare, eosque arva-les dici fratres, sicut Rutilius Geminus in libris Pontifi-calibus memorat.

INJUGES BOVES. Manilius Chrestus libro, quem de Deorum hymnis scripsit, ait Minervæ injuges boves sa-crificari, id est, jugum numquam ferentes; illa videlicet caussa, quod & virginitas jugum nesciat maritale, & vir-tus numquam sit jugo prementi subjecta.

SEMONES dici voluerunt Deos, quos ^a nec cælo ad-scriberent ob meriti paupertatem, sicut sunt Priapus, ^b Epona, Vertumnus; nec terrenos eos deputare vellent
pro

^a Cincius Alimetus] *Alimentum* alii vocant, vel *Alimentum*. Vide Voss. Hi-stor. Græc. Lib. iv. cap. 13. Sed in Leid. cod. *Alimetus* est, ut & Scalige-ro ad Fest. p. 188. cujus hæc est obser-vatio: *Quemadmodum ergastulus dictus est, qui in ergastulo maneret, ita Sili-cernius, qui dignus erat, ut pro eo Si-licernium pararetur.* Cæterum, si Al-do fides in de Orthogr. p. 6. *Alimen-tus*, non *Alimetus* Cinciæ gentis fuit cognomen; atque ita quoque scribitur apud Liv. Lib. xxx.

^u Historia] *In historia* cum Vett. edd. Leid. cod. & mox *exultavit*. Sed B. *Si morti non potuit, tamen infirmitatibus exultat.* M. *Si mori non &c.*

^x Laurentia] *Laurentina* cod. Leid.

^y Filiis suis] Micyll. in margine, *fra-tribus*.

^z Unde cum unus ex iis &c.] Duzs postremas voces nec Leid. cod. nec Vett. edd. agnoscunt. Et certè melius

absunt. Mox lege cum Leid. cod. & Vett. edd. Unde & ritus &c.

^a Nec cælo adscriberent] Leid. cod. *Nec cælo dignos adscriberent.* Edd. Vett. *Cælo nec dignos adscriberent.* Sed illud *dignos* turbat sententiam. Nec scripti illi, quos inspicit Briffon. de Rit. Nupt. p. 67. agnoscunt. Absuit quoque à Vett. cod. à Godofredo in lectionum varietatibus laudato.

^b Epona] Ita & Leid. cod. Sed *Hip-pona* in suis MSS. invenit Briffon. Ma-lè *Hippo* representant B. M. & L. *Equo-na* emendat Barthius Adv. xxxvii. cap. 1. Sed adversà Criticâ. *Epona* vi-detur natum ex *Hippona*, omisâ ad-spiratione, & E in I converso, quem-admodum *Ephigenia* dicitur in Virgil. Continentiâ pro *Iphigeniâ*. Accedit huc, quod e literam pro i usurpasse veteres cum Quintilianus auctor est In-stit. Lib. v. cap. 6. tum & marmora an-tiqua testantur. I contra locum crebro

pro gratiæ veneratione, sicut Varro ^c in *Mythicorum* lib. ait: *Semoneque inferius derelicto, Deum ^d depennato attollam orationis ^e eloquio.*

BLATERARE, quasi verba trepidantia metu balbutire dixerunt. Pacuvius ^f Pseudone Comœdia inducit Scæparnum servum ancillæ dicentem: *Ni ego te blaterantem aspicerem, & his mencium indicassem.*

LUSCITOSOS dici voluerunt ^h interdiu parum videntes, quos Græci *μύωπας* vocant. ⁱ Plautus Milite: *Mirum est lolio viciitare te, tam vili tritico. Quid jam? quia luscitosus.* Dicunt enim, quod lolium comedentibus oculi obscurentur.

TUTULI. Varro in Pontificalibus ait tutulos sacerdotēs

bro ^g occupasse, & Græcorum ^h ut pronuntiatum fuisse, exemplis declaravimus permultis ad Hyg. cap. 31. & 223. Liqueat idem ex verbis Hieronymi in epist. ad Paulinum: *In tres partes scinditur, to dogma, tin methodon, tin empirian.* Et Interpret. Concil. Ephesin. pag. 5. ed. Contii: *De quibus sacratissimus Isaias meminit &c.* Certè *Epona* non esse rejiciendum; discēs ex iis, quæ ad Apulej. observavit Stewechius p. 35. Nob. Heins. ad Prudent. pag. 67. Elmenhorst. ad Minuc. Fel. p. 72. Turneb. Advers. Lib. xxvi. cap. 10. Plutarchus in *Parallelis*: *Ἐπὶ τὰ ἀπὸ τοῦ δῆμου, & ἀνθρώπων ἔργων.* *Ἐστὶ δὲ τὸς ἀνθρώπων πονηρίαν ἰσχυρῶς.*

^c In *Mythicorum* lib. ait] Leid. cod. In *Mythagorum* librorum ait. B. M. & L. In *Mythagorum* libro ait. God. *Mythagog.* ait. Postrema syllaba in *librorum*, quod scriptus liber repræsentat, mutanda forte in numerum, quo innuatur quotus liber fuerit. Videtur intelligere Varronis libros *Rerum Divinarum*. Tò libro vel libris potuisse omitti, docent similia exempla. Infr. in **CHORAGIUM**: *Sicut Apulejus in Metamorphoseon ait, Ἐν τοῖς δὲ Μελιμαρσιόσων.* Pro *Mythagorum* nisi reponendum est *Mythagogorum*, rectum censo *Mythicorum*. Infinita sunt loca Vett. scriptorum, in quibus ^g locum ^h occupavit. Isidor. Orig. Lib.

xix. cap. 31. *Regula est mitra virginalis capitis.* Scribendum esse *ricula* ex Festo, Varrone, & Nonio palam est. Verum dum hæc scribo, in mentem venit etiam Mythol. Lib. 13. cap. 4. scripsisse *Juba in Physiologis* pro *Physiologicis*, ut forsitan nihil sit mutandum.

^d Depennato] Leid. cod. & Vett. edd. depinnato.

^e Eloquio] *Alloquio* Briffon. Sed alterum est in Leid. cod. & edd. Vett.

^f Pseudone] Leid. cod. In *Pseudone com.* B. & M. In *Pseudo comœdia*. Legge, In *Pseudone comœdiâ*.

^g His mencium indicassem] B. M. L. & God. *his nuncium indicassem*. Leid. cod. *His muntium judicassem*. Godofred. inter variantes lectiones, *Hismuntium*. Non liquet.

^h Interdiu] In die] Leid. cod. & pro *luscitosos* cum Vett. edd. *luscitios*. Vide not. ad Myth. Lib. 11. cap. 12.

ⁱ Plautus Milite] Leid. cod. Unde & *Plautus in Mercatoris comœdiâ* ait: *mirum lolio viciitare te tam vili tritico, quia luscitosus es.* Atque ita etiam Vett. edd. nisi quod pro *es* exhibent est. *Luscitios* appellantur à Varrone apud Nonium, qui ad lucernam non vident.

^k Tutuli] De tutulo vide Soler. in de Pileo cap. 2. & 10. Ruben. Anal. Lib. 11. cap. 25. Scalig. advers. Titium Lib. 14. cap. 12. Salmast. ad Pall. Tertull. p. 308. Pignor. de Servis p. 201. Festum in **TUTULUM**.

l Bre.

dotes dici ¹breuium deorum. Numa vero Pompilius & ipse de Pontificalibus scribens, tutulum dici ait pallium, quo sacerdotes ^m caput tutabant, quum ad sacrificium accessissent; sicut & Virgilius ait: *Et capita ante aras Pbrygio ⁿ velamur amictu.*

ORIAM dicunt ^o navicellam modicam piscatoriam. P. Plautus Cacisto: *Malo hunc alligari ad oriam, Ut semper piscetur, etsi sit tempestas maxima.*

PROBLEMA est propositio in capite libri quaestionaliter posita. ^r Demosthenes ad Philippum: *Sed quidem te Graecum turbet exemplum, ego pro eo Latinum tibi feram; ait enim: ^t Problematis authenticum tradamus adstanti, cui nostra subsequens occurreret oratio.* Nam & Terullianus libro, quem de fato scribit, ita ait: *Redde huic fati primum problematis mancipatum.*

P u-

¹ Breuium deorum] Barthius ex suo MS. emendat *breuium pilorum.* Brevis est parvus. Ovid. ix. Met. 227. *Scopulus brevis.* Ammian. Marc. Lib. xxii. & xxiii. *Apicula brevis.* Hygin. Astron. II. 42. *Hec (stellâ) est brevis & clara.* Serv. ad Æn. III. vers. 551. *Breve oppidum Calabriae.* Nonius: *Celox est navigium breve, dictum à celeritudine.* Serv. ad Æn. II. vers. 180. *Calculus.* Lapis brevis terra admixtus. Excerpta Felt. MSS. *Caupulis navicula brevis.* Hinc brevisitas gurgustoli pro parvitate apud Apul. Met. Lib. 1. & brevitate pro imminuere apud Cyprian. Lib. iii. ep. 1. *Breviata non est in episcopo confessionis sua dignitas.* Et *episcopus*, *Arcturus* in Gloss. Nomicis.

^m Caput tutabant] Tutabant B. M. & God. Eadem formâ dicta sunt lecto & scripto apud Horat. Lib. 1. Sat. 6. *Ad quartam jaceo: post hanc rager, aut ego lecto, Aut scripto.* Fento apud Festum, *Ventabant*, inquit, *dicebant antiqui: unde propositiunc adjecta sit ad-ventabant.* Item dicta, *facta* apud eundem in N A R E. *Nature igitur est sapiunt nare, ut distare, fallare.* Ita habuit Leid. cod. à nobis inspectus & cum editis collatus, non *distitare*, *fallare*, ut ediderunt. Trimalchio in Fragm. Tragur. *Nihil sine ratione facta.* Unde *facio* temere fecerunt. Ve-

rum heic tutabant rectius puto. Videtur enim velle tutulum à tutando esse dictum.

ⁿ Velamur] Ita editum quoque apud Virgil. Æn. III. 545. Leid. tamen cod. *velamus.* B. & M. *pallatus.* De ritu isto consule Soler. in de Pil. cap. xi.

^o Navicellam] Ita & Vett. edd. & Leid. cod. Perperam *naviculam* Godofr. quamquam in Nonio est: *Horis dicitur navicula piscatoria.*

^p Plautus Cacisto] B. M. L. & Leid. cod. Unde & Plautus in Cacisto ait.

^q Problemis &c.] Leid. cod. *Problemata dicta est in capite libri propositio quaestionaliter posita.*

^r Demosthenes] Leid. cod. cum Vett. edd. Unde & Demosthenes pro Philippo ait.

^s Sed quidem &c.] Lege cum Leid. cod. & Vett. edd. *Sed ne quid.* In seqq. cum illdem pro hoc & faciam, uti & pro eo & feram.

^t Problematis authenticum] B. M. L. & Leid. cod. *Problematis authenticum gradum.* Barth. Adv. Lib. xxiv. 3. ex suo chartaceo libro profert *problematis gravidum*, metaphoramque esse ait à prægnaantibus. Id ei ut demus, vicissim peto, ut post *problematis* interponere *authenticum* liceat.

^u Redde huic fati] Fratri Leid. cod.

x Apr-

PUMILIOR, & GLABRIOR. ^a Apulejus Asino aureo inducit sorores Psyche marito detrahentis dicere: *Patre meo seniore[m] maritum sortita sum, dein quovis puero pumiliorem, & cucurbita glabriorem.* ^y Pumilios dicunt molles atque enerves: glabrum vero, leve[m] & imberbem.

SUTELA. Sutela[m] dici volunt astutiam, quasi ^z subtilem telam: Unde & Plaut. Casina: ^a *Possifne, necne, clam me: sutelis tuis Præripere Casinam uxorem, proxinde ut postulas?*

FRIGUTTIRE dicitur subsiliter adgarrere. ^b Plautus Casina: ^c *Nam quid friguttis?* ^d Ennius Celestide comœdia: *Hec anus admodum Friguttit; nimirum sauciavit se flore Liberi.*

^e TITIVILLITUM dici voluerunt fila putrida, quæ de telis cadunt. Plautus Casina: *Non ego istud verbum emfitem titivillitio:* id est, re admodum vilissima. Nam & M. Cornutus in Satyra ait: *Titivilles Flacce do tibi.*

S C U L -

^x Apulejus &c.] Leid. cod. *Apulejus in asino aureo inducit sorores Psyche marito detrahentis dicit.* Puto istam voculam à librario præteritam, & scribendam: *Apulejus cum in asino aureo inducit sorores Psyche marito detrahentis dicit.*

^y Pumilios dicunt.] Leid. cod. *Pumilios enim dicunt.* Sed Vett. edd. melius, *Pumilos enim* &c. Mart. Apophoret. Lemmat. 197. *Mala pumila.* Mox pro enerves codex idem modo laudatus in-nerves. Ita infrenes dixit Scatianus Scholiastes, qui nefrenes sunt alia, ut modo observatum à nobis.

^z Subtilem telam.] Leid. cod. *Subtilia tela.* Vett. edd. *Subtilis tela.* Notaverat in margine libr. Heinisiani vir eruditus: Potius à verbo suo, & per metaphoram dicta est sutela. *Consuevit dolo, inquit Plautus. Festus, Sutela, dolosa astutia: à similitudine suentium dicta.* Terent. *Insuere capiti meo.* At hoc non legitur apud Terentium, sed ne quid suo suat capiti Phorm. Act. III. sc. 2. vers. 6. Vide ibi Muretum.

^a Possifne, nec-ne] Leid. cod. cum Vett. edd. *Possis clam me* &c.

^b Plautus Casina.] Leid. cod. *Unde & Plautus in Casina ait.* Ne idem identidem monere necesse habeam, sciat lector perpetuo istam formulam adhiberi in illo codice, quando testimonium alicujus scriptoris adducitur. Certè rō in nunquam omittitur.

^c Nam quid.] Leid. cod. cum Vett. edd. *Quidnam.*

^d Ennius Celestide comœdia.] Godofr. *Ennius Alceste, omisso rō comœdia.* Vett. edd. *Et Ennius in Alceste comœdia sic ait.* Atque ita & MS. cod. nisi quod Celestide exhibet.

^e Titivillitium.] Titivillitium videri legisse Planeiaden observat Turneb. Adv. vers. xvi. cap. 3.

^f Emfitem.] Ita editum etiam apud Festum in Titivillitium. Emfitem Vett. edd. *Emfitem* Godofr. *Emfitem* Leid. cod. unde forte emfitem faciendum. Adde quæ hæc super re in de Vir. Sermon. Lib. 1. cap. 23. commentatur Vossius.

SCULPONEAS dici volunt cæstus plumbo ligatos. Unde Nævius Philemporo Comœdia ait: *Sculponeis batuenda sunt huic latera probe.* Et Plautus Casina & simili modo: *Qui quaso potius, quam^h sculponeas, quibus batuatur tibi os, senex nequissime?*

ⁱ CATILLARE est per alienas domus infrontate gy-rare; tractum à catulis; quod per omnes domus circum-eant: unde Propertius: *Catillata geris vadimonia publi-cum prostibulum.* ^k Et Plautus similiter Casina: — *Ope-ram uxoris polliceor foras, quasi catillatum.*

CAPULAREM ^l nominari volunt senem jam morti

con-

g Simili modo] Leid. cod. *Simili mo-do ait: Melius Isculponeas, quibus batuatur tibi os.* Atque ita quoque B. M. & L. nisi quod *sculponeis* & *batuatur* re-præsentant.

^h *Sculponeas*] *Isculponeas* Leid. cod. & mox *Isculponeis*. Corruptam puta esse pronunciationem. Sic infra in mem-branis Leid. cod. habes *Isfega* pro *Stega*. Etiam *Iscurra*, quod ex Isidoro, tanquam aliquid novi adducit Linden-brogius, eadem ex causa depravatum, *map* *iput* *ne* *ne*. Doceo ex ejusdem Isidori Orig. Lib. xvi. cap. 4. *Isfistos* inveniri in Hispania. Lege *Scistos*. *Xerxes* enim Græcis ille lapis est, quem PSELLUS in libello de Lapidum virtuti-bus inter eos numerat, quorum sola tenemus nomina. Traxit vitiosam istam pronunciationem auctor ex dialecto Africanâ. Merentur exscribi, quæ Franc. Junius notavit ad Tertull. in Valent. cap. 8. *Σχολή* Græcis, Latinis Schola, Syris dicitur *Isfola*, ut legitur cap. 20. *Exodi* magna quam vocant. Et alibi; *Afris* Isfola, quemadmodum & Gallis non absimiliter hoc tempore voca-tur *escole*. Sic enim gentes plurima causâ euphonia vocalium tenuis spiritus so-lent præponere vocibus, quorum princi-pium asperius videtur ex consonantium concursu: Attici α, ut in ἀστυς & ἀστυς, & consimilibus; Arabes & Afri e vel i pro commoditate, ut pro σοα dicunt *esofa* in *Astis* Apostolo-rum, pro stadio *esadion*, pro stola *esflam*, pro Schola *isfalam*, & *saxema* alia. Hæc Junius. Referenda huc ex Hyg. Astron. II. 5. *Hypoliphus* pro *Pe-*

lythypus. *Igræ* pro *Gree*. Nec non il-lud ex incomptis illis versiculis Joan-nis Scoti Glossario Labbzi præfixis, ΘΘΒΗ ΚΑΙ ΙΣΤΙΑΒΟΝ. *Sculponeas* rustici calceamenti esse ge-nus rectè notavit Casaubonus ad Pers. Sat. v. p. 456. Et Gataker. *Adversar.* Misc. Lib. II. cap. 19. qui hoc amplius *sculponeas* *αυτίς* esse Græcorum o-stendit, calceos nempe ligneos rusticis & vernis familiares; eosque dictos ita à sculpendo, quod è ligno dolarentur. Errat ergo Fulgentius. Isidor. Orig. Lib. xix. cap. ult. *Protes* & *Calpeneas* (leg. *Sculponeas*) rustica calceamenta sunt. Cato R. R. cap. 59. *Sculponeas bonas alternis annis dare oportet.* Pe-ronis mentio est in Prologo Sarsber. *Trita tegant frontem pilea, perâ pedem.* Et apud Sidon. *Poplite nuda Peronem pauper nodis suspendit equinam.* Im-mo & Virgil. *Æn. vii. 690. Crudus tegit altera pero.* Ubi Servius: *Pero, amem rustici calceamenti fuerat, genus: A scul-poneis sculponeas dicti rustici.* Varro Sat. Serran. *Adspicio Triptolemum scul-poneatum bigas sequi curvatas.*

ⁱ *Catillare* &c.] Cod. Leid. *Catillare dicuntur per alienas domos infrontatè gy-rare*, Pro dicuntur leg. dicitur, ut B. M. & L. habent. Sed male in illis instan-ter, pro infrontatè legitur. Godofredus neutrum habet.

^k *Et Plautus* &c.] Leid. cod. cum Vett. edd. Et *Plautus similiter ait: Quin meam uxorem mittam catillatam.* [Nominari volunt] Leid. cum Vett. edd. dici voluerunt.

Quin

contiguum; ^mquin & reos capulares dicebant, qui capulo digni forent; unde & Lucillius ait: -- *Pergit capulare cadaver.* ⁿFlaccus Tibulus Melane Comœdia: *Tu ne amare audes, edentule & capularis senex?* Edentulum enim, ^oquasi sine dentibus, dici placuit.

PROMOS & CONDOS appellari voluerunt cellaritas, eo quod ^qdeintus promant, & intus condant. ^rPlautus Pseudolo: *Ego sum promus condus, procurator peni.* Penum enim ^scellariam dicimus.

SUPPETIAS dicimus auxilium. ^tMemos in Tragicœdia Herculis: *Ferte suppetias optimi comites.*

^uAUCTIO dicitur venditio, quasi quod & ementem augeat & vendentem. Plautus Curcul. -- *Auctionem facio parasiticam.*

^xNASITERNA est aquæ urna, id est urceus; unde Calpurnius Phronesi Comœdia: -- *Ubi tu nasisternatus*
aquam

^mQuin &] Leid. cod. cum Vett. edd. Sed &. Et mox fuerunt pro fuerent.

ⁿFlaccus Tibulus &c.] Leid. cod. Et Flaccus Tibullus in Melane comœdia ait. Atque ita quoque Barthius in suo invenit MS. M. Et Flaccus Tibullus in Helena comœdia ait. Atque ita quoque B. nisi quod Helene pro Helena habet. Godofredus dedit, Statim Cacilius Melane &c.

^oQuasi sine] Leid. cod. Quasi jam sine. Et mox voluerunt cum Vett. edd. pro placuit.

^pCellaritas] Cellaria Leid. cod. Unde cellaritis faciendum videtur, ut habet Godofredus.

^qDeintus] Vet. Interpr. Luc. cap. xi. vers. 7. *Et ille deintus respondens dicat.* Sic deforis apud Hieron. ad Rufin. Epist. Sel. Lib. 11. 13. *De foris bonum vocis testimonium.* Usus eadem voce non semel Hermæ interpres, Veget. de Art. Vet. Vulgar. Interpr. Gen. vii. 16. Leo Epist. Decretal. & Ælnothius in Vita Canuti cum aliis locis, tum cap. 21. ubi & deintus habes, ut à foris apud Gregor. Turon. Aggenum Urbicum de agrorum limitibus p. 59. & Vet. Interpret. Matth. cap. xxiii. 27, 28. Auctor vitæ Clementis: *Trahebant nunc qui-*

Tim. 11.

dem deintus foras, nunc verò de foris intus. Plura notavi ad cap. 6. Lib. 111. Myth. quo referendum & abinde in Salutaris Distichis: *Stercoribus motus, quod abinde resultat habebis: Balsama si moveas, necsar odoris adest.*

^rPlantus Pseudolo] Leid. cod. Unde & Plantus in Asinaria ait. Atque ita quoque Vett. edd.

^sCellariam] Scribe cellarium cum Leid. cod. & Vett. edd. Nec aliter in membranis suis invenit Barthius. Gloss. Labb. *Cellarium & cellaromarium, ταμειον.* Rectè corrigunt, *Cellarium, & cellar, omarium.*

^tMemos] Leid. cod. Unde & Memmos. Vett. edd. & Godofred. Unde & Memor.

^uAuctio &c.] Leid. cod. cum Vett. edd. *Auctionem dici voluerunt venditionem.* Et mox: Unde & Plantus in Curculione comœdia ait.

^xNasisterna] Leid. cod. *Nasisternam dicunt aque urnam, id est, urceum.* Unde & Calpurnius in Phronesi comœdia ait. *Nasisterna* in Festo perperam edunt. *Nasisterna* scribendum à nasitis termis, id est, ansis. Vide Voss. Vit. Sermon. Lib. 1. cap. 8. Gloss. Labb. *T de ja, cadus, urna, aqualis, nasisterna, creterra, sitella. Leg. cratera.*

M

y Plan-

aquam petas. ^yPlaut. Bacch. — *Effer nasisternam cum aqua foras.*

ANTISTARE dicimus præcellere. Crispinus Hera-
clea: *Divinis virtutibus: ^zantistans Alcides.*

STEGA est navis proscenium, sive tabulatum, super
quod nautæ ambulant. ^aPlautus Chryfalo: — *Forte, ut
assedi in stega.*

LEMBUS, genus ^bnavicellæ velocissimæ, ^cquod &
dromonis nomine appellamus. ^dVirgilius Georgic. *Non
aliter, quam qui adverso vix flumine lembum Remigiis
subigit.*

^eRAMENTUM dici voluere, quasi projectitium quod-
dam purgamentum. Quintus Fabius Lucullus Epico car-
mine: *Vilissimum ramentum, proluvia pestis.*

DIOBOLARES dicuntur vilissimæ meretrices, quæ
^fse parvo stipendio prostrant. ^gPammachius: — *Diobo-
lare prostibulum, quam ego actutum ut Dircen paritam
red-*

^yPlautus Bacch.] Leid. cod. *Et Plan-
tus in Vaccide ait.* Hoc est Bacchide, ut
B. M. & L. habent.

^zAntistans.] Vett. edd. & Godofr. an-
tistans. Placidus in Glossis: *Antistans,
meliores sunt.* Catull. carm. 9. *Antistans
mihi millibus trecentis.*

^aPlautus Chryfalo.] Leid. cod. *Sicut
Plautus ait in Chryfalo. Forte ego ut in
Istega conse.* Quod videtur fuisse conse-
di vel confederam, ut est in Vett. edd.
Sed ea verba Chryfali servi sunt in
Bacchidibus. Ut sæpe alias, ita & heic
memoriola vacillavit Fulgentii.

^bNavicelle.] *Navicule* Vett. edd. &
God. Sed alterum adtribuunt cum MS.
tum quod supra in ORIA dixit.
Nonius: *Lembus navicula brevis pesca-
toria.* Ejusdem generis est lenunculus,
de quo idem: *Lenunculus navigium
piscatorium.* Restituenda eadem vox
Valerio Maximo Lib. 1. cap. 5. ext. 1.
ubi dicuntur Samii Prienensibus auxi-
lium implorantibus pro classe & exer-
citu misisse cymbulam, ut quidem Pi-
gius, quique eum secuti sunt, edi-
derunt; verum ut antiquæ edd. & ple-
raque habent MSS. *Sibyllam*, vel *Si-
byllam lenunculam*, quemadmodum ali-
quando ad me perscripsit Doctiss. Pe-

rizonius. Quod si ita est, ut esse nul-
lus dubito, procul dubio scripserat
Valerius, *Sibyllam in lenunculo.* Sibyl-
la exercitui, lenunculus classi opponi-
tur.

^cQuod & dromonis &c.] Leid. cod.
Quos dromones dicimus. Vett. edd. *Quas
dromedas dicimus.* Dromedas esset scri-
bendum. Sed quos dromones rectum vi-
detur. *Agguos* propriè est parvus can-
cer, instar sagittæ per aquarum dor-
sum decurrens, unde & nomen adeptus
est.

^dVirgil. Georg.] A correctoribus ista
sunt. Cod. Leid. & Vett. edd. *Sicut
Virgilius ait.*

^eRamentum.] Leid. cod. cum Vett.
edd. *Ramenta dici voluere.* Et mox,
in Epico carmine ait.

^fSe parvo stipendio prostrant.] Leid.
cod. cum Vett. edd. *Sub parvo stipen-
dio prostrant.* Sed se prostrant habere
veteres libros suos ait Mercerus. Pro-
sternant debuisset scribere auctor. Ju-
stin. Lib. xii. 7. *Propter prostratam pu-
dicitiam.* Sueton. Jul. 2. *Non sine ru-
more prostrata regi pudicitia.*

^gPammachius.] Leid. cod. *Sicut Pam-
machius ait.* Vett. edd. *Sicut Paminas
ait.*

h Diä-

reddam. Pacuvius: *Non ego ita fui, ut nunc sunt meretrices^h diobolæ, quæ suam nummi causa parvi pendunt gratiam.*

VERVINA, jaculi genus longum, quod aliquanti i verutum nominant. ^k Gavius Bassus in Satyris: *Vervina confodiende, non te nauci facio.* Nauci enim pro nihilo posuerunt. ^l Plautus Bacchid. *Si tibi machera est, & nobis vervina est domi, qua quidem te faciam, si me irritaveris, Confossiores foricina nania.*

DIVIDIAS dixerunt trititiam. Propertius: ^m *Dividias mentis conficit omnis amor.*

JUSTITIUM dicitur luctus publicus: Unde Fronto oratione pro Nucerinis ait: *Denique justitium plebi indicitur.*

ⁿ CHORAGIUM, virginale funus vocatur. ^o Apul. Metamorph. *Choragio itaque perfecto, omnis domuitionem parant.*

DE-

^h Diobola] Ita & Godofred. Sed Vett. edd. diobolares. Putes scripsisse diobolaria. Vide infr. in Myropola.

ⁱ Verutum] Festus: *Veruta pila dicuntur, quod velut verua habent praefixa.* Gloss. Labb. *Vervina*, ἀνάλιον. Virgil. 11. Georg. vers. 168. *Volscoque perutos* h. e. verutis pugnantes, ut interpretatur Philargyrius.

^k Gavius Bassus] Leid. cod. *Gavius Bassus*. Gell. Lib. 111. cap. 9. *Gabinus Bassus*. Malè *Gabinus*. Vett. edd. Mox lege cum Leid. cod. *quasi pro nihilo.*

^l Plautus Bacchid.] Leid. cod. Nam & Plautus in *Vaccide* sic ait: *Si machera est fori, at mihi Vervina est domi, quæ te ego & illos Conficiamus foricina nania.* Pro *conficiamus* scribe *conficiam*, ut in MS. suo invenit Barthius, vel *conficiam* mox; deinde *foris* pro *fori*. Etsi ita, ut Mercerus edidit, apud Plautum habetur, non ideo tamen sic scripsit Fulgentius.

^m Dividias mentis] Hic versus in Propertianis hodie non comparere: unde non omnia ejus poetæ opera extitare suspicabatur Scaliger. Sed alii Petronio cum tribuunt; etiam ipse postea Scaliger. Gloss. Vett. *Dividia*, discordia, bellona.

ⁿ Choragium] Turnebus Advers. Lib.

xxvi. 10. & Schottus Nod. Cicer. Lib. iv. cap. 10. *choragium* scripsisse Fulgentium suspicantur, & *χορηγία* & *αρχα* derivasse. Quod non admodum displicet. Et sane ad eundem modum scripta sunt in Mythol. & Virgil. Contin. *Caron*, *Corineus*, *Terpsicore*, *Corda*, & alia, nec non *Crestus* pro *Chrestus* in hoc libello. Immo *coragium* disertim heic representant membranæ Leidenses. Verum dum intentius cogito, videtur inde Fulgentio mihi explicatio sua orta, quod in descriptione apparatus funeris illius imaginarii voce istâ utatur Apulejus. Sic *Marillio* exponitur *Roma* in Glossis Papæ, quia Vett. Grammatici Eclog. 1. Maronis monuerunt per *Amaryllida* Romam designari. *Orcinus* dicitur *morte manumissus* in Gloss. Isidori; nempe quod servi, qui à moriente domino manumissi essent, dicti olim fuerint *orcini liberti*. Gloss. Nom. *Ορνίσι*, ἀπὸ πλεονασμοῦ τῶν οὐρανῶν, ἢ ἀπὸ τῶν χαρῶν τῶν ἀπὸ πλεονασμοῦ.

^o Apulejus Metam.] Leid. cod. cum Vett. edd. *Sicut Apulejus in Metamorphoseon* ait. Quæ sine dubio genuina est lectio. Vide quæ notavi supr. in Voc. SEMONES.

M 2

p Dia

DESIDUO, pro P diuturno. Varro Corollario: *Dividia mihi fuerunt tam desiduo afuisse.*

FLOCCI, quasinihili. Plautus: — *Floccipendo, quid rerum geras.*

JENTACULUM dicitur gustatio. Callimachus ¹ *intessia: Jentaculum proferre Jovi.*

² EDULIUM, ab edendo dicitur prægustativa comestio. Apulejus Asino aureo: *Edulibus opipare excepta. Opipare, id est lucide, & deliciose.*

³ TUCETA dicuntur escæ regiz. Callimorphus Pisæis: — *Ambrosio redolent tuceta sapore.*

FERCULUM, ⁴ missus carniū. Petronius Arbiter: *Postquam ferculum allatum est.*

⁵ MYROPOLÆ sunt qui unguenta vendunt, ut sunt pigmentarii: Unde Nævius Diobolaria: *Myropola affatim mihi unguentum largitus est, quo me venustarem.* Affatim dicitur abundanter: venustare vero, exhilarare.

CELOCEM dicunt genus navicellæ modicissimum, ⁶ quod lembum dicimus. Apulejus libro de Republ. *Qui celocem regere nequit, onerariam petit.*

COELIBATUM dici voluerunt virginitatis abstinentiam:

p *Diuturno*] *Diuturne* Leid. cod. *Perperam diuturne* Vett. edd.

q *Varro Corollario*] Leid. cod. *Unde Varro in Corollariis ait.* Vett. edd. *Correlaria.* Barth. MS. *Corvallaria.* Videtur rectum esse *Corollaria*; quo nomine fabulam etiam Nævius scripsit, non uno loco Sosipatro laudatam. Sed apud Diomed. Lib. 1. p. 68. ed. Sot. legitur, *Nævius in Corollariis.* At *Corollaria* rectius Putfchius dedit.

r *Intessia*] Leid. cod. *in Zesu ait.* Vett. edd. *in Caciâ.* Forte scripsit *barbare in atis* pro *in etis.* Godofr. in *Atis*: quod puto corrupisse librarios ex *Atis*.

s *Proferre*] Ita & Vett. edd. Leid. cod. *perferri.* Godofr. *proferro.*

t *Edulium*] Leid. cod. *Edulium dicitur ab edendo dictum, id est quasi prægustativa comestio.*

u *Edulibus*] *Edulibus* Vett. edd. & Godofr. *Quæ sequuntur, opipare, id*

est &c. non agnoscit Leid. cod. Et omnino *lucide* imperitè pro *splendide* dixit. Schol. Horat. ad Lib. III. od. 9. *Perfarum autem reges deliciose vivebant & splendide.*

x *Tuceta*] *Tucceta* Leid. cod. Quam scripturam commendat Plotii cognomentum *Tucca.* Vide Schol. Pers. ad Sat. 11. vers. 42. & Casaub. in eundem poetam Comment. p. 207. Gloss. Labb. *Tucca, καλέχμας ζαμύ. Tuccetum, οσμύς παχός.* Emend. *ζαμύς.*

y *Missus carniū*] Leid. cod. *Dicitur missum carniū.*

z *Myropola sunt*] Leid. cod. *dicuntur.* De Pigmentariis vide quæ congestimus ad Myth. Lib. III. cap. 8.

a *Quod lembum*] Ita & Delrius in notis ad Claudianum scribi iusserat. Verum Vett. edd. habent, *quod blannam.* Leid. cod. *quam hamplum.* Quæ lectio omnino probanda, si verum est, quod Barthius ait *Advers. Lib. XIII. cap.*

tiam: unde Felix Capella libro de nuptiis Mercurii & Philologiæ. ^b *Placuit Minerva pellerē cælibatum.*

EXERCITUS ^c pro contempto. Plautus Milite Glorioso: ^d *Itaque nos, nostramque familiam habes exercitam.* Et ubi supra ait; ^e *Plus videas sibiis, denique omnes nictant eum.* Nictare enim dicimus ^f cinnum facere. Valgia vero sunt labellorum obtortiones & in subatione peractæ. Sic Petronius Arbiter: ^h *Obtorto valgiter labello.*

SUMMATES dicuntur viri potentes: SIMPOLONES dicuntur convivæ; nam & amicus sponsi, qui cum eo per convivia ambulat, ⁱ simpulator dicitur. ^k Sutrius in Comœdia Piscatoria: *Summates viri simpolones facti sunt ganei.* Est autem ganeum taberna.

P RÆ-

cap. II. in vitis patrum eam vocem inveniri. Cl. Blancardus ad Arrian. pag. 56. ita profert hunc locum Fulgent. *Celocium genus nauticula modicissima, quod lembum dicimus.* Verum ego nec in Vett. edd. nec in MS. Leid. ita locum hunc conceptum inveni. Confer Voss. Etym. in CELOX.

^b *Placuit Minervæ*] Immo Mercurio placuit. Capella Lib. I. *Rationabili igitur proposito constituit pellerē cælibatum.*

^c *Pro contempto*] Leid. cod. dicitur contentus. Atque ita etiam Vett. edd.

^d *Itaque nos &c.*] Leid. cod. cum Barth. MS. *Itane nos.* Fallitur Fulgentius. *Exercitus non contemptus, sed venatus* est Plauto. Corrigit Barth. Advers. Lib. XIII. cap. II. *Contentus.* Hoc est, inquit, *continenter fatigatus.* Sed ipsum adi.

^e *Plus videas sibiis &c.*] Leid. cod. *Plus videas valgis, quam sibiis. Denique omnes nictant eum.* Barth. ex suo MS. *Plus videas valgis quam labiis.* Edd. heic mirifice variant. Obliviosus Grammaticus respexit locum Milit. Glor. Act. II. sc. I. vers. 15. *Itaque hic meretrices labiis ducunt eum, Majorem partem videas valgis saviis.* Hinc ergo in Gemmâ *valgire & valgiare* dicitur idem esse ac labia habere extrorsum prominentia. Adi Voss. in de Vit. Sermon. Lib. IV. cap. 29.

^f *Cinnum facere*] Barth. Advers. Lib. XXXVII. cap. I. *Sinium facere* emendat, idque idem esse ait, quod illu-

dere. At Lib. XIII. cap. II. *nicium facere* in Fulgentio rescribendum censuerat.

^g *In subatione*] Notum quid *subare* sit, ὑπαρῖν nempe & ὑπαρῖσθαι. Sed Leid. cod. *In supinatione* passi. Sanè *supinatione* etiam M. & L. habent; nec temerè damnaverim. *Resupinare* certè obsecnum verbum. Juvenal. Sat. III. 112. *Aviam resupinat amici.* Ita legit Vett. Schol. non autem.

^h *Obtorto*] *Abroso* Vett. edd.

ⁱ *Simpulator*] Gloss. Isid. *Simpulator, amicus sponsi, assiduus cum eo in convivio. Simpulator, conviva.* Nomen habet à *Simpulum*. Vide Festum, & Scalig. ad eundem. Hottom. de Rit. Nupt. cap. 30. Voss. Etymol. in voce SIMPULUM. Sed Barthius Advers. Lib. XIII. cap. II. *Symbolator & Symbolones* finxit nobis à Symbolis. Scio b. & p. confundi interdum; tanquam *βυναι* qui Græcis est; *pubeda* à Capella & Isidoro in Gloss. dicitur, cum *bupeda* esset dicendum. Festus in BULIMAMA. *Hinc est quod grandes pueros bupedas appellant, & mariscam sicum bussycon.* Errare tamen heic Barthium discas ex Vossio.

^k *Sutrius*] *Succius* Scaligero ad Festum, & Vossio in Etymol. laudatur: atque ita etiam heic Vett. edd. habent. Sed *Sutrius* disertum exhibet cod. Leid. quem alium à Succio esse rectè censere videtur Rutgers. Var. Lect. Lib. IV. cap. 19. *Sutrium* laudavit quoque Nych. Lib. III. cap. 8. Planciades nostræ.

PRÆSEGMINA sunt partes corporis incisæ, ut Tages in ¹haruspicina ait: *Præseginibus amputatis.*

^m CONGERRONES, qui aliena ad se congregant: unde apud Romanos Gerones ⁿ Brutiani dicti sunt.

CISTELLA dicitur capfella. Plautus: -- *Cistellam offer cum crepundiis*: id est, cum puerilibus ornamentis.

FABRE perfecte dicitur. Antidamas in Moralibus libris: *Fabre compactum animal hominem quis ferat sic ire pecuatum? & averruncassit igitur tam p Aricinas hominum mentes.* Porro averruncare dixit pro eradicare: Aricinas vero testas, vel argillaceas; & pecuatum, stultum.

^q ALUCINARI dicitur vana somniare; tractum ab alucitis, quos nos *κόινωται* dicimus; sicut Petronius Arbiter: *Nam centum vernalis me alucita molestabant.*

^s CULLEUS dicitur faccus, ^t in quo rei conclusi in mare mittuntur. Plautus Vidularia: -- *Sube hunc insui in culleo, Atque in altum deportari, si vis annonam bonam.*

E L O -

¹ Haruspicina] Leid. cod. cum Vett. edd. *haruspiciis*.

^m Congerrones] *Congerones* Vett. edd. ⁿ Brutiani] Consultendus Scaliger ad Festum voc. BRUTIANI. Gellius Lib. x. cap. 3. & ibi Interpretes. Gloss. Steph. *Brutiani, cū δαλινγε αεγχεεις χειρας υλις.* In Festo hac voce pro perseveraverunt Leid. cod. exhibet *perseverant*.

^o Effer] Leid. cod. *mibi offers.*

^p Aricinas] Ita & Leid. cod. *Eretinas* Vett. edd. Puto *Aretinas* scribendum, quia mox *testas* interpretatur. Atque ita video etiam Godofredum edidisse. Virgil. Catal. *Aretine calix, manibus decoratæ paternis, Ante manus medici quam bene sanus eras.* Turneb. Advers. Lib. xxvii. 10. *Eretina mentes in Fulgentio sunt testas, argillaceæ, saccæ. Adfert ex antiquo scriptore, Averruncassit diva tam eretinas hominum mentes.* Unde illud *diva* pro igitur, quod Mercerus exhibet, hauseric, nescio. Vetus editiones neutrum habent.

^q Alucinari] Videndus de hoc verbo Gellius Lib. xiiii. cap. 12. & Vossius in Etymol.

^r Centum vernalis] An legendum *centumvinales*? Ut intelligat muscas, quibus frequenter infestantur, qui in centumviri judicio adsunt tempore ætivo. Sambucus legit *centum vernalis*. Sed *vernales* sic mallet, hoc est, vernæ. Locum hunc in Petronii fragmentis ita adduci video: *Nam compactum vernali allucite molestabant.* Barth. Membranz: *Conceptam me vernali alucita molestabat.* Cod. Leid. *Centum vernali me alucite molestabat.* Verbo *molestare* usus etiam est in Fragm. Trag. Ergo aut tace, aut meliorem noli molestare.

^s Culleus] Leid. cod. *Culleum* dicitur faccum. Et in lemmate, QUID SIT CULLEUM. Lex. Cyrill. Αὐτὸς τὸν περὶ, culleum. Etiam Varro R. R. Lib. i. cap. 11. neutro genere utitur.

^t In quo rei conclusi] Non omnes profecto, sed parricidii rei. Unde *cullenis* par-

ELOGIUM est hereditas in malo. ^a Cornelius Tacitus lib. facetiarum: *Casi itaque morum elogio in filiis delecto.*

LIXA, mercenarius. Lucanus: *Stat, dum x lixa iuvat.*

SUDUM dicitur serenum. Tiberianus: *Aureos subducit ignes sudus ora Lucifer.*

^y **LUTEUM** dicitur splendidum. ^z Pacuvius Thyeste: *Non illic luteis aurora bigis.*

ABSTEMIUS, ^a observans. Rabirius in Satyra: *Abstemium merulenta fugit Methenia nomen.*

VADATUS, obstrictus, vel sub fideiussione ambulans; sicut Fenestella ait: *Apud quem vadatus amicitiae nodulo tenebatur.*

MANUBIAE sunt ornamenta regum. Petronius Arbiter: *Tot regum manubia panes fugitivum repta.*

AUMARIUM dicitur locus secretus publicus, sicut in theatris, aut circo. Petronius Arbiter: *In b aumatium memetipsum conjeci.*

DE-

parricidii dictus. Interpres supposititii illius Abdix Lib. III. *In calleum parricidii iussit recludi.*

^u Cornelius Tacitus] Barth. Advers. Lib. XIII. cap. II. ex Tacito facit nobis *Cotium*. Vide ipsum.

^x *Lixa iuvat*] Leid. cod. *vinat*. Unde *bibat* faciendum, ut Vett. edd. representant. Atque ita habetur apud Lucan. Lib. IX. vers. 593.

^y *Luteum*] Rectius explicaret *croceum*. Nonius: *Luteus color proprie est croceus*. Virg. *Aen.* VII. *Aurora in roseis fulgebat lutea bigis*. Schol. Horat. ad Epod. 10. **LUTEUS**, *Croceus*: sic dicimus *auroram luteam*. Gloss. Cyrill. *αργαενθής*, *lutea*. Palladius Catal. Pith. Lib. IV. *Lutea fulgebat roseis aurora capillis*. Isidor. Orig. Lib. XIX. cap. 28. *Luteus color rubicundus, quod est croceus*. Nam *crocus lutei coloris est*, ut: *Croceo mutataque vellera luto*. Corrige: Jam croceo mutabit vellera luto. Locus est Virgil. *Ecl.* IV. vers. 44. Quia lutea aurora est crocea, hinc Asmetius: *Aurora oceanum croceo velamine*

fulgens Liquerat, & bigis vellea rubebat equis.

^z Pacuvius Thyeste] Cod. Leid. Unde & Pacuvius in Tragedia Thyestis ait. Nec aliter, puto, scripserat Plancia-des.

^a *Observans*] Isidorus in Glossis MSS. laudante Savarone ad Lib. VI. epist. 12. Sidon. *Abstinet, observat. Abscimus, sobrius.*

^b *Aumatium*] Ita cum Mercero habet etiam Leid. cod. Sed Vett. edd. *anmarium*. Atque ita legit etiam Vulcanius ad Philoxenum, corruptamque eam vocem autumat ex *armarium*. Grammaticus nescio quis Barthio laudatus Adversar. Col. 1693. *Armarium* locus ubi quarumque artium instrumenta ponuntur. *Armentarium*, ubi tantum tela armorum. Scribe, *armamentarium*, ita enim *ὀπλοθήκη* Latinis appellatur. Laurenbergius in suo Antiquario *anmarium* dicit esse *latrinam publicam*. Mirum ni hoc inde suspicatus est, quod locus secretus dicatur à Fulgentio. Gloss. Labb. *Α'αζ, abaca*

M 4

cas

DELENIFICUS, blandiloquus. Lucillius Comicus
in Immolaria: *Nescio quorsum mihi eveniant tua verba,
tam delenifica,*

F I N I S.

cus, armarium. Turneb. Advers. Lib. xxvi. cap. 10. *Suspicio*, inquit, *automatum* scribendum, ut locus significetur theatri vel circi, ubi erant machinae, quae automata à Græcis vocantur, quae sponte moveri videntur, & miraculo sunt. Non persuadet. Hieronymus epist. ad Paulin. *Cur dicitur Paulus vas electionis?* Nempe quia legis & scripturarum sanctarum erat armarium. Scrinium intelligi vult. *Σκηνὴ εὐλογίας* dicitur Paulus; sed ea verba cur *vas electionis* potius, quam *electum instrumentum*, vertant, videre nunquam potui.

[c. *Lucilias Comicus* &c.] Leid. cod. *Unde & Lucretius Comicus in numola-*

ria ait. Ita & Vett. edd. Sed Lucretius transformandus in Lucilium videtur, cum *Lucilii comædia* etiam ab Horatii Scholiaste laudetur. Contrarium vitium oblatum esse Arnobio Lib. v. persuasit mihi nuper vir egregie doctus: nam ubi nunc legatur *vim vomuisse Lucili*, ibi *vim vomuisse Lucretii* esse rescribendum. Barth. Advers. Lib. xxxvii. cap. 1. *Licinias* heic emendat, verum nec MSS. nec Vett. edd. assentientibus; quanquam non displicet, si probari non potest à celebri illo Auruncæ alumno alium fuisse Lucilium, qui comœdias scriptitaverit. Confer, quæ ad Lucilium pag. 99. commentatus est Franciscus Douza.

**LACTANTII
PLACIDI
ARGUMENTA META-
MORPHOSEON OVIDII.**

Lucianus:

Οὐδὲν ἔν ἀνθρώποις διακροδόν ἔστι νόημα·
ἀλλ' ὁ σὺ θαυμάζεις, τῶν ἑπείροισι γέλωε.

Amplissimis & Emendatissimis Viris,
CORNELIO 's GRAVESANDE,
Reip. Delphicæ Senatori, ac Judici
incompactissimo;

HENRICO d' AQUET,
Ejusdem Reip. Senatori, nuperrimeque item
judiciario honore insigni;

Medicis multo usu expertissimis,

THOMAS MUNCKERUS

S. P. D.

Quod religioſe, ſi unquam mecum in gratiam Salus rediſſet, voveram tunc vobis, cum ſupremum denuntiare mihi diem omnia viderentur, id ſolutum cum fide nunc eo, uti fideliter & vos, Viri Ampliſſimi, id temporis mihi ſuccurriſtis, ne cui aut vanus forte, aut parum beneficii memor, videri poſſim. Foco quod non inſiceto *ἴσμεν* eſſe medicus, hoc eſt, triplex habere eoſ vulgo fertur; boni genii, ubi primum ad agrum accedat; hominis, ubi pharmacorum ope tantum non ex Orci eum faucibus eripuerit, at planè *ἴσμεν*, ubi *ῥήματα* ſint perſolvenda: eo perquam graphice mores exprimuntur infima plebis, cujus cum malignitate nihil mihi eſſe commune volo, nec natus ita, nec educatus vel inſtitutus. Honorandum eſſe medicum propter neceſſitatem vixdum infantia me limina egreſſum Si-
racides docuerat, vir ſapientia haud vulgaris: at ego non propter neceſſitatem tantum eum, ſed vel in primis eo nomine, quod ſcientia ejus prorsus admirabilis ſit, ſuſpiciendum exiſtimo. Fatuatur, fateor, egregie, multasque ac magnas nugæ blatit Petronianus Trimalchio; attamen non nihil vidit baroille, cum ſecundum literarum diſciplinam diffi-
cil-

cillimum esse artificium medici ac nummularii censeret: & nummularii quidem, quod per argentum is as videat; medici autem, quod adeo accurate intestina nostra noverit, ut tantum non ab aciâ & acu, quid intra præcordia habeamus homunciones, exponere nobis sciat. Et quam, oro, putemus ob causam deorum adscriptum ordinibus olim à paganis vetustissimum illum medicina auctorem Æsculapium, nisi quod præclare admodum de genere humano artem eam mereri, & inesse illi divinitatis nonnihil existimarent? Antiquitus certè salutaris ista professio sapientia habita pars fuit, ita ut & morborum curatio & rerum nature contemplatio eosdem numeret auctores; his scilicet maxime, ut apud Celsum est, huic studentibus, qui corporum suorum vires assiduo mentis intentu multaque lucubratione maxime attriverant. Sed laudes medicina scribere non propositum heic mihi est: eo tantum hac dico, ut, cum ab humanioribus hisce & antiquitatis studiis non valde esse alienam artem vestram appareat, tanto majore cum veniâ quicquid hoc lucubrationis, qualecunque est, inscripsisse vobis videri queam. Vos pro cæterâ facilitate vestrâ equi id rogo bonique faciatis, quod sanè, si pretium ejus æstimare institueris, levius omnino, sin autem devotum vobis animum offerentis, auro contra non carum ducatis. Legisse aliquando memini, dum venerandam antiquitatem ruspor, moris fuisse olim apud Græcos, ut gallum gallinaceum, ubi qui agri ad sanitatem perducti essent, sacrificarent Æsculapio suo: at ego, qui grato me animo à quoquam superari dolenter fero, nullum quidem vobis meis Æsculapiis pullum cortis avium, sed quod ex memet ipso natum est, ingenioli videlicet mei qualemcunque oblatum eo factum. Vivitur ingenio, ait ille, cætera mortis erunt. At mortem non effugient, quæ à me scribuntur: non effugient fortasse; ego tamen his ita nomen vestrum præscripsi, ut si æterna futura essent. Hoc vobis si persuaseritis, non poterit non id, quod re vera per se perquam exiguum est, maximum videri. Valete multum, ut cum aliis multi, tum & ego valeam. Scripsi Delphis Batav. a.d. 111. Cal. Novembres A. C. CIO IOC LXXX.

L A-

LACTANTII PLACIDI

NARRATIONES FABULARUM,

Quæ in

P. Ovidii Nasonis Libris xv. Metamorphoseôn occurrunt.

Fabula Lib. I.

- I. Chaos in species.
- II. Terra in varias personas.
- III. Mundus in sæcula quatuor, aureum, argenteum, æreum, & ferreum.
- IV. Item annus in tempora quatuor.
- V. Gigantum sanguis in homines.
- VI. Lycaon Pelasgi filius in lupum.
- VII. A Deucalione jactati lapides in viros, & à Pyrrha in mulieres.
- VIII. Python Serpens in figuras. *
- IX. Daphne Penei filia in laurum.
- X. Io Inachi filia in vaccam.
- XI. Mercurius in pastorem.
- XII. Syringa Nympha in fistulam.
- XIII. Argus Arestoris filius in pavonem.
- XIV. Io supradicta in Isidem.

* Ita cum MS. & Veneta in capitum lemmatis. Sed perperam utique. Non enim Python à Nafone, sed terra narratur versa in varias animalium figuras, in quibus & Python erat.

Fab. I.

Chaos, ut Hesiodus ^a indicat volumine, quod deorum originem continet, fuit initio quædam rerum confusio,

Ad LIB. I. FAB. I.

^a Indicat volumine] In volumine edd. omnes. Sed antiquus ille codex à Nob. Hesio cum edicis collatus non heic

quantum, sed & crebro admodum aliis in locis præpositionem istam omittit. Cæterum in eodem codice annexa huic narrationi ista visebantur: *Ex terra cum omnia generata sint, variorumque*

elementis, ^a faciem hanc tam claram mundus accepit; deinceps, quasi in ætates quasdam, in sæcula quatuor distributus est, hoc est, aureum, argenteum, æreum, & ferreum. quibus pro qualitate sui adscripta sunt nomina. Nam aureum sæculum dictum est, quod Saturno regnante omnium rerum erat plena tranquillitas: non furor sæviebat armorum, non avaritia fluctibus commiserat vitam, & cessantibus rastris, inarata gravidas fruges terra præbebat. Otiosa erat ac secura vita mortalibus; ac sine vicissitudine temporum continuâ veris gratiâ fruebantur. Deinde secundum sæculum in argenteum ab aureo colore migravit. Tunc primum & æstus ardentior cœli, & graviora frigora incubuere mortalibus. tunc meditata domorum tutiora secreta. Antea enim aut in antris habitabant, aut incolebant ^b frutecta sylvarum. Semina etiam tum primum sulcis cœpere committere: cum jam terra solita hominibus negaret alimenta. Tertium sæculum successit æreum, ^c argento jam durius. Cœpere homines inverecundius vivere. Nam cupiditate habendi avaritia cum perfidia exorta est. Inde mare pervium factum, dum divitiæ requiruntur. Terra quoque cunctis antea communis, limitibus, terminisque discreta est: & ^d in venis ejus non solum frumenta quæsitæ sunt, sed metalla inventa crepuerunt. Quartum sæculum ^e ferreum à rigore duratum est: quod in tantam rabiem furoris erupit, ut omnia ^f scelera cupiditatis excelleret. Nam ab odiosa vita, & insanientis avaritiæ grassationibus ad parricidia usque perventum est:

Fab. IV.

Ad F A B. III.

^a Faciem hanc tam claram] Tò hanc ignorat MS.

^b Frutecta sylvarum] Ita & MS. & Veneta. Perperam telia Gifelinus. Perperam etiam frutecta Micyllus & Rænerius. Vide, si tanti est, quæ notavimus ad illa Fulgentii Prolog. Lib. 1, Quicquid per virecta Tempe &c.

^c Argento jam durius] Sic cum MS.

Veneta & Micylliana. Sed Rænerius & Gifelinus, argenteo &c.

^d In venis ejus] In venis quidem MS. ^e Ferreum à rigore] Sic cum Venet. & Micyll. disertim MS. Gifelinus dedit, ferri nimio rigore. Rænerius, ferreum à rigore dictum est.

^f Scelera cupiditatis excelleret] Hæc est MS. lectio, quam adstruit Veneta. Gifelinus, excederet. Ræner. exercebat. Micyllus, scelere cupiditatis excelleret.

Ad

Fab. IV.

Cum, Saturno aurei sæculi rectore cœli arce dejecto, teneret Jupiter mundum, ^a sic ipse mundus quatuor ac diversa tempora coarctavit, ut ver, quod fuerat ante unum semper ^b ad serenam tranquillitatem continuum, ^c in partem anni quartam & angustissimum coierit tempus: ut huic succederet ardor æstatis, & tertio sequeretur autumnus infida temperies, & post hæc totus annus rigidâ hieme clauderetur: quæ quatuor tempora veris exordio qualitatem imitarentur & ordinem sæculorum.

Fab. V.

^a Gigantas nomine immensæ molis, & similes matri filios parens Terra progeniit: quorum magnitudini par exarsit audacia. Nam exstructis in excelsum aggerem montibus sacrilegas manus iniecere cœlestibus. Sed fulminum igne dejecti, impium genus ^b poenæ suæ cruore generarunt: nam sanguis eorum permixtus terræ, homines procreavit haud longe ab origine discrepantes.

Fab. VI.

De Gigantum sanguine nati quam sacrilegâ mente versati sint, Lycaonis testatur exemplum: qui tyrannus Ar-

Ad F A B. IV.

^a Sic ipse mundus quatuor &c.] Ita & cum MS. Veneta. Editi reliqui variant. Rænerius dedit, *Sic cum in quatuor &c.* Gifelin. *Sicut ipse Saturnus; mundum in quatuor &c.* Videtur scribendum, *Sic ipse mundum in &c.*

^b Ad serenam tranquillitatem continuum] Ita quoque cum MS. exhibent Veneta & Ræneriana. Nec differt Gifelin. nisi quod *continuum* præfert. At Micyllus, & *serenâ tranquillitate continuum*.

^c In partem anni quartam ac angustissimum coierit tempus] Ita cum MS. etiam Venet. Ræn. & Micyll. nisi quod

pro *coierit* repræsentant *coegerit*. Gifelinus dedit, *in parte anni quartâ angustissimum coeret tempus*.

Ad F A B. V.

^a Gigantas nomine immensa molis, & similes &c.] Hæc est lectio MS. & Venetæ, pro quâ Gifel. & Ræner. *Gigantes immensa molis homines, & similes &c.* Micyllus, *Gigantes immensa molis, & similes &c.*

^b Pœnâ suâ cruore] Ita & cum MS. Veneta ac Micylliana. Gifelin. *Pœnâ suâ & cruore*. Ræner. omisissis temerè duobus vocabulis, *impium genus suâ cruore &c.*

Ad

Arcadiæ, cum advenas & hospites trucidaret, etiam Jovem ^a in se accendit iratum. Nam Jupiter humani sceleris impatiens, in deos querimonia delata, simulata hominis specie, ad Lycaonis regiam venit: cui Lycaon tanquam mortali præparans mortem, prius humana membra devoranda velut hospitali humanitate apposuit: quæ postquam Jupiter sensit, non eum penitus interemit, ne supplicii amitteret sensum; sed in lupi sævi eum formam convertit; qui & mores ^b in rabie, & nomen Lycaonis in appellatione servaret. Non contentus fuit Jupiter cæteros homines unius Lycaonis terrere supplicio, nisi in genus omne sæviret. Inde denique tantam jussit aquarum copiam redundare, ut opertis diluvio montibus cuncti homines interirent.

Fab. VII.

Jupiter propter audaciam Lycaonis cæterorumque mortalium, qui sceleribus suis etiam deorum potentiam tentabant, ^a orbem terrarum profusis imbris inundavit. Et cum duo pietate cæteros mortales antecessissent, Deucalion Promethæi filius; ac Pyrrha, eadem soror atque conjux; ^b & Parnasso monte proluviem imbrium effugissent; sorte moniti Themidis, eo tempore quæ ^c antistes terræ fuisse traditur, à deis per preces generandæ prolis

ve-

Ad F A B. VI.

^a In se accendit iratum] In se accepit Rænerius.

^b In rabie] Sic Giselinus quoque & Micyllus cum MS. Sed Rænerius in rabiem, & mox in appellationem.

Ad F A B. VII.

^a Orbem terrarum] Ita Giselinus & Micyllus ediderunt. Sed Veneta & MS. unâ voculâ auctius, itaque orbem terrarum. Quod non ausim damnare, cum frequenter ita *πλανήτων* particulam istam itaque representet idem ille codex; tanquam infr. fab. 10. Jupiter vero, ne, si negasset, præderet puellam, Tom. II.

itaque tribus confestim. Confer Lib. II. fab. 7. Lib. IV. fab. 4. & 19. VI. 7. VIII. 4. XIV. II. Non dissimiliter Hyginus Myth. cap. 43. Theseus in insula Dia tempestate resensus, cogitans, si Ariadnem in patriam portasset, sibi opprobrium futurum, itaque in insula Dia dormientem reliquit. Rænerius pro lubitu totum principium hujus fabulæ refinxit.

^b Et Parnasso monte] Ræner. Et Parnasso. Giselin. Et in Parnasso. Micyll. eque Parnasso. Frustra omnes. Amat noster præpositionis istius ellipsin.

^c Antistes terræ] Ita habent editi omnes; quanquam Giselinus notat terræ abesse à codicibus nonnullis. Infr. Lib. IV. fab. 17. antistes Deorum dicitur. Forte antistes oraculi scripserat auctor.

veniam acceperunt: ita ut lapides post tergum jacerent, ex quibus homines nascebantur: & à Deucalione missi in viros vertebantur; à Pyrrha autem, in fœminas.

Fab. VIII.

Post cataclysmum factum edidit terra Pythonem serpentem ^aspeciem ignotam mortalibus. Hunc Apollo sagittis interemit. & ne ejus aboleret nomen, instituit ludos, ^b& certamina quædam in his ludis ostendit. Unde etiam Apollo Pythius est appellatus, ludique Pythii.

Fab. IX.

Daphne Penei fluminis filia, cum omnium virginum, quæ in Thessaliâ essent, speciosissima haberetur, adeo quidem, ut deos pulchritudine sua caperet; ^aApollo cum eam conspexisset, formâ ejus expalluit. Quam cum neque pollicitis, neque precibus adire potuisset, ^bvim ut adferret instituit. ^cEt illa cursu conspectum ejus effugere cupiens, patrem invocavit, ut virginitati suæ, ^dquam sibi

stor. Nam primo Terra, deinde Themis, tertio Python, quarto Phœbus oraculum tenuit. Vide quæ diximus ad Hyg. Myth. cap. 140.

quæ dicitur &c. Sed veram Etymol. discas ex Heinſii Aristarch. Sacr. p. 18.

Ad F A B. IX.

Ad F A B. VIII.

^a Speciem ignotam] Specie ignota in margine Raznerius. Atque ita edidit Micyllus.

^b Et certamina quædam in his ludis ostendit] Raznerius, audaci mehercule exemplo, præter id certamina, verba ista omnia omisit. At Giselinus, & certamina quædam in his ostendit. Venet. & Micyll. Ludos & certamina: quæ jam in his ludis ostendit. Etiam MS. Cod. pro alterâ lectione, quæ jam &c. Cæterum causam aliam, cur Pythius Apollo dictus sis, legas apud Aristoph. Schol. in Plutum pag. 6. ed. Cald. Διμυρῶντις λέγεται καὶ ὁ Πυθῶν, αἶψ' ἢ ἡ Πυθία παρ' ἐνοπιῶν. ἢ καὶ διὰ τὸ ἂν ὁ ἄρχων Πυθῶν ὄνομα ἔσται, διὰ τὸ τοῖς πρῶτοις ἀνδράσι καὶ

^a Apollo cum eam] Ita edd. omnes. Sed MSS. 2. Apollo enim cum illam. Forte, Apollo etiam cum &c.

^b Vim ut adferret] Sic legitur in MSS. 2. Vindicavimus eandem locutionem huic scriptori etiam Lib. 11. 8. ix. 10. x. 3. Hygin. Astron. 11. 20. Vim sibi pernoctatam. Cap. 18. Eam vim sibi adferre voluisse. Nepos Dion. cap. 10. Deoni vim allatam.

^c Effugit] At illa Micyll. Quod præfero.

^d Quam sibi permiseras] Sic recte cum MS. Venet. & Micylliano. Perperam permiseras Raznerius & Giselinus. Permittere est concedere, committere &c. Horat. Lib. iv. od. 4. Cui res Dtorum regnum in oves vagas permisit. Et Lib. 1. Sat. 3. Si tibi regnum Permisit homines. Tegeti. &c. Ad. I. sc. 5.

sibi permiserat, ferret auxilium: ^a cujus ille auditis precibus, filiam deorum auxilio, ut vim effugeret, in laurum convertit.

Fab. X. & XIII.

Io Inachiamnis filia, cum æquales suas specie præcederet, ab Jove adamata est, qui ammotis precibus, desiderium explevit: & ne puella ^a Junonis iram incideret, à compressore in vaccam est transfigurata, cujus fallaciam Juno cum intellexisset, ^b petit eam à Jove velut munus sibi dari, ^c quia speciosior erat cæteris armentis; quæ ^d in Peloponneso essent. Jupiter vero, ne, si negasset, proderet puellam, tribuit confestim. Juno autem, ne amplius ejus pellex cum Jove concumberet, Argum Arestoris filium centum oculos habentem ei præposuit. quem Mercurius

pa-

Bona nostra hac tibi permitto, & tue mando fidei. Justin. Lib. 11. cap. 7. *Administratio reipublica annuis magistratibus permissa.* Nepos Hamilcar. cap. 1. *Eam rem arbitrio permisit Hamilcaris.* Sallust. Jug. cap. 103. *Bellicompendi licentiam ipsis permittit.* Senec. de Provid. cap. 6. *Permisi vobis, metuenda contemnere, cupienda fastidire.*

c Cujus ille auditis precibus, filiam &c.] Ita locum hunc constituit Giselinus. Veneta & Micylliana habent, *Quam ille, auditis precibus filia, deorum ut vim effugeret, in laurum convertit.* Atque ita quoque Rænerius, nisi quod *id filia* omittit. Quam vocem agnoscit tamen MS. liber, qui cæteroqui cum Giselino facit. Infr. Lib. vi. fab. 4. *Auditis itaque precibus ejus, Jupiter agricolas in speciem ranarum transformavit.* Lib. xii. fab. 6. *At ille auditis precibus ejus &c.*

Ad FAB. X. & XIII.

a [Junonis iram incideret] Ita cum Gisellino & Venet. & MS. Rænerius & Micyllus, in *Junonis iram* &c. Existimo nihil opus & ista præpositione, Chrysol. Serm. LVIII. *Ne intendant de tali præsumptione sententiam.* P. Syrus: *Hec quam panitendæ inciderunt homines vi-*

vendo diu! Victor in de Persec. Vandi Lib. 111. *Quisquis enim aliquid pravitatis invenerit, sibi imputat quod incurrit.* Sallust. Jug. cap. 101. *Rediens ab latere Mauros incurrit.* Vet. Interpr. Job. cap. v. 14. *Per diem incurrit, tenebras.* Interpr. Abdiæ Babylon. Lib. 1. *Cacitatem continuo male sanæ mentis incurrit.* Familiaris præ cæteris Tacito illa constructio; quia usum deprehendo etiam Ambros. de Tob. cap. 2. *Cadenti de passerum nido albugine cecitatem incidit.* Noster infr. fab. i. Lib. xiv. *Amorem incidit.* Ubi plura annotamus:

b Petit eam à Jove velut munus sibi dari] Sic Rænerius & Giselinus ediderunt. Veneta, *Petit eam à Jove velut munus sibi daret vaccam.* MS. *Petit eam à Jove velut munus sibi daret, vaccam quia &c.* Putes scripsisse, *Petit eam à Jove, velut munus sibi daret vaccam, quia &c.* Atque ita planè Micyllus, nisi quod auctius una voculâ, *ut velut munus &c.*

c Quia speciosior erat] MS. & Veneta: *quia speciosissima erat cæteris armentis.* Excidit forte particula *in* vel *pre*.

d In Peloponneso] MS. *In Peloponneso.* Lego, *Poloponneso.* regno. Infr. Lib. 14. fab. 13. *Per Tanarum promontorium Peloponnesum.*

patris jussu interemit; & à casu ejus Argiphontes est cognominatus. Juno Argum, e quem ob custodiam ille occiderat, in volucrem pavonem transformavit, & receptum in suam tutelam pennis insignibus, quibus amissa lumina indicaret, ornavit.

Fab. XI.

Jupiter mittit Mercurium in habitu pastoris ad Argum supradictum interficiendum.

Fab. XII.

^a Syringa Nympharum Naiadum, quæ ^b circa Nonacrinum montem Arcadiæ vagabantur, speciosissima proditur fuisse. quam cum Pan Mercurii filius adamasset, ^c & eam persequens ad amnem ^d Ladonem Arcadiæ compulisset, ne vi castitatem deponere cogeretur, sororum auxilio ^e in arundines conversa est. ex quibus fistula composita est, quæ nomine ejus apud Græcos Syringa nunc-

cu-

^e *Quem ob custodiam ille occiderat*] Hæc lectio est Vener. Ræner. & Micyll. quam & MS. adstruit, nisi quod *to ille* omittit. Giselinus dedit, *Quia ob custodiam ejus occiderat.*

Ad F A B: XII.

^a *Syringa*] Ita non dubitavi rescribere ex MS. quamquam *Syrinx* repræsentant edd. omnes. Rationem ultra non quaerit, si quis legerit, quæ ad Hyginum & Fulgentium non uno loco à nobis annotata sunt. Confer etiam, quæ infra ad Lib. II. 7. IV. 18. VI. 1. dicuntur. Servius ad Ecl. 11. 31. *Ergo Pan, secundum fabulas, amasse Syringam nympham dicitur.*

^b *Circa Nonacrinum montem Arcadiæ*] MS. *Circa Nonacrum.* Unde putes faciendum *Nonacrum.* Sed infra invenies rursus Lib. II. fab. 9. *Circa Nonacrinum montem.* Lib. IV. II. *Circa montem Nonacrinum moratus.* Vertex Nonacrinus est Hygino Myth. cap. 177. Ita jugum Maleum aiti *F jugum Males* apud Flor.

Lib. II. cap. 9. *Vertex Cyllenem* apud Ovid. Lib. XI. Met. vers. 304. *Peltacus vertex* apud Catull. Carm. LXV. vers. 1.

^c *Et eam persequens &c.*] Sic edidit Giselinus. MS. *persequeretur.* Vener. & Ræner. hoc amplius, *Et eam persequeretur, cum ad amnem &c.* Lege, *Et eam persequens, cum ad &c.* Repetitur est otiose illud *cum*, ut Lib. II. fab. 4. *Cum Liguriam incoleret, Et in ripâ Eridani amnis, quem quidam Padum vocant, cum vidisset.* Confer ejusdem libri fab. 5. & Lib. XI. fab. 1. Repetire est illius locutionis exempla complura apud Hyginum: tanquam Mythol. cap. 28. *Hi cum Dianam comprimere voluissent, qua cum non possit viribus eorum resistere &c.* Vide quæ ad eum locum annoto.

^d *Ladonem*] *Ladono* Veneta & Ræneriana. *Ladonem* MS. Quod vereor ne frustra spreverint scioli.

^e *In arundines conversa est; ex quibus &c.*] Vener. & Ræner. *In arundinem conversa est, ex quâ &c.* Sanè *arundinem* exhibet etiam MS.

Ad

cupatur: cujus cantu Argus in somnos compulsus est, quo facilius eum Mercurius interficere posset.

Fab. XIV.

Io supradicta cum furiis exagitata orbem terrarum percucurrisset, novissimè in Ægyptum delata, ac placata Junone à Jove, ^a in pristinam figuram reversa, Isidis Deæ nomen accepit, ^b Linigeraque est appellata.

Fabula Lib. II.

- I. Phaethon Solis & Clymenæ filius fulmine ictus.
- II. Sorores Phaethontis in arbores populos.
- III. Lacrymæ earum in electrum.
- IV. Cycnus Sthenelai filius in avem sui nominis.
- V. Callisto Lycaonis filia in ursam.
- VI. Eadem cum filio Arcade in sidera.
- VII. Corvus candidus in nigrum.
- VIII. Coronis in cornicem.
- IX. Nyctimene in noctuam.
- X. Ocyroe in equam.
- XI. Battus in saxum.
- XII. Aglaurus in lapidem.
- XIII. Jupiter in taurum.

Fab. I.

Clymene Oceani & ^a Tethyos filia, cum Phaethontem

cx

Ad FAB. XIV.

^a In pristinam figuram reversa, *Isidis*] Ita ediderunt Micyll. & Rænerius. Gifelinus, *regressa*, *Isidis* &c. Veneta, *reversa* est. MS. *regressa* est, *Isidis* &c. Videtur reponendum, *reversa* est, & *Isidis* &c. nisi tamen *regredi* pro *reversi* usurpavit, ut interpres supposititii Abdiz Lib. 1. *Qui à Simone regressus* est. Lib. III. *Execrantes adolescentem, domum regressi sunt*. Et Auctor vitæ Apollinaris: *Post multum tempus regressus ab Æmilia*, Justin, Lib. 1. cap.

6. *Assumptoque comite, Persepolis regressus in Syriam obiit*. Sex. Rufus Breviar. cap. 19. *Regressus in Syriam obiit*.

^b *Linigeraque est appellata*] Ita reposui ex MS. *Perperam Venet. & Ræner. Vigilansque est appellata*. *Perperam etiam Niligenaque vel Linigeraque dea est appellata* Gifelinus, aliique.

Ad LIB. II. FAB. I.

^a *Tethyos*] Rectè ita edd. omnes. MS. tamen *Thetidis*. Forsan Lactantii ipsius heic aliqua culpa. Thetis enim

N 3

in-

ex Sole conceptum genuisset, & in adultam perduxisset ætatem, monuit ut patrem cognosceret. Qui infelicitè progressus ad orientem Solem pervenit, agnitusque est ab eo per connubii indicia: accensusque agitandi currus amore, quem quatuor equi, Pyrois, Eous, Æthon, ac Phlegon per orbem assueverant trahere, ^b diu expetitum currum accepit; & ^c à præministris Horis junctum conscendit. Monitis itaque instructus patris, cum per iter ignotum equis obniti nequisset, equi ignoto agitatore contriti mundi pronam partem petierunt. Quamobrem cum cuncta mortalium ardore subito ^d proflagrantium incenderentur, ^e à Joveque opem implorantes peterent, ne orbis terrarum conflagraret; Phaethon fulmine ictus est, & è curru præcipitatus: atque ita liberati equi vinculis, agnito itinere, ad suam stationem reversi sunt.

Fab. II. & III.

Sorores Phaethontis Phaethusa, Lampetie, Phœbe, casum fratris dum deflent, deorum misericordia in arbores populos mutatae sunt. Lacrymae earum, ut Hesiodus & Euripides indicant, in electrum ^b sunt conversae.

Fab. IV.

interdum cum Tethye confundi ab inferioris ævi scriptoribus alibi observavi.

^b *Diu expetitum currum*] Hæc lectio est MS. quam & Micyllus repræsentavit. Renærius, *currum diu petitum*. Sanè tò *currum* habet etiam Veneta. Frustra ergo Giselinus, *diu expetitam veniam*.

^c *A præministris*] Sic & Veneta cum Giselinò. Infr. Lib. ix. fab. 5. *Galanthis præministra conspexit eam*. Servius ad Æn. xi. 543. *Camillos & Camillas appellabant Flaminicarum & Flaminum præministros*.

^d *Proflagrantium*] Ita & MS. cum Ræn. & Cif. Sed Micyll. & Vener. *proflagrantia*.

^e *A Joveque*] Haud vulgariter dictum, pro *& a Jove*. Sic hac ipsa fabulâ in terraque, & Lib. xii. fab. 2. in fineque exhibet Rænerii editio. Sed istorum neutrum in MS. invenit illustr.

Heinsius. Naso ipse xi. Met. 227. *In suaque Laciden succedere nota nepotem fuisse*. Nepos Datam. cap. 7. *Scismae maximus natu filius descivit, adque regem transit*. Et in Hamilc. cap. 4. *Mare transit, in Hispaniamque venit*. Hygin. Astron. iv. cap. 3. *In eoque Arice ut affixum videatur*.

Ad FAB. II. & III.

^a *Arbores populos*] *Arbores populeas* Vener. Micyll. & Ræner. Sed alterum rectum puto. Vibius Sequellæ: *Eridanus Gallie Cisalpinæ, qui & Padus, ubi Heliades mutantur in populos arbores*. Adde quæ notavi ad Hygin. Mythol. cap. 140.

^b *Sunt conversæ*] Addit Veneta, *quæ fuisse dicunt*. Rænerius, *quod ex illis arboribus, in quas mutata feruntur, fluere dicitur*. Sed ista sapiunt ejus interpolationem. Micyllus, *quæ fuisse dicuntur*.

Fab. IV.

Cycnus ^aSthenelei filius, materno genere Phaethonti proximus, cum Liguriam incoletet, & in ripâ Eridani amnis, quem quidam Padum vocant, ^bcum vidisset corpus Phaethontis à sororibus ejus ablui, pari calamitate est concussus. Plus enim justo deflendo propinqui interitum, deorum voluntate in volucrem cycnum abiit, qui perosus cœlestem ignem, paludes ac flumina, quibus infenesceret, est secutus. ^cPhanocles in Cupidinibus auctor.

Fab. V. & VI.

Jupiter cum reliquias torrentis ignis persequeretur, ut laborantibus opem ferret mortalibus, ^acum circa Nonacrinum montem Arcadiæ, in quo genitus existimatur, vagaretur, in Callistus Lycaonis filia incidit amorem: cui cum preces de explemento desiderii sui admovisset, frustrataque voces suas intellexisset, astu eam fubiit. ^bIn Dianæ namque sexum ^cse rejecit, ac fatigatæ ornatus pharetra sagittisque, velut Diana, occurrit; ac veste pariter posita, Jovem virgo experta est. ^dNeque ideo immerenti delictum remissum est. Nam confestim pellicatu ejus accen-

tar. MS. ac *fluisse dicunt.* Sed verba ista collocat post *in montata sunt.* Et rectè quidem. Nam quæ sequuntur, *Lacryma earum &c.* novum faciunt argumentum. Lego ergo, *mutata succissa flevisse dicuntur.* *Lacryma earum &c.* Quibus verbis novum, ut dicebam modo, inchoatur argumentum, quod in MS. collocatum erat ante versum illum poëtæ, *Inde fluunt lacryma &c.* Emendationem meam adstruunt non parum illa Servii ad Ecl. vi. 62. *Sorores Phaethontis succissa flevisse dicuntur.* Adde not. ad Fulg. Lib. i. cap. 15.

Ad FAB. IV.

^a*Sthenelei*] Veneta, Micyll. & Ræner. *Sthenali.* Quod idem est. Vide summi viri I. F. Gronovii Observat. Lib. iv. cap. 15.

^b*Cum vidisset*] Non rectè *in cum*.

expulerunt Micyllus & Giselinus. Vide, quæ dixi ad Lib. i. fab. 12.

^c*Phanocles in Cupidinibus*] Phanocles *in Egeæ* laudatur etiam à Clemente in Protreptico.

Ad FAB. V. & VI.

^a*Cum circa Nonacrinum &c.*] Scripserat, puto, & *cum circa &c.*

^b*In Diana namque sexum*] Speciem Valteriani codices, ut notat Giselinus. Quod aptius videtur, & magis convenit cum verbis Nasonis: *Protinus induitur faciem vultumque Diana.* Infr. de Minervâ Lib. vi. fab. I. *Reversa in speciem suam &c.*

^c*Se rejecit*] Ita cum MS. etiam Veneta & Ræneriana. Sed Giselinus & Micyllus, *trajecit.*

^d*Neque ideo*] Ita edd. omnes. MS. tamen, *neque adeo.* Sed alterum rectum.

cenſa, ne amplius pulcritudine conjugem caperet, in urſam eam tranſfiguravit. Quæ à Jove cum Arcade filio, quem erat enixa, inter ſidera collocatur. A Græcis autem Helice, à noſtris ſeptentrio nuncupatur; & à Tethy & Oceano ob Junonis iram inter cætera ſidera & liquore non tingitur, ut auctor Heſiodus indicat. Hinc illud: Sed lucet in aſtris Calliſto, renovatque ſuos ſine fluctibus ignes. Ipſe autem Arcas in cælum tranſlatus, Arctophylax dicitur.

Fab. VII.

Corvus volucris initio naturæ candidis penniſ plumatus fuit. Sed quia ^a Coronida ^b Coronei filiam indicaverat Apollini in adulterio morari, ^c illa propter acerbiffimum indicium flagrantis dei ſagittis confixa, niger ex candido factus eſt. Ex hac & Apolline naſcitur Aſclepius; quem pater ^d exciſum utero matris, cum ea rogo eſſet impoſita, abſtulit. Is ad Chironem à patre in Pelium perlatus montem eſt, ut ab eo incrementum, ſimulque ſcientiam acciperet medendi.

Fab. VIII.

Coronis Coronei filia refert corvo, ne indicium Apol-

lum putem. Phædrus Lib. 11. cap. 9. *Frontem bubulcus adfert, nec ideo videt.*

^c *Liquore non tingitur*] *Aquore* commendaverat in MS. manus ſecunda.

^f *Hinc illud*] Ita Giſelinus cum Rænerio. Sed MS. & Veneta, *vel alii*. Miccyllus neutrum habet. Et forſan lacinia glosſatoris eſt.

Ad F A B. VII.

^a *Coronida*] *Coronidam* Veneta. Nec ſpreverim. Videt ſupr. Lib. 1. fab 12. Etiam infr. fab. 1. Lib. vi. *Aſopida*, *Deopida*, aliaque id genus, nominandi caſu dicta inyenies.

^b *Coronei filiam*] Faſum hoc. Coronis illa, quæ ab Apolline adamata eſt, non Coronei, ſed Phlegyz erat filia, ut præter alios referunt etiam Hyginus Myth. cap. 202. & Antoninus Libera-

lis cap. 20. Coroneo nata fuit altera illa, qua in cornicem ceſſit.

^c *Illam propter &c.*] Hæc lectio eſt à Giſelino: quam ſanam eſſe præſtare non auſim. MS. & Veneta, *Itaque propter acerbiffimum indicium flagrantis Dei ſagittis confixa eſt*. Ergo ille niger ex candido factus. Quo prope accedit Miccylliana, *Illaque propter acerbiffimum indicium flagrantis Dei ſagittis confixa fuit, ex eo ille niger ex candido factus*. Senſum iſta ſanè commodum; nec orationem hiulcam efficiunt. Sed *id itaque* non vulgariter heic denuo poſitum cur mutare non ſuſtineam, diſces ex illis, quæ dixi ad Lib. 1. fab. 7. Rænerius intolerabili audacia omnem hæc fabulam ita interpolavit, ut non Lactantii, ſed ipſius videatur.

^d *Exciſum utero*] Sic Giſelinus. Sed editiones reliquæ cum MS. *exciſo utero*.

Ad

pollini faceret. ^a Cum enim Minerva Erichthonium Vulcani filium, qui de complexu sui in terram ceciderat, sustulisset, & comitibus suis Pandroso, & Herfæ, Aglauroque, Cécropis filiabus cistula inclusum custodiendum tradidisset, monuissetque, ^b ne quis omnino id conspiceret; Coronis supradicta, nobilissima virginum, ^c custodiens laxatam cistulam & inspectam, cum draconem reperissent, divulgavit; quamobrem dea eam à se alienavit. Quæ cum solitudine in littore oblectaretur, Neptunus ^d procul conspecta, venire ejus incaluit. cui cum ^e vim afferret, ab eadem dea propter virginitatem tenaciter custoditam in avem cornicem conversa est; ^f ita ut templo deæ submoveretur.

Fab. IX.

Nyctimene Nyctei filia, virgo Lesbia, nimia libidine effrenata, in patris cubile se implicuit, ideoque adversantibus deis ob admissum, cessit in noctuam. quod scelus ipsa nocturno tempore occultat, & in luce visa, ab omnibus volucris petitur ^a obnoxia.

Fab. X.

Ad F A B. VIII.

^a Cum enim] Ita Giselinus & Micyllus. Veneta autem & MS. Cum igitur. Rænerius, cum, inquit, Minerva &c. Pessimè, & contra orationis nexum, nisi quis cum ipso non Lætantium, sed Coronida hæc inducat narrantem.

^b Ne quis omnino id conspiceret] Ita cum MS. Veneta & Ræneriana. Sed Giselin. omnia id ne inspicerent. Micyll. Ne quis omnino id, quod intus esset, inspiceret.

^c Custodiens laxatam &c.] Ita Giselinus dedit. Micyllus, cum à custodibus laxatam cistulam, & inspectum ibi draconem reperisset. Veneta & MS. Custodibus laxatam cistulam & inspectam, cum draconem reperisset. Unica litera mutata sensum inde exsculpes commodissimum, custodibus laxatam cistulam, & inspectum cum draconem reperisset, divulgavit.

^d Procul conspecta, venire ejus incaluit] Ita & Veneta cum Giselinò, De-

bebat scripsisse, ejus procul conspecta venire &c. Vel, ut Micyllus edidit, procul eâ conspectâ, venire ejus &c.

^e Vim afferret] Inferret Giselinus. Nulla causa erat, cum alterum illud & MS. & reliquæ omnes editiones agnoscant. Vide supr. Lib. I. fab. 9.

^f Ita ut templo Dea submoveretur] Sic habuit MS. Veneta admoveatur. Perperam. Rectius amoveretur Micyllus. Rænerius & Giselinus verba ista omiserunt.

Ad F A B. IX.

^a Obnoxia] Micyllus, ut noxia. Sed cum Giselino alterum Veneta & Ræneriana tumentur, Sallust. Cat. cap. 20. His obnoxii, quibus, si res publica valeret, formidini essemus. Festus: Obnoxius pœna obligatus ob delictum. Sed ut sæpe alias, ita & heic injuriæ expositum significat. Flor. IV. 4. Obnoxium & opportunum injuria juvenem. Confer quæ de hac voce scripsit Gellius Lib. VII. 17.

Fab. X.

Ocyroe Chironis & ^a Chariclus filia, contemptis patris artibus, vesania futura præcinuit: infanti Asclepio prædixit, quod medicina mortuos ad superos ^b reducturus esset, ^c quodque esset ab avo fulminis ictum experturus. Patrem quoque Chirona ^d serpentibus cruciandum, cupidumque mortis ex deo in mortalium numerum venturum. Quæ cum esset elocuta, ^e in equæ cessit figuram, ne adversantibus fatis plura cederet, quam prædicta Apollinis sinerent.

Fab. XI.

Apollo Jovis & Latonæ filius cum pecus Admeti Pheretis filii pasceret, fistulæ cantu solitudinem protegens, boves ejus in agros Pylææ regionis progressæ sunt: quas Mercurius avertit, & in sylva occuluit. Quod cum Battus Nelei filius equas pascens vidisset, Mercurius vero ut indicium premeret, ex armentis formosissimam vaccam ei concessit. At ille discedenti affirmavit lapidem proximum quem vidisset, celerius, quam se, quicquam indicaturum. Deus vero ut mortalis fidem experiretur, paulo post mutata figura ad eundem reversus est, simulavitque se amissas boves querere, & ^a præmium promisit, si de-

Ad F A B. X.

^a Chariclus] Ita reposui pro Charilla, quod Veneta, Ræneriana, & MS. exhibebant. Carilla Gifelinii mirificissimum est. Propius accedit Charicles Micylli. Pariter peccatum apud Isidor. Orig. lib. ix. cap. 2. ^b Ab Arcade Jovis & Calyste filio dicti, pro Callistus. Plura hoc genus invenies in notis ad Hyg. Mythol. cap. 224.

^b Reducturus] Hoc à Gifelino est. MS. & edd. reliquæ, educturus.

^c Quodque esset ab avo &c.] Hæc Gifelinii & Rænerii est lectio. MS. & Veneta, educturus esset, ab avo fulminis ictum experturus. Scripserim, ut Micyllus edidit, & ab avo fulminis ictum experturus.

^d Serpentibus cruciandum] Sagittæ Veneta, Micylli. & Ræner. Sed perperam. Vaticinantis est vera obscuris involvere. Serpentibus tortus fuit Chiron, quia Hydræ Lernææ sanguine tinctæ erant sagittæ, quarum una pedem ejus vulneravit.

^e In equa] Equi MS. Hygin. Astron. II. 18. Nonnulli eam vocem dixerunt esse: sed quod deorum consilia hominibus sit enunciare solita, in equam esse conversam.

Ad F A B. XI.

^a Præmium promisit] Redisse ait Antoninus Liberalis cap. 23. μισόν χλαῖνας, quam paullo post χλαμίδα appellat. Sed χλαῖνας pro eo substituitur

Vic

demonstrasset. At ille, cum sub quo monte pascerentur ostendisset, Mercurius perfidia ejus offensus, in lapidem eum mutavit; qui ab eventu index circa ^b Pylum vocatur.

Fab. XII.

Athenis virgines per solemne sacrificium canistris Minervæ ferunt pigmenta: inter quas à Mercurio eminens specie conspecta est Herse Cecropis filia. Itaque aggressus est sororem ejus Aglauron, precatusque, ut se Hersæ sorori suæ jungeret. At illa cum pro ministerio aurum eum poposcisset, Minerva graviter offensa est avaritia ejus, ob quam cistulam etiam traditam sororibus ejus custodiendam adversus suum prædictum aperuisset: Invidiæ novissi-

Vir Clarissimus. Atqui propius accedebat *χλαΐδα*, quod ego volui. Nunc valde dubito, an quicquam sit mutandum. *Χλαΐδας* enim *χλαμίδας* interpretatur Hom. Schol. ad Odyss. ξ. 513. cui accedit Apollonius, *χλαμίδα* appellans id indumentum ad Lib. 1. vers. 763. quod ad vers. 721. dixerat *χλαΐδα*. Nec refragatur Hesychius: *Χλαΐνα*, inquit, *χλαμῖς*, ἢ *ιούπον χειμῶν* &c. *Χλαμῖς*, *χλαΐνα*. Ita enim recte emendant docti homines. Restituenda eadem vox in fragmento pereleganti Hipponactis apud Tzetzen in Lycophronem: *Εἰμὶ γὰρ*, inquit, *ἔτεχ' ὡχλαΐνας δασείας ἐν χειμῶνι φάρμακον ῥίγας*, ἔτ' ἀσκήρασι τὲς πόδας δασείῃσιν ἔκρυψας, ὥς μύμῃ χημῖλα γίγνηθ'. Multipliciter corruptum hoc λεῖψον. Corrige, & distingue, ut Iambos esse Scazontes appareat: *Εἰμὶ γὰρ ἐν ἰσοκῆς ἰδέτω χλαΐνας δασείας ἐν χειμῶνι φάρμακον ῥίγας*, *Οὐτ' ἀσκήρασι τὲς πόδας δασείῃσιν ἔκρυψας*, ὥς μύμῃ χημῖλα γίγνηθ'. Cæterum in hac Batti fabula apud Antonium dicitur Mercurius egisse furtivum armentum *διὰ τὴν Πηλιάδην*, & δι' *Ἀχαιῶς* τ' *Φθιώτιδος*, & διὰ *Δακρυίδος*, & *Βοιωτίας*, & *Μιγαριίδος*. Vexit Xylander: *Per Pelasgos, Achaiam, Phthiotidem* &c. Quærit heic vir doctissimus, quem sensum conficere ista possit, καὶ δι' *Ἀχαιῶς* τ'

Φθιώτιδος. An *Achaia* fuerit urbs vel locus *Phthiotidis*? Malle se conjunctivem & inferre, ut sit & δι' *Ἀχαιῶς*, & τ' *Φθιώτιδος*. At locus non emendatione indiget, sed explanatione. Ut duplices fuere *Achæi*, *Phthiorici* & *Peloponneses*, ita duplex etiam *Achaia*, *Phthiotidis* alia, alia *Peloponnesis*. *Achæos* fuisse in *Thessalia*, cujus *Phthioris* pars, operose ostendit *Salmast.* in de lingua Hellenistica pag. 288. & seqq. *Achaia* *Phthiotidis* est illa, de qua *Apollon.* *Scholiastes* ad *Argon.* Lib. 1. vers. 178. *Ἀχαιῶς ὁ μῦθος τ' Θιωταίως*, ἢ ἡ *Πηλιάδα*.

b *Pylum*] Sic reposui, cum *Pylion* in MS. Venerat, & *Micyllianâ* invenirem. Perperam etiam *Pylion* *Giselinus*. Terminatione Latina usus est, ut fab. 7. Lib. 1. ubi *Pelion* montem habes, qui Πῆλιον Græcis est. *Hesych.* Πῆλιον ἔργον, & *Θιαυαλία* & Πῆλιον. Distinguo & rescribo: Πῆλιον, ἔργον & *Θιαυαλία* & Πῆλις. Vide *Stephanum*.

Ad FAB. XII.

a *Pigmenta*] Vide quæ de hac voce congesti ad *Fulgenc.* Lib. 111. cap. 8.

b *Ob quam cistulam etiam* &c.] Sic cum *Gisellino* & *Venera*. Nec variat MS. *Micyllus* tamen, & quod *cistula* &c. *Rænerius* heic solita suâ usus audaciâ est.

c *Em*

vissimè imperavit eam sororis Herfes exacerbare fortunio: diuque excruciatam saxo mutavit.

Fab. XIII.

Cum Mercurius jussu patris in Phœnicen transgressus esset, ut armenta illius regionis ad littus compelleret, Jupiter in taurum conversus, cum se juvenis Agenoris regis immiscuisset, & in amorem sui spatiantes in arenâ virgines consistere coegisset, paulatim a singulas alludens, novissimè Europam Agenoris filiam, cujus amore compulsus averterat figuram, insidentem suo tergo per mare in insulam Cretam detulit, ibique concubitu ejus fructus est.

Fabula Lib. III.

- I. Dentes draconis in homines.
- II. Actæon in cervum.
- III. Juno in anum.
- IV. Terebias in fœminam.
- V. Echo in liquorem. *
- VI. Narcissus in florem sui nominis.
- VII. Liber pater Semelæ & Jovis filius in Acœtem.
- VIII. Idem Liber pater in puerum.
- IX. Tyrreni nautæ in naves & Delphines. **
- X. Pentheus Echionis filius dilaceratur.

* In vocem *Veneta*. Fort. in lapidem. Pro lectione *Ed. Ven.* stat ipsum *Echm* vocabulum. *Auson. epigr. xi.* Auribus in vestris habito penetrabilis Echo. Et si vis similem pingere, pingesonum. *Lege*, At si ex *Aldina* anni 1517.

** In naves. Ita cum *MS. & Veneta*. Sed legendum, in aves. Vide annotata à nobis ad fabulam istam.

Fab. I.

c Eam sororis Herfes &c.] Hæc Giselini est lectio. Micyllus dedit, & eam sororis Herfa successibus exacerbavit. *Venet.* & eam sorori Herfe exacerbavit. *MS.* eam sorori Herfa exacerbavit. Putes scripsisse, imperavit, eam sorori Herfa exacerbaret. Sulpicius Severus *Hist. Sacr. Lib. i.* Imperavit uxorem quæreret. Lactantius ipse infra Lib. vii, fab. 4. Impulit eas parentem inter-

ficerent. Verum sententia flagitat, Imperavit eam sororis Herfa successibus exacerbaret.

Ad FAB. XIII.

a Singulas alludens] Ita cum *MS. Veneta* quoque & Micylliana. Giselinus prætulit singulis. Rænerius ad singulas. Sed alludere aliquem cum sermo-

nis

Fab. I.

Agenor, rapta Europa, fratres ejus ad requirendam sororem dimisit, ita ut, nisi eam reperissent, ad se ne reverterentur, ^aimperaret. Cilix diversas petit terras, ^bnovissimeque constituit Ciliciam; nec minus Phœnix à suo nomine Phœnicen. Cadmus vero, ^cdesperata spe visendi parentis, Apollinis ^doraculum ingreditur, sciscitans, in quibus partibus orbis consisteret. Accepta itaque sorte, ut vaccam à grege secretam, quæ lunæ signum in latere haberet, ageret; & ubi fessa procubuisset, ibi statueret urbem; parens præcepto, in eam terram devenit, quæ postea à bove Bœotia est dicta. Hic cum ad fontem Martis socios aquatum misisset, ^eatque ille illuc venisset, ut vidit à dracone socios consumptos, serpentem interfe-

cit,

nis castiras non respuat, causa non erat, cur vetus lectio sperneretur. Fulgent. Myth. Lib. 11. cap. 13. *Pœta aluſerunt argutiam.* Regitur accusativus vi præpositionis, quæ est in verbo, ut fab. 1. Lib. xiv. *Amorem incidit pro in amorem.* Tralatè Seneca Oedipode: *Per te pater Neptune; qui fluitu brevi Utrinq̃ue nostro geminus alludit solo.* Huic simile esse voluit illud Minucii in Octavio: *Cum in ipso aquoris limine plantas tingneremus, quod vicissim nunc adpulsum nostris pedibus adluderet fluctu, nunc relabens ac vestigia retrahens in sese resorbet.* Proba lectio ajunt interpretes, Wouwerius, Elmenhorstius, Heraldus. At à fluctu æquor non alluditur, sed alliditur pedibus nostris. Omnino reponendum ex MS. *allideret* vel ex Vett. edd. *illideret.*

Ad LIB. III. FAB. I.

^aImperaret] Ita Giselinus. Sed Veneta, Ræneriana, & MS. *imperat.* Quod si cui magis arriserit, necesse est ut pro *ita ut* in præcedentibus scribat, ac ut. Micyllus verbum illud omisit.

^bNovissimeque constituit Ciliciam] Tò que à Venet. Ræn. Micyll. & MS. abest. Caterum *constituere Phœnicen & Ciliciam* dixit, ut *condere Phœnicen, con-*

dere Achaiam Hieronymus in Chronico Eusebiano; *condere Gades* Paternulus Lib. 1. Vide Salmas. ad Tertull. Pall. p. 170. Ad eundem modum *edificare solitudines* dixit Vetus Interpres Job. cap. 111. vers. 14. Immo & *κλιζειν* usurpant Græci. Lycophr. pag. 186. ed. Steph. *Κλιζή ἢ χῳεζεν ὁ τοιοῦτος Βορρῶναν.* Quod tamen Tzetze placere non potuit. *Κλιζή ἢ,* inquit, *ἐστὶ τῶν χῳεζεν.* ἢ γὰρ ἢ χῳεζεν κλιζή, ἀλλ' ὁ πῶλες. Sed ego pluris facio unum Lycophronem, quam trecentos Tzetzas. Josephi Antiq. Jud. Lib. 1. cap. 7. *Εὐκαπὸς ἔφηντο τῶν Ἀσιγγῶν.* Eustath. in Dionys. p. 109. *Ὁν ἔφηντο τῶν κλιζοζεν ἰσροὲλ Ἀστῆνδου χῳεζέ.* Hinc *κλιζέ* dicta scripta illa, in quibus de originibus & primis civitatum conditoribus agebatur. Vide Maussac. ad Plutarch. de Fluminibus pag. 249.

^cDesperatâ spe] Hygin. Astron. 11. 4. *Desperatâ spe, solitudinis ac pauperie oppressa &c.* Contra apud Plaut. Merc. 111. 4. 13. *Spem speratam cum obtulisti hanc mihi.*

^dOraculum] H. e. templum. Hyg. 11. Astron. 23. *Jovis Dodonai oraculum* Vide ibi annotata à nobis.

^eAtque ille illuc venisset] Sic edidit Giselinus. Veneta, *Et cum etiam ipse illuc visisset.* Micyll. *Et postea etiam ipse illuc visisset.* Ræner. *Cum ipse quoque*

cit, dentesque ejus, Minervæ monitu, humo sparfit. Ex quibus armatorum multitudo progignitur, quæ inter se domestico bello configit: ita ut ex eâ quinque relinquerentur, qui Minervæ voluntate creandi populi, qui Thebis considerent, ^f principes essent; quorum nomina hæc produntur fuisse, Echion, & Udxus, Chthonius, Pelorus, Hypetenor. Hi Cadino socii condendæ urbis additi sunt.

Fab. II.

Diana cum in valle Gargaphiæ æstivo tempore, ^a fatigata ex assidua venatione, se ad fontem perlueret, Aetæon Aristæi & Autonoes filius eundem locum petens ad refrigerandum se & canes, quos exercuerat, ^b cervos persequens, in conspectum Deæ incidit. ^c qui ne eloqui posset,

que illos inisset. MS. & ille ibi inisset. Quam lectionem videntur mutasse, qui binium tribuunt regulis grammaticorum. Infr. Lib. xiv. fab. 5. *Ac novissime Ulysses remedio Marcæ ibi venit.* Auctor vitæ Apollinaris: *Ibi curabant ad eum omnes Christiani.* Gaius Digest. Lib. i. Tit. 11. *Cum ibi venerimus.* Cyprian. de Revel. capit. Joannis Baptist. *Pergens illico, ubi jussus fuerat.* Gregor. Dialog. Lib. 1. *Ubi vis ire?* Vulcanius Avid. Cass. cap. 9. *Liberam evagandi, ubi vellent, potestatem dedit.* Haimo Homil. pag. 37. *Cum ibi Jacob venisset.* Victor Episcop. Lib. 11. de Persec. Vand. *Si animali federa non potest, jungantur boves indomiti, quicquid colligatis fœvibus trahendo perducant ubi ego precepti.* Pro animali legere possis animos. Vide annot. ad Hyg. Mythol. cap. 61. Sed alterum bene habet. Naso Met. Lib. xi. 237. *Frenato delphine sedens.* Haimo Histor. Eccles. cap. 20. *Asino sedens ad tribunal ductur.*

^f *Principes essent*] Ita Giselinus & Veneta. Etiam Ræn. & Micyllas, nisi quod pro *considerent* exhibens *consideret.* MS. *principesque essent*; quasi *re populi nominativus* esset pluralis. Sed rectius dicas genitivum esse singularem, tamen *considerent* sequitur. Nota est synesis. Vetus interpres Siracida cap.

11. 19. *Omnia populi propeperunt:* Luc. cap. xxiii. vers. 1. *Et surgens omnis militando cornu duxerunt illum ad Pilatum.* Marc. ix. 15. *Populus stupescit est, & exasperant.* Psalm. lxxxv. vers. 13. *Synagoga potentium quaesierunt animam meam.*

^g *Udxus*] Ita rectè Rænerius. Perperam Udxus Micylliana. Perperam etiam Idas Giselinus & Veneta; in quâ, ut & in MS. malè pro *Chthonius* legitur *Chromius*. Vide notas ad Hyg. Mythol. cap. 178.

Ad F A B. II.

^a *Fatigata ex assidua venatione*] Usitatius abesset illud *ex*. Pariter *πλεονασις* Florus Lib. 1. 9. *Ex summo studio annixus est.* Sed non carere veterum exemplo eam phrasin discas ex Animadv. Herald. in Lib. 1. Arnob. Confer quæ infra annoto ad illa fab. 6. *Ex assidua venatione fatigatus.*

^b *Cervos persequens*] *Feras* Veneta, Micyll. & Ræneriana. Atque ita quoque Hyginus Myth. cap. 181. quem velim conferas. Commendat *re* *feras* etiam Naso ipse: *Lina madent, comites, ferarumque crure ferarum &c.*

^c *Qui ne eloqui posset*] Pro *quis* mallet quod Giselinus. Veneta legit & distinguit;

set, habitus ejus in cervum conversus est, ita ut pro
 d fera à suis canibus laceratus sit.

Fab. III.

Juno suspectam Semelen Cadmi & a Harmoniæ filiam cum haberet, quod cum Jove concubuisset, in anum conversa, ut se fallacia sine invidia cujusquam ulcisceretur, ad eam venit, persuadetque ei, ne alio Jovem apparatū recipiat ad cubile, b quam quo solitus sit apparere Junoni; quo ut illius auctoritas gravis, proinde ipsius concubitus insignis esset. Quod cum impetrasset à cupiente, deus instructus tonitribus ac fulminibus, domum Semeles ingressus est: tecta ejus deceptæ optatis flammis adurit, Liberumque conceptum utero gravidæ incendio eripit, ac c femore insuit suo. Postea completis mensibus, Nymphis, quæ Nysam montem Indiæ d perfrequentarent, clam tradidit nutriendum.

Fab. IV.

Jupiter cum Junone a jocosius, omiſſis omnibus jurgiis, referens in conjunctione majorem capere sæminas, quam viros, voluptatem, Tiresiam judicem adeundum censuit, qui utramque naturam maris ac sæminæ fuerat expertus. Nam quodam tempore cum serpentes concu-

bita

guit, Qui ne eloqui posset habitus ejus, in cervum ab eâ conversus est. Micyll. Qui ne eam rem eloqui posset; habitus ejus in cervum ab eâ conversus est. Sed ista sapiunt manum interpolatricom. Ræner. Qui ne eloqui posset, in cervum conversus est. Quo prope accedit Hyginus: Qui ne loqui posset, in cervum conversus est. Fort. Qua ne eloqui &c. d Pro ferâ] Pro ceruo Hyginus.

à Venetâ, Micyll. & MS.

c Femore insuit suo] Ita & Veneta ac Micyll. Rænerius femori. Naso ipsi: Insuitur femori, maternaque tempora tampleo. Fulgens. Myth. 11. 15. In femore suo insuit. Vide ibi notas nostras.

d Perfrequentarum] Ita cum MS. etiam Veneta ac Micylliana. Frequentabant Rænerius, perfrequentabant Giselinus. Ita permittit pro mittere Sane. de Constant. cap. 3. Eo loco ponere, quo nulla permittitur infuria. Ad quem locum videndus Lipsius.

Ad F A B. III.

a Harmonia] Ita descripsi, cum Armonia haberet MS. Vide Hyg. Mythol. cap. 5. Perperam Harmonia vel Hermiones editi.

b Quam quo solitus sit] Tò quælibet

Ad F A B. IV.

a Jocosius] Jucundo Micyllus.

b Per-

bitu hærentes baculo percussisset; in mulierem ^bversus fuerat, ac rursus ^cproximo vere eadem usus ratione ^dac tactu, in virum cesserat. Qui cum Jovis sententiam tutatus esset, damnata Juno lusum in iracundiam vertit, ac Tiresiam luminibus orbavit. Pro qua injuria; quod majus esset; Jupiter futurorum ei scientiam tribuit.

Fab. V.

Liriope Nympha ex amne Cephiso procreavit Narcissum, cui Tiresias Eueri filius omnia prospera, responso pollicitus est, si pulchritudinis suæ nullam habuisset notitiam. Hunc igitur Echo cum diligeret, neque ullam viam potiendi inveniret, curâ & sollicitudine juvenis; quem extremis vocibus persequeretur fugientem, extabuit; ejusque reliquæ corporis in lapidem conversæ sunt: quod ei incidit Junonis irâ, quia garrulitate suâ eam sæpe esset morata, ne Jupiter in montibus persequens Nymphas manifesto deprehendi posset. Fertur Echo filia Junonis ob deformitatem montibus recondita, ne quid ejus præter vocem inspicere posset; quæ tamen post obitum auditur.

Fab. VI.

Narcissum autem supradictum ob nimiam crudelitatem; quam in Echo ^aexhibuerat, Nemesis ultrix fastidientium in

^b Versus] Cum versus MS. Lege, conversus.

^c Proximo vere] Ita cum MS. Veneta quoque ac Micylliana. Sed Giselinus post septem annos. Quod convenit cum narratione poetæ.

^d Ac tactu] Attalin Valteriani codices, ut notat Giselinus.

Ad F A B. V.

^a Responso pollicitus est] Ita cum MS. Venet. Micyll. & Ræner. Malè tamen responso omiserat Giselinus. Infr. vi. 3. Manto Tiresias filia responso monuisset Thebanos. Nalo ipse in hac fabulâ: Irreprehensa dabat populo responsa petenti.

Respondere, responsum propria in hæc re vocabula sunt. Lactant. de Opif. Dei cap. 18. Responso ratum nostrorum ex parte somniis constiterunt. Justin. Lib. 1. cap. 4. Hoc responso exterritus. Et cap. 5. In memoriam somni responsique revocatur. Schol. Horat. III. od. 19. Oraculo responsum fuit. Nepos Pausan. cap. 5. Inde posterius dei Delphici responso erutus. Victor Illustr. cap. 22. Romani ob pestilentiam responso monente, ad Esculapium Epidaurum arcessendum &c.

Ad F A B. VI.

^a Exhibuerat] Exhibuerat in margine Gi.

in amorem sui impulit, ut ^b non minore flamma, atque illa, ureretur. Qui cum ^c ex assidua venatione fatigatus ^d secundum fontem in opaco procubisset, & hauriens aquam imaginem sui conspexisset, & diutius ibi remoraretur, novissimè extabuit, ita ut vitâ privaretur. Ex cujus reliquiis flos exstitit, quem Naiades Nymphæ, flentes casum fratris Narcissi, nomine ejus adnotant.

Fab. VII.

Pentheus Echionis & Agaves filius in contemptum trahens ^a prædicata Tiresiæ auguris, ut in adventu Liberi Thebani hederâ redimiti procederent, ac sacra susciperent, ^b prohibet suos parere monitis; quod negaret ex Semele deum proditum. Confestim itaque famulis imperat, ut in conspectum suum Liberum vinctum attraherent. At ille ut vesanientem eluderet, versus in Acæten, ducitur vinctus; & custodiâ clauditur.

Fab. VIII. IX. X.

Accetes supradictus Liberi comes, cujus sub imagine deus

Gifelinus. Nihil muto. Infr. Lib. iv. fab. 5. *Admissi misericordiam exhibens. Exhibere est ostendere & præstare.* Terull. de Patient. cap. 1. *Uti pudor non exhibendi, quod aliis suggestum imus, exhibendi fiat magisterium.* Senec. de Provid. cap. 3. *Magnus es vir: sed unde scio, si tibi fortuna non dat facultatem exhibenda virtutis?* Plin. Lib. v. epist. 19. *Cui tanto major humanitas exhibenda est.* Sed Interpres Abdix Babil. Lib. 11. *Qui nos suscipiens triduo benignè exhibuit, pro tractavit.*

^b Non minore flamma, atque illa, ureretur] Gifelino ista lectio debetur; MS. cum Venet. Ræn. & Micyll. Non minore flamma ille exureretur.

^c Ex assidua venatione fatigatus] Sic & MS. & editi, quos quidem viderim, omnes, non heic tantum, sed & supr. fab. 2. *Fatigata ex assidua venatione.* Et lib. iv. fab. 18. *Fatigato ex assiduo cursu.* Quamobrem miror, quem codicem consuluerit Cl. Schefferus, cum

Tom. 11,

in Dissertatione de stylo & ævo Hygini inde adduceret, in assidua venationis labore defatigata. quanquam non ignoro potuisse ita scribere non vitiose Lactantium. Petronius: *Donc in cursu fatigatus, & sudore jam madens, accedo anicula* &c. Adde quæ Scioppius congestit Veris. Lib. 1. cap. 4. Sed in Petronii illo loco rectius putem legi *& cursu fatigatus*, ex Fragm. Tragur.

^d Secundum fontem] Vibius Sequester cap. de Fontibus: *Lycopce, ubi Narcissus se conspexit.* Liriope corrigit Simlerus.

Ad FAB. VII.

^a Prædicata Tiresia] Venet. Micyll. & Ræner. *Prædicta Tiresia auguris, cum in* &c.

^b Prohibet suos] Auctius cum MS. Veneta & Micyll. *Prohibet suos Pentheus* &c.

Ad

deus latuerat, eludens Penthea, indicat regi, quia ita exigeret, nomen genusque artis suæ; & quanta vis apparuerit in Libero, quo tempore petens Naxum in Tyrrhenos ^a inciderat. Ab his enim propter eximiam pulchritudinem captus pro præda ^b impositus navigio. qui ut vidit in aliam se duci regionem, armamenta navis in feras ac serpentes convertit. Quo prodigio exterriti Tyrrheni in pelagus se præcipitavere, ac in delphinos ^c & aves se mutavere. Post hæc iterum custodia clauditur: quæ cum ^d sponte dei patuisset, ac vincla manibus defluxissent, in montem Cithærona digreditur, ibique Agaven matrem ejus alienatam furore, adjuvantibus sororibus Ino & Autonoe, impellit, ut sacra proterentem sua interimat manu.

Fabula Lib. IV.

- I. Dercetis Nini regis filia in piscem.
- II. Semiramis Dercetis filia in columbam.
- III. Nais in piscem.
- IV. Pyrami & Thisbes cruor in arborem morum.
- V. Leucothoe in virgam thuream.
- VI. Clytie Nympha conjux in herbam heliotropium.

VII. *Da-*

Ad FAB. VIII. IX. X.

^a *Inciderat*] Ita cum Gisellino etiam Micyllus. Sed MS. & Veneta, *incideret*.

^b *Impositus navigio. qui ut &c.*] Hæc est lectio MS. Veneta & Ræneriana: *Impositus navigio est. qui ut &c.* Micyll. *Impositusque navigio, ut vidit &c.* Quod præ cæteris arridet.

^c *Et aves*] Quis veterum, præter hunc scriptorem, hoc dixit? Nemo, opinor. Mirum ni huic commento an-
sam præbuere illa Nasonis verba: *In spatium reflire manus breve vidit; & illas jam non esse manus; jam pinnas posse vocari.* Immemor pinnas etiam esse piscibus, alas esse itic pinnas putavit. Gloss. Cyrill. Πτερόν, pinna, pluma, ala. Philox. Pinna, πτερόν,

πτερόν. Pinna, ἡ πτερόν, πτερόν. Sane pinna semper non penna est apud Donatum. Vide Serv. ad Æn. xii. 898. Gloss. Ifid. *Pinda pinna dicta sunt a pendendo: sed usus obtinuit, ut pinna dicantur.* Nugæ grammaticorum, ut & ista, quæ leguntur in fragmento veteri, quod Barthius publicavit Advers. Lib. xxxvii. 3. *Pina murorum, pinna avium.* Immo pinnae sunt πτερόνια Græcorum, quæ tam muris, quam avibus etiam in ipsorum lingua tribuuntur. Plin. Lib. x. cap. 61. *Volucrum animal parit respertilio tantum, cui & membranacea pinna uni.*

^d *Sponse dei*] Ita cum MS. Veneta & Micyll. Al. deo. Lucan. ix. 574. *Nil facimus non sponte dei.* Hoc est, voluntate. Sex. Rufus. Brev. cap. 20. *Sponse propria deductis exercitiis.*

Ad

- VII. *Daphnis Idæi filius* in saxum. *
- VIII. Scython ex viro in foeminam.
- IX. Ex imbris procreati Celmus & Adamas.
- X. Crocus & Milax famuli in florem.
- XI. Salmacis & Hermaphroditus in unum corpus.
- XII. Minyeides Thebanæ in vespertiliones.
- XIII. Ino & Melicertes dii maris, Leucothea ac Palaemon.
- XIV. Spuma maris in Venerem.
- XV. Sidoniæ comites Inus in saxa & aves.
- XVI. Cadmus & Harmonia in dracones.
- XVII. Guttæ Medusæ in serpentes.
- XVIII. Atlas Iapeti filius in montem sui nominis?
- XIX. Virgæ subjectæ Gorgonis capiti in curialium.
- XX. Medusæ crines in serpentes.

* *Daphnis Idæi filius. Immo Mercurius erat filius. Vide Serv. ad Ecl. V. 20. Philargyrius amatum dicit à Nymphâ Lyca. Scribo, Sicala. Nam Diodorus Lib. V. Daphnin facit Siculum. Confer Theocrit. Eid. I. vers. 66. & ibi Scholia. Nec non Parthen. Erotic. cap. 29.*

Fab. I. II. III.

Thebis cum Tiresias Eueri filius diem festum sacrorum Liberi ^a edixisset, Alcithoe ^b Minei filia ejusdem civitatis in eodem permansit judicio, quo Pentheus, cum fororibus: quæ ^c lanæ potius operandæ studio, quam sacro-

Ad LIB. IV. FAB. I. II. III.

^a *Edixisset*] Ita cum MS. etiam Veneta. *Edidisset* Ræn. & Micyllus. Sed perperam, quanquam explicare nititur Barthius Advers. Lib. xxiii. cap. 11.

^b *Minei filia*] MS. *Minala*. Veneta *Mine*. Unde *Minea* procul dubio faciendum. Vide Heins. ad Ovid. Metam. p. 77. Est hæc fabula apud Antoninum quoque cap. 20. & Ælian. *περικ. 150*. Lib. iii. pag. 42. ubi miror acutissimum Fabrum non vidisse perperam legi, *Μινεις* ἢ *ἀρχὸς* ἢ *ἔξαρ Μινυάδας*. Scribendum enim *μινυάδας*. h. e. *Bacchantes*.

^c *Lanæ operandæ*] Ita operari linum dixit Ver. Interpr. *Ἐσαι*. cap. xix. vers. 9. operari terram Genes. cap. 111. 23. & iv. 12. Siracid. cap. xx. 28. Usitatus est lanam facere. In tumulo antiquo Catal. Pith. Lib. 111: *Domum servavit. lanam fecit. dixi, abei*. Et Nalfo vi. Met. vers. 30. *Tibi fama petatur Inter mortales faciente maxima lana*. Cæterum ut operari terram Latini, ita *ἡνὶ ἑργάζεσθαι* οἱ ὁ apud Moysen. Schol. Hesiod. p. 309. ed. Heins. Macar. Homil. 28. & Anton. Liberal. cap. 15. Nec dissimiliter *ἑργάζεσθαι* *ὑπάκουον* Artemidor. Lib. 11. 42. Sed an etiam *Ἀμυντα* *ἑργάζεσθαι* Græci dixerint? Hoc mihi negatum affirmare non dubitat

crorum, adesse volunt. Itaque rogata, ut inter opus lānificiū referret fabulas, quibus oblectarent assuetum laborem, dubitat an^d de Babylonia Derceti dicat, quæ in piscem conversa sit; an de ejus filia, quæ cessit in columbam; an de Naide Nympha, quæ similiter cessit in piscem: an etiam de eâ arbore, cujus poma albi coloris in sanguineum cesserunt: de qua, quoniam trita non erat, his incipit.

Fab. IV.

Pyramus & Thisbe urbis Babyloniæ; quam Semiramis regina muro cinxerat; & ætate & formâ pares, cum in propinquo habitarent, rimâ parietis & colloquii & amoris initia^a inter se pignerati sunt. Constituerunt itaque^b ut matutino ad monumentum Nini regis sub arborem morum convenirent ad amorem. Et cum celerius sub lucem Thisbe, nocta occasionem, ad destinatum locum venisset, conspectu lænæ exterrita, abjecto amictu, in sylvam refugit. At fera à recenti præda, cum ad fontem vicinum tumultu sitiens decurreret, relictam vestem cruento ore laceravit. Post cujus discessum Pyramus cum ad eundem locum venisset, & amictum sanguine aspersum invenisset, existimans à ferâ consumptam, ferro se sub arbore interfecit. Deinde Thisbe deposito metu, cum ad eundem fuisset reversa locum, & comperisset se causam mortis adolescentis extitisse, c^c ne diutius dolori su-

Vir Cl. ad Antoninum. Sed attende quomodo hoc probet. Strabo, inquit, Lib. vii. in Excerptis, ὅτι τὸ παλαιὸν οἱ μύθους ἐμυκλῶ εἰργάζετο. Egregia, si diis placet, consequentia.

d De Babyloniâ Derceti] Tò Derceti addidi ex Micyllianâ, quanquam à MS. ut & Venetâ ignoratur. Sed tam stultus scriptor hic non erat, ut Babyloniâ μύθους esse nomen fæminæ putaret.

Ad F A B. IV.

a Inter se pignerati sunt] Sic & Veneta cum MS. Micyll. pignerati, pacti

sunt. Sed posterius à glossâ est. Rænerius, ut solet, sua pro Lactantianis obtrudit lectori, cum scribit, fundamenta jecerunt. Naso viii. Met. Quod das mihi pignetur omen. Vide ibi Heinsum.

b Ut matutino] A. matutino MS. & Veneta. Matutino tempore Micyll. Quod glossam respicit. Sanè matutino pro mane inter adverbia numeratur à Diomedæ Lib. i. ut quâtidiane, hesternò, sempiterno. Lib. ii. Legas & à mane apud eundem, ut ὁνί megai apud Græcos.

c Ne diutius] Itaque ne diutius MS. Vide Lib. i. fab. 7.

d Fæ-

superesset, eodem ferro se trajecit: quorum cruore morus arbor, quæ ^d fœdissima spectaculi fuerat inspectrix, poma quæ gerebat alba ^e in conscium vertit colorem.

Fab. V.

Sol prælatam Leucothoen ex Eurynome & Orchamo ^a Achæmenia princepe, origine Beli genitam, ^b Clymenæ ac Rhodo, Circes matri & Clytiæ, quarum pulchritudine ^c ante sollicitum animum egerat, dilexit. Et cupiens, ut in antedictis, ^d cupiditatem sedare, in speciem matris puellæ Eurynomes conversus, virginem deceptam dolo vitiauit. Cujus adulterio Clytie incensa, qua nondum satiatus erat Sol, parenti puellæ indicavit. Quam ille ^e cum terræ defodisset, vitiator admissi misericordiam exhibens, diducto solo, cui subjecta fuerat, pro ea virgam tinctam nectare, quæ gratissima diis hominibusque esset, extulit: quæ thurea appellatur. Hoc Hesiodus indicat.

Fab. VI.

Clytie Nympha supradicta, ob injuriam ab amatore deserta, ita tenuata visceribus est, ut in herbam converteretur, quæ primum conservans amorem dei, heliotropium diceretur, cursumque servaret ejusdem dei.

Fab. VII.

^d *Fœdissima spectaculi*] Ita MS. Sed legendum utique *fœdissimi*.

^e *In conscium vertit colorem*] Sic cum MS. & Veneta. Ræn. in *sanguineum* &c. Micyll. in *conscium sanguineum* &c. Sed posterius procul dubio glossatoris est. Existimo scripisse Lactantium, in *puicem vertit colorem*. Nafø vers. 127. in hac fabula: *Punicos tingit pendencia mora cruore*. Vide ibi Nob. Heinsii notas. Supr. fab. 3. in *sanguineum cesserunt* reposui, pro in *sanguinem*.

Ad F A B. V.

^a *Achæmenia princepe*] MS. *Achæmenido*. Unde levi mutatione fieri posset *Achæmenida*, vel *Achæmenide*, ut Vespera exhibet. Sed præferam vulgatum.

^b *Clymena ac Rhodo*] Ita non dubita-

vi rescribere, cum *Archodo* exhiberet MS. Certè rectius est, quam *Arcadi*, quod Rænerius; vel *Archadi*, quod Veneta repræsentat. Micyllus dedit, *Clymena Rhodoque, item Circes matri ac Clytie*.

^c *Ante sollicitum animum*] Sic cum MS. Veneta quoque & Micylliana. Non potuit hoc concoquere Rænerius. Itaque resinxit, *ejus sollicitus antea animus fuerat*. At homini pudenti sufficisset. Tò egerat mutare in gesserat.

^d *Cupiditatem sedare*] H. e. amorem. Infr. lib. v. fab. 4. *Ne cupiditatem ejus experirentur*.

^e *Cum terræ defodisset*] Vide not. ad Hyg. Myth. cap. 15. Ruffin. Præfat. ad Chromat. *Protulit panes Apostolica reconditos peræ*.

Fab. VII. VIII. IX. X. XI.

Postquam Leuconoe narrare desit, poscitur Alci-
thoe; quæ narrationem incipiens, ^a ait se non dicturam
de Daphnide Idæo pastore, qui, quod fidem conjugii
non præstiterit, in saxum abiit. Nec de Scythone, qui ex
viro in foeminam cesserat. Neque etiam casus relaturam
^b Celmi aut Adamantis, Curetumque, qui ex imbris sine
procreati; ^c vel aut de Croco aut ^d Milace, qui in florem
versi sunt. ^e Refert quoque Salmacidem Cariæ fontem,
cujus liquore contacti in mollitiem versi defiguntur.
Mercurius cum ex Venere, qui duplici figura Hermaphro-
ditus vocatur, genuisset, eumque Naiades Nymphæ in
Idæa monte educavissent, relictis sedibus, in Cariam ve-
nit. Hic conspicato fonte ^f opacissimi soli ac perlucis
aquæ, cursum continuit. Quo diutius eo loco morante,
^g Salmacis Naiadum dum flores legit, ^h conspiscatis vesti-
giis, diligere eum cœpit. Qui paulatim ⁱ circa montem
No-

Ad FAB. VII. VIII. &c.

^a *Ait se non dicturam*] Quæ ante
hæc verba habentur, cum à MS. abes-
sent, ex Micyllianâ additi. Sed pro
Leucothoe scribendum *Leuconoe*. Vide
Heinf. ad vers. 168. *Leucippen* appellat
Ant. Liberalis cap. 10.

^b *Celmi*] Sic & Venet. & Micyll. cum
MS. Ergo rectus ei casus *Celmus* fuit.
Vide quæ dicta sunt nobis ad Hyg. Myth.
thol. cap. 139.

^c *Vel aut de Croco*] Ita rescripti ex
Venet. cum *sed aut de* &c. præferret
MS.

^d *Milace*] Sic in duobus codicibus
antiquis, Florentino nempe & Neapo-
litano, invenit Nob. Heinf. Sanè *μυλαξ*
pro *σμυλαξ* usitatum etiam Græcis.
Anton. Liber. cap. 10. *Ενίμονιο κισ-
σόν & μυλαξα*. Ad eundem planè mo-
dum *μύλον* vocat arborem tibiam Theo-
phrastus, quæ *σμύλα* est Nicandro.
Et *μαρίς* dicitur Athenæo piscis ille
marinus, qui aliis *σμηρίς* vocatur,
præmissio Σ, quomodo dicitur *μικρὸς
& σμικρὸς, μαρίων & σμηρίων,
μυραγῶν & σμηραγῶν*.

^e *Refert quoque*] Hæc est lectio MS.
& Venetæ. Sed pro *quoque* putes scri-
bendum *denique*. Micyllus dedit, *sed de
Salmacide Cariæ fonte velle referre* &c.
Opacissimi soli] Sic cum MS. & Ven-
etæ. Micyll. *solis*.

^g *Salmacis Naiadum*] Ita cum MS.
etiam Venet. & Micyll. Sic infr. Lib.
xiv. fab. 16. *Pemona Hamadryadum*.
Græcismus est elegans, de quo dixi-
mus nonnihil ad Hyg. Myth. cap. 255.
Non ceperunt elegantiam locutionis,
qui supplerunt, *Salmacia una Nai-
adam*. Horat. Lib. iii. od. 3. *Fies nobi-
lium tu quoque fontium*. Intellige *unum*.
Alian. Var. Hist. Lib. vi. 7. *Ο κύριος ἦ-
σαν ἡ εἰλαῖον*. Aristoph. Plut. Act.
II. sc. 3. vers. 11. *Εἶς γὰρ ἡ φίλον*. sc.
εἷς.

^h *Conspiscatis vestigiis diligere eum cœ-
pit*] Ita Gisf. Sed à MS. Ræm. & Venet.
abest *to eum*. Micyllus edidit, *conspice-
bam illico diligere cœpit*. Barth. Advers.
Lib. xxiii. cap. 11. emendat, *conspica-
ta in vestigiis*, hoc est, inquit, illo ipso
momento. Non accedo.

ⁱ *Circa montem Nonacrinum moratus*]
Hoc vero falsum est. Micyll. *Qui cir-*
ca

Nonacrinum moratus, dum blanditiâ liquoris precibusque tenetur Nymphæ, in fonte se merfit, ac confestim ^kcomplexu Naiadis inhæsit; nec ante ab ea dimissus est, quàm à diis impetrasset, in unam ut ^lcederet speciem. ^mData itaque venia, Hermaphroditus postquam se animadvertit nec virum nec fœminam factum, à parentibus impetravit, ne infamis solus esset, ut, quicumque ejus fontis aqua contactus esset, perinde, ⁿut ipse, mollesceret.

Fab. XII.

^aMinyeides Thebææ sorores fuisse produntur, quarum solertissimæ Alcithoe & Leuconoe, ^bquod Liberi sacra in contemptum devocaverint, Minervæ lanificio addictæ, ex improvise die numinis vocibus tibiæ & tympanorum sono exterritæ sunt, quæ tamen in conspectu non viderent. Et ut animadvertere telas instrumentaque sua ^cin hederam ac vites repente mutata, ^d& locum assuetum feris completum, noctemque offusam timentibus, in volucres conversæ sunt, ^equæ vespertilioes vocantur.

Fab. XIII.

ca fontem paululum moratus. Ἰσως, circa fontem cum Caricum &c.

^k*Complexu Naiadis inhæsit*] Sic quidem cum Rænerio etiam Veneta. Præfero tamen Micyllianum, *complexibus Nais inhæsit*.

^l*Cederet*] *Cederent* Micyll. Quod magis arridet.

^m*Data itaque veniâ*] Cum impetrasset, quod petierat. Nepos Themist. cap. 10. *Capiensque talem virum sibi conciliari, veniam dedit.* Pausan. cap. ult. *Si hanc veniam sibi dedisset.* Eumen. cap. 6. *Quam veniam si sibi daret.* Plaut. Rud. II. 2. *Veniam jam dare gestio.* Hyg. Myth. cap. 45. *Pandion ei veniam dedit.* Ad quem locum plura invenies huc pertinentia, in quibus venia *χαρις* est, non *συγγνώμη*. Adde, quæ Præzæus scripsit ad Apul. Apolog. p. 212.

ⁿ*Ut ipse mollesceret*] Vibius Sequenter: *Salmacis Caria, ex quo qui bibit mollescit, idem & obestante fit.*

Ad FAB. XII.

^a*Minyeides*] Ita scribendum esse pridem docuit Nob. Heinsius. Venet. *Minides*. MS. *Miniides*. Micyll. & Ræn. *Mincides*. Perperam omnes. *Minyadas* appellant Anton. Liberal. cap. 10. & Ælian. Var. Histor. Lib. III. cap. 42.

^b*Quod Liberi sacra*] Ita reposui ex Venet. & Micyll. cum propius accedat ad lectionem MS. *quæ*, quam quoniam, quod Giselinus dedit.

^c*In hederam ac vites repente mutata*] Anton. Liberalis: *Καὶ ἐν τῇ κληνίῳ ἱερὸν νικίαν αὐτῶν & γέλα.* Quo de loco consulendus Maullacus in Harporat. p. 288. Is enim primus, quomodo explicandus esset, ostendit.

^d*Et locum assuetum feris repletum*] Barth. Adv. Lib. XXIII. cap. 11. *locum assuetum netni feris &c.* Ipsum adi, si tanti putes.

^e*Quæ vespertilioes vocantur*] Antoninus: *Αὐτῶν μὲν ἡ μὲν ἱερὸν τοῦ*

Fab. XIII.

Juno graviter ferens, quod Ino Liberi altrix, sororibus punitis, cum duobus maneret liberis in vitâ contemptrix numinis sui, per Tænarum^a promontorium Peloponnense inferorum sequens iter, ad Erinnyas ultrices impiorum descendit, petiitque ab eis, ut Athamanta cum conjuge Ino, adversarios numinis sui, ulciscerentur. Quarum una imperio parens deæ, relicta regia Ditis, ad superos^b egressa est. Ut Athamantis regiam contigit, in sinum ejus ac conjugis angues & virus, quibus sensus eorum alienarentur, iniecit. Quam ob insaniam ille Learchum filium in venatione pro fera interfecit. Ino autem Melicerten ex scopulo secum in profundum præcipitavit. Qui Veneris precibus^c pro nepote habitis, à Neptuno pelagi rectore in deorum cessere numerum, ita ut Melicertes^d Palæmon, ipsa Ino Leucothee, inter marinos Dcos nuncupentur.

Fab. XIV.

* Refert quoque Venerem petiisse à Neptuno de Ino & Melicerte, ut in numerum deorum referat. Significat enim Venus se in undis esse creatam, quo facilius moveret Neptunum.

Fab. XV.

ἡλεως, ἢ ὃ γλαυξ, ἢ ὃ βύζα. Ignoratum postremum mihi vocabulum, ut & βύζα cap. 15. Βύας inde faciendum esse, quod Vir Cl. vult, non dixerim, cum vox βύας αἰσινικὴ βύας sit. At feminæ apud illum scriptorem mutantur in aves, quarum vocabula itidem sint feminini generis.

Ad F A B. XIII.

^a Promontorium Peloponnense] Sic rescripsi, quod MS. haberet Peloponnense. Vide & quæ supr., ad Lib. 1. fab. 10. annotata sunt.

^b Egressa est. Ut &c.] Sic quidem cum Rænerio etiam Veneta. Sed concinnius Micylliana, egressa. ut &c.

^c Pro nepote] Ita cum MS. omnes,

quos quidem viderim, editi ante Rænerium. Malim tamen pro nepotibus. Ait enim Venus, Sed tu miserere meorum &c.

^d Palamon] Qui & Portunus vel Portumnus Latinis. Aedes ejus est apud Victorem in regione xi. Matuta, quo modo Latinis Leucothee dicitur, in viii. Sed vide, quæ de his numinibus dicta sunt ad Hyg. Mythol. cap. 2.

Ad F A B. XIV.

^a Refert] Ita & MS. & Veneta. Micyll. refert tam. Rænerius non tam omisit hoc argumentum, quam præcedenti inseruit. Ita enim ille: Qui Veneris precibus, significantis se in undis esse creatam, quo facilius moveret Neptunum pelagi rectorem, in deorum maris cessere

Fab. XV.

Comites Inus, quod desiderio reginæ affectæ casum ejus mœrentes desieverant, ob eandem iram Junonis cum præcipitare se destinassent, ne pari honore à Neptuno excipi possent, in faxa & aves effecit ut transfigurerentur.

Fab. XVI.

Cadmus Agenoris filius, postquam inspector fuerat suarum calamitatum ^a in exitu neptium, perosus Thebarum sedes, cum ^b Harmonia Martis & Veneris filia, conjugē suā, ^c in Illyricos profugit. Ibi petita venia à deis, in speciem draconis convertitur, qui initio causa malorum suorum fuisset. ^d Vota ejus expleta sunt: in dracones versi sunt.

Fab. XVII.

Perseus Jovis & Danaes filius, missus à Polydecte ad Medusæ caput perferendum, quæ aspectu suo ^a obvios in filicem convertere solebat, Minervā adjutrice, ^b evicit propositum laborem. Intercepto Phorcydum ^c Græarum lumine, quæ invicem custodias Gorgonum agebant, ^d aspectum caput Medusæ retulit. E sanguine autem, qui

re &c. Verum hoc non est emendare Lactantium, sed interpolare.

Ad FAB. XVI.

^a In exitu neptium] Ita cum MS. Veneta quoque & Micyll. Fort. nepotum; quanquam historia postulat, filiarum ac nepotum.

^b Harmonia] Ita reposui ex Venet. & Micyllianâ cum heic, tum in lemmatis fabularum. Perperam Armione MS. & Hermione Rænerius. Vide Hyg. Mythol. cap. 5.

^c In Illyricos] Ita habuit MS. cum Veneta. Sed rectius Micyllus Illyrios. Vide Steph. in Ἰλλυρία.

^d Vota ejus expleta &c.] Aut inducenda hæc, aut resingenda præcedentia: Ibi petita ventâ à deis, ut in draconis speciem converteretur &c. vota ejus expleta sunt, & in dracones versi. Vidit &

Rænerius δὲ τὸ αὐτὸ dici; quocirca nec heic dubitavit illâ solitâ sibi grassari licentiâ. Mihi satis fuit repræsentare lectionem MS. quam exhibent Veneta quoque & Micylliana.

Ad FAB. XVII.

^a Obvios] Ita reposui ex Micyll. Infr. fab. 20. Deformitate obvios in fugam verteret. Perperam MS. & Venet. oculos.

^b Evicit propositum laborem] Pro vicit. Horat. 11. od. 15. Platanusque cælebs evincet ulmos. Non dissimiliter vicior propositi dicitur eidem Lib. 1. epist. 13. qui compos voti factus est.

^c Græarum] Nec MS. nec Venet. vel Micyll. illam vocem agnoscunt. Verum interim Græas fuisse illas Phorcydas. Hesiodum vide Op. 7. vers. 270.

^d Aspectum caput] Sic MS. habuit.

O 5 ut

Perseo per Africam iter faciente stillaverat, genus est serpentum procreatum. ^c Utero autem Medusæ hujus equus Pegasus cum pennis exiit.

Fab. XVIII.

Atlas Iapeti & ^a Pleionæ filius à Themide, quæ initio antistes deorum erat, responsum accepit, ne quem hospitio ex progenie Jovis reciperet, si vellet hortum, ^b quo poma aurea erant, custoditum habere. Quam ob causam cum Perseo fatigato ex assiduo cursu requiescendi hospitium negavisset, eumque viribus propelleret, ille elatum caput ^c Gorgonæ ei objecit. Quo viso, in montem pari nomine est versus: cui ultimis Africæ locis mundus injectus est.

Fab. XIX.

Perseus per Æthiopiam iter faciens, postquam, Andromedam propter superbiam matris, quæ se ^b Nympharum pulchritudini prætulerat, saxo alligatam, ac mari-

næ

ut & Veneta. Ræner. *abscissum*. Micyll. *abscissum*. Sed perperam, ut opinor.

^c Utero] Hæc est lectio MS. & Veneta. Micyllus *ab utero*. Sed Nonn. Dionys. Lib. xxxi. pag. 515. Ἰππεῖλιν ἀλόχουσι γυνὴν διδυμῶν ἐκ ἀνχλῶν. Quæ adstruunt conjecturam Barthii *truncæ*. Alii aliter de illo equo fabulantur. Vide Fest. in HIPPIUS. Hygin. Myth. cap. 151. Apollodorus Lib. 11. Ἀπολλωνίου δὲ καὶ Κασσάνδρας, ἐκ τῆς Γοργόνος ἐξέβηκε Πήγασος πῆνός ἐστιν, ὃν χρυσόπτερον ὁ Γερμῶν πατὴρ. Τύττος δὲ ἐξέβηκεν ἐκ Ποσειδῶνος. Quod si mentes ei exacti fuere, cum capite truncaretur, forte ergo ex utero tunc exilierunt.

Ad F A B. XVIII.

a Pleione] Ita habebat MS. Veneta & Micyll. Pleiones. Quod idem est. Sed hoc legere alibi cum non meminisset Rænerius, pro eo substituit, Clymenes, aut, ut quidam volunt, Asia Nympha filius.

^b Quo poma aurea erant] Micyllus & Rænerius, in quo &c. Sed MS. & Veneta præpositionem ignorant cum heic, tum & infr. cui ultimis &c. Amare istam ellipsin Lactantium hunc diximus ad Lib. 1. fab. 1.

^c Gorgonæ] Edd. Gorgonis. Sed alterum non dubitavi reponere, cum MS. exhiberet Gorgone. E ponere pro Æ solenne erratum est librariorum. Gloss. Labb. *Voca*, *Βάκας*, *ἰχθύς*. Scripserim *voca*. *Boca* piscis is dicitur à Plinio Lib. xxxii. cap. 11. Sed veterem codicem habere *Boca* notavit Dalechamp. Ergo *Voca* scriptum pro *Boca*. Festus Pauli. *Boca* genus piscis, à *bo* *ando*, id est, *vocem emittendo appellatur*. Mallem, *Boca*. Aliud est *φάκιν*, ζῶον θαλάσσιον, *pecus Proci*, ut venustè dicitur Horatio Lib. 1. od. 2.

Ad F A B. XIX.

a Andromedam] *Andromedan* MS. cum heic, tum & fab. 1. Lib. v.

b Nympharum] Sic & Venet. & Micyll.

næ belluæ objectam vidit, captus specie ejus exarsit. Patrusque à Cepheo & Cassiopia parentibus virginis, ut sibi matrimonio eam cederent, si belluam interemisset, voti compos factus est. Interfecto igitur monstro, cupiens requiescere, ne caput Gorgonis læderet, virgulas lectas in littore subjecit. ^d Et hæ subter induruerunt, ita ut adeptis radicibus, sanguinei coloris in mari ut arbusculæ nascerentur, quæ nomen haberent curalium.

Fab. XX.

Medusa ^a Gorgo cum propter pulchritudinem à pluribus peteretur, ^b conjugium Neptuni effugere non potuit. Quæ quod in templo Minervæ cum eo concubuit, propter religionem loci, quam obtiverat, crines ejus in serpentes ab eadem dea sunt mutati, ut quæ petita initio à plurimis procis esset, objecta deformitate obvios infugam verteret. Quos serpentes in ægide portat Pallas, ut hostes terreat.

Fabula Lib. V.

- I. Phineus & socii ejus in saxum.
- II. Proetus in lapidem.
- III. Polydectes in lapidem.
- IV. Musæ in aves.
- V. Pierides in picas.
- VI. Cyane in fontem.

VII. Stel-

cyll. Addit Ræn. Nereidum Hyg. Astron. 11. 10. Ut gloriata sit se formæ Nereidas præstare.

^c Voti compos] Hæc à Rænerio est lectio. Micyll. & Venet. Votique compos. MS. voti itaque. Vide quæ dicta sunt ad fab. 7. Lib. 1.

^d Et hæ subter induruerunt] Sic rectè Micyllus. Perperam MS. & Venet. Et hæ superinduruerunt. Mallem præterea, at hæ &c.

Ad FAB. XX.

a Gorge] Ita MS. & Venet. non Ger-

gon. Et rectè quidem. Tam enim Γοργώ Græcis, quam Γοργών dicitur.

^b Conjugium Neptuni] H. e. concubitum. Vide quæ annotavi ad Hyg. cap. 14. ubi & connubium eodem sensu usurpari observavi. Concubium vocat Juvenal. Schol. ad Sat. III. vers. 17. Et Ennius apud Nonium cap. IV. Qua tibi in concubio verecundè & modicè morem gerit. Conjunctionem Schol. Horat. ad Lib. 1. od. 23. Tempestita virgo.] jam matura & viripotens conjunctionique apta. Fulg. Lib. III. cap. 6. Et ei velut in conjunctione miscetur.

Ad

- VII. Stelles puer in lacertam.
 VIII. Ascalaphus in bubonem.
 IX. Sirenes in aves ex parte.
 X. Arethusa in fontem.
 XI. Lynceus rex in lynceum.

Fab. I.

Andromedam Cephei & Cassiopes filiam, in Æthiopia propositam belluæ marinæ, Perseus Jovis & Danaes filius Medusæ Gorgonis caput ferens, paciscitur conjugem, si eam periculo liberasset. Causa autem prostituendæ exstiterat ob Nereidum iram, quarum pulchritudini mater se prætulera. Perfecto igitur à Perseo pollicito, cum fides à Cepheo promissa esset præstita, & nuptiarum conjugaliū epulis regalibus principes interessent, a Phineus frater, cui Andromeda ante desponsata fuerat, contumeliam sibi existimans gravissimam b injunctam, quod advenæ consanguineus postpositus esset, vescentium animos pugna confudit. Et cum res miserabilis c dimicantium ageretur in regia, ac multi ex utraque parte armis, quæ casus obtulisset, cecidissent, novissimè Perseus, adversariorum multitudinem d pertimens, imperavit ut è conspectu sui discederent, caputque Gorgonis extulit: quo viso, Phineus cum auxiliantibus dirigit in saxum. Nomina autem eorum sunt Rhæetus, Atys, Lycabas, Phorbas, Amphimedon, e Erithus, Polydæmon, Abarris, Lycetus, Elycces, Phlegyas, Clytus, Idas, Clyme-

Ad LIB. V. FAB. I.

a *Phineus frater*] Sic MS. Addunt Micyll. & Venet. *Cephei*. Stultè & contra historiam Rænerius, *Andromeda frater*. Cephei frater fuit, quem *Agænoem* vocat Hyg. Myth. cap. 64. Sed vide quæ ibi annotavi.

b *Injunctam*] Hæc est MS. lectio, quam & Veneta, & Micylliana repræsentant. Non placuit ista Rænerio; nec sanè mihi placet. Tu vide, lector, utrum fieri, quod pro eo substituit Ræ-

nerius, an *inustam*, quod mihi veniè in mentem, tibi magis placeat.

c *Dimicantium*] *Vt dimicantium* legit Barth. Advers. Lib. x. cap. 8.

d *Pertimens*] Hoc dedit Micyllus. *Pratimens* MS. & Venet. *Timens* Rænerius.

e *Erithus*] Sic rectè Micyllus. Stultè *Actorides*, *Eritus* Rænerius, quasi diversorum essent vocabula. Atqui *Erithum* vocat *Actoriden* poëta à patre *Actore*. Vide vers. 79.

Ad

menus, Protenor, Hypseus, Lyncides, Emathion, Chromis, Broteas, Ammon, Ampycus, Iapetides, Petalus, Lycormas, Pelates, Corythus, Abas, Menaleus, Dorylas, Halcyoneus; Clytius, Clanis, Celadon, Astreus, Æthion, Thoactes, Agyrtes, Molpeus, Ethe-mon. In lapides autem versi sunt Thescelus, Ampyx, Nileus, Eryx, & Aftyages. Aconteus autem Persei miles; dum per imprudentiam dimicans prospicit Gorgonis speciem, proinde in lapidem cessit. Novissimè Phineus cum ducentis aliis fociis dirigit in saxum.

Fab. II.

^aPerseus Atlantis pronepos, votorum compos, cum conjugè Andromeda Argos patriam suam adiit, Præetumque, pulso Acrisio fratre, ipsius Persei avo, regnantem, ostenso Medusæ capite, in lapidem vertit, avoque licet im- merito (ipsum cum Danae matre arcæ impositum in mare projecerat) regnum restituit.

Fab. III.

Polydectes rex insulæ Seriphi, ad quam Perseus cum Danae matre inclusus arca pervenerat, cupiens ablegare ^aarbitrum, ut matre illius liberè potiretur, ad Gorgonis Medusæ refecandum caput eum misit; quod ille, Minerva volente, ad Polydecten pertulit, ^binfaciantique la-

Ad F A B. II.

^a *Perseus &c.*] Hoc argumentum nec MS. nec Veneta vel Micylliana agnoscunt. Nec miror. Est enim ad verbum descriptum ex Regianis commentariis, & pro Lactantiano à Rænerio nobis obtrusum. Sed illud miror à nemine animadversum id hæcenus. Barthii vero etiam misereri subit, ut qui verba Regii, tanquam si indubitatè Lactantiana essent, ex Hygino illustrare instituat Advers. Lib. x. cap. v.

Ad F A B. III.

^a *Arbitrum*] Non vidit elegantiam

locutionis Rænerius, cum pro arbitro nobis *Perseum* iret suppositum. Arbitrator est testis & inspector. Horat. Epod. 5. *O rebus meis Non infideles arbitra.* Schol. *Testes, conscia, aut presentes ut Sallust. arbitris procul amotis.* Locus Sallust. habetur Cat. cap. 20. Vulgatiore significatio est, quæ arbiter ponitur pro iudice. Unde *arbitrium* pro iudicio & sententiâ. Sext. Rufus Breviar. cap. 13. *Lyciam supremi regis Apionis arbitrio sumus assequuti.* Lego, *supremo*, Testamentum intelligit, quod supremum arbitrium.

^b *Infaciantique &c.*] Revocavi & heic genuinam lectionem ex MS. & Venetâ, reiectis commentis Rænerii.

Ad

borem operis ostendit: ac prius ille eo dirigit, quam se ulcisceretur.

Fab. IV.

Musæ cum Parnassum montem petissent adversis tempestatibus, invitatur à Pyreneo, qui Daulida Phocidis urbem incolebat, tecta subierunt: qui pulchritudine captus virginum, cum regiam claudi imperasset ad vim inferendam, ne cupiditatem ejus experirentur, in volucres conversæ sunt: quas ille dum per ardua montium persequitur, prolapsus altitudine scopulorum præcipitatus est, ita ut toto corpore elideretur, vitamque finiret.

Fab. V.

Pieri, qui Macedoniam possedit, & Euippes novem filiarum insolentius dum gloriantur, Musas in certamina provocarunt cantusque: quarum una carmen exorsa est, quod gigantes adversus deos contenderint. Ex quibus Typhœus terrigena deformitate terruisset deos compulsos in Ægyptum: ubi Jupiter ob metum in arietem versus est, Apollo in corvum, Liber in caprum, Diana in felem, Juno in vaccam, Venus in piscem. Invicem autem Musæ, cum Cereris laudem cecinissent, & qualiter Typhœus

Ætnæ

Ad F A B. IV.

^a Quas ille dum &c.] Hæc est lectio MS. quam & Veneta & Micyllus adstruunt, ne quid te moveat audacia Rænerii.

Ad F A B. V.

^a In caprum.] Sic Venet. (& MS. non capram, ut dederat Rænerius. Antoninus Liberalis in hac fabula cap. 28. Τειχοῦ ὃ εἰσέρεται Διόρυτος: pro quo Ovidius v. Met. vers. 329. Proles Scemeleia capro. Certè τειχοῦ Græcorum à Latinis caper modo. modo hircus vertitur. Notum est factorem aliarum τειχοῦ dici à Græcis. At illum ut hircum Horat. epod. 12. alique appellant, ita capram Catull. carm. 70.

& Ovid. 111. Art. immo capram etiam Horat. Lib. 1. epist. 5. vers. 29. Sed nimis arcta premunt olida convivia capra. Τειχοῦ erat, qui vitem rodendo putationem hominibus monstravit, ac hircus dicitur à Martial. Lib. 111. 24. & ab Hygin. Astron. 11. 4. Verum Mythol. cap. 274. Caper, ut & apud Ovid. Lib. xv. Metam. fab. 2. Lactant. ad v. Theb. Stat. vers. 159. Certè caper est hircus Virgil. Eclog. vii. cum virum eum gregis facit, & Ovidio, cum aie x. Metam. 327. Quasque creavit inis pecudes caper. Hæc expendant, qui causam nullam vident, cur τειχοῦ transulerit capram Xylander. apud Antoninum: certè hinc discent non solum τειχοῦ dici caprum. Quid autem propriè τειχοῦ sit, expressit his verbis in libro de cibor. Facult. pag. 17. Σάντων

Se-

Ætnæ monti Siciliæ subjectus esset; Pirides victæ, ^b in picas sunt transfiguratæ.

Fab. VI.

Venus indignata, quod & Diana & Proserpina Ceres filia numen suum conjugiaque aspernarentur, Ditem, qui territus viribus Typhonis, moventis Ætnam, cui subjectus à diis erat, cum ab inferis emerisset, impulit in amorem, ut Proserpinam, ^a circa Percum lacum Henna flores legentem cum Minerva atque Dianâ, raperet. Qua capta, cum properanter curru fugeret, à Cyane Nympha, quem dilexerat Anapis amnis, intercedente retardatus est. At ille incensus ira propter moram intercedentis, relicto sceptro inter stagna, discussit undam, præcepitque mari merfus, ^b Cyanen curru obsistentem in liquorem sui nominis vertit, cujus lacus contiguus Arethusæ videtur.

Fab. VII.

Ceres cum orbem terrarum peragrasset, requirens filiam Proserpinam, æstu torrida ad casam cuiusdam anus ^a nomine Mismes devenit; petitque ab ea, ut sibi aquam ^b ad

Sethi. Οἱ γὰρ τὰς τῶν μῦθων ἀποκατανοήσας, ἰδὲ κυρίας ἑρμῶσι αὐτὴν κληθεῖν, ἀπὸ αἰγῶν. Putavit forte Vir Cl. ignorasse Xylandrum versiculum illum Marcial. Lib. III. ep. 24. Dum jugulas hircum, factus es ipse caper.

^b In picas sunt transfigurata] Apud Antoninum dicuntur factæ καλυμπαί, ἰνυγῆ, κυχχεῖς, κίστες, χλωρεῖς, ἀκαλαυθῖς, νήστες, πῖπῶ, δερκονίς. De Iynge dignissimus lectus est locus apud Tzetzen in Lycophr. pag. 59. ed. Steph. apud quem & pag. 83. legas, Πῖπῶ ἔρπειν ἐστὶ θαλάσσιον ἀπαρπύς, & ὁ δὲ δέ, At talis non est ardea stellaris. Verum ergo, quod ad cap. 14. ejusdem libelli dixi, pīponem aliam esse ab atterā. Confer Breulium in Isidor. p. 842. Cap. 7. omnino legendum, ἰδὲ ὁ αἰθρῶν τῶν ἰππῶν. Vide locum Plinii à me laudatum, & Aristotel. Histor. A-

nimal. Lib. IX. cap. 1. Αἰθρῶν ὁ ἰππῶν πολέμου. ἰθαλύνει γὰρ τὸ ἰππῶν ἐκ τῆς νομῆς. πῖπῶν γὰρ ὁππῆματι ὁ αἰθρῶν.

Ad F A B. VI.

^a Circa Percum lacum Henna] Vide not. Heins. ad vers. Nason. 385. Lib. v.

^b Cyanen curru obsistentem] Ita reposui, cum MS. exhiberet, Cyanenque curru obsistentem. Nisi mavis cum Venetâ Cyanen, quæ curru obsisterat. Miccyll. Cyanenque, quæ curru obsisterat.

Ad F A B. VII.

^a Nomine Mismes] Misme Rænerius, qui & istud glossema heic infercir, ant, ut alii volunt, Meganira. Sed Metanira scribendum esset. Vide Heins. ad IV. Fast.

bad colluendum jejunium porrigeret. Quæ cum c^opotentâ tam ei potionem dedisset, & illa d^aavidius biberet, puer quidam ejusdem casæ Stelles eam procacius est prosequutus, prædicans aviditatem ejus in bibendo: cujus dea audacia pueri offensa, in malis partem potionis in eum effudit, fecitque ut in stellionem converteretur, qui potior- nem sparsam potentâ tergo ostenderet.

Fab. VIII.

Cum Arethusa Nympha Siciliæ fontis, qui humo pres- sus ab Elide fluit, indicavisset Cereri à Dite raptam Pro- serpinam, & illa ab Jove impetrasset, si fratris nuptiis con- tenta non esset, eâ lege ab inferis a^o reduceret eam, si ni- hil ibi gustasset. Quam ob causam cum judicium fieret, b^o Ascalaphus Orphnes & Acherontis filius c^o ad indicium primus descendit, docuitque eam mali punici granum gu- stasse:

Fest. vers. 537. *Baubo* est Clementi Pa- ranesi. pag. 13.

b^o *Ad colluendum jejunium*] Ita & Veneta cura MS. Forte, *ad solvendum jejunium*. Ovid. v. Met. vers. 534. *Quo- niam jejunia virgo Solverat*. Rænerius dedit nobis *ad os colluendum*. Hoc habet ex Regianis commentariis. Inveni- tur & infr. Lib. XIII. fab. 9. *Jejunium polluit*. Sed etiam ibi *solvit* rescripse- rim.

c^o *Potentatam potionem*] Cyceona. Ar- nob. Lib. v. *Perducit totum cyceonis la- ta liquorem*. Αλφίτων κυκώνα appel- lat Euripidis Scholiastes ad Orest. pag. 209. ed. Steph. ut & Nicandri ad Ale- xipharm. p. 73. ed. Soter. Hom. Inter- pres ad Iliad. A. 613. Εἴη δὲ δίσκος ἱαμαὶ ὁ κυκῶν, ἐκ διατόφης εἰδὼν σκῆλα ζῶον. Eadem verba legas apud Etymol. magni auctorem in κυ- κῶν. Adde Hesych. in κυκῶν.

d^o *Avidius biberet*] Nam ἐξίμεν ἐν δίσκῳ τὸ πῶλον ἀδρῶν, ut est apud Antoninum. Quod esset totum Cyceonis liquorem. Mallet tamen ἀδρῶν, hoc est, & διαρῶσαι εἰς μικρὰ ἢ ἐκ- παυμῶτων, ut ait Theocriti Scholiastes ad Eid. Z. vers. 69. Schol. Homer. ad Iliad. X. vers. 29. Οἱ δὲ ἀδρῶν ἱμφο-

ρῶσι μῶσι &c. Sed ἀδρῶν adverbiali- ter accipi potest. Gregor. Nazianz. σὶ χ. Χάλας ἀδρῶσι, & μ' ἱλασθῆναι ἀ- δρῶν. Sed in excerpt. Vet. cod. quæ penes me sunt, ἀδρῶν. Est autem ἀ- δρῶν πῶν, idem quod ἀμῶσι πῶν. Vide Fabrum ad Anacreontem p. 154. Etymol. magni auctorem in ΑΜΤ- ΣΤΙ' Αμῶσι, ἀμῶσι πῶν. c^o δὲ ἀδρῶν.

Ad FAB. VIII.

a^o *Reduceret eam*] MS. cum Venetâ & Micyll. *Duceret eam, si nihil gustasset.*

b^o *Ascalaphus Orphnes & Acheron- tis &c.*] Ita reposui ex conjecturâ Nob. Heinsii, quam margini ille libri sui il- leverat. Habent alioqui MS. Venet. & Micyll. *Ascalaphus hospes Acheron- tis &c.* Sed τὸ *hospes* cum vitiosum es- se facile vidisset Rænerius, satis puta- vit, si desero eo scriberet, *Ascalaphus Acherontis filius*. Sed conjecturam il- lustris viri cum Naso firmat vers. 539. tum & Apollodorus Lib. 1. pag. 13. aliique.

c^o *Ad indicium*] Sic rectè MS. Perpe- ram *judicium* edd.

d^o *Ab-*

stasse: quomobrem in avem bubonem^d abominandi omnis conversus est. Jupiter autem ex æquo fratri Cererique tribuit, ut partem anni Proserpina apud virum, partem apud matrem ageret.

Fab. IX.

Sirenes Acheloi & Melpomenes Musæ filiæ, cum Proserpinam raptam requirerent, neque eam ullo modo possent invenire, à diis novissimè^a impetraverunt, ut versæ in volucres non tantum in terrâ, sed etiâ in mari requisitam consequi possent. Novissimè devenerunt^b ad petram Martis, quæ imminabat proximæ pelago. Harum ita fuit fatum, quândiu earum vox audita non esset mortalibus, manerent incolumes. Forte Ulysses monitu Circes^c obturatis auribus prætervectus est. tum se præcipitaverunt.

Fab. X.

Jupiter ut Cererem placaret, ita divisit annum, ut Proserpina partim ad virum, partim ad matrem moraretur. Ergo Ceres ab Arethusa exigit, ut sibi originem suam exponat. Arethusa Achaidum Nympharum formosissima cum ab Alpheo amne^a diligeretur, cuperetque persequentis impetum effugere, invocavit Dianam, cujus comes & studii æmula fuerat, laboranti ut ferret auxilium.

^b Obje-

^d Abominandi omnis] Vide Isidor. Lib. xii. cap. 7. Serv. ad Æn. iv. 462. Senec. Herc. Fur. vers. 687. Ovid. Lib. v. Met. vers. 550. Plin. Lib. x. cap. 12. *Bubo funebris & maximè abominatur, publicis præcipuè auspiciis, deserta incolit, nec tantum desolata, sed dira etiâ & inaccessa, noctis monstrum, nec cantu aliquo vocalis, sed gemitu.*

maris, ut editi hæcenus. Barth. Advers. Lib. x. cap. 8. emendatum it, novissimè Siculi devenerunt ad petram maris. Ad ipsum.

^c Obturatis auribus] Ita & Hyg. Myth. cap. 125. & 141. Sed nec MS, nec editi ante Rænerium verba ista agnoscunt.

Ad F A B. IX.

^a Impetraverunt] Veneta *impetravissent*. Sed ita scribendum esset cum Miccyll. & à diis novissimè impetravissent &c.

^b Ad petram Martis] Sic MS. non Tbm. II.

Ad F A B. X.

^a Diligeretur] *Persequeretur* Miccyll. & Veneta. Sed alterum est in MS. Rænerii nulla hæc ratio habenda, ut quæ ex ingenio suo longè aliam huic fabulæ faciem dederit.

P

Obje-

^b Objecta itaque ea nube, ne ^c in cupientis conspectum posset venire, tellure rupta, ^d in insulam Ætnæ misit per obscurum iter, & ^e in fontem cognominis sui Ortygium versam ad superos evocavit. ^f cuius liquori Alpheus amnis infunditur.

Fab. XI.

Triptolemus à Cerere fruges dividendas accepit per terras, currumque draconibus junctum cum fecisset, novissimè delatus est in Scythiam, & à Lynco rege exceptus hospitio. Cui cum exposuisset qualiter à deâ esset honoratus, invidia honoris ^a instinctus, dormientem ut interficeret aggressus est. Dea nuncii sui memor, ut, quem divini honoris dignum habuerat, conservaret, antequam occideretur, hospitem ^b in lyncem feram convertit.

Fabula Lib. VI.

- I. Minerva in anum.
- II. Arachne in araneam.
- III. Niobe in lapidem.
- IV. Agrestes Lyciæ in ranas.
- V. Marfyas in flumen.
- VI. Pelopis humerus in eburneum.
- VII. Procne & Philomela in aves.
- VIII. Tereus in volucrem epopem.
- IX. Zetes & Calais ex parte in aves.

Fab. I.

^b Objecta itaque ea nube] Veneta, objecta itaque ea numini. Micyll. objecta itaque ea numini. MS. objecta itaque ea numini.

^c In conspectum] Ita & Micyllus. Sed Venet. & MS. in conspectu. Id quod facile auctoritate meliorum tueri se potest. Phædrus Lib. v. cap. 2. Quidnam cinadus ille in conspectu meo Audet venire? Ad quem locum Rittershusium vide & alios.

^d In insulam Ætna misit] Ita MS. Veneta, in insulam Ætnam admisit. Sed Micyllus, in insulam Ortygium. Scripserim, in insulam Ortygia. Naso: Adveher Ortygium: qua me cognomine diva Grata mea superas eduxit prima sub antras.

^e In fontem cognominis sui Ortygium] Sic MS. & Veneta. Sed perperam proculdubio. Lege cum Micyll. in fontem cognominem sibi Arethusam.

^f Cuius liquori Alpheus &c.] Marcellinus Lib. xv. Alpheus oriens in Arcadia, cupidine fontis Arethusa captus, scindens Ionium mare, ut fabula ferunt, adusque amata confinia progreditur.

Ad F A B. XI.

^a Instinctus] Instinctus ille Micyllus. haud paullo concinnius.

^b In lyncem feram] Θώς Græcis ea fera est. Schol. Hom. ad Iliad. N. 103.

Fab. I.

Arachne Lydia, Idmonis filia, cujus mater genita Hypæpæ studio lanificii famam quæsierat; cum materna industria cunctas præcessisset in opere faciendo, ^a festis diebus insolentius gloriabunda; quam mortalem decuit; ^b elocuta est. Nam Minervam, à qua docta fuerat, in certamen provocavit. Quæ in anum versa, in hoc ad eam venerat, ut ejus audaciæ impetum ^c odio futurum compesceret. Quam cum ^d in certaminis proposito vidisset permanentem, reversa in suam speciem, opere proposito, in certamen descendit; & singula, quæ sequuntur, inseruerunt telæ: prior Minerva, dehinc Arachne.

Quæ in Minerva telâ picta.

Minerva incipit. Itaque telæ suæ intexit ^e contentionem Athenarum inter se Neptunumque habitam; qui lacu falso in arce edito suam possessionem vindicabat: ipsâ oliva arbore à se inventa. Item Rhodopen Threiciam & Æmum, qui pari infania ^f amore conjugii Jovis ac Junonis abusi erant nominibus, in montes transfiguratos. ^g Item Pygantem casu ab Junone in gruem versam. Item Anti-

Ὁ δὲ δὴ ζῶν ἀλυσμαὶ ἐ δυνάμειον.
ἐνταὶ δὲ πρὸς ἀπὸ τοῦ τῆ ὕμνῳ.

Ad LIB. VI. FAB. I.

^a *Festis diebus*] Sic & Veneta & MS. Perperam Micyll. *istis diebus*. Rænerius utramque vocem omisit.

^b *Elocuta est*] Horat. Lib. III. od. 3. *Gratum elocuta consilantibus Junonis divis*. Minucius Felix Octavio: *Non eloquimur magna, sed vivimus*. Ad eundem modum *edicere* pro *dicere* frequenter usurparunt deterioris ætatis scriptores. Vide annotata à nobis ad ista Fulgentii, *vide idolum tractum sit, editamus*: quibus addas licet & illa. Episcop. Galat. Epistol. ad Leonem: *Episcopi, qui sua dignitate depositi videbantur, sic edocuerunt*. Junilius in præfat. ad Primat. *Quantum nostra pusillanimitas edessere potuit*. Sex. Rustus præfat. *Res gestas signabo, non elo-*

quar. Schol. Horat. Lib. III. od. 19. *Quod Romanis Græcas historias, nec ad propositum pertinentes, potius eloquatur &c.*

^c *Odio futurum*] Hæc est lectio Micyllianæ editionis. Vener. & MS. *otio futurum*. Legerim, *exitio futurum*. Rænerius duas istas voces omittit. Sed omittere ille frequenter solet, vel pro lubitu resingere, quicquid non capit, vel ad stomachum ejus non facit.

^d *In certaminis proposito*] Veneta & Micylliana, *in certamine*, inductâ voce posteriori. MS. *in certamine propositum*.

^e *Contentionem Athenarum*] Micyllus, *contentionem de urbe Athenarum*.

^f *Amore conjugii*] *Et amore Veneta* & Rænerius. Sed nec Veneta, nec MSS. 2. copulam istam agnoscunt.

^g *Item Pygantem casu &c.*] Sic MSS. 2. Veneta: *Pygantes casu ab Junone in gruem versa est*. Micyll. *Pygæa quoque*

gonen Laomedontis filiam, ^h quæ cum Jove coisset, ⁱ ob admissum Juno eam transfiguravit in ciconiam. Item Cinyræ regis Assyriorum præterea filias ob insolentiam ab eadem dea in graduum templi sui lapidem mutatas; per quæ exempla ^k frangi posset de Minervæ numine; ^l finemque operis sui explicuit. Is modus est, & facit arbore finem suam.

Quæ in Arachnes telâ picta.

Arachne autem, ut videretur per opera respondisse ^m contentioni, telæ suæ intexuit Jovem in taurum versum ob Europæ amorem. Eundem fecit in aquilam conversum, ut comprimeret Asterien. Eundem in olorem, ut Ledam Thestii filiam comprimeret. Eundem in Satyrum, ut ⁿ Nyctæida Nyctei filiam comprimeret. Eundem in Amphitryon-

casam addit, quæ ab Jovine in grænem versa est. Rænerius cum MSS. facit, nisi quod *in casu* omittit. Scilicet minus id ei quadrare heic esse visum. Forte pari casu scripserat auctor. Etiam pro *Pygæntem* rescripserim *Pygæam* vel *Pygæam matrem*. Certè non *Pygas* *Pygmæa* illa mater, sed *Oenoe* fuit dicta, auctore Anton. Liberal. cap. 16. vel *Gerana*, ut vult *Ælianus* in de Animal. Lib. xv. cap. 29. Legas eandem fabulam apud *Athenæum* Lib. ix. cap. 11.

^h *Quæ cum Jove coisset &c.* Hæc lectio est e codice Florentino, sed *αἰακάδην* facit orationem, nisi scribas, *quæ quam cum Jove*. Neapolitanus codex habuit, *quia cum &c.* Forte, *quam quia cum Jove &c.* Sed *in enim* proximè sequens induxerim cum *Micyllo*.

ⁱ *Ob admissum*] Latinitimè dictum est. Sext. Rufus Brev. cap. 19. *Ad satisfactionem tam audacis admissi*. Ovid. 11. *μαλ' αὖτε ληλάς* vers. 381. *Conjugio admissum violataque jura mariti*. Heroid. Epist. xi. 381. *Admissi memores sed tamen esse mei*. Et vers. 110. *Ah miser admissio placetur ille meo*. Epist. xvi. 45. *Matris in admissio falsâ sub imagine lusa*. Metam. xi. vers. 380. *Sed memor admissi Nereida colligit orbem &c.* Rescript. Dioclet. in Collat. Leg. Mos. *Quod ex admissi discrimina sustinet*. Rescript. Divi Pii: *Sciet me admissum se-*

verius exsecuturum. Paullus Recept. Sent. Lib. 1. Tit. 5. *Pro qualitate admissi placentur*. Rænerio tamen probare se ista Latinitas non potuit, qui inde fecit *admissum scelus*. Oblitus ergo erat etiam Lib. viii. fab. 6. legi, *Ob admissum precipitavit in pelagus*. Et Lib. xi. fab. 9. *Ne ultra persequeretur admissum*. Intellegi crimen debet, quod addit Ovid. Am. 11. 7. *Me non admissi criminis esse reum*. Vel *facinus*. *Salvian. de Provid.* Lib. 1. *Post facinus admissum Dei sermonè convenit*.

^k *Frangi posset de Minerva numine*] Ita & Veneta ac Rænerius. Nec aliter MSS. 2. *Micyllus dedit, frangi posset, deque Minerva numine certior fieri*. Quæ sapiunt interpolationem.

^l *Finemque operis sui &c.*] Hæc est lectio MSS. 2. & Venetæ. nec placet tamen admodum. Concinnius Micylliana, *finemque operi suo arborem suam olivam imposuit*. Forte scripserat, *finemque operis sui explicuit arbore suâ*. Reliqua certè à glossatore aliquo videntur addita esse ex illo Nasoniano versu: *Is modus est: operisque suâ facit arbore finem*.

^m *Contentioni*] Ita reposui ex Micylliana. MS. & Veneta præferunt *contentionem*. Rænerius pro istâ voce dedit nobis *sequentia*.

ⁿ *Nyctæida Nyctei filiam*] Ita quidem cum MS. etiam Veneta & Micylliana. Sed

tryona, ut Alcmenam Electryonis filiam comprimeret. Eundem in aurum, ut Danaen Acrisii filiam comprimeret: in ignem, ut Asopidam. Duo sensus isti ^o in uno versu continentur. Eundem in pastorem, ut Mnemosynen comprimeret: in serpentem, ut Deoidam. ^u Et hi duo sensus in unum versum veniunt. Neptuni etiam cupiditatem P inserit, ita ut doceret eum in juvenem esse mutatum, ut Æoli filiam stupraret: in amnem Enipeum, ut Æoli uxorem; in arietem, ut Bisaltidam comprimeret. Hi tres sensus in tribus versibus aliter cadere non possunt. Eundem in equum, ut Cererem; ^r in volucrem, ut Gorgonam Medusam, ex qua equus Pegasus ^s proditur fuisse; in Delphinum, ut Melantho. Hi sensus continentur in tribus versibus. Apollinis præterea ^t in eadem contentione amoris furta ^u intexuit, indicans eum in accipitrem, interdum in leonem fuisse conversum; alias in pastorem, ut Issen Macarei filiam comprimeret. Liberum patrem quoque in uvam versum, ut Erigonen comprimeret. Saturnum præterea in equum versum, ut Phillyram Oceani filiam, ex quâ Chironem Centaurum dicitur procreasse.

Fab. II.

Postquam Arachne, ordinata telâ, contumeliosè à dea

Sed perperam. Antiope fuit dicta Nyctei filia: quam *Nyctei*da appellat Naso, ut ab Antiope Asopi filia distinguat. Vide notas nostras ad Hyg. Mythol. cap. 7. Propert. Lib. 1. Eleg. 14. *Tu licet Antiope formam Nyctei*des &c.

^o In uno versu continentur] In unum versum MS. & Veneta. Verum quæ de sensibus inculcantur identidem, qui quot versibus contineantur, ea existimo omnia à glossatore aliquo orta. Certè in Micyllianâ non comparent. Confer quæ dicemus ad fab. 26. Lib. VII.

^r Inserit] Ita Veneta & Micylliana. MS. insert.

^s Æoli uxorem] Ita Micyllus. Sed MS. & Venet. *Æoliam*. Rænerius, *Iphimediâ*, ex quâ nati *Aloide*. Non amo tam liberales correctores. Suffe-

cisset *Iphimediâ*. Vide Hygin. Myth. cap. 28.

^r In volucrem] In equum volucrem Rænerius. Perperam. Vid. Heins. notas ad Metam. Ovid. pag. 132. Adde ejus observatis Tzetzæ locum in Lycophr. p. 30. ubi inter alias causas, cur Erinys dicatur Ceres, hanc assert, *ἐν Ἑρινύϊ δούλοισιν αἰχμητῶν ἡστέον*, & *ἡρῶν ἃ Ἀργεῖον ἰπποῖς*.

^s Proditur fuisse] Proditur natus Rænerius. Sed alterum cum MS. Venet. ac Micyll. adstruunt.

^t In eadem contentione] Etiam heic cum MS. faciunt Veneta & Micylliana. Sed Rænerius, in eadem tela.

^u Intexuit] Intexuit reddita codex Neapolitanus & Veneta. Etiam mox cum Venetâ indicat pro indicans cod. Florentinus.

dea percussa esset, suspendio se affecit. Sed in ultimo casu, propter studium, quod à deâ acceperat, in araneam versa est, ut opere inutili nullum ^b sui effectum capere posset. Plura vero opera Arachnes poëta retulit fuisse, quam Minervæ; ut hanc scientia artis, quæ ^c potior est, illam labore contendisse demonstraret.

Fab. III.

^a Niobe Tantalī Sipylō Lydiæ orta, ^b ob insolentiam Apollinis ac Dianæ numen experta est. Nam ex Amphione septem filiis totidemque virginibus editis dum comitata gauderet, & quodam tempore Manto Tiresiæ filia ^c responso monuisset Thebanos, ut Latonæ ^d & liberis ejus per preces thura redderent, sola exstitit, quæ sacrificio interesse noluerit, prædicans potiozem se numine deæ ac liberis ejus esse. ^e Itaque oratione instincta Latona, quæta cum filiis, quod suarum injuriarum ultores non

exi-

Ad F A B. II.

^a Percussa esset] Codex. Neap. *compulsa esset, & postque*, pro *postquam*. Videtur velle, *postque Arachne, ordinatâ telâ, contumeliose à deâ cum pulsa esset*. Veneta, *cum contumeliose à deâ pulsa esset*.

^b Sui effectum] Hoc est, *utilitatem*. Marcellin. Lib. XIV. *Absque ullo egressus effectû, deinde tabescebat immobilis*.

^c Potior est] *Potentior est* Flor. codex. *Potentiozem* Neapolitanus.

Ad F A B. III.

^a Niobe Tantalī] Non dubitavi hoc reponere ex MS. & Venetâ. Elegans Græcismus est, quem scædis glossematis deformarat Rænerius. Etiam infr. Lib. VII. fab. 27. *Cephalus Deionis* & Lib. X. 5. *Hyacinthus Amyclæ* restitui-mus huic scriptori. Servius ad Æn. X. vers. 167. *Classus Tyrrheni, sive Telemachus Ulyxis*. Confer quæ scripsi ad Hyg. Mythol. cap. 14. & 81. Non dissimilis & ille Hellenismus Anacreontis od. 20. *Ἡ ταντάλη πῶς ἔσται*. & Antonini Liberal. cap. 22. *Ἡ δαναή*

Ἐμπύρις. Quædam ex Sperchii filiabus. Ita enim explicari omnino locus ille debet.

^b Ob insolentiam Apollinis &c.] Cod. Neap. *Ob insolentiam par Apollinis* &c. *Ἰώως*, *Ob insolentiam parem*. Supr. fab. 1. *Qui pari insanit* &c.

^c Responso monuisset] Propriè de vaticibus dicitur respondere. Vide supr. fab. 5. Lib. III. Julius Obsequens cap. 87. *Vates protenderunt Græciæ fore exitium*. Legerim, *responderunt*. In eodem capite corrupta & ista, *Roma in agro Cortasi lacte pluit*. Rescribo, in *Græcostasi*. Græcostasis locus Romæ fuit, cujus idem scriptor facit cap. 83. & 31. mentionem. Quomobrem mendam tam obviam miror non vidisse Cl. Schefferum. Depravata & illa: *Terracina sereno navis velum fulmine exanimatum, in aquas dejectum*. Lege, *navalem fulmen exanimavit in aquas dejectum*. Sic habes cap. 89. *Navales plerosque exanimavit*.

^d Et liberis] *Filiis* MS. Denominatio facta ergo à potiori.

^e Itaque oratione] Vel quâ oratione scribendum, vel legendum cum Micyllo, itaque oratione hac.

lisme-

existerent. Confestim itaque Apollo & Diana, testi-
nibus, ut præceperat genitrix, Thebas venerunt, ac
Niobes filios, cum in campo equis exercerentur, sagit-
tis necaverunt. Quorum nomina hæc sunt, ^fIsmenus, Si-
pylus, Phædimus, Tantalus, & Alphenor, Damafich-
ton, Ilioneus. Pater Amphion post necem filiorum ser-
ro se interfecit. Nec minor violentia desiit esse Niobes:
quod Diana indignè tulit. Nam virgines pari calamitate
affecit. Vita novissimè Niobe flens ^hdecessit, turbineque
ventorum in patriam Sipylum delata est, cessitque in sili-
cem voluntate Apollinis & Dianæ.

Fab. IV.

Latona Coei filia, cum Junonis ira ob adulterium ex Jo-
ve conceptos Apollinem & Dianam parere non posset, &
nulla eam errantem regio reciperet, novissimè venit ^ain
Lyciam, & cum ex ardore æltus ac longitudine viæ si-
tim sedare vellet, ab iis, qui ulvam & juncum secundum
lacum legerent, prohibita est propius accedere. Quam-
obrem ira incensa, digrediens petiit à deis, ut nunquam
accolæ ^bstagno carerent. Auditis itaque precibus ejus,
Ju-

[*Ismenus*] *Ismenos* MSS. 2. & mox
Tantalos alter.

[*Alphenor*] *Archenor* Flor. codex. &
Veneta. Vide annotata à nobis ad Hy-
gin. Myth. cap. xi.

[*Decessit*] *Dirigit* MS. cum Venetâ
ac Micyllianâ. Sed quid *τὴν νῆα*, quod
post *affecit* exhibet cum MS. Venet. tum
faciendum? Omittit illud Micyllus. For-
te, *Ὡς αὖτε novissimè Niobe flens dirigit*.

Ad F A B. IV.

^a *In Lyciam venit*] Antoninus Li-
beralis, qui paullo aliter hanc fabulam
narrat cap. 35. *Ἀντὶ τοῦτο ἵππων Ἀ-
πὸλλωνα & Ἀρτέμιον ἐν Ἀστερία τῇ
νῆσῳ, ἀπὸ τοῦ εἰς Λυκίαν &c.* Lyciam
tum appellatam vult eam regionem à
lupis, qui deæ se viæ duces præbui-
sent. *Λύκος ὅς, inquit, συναρπάσσει
& σὺν αὐτῷ ὑποτάσσῃ τὸ ὄδι.* Iterum
monendum mihi τὸ *σάινειν* latius pa-
tere, quam quidam rentur. Leonibus

etiam illud tribuit Tzetzes ad Lycophr.
pag. 131. ed. Steph. *Ἐἶδον ἱερὰν
αὐλὴν & κίρκας λύκους & λέοντας ἡμί-
ρους, σάινοντας αὐτῷ & ἑσπῆς.* Hiero-
nymus in vitâ Paulli Eremitæ: *Et illi*
(leones) *directo cursu ad cadaver beati*
senis subsisterunt, adulantibusque cau-
dis circa ejus pedes accubere. Nimirum
σαίνειν proprie est cauda adulari: quæ-
cunque ergo animalia facere hoc con-
suevere, *σαίνειν* dicuntur. Apollon. r.
Argon. vers. 1144. *Θῆρες δ' ἐλευσθε
καὶ ξυλόμεσθε λιπόντες, Οὐρῶν σάι-
νοσις ἱππικυθον.* Cæterum quod Lyciam
Τρυμλίδα dictam ibidem affirmat Li-
beralis, id contactum vitio est. Legend-
um omnino *Τρυμλίδα*. Incolas *Τρυ-
μλεῖς & Τρυμλάς* appellatos dicit
Stephanus. Perperam ergo *Τρυμλες*
vocatō ait Eustathius ad Dionys. pag.
113. ed. Steph. Corrige ex Stephano.

[*b* *Stagno carerent*] Vide Barth. Adv.
Lib. x. cap. 8.

Fab. V.

Satyrus nomine Marfyas, dum cum Apolline tibiis contendit (quas Minerva invenisse proditur) ^a pro audacia, quod deo cedendum non putaret, suspensus ^b ac cute nudatus est. Quem Nymphæ ac Satyri, cæterique ruris incolæ fletu persecuti sunt, quod ejus cantu carituri essent, ita ut ex lacrymis eorum flumen increverit, quod ejus nomine ^c in Phrygia Marfyas à ^d prioribus nostris nuncupari videtur.

Fab. VI.

Tantalus epulis Jovis cum interesset, & cum vellet experiri an futura prospiceret, invitato ad epulas, Pelopem ^a nothum ex filis interemit, visceraque ejus reliquis dapibus immiscuit. Quo pro merito punito, misericordia deorum, qui convivii participes fuerant, partes viscerum Pelopis composuerunt, & humerus, qui defuerat, ^b de ebore effectus est.

Fab. VII.

Ad F A B. V.

^a Pro audaciâ] Sic MS. Editi, quos videre mihi contigit, per audaciam. Sed pro audaciâ idem est, quod propter audaciam. Epiphanius Histor. Tripart. Lib. ix. pag. 522. ed. Rhen. Alios, qui pro pane veniebant, alios, qui illuc pro libidinis turpitudine veniebant. Schö. Horat. ad Lib. iv. od. 12. Pro stupro sororis ad vindictam. Vet. Interpr. 1. Reg. cap. xv. 23. Pro eo ergo, quod abjecisti sermonem domini &c. Eccl. xii. 14. Pro omni errato adducet Deus in judicium. Licinius Rufinus Collat. Leg. Tit. vi. Pro ignorantia juris videntur admissa. Salvian. de Provid. Lib. i. Nec pro præsentibus supplicamus. Sex. Rufus Brev. cap. 4. In Africam pro defensione Siculorum Romana transmissa &c. Cap. 24. Pro quâ admiratione Perse superiores esse Romanos confessi sunt. Immo nec classici scriptores loqui ita dubitarunt. Con-

sule illos, qui Particulis linguæ Latinæ scripserunt.

^b Ac cute nudatus est] MS. Venet. ac Micylli. A cute nudatus est tergore] Legge, à Scythe, vel, ac à Scythe nudatus est tergore. Vide quæ annotata sunt nobis ad Hyg. Myth. cap. 165.

^c In Phrygia Marfyas] Vibius Sequester: Marfias Phrygia urbis Celene. Leg. Celenarum, & confer quæ scripsi ad Hyg. Myth. cap. 165.

^d Prioribus nostris] H. e. majoribus, Consule Barth. Advers. Lib. x. cap. 8.

Ad F A B. VI.

^a Nothum] Ita rescripti ex Venetâ & Micyllianâ, cum notum præferret MS. Consule Hyg. Mythol. cap. 83. & quæ ibi annotamus. Rænerius flagitiose hæc pervertit.

^b De ebore effectus est] Suffectus est Barth. Advers. Lib. x. cap. 8.

Ad

Fab. VII.

Tereus Martis filius, cum auxilia multis regibus ferret, Pandioni quoque Athenis regnanti, cum à proximis civitatibus oppugnaretur, non defuit. Quamobrem filiam suam Procnen illi ^a in matrimonium dedit. Quæ deportata in mariti regnum, cum ex intercapedine sororem Philomelam desideraret, petiit à Tereo, ut proficisceretur Athenas, sororem sibi ad solenne sacrificium ut adduceret. Qui ut Athenas pervenit, soceri usus hospitio in Philomelæ incidit amorem. quam secum digressus mandato conjugis duxit in Thraciam, ^b & stabulis clausit, ut sine cujusquam suspicione ad eam sæpius commearet. Ac ne eloqui commissa posset, ^c linguam truncavit, & conjugis e mentitus est: dixit enim sororem ejus interiisse. At Philomela ea, quæ lingua prodere non poterat, ^d vesti intexit notis literarum, quam uni dedit perferendam sorori. Quæ inspecta illa, cum conjugis libidinem, casumque germanæ comperisset, ^e constituit sacra celebrare Libero patri, & more bacchantis ad stabula venit, sororemque raptam in regiam duxit. Filium Ityn interemit, ac dapibus immiscuit. Quibus expletus Tereus, filium cum desideraret Ityn, caput novissime in ejus sinum abjecerunt Itys, dicentes, Intus habes, quem desideras. Tereus cum intellexisset scelus scelere ultum esse, conjugem & sororem conjugis dum persequitur, deorum volun-

Ad FAB. VII.

^a In matrimonium dedit] In matrimonio cod. Neap. ut & mox regno, pro regnum.

^b Et stabulis clausit] Ita MS. cum Venetâ. Micyllus una voce auctius, & corruptam stabulis clausit. Rænerius multo liberalius, ut solet, stabulis autem suis violatam clausit.

^c Linguam truncavit] Ita cum MS. Veneta quoque ac Micyll. Rænerius, Linguam, ne commissa eloqui posset, ei truncavit. Si quid mutandum sit, legerim, linguam eam truncavit.

^d Vesti intexit] Veste MS. ut & fab. 10. Lib. v. Cujus liquore Alphos amnis infunditur. E & I perquam facile inter se à librariis permutantur. Factum id etiam Catull. carm. 30. Ut ista vestra dissimula mentula Ducenties comisset aut trecenties? Lege comisset h. e. comederet. Ita flagitant cum antiquitus editi, tum & ratio ipsa Latinitatis. Neque enim commissare, sed comedere trecenties rectè dixeris. Martial. Lib. v. 70. Q. quanta est gula centies comesse!

^e Constituit sacra celebrare] MS. Constituit itaque sacra &c. Vide supr. ad Lib. 1, fab. 7.

luntate versi sunt in aves; Proëne in hirundinem, Philomela in lusciniam, Tereus in epopem, Itys in Phasianum. Pandion dolore natarum ^ftactus, & caruit vita, regnumque ejus filius Erechtheus possedit.

Fab. VIII.

Aquilo cum Orithyiam Erechthei filiam diligeret, neque ullis precibus à parentibus puellæ impetrare potuisset, ut se in affinitatem reciperent, viribus usus suis, Athenas advenit, & puellam raptam in Thraciam pertulit, ibique gravidam fecit: ex qua geminos Zeten & Calain procreavit: quorum humeris alæ volucrum increverunt, per quas parentis imaginem referrent.

Fa-

[*fTabm*] Sic habuit codex Flor. Sed Ræn. *abw*. Micyll. *frabm*. id quod magis arridet. Cæterum fabulam hanc aliter narrat Anton. Liberal. cap. xi. Hom. Schol. ad Odyss. T. 518. & Eustath. p. 710. ed. Bas. Pandarei filiam faciunt Aëdonæ. Erat autem is Pandareus Meropis filius. *Μιλῆσιος τὸ γένος*, ut ad vers. 66. Od. Y. notat interpretes. In Antonino corrupta hætenus partim, partim malè intellecta illa: *Καὶ Πολυλῆχον μὲν ὀλίγον ἔτι διέσθην ἀρμύρων ἐκποίησιν, Ἀνδρῶν δὲ τὸ ἴσον ἐξυφῆται, & σωλῖθινται εἰς ἀλλήλους, ὅπως αὐτὸν αἰνυδῆν τὸ ἔργον, τὴν δὲ διερχομένην παρὰ τὴν ἴππον*. Διέσθην ἀρμύρων *sellam curulem* transferunt interpretes. Perperam omnino. Διέσθην ἀρμύρων est idem, qui *διέρω* absolute dicitur sæpenumero. Is autem simpliciter pro curru sive ἀρμυρῇ ponitur interdum, interdum ἀρμυρῇ opponitur, denotaturque *bigam*, ut ita loquar cum Statio. Doceo ex Scholiastæ Aristophanis ad Neph. Act. 1. sc. 1. pag. 123. *Ξυμωρεῖς δὲ τὸ μὴ πλῆρες ἄρμα, ἀλλ' ἐν δυοῖν ἵππων σωλῆς, ὃ νῦν διέσθην καλεῖται*. Schol. Pind. Hippoth. Nem. H'ν δὲ, inquit, *γυναικὶς & ἄρμα. ἐχ' διέρω, ἔδ' ἐκλινε*. Hinc ergo, ut diversa, ξισθὶν διέσθην & ἄρμα *2. ἐκσιχλινε* memorantur à Pindaro Pyth. od. 2. Charisius apud Schoet. Observ. Lib. 1. cap. 14. *Bigæ, διέρω*. Hæc addenda erant il-

lis, quæ pridem ad illum locum observavi. Deinde pro *ὅπως* legendum esse *ὅτῳ* cum *τὸ τῷτῳ*, quod sequitur, evincit, tum sententia ipsa postulat: pacti sunt, ut ei, qui prius suum opus absolvisset, alter famulam daret. Sed istam conjecturam ut probabiliorē redderem, τὸ αὖ ἱστῆμι. Falsum hoc. Nec in mentem fuit, nec verbum eā de re feci. Et cur tollerem, cum planè venustè hæc ponatur? Schol. Hom. ad Iliad. B. 106. *Ἡὐδὲ ποτὶ, ὃ, π' αὖ κέλλισον ἐν τοῖς ποιμῖνις αὐτῷ γένει*. Οὗτῳ pro ὅτῳ dixit Antoninus. Basil. Seleuc. pag. 10. ed. Dausq. *Οὐκ εἶχεν, ὅτῳ τῷ διερχομένῳ αἰδῆν*. Plato Phædon. cap. 5. *Πᾶς ὅτῳ ἀξίως τῷτῳ τὸ πρῶτον μῆτις*. Aristophan. Plut. Act. 11. sc. 1. vers. 8. *Οὐτὸν χέριον pro ἴπῳ*. Sic *εἰτῳ* hoc *εἴπῳ* habes cap. 21. *Καὶ εἴτῳ ξύων ἐντὺχον*. Ita enim scribendum esse monui antehac. Quod cum vidisset vir doctus: *Quis adeo*, inquit, *imperitus, qui nesciat articulos præpositivos pro interrogativis & infinitis sumi?* Quætere ergo de illo liber, cur ipse tam peritus correctum iverit ei *τὸ ξίπῳ*. Glossæ Maximi in Dionysium Arcopagitam, *εἴτῳ, εἴπῳ*. Maximus Tyrius Dissert. 1. pag. 2. ed. Heims. *Καὶ εἴτῳ πείθῳ τῷ φῶς ἀμαρτῆν δόκεν*.

[*g Carnis vitæ*] H. e. mortuus est. In cumulo apud Pithæum Catal. Lib. 111. *Dulcem nam carni lucem, cum amissi te*

150

Fabula Lib. VII.

- I. Dentes draconis in homines.
- II. Æson ex sene in juvenem.
- III. Liberi nutrices in juventam.
- IV. Aries in speciem agni.
- V. Cerambus in avem.
- VI. Draco in saxum.
- VII. Juvenus in cervi figuram.
- VIII. Corythus in speciem monumenti.
- IX. Mæra in canis figuram.
- X. Coæ matronæ in boves.
- XI. Telchines in scopulos.
- XII. Alcidamantis filia in columbam.
- XIII. Cycnus in olorem.
- XIV. Hyrie in stagnum.
- XV. Combe in avem.
- XVI. Calauræ rex cum conjuge in volucres.
- XVII. Menephron in feram.
- XVIII. Cephisi nepos in phocam.
- XIX. Eumeli filia in volucrem.
- XX. Ephyre in serpentem.
- XXI. Phineus & Periphas in aves.
- XXII. Polypemonis neptis in volucrem.
- XXIII. Spuma Cerberi in venenum.
- XXIV. Sciron in petram.
- XXV. Arne in avem monedulam.
- XXVI. Formicæ in homines.
- XXVII. Cephalus ab aurora immutatur.
- XXVIII. Canis & vulpes in saxum.
- XXIX. Procris pro fera occisa.

Fab. I.

Iason Æsonis filius, missus à Pelia Neptuni filio cum proceribus Grajorum Colchos ad pellem auream appor-

tan-
ego conjux. In alio apud Gruterum pag. 770. Quæ fuerat felix sat, si non ple- *na doloris: Quæ filios duos caruit &c.*

Ad

tandam, adjutricibus Junone ac Minerva, ut Ætæ Solis filii contigit regiam, ^a pulchritudine suâ perculit Medeam adversus parentem, ut sibi potius, quam patri consuleret. Ergo obligatum Iasonem coegit, ut fidem præstaret conjugii erga se. Nam tauros spirantes ignem, & draconem custodientem templum, & tergus auratum, venenis atque carminibus coegit parere Iasoni; ut profciso solo dentes obfereret serpentis, ex quibus seges armatorum procrederet. Inter quos, ut ei præceptum erat à Medea, jactato silice, coegit eos inter se dimicare. Qui mutuo bello conciderunt. His gestis, Iason cum Medea ^b Iolcon abiit.

Fab. II.

Iason postquam Medeam abductam à parentibus in Græciam duxit, & promisso sibi conjugio copulavit; multis rebus expertus ingenium ejus, petiit ut parentem suum Æsonem ^a senectute elisum in adolescentiam ^b reduceret. At illa nondum amore deposito, quem ex ejus juventute ceperat, nihil denegando ei, ahenum constituit, herbarumque genera, quarum scientiam habebat, variis re-

Ad LIB. VII. FAB. I.

^a Pulchritudine sua perculit Medeam] Eâ de re fabula est non procrita apud Tzetzen in Lycophron. p. 59. Ταυτὴν ἔγραψεν πρὸς τὴν ἱστορίαν περὶ τοῦ Ἀφροδίτης Ἰάσονος δόξα ἐδίδου ταῦτα, ὅπως Μίδειαν θύειν, λίγιστον ὅτι αὐτὴ ἡ ἱστορία γυνὴ καὶ πατέρα, θυγάτηρ Πειδῆς, ἡ Ἡχῆς ὁ Πανὸς, φαρμακεία σα ἡ Δία εἰς ἡ Ἰὺς πύθον, ὅς Ἡχῆς ἀπαρτίθη. Dixerat in præcedentibus, Ἰουγὲ δὲ κυρία ἐστὶν ἐστὶν αἰὲν σείον πρὸς ἄνθρωπον, ἀνθρώπων ἐσώτων. Ἀνθρώπων ἐσώτων esse constanter tradunt veteres omnes. Sed qui eam avem movere semper caudam ajunt, contradicunt Aristoteli, Plinio, & Scholiastæ Pindari, ut ostendi ad Antoninum Liberalem. Retro tantum cervicem torquet, reliquo corpore quiescente: unde & torticollo ab Italis vulgo appellari ait Victorius Var. Lect. Lib. xxiv. cap. 3. Ab eadem persuasione ortum, quod Chil-

xi. 380. scribit Tzetzes: Ἰουγὲ ἡ ὕψις, ἡ κελύς, ἡ σείν το ὑπὲρ, ἡ ἱστορία περὶ σείον πρὸς καλὴν φερώνυμον. Scrib. σείον πρὸς καλὴν & κελύς pro κελύς. Verum avis ista, quam innuit, ab aliis κίγκλον, κίγκλος, vel κίγκλον vocatur, non κελύς. quod longè aliud est. Falsum tamen & hoc, κίγκλον esse σείον πρὸς καλὴν.

^b Iolcon abiit] Perperam MS. cum Venerâ & Micyll. Corinthum abiit. Ait enim Naso: *Videtur Iolciacos tetigit cum conjuge portus*. Non ignoro tamen quomodo & alterum possit defendi. Consule Micylli commentarium in hanc fabulam.

Ad FAB. II.

^a Senectute elisum] H. e. confectum, fractum. Tertull. ad Scap. cap. 4. *Si autem contenditis ad elidendos nos, jam ergo innocentiam expugnatis.*

^b Reduceret] Perduceret MS. Micyll. & Vc.

gionibus quæsitâ, incoquens, postquam animadvertit stipitem, quo versabat herbas, in arborem oleam ^c oneratam baccis esse conversum, quæ despumata ahenò in terram deciderant, in herbam lætissimam esse conversa, ^d maturatum tempus existimans, Æsonem interemptum madentibus herbis immiscuit: & ut promiserat conjugii, ex senectute in pristinum vigorem videtur perduxisse.

Fab. III.

Liber pater ut animadvertit Æsonem senectutem remediis Medæe expulisse, petit ^a ut proinde suis nutricibus ferret auxilium, easque in adolescentiæ vigorem reduceret. Cujus auctoritate illa compulsæ, eisdem, remediis, quibus Æsonem, ^b in primitias reduxit, Liberoque æternum beneficium dedit.

Fab. IV.

Peliades Pelix filix, ^a herbis impulsæ, postquam videntur arietem gravatum ætate in agni speciem transfiguratum, ambitiosius à Medæa petere cœperunt, ut Pelix parentem-

& Venetâ, quemadmodum in fine, perduxisse videtur. Fab. tamen III. habet, *Easque in adolescentiæ vigorem reduceret.* c *Oneratam baccis*] Ita malo cum Venet. & Micyll. quam ornata, quod Rænerius dedit.

d *Maturatum tempus*] Sic & Venetâ cum MS. Sed Mic. & Venetâ *maturum.* Forte, *maturum jam* &c.

Ad FAB. III.

a *Ut proinde suis &c.*] Hæc lætio est MS. & Venetâ. Non placuit tamen Rænerio, ut qui pro eâ rescripserit, ut suis quoque. Offendit, puto, eum tò proinde, quod idem heic est, quod perinde, quomodo Micyll. habet. Frustra: Sallust. Jug. cap. 4. *Proinde quasi prætura & consulatus, atque alia omnia hujuscemodi per se ipsa clara & magnifica sint.* Columell. Lib. II. cap. 5. *Nunc autem proinde ac si temperata regioni præcepta dabimus.* Adde quæ Stewechius habet in de Partic. Ling. Lat. Lib.

1. p. 255. Cæterum deceptum heic esse Lactantium depravatâ Lectione Ovidiani loci, capit hoc à Colchide munus, luculenter demonstrat Heinsius p. 171. Not. in Met. Ovid.

b *In primitias*] H. e. in principium juventutis. Gloss. Philox. *Primitium*, τὸ πρῶτον. Contra *initia* pro *primitiis* poni interdum deprehendi. Vetus Interp. 1. Reg. cap. xv. 13. *Et Saul offerebat holocaustum Domino de initiis prædæ.* Οἱ ὅ. Τα' πρῶτα τῶ οὐλούων &c.

Ad FAB. IV.

a *Herbis impulsæ*] Sic MS. & Venetâ quoque cum Micyllo. Vitii nonnihil hæc contraxisse videtur & Rænerius vidisse, cum omiserit. Sic enim solet, cum vel non intelligit aliquid, vel quomodo emendandum sit, non videt. Existimo scripsisse auctorem, *verbis, vel his rebus impulsæ.*

b *Im-*

renti earum restitueret, quam temporis processione amississet, juventutem, cupiens inimicum Iasonis data occasione punire, ^b impulsit eas parentem interficerent, & laceratum in ahenum fervens dimitterent. Quod ut factum est, currum draconibus junctum conscendit; & per aera elata, ^c conspectum inimicorum profugit.

Fab. V. VI. VII. VIII. & IX.

Medeam fugientem docet Othryn montem Thessaliæ petiisse, in quem diluvio Deucalionis ^a Cerambus Nympharum auxilio pennis delatus sit, & in montem Parnassum, qui est altissimus. Hinc Pitane Æoliæ urbem relinquentem, vidisse draconem in saxum esse transfiguratum. Deinde Idæum nemus adisse; ^b in quo Liber pater juvenum transfiguratum in cervi figuram subtrahit.

Nec

^b *Impulsit eas parentem interficerent*] Ita MS. Sed Veneta & Micyll. unâ voculâ auctius, *impulsit eas ut parentem &c.* Vide supr. ad Lib. 11. fab. 12.

^c *Conspectum inimicorum profugit*] Sic Lib. 1x. fab. 9. *Patriam profugit.* Lib. VIII. 3. *Minæm profugere vellet.* Et, *profugarens regis imperiam:* Consêct quæ annotavi ad Hyg. Myth. cap. 277.

Ad FAB. V. VI. &c.

^a *Cerambus*] Existimo hunc esse Cerambum illum, de quo Anton. Lib. 7. cap. 22. Nam conjecturæ ejus, qui *Τεκάνθω* transformat in *Κεράμβω*, facere mirifice hunc Ovidii locum alias dimi. E' *ῥήσθω* inquit Antoninus ὀλοφάθω *κεράμβωξ*. φαίνεται ὃ ἐπὶ τοῦ ξύλου, & εἰς ἀγκύλῳ ἐκ τοῦ ὀδόντων, & σωεχῶς τὸ ῥήσθω κινεῖ &c. Quæ verba ista verterim: *Factus est cerambus, quod est insectum frondivorum, conspiciunturque in arboribus, curvis dentibus, maxillas semper movens &c.* *Ἔδρα* sunt arbores. *Οἱ δὲ* Genes. cap. 111. *Οἱ πτερόεντες τὸ ξύλον εἰς βρωσίαν &c.* Psalm. 1. vers. 3. *Καὶ ἔσται ὡς τὸ ξύλον περὶ τοῦ μύθου παρὰ τὰς διὰ ξύλων τοῦ ὀδόντων.* Ecclesiast. cap. 11. vers. 5. *Εὐτόδωσα ἐν αὐτοῖς ξύλον πᾶσι κερπῶς.* Et sic sæpe alibi illi interpretes.

Etiam Græcorum more Ambrosius Hexaëm. Lib. 1. cap. 4. *ligna fructifera* appellat arbores fructum edentes. *Lignum pomiferum* est apud Vet. Interpr. Genes. cap. 1. vers. 11. Ubi Junilius Episcop. Afric. *Patet ex his verbis Dei, quia verno tempore mundi perfectus est ornatu.* In hoc enim solent herba virêntes apparere in terrâ, & ligna pomis onustari. *Τὸ ῥήσθω* vettro frondivorum, ut apud Diodorum Sicul. Lib. 111. pag. 159. *Οἱ δὲ ὀλοφάθω μὲν πτερόεντες & γυναικῶν ἐπὶ τὰς νύκτας ἐξέρχονται, αἰνέζαντες ἐπὶ τὰ δένδρα, καὶ τὰς ἀπὸ τῶν ἀκινυμένων ποσειδέωνται.* Pro *κινεῖν* legendum *κινεῖ*. Sed hoc jam ætæ hæc monui, ut & *ῥήσθω* ibi esse *ῥήσθω*: adeo ut frustra apud Apollod. pag. 19. *Καθελθὼς βαθεῖα κέλυς ἐκ κεφαλῆς & ῥήσθω*, pro *γυναικῶν* rescribat Clariss. Tanaq. Faber. Hesiod. Asp. vers. 167. *Μελαίθωρος δὲ ῥήσθω, δεινότερα τε ἰλλὸν ἐστὶν ὀρνίθων κίλλῃ.* Diaconus: *Τὰ δὲ ῥήσθω τῶν δράκόντων, ἧν ὁ ἀεὶ τὸ ξύλον καὶ τὰς σταγόνας τῶν ὀλοφάθω.*

^b *In quo Liber pater juvenum*] Ita reposui ex Venetâ, quæ cum & MS. facit, nisi quod perperam *Liberi patriæ* exhibet. Rænérium hæc ex Regianis Commentariis interpolasse deprehendet, si quis conferre voluerit.

Ad

Nec minus, qua Corythi pater parvo conditus est sepulchro: & qua Mæra in canis figuram est conversa.

Fab. X. XI. & XII.

Ab his regionibus digressam Eurypyli urbem contigisse, in qua Coæ matronæ^a in cornutas boves transfiguratae sunt^b propter effectum, quod Veneri formam suam anteposuerunt. Dehinc^c Telchinas Ialysios transgressam, quos Jupiter propter odium conjugis suæ Junonis subjecit mari. quorum regione relicta, ad Cæam urbem pervenisse: in qua Alcidamantem scribit ex filia vidisse columbam procreatam esse.

Fab. XIII. & XIV.

Post hæc lacum Hyries & Cyni Tempe: in quibus locis cum Phyllius quidam gravi amore pueri teneretur, & imperio ejus volucres indomitas, ac leonem manum pati coegisset, taurumque vicisset, neque ideo labor^a ejus potiendi merces extitisset, indignatus, cum se ex præcipiti loco odio laboris jaceret, in volucrem olorem conversus est. Hyrie autem mater ejus flendo assidue casum filii sui in stagnum deorum misericordiâ deliquit, quod sui nominis esset.

Fab. XV.

Ad FAB. X. XI. &c.

^a In cornutas boves] Ita & Veneta & Micyll. MS. non agnoscit *in boves*. Nec sane boum disertim meminit poeta. Rursus dicendum etiam huic fabulæ assutas esse lacinias ex Regianis à Rænerio: immo talia, quæ pugnent planè cum Lactantianis. Illustrare tamen ista instituit Barthius Advers. Lib. VIII. cap. 17. ut si à Lactantio essent profecta.

^b Propter effectum] Sic & MS. cum Venet. Micyllus, *propter affectum*. Forte, *propterea id factum*.

^c Telchinas] Qui fascinatores infi-

gnes erant. Unde Basilii in Exercit. Grammat. Τελχιν, ὁ βλάσφημος. Et Hesych. Τελχινες, βλάσφημοι, γόηται, φθονεῖσι, ἢ πικρὰ τιμὴν τῶν, ἢ πικρὰ τὸ δέχων.

Ad FAB. XIII. &c.

^a Ejus potiendi merces extitisset] Justin. Lib. 1. cap. 7. Brevis post tempore cades Candauli nuptiarum pretium fuit. Ita omnia legendum cum summo viro I. Fred. Gronovio. Non merebatur elegans ista loquendi ratio, ut à Rænerio oblitteraretur. Fabulam hanc luculenter narrat Anton. Liberal. cap. 12.

Ad

Fab. XV. XVI. XVII. XVIII. & XIX.

Ab his locis digressam Pleurona pervenisse, in quâ urbe Combe, cum ^a Phasnei filii occiderentur, deorum misericordiâ effectum est, ut in avem transformaretur. ^b Ab his Calauream Latoniam, ubi regem cum conjuge in volucrem versum. Deinde Cyllenen adiisse, ubi ^c Menephron, ne cum matre concumberet, à Jove in feræ speciem transfiguratus est. Post eorum casum profectam vidisse Cephisum nepotis sui exitium desilentem; qui ab Apolline in phocam transfiguratus fuerat. Item domum ^d Eumeli adiisse, lugentis filiam in volucrem cessisse.

Fab. XX. XXI. & XXII.

^a Aliquando etiam Ephyren contigisse versam pennis viperinis, in quâ urbe primum ex fungis edita existimantur

Ad FAB. XV. &c.

^a *Cum Phasnei filii occiderentur*] Sic Veneta & Micylliana. MS. *fasnei*. Corruptè omnino. Sed cum fabula ista mihi alibi lecta non sit, quid exsculpi inde debeat non video. Nisi cui placeat, in quâ urbe Combe Ophias, cum à filiis occideretur &c. Rænerius ex Regianis commentariis, Ne à filiis (centum enim peperisse fertur) occideretur. Hesych. Κόμην, κρητὼν μύτην. Vide ibi Palmerium.

^b *Ab his Calauream Latoniam &c.*] Hæc desumsi ex Micylli editione. Veneta, *Ab his Calauream Lathonum regem cum conjuge in volucrem*. Nihilò melius MS. *Ab his Calauream Letoi regem cum conjuge in volucres*. Rænerius, quemadmodum solet, ad Regianos commentarios etiam hæc confugit.

^c *Menephron*] Vide Hyg. Mythol. cap. 253. Non valde dissimilem huic fabulam habes apud Anton. Liberal. cap. 5. ubi Neophron vocatur, cujus scelestis artibus accidit, ut Ægyptius cum matre concumberet.

^d *Eumeli*] Admeti regis filii. Apud Antoninum Liberal. cap. 15. Eumelus est Meropis filius, cujus duæ filiz Byssa & Meropis, & filius Agron, in aves

transformantur. Habitabat autem Eumelus ille κῶν τῶν Μεσσηνῶν νῆσον, ut ait Antoninus. Verum id non probatur τῷ δαίνα, qui emendatum it, τῶν Μεσσηνῶν νῆσον. Frustra, ut ostendi in notis meis ad eundem scriptorem; quibus addas licet illud Calimach. Hymn. in Delum vers. 160. Ὀ- γυρίλῳ δὲ ἄνερα κῶν Μεσσηνῶν νῆ- σον Ἰκαίῳ. Schol. Homer. ad Iliad. ξ. vers. 255. Καλαυρθεῖς τι εἰς κῶν τῶν Μεσσηνῶν, ἐκάλειθον ἑπὶ νῆσῳ. Eustath. in Homer. Iliad. pag. 73. ed. Bas. Εὐρηνηται, διὰ ὃ καὶ, τα- ρίστην οἱ τὴν κῶν τὴν νῆσον ἑπὶ νῆσῳ, μέ- γιστος ἰδίως καλέσασθαι, ὀνόματι ἰδι- κῶν, & ἡ νῆσος αὐτῶν καὶ Μεσσηνῶν. Apud anonymum modo laudatum invenio etiam ad Iliad. A. vers. 590. Πε- σίχα τῇ κῶ τὴν Μεσσηνῶν. Posset ergo refingi, κῶν τῶν Μεσσηνῶν νῆ- σον. Sed non placet.

Ad FAB. XX. &c.

^a *Aliquando etiam Ephyren contigisse versam &c.*] Ita cum MS. habuit, cum & Veneta habet. Adstruit præterea etiam lemma ipsum *Ephyre in serpente* eam lectionem. Insulsißima tamen est, & arguit supinitatem insignem aucto- ris.

tur corpora. Ibicum parente Creusam consumptam venenis, nec minus natos ab ipsâ interemtos, Iasone relicto. Inspectis itaque casibus miserorum, venisse etiam Athenas, ubi Phineum & ^bPeripham in aves conversos. Item neptem Polypemonis volucrum expleffe numerum.

Fab. XXIII.

ris: immo apertè ostendit non intellexisse eum verbum illud Nasonis, *Tandem vipercis Ephyren Pirenida pennis Contigit*. Geminum huic prorsus & germanum, quod Lib. III. fab. 10. narrat, ex Tyrrhenis nonnullos in aves esse mutatos, quod Naso dicat, *In spatium resillire manus breve vidit, & illas Jam non esse manus; jam pinnas posse vocari*.

^bPeripham] *Periphantem* fuisset scribendum. Fabulam hanc, id quod interpretes fugit, narrat Antoninus Liberalis cap. 6. Ἰζὼς δὲ ἰλθὼν εἰς τὰ οἰκία τῆ Περιφάντου, ἔκχατα λαβὼν ἑμμένοντα τῇ γυναικὶ, πείσας ἀμφοτέρους τῆ χορῶν, ἐποίησεν ὄρνιθα αἰστέν. Τὴν δὲ γυναῖκα αὐτὴ ἐλθούσῃ αὐτῷ ὄρνιθα ποιῆσαι στυγνὸν τῷ Περιφάντι, ἐποίησε φόνον. hoc est, *offisfragam*; quam & *barbatam* dictam Plinius refert Lib. x. cap. 3. *Offisfrangus* est Isidoro Lib. XII. 7. Orig. Inter accipitres numerat *Elia*. Animal. Hist. Lib. XII. cap. 4. *Aristoteles* οὐδὲ Θάυμαστο. Αἰκμη. p. 97. ed. Sylb. Εὐκ τὴν ζῴων δὲ τῶν αἰστέων δαίτηρον τῶν ἀρόνων (ἐκρόνων Geln.) ἀλίσαιτο γίνεταί παρὰ λαβὴ, ὡς αὐτὸν σύζυγα γυνή, ἐκ δὲ τῆς ἀλίσαιτων οὐκ ἔστι γυνή &c. Φίσις dicitur à Dioscoride Lib. II. cap. 58. Φίσις τὸ ὄρνις, inquit, ὃ Ρωμαιοὶ κελῶσιν δασύροχρον. Sed hanc non meam esse, sed Boscharti observationem ait Vir Clarissimus, siquidem in suo Hierozoico ex Dioscoride hunc locum adducit alicubi Boschartus. Fateor bilem movere mihi tam jejunam malignitatem. Nemo, opinor, ferat me ita scribentem: Φίσις esse Romanorum *offisfragam* docet ex Dioscoride in Lexico suo Crispinus; ergo non Boscharti hæc, sed Crispini observatio est, & hic ab illo compilatus. Quasi vero ἑ ἀδωάτων ἦν esset, ut duo idem legerint. Atqui ille tam rigidus aliorum censor ipse duorum locorum emendationes in annotationi-

bus prioribus ad Anton. cap. XXXI. sibi confidenter vindicat, quas in secundis curis, nescio quâ motus caussâ, simpliciter vero auctori, hoc est, Cluverio acceptas refert. Aut fateatur heic necesse est, idem sibi, quod Cluverio, venisse in mentem, aut eas à se Cluverio sublektas. In Antonini loco modo adducto suspectum mihi esse scripseram nuper τὸ οἰκία, & rectius videri οἰκία, quo utitur eodem sensu idem scriptor cap. 5. 10. 12. & 30. Sed omnia illa loca corrupta esse affirmare non dubitat Vir Cl. & in illis οἰκία rescribendum: non pati enim naturam vocis & genium linguæ Græcæ; ut οἰκία dicamus ædes nostras. At quid linguæ Græcæ genius patiat, non aliunde nobis, quam ex veterum monumentis discendum, in quibus si οἰκία sæpiculè pro domo & sede domesticâ poni invenerimus, nemo genio id linguæ illius repugnare dixerit. Præter Theophrast. cujus est illud in de Caus. Plant. Lib. IV. cap. 15. ὅταν σπέρμα εἰς τὰ οἰκία πέθῃ, addo nunc ita loqui etiam Parthenium Erot. cap. 27. Καὶ ἔργασαι οὐκ ἐπὶ αὐτῶν ὕστερον ἐκ τῶν οἰκίων ἐλάσαι, *edibus expulisse*. *Ælian.* Var. Hist. Lib. III. cap. 17. Ἀγαγεῖν τὴν ὀπίσω εἰς τὰ οἰκία, *domum reducere*. *Lucian.* in Asino: Πρὸς τὴν αἰστέαν ἤλθομεν εἰς τὰ οἰκία, *domum venimus*. Tetz. in Lycophron. p. 150. ed. Bas. Ἀγαντὸς τῆς Λοκρῆς [οὐδὲ τῆς Γυρίας πέτρας ναυαγῆσαντ], εἰ Λοκρὶ μάλιστα σωθίτης ἦλθεν εἰς τὰ οἰκία, *domum venerunt*. Adhæc quemadmodum apud Latinos *domus* pro patriâ; ita & apud Græcos τὰ οἰκία ponuntur interdum. Parthenium Erot. cap. 4. Πόλεμον ἐπαγγέλλεται τοῖς οἰκείοις, *bellum patriâ inferet*. Et quid mirum οἰκία pro domo accipi, cum στυγνὸν ejus ἰδία eo sensu accipi nunquam deprehendatur? I. Elidr. cap. VI. vers. 32. Ἀποθνήσκει ἔχον ἐκ τῶν ἰδίων αὐτοῦ, *ut sumatur lignum de domo*

Fab. XXIII.

Ab his novissimè excipitur ab Ægeio, nec minus jungit fœdus. Inter hæc Theseus Ægei filius, errore & laboribus plenus, excipitur à patre; cui protinus Medea parat venenum, quod aconiton appellatur. Hercules enim cum ad inferos descendisset, missus ab Eurystheo, ut canem tricipitem ad superos perduceret, postquam eum in regionem Ponticam perduxit, territum animadvertit ex novitate aeris vomitum profudisse. Notato itaque loco, spumam ejus in venenum esse conversam^b repertum est: quod Græci aconiton nominant, ^c quia nascitur in cautibus.

Fab. XXIV.

Post hæc referunt festos dies agentes laudes Thefei, quemadmodum taurum Marathonium interemisset; ut etiam

mo ejus. Sanè in Efsdr. Canon, cap. vi. vers. II. pro ἐν τῇ ἰσθμῷ habetur ἐν τῇ οἰκίᾳ. Vulgata transtulit, ut sumatur lignum de suis propriis. Nimirum sua vel propria vocant etiam Latini sedes suas domesticas. Amm. Marcell. Lib. xvi. p. 136. ed. Boxh. Rapiâ sarcinarum & jumentorum cum calonibus parte maximâ, redit ad sua. Lib. xvii. p. 158. Ut ponte compacto transgressus in suis requireret barbaros, cum nullum reliquisset in nostris. Et pag. 163. Repedavit ad sua. Interpres Abdix Babyl. Lib. III. p. 20. Abiit unusquisque ad propria. Pag. 34. Cum revertissem ad propria. Euagrius in vitâ Antonii, Abibat ad sua. Petron. Fragm. Trag. p. 50. ed. Blav. Osculatique mensam, rogamus nocturnas, ut suis se teneant, dum redimus à cenâ. h. e. ἐν τοῖς δεικείοις. Etiam Plin. Lib. I. epist. 4. Si quando in nostra diverteris. O'scia non esse usitatum περὶ οὐρανῶν, vel inde liquet, quod tanquam rarum quid in Arriano id annotet Eustathius. At frequenter apud Herodorum occurrit. Non nego; sed inde fieri id ajo, quod scriptor ille Ionicus sit. Nam Ionum est ex masculinis vel fœmininis facere neutra. Colligo ex Schol. Apollon. ad Lib. III. vers. 137. & Schol. Homer. ad I-

liad. E. vers. 722. Illius verba sunt: Κύκλα λεγέ τες ῥόμβους, κυκλώματα. Ἰωνικῶς δὲ τὰ κύκλα αἰπὶ τες κύκλως, ὡς λύγχα & διόρα. Confer Etymol. magni auctorem p. 585. Ed. Sylburg.

Ad F A B. XXIII.

a Nec minus &c.] Ita & Veneta & Micylliana. Rænerii nulla heic habenda ratio, cum nova ille cudat, non vetera revocet. MS. nec mora jungit fœdus.

b Repertum est] Veneta non agnoscit ista verba. Agnoscit tamen Micyllus.

c Quia nascitur in cautibus] Cotibus. Micyll. MS. Quia à caute nomen accepit. Nalso: Quia quia nascuntur durâ vivacia caute, Agrestes aconita vocant. Nimirum ἀκόνια cautes five cotes Græcis sunt. Scholiastes Nicandri in Alexipharmacis: Ἰσχυρῆται γὰρ τὸ κίρκεον ἐξ αἰὲν αἰσινεθῆντα, μὴ δυνάσθαι ὑπομείναι τοῖς αὐγᾶς τῇ ἡλίῳ, & ἡμέσῃ, & ἐν τῇ ἡμέτῃ πᾶσι τῷ ἡλίῳ βλάπτειν. ἀρρώστῳ δὲ ἰσικιν. Ἀρρώσῳ δὲ ποταμῶς ἐν Ἡρακλείᾳ τῇ ποταμῇ, ἔνθα τὸ αἰὲν αἰὲν ἐν Ἡρακλείᾳ ἐξήγαγε. & ὁ λόγος ἀκόνια τὸ λέγει.

Ad

tiam Procrusten, ^a Cercionisque necem peregerit, ^b qui trabes opponebat hostibus, ita ut victi exanimarentur ab eis: Scironem quoque Neptuni, solitum iter facientibus tendere insidias: qui postquam à Theseo est interfectus, ^c ejus ossa fluctibus agitata scopulis inhæserunt: unde Scironides petrae sunt appellatae ab ejus nomine.

Fab. XXV.

Arne cum ^a insulam Sithona, in quâ genita esset, hosti Athenas oppugnanti, capta pulchritudine auri, vendidisset, ne pro meritis supplicia penderet, in volucrem monedulam est transfigurata, quæ adhuc amore splendoris ejus tenetur.

Fab. XXVI.

Æacus Jovis & Æginæ filius cum ^a Asopidem insulam conjugis nomine incolet, & gravi pestilentia Junonis irâ populum amisisset, precibus & misericordia à Jove impetravit, ut, vastatâ insulâ, quot formicæ in eâ apparuissent, tot versæ in hominum facies desideratam multitudinem explerent. Neque immerito, ^b siquidem ex hujusmodi animalibus creverant, Myrmidones sunt appellati. Formicæ enim Græcè myrmices appellantur: Porro autem sensus hos Cephalo sciscitanti ^c narrat Æacus.

Fab. XXVII.

Ad FAB. XXIV.

^a Cercionis necem peregerit] Tò peregerit non habet Veneta. At habet Miculliana. Sed tò procrusten tum mutare malim in procruste.

^b Qui trabes opponebat hostibus] Atqui hoc non Cercioni, sed Sinidi tribuitur cum ab aliis, tum à Nasone ipso. Confer Hyg. Myth. cap. 38.

^c Ejus ossa] Ita Micullus. Veneta, ejus fluctibus agitatum scopulis inhæsit. Videtur voluisse corpus fluctibus &c.

Ad FAB. XXV.

^a Insulam Sithona] Ita Rænerius edidit. Micull. Sithon. Vener. Scython. Legendum esse Siphnon vult Nob. Hein-

fius. Vide quæ dixi in Præfatione ad Lectorem.

Ad FAB. XXVI.

^a Asopidem insulam conjugis nomine] Falsum hoc, tamen & MS. & antiquitus excusi omnes ita præferant. Vidit & Rænerius hoc. Itaque substituit: Oenopiam, quam postea de matris nomine Æginam appellavit. Illa Ægina erat Asopis, hoc est. Asopi filia. Hinc Æacus vers. 616. Lib. vii. Met. Jupiter ô, dixi, si te non falsa loquuntur Iste sub amplexus Asopidos Æginai.

^b Siquidem ex &c.] Ita & Veneta cum Micull. Sed MS. qui ex &c. Quod præfero.

^c Narrat Æacus] Sic Rænerius. Scd

Fab. XXVII.

^a Cephalus de donis refert invicem Æaco de Procride conjugē, & cur, aut unde telum gereret. Cum in monte Hymetto Atticæ regionis venaretur, ab Aurorâ ob speciem raptus est: quem ut comperit Procridis prioris conjugis amore implicatum à se velle diverti, fecit ut mutata specie remissus Cephalus Athenas contenderet, & eam pollicitis muneribusque tentaret, an pudicitiam puram posset servare. Pluribus itaque rebus ad usum fœminarum comparatis, quibus capi posset, fallacia mentem elicit. Quod ut illa comperit, à marito se esse deceptam, pudore exterrita, ut conspectum ejus evitare posset, altis se recondidit saltibus. ^b *Cephalus autem amoris impatientiâ, cum ejus absentiam ferre non posset, precibus impetravit, ut ad se rediret: reversaque canem ei dedit velocissimum, & jaculum inevitabile, quod nunquam frustra jaceretur.*

Fab. XXVIII.

^a Thebani, Naiadibus, Nymphisque futura predicientibus, Themidis dea obscura dantis responsa templum everterunt. Indignata dea feram immisit, quæ pecora & agrestes vexabat. Ad quam opprimendam cum reliqua Græcia juventute convenit Cephalus cum jaculo & Lalape cane à Procride accepto. Qui cum missus vulpem persequeretur, esset-

Venet. Mic. & MS. *adsecet Æacum*. Quod solœcam reddit orationem. Notat Barthius Advers. Lib. viii. 17. Sensus esse historias & narrationes. Mihi hæc postrema periodus de glossâ suspecta est. Confer quæ dixi ad Fab. i. Lib. vi.

nio. Scil. filius. Est elegans hellenismus, quem per imperitiam auctori huic ereptam aliquoties restituere necesse habuimus. Vide quæ annotavi ad fab. 3. Lib. vi.

^b *Cephalus autem*] Hæc de suo addidit Rænerius. Certè nec in MS, nec in antiquitus excusis comparent.

Ad FAB. XXVII.

^a *Cephalus de donis*] Hæc est lectio MS. ut & Venetæ ac Micyllianæ. Sed eam cum non intelligeret Rænerius, fatius duxit ita rescribere: *Cephalus refert invicem Æaco de donis à Procride conjugē acceptis*. Lege tu, *Cephalus Deio-*

Ad FAB. XXVIII.

^a *Thebani Naiadibus*] Nec hoc argumentum in MS. vel Vett. Edd. invenitur. Immo *τῆς ἀρκτοῦς* à Rænerio descriptum est è Regianis commentariis.

Ad

essetque Cephalus telum coniecturus, utrumque asperxit in saxum commutatum.

Fab. XXIX.

*Hic cum assiduè Dianæ studio feras persequeretur, & ambigua vox ^brefrigerantis Cephalo ad eam esset perlata, qui ex nimio æstu auram sæpius invocaret, non immemor pristini amoris, dum virgultis se recondit, ut specularetur, an esset aliqua aura nomine, cujus ille cupidita-impulsus à se alienaretur, Cephalus procul speculatus vehementius moveri virgulta, dum latere feram existimat eo loco reconditam, jaculo emisso, conjugem imprudens interfecit. ^cFertur autem id telum cum cane ab eadem conjugè Procride Cephalo tributum, cujus vim ob iram Auroræ, similiter ut feræ ab eo percussæ, maximo cum luctu viri experta est.

Fabu-

Ad F A B. XXIX.

a *Hic cum assiduè*] Ita MSS. & Vett. Edd. quæ hoc argumentum annectunt fab. xxvi.

b *Refrigerantis Cephalo*] Ἰῶνις, refrigerari cupientis Cephalo.

c *Fertur autem id telum cum cane &c.*] Sic malui cum Micyll. quam *et telum cum Venerâ*. Cæterum telum illud ut & canem lalapem acceperat à Minoe Procris, quod sanasset eum morbo laborantem sanequam monstroso. Nam, ut cap. 41. narrat Antoninus Liberalis, ὁ Μίνως ὄρεσις ἐ σκορπίους ἐ σκολοπίνδεας ἔρρεσκον, ἐ ἀπίθησκον αἰ γυναικίαις, ὅσας ἐμίγνυτο. Sic rectè eum locum ordinabat Salmasius. Sed τὸ ἔρρεσκον cum non valde placere mihi, quod nimis Ionicum videretur, nuper scripsissem, regeffit Vir Cl. neminem debere offendi eâ voce, cum ipse complura Ionismi vestigia in hocprehenderit scriptore. In hunc eicensum venit cap. 32. Πολυδῶρης pro Πολυδῶρες. Sed quis dixit ei Πολυδῶρη esse Ionicum? Ionissat ergo etiam Apollodorus Lib. iii. cap. 12. Καὶ γένεταί, θυγάτηρ αὐτοῦ Πολυδῶρη. Ego Atticum potius dixerim. Etyim. magni auctor Col. 32. ed. Sylburg. Αἰδοῦσα τὸ

κατὸν. καὶ Ἀΐτιον, αἰδοῦσα. Remanserint ista & id genus alia ex Ionismo in Atticâ linguâ. Una enim Attica olim & Ionica dialectus, ut inter alios notavit & Eustathius ad Dionys. p. 109. ed. Steph. Pro ἔραον, quod etiam cap. 32. legitur, & Doricum facit Vir Cl. omnino legendum ἔρασκε. Parthen. Erot. cap. 4. Ἡ δὲ συνίσταται ἐπὶ ἔρασκον ἐκ τοῦ πατρὸς. Ælian. Multifar. Histor. Lib. vi. cap. 4. Οὐ δὲ ἔρασκον ἀξιοῦσι. Laertius in Aristotel. pag. 311. ed. Casaub. Τὴν Ἀθηναίων ἔρασκον δι-ρκεῖναι πύρρην ἐ νόμους. Schol. Hom. in Odyss. M. vers. 70. Οὐ δὲ ἔρασκον γένεταί αὐτόν. Adde his, quæ adduxi ad Anton. pag. 256. Tamen *ἄρα* & interdu Antoninus. Quomodo hoc probas, vir doctissime? quia ἔρασκον dicit. Nempe hanc ab ἔρασκον vis esse tertiam personam pluralem. Ergo ego, quem tum contemptim prætextatorum magistrum appellas, conjugare te magnum doctorem docebo? S. Ἐλέω, ἴονε, ἴον. D. Ἐρατῖ, ἔρατῖω, P. Ἐρατῖ, ἔρατῖ, ἔρασκον. Sed in Ionismo Liberali asserendo felicius rem geris. Cap. 39. γένεταί legitur pro γένεταί. Falsum hoc. Τοντῶν scribere voluisti. Habetur enim ibi, γένεταί ἐκ ἑπτακλῶν, parentibus obscuris natum. Jam declinare ne-

scis, ut qui ignores, quod vel prætextari mei norunt, tertiam contracturum in genitivo plurali non pati contractionem. At cap. 41. γυνίαις pro γυνήϊς. Falsum; nec vola, nec vestigium compareret. Κυρεῖν, quod Ionice pro κυρεῖν esse dictum vis, utique ibi reperitur, ἑξαλλάξασα τῷ ἰδῆται, & τῷ κυρεῖν τ' κεφαλῆς εἰς αἰδέα, *Mutato habitu, & tunc capillo, ut vir videretur.* Sed κυρεῖν qui Ionicum vult esse, pro κυρεῖν, ille profecto cor non habet, & explodi æquè dignus, ac ille, quem Var. Lect. Lib. xii. cap. 17. exagitat Muretus, quod Aristophanis istum versiculum, Πόρωνα πλάτ' κυρεῖν ὡς ἀλγύαις, verterit *Barbam velle à puerorum ulnis.* Restant ex Ionismo tuo cap. 17. πᾶς κύρῳ. & cap. 32. Τίτηνας. Quod ad posterius attinet, quin pro eo Τίτῆνας sit reponendum nemo ambiget. Dein κύρῳ pro κύρῳ flagitare ipsum Liberalem sibi restitui ostendi in notis ad eum scriptorem p. 146. Ab Ionicâ & Doriâ dialecto venis tandem ad Æolicam, & eam etiam vindicas Antonino, quia dixit cap. 41. ἡγ' ἰθαλῆσαι &c. Ergo censendum Æolicè quoque loqui Platonem, Lucianum, Ælium, Parchenium, aliosque complures, apud quos passim reperire est optativi aoristi primos istâ formâ. Audi non me, sed Etymol. magni auctorem: Τίσαι, αἰρέσαι προσηύδα, δύναντον Αἰολικῶν τρίτου προσώπου ὅς πληθυντικῶν. Εἰπεῖν γὰρ τὸ τυφαίμ τυφάια λέγεσθαι. Τὸ δὲ τυφῆν, τυφάιας. Τὸ τρίτον, τυφάια. Καὶ τῷ μὲν πρώτῳ ὁρῶνται οἱ Αἰολεῖς. πῆς ἡ λειπύς προσώποις ἡ κοινὴ συνάθεια & διάλειψις. Ejusdem farinæ est, quod ad cap. 1. notas Æoles dicere θῆρες, pro φῆρες, cum contrarium verum esse liqueat ex Eustath. ad Hom. Iliad. p. 76. & Odyss. 627. ed. Basf. Quod si ego tantum flagitiorum in meis Antoninianis adversationibus admissem, nemo, opinor, ferre te potuisset, ut qui quacunque occasione, & sæpenumero injustissimâ de causâ adeo insolenter mihi insultes, ut si præ te non infimi subsellii magistellus, sed omnino puer essem. Certè in omnibus ostendis, quam vehementer tibi placeas tuâ Græci sermonis notitiâ, immemor prorsus ὀνειν esse τ' ποικιλῆς ἰστορίαν. Ignosce vera dicenti, Vir Clarissime, Solito-

rum non literas tantum, sed & mores docere pueros. Esse adhuc, quæ discas, cum hæc ostendunt, quæ promodum omnia in unâ pagellâ peccasti, tum & complura alia, quæ vel alibi jam dicta sunt, vel porro, ubi occasio se obtulerit, dicentur. Unum heic aut alterum adhuc subjungam. Legitur cap. 4. Η πειρώτας ὡς αὐτῷ κρατῶναι, ὅτι τὰς Γηρύας βῆς συνελθόντες ἀσπείδου. Pro συνελθόντες in priori editione restitui jubebas συνελθόν τὸ ἀσπείδου. Id quod ridiculum est, & dignissimum, quod exagitaretur. Sed id alienissimum à moribus meis est, nec unquam à me factum. Dissimulato errore illo tuo puerili, dixi legendum videri, συνελθόν τ' ἀσπείδου. Οἱ δ. Zachar. cap. vii. vers. 11. Καὶ τὰ ὅτι ἐβάρυναν τ' μὴ εἰσακύν. Jobi cap. i. vers. 16. & aliquot seqq. Σαθεῖς ἰγὼ μόνῳ ἦλθον τ' ἀπαχέειν αἰσῶσι. Subauditur ἔνεκα, quod addit Palæphatus in Præfat. Τῷ θαυμάζειν ἔνεκα τὰς αἰθερίας. Quod etsi tu vidisses, mutato tantum τῷ συνελθόν in συνῆλθον, legi nihilominus voluisti, συνῆλθον τὸ ἀσπείδου. Sed quæ te, quis Græcorum ad eum modum loqueretur? συνελθόν τ' λαὸς τὸ ἀκύν. Scuticam, mehercules, meretur, ut & illud, quod eod. cap. in ista oratione (ἐλγῶ) αὐτὸς ἐν τῇ πύλῃ παύσαι πλεῖστοις ἰμῶντιον πόλεμον, pro αὐτὸς affirmas sensum flagitare αὐτόν. Vin' tertium proferam? Immo flagitat id festivitas ejus. Cum legis cap. 13. Η' τὸ σῶμα καθαίρει τὸ τ' ἀδελφῆς. Quasi καθαίρει πρῶτο & καθαίρει depono idem essent, annotandum duxisti ad ista verba, *Solebant veteres defunctorum cadavera lavare & à sordibus purgare.* Annotasses potius καθαίρειν propriè dici de illis, qui suspensi sunt. Josue cap. x. vers. 27. Καθεῖλον αὐτὸς ὅππ' ἔξυλον. Et cap. viii. 29. Καθεῖλσαν τὸ σῶμα αὐτοῦ ὅππ' ἔξυλον. Luc. cap. xxi. 53. Καθεῖλόν αὐτὸ, ἐνέτιλξεν αὐτὸ σίνδρι. Actor. cap. xiii. 29. Καθεῖλόν ὅππ' ἔξυλον. Ubique verbo Latino depono Gr. καθαίρειν expressit Vetus Interpres. Ut & Abdix Babylon. metaphrastes Lib. 1. *Propriis manibus de cruce deposuit.* Sed tædet istis quiquiliis diutius immorari. Unum hoc addam tantum, locum priorem ex cap. 4. re accuratius pensitata, non tam emenda-

Fabula Lib. VIII.

- I. Scylla Nisi filia in avem cirin, & Nisus pater ejus in avem haliaetum.
 II. Ariadne in coronam.
 III. Perdix in avem sui nominis.
 IV. Meleagrides in aves.
 V. Nymphæ Naiades in insulas.
 VI. Perimele in insulam.
 VII. Jupiter & Mercurius in hominum species.
 VIII. Casa Baucidis & Philemonis in templum.
 IX. Baucis & Philemon in arborum species.
 X. Proteus in varias figuras.
 XI. Mestra in varias species.

Fab. I.

Minos Jovis & Europæ filius, cum propter filium Androgeum interemptum ab Atheniensibus pœnas repe-
 teret, ^a Megara, in qua urbe regnabat Minos, ^b conti-
 nuo cum Atheniensibus accessit. Quâ expugnatâ, animo
 conceperat, occisis hostium præsidiiis, ^c victoriam faci-
 liter consecuturum. Inter quæ Scylla Nisi filia murum

tionem, quam explicationem flagi-
 tare mihi visum. Dicere enim possu-
 mus συναρθόντες positum esse pro συ-
 νελθόντες ἦσαν, vel συνῆλθον. Vide
 Tzetz. ad Hesiod. pag. 20. ed. Heinf. &
 Schol. Hom. ad Iliad. Θ. vers. 307.
 quorum hic Æolicum, ille Atticum
 id schema facit. Sic οἱ δ. Neem. cap.
 vi. vers. 2. Καὶ αὐτοὶ λογιζόμενοι ποιή-
 σαι μοι πονηρίαν. hoc est λογιζόμενοι
 ἦσαν. Esdr. cap. ix. vers. 4. Καὶ ὁ κα-
 θήμενος ἡμεῖς ἔσας τὴν δύσιν τῆς
 ἰσραηλῆως. h. e. καθήμενος ἦν. I. Petr.
 cap. 3. vers. 1. Ομοίως αἱ γυναῖκες
 ὑποτασσόμεναι τῆς ἰδίας ἀνδράσι. hoc
 est, ὑποτασσόμεναι ἔγιναν. Possis e-
 tiam dicere ὅτι ἀερίδιαι dictum esse
 pro ὅτι ἀφελόντο, quemadmodum
 ὅτι ἀλλοδαῖαι αὐτὸν, cum ipse erraret,
 in Pericle dixit Plutarchus. Quod Atti-
 cum esse dixi supra τὸ Πολυδάμης, in eo
 me confirmant etiam ista verba Schol.

Aristoph. in Plut. Act. III. sc. 2. Ἀθά-
 ρα, μὲν ἢ σαρμάδαλας. Ἀπὸ τοῦ δὲ διὰ
 τὴν ἀθάρας, Ἀπὸ τοῦ ἀθήρας. ἢ δὲ
 κοινὴ διαλέκτου διὰ τὴν ἀθάρας.

Ad LIB. VIII. FAB. I.

^a Megara] Ita MS. & Veneta. Sed
 Mic. & Ræn. Megaram. Et sanè ita de-
 clinavit etiam Livius hoc vocabulum
 Lib. xxxi. cap. 22. & 25. ubi tamen
 Megara reponendum censet summus vir
 I. Fred. Gronovius. Vide ejus notas.

^b Continuo cum Atheniensibus] Ven-
 net. & cod. Neap. continua. Micyll. con-
 tinuè. Sed continuo benè habet: ve-
 rum pro Atheniensibus historia poscit
 Cretensibus.

^c Victoriâ faciliter consecuturum]
 Ita MS. Sed edd. τὸ faciliter ignorant,
 vel se, pro eo exhibent, ut forsân scri-
 pserit auctor, facile se consecuturum;
 nisi mavis, faciliter consecuturam.

24 d Ascen-

^d ascendit ^e delectandi gratia, propter lapidem vocalem, ^f qui Apollinis citharæ positus sonitum adjecerat. Ut animadvertit Minoem urbi assidentem cultu regali, bellicisque rebus interesse, pulchritudine ejus exarsit. Et cum potiendi nullam viam inveniret, ut victorem hostem faceret gloriosorem, crinem purpureum patri dormienti abscidit, quo fata patriæ continebantur. Quem cum, reſeratis portis accepto hoste, ad Minoem pertulisset, ille impium facinus averſatus, novissimè eam navigio recipere noluit. Patre jam ^g in avem piscatoriam transfigurato, quam Græci halæton dicunt, ac perſe- quente filiam, illa quoque in volucrem cirin transfigu- rata est.

Fab. II.

Minos victor, cum stipendium Atheniensibus imposuisset, & nobilium liberi ^a quotannis ad labyrinthum à Dædalo factum mitterentur, qui Minotauro objicerentur, quem Pasiphae Solis filia, Minois uxor, ejusdem Dædali fabri ope juncta tauro, enixa fuerat; tertio stipendio Theseus Ægei & Æthræ filius, in insulam Cretam deſectus, Ariadnæ Minois & Pasiphaes filia, quæ pulchritudine ejus exarserat, amore periculum capitis effugit. Digrediens itaque Athenas cum virgine abducta, ut Diam insulam contigit, ^b Liberum patrem habuit in malis: deſertam enim à The-

^d Ascendit] Ascendens Micylliana.
^e Delectandi gratia] Παθητικός ἀ-
cipe. Justin. Lib. xvii. Athenas quoque
erudiendi gratiā missus, quanto doctior
majoribus, tanto & gratior populo fuit.
Nepos Attic. cap. 9. Hostis Antonius
judicatus Italiā cesserat, spes restituendi
nulla erat. Infr. Lib. xii. fab. i. In-
ter sacrificandum obductis nubibus, à Dia-
mā raptā est.

^f Qui Apollinis] Lege, cui. Inter-
pres Abdix Babyl. Lib. i. Qui cum
promissum, exegit à me sacramentum
perseverantia. Etiam istic cui reponen-
dum. Sed vide tamen, quæ annotavi
ad Hyg. Mythol. cap. 220.

^g In avem piscatoriam] Ita reposui
ex MS. Aquilam piscariam appellat

Serv. ad Eclog. vi. Fort. piscatoriam,
ut heic. Sed & hæc & plura huc facien-
tia dicta jam à nobis sunt ad Hygini
Mythol. cap. 198. ubi hanc fabulam
habet.

Ad F A B. II.

^a Quotannis] Ita quidem & Hygi-
nus Myth. cap. 41. & alii nonnulli vo-
luere. At Nafso vers. 171. vii. Met. no-
no quoque anno solum vult id tri-
butum ab Atheniensibus. Quam sen-
tentiam & Plutarchus amplectitur in
Theseo, & à plurimis veterum asseri
ait.

^b Liberum patrem &c.] Sic quidem
& MS. cum Venetâ. Plenius Micyllia-
na: Ut Diam insulam contigit, eam de-
ſe-

à Theseo sibi copulavit deus. Utque sui in eam amoris memoria existeret, coronam nomine ejus in cœlum transtulit.

Fab. III.

Dædalus Eupalami filius supradictus, cum propter commissam Minoem, à quo clausus tenebatur, profugere vellet, pennas sibi & filio Icaro aptavit, quibus, ut volucres, profugerent regis imperium. Quorum Icarus, quia præceptis parentis obtemperare nequiverat, in insulam maris decidit, quæ ab ejus nomine ^a Icaria dicta est. Dædalus autem in Siciliam ad Cocalum regem, sepulto filio, profugit. Cujus casum ^b Perdix Calai filius Atheniensis pro gaudio tulit. Nam cum is à matre propter cognationem fratri datus esset in disciplinam, quia primus ferræ inventor fuerat, ob invidiam ingenii à Dædalo præcipitatus est. Cui in malis Minerva decidenti opem tulit. Ante enim, quam terram contingeret, ab eâ in volucrem est versus, quæ à nomine ejus perdix vocatur.

Fab. IV.

Oeneus Parthaonis filius quia in sacrificio cogendorum fructuum consulto præterierat Dianam, ^a aper ab eâ missus est, qui Calydoniæ agros vastaret. Perseverante Oeneo in despectu deæ, Meleager jussu parentis convocatis prin-

scribit. Quæ post multas lacrymas Liberum patrem habuit in malis adiutorem.

Ad F A B. III.

^a Icaria dicta est] Icaros est aliis. Vide not. ad Hyg. Myth. cap. 40.

^b Perdix Calai filius] Ita & MS. & Veneta. Calis Micyllus. Rectius omnino. Sed discedit heic ab aliis Lactantius, qui puerum, non patrem, appellatum volunt Talum vel Calum. Vide not. ad Hyg. Myth. cap. 39.

Ad F A B. IV.

^a Aper ab eâ missus est] Itaque aper &c. MS. Vide not. ad fab. 7. Lib. 1.

& de apro illo Anton. Liberal. cap. 1. Ubi inter alia, Ἀγριος δὲ, inquit, ἐπὶ τὸν ἱερὸν οὐν ἔκτειναι, ἐπὶ μὲν ἁλὸν ἐχλάσθαι. Sacrum aprum appellat. Nam famulus & vindex erat Dianæ, ut Naso in hac fabula canit, & Stat. 11. Theb. vers. 469. Famuli deorum sacri sunt. Hinc ergo dentes ejus & tergus in templo Apollinis dedicata à Tegeatis. Vide Lucian. in Dialog. adversus Indoctum. Sed in apro omnia vastante quæ sanctitas sit quærit Vir Cl. Respondet aper ille, quem Teuthras interfecit; ὄφις μὲν δὲ se esse dicit apud Plutarchum in libello de Fluviiis. Cur sacer fuit serpens ille, qui in Thesalia non morsu tantum, sed tactu omnia leto dabat? Aristotelis verba de

principibus Græciæ,^b aprum venari ingressus est. Cum quibus^c Atalante Schoenei filia ex Arcadiâ digressa, quæ prima aprum vulneravit. Cujus virtutem & speciem miratus Meleager, interempto apro, exuvias ei concessit, quas Plexippus, Toxeus, Agenor, Thestii filii, virgini creptas cum interitu rependerunt. At Althæa mater Meleagri, ut fratrum cædem accepit, stipitem fatalem conditum à Partis, in quo vita Meleagri continebatur, flamma perussit. Quo consumpto, Meleager extinctus est: cujus interitu sorores, inter fletum conversæ in volucres, è fratris nomine^d Meleagrides cognominantur.

Fab. V.

Theseus, apro Calydonio interfecto, cum se reciperet Athenas, & torrentibus aquis impediretur ab Acheloo amne, qui imbris intumuerat, invitatus est ut suis tectis succederet, dum fluminis unda subsideret. Cujus ille hospitio cum resedisset, inter epulationem procul insulas visas ab hospite accepit Nymphas fuisse^a Naiades; quæ cum deis sacra redderent, ille ab his præteritus esset, motus offensâ, in insulas Echinadas eas convertit.

Fab. VI.

Perimele Hippodamantis filia cum ab Acheloo amne per vim esset^a compressa, pater eam^b ob admissum præcipi-

eo sunt in libro de Mirab. Aufcult. p. 119. Ed. Sylb. Εἰς διαβολὰς φασὶ τὸν ἄγρον καλὸν μὲν οὖν ὅτι πᾶσι ἀπολλύειν, ἢ μόνον ἐὰν δάκη, ἀλλὰ & ἐὰν ὄρνις. Ex rapto vivit accipiter, at *saevior ales* nihilominus à Virgilio dicitur Lib. xi. vers. 721.

^b *Aprum venari ingressus est*] Ita & Veneta. *Aggressus* Micyllus. Sed *ingredi* pro *aggre*di etiam alibi usurpavit hic scriptor. Contra *aggrediviam* pro *ingredi* inveni apud Just. Lib. v. cap. 10. & Arnob. p. 197. ed. Leid.

^c *Atalante Schoenei filia*] Sic reposui ex MS. & edd. vetustis. Quod etsi pugnat cum Nafonis verbis, tuos tamen habet auctores. Vide quæ noto ad Hyg. Myth. cap. 173. Canem fuisse Atalan-

tæ huic *Auram*, quam aper iste Calydonius dilaceraverit, narrat Pollux Lib. v. cap. 5.

^d *Meleagrides*] Plin. Lib. x. cap. 26. Antonin. Liberal. cap. 2. Elian. Anim. Lib. iv. cap. 42.

Ad F A B. V.

^a *Naiades*] MS. *Naiides*. Quod præferam. *Naias* poeticum est. Probus in Catholicis: *Virgilius poeticè Naias Naiadis posuit. & Egle Naiadam pulcherrima.*
^b *Ille ab his præteritus esset*] Ita MS.

Ad F A B. VI.

^a *Compressa*] Ita reposui ex MS. Editi perperam *oppressa*.

^b *Ob admissum*] Latinißima locutio, quam

capitavit in pelagus. Stuprator ^c expetiit ita ut beneficio Neptuni mare eam semotam ab Echinadibus efficeret insulam.

Fab. VII. VIII. & IX.

Jupiter & Mercurius, in hominum figuras versi, in regione Phrygiæ cum animos incolarum experti à nullo exciperentur hospitio, à Philemone & Baucide hospitalissimè sunt excepti, & cum ^a maximâ voluptate rebus humilibusque ad victum & necessariis simplicissimos animos pauperum experti sunt. Ergo, ut numen ac vim ostenderent suam, sevocatis senibus in excelsiorem collem, casam eorum in templum converterunt, eosque ipsos optatos antistites sacri loci præstiterunt, ita ut, cum senectute soluti essent, in arbores converterentur; ut cederet ^b in fruticem Philemon, Baucis in tiliam. Oppidum autem eorum, quod cæteros cives inhospitales habuerat, aquarum magnitudine obrutum stagnum factum est.

Fab. X.

Achelous inter epulas Theseo, quem receperat hospitio, enarrans hos, qui se in alienam figuram vertissent, ^a emiranti casus mortalium, etiam qui ^b in plures figuras abierunt refert, ^c ut Protea Neptuni filium, solitum

quam jam alibi huic scriptori vindicavimus. Plenè loquitur Ammianus Lib. xxii. pag. 406. Ed. Boxh. *Scelus admissum detestabatur.*

^c *Expetiit ita ut &c.*] Sic quidem cum MS. tum & Vett. Edd. Non placet tamen. Rænerius dedit, *impetravit beneficium Neptuni, ut mare &c.*

Ad FAB. VII. &c.

^a *Maximâ voluptate*] *Voluntate* MS. ut & Venet. ac Micylliana.

^b *In fruticem*] Ita & MS. & Veneta. Sed perperam. Rænerius dedit, *in quercum*. Forte quia apud Ovidium in hac fabulâ legerat: *Tilia contermina quercus Colchibus est Phrygiis*. Propius ad MS. lectionem accedit Micyll, *in ilicem*. Atque id rectum putem.

Ad F A B. X.

^a *Emiranti*] Ita MS. & Veneta; non *miranti*, ut Rænerius & alii ediderunt. Horat. Lib. i. od. 5. *Nigris aquora ventis Emirabitur insolens*. Ita *emori* pro *mori*. Phædr. Lib. i. cap. 7. *Cogit quoque miseram aridâ sede emori*. Sallust. Cat. 20. *Nonne emori per virtutem præstas?* Catull. carm. 53. *Quid est, Catulle, quid moraris emori?* Ergo nihil necesse, ut *mori* in Phædro pro *emori* rescribatur.

^b *In plures figuras*] Postremam vocem nec MS. nec Veneta agnoscunt. Et sanè salvo sensu abesse potest, nec ineleganter.

^c *Ut Protea*] *Et Protea* MS. cum Venet. & Micyll.

Ad

modo in juvenem, modo in leonem, interdum in aprum, alias in anguem, & cætera animalia, converti, quibus insidias posset eludere.

Fab. XI.

^a Mestra Erisichthonis filia, Autolyxi uxor, cum parentem animadvertisset, quod in Thessalia lucum Cere-
ris devastasset, ^b gravissimam expertum famis pœnam, omnibus rebus ab eo consumptis, novissimè se quoque pro ancilla vendidisset, à Neptuno, qui ejus virginitatem ademerat, petiit ut eis ferret opem. At ille, memor ejus concubitus, cum speciosissima domino tradita esset, ut effugeret ejus servitutem, in piscatorem eam ^c processioris ætatis convertit. Quo eventu in reliquas quoque figuras solita est mutari, ut pretio sui parentem pœnas pendentem alere posset. Cujus exitus fuit talis, ^d ut varios in fame cibos novissimè visceribus suis epulari cogeretur.

Fabula Lib. IX.

- I. Achelous in varias figuras.
- II. Nessi cruor in venenum.
- III. Lichas in scopulum.
- IV. Hercules in deum.
- V. Galanthis in mustelam.

VI. Dryo-

Ad FAB. XI.

^a *Mestra*] Ita malui, quam *Mestre*, quod Veneta & MS. præterebant. *Mίστρα* enim appellat Tzetzes in Lycophronem, & Palæphatus cap. 24. in codicibus nonnullis MSS. *Hypermetram* Anton. Liberalis cap. 17. qui & patrem ejus *Ethonem* fœlit.

^b *Gravissimam expertum famis pœnam*] Ita MS. Sed Veneta, *gravissimam experiri fame pœnam*.

^c *Processioris ætatis*] Hanc lectionem cum MS. & Veneta repræsentat. Sed mallem *provenclioris*, vel *progressioris*. Vulg. Interpr. Josuæ cap. xxii. vers. 2. *Ego senai, & progressioris ætatis sum*. Etiam Græcis πρὸς τὸ ὀρεγνῆς. Tū-

το ἢ ἐν τῷ ἀποβλέποντι τῷ ἄλλῳ τοῖς χρόνοις, ut est apud Basilium in de Exercitatione Grammat. Lucas cap. 11. vers. 36. Ἀὐτὸν ἀποβλέπουσα ἐν ἡμέραις πολλαῖς

^d *Ut varios in fame cibos &c.*] Hanc cum MS. & Venet. lectionem exhibet, sed corruptam procul dubio. Vidit id quoque Rænerius: verum quomodo emendanda esset cum non item videret, istam ex Regianis commentariis assuit huic argumento clausulam: *Sed cum sapius pretio emptores &c.* Adi ipsum, & Regium ad illa Nasonis, *Erisichthonis nata*. Cæterum epulari cum ablative construit etiam Firmicus in de E. P. G. p. 13. ed. Leid. *Quis divisit? quis membris ejus epulatus est?*

Ad

- VI. Dryope in arborem loton.
 VII. Iolaus in adolescentem.
 VIII. Callirhoes filii in juvenes.
 IX. Byblidis lacrymæ in fontem.
 X. Iphis ex virgine in puerum.

Fab. I.

Deianira Oenei filia, Ætolarum virgo speciosissima, cum à multis peteretur, pater constituit ei conjugio daturum, qui luctandi causâ veniret, & vinceretque. Manentibus itaque è numero petentum duobus, Acheloo flumine & Hercule, quia reliqui ob metum cesserant, in certamen processum est. Cum ergo Achelous naturalibus modis Herculem eluderet, modo in liquorem, modo in speciem draconis, novissimè in tauri figuram conversus, astitit. Quem Hercules ut amplexus est reluctantem; alterum cornu, quod implicuerat brachiis, ^brapuit extortum. Quo dolore ille ac deformitate adversarii viribus cessit. At Nymphæ Naiades, fluminis filiæ, effecerunt ut id, quod ereptum capiti erat, omnibus copiis autumnalibus ^creplerent, ut apud posteros maximum haberet fructum, & mirationem. Itaque ^dCornucopia effectum est ut diceretur omnibus temporibus.

Fab. II.

Post hæc victor Hercules cum Deianiram Nesso Centauro commisisset, ut eam Euenum amnem, qui initio Lycormas erat nominatus, transveheret; & ille specie captus puellæ, flexibus errans quæreret locum comprimen-

di;

Ad LIB. IX. FAB. I.

a *Vinceretque*] A Rænerio hæc duæ voces sunt. Certè nec à MS. nec à Vett. Edd. agnoscuntur.

b *Rapuit extortum*] Malim, *rapit extortum*.

c *Replerent, ut*] Pro his duabus vocibus mallet unam istam *repletum*.

d *Cornucopia*] Ita & Veneta cum MS.

Micyll. *Cornucopia*. Gloss. Steph. *Cornucopia*, κίεας Ἀμυλθείας. Lege, *Cornucopia*, κίεας Ἀμυλθείας. Volui etiam antehac *Cornucopia*. Sed alterum defendit non hic tantum scriptor, sed & Ammianus Lib. xxii. p. 306. ed. Boxh. Velut mandanam *cornucopiam* fortunæ gestans propitia, cunctis gloriosa destitabat & prospera.

Ad

di, illâ fidem mariti implorante, ^asagittis eum confixit. Qui cum expiraret, vestem Deianiræ cruentavit; indicavitque remedium fore erga conjugem deserti amoris. qui tamen cruor in veneni cessit partem.

Fab. III.

Eodem tempore Hercules cum ^ain insulam Theſſaliæ regnum Euryti trajecisset, & Iolen filiam ejus dilectam traheret in patriam, prior conjux Deianira, ut audit, animum viri esse à se mutatum, tunicam sacrificaturo Jovi Lichæ famulo dedit ei perferendam; quâ ille honoratus vota religionemque piaret. Eam indutus Hercules, cum ad aram accessisset, profecans exta; flamma vestis incaluit, & Lernæo veneno contacta hæsit visceribus. In maximo itaque cruciatu cum à corpore ejus avelli nequiret; Lichan acerbissimi muneris reum, projectum à se, Euboico mari merſit: quem innoxium culpæ Tethys vertit in scopulum conchis muricibusque vestitum.

Fab. IV.

Hercules in Oeta Theſſaliæ monte, præſtructo rogo, ac sagittis traditis Philoctetæ Pæantis filio, qui ejus pyram ſtruxerat, flammis exuſtus eſt: ita ut ^aimmortalium deorum jus à Jove in cœlo reciperet, & aliquando placatâ Ju-

Ad F A B. II.

^a Sagittis cum] MS. cum sagittis. Venet. cum sagittis. Scribe, cum sagittis.

Ad F A B. III.

^a In insulam Theſſalia regnum &c.] Ita MS. Venet. Cum in insulam Eubœam Theſſalia regnum &c. Micyll. Cum in insulam Eubœam per Oechalia regnum &c. Nulla ex illis sana lectio est. Oechalia non insula fuit, sed urbs in insulâ Eubœa. Vide Servium ad Æn. viii. 291. Steph. in Οἰχάλια. Forte scripserat, Cum in insula Eubœa Oechaliam regnum

Euryti &c. Oechalia Eubœa eleganter per Hellenismum dicitur scriptori huic non insolitum, ut ostendi ad fab. 3. Lib. vi. Talia sunt Damascus Syria apud Curt. Lib. iii. cap. 8. Ecbatana Media apud eundem Lib. x. cap. 4. Egypti Alexandria apud Victor. Cæsar. cap. 39. Gergovia Arvernorum apud Flor. Lib. iii. cap. 10. Σαρπητὰ ἡ Σιδών apud Luc. Euang. cap. iv. vers. 26.

Ad F A B. IV.

^a Immortalium deorum jus] Sic edidit Ruznerius. Sed MS. cum Venet. & Micyll. immortale jus. Forte, immortalitatis jus.

Ad

Junone, filiz ejusdem nomine Hebæ jungeretur. Deianira autem, re audita, ipsa se interfecit.

Fab. V.

Alcmene cum ex Jove conceptum Herculem propter Junonem parere non posset, implorata ab eâ partibus præsidens Lucina, quam quidam ^a Ilithyiam interpretantur, ad fores reginæ venit. Et cum in terrâ residens nexis manibus partum retardaret, Galanthis ^b præministra conspexit eam, suspicataque est eo gestu impedimento esse dominæ suæ, quo minus pareret, & providentia dolum ridens, ementita est Alcmenam partu solutam. At illa imprudens resolutis manibus, Alcmenam cruciatu liberavit. Cujus astutiam gravissima pœna est prosecuta: namque eam in mustelæ figuram convertit, ita ut ore, quo mentita est, pareret.

Fab. VI. & VII.

Dryope Euryti filia, soror Ioles, Andræmonis conjux, quam antea dilexerat Apollo, cum ad lacum sacratum Nymphis dona ferens venisset, & ex arbore loto ramum decerpisset, quo parvum filium nomine ^a Amphison, quem secum tulerat, oblectaret, in quam Lotos fugiens Priapum, erat transfigurata; quia sacræ arboris extiterat violatrix, trunco ejus hæsit infixæ. Inter quæ dum casum sororis Iole refert Alcmenæ, Iolaus ^b Herculis & He-

Ad F A B. V.

^a *Ilithyiam interpretantur] Elithyiam* MS. Horat. Carm. Szec. *Lenis Ilithyia.* Schol. *Diana à nobis quidem Lucina Dea, à Grecis autem Ilithyia dicitur: sic & Homerus eam nominavit, quia parturientibus favere putabatur.* Anton. Liberal. in hac fabulâ cap. 29. *Μοῖρα ἔ Εἰλειθυια ποδὲς ἔχειν ἢ Ἐξὺς κατὰ τὸν εἰς τὸ αἰδοῖσι τῶν Ἀλκυονίδων.*
^b *Præministra] Ancilla.* Restituimus idem vocabulum huic scriptori Lib. 11. cap. 1. ubi vide quæ annotavimus, si tanti putes.

Ad F A B. VI. & VII.

^a *Amphison] Repone Amphisson ex* Anton. Liberal. cap. 32. Monuit id jam pridem Nob. Heinsius. Aliter fabulam narrat Tzet. ad Lycophron. pag. 83, ed. Steph.

^b *Herculis & Hebes filius] Sic cum* Vener. & Micyll. etiam MS. Falsum tamen Jolaum fuisse Herculis filium. *Ἀλλοτρίος* Herculis fuit, fratris nempe ejus Iphicli filius. Vide Palæphatum, Solinum, alios.

Ad

Hebes filius in antiquam pueritiam transfusus videtur. Sic enim Junonis filia roganti conjugii promiserat.

Fab. VIII.

Callirhoe Acheloi amnis filia Alcmæonis, qui materno sanguine aspersus in Acarnaniam se contulerat, ut expiaretur, conjugium iniit. ^aEx duabus Alcmæon filios edidit: qui cum per fallaciam ^bà Phegeo, cujus ante filiam habuerat, esset occisus; ^cpetit Callirhoe à Jove liberis suis, ut ultores patris essent, annos adjiceret. Ergo ut id consequi possent, dei voluntate ex pueritiâ in adolescentem factum est ut cederent.

Fab. IX.

Miletus ex insula Cretâ in Asiam profectus, ibi urbem sui nominis constituit. Huic ex Mæandri filia Byblis & Caunus nati sunt. Byblis cum fratrem corporali amore potius, quam pio patrioque more diligeret, nec ^bvesaniam cupiditatis compesceret, atque per literas detestandum amorem indicavisset, furiali vesaniâ ipse instinctus, patriam profugit. Quem illa dum vestigiis persequitur, multas permenfagentes, novissimè in Cariam venit, ibique assiduo mœrore, & fletu fatigata cum concidisset, Nym-

Ad F A B. VIII.

^a Ex duabus Alcmæon filios] Hæc lectio est à Rænerio. MS. & Venet. non agnoscunt rō Alcmæon. Nec Micyll. quæ præfert, ex eoque duos filios edidit. id quod satis commodè dictum est.

^b A Phegeo] A filii Phegei Temeno & Axione, quorum sororem Alphefiboam repudiavit, occisum narrat Pausanias in Arcadicis. Aliter hæc ab Apollodoro referuntur Lib. III. Confer Hygin. Myth. cap. 245, & Passerat. ad illa Propert. Lib. I. el. 15. *Alphefiboæ suæ nita est pro conjuge fratres*. Errat tamen vir doctissimus, cum ab Hygino scribi annotat Alcmæonem à genere Phegeo esse interfectum.

^c Petit Callirhoe] Posterior vox nec

in Venet. nec in MS. comparat. Micyll. dedit, *petit illa* &c.

Ad F A B. IX.

^a Miletus] Apollinis ex Acacallide filius. Vide Anton. Liberal. cap. 30. & quos Meursius laudat Cretæ cap. VIII. *Ariam* matrem ejus vocat Etymol. auctor in *Μιλήτω*. *Μιλήτω*, inquit, πόλις. ὅθεν & *Μιλήσιοι*, ὅπῃ *Μιλήτω* ἢ *Ἀπόλων* & *Ἀρείας*. Aut hoc falsum, aut errat Schol. Theocriti in Eidyll. VII. vers. 115. *Μιλήτης γὰρ φασί* & *Ἀρείας ἰσχυροῦ παῖδος Δαυνοῦ* (leg. *Καῖνο*) & *Βυβλὸς* &c. Confer Parthen. Eroticôn cap. XI.

^b Vesaniam cupiditatis] MS. *Vesania cupiditatem*.

c In

Nympharum Lelegeidum misericordiâ expirantis lacrymæ
* in fontem conversæ sunt, qui dominæ nomine est insi-
gnis.

Fab. X.

Phæstos est oppidum in insula Cretâ. Hic Ligdus ge-
nerosæ stirpis, ac præstantis fidei, cum petiisset à Tele-
thusa conjugē, ut, si puellam pareret, necaret; si puerum
autem, sobolem patriæ servaret; & uterque pro casu fu-
turo lacrymas dedissent, mater nequiens * afferre manus
filix, Isidem in malis habuit auxilio: cujus pollicitis illa
infantem pro puero, decepto patre filii opinione, nutri-
vit. Namque cum ætas matura nuptiis increvissēt, nihil
suspiciens pater, obstrictus fide conjugis, Ianthen ex The-
leste genitam despondit. Qui inter se cum gravi amore pre-
merentur, maximè Iphis (hoc enim pater nomine avi eum
vocari voluerat) ^b trepidante ergo matre, ne Iphis ^c puel-
la cum infamiâ reperiretur, eadem dea fuit auxilio. Nam
ut totis nuptiis jugari possent, Iphin in puerum transfi-
guravit.

Fabu-

c *In fontem conversa sunt, qui domi-
na nomine est insignis*] Byblis nempe
dictus fons ille, & à multis veterum
laudatus. Sed urbis Byblidos in Cariâ
qui mentionem faciat, non facile in-
venias præter unum Antoninum Libe-
ralem, qui id facere videtur cap. 30.
Καὶ ἰσχυρόν διδυμοὶ παῖδες αὐτῇ
Καὺν & Βιβλίσ, αὖ ἡ πόλις ἐστὶν
ἐπὶ τοῦ ἐν Κασία, Καὺν & Βι-
βλίσ. Vertit Xylander: *Natque ei sunt
geminii liberi, Cannus & Biblis, unde
etiamnum sunt Cannus & Biblis Caria
urbes.* Verum hoc si voluisset Libera-
lis, ita potius scripsisset, αὖ ὅν πό-
λις ἐστὶν ἐπὶ τοῦ ἐν Κασία &c. Cre-
de mihi male transposita esse verba An-
tonini. Ordinem illis suum restitues,
si ita scriperis: Καὶ ἰσχυρόν διδυμοὶ
παῖδες αὐτῇ, Καὺν & Βιβλίσ; αὖ ἡ πόλις
ἐστὶν ἐπὶ τοῦ ἐν Κασία, & Βιβλίσ.
Sic nullam tibi amplius molestiam ex-
hibebit urbs Biblis, quæ nulla est. By-
blos novissima & antiquissima Phœni-
ciæ urbs. Stephani: Βύβλος πόλις
φοινίκης ἀρχαιοτάτη παλαιῇ, καὶ νῦν Ἰ-
σουλ, ὅπου Βύβλος τῆς Μιλήτου θυγα-
Του. 11.

ηρότ. Nota Byblen dici, quæ Byblis est
aliis. Etymol. auctor. Βύβλος πόλις
φοινίκων ἀρχαιοτάτη &c. Ἡ ἱστορία
Βύβλου ἀρχαίον & Σιδῶν' αἰθε-
ρόενον. Atqui ille versus 912. est in
Dionysio, nisi quod ibi exhibetur Σι-
δῶνα, quomodo & pag. 21. in com-
mentario suo adducit Eustathius. Pu-
to ergo pro Ἡστορία in Etymol. re-
ponendum esse Διονύσιον.

Ad F A B. X.

a *Afferre manus*] Ita MS. Edd. infer-
re. Petron. *Attulisset mihi damnatam
manus.* Nepos Timol. cap. 1. *Ipse non
modo manus non attulit, sed ne aspicere
quidem fratrum sanguinem voluit.* E-
tiam afferre vim pro inferre restitui-
mus huic scriptori Lib. 1. 9. & 11. 8.

b *Trepidante ergo* &c.] Sic reposui ex
MS. Edd. exhibent, & trepidante etiam
matre.

c *Puella cum infamiâ*] Hæc à Ræne-
rio sunt. Venet. & Micyll. *Ne Iphis diu
adversus virum cum infamiâ reperiretur.*
Et sic etiam MS. nisi quod dum pro diu
præfert.

R

Ad

Fabula Lib. X.

- I. Anonymus quidam, item Olenus & Lethæa, in lapides.
- II. Attis in pinum.
- III. Cypris in cupressum.
- IV. Jupiter in aquilam.
- V. Hyacinthus in florem.
- VI. Cypri incolæ in boves.
- VII. Propæetides in lapides.
- VIII. Pygmalionis statua eburnea in virginem.
- IX. Myrrha in arborem sui nominis.
- X. Ex connubio Myrrhæ & Cynaræ incesto Adonis.
- XI. Hippomenes & Atalanta in leones.
- XII. Adonis cruor in florem purpureum.
- XIII. Menthe Nympha in herbam mentham.

Fab. I.

Orpheus, Eurydice interempta, ad inferos descendit, & à Dite impetravit, ut eam reduceret ad superos, lege propositâ, si sequentem non respexisset. quod ille præstare non potuit. Revocatâ ergo ad inferos, ²Orpheus ut lucem contigit, sic dementiâ stupuisse dicitur, ut qui canem Cerberum videns præ timore in saxum versus est. Item ut Olenus & Lethæa, qui in Ida monte in lapidem transfigurati sunt. Postea dolore & fletu finito, ne rursus conjugale desiderium experiretur, puerilem venerem instituit.

Fab. II.

Ad cantus Orphei desiderantis consuetudinem conjugis, cum plurima animalia capta vocis dulcedine convenissent, & in his etiam arbores elicitæ: inter eas stupens can-

Ad LIB. X. FAB. I.

²Orpheus ut lucem &c.] MS. Orpheus
& mox, stupuisse dicunt. Nec mirum

si stupuit ille, qui videbat Cerberum, Φοβερός enim fuit. Plutarch. in libello de Fluv. p. 53. Ed. Maussac. Κέρβερος, ὃν ἵπποι καλεῖσθαι φοβερόν, ὑλάειν τε. Ad

cantibus fuit pinus Cybeles, montis, qui in Phrygia est, in quam Attis matris deum antistes ^a mutatus est.

Fab. III.

^a Cyparissus Amyclei filius ex insula Cea. Hunc Apollo dilexit, & propter cervum patientem manus, quem per imprudentiam sagitta transfixum interemerat, manus suas afferentem sibi periculo eripuit; & protinus in barbotem sui nominis vertit.

Fab. IV.

Ganymedes Trois filius ^a primâ formâ, cum cæteris Ilieusibus Phrygiæ præferretur, & assiduis venationibus interesset, ne infamiam virentis ætatis subiret, Jupiter versus in aquilam ex Idâ montē eum rapuit in cœlum; ministrumque fecit.

Fab. V.

^a Hyacinthus Amyclæ, dilectus ab Apolline, cum per jocum in certamen disci venisset, altius jactum pondus non prius ^b despicere potuit, quam capiti sensit injectum.

Ad F A B. II.

^a Mutatus est] Addunt Vener. & Micyll. Alii seruit fuisse eum filium. alii pastorem. Aliam longe de pinu histotiam narrat Constantin. Geopon. Lib. xi. cap. i i.

Ad F A B. III.

^a Cyparissus Amyclei filius] Vitiosum hoc putem. Telephi filium facit Servius ad Æn. iii. 680. Etiam de cupressu quæ narrat Constant. Geopon. Lib. xi. cap. 9. multo remotiora sunt.

^b Arborē sui nominis] Frequens ea phrasis Lactantio, quâ & Servius usus ad Æn. iii. 694. In sententia sui nominis versa. Habet tamen MS. cum Vener. & Micyllana, genitricis nominis. Naso alicubi: Genitricis nomen Cotta.

Ad F A B. IV.

^a Primâ formâ] H. e. principe pul-

critudine, ut rectè Barthius. Sed quod ex Euripide laudat, *πρωτον αμψιδος αξιον πυγαλιδος*, & *πρωτον αμψιδος* interpretatur palmarem speciem; in eâ memoria illi imposuit. Stobæus in Ser-mone de Pulcritudine, Athenæus Deipnos. Lib. xiii. ut & Porphyrius, versiculum illum Euripidis ita proferunt: *Πρωτον αμψιδος, αμψιδος αξιον πυγαλιδος*, hoc est, Primo quidem, specie dignus est imperio.

Ad F A B. V.

^a Hyacinthus Amyclæ] Ita ex MS. reposui pro Amyclides, quod editi præsentant. Est Græcismus elegans, quem & superius non uno loco huius scriptori restitui. Vide not. ad fab. 3. Lib. vi.

^b Despicere potuit] Malim, dispicere.

jectum. Quo eliso, post obitum ejus cruor in florem ejus nomine inscriptum cecidit.

Fab. VI.

Amathus oppidum in insulâ Cyp̄ro, cujus incolæ, obtritâ consuetudine humani generis, soliti in arâ Jovis, quæ proxima erat deæ, advenas immolare. Quorum crudelitate Venus offensa, ne relinquere sedes suas cogere-
tur, in boves eos vertit, qui à magnitudine cornuum Cera-
stæ apud Salaminios sunt nominati.

Fab. VII.

Propœtides ^a filia Amathuntæ, aspernatæ Venerem, primæ in trivio vulgavere corpora. Ob ejusdem deæ iram, quia ^b pudore induruerant, in lapidem novissimè sunt transfiguratæ.

Fab. VIII.

Pygmalion offensus impudentiâ vulgari Propœtidum, statuit cœlebs permanere: qui cum signum virginale ex ebore fecisset; captus specie ejus, in vecordem incidit amorem, & totâ mente quæsit à deâ, ut ei signo, cu-
jus amore exarsisset, anima infunderetur. Qui ut egres-
sus templo domum pervenit, comperit ^b voto se esse do-
natum conjugii. Itaque ^c lætatus arte suâ, ^d Paphum fi-
lium

Ad FAB. VII.

^a *Filia Amathuntæ*] MS. & Venet. *Amathunte*. Ceteri editi, *Amathunte* vel *Amathuntes*. *Amathuntis* esset scribendum. Sed poëta non dicit Amathuntis fuisse filias. Legerim fami-
na Amathuntæ.

^b *Pudore induruerant*] Ita Venet. & Micyll. Rænerius, *quia vero ad pudorem* &c. MS. *quia pudorem duruerant*. Fort. *quia pudorem exuerant*.

Ad FAB. VIII.

^a *Et tota mente*] *Et cum tota mente* Vert. edd. cum MS.

^b *Voto se esse donatum*] Elegantiùs foret, *damnatum*. Hygin. Astron. Lib. II. cap. 24. *Quo voto damnatam crinem in Veneris* &c. Nepos Timol. 5. *Dixit nunc demum se voti damnatum esse*. Liy. v. 15. *Haud mirum esse furere civitatem, quæ damnata voti, omnium rerum priorum curam, quam religione se exsolven-
di, habeat*. Virg. Æclog. v. 80. *Dam-
nis tu quoque votis*. Confer quæ habet Briffon. in de Formul. Lib. 1.

^c *Lætatus arte sua*] *Artis sua* MS. Est notus hellenismus. Ita *latari malo-
rum* dixit Maro Æn. xi. vers. 280. nec non *lata malorum* vers. 73.

^d *Paphum filium genais*] Quid ergo
abi

lium genuit, qui in insulâ Cyprio oppidum sui nominis constituit.

Fab. IX.

Myrrha Cinyræ & Cenchreidis filia, iracundiâ Veneris, ^a quod sibi mater ejus præferretur, patrem impio amore dilexit: nec viam potiendi inveniens, cogitur suspendium experiri. Cujus nutrix intra cubile gementis excepit vocem; & signis cognitis nefariæ mortis, dum diligentius scrutatur, causam poscit. ^b Consolata ergo puellam, ei pollicetur, se effecturam, ut parenti sine ulâ infamiâ jungatur. ^c Cujus illa orationem in promissum tempus differt. At anus die solenni Cereris, quo mater ejus operata à viro secubabat, alumnam noctu deducit ad Cinyram, prædicans formâ ejus impulsam sibi ^d se credidisse: qui ^e datâ cupiditate lumen inferri jussit, ut speciem ejus notam haberet. Cognitusque filiæ pater stuprator, coactus est pudore ferro stricte eam insequi. Quæ duplici metu territa in sylvam profugit: ibique misericordiâ ejusdem deæ in arborem, quæ ejus nomen indicaret, mutata est.

Fab. X.

Sibi vult Schol. Pind. ad Pyth. od. 11? Οὐτῷ δ' (Κινύρα) ἡ Α' πόλαιος ὧς ἐ Πάφῳ. Καὶ εἰς δ' Ε' ὑρῶν δὲ Πάφῳ. ἢ Πάφῳ. Aut scemina fuit Paphus, aut scribendum, ἢ Πάφῳ.

Ad FAB. IX.

^a Quod sibi mater &c.] Ita Rænerius. MS. τὲ sibi non habet. Venet. & Micyll. Quod mater ejus præferretur dea.

^b Consolata ergo puellam] Hæc à Rænerio lectio est. Venet. Micyll. & MS. Consolata ergo puella. Forte, consolata puella. Notum est præterita participia deponentium sæpissimè passivè sumi. Ne dicam jam etiam consolo dixisse veteres. Unde Verus Interpr. Matth. cap. 11. Rachel plorans filias suas noluit consolari. Leo Papa Libr. de Const. Virt.

& Vir. cap. xx. ex Matth. cap. 5. Beati qui lugent, quoniam ipsi consolabuntur. ^c Cujus illa orationem] Ita cum MS. etiam Venet. & Micyll. Puto tamen scribendum, cujus illa orationem.

^d Se credidisse] Se concedidisse MS.

^e Datâ cupiditate] Notat Barthius dare cupiditatem esse huic scriptori satiare, & phrasin eam esse percussam non triviali monetâ. Immo, me judice, nec Latinâ. Scripserim sedare cupiditate. Supr. Lib. iv, cap. 5. Cupiens, ut in antedictis, cupiditatem sedare. Restus Avienus Descript. Orbis Tert. Myrrha furor quondam Memyrens. Rescribe Cinyreus. Ad eundem modum Heros Cinyreus, & juvenis Cinyreus dicitur Adonis à Nasone Lib. x. Met. vers. 712. & 730. Aufon. Epitaph. Her. 33. Verum aut Persephona Cinyreus ibit Adonis &c.

R 3

Ad

Fab. X.

Ex Myrrha & Cinyra incesto concubitu ob iram Veneris conceptus est infans. ^a Versa enim Myrrha ^b in arborem sui nominis nascitur, quem Adonem cognominant; quem Venus non minus dilexit, quam puella patrem Cinyram dilexerat, beneficio Cupidinis.

Fab. XI.

Atalante Schoenci filia, cum de conjugio sciscitata esset, & monita, ut nulli jungeretur, quia omnium vir-

Ad F A B. X.

^a Versa enim Myrrha] Ita vult sane Naso. Aliter Anon. Liberal. cap. 34. Ηγεσιν ἐξήλθε ἡ ἑσπέρη τῆς πύργου. Καὶ τὸ βίβει μὲν ἡ ἑσπέρη ἐν τῇ γατρῷ. Quæ verba ita verterim, subito lumine illato, agnita est, & partum alvo eiecit. Festus: Extranecus quoque dicitur, qui ante tempus natus, vel potius eiectus est. Dicitur autem extraneus, quod cum mater exterrita alvo eiecit. Idem in Egeria. Egeria Nympha sacrificabant pregnantem, quod eam putabant facile conceptam alvum egerere. MS. Leid. alvo. Lege, conceptum alvo, nisi conceptam alvum vocavit, quæ concepit, ut ora concepta, quæ pullum conceperunt, sive in pullum coierunt, apud Petronium; quem admodum contra abortivum ovum dixit Martialis Lib. vi. 93. quod gallinæ suppositum non concepit. Certè activè τὸ concepta accipit Scaliger in illis apud Virgil. in Culice: Famineum concepta decus. Cæterum ut ἐκάλειν apud Antoninum, & in Scholiis Callim. in Hymn. Dian. vers. 232. ita & ἀποκάλειν de partu dicitur apud Schol. Homer. ad Iliad. T. 109. Ἐκάλειν ejicere Latinorum est, ut abjicere ἀποβάλλειν, Valer. Max. Lib. iv. cap. 6. ex. 4. Partu, quem utero conceptum habebat, ejicere coacta est. Scheckius Præmess. cap. 4. abigere legit, quod in MS. invenerit abjicere. Sed abjicere idem esse quod abigere interdum dixerim. Marcell. Lib. xvi. p. 137. ed. Boxh. Ut quotiescunque concepisset, immaturum

abjiceret partum. At tu abigeret reponendum ibi forte censebis. Scio usitatius esse. Servius ad Georg. 111. 139. Tunc enim diligentius tractanda sunt; ne abigant. Verum abjicere pro abigere invenias apud Marcellin. etiam Lib. xv. p. 86. Hanc per subscriptionem abjicere sede episcopali. Et apud Hyginum Myth. cap. 120. Abjiciit ministris, ipsa cepit &c. Etiam projicere de pariente dixit Lib. 111. Interpres Abdix Babyl. Crede nunc Jesum Christum filium Dei, & projice puerperium: Veruntamen mortuus (leg. mortuum) egreditur, quod indigne concepisti. Hæc ut mulier credit, mox egredientibus cunctis de cubiculo, projecit partum mortuum &c. Nota & puerperium dici fatum, ut in Vet. epigram. Catal. Pith. Lib. 11. Canta quidem genitrix, nocent ne vulnera nato, Confirmat Stygis fonte puerperium. Laertius in Aristippo p. 155. ed. Steph. Η' γὰρ ἡ Ἀθηνάϊος πόλις ἡ θανάσιον με φέρειν, ὡς αὖτ' ἡ Σεμέλη τὸν Διόνυσον, ἐξέκαλε. Interpr. Non secus ac Semele Dionysium, expulit. Rectius foret, eiecit. Dein malè Dionysium vocat Bacchum pro Dionysio: in quo errore & Fulgentius deprehenditur Lib. 11. Myth. cap. 15. Ubi videndæ annotationes nostræ.

^b In arborem sui nominis] Tzetzes in Lycophronem: Οὐκ εἰς διόδον αὐτῶν μάλιστα, τὸ αὖτ' αὐτῶν λεγόμενον μύρα, ἥτις συμβαίνει Ἀδωνίῳ. Ita legendus ille locus, quem malè cum interpolat, tum describit homo meus.

Ad

ginum perniciosissima erat, petentibus procis legem proposuit, ejus conjugem futuram, qui se cursu pedum antecessisset, victo autem necem statuit. Quam cum Hippomenes Megarei filius ex progenie Neptuni intenso amore diligeret, nec ^a morem certaminis expavesceret, Venerem in malis habuit auxilio. Nam ^b ex Amaseno agro, qui est in insulâ Cypro, ei tria mala aurea donavit, ut in cursu projiceret virgini: futurum enim ut cupiditate ejus ^c tardaretur impetus, ea dum peteret. Cujus monitis Hippomenes consecutus victoriam, postea ingratus adversus deam cognitus est. Itaque impulsu ejusdem deæ, matris deûm lucum dum transgrediuntur, quem Echion terræ filius sacraverat, non tenuerunt cupiditatem, quin adversus religionem in sacrato concubuerint solo. Quam ob causam à deâ in leones sunt conversi: unde ^d deûm matri ex illo leones sunt subjecti.

Fab. XII.

Adonis supradictus, monitus à Venere quam vim feræ haberent, ^a non obtemperavit. Igitur is in venatione ab apro interimitur: cujus cruor ejusdem deæ numine in florem purpurei coloris conversus est.

Fab. XIII.

^a Minthe Nympha in herbam mutata mentham, odio

Ad F A B. XI.

^a Morem certaminis] H. e. conditionem. Terentianus: *Mos certaminis & modus*. Barthius.

^b Ex Amaseno agro] Scribe, Tamaso cum Heinl. ad Metam. Ovid. p. 278.

^c Tardaretur impetus, ea dum] MS. & Vett. edd. *Ut cupiditate ejus tardaretur, dum peteret*. Scribendum esset, *cupiditate eorum*. Catal. Pith. Lib. iv. *Hæc poterant celeres pretio tardare puellas*. Sed alteram lectionem adstruit Hygin. Myth. cap. 185. *Puella impetum alligavit*.

^d Deum matri] MS. *Dea matri*. Forte, *Idæa matri*. Vid. not. ad Myth.

Hyg. cap. 291. & idem tibi, quod mihi, videbitur.

Ad F A B. XII.

^a Non obtemperavit] MS. & Venet. non agnoscunt verba illa. Immo nec Micyllus, cujus editio exhibet, *Quam vim feræ haberent, igitur is (dum negligit hac) ab &c.* Sed verba inclusa parenthesis procul dubio ab emendatore aliquo sunt.

Ad F A B. XIII.

^a Minthe Nympha] Cocyti filia. Plinius Lib. xix. cap. 8. *Mentha nomen sua-*

Proserpinæ Cereris filiz, quod cum patre conjuge suo concubuiſſet.

Fabula Lib. XI.

- I. Serpens in lapidem.
- II. Thraciæ mulieres in arbores.
- III. Contacta à Midâ & arena Paſſoli in aurum.
- IV. Midæ aures in aſini aures.
- V. Cannæ vocales.
- VI. Neptunus & Apollo in homines.
- VII. Thetis Nympha in varias formas.
- VIII. Dædalion in volucrem.
- IX. Lupus in ſaxum.
- X. Ceyx & Alcyone in aves ſui nominis.
- XI. Ælacus in volucrem mergum.

Fab. I.

Orpheus, ^a Oeagri fluminis & Calliopes Muſæ filius, cum habuiſſet conjugem nomine Eurydicen, & eam amiſſet, & cum ſine eâ ab inferis rediſſet, lege accepta à Plutone, ne talem dolorem ^b in alterâ experiretur, ^c puerilem amorem primus inſtituit. Quam ob cauſſam Threſſæ mulieres ^d inſtinctæ, in abditis locis ſolitudinem agentem, propter deſiderium conjugis, interfecerunt; ^e ſeparatumque caput ejus à reliquo corpore cum lyrâ in a-

mnem

vitas odoris apud Græcos mutavit, cum aliqui *Mintha* vocaretur, unde noſtrino-
men declaraverunt. Lege, *declinare-
runt*, ut habent edd. Vett. Nam à *μίν-
θη* vel *μίνθα* Græcorum declinatum
Latinum *mentha*. Dicitur & *μίνθη*.
Schol. Ariſtroph. ad A&T. II. ſc. 1. *Μίν-
θη οἱ πότ' τὸ ἰδιόμορον. οἱ δὲ τῶν ἰσχυ-
ρὰ &c.* Conſer Strabon. Lib. VIII.

Ad LIB. XI. FAB. I.

^a *Oeagri fluminis*] Rex Thraciæ fuit.
Vide Philargyr. ad Virg. Georg. IV. 523.
^b *In alterâ*] *In aliâ* MS.
^c *Puerilem amorem*] Vide Hyg. Aſ-
tron. Lib. II. cap. 7. Sed Conon: *Ορ-
φῆς ἐ μινθίδων αὐλαῖς ἔ' ἄρ' ἔμιν. τὰ*

χα μὲν κατ' ἀμὰς περράσσει. In ſa-
cris ſanè Bacchicis dilaceratus & car-
ptus eſt, ut inter alios etiam Lactan-
tius Firm. Lib. I. cap. 22. nobis narrat.
Accedit huc, quod ſacrorum initia do-
cuiſſe Græcos Orpheus referatur. Ta-
tianus Aſſyrius Orat. contra Græc.
*Ποίνων μὲν γὰρ ἀνθρώπων ἐ ἀδελφὸν Ὀρ-
φῆς ὕμνος ἰδιόμορον, ὃ δὲ αὐτὸς κατ'
μνήσθη.*

^d *Inſtincta*] H. e. furore percita. *In-
ſtinctus* eſt aſſlatus.

^e *Separatumque ejus caput*] Servium
vide ad laudatum modo Mæronis lo-
cum. Conon. Narrat. 41. & Hygin. Aſ-
tron. II. 7. Plutarch. libr. de Fluv. in
Hebro longè aliter hæc narrat.

f *Fab.*

mnem Hebrum præcipitaverunt: per quem in mare delatum, & hinc in insulam Lesbium, cum hic hæssisset in littore, serpensque morsu sanguinem lamberet, priusquam vultus ejus appeteret, ab Apolline Jovis & Latonæ filio duratus in lapidem est.

Fab. II.

^aThraciæ matronæ, quæ cædi interfuerant Orphei, à Libero ulciscente æmulum scientiæ suæ, ^bin arbores varias abierunt.

Fab. III.

Liber Thracia digressus cum Tmolus ^amontem Lydiæ comitatus Bacchis peteret, Silenus ei aufugit: quem Phryges captum ad Midam regem adduxerunt. Agnitus ab eo, exceptus est, & Libero advenienti redditus, ^bQuod ob beneficium ^coptandi deus veniam ei dedit; si quid vellet, à se peteret. ^dIlle ut quæque contigisset, aurum fierent: quod ei inutile fuit. Cui deus petenti ut restitueretur sibi fecit. Jussit enim ad flumen Pactolum per-

[^aVultus] Ita MS. non *vultum*, ut edd. Emendatio, inquires, unius literæ. Ita est, sed ideo non contemnenda. Litera una omiſſa corruptit etiam verſum Ariſtoph. Plut. æt. 1. ſc. 1. vers. 11. Ἰατρὸς ὦν ἐ μάρτυς, ὡς φασὶ σοφός. Leg. φασί. Notum est, v. addi interdum etiam ſequente conſonâ. Ariſtoph. ipſe æt. 11. ſc. 5. Πατρὶς τὴν Εὐαγρίαν ἱερόν τε τοῦ πύθια.

Ad FAB. II.

[^aThracia matrona] Cea MS. & Vetr.

[^bIn arbores varias] In varias species MS. cum edd. Vetr. Hyg. Myth. cap. 138. Ut se in aliam speciem commutaret.

Ad FAB. III.

[^aMontem Lydia] Ita reposui ex MS. pro Cilicia, quod perperam edd. re-

præſentant. Vibius ſequeſter: *Tmolus Lydia, vino inſignis.* Idem cap. de Flum. *Hermus Lycia.* Leg. *Lydia.*

[^bQuod ob beneficium] MS. cum Vetr. edd. *Et ob beneficium.* Forte, *id ob &c.*

[^cOptandi deus veniam illi dedit] Potestatem vel *potest.* Prudentius Hymn. ad Cereum: *Fit ligni venia mel velut Atticum.* Infr. Lib. xiv. fab. 4. *Optandi veniam tribuit.* Hyginus in hac Fabula Mythol. cap. 191. *Deceptandi dedit potestatem.* Salluſt. Jug. cap. 79. *Optionem Carthaginenſium fecerunt.* Viſtor Illuſtr. cap. 2. *Ei T. Tatius optionem muneris dedit.*

[^dIlle ut quæque &c.] Sic & Veneta cum MS. Micyllus dedit, *Ille ut quæque contigisset aurum fierent, petiit.* Forte, *Ille petiit, quacunque contigisset, aurum fierent.* Non ignoro tamen quæque poſſe accipi pro quacunque. Aulon. Ludo: *Pareto legi, quiſque legem ſanxerit.*

perveniret, ibique ^ase lavaret, & sic rediret in pristinum statum: unde aqua aurei coloris ^fesse cepit.

Fab. IV.

Pan cum Tmolus montem Lydiæ frequentans fistulâ se oblectaret, elatus gloriâ agrestium Nympharum, Apollinem in certamen devocavit. Judice ergo Tmolo, cujus mons erat, cum victoria Apollini esset adjudicata, Midæ regi ^asupradictio adfidenti soli displicuit. Quam ob causam Apollo ob eandem stultitiam, quam & supra gesserat in Liberi patris voluntate, ^biratus, aures ejus afininæ ut essent ^csempiterno effecit, cujus judicium ^dnulli rei facerent. Qui tamen fertur Midas esse matris magnæ filius. Sic enim cum Hesiodo cõsentit Ovidius.

Fab. V.

^aRefert quoque deformitatem illius: quam cum veste celaret, ut famulus vidit, neque eloqui posset, ^bquod ejusdem dei mentem in aures haberet. ^cQui rursus obruta

^e*Se lavaret*] Hæc lectio est à Rænerio. Venet. & Micyll. cum MS. *se supponeret*. Sed depravatum istud indubiè. Sensus flagitat, *ejusque fonti se supponeret*, vel simile quid. Ita enim est apud Nasonem: *Spumigeroque tinnu fontis, qua plurimus exit, Subde caput.*

^f*Esse caput*] *Esset* MS. cum Venet. Forte, *existit*.

cibus foliis sempiterno umbrantur. Petron. *Éragm. Trag. Sempiterno nominabitur.* Cato apud Charis. Lib. 11. *Ego mihi monumenta sempiterno posui, quæ cepi.*

^d*Nulli rei facerent*] Hæc est lectio Venet. ac Micyll. quibus & MS. consentit, nisi quod *faceret* præfert. Rænerius, ut solet, etiam hæc sua scripsit.

Ad F A B. IV.

^a*Supradictio*] Cujus supra mentio facta. Lactant. Firm. Instit. Lib. vi. cap. 5. *In tertio supradicti operis libro ostendit.* Salvian. de Provid. Lib. 1. *Errorem supradictorum statim in ipso opere punivit.* Euagrius in vitâ Antonii: *Cum in unâ memoriâ supradictus frater cum clausisset, Anton. August. Itiner. Provincie superscripta stadia D. Divisim Plin. Histor. Natur. Lib. vii. cap. 25. Præter supra dicta.*

^b*Iratus*] *Deus iratus* MS. & Veneta.

^c*Sempiterno*] Solinus cap. 48. *Tena-*

Ad F A B. V.

^a*Refert quoque &c.*] Repræsentavi hoc argumentum, ut in MS. invenit Nob. Heinsius, una cum nævis suis. Rænerius maluit novum cadere.

^b*Quod ejusdem dei*] Ita cum Veneta etiam Micylliana. MS. liber pro dei exhibet *di*, superpositâ virgulâ, ut non *dei*, sed *domini* scripsisse videatur Lactantius.

^c*Qui rursus*] *Cui rursus* Micyll. Latet aliquid; quod dies aliquando detegget.

Ad

ta arena arundines enataz, agitatzque vento deformitatem
Midz indicarent.

Fab. VI.

* Inter Sigeum Rhoezeumque promontoria, quo loco
ara Jovis Panomphæi Phrygibus est consecrata, Laomedon
Capys filius cum Ilium poneret, Apollo ac Neptu-
nus in homines versi, operas suas ^b æstimati ad extruen-
dum murum addixerunt. Quibus perfectis, pactum au-
rum Laomedon negavit; ita tamen ut Neptunus perfidiâ
regis offensus in agros ejus mare mitteret, omnesque
fructus obrueret. Supra quam pœnam coegit eum He-
sionen filiam marinæ prostituere belluz. Quâ liberatâ ab
Hercule, rursus in fraude cognitus: equos enim, quos
ob salutem virginis pactus erat, ei abnegavit: ideoque
ille expugnato Ilio, Hesionen abreptam Telamoni, qui
socius militiæ fuerat, copulavit.

Fab. VII.

* Proteus cum Thetidi prædixisset, si vellet jugalis fie-
ri, quod filium parente suo fortiorem procrearet, Ju-
piter incensus pulchritudine est Nymphæ. Qui id sibi
ne accideret, concubitus ejus refugit, & in successo-
rem conjugii Peleum nepotem dedit: quem illa refu-
giens, modo in volucrem, modo in arborem, inter-
dum

Ad FAB. VI.

a Inter Sigeum Rhœzeumque] Serv.
ad Æn. II. 312. Duo sunt Troje pro-
montoria, Rhœzeum & Sigeum: quod
dictum est propter Herculis taciturnita-
tem, qui prohibitus hospitio Laomedon-
is simulavit abcessum, & inde contra
Trojam per silentium venit, quod est
σῆμα. Inter quatuor Idæ promontoria
numerat Nicandri Scholiastes pag. 67,
Ed. Soter. Κορυφαί, inquit. ἡ γὰρ οὖν ἰ-
ξοχαί τ' Ἰδὸς πρῶτα, Φαλαῖρα,
Λεῖον, Γάρραρον, Σιγαίον. Tria tantum
facit Scholiast. Hom. ad Iliad. Θ. vers.
48. Τεία δὲ εἶον ἀερόπτερα τ' Ἰδὸς,
Λεῖον, Γάρραρον, Φαλαίην. Lucem

hæc afferunt verbis Hesychii: Λεῖον,
ὡς σῆμα, ἢ ἀερόπτερον.

b Æstimati] Ita & Venet. Sed Mi-
cyll. æstimato. Latet & heic aliquid.
Forte æstimandi, quod suscepta crevis-
se labore difficili dicat Naso.

Ad FAB. VII.

a Proteus cum &c.] Ita & Venet. cum
Micyll. Sed MS. principium hoc paul-
lo aliter exhibet. Proteus cum Thetidi
præcepisset, si voluisset jugalis fore, ut
filium parente fortiorem procrearet. Pu-
tes scripssisse, prædixisset, si voluisset
jugalis fieri, fore, ut filium parente &c.

b Pe-

dum in tigrim conversa, cum eluderet, ^b Peleus Neptunum oravit, ut opem sibi ferret: quicum Proteo preces ejus commendaret, ille emergens e mari Peleo mandavit, ut quiescenti Thetidi meridiano calore insidiaretur, eamque vinculis illigatam aggravaret; & quamvis in mille figuras converteretur, ne dimitteret, donec in pristinam rediisset formam. Sicque ^c illa potitus, Achillesque Græcorum fortissimus procreatus est.

Fab. VIII.

Peleus, fratre Phoco interempto, profugus Trachina ^a ad Ceyca Luciferi filium in hospitium venit. Hic accepit Dædalionis filiam Chionen speciosissimam fuisse: hanc à Mercurio per quietem ^b oppressam: item ab Apolline in anum converso. Horum altero Autolycum furacissimum, qui ex albis nigra, & ex nigris alba faciebat, procreatum: ^c ex Apolline item Philammona studiosissimum citharæ. Hanc etiam gloriantem, quod cum talibus concubisset deis, Dianæ pulchritudini se prætulisse. Confestim itaque illam, ut debuit, procacem ejus linguam sagittâ incidisse, atque ex eo vulnere confestim

in-

^b Peleus Neptunum] Sic & Venet. cum Micyll. Sed MS. *Peleus adorato Neptuno, ut opem in amorem sibi ferret, Proteo mandavit preces ejus, qui se mari emergerat, ac Peleo mandavit &c.* Quam lectionem minus improbabis, si ante inspexeris, quæ ad Hyg. Myth. cap. 8. annotavi.

^c Illa potitus &c.] Tzetzes in Lycophron. p. 37. *Καὶ ἡ Εὐρυκιδίῳ ὅτι διαπορεύῃ ἢ Θέτις ἀπὸ Πηλῆος μέλει λατῆν ἰαυτῷ, αἷς ὁ Περωτίς, εἰς διαρίης εἰδῆς. Ἐκεῖ ἡ καὶ ἔχον αὐτῷ ἐν σπητῆς μορῶν, ἔ ἐμῇ αὐτῇ, ὅθεν ἔ σπητῆς χρεῖον Μαγνησίας Θετταλῆος.* Cæterum quæri heic non injuriâ possit, si dea Thetis, cur insidias sibi strui divinare nequiverit. Quid respondere debeas, docebit te Homeri Scholiastes ad Iliad. N. vers. 521. *Εὐρυκιδίῳ ἡ, πῶς δεῖς ἐν Ἀῤῥος ἐκ εἰδῶν αὐτῇ ἡ ἡ; Πητῆν ἔν, ὅτι παρὰ τῷ ποιετῇ οἱ δεῖς, σωματικῶς ἀμειβόμενοι, ἀδραστεῖδους ὄντας,*

ἔ ἀδραστεῖα μόνον διαρίετον αἰδέεσθαι, τοῖς αὐτοῖς ἐλχόνται παίδων.

Ad F A B. VIII.

^a Ad Ceyca] Antoninus cap. 38. ad Eurytionem Iri filium pervenisse narrat. Facere cum Antonino Lycophronis Scholiasten quod annotat Vir Cl. frustra quæsi. Pag. 37. ed. Steph. legas: *Ὁ ἡ Πηλῆος ἡ Θετταλῆος καὶ διαρίετον αὐτῇ Εὐρυκιδίῳ ἡ Ἀκτορῶν, ἡ θυγατέρα Ἀντιγόρῳ λαμβανῆς.* Ridiculum est, quod ex eodem descripsit idem, Pflamathen fuisse *μῖαν Εὐρυκιδίῳ.* Legendum enim utique *ἐκ Πηλῆος καὶ Θετταλῆος* *ἡ Νηπείδων.* Locus exstat paginâ modo adductâ. Apollonius Lib. 1. vers. 71. Antonino consentit; ubi consulendus scholiastes, ut & ad vers. 224. Schol. Pind. ad Nem. od. 4.

^b Oppressam] Lego *compressam.*

^c Ex Apolline item] Malim, *ante-*

Ad

interemptam. Quâ calamitate Dædalion cum se eodem rogo vellet consumi, neque eum proximi paterentur, ut furiis instinctus montem Parnassum petiisset, & se præcipitasset, antequam radicem montis contingeret, ab Apolline in accipitrem esse conversum.

Fab. IX.

Anctor pastor armentorum, * quæ Peleus ad Ceyca perduxerat, indicatà lupo, cui obisti nequiret, custodes interimi. Qui ut intellexit Nereidis irâ id sibi accidere, quod Phocus eâ ætate Æaco genitus à se interiisset, & id ^b precibus potius, quam ultione, esse sedandum, suppliciter ab eâ petit, ne ultra ^c persequeretur admissum. Quæ aliquando ^d Thetidis sororis mota precibus, ne amplius fera armenta petens sæviret, in saxi eam figuram convertit.

Fab. X.

Ceyx Luciferi filius, prodigiis agitated, Miletum ad oraculum Apollinis, quoniam Delphos Phorbas cum Phlegysis infestabat, contendit, conjugique Halcyonæ Æoli filix tardanti profectiorem ob desiderium affirmat, intra alterum mensem se reversurum: quod ut non posset præstare, naufragio vitam amisit. Cujus adventum cum illa desideraret, non respondentem tempori destinato, & in dies gravissimo luctu afficeretur, misericordiâ Junonis, quam * assiduis precibus fatigabat, per quietem somnus ad indicium faciendum filium ipsius Morpheia imitatore figurarum mittere jussus, cujus frater à

diis

Ad F A B. IX.

^a *Quæ Peleus*] Ita rectè Rænerius. Perperam quem Peleus Venet. & Micyll. Vide Anton. Liberal. cap. 38.

^b *Precibus potius*] *Precibus magis* Micyll. Sed MS. cum Venet. *Id precibus quam ultione.* Nota est ellipsis Græcificans. Homerus: Βέλεμ' ἐγὼ τὰ δὲ σὺν ἡμεῖσιν, ἢ Σπλιέδρ. Sed hæc talia cum obvia cuivis sunt, tum congesta à plurimis, etiam à nobis non uno loco ad Fulgentium.

^c *Persequeretur admissum*] Ita reposui ex MS. Perperam editi *prosequeretur.* Vide not. ad Mythol. cap. 58.

^d *Thetidis*] MS. & Veneta *Thetis.* Quod quomodo defendi possit, discas ex iis, quæ dixi ad Hyg. Myth. cap. 10.

Ad F A B. X.

^a *Assiduis precibus*] Ita reposui ex MS. Perperam *suas* vel *ipsas* Edd.

^b *En.*

diis Icelus, ab hominibus Phobetor appellatur, & alter, qui in varias figuras abire solitus est, Phantafus. Ille igitur Trachinem ad Halcyonen missus est, quæ ex eo conjugem comperit interiisse. ^b Excusso ergo sopore, lumen inferri iussit. Novissimè ad littus decurrit, ^c ubi illam dimiserat. Et ut naufragi examine corpus ^d fluctuare proximo littore perspexit, in figuram volucris Æolis cessit, quæ ab ejus nomine vocatur. In eandem speciem corpus Ceycis est versum. Hæ volucres hybèrno tempore per septem dies ^e in mare nidum ponunt, pullosque, qui casus ^f suorum majorum deplorent, in littorè exponunt.

Fab. XI.

Æsacus natus Priami, ex ^a Alyxothoe ^b Cebreni amnis

filia

^b Excusso ergo sopore] Leg. excussa cum Nob. Heins. Ovid. Fast. Excussitur somno stultè pia mater. O locum ^f a occupavit etiam apud Isidor. Orig. Lib. xx. cap. 16. Character est ferrum coloratum, quo nota pecudibus inuruntur. Leg. coloratum h. e. calesfactum, ignitum. Calorare dictum est ut vaporare, faporare, soporare & sexcenta alia. Fulgent. Lib. 111. cap. 4. Calorata juven-tatis igniculus.

^c [Ubi illam] Unde illam MS.

^d [Fluctuare] Fluctuari MS. cum Edd. Vett.

^e In mare] Ita & Venet. ac Micyll. cum MS. ἀπὸ τοῦ θαλάσσης. Catull. carm. 4. Quum veniret à mare. Ovid. Ib. Et fumum Libycò de mare carpat aquam. Horat. Lib. 1. epist. 16. vers. 30. Quum patris sapiens emendatusque vocari. Respondesne tuo, dle sodes, nomine? Male interpretantur versum posteriorem. Sententia est: Dic sodes, esne revera is, qui diceris? esne pat. nomini illi, huius patris tu vocari? Tò nomine dandi casu accipiendum. Propert. Lib. 1. el. 8. Nam me non ulli poterunt corrumpere, de te Quinto, vita, tuis lumine verba querar. Vide ibi Scalgerum. Admonuit me locus Horat. alterius, qui legitur in Collat. Leg. Rustin. Tit. 11. de Atroci Injuriâ. Ut necesse habeat aut unam nomine suo rem destinare &c. Volebat Piræus, nomine suo rem designare. Frustra. Non venit ei in mentem etiam destinare eodem significatu inter-

dum usurpari. Curt. Lib. iv. cap. 8. Quum rex urbis futura mæris palentia, ut Macedonum mos est, destinasset. Vide ibi Freinshemium.

^f [Suorum majorum] Suorum malorum MS.

Ad F A B. XI.

^a Alyxothoe] MS. Alyxirot. Unde Alexirhot facit Nob. Heinsius. Ad ejus animadversiones in Ovid. Met. pag. 306. Aliter Apollodorus Lib. 111. cap. xi. Podarces cognomento Priamus regnum tenuit, ac primum conjugem Merope filiam nomine Arisbam sibi conjugavit, ex quâ Æsacum filium creat: cui Asterope Cebrenis filia nupsit, quàm cum mortuam nuptio lecta deflerat, in metegum avem mutatus est. Corrigendus et-go Servius ad Æn. ix. vers. 262. Dicitur est Arisba à Merope vel Moeares filia, quam primum Paris in conjugio habuit. An scribendum Priamus? Certè corrupte ad Æn. iv. vers. 254. Isacus editum pro Æsacus. Verum priorem locum Servii sanum esse discas ex Stephano in Ἀρίοβη. Ἐστὶν, ἰνquit, ἡ ἱστορία τοῦ Ἀλκιόβητος καὶ τῆς Ἀλκιόβητος θυγατρὸς. Ἐπορεύθη δὲ Μιγάς ὁ ἀνὴρ Ἰωνέως, καὶ ἔπειθ' αὐτὸν Ἀλκιόβητος τὴν Περσέην γενέσθαι. Ἡ δὲ θυγάτηρ τοῦ Ἀλκιόβητος καλεῖται. Vertit interpretes, Herodorus & Iaxda Arisbam vocat. Perperam. Ἡ δὲ θυγάτηρ ἐστὶν ἰωνέως καλεῖται.

^b Cebreni amnis] Ita & Venetæ. Cebreni.

filia sub monte Idâ furtim editus, urbanum apparatus
 * cultumque cum sylvis & labori postposuisset, incidit in
 conspectum Hesperies Nymphæ: cujus captus pulchritu-
 dine, dum fugientem persequitur, caussa interemptus ex-
 stitit. Confusa enim timore per ignorantiam serpentem
 calce pressit, cujus morfu stricta concidit. Ejus desiderio
 Æscacus, ne diutius dolorem sentiret, è monte in subje-
 ctum pelagus se præcipitavit: qui priusquam mergeretur,
 in avem cessit. ^d *Hæc æquora amat, nomenque mergi te-
 net, quia amne mergitur illo.*

Fabula Lib. XII.

- I. Serpens in lapidem.
- II. Iphigenia in cervam.
- III. Cycnus in avem.
- IV. Cænis in virum invulnerabilem.
- V. Periclymenus in varias figuras.
- VI. Apollo in Alexandrum,

Fab. I. & II.

Agamemnon Atrei & *Ætopes filius, dux Achivo-
 rum, cum in Aulide ^b Jovi sacra ministraret, conspexit
 draconem in arbore, quæ impendebat aræ, lapsum ad
 nidum volucris: cujus octo pullis consumptis ab eodem
 serpente, novissimè etiam circumvolante matre aquilâ,
 ipse

brenidæ Micyll. Scribe, *Cebrenis* ex A-
 pollodoro, in quo *Kēpū* &c. Contra-
 rio vizio infectus est Sext. Rufus. Brev.
 cap. 28. *Ut hostis sollicitudinem demē-
 ret. Leg. hosti.* Etiam Nepos, ut vide-
 tur in Hannib. cap. 6. *In propinquis*
urbis montibus moratus est. An non *pro-*
pinquis urbi? Sed retrahit nos Sallust.
 Jug. cap. 48. *Præter fluminis propinqua*
loca.

dum quisque videat, *Hæc æquora amat,*
nomenque mergi tenet, quia mergitur il-
lo. Versus ultimus hujus libri undeci-
 mi Metam. est: *Æquor amat, nomen-*
que manet, quia mergitur illo. Vel, ut
 Nöb. Heinf. editio exhibet, *quis inter-*
gitur, illi.

Ad Lib. XII. Fab. I. & II.

^a *Ætopes*] Ita rectè Micyll. Malè
Ætopes Vener. & Ræner. *Ætopes* MS.
 Vide not. ad Hyg. Myth. cap. 86.

^b *Jovi sacra*] Jovis MS. Vide not. ad
 Myth. Hyg. cap. 86. ubi habes, *Sacra Ædæ*
Veneris per aliquot annos non fecerat.

^c *Cultumque*] Ita rectè MS. cum Mi-
 cyll. Malè Veneta & Ræner. *consultum-*
que.

^d *Hæc æquora &c.*] Ita cum Ræner.
 etiam Micyll. ac Veneta. Sed non agno-
 scit ista MS. Facile alioqui corrigi-

c In

ipse conversus in saxum est. Quorum prodigio Calchas Thestoris filius respondit, per novem annos ^c in Troadem dimicatu-; decimo autem Ilio potituros. Fertur autem portus Bœotiz hic esse, ubi mille naves adversis tempestatibus stetissent. Morantibus enim Achivis, respondetur à Galchante, non ante classes posse moveri, quam Iphigeniam pater immolasset. Quæ cum pro re communi ad aram esset applicata, inter sacrificandum obductis nubibus à Dianâ rapta est, & pro eâ supposita cerva:

Fab. III.

Fama cum per orbem Grajorum adventus ad expugnandum Ilium venisset, & in Troade classes apparuissent, primus in congressu bellantium Proteusilaus Iphicli filius ab Hectore est interemptus. Dein novissimè Cycnum Neptuni filium, qui nullo telo interimi poterat; Achilles, cum diu in certamine victoriæ contentio esset, & frustra in eum tela eminus jaceret; Menete Lycio prius interempto, stricto ense persequens, præcipitatum supra saxum eliso gutture pressit. Qui priusquam spoliaretur armis ab eo, Neptunus eum parens in volucrem ejusdem nominis contulit, ne nominis aboleretur perpetuitas.

Fab. IV.

Superato Cycno, inter epulas Achilles cæterique Achivum admirantur corporis dūritiam, quod toties hastā à corpore ejus esset repulsa: quæ admiratio à Nestore senē doctissimo speciosiore exemplo infirmatur. Retulit enim suā ætate Cænim Elati filiam fuisse, quæ propter pulchritudinem à Neptuno compressa sit, datā veniā ob injuriā, ut in visum mutata nullo telo interfici posset.

^a Hic

^c In Troadem] Ita rectè cum MS. Veneret. & Micyll. Perperam in Troade Rænerius. Justin. Lib. XLIII. 5. In Hispaniam

tunc temporis bellum gerentem. Et Lib. III. cap. I. Bello in Græciam inferliciter gesto.

^a Hic cum Pirithoi Ixionis filii nuptiis interesset, ductâ Hippodamiâ, & Eurytus inter Centauros, vino incitatus, in nuptam novam impetum fecisset, cæteri profluere Lapithæ atque Centauri, nuptias frequentantes; ideoque cum cædes maxima esset exorta, plurimique ex utraque parte ob raptum matronarum concidissent, eo quod inviolabilis iste restaret, ab universis, qui ex cæde reliqui fuerunt, novissimè impetu factò, congestisque in eum arborum truncis, spiritum reddere ^b coactus est. Tamen non inmemor Deus Neptunus, à quo speciosum munus acceperat, ^c supradictum in volucrem sui nominis transfiguravit.

Fab. V.

Periclymenus à Neptuno acceptâ potestate, ut se in varias figura transverteret, cum adversus Herculem dimicasset, & eum varietate formarum vellet eludere, in aquilam transfiguratus est: quam ille advolantem sibi, & in altitudinem se aeris efferentem, novissimè sagittâ tractam interemit.

Fab. VI.

Neptunus graviter ferens Cycnum filium suum ab Achille occidisse, & Hectorem defensorem operum, quæ ipse posuisset; ab Apolline socio laboris petit, quoniam sibi non daretur, ut cominus cum eo congredi posset, ut ultor existeret. At ille auditis precibus ejus, ^a immis-

Ad F A B. IV.

^a Hic cum Pirithoi Ixionis] MS. Hic cum Pirithoi Ixionis filii nuptiis &c.

^b Coactus est] Coactum MS.

^c Supradictum] Forte Cycnum supradictum. Nam de Cycno, non de Cæneo hæc dicuntur. Perperam ergo in lemmatis fabularum Micyllus, *Centus in avem*; vel *Canis in avem*, ut est in Veneta. *Supradictum* sic satis Latine dici, de quo jam facta sit mentio, ostendi ad fab. 4; Lib. xi. At non tam bonæ notæ *prædictum*, quo cum barbaris e-

Tom. II.

tiâ utitur Primasius in Prolog. Comment. in Apocalyps. *Ejus consilium sequens utilitatem mox prædictam invenit.* Quod apud Vellejum cum aliis locis compluribus, tum & Lib. i. cap. 4; legitur, *ut prædiximus*, id ei obtrusum procul dubio à malâ manu.

Ad F A B. VI.

^a Immisus acie] Pro *acti ἀποχαινέε*: Sallust. apud Probum in Catholicis: *Dubitabit acie pars.* Idem Jugurth. cap. 16. *Uti fame, fide, postremo omnibus*

stus acie, nullique conspicuus, arcum Alexandri in Achillem convertit, ut sagittas in eum dirigere posset; talemque (^b quod fuit in corpore ejus mortale) percussit, & interemit.

Fabula Lib. XIII.

- I. Ajacis cruor in florem purpureum.
- II. Hecuba in canem.
- III. Memnonis cineres in aves.
- IV. Anii filia in columbas.
- V. Orionis filia in coronas.
- VI. Ambracius in saxum.
- VII. Molossi filii in aves.
- VIII. Acis in flumen.
- IX. Glaucus in deum marinum.

Fab. I.

Achille ab Alexandro occiso, arma cum peterentur ab Ajace, quia frater patruelis esset, & Ulysse, qui se consilio potior ac virtute ^a judicaret: placuit principibus, ut utriusque gesta erga rempublicam in bello perenderentur, & digniori propositum præmium cum causa ab universo exercitu tribueretur. Cum itaque in conspectu omnium Ajax virtutes suas, quibus Græcos juvisset, retulisset, & Ulysses consilia sua, quibus ^b com-

mu-

rebus suis commodum regis anteferebat. Ita legere malim, quam fama, fide, vel fama, fidei, ut edd. hactenus prætulit. Horat. Lib. 1. Sat. 3. 99. *Prodidit commissæ fide.* Plaut. Aulul. 14. 6. *Fide censendam manimam multo fidem esse.* Ovid. III. Metam. fab. 5. *Prima fide vocisque rata tentamina sumsit.* Et vi. Fast. *Utque fide pignus dextas utriusque poposcit.*

^b Quod fuit in corpore ejus mortale] Ita rectè Venet. & Miscyl. Confirmatque eam lectionem MS. Confer quæ scripsi ad Fulg. Mythol. cap. 8. Lib. 11.

Ad LIB. XIII. FAB. I.

^a *Judicaret*] *Indicaret* MS. & Veneta.
^b *Communem rempublicam*] *Humanis* tau-
 tologia hæc est. Libenter deletum vel-
 lem *rem publicam*. Supr. Lib. xii. fab. 1.
Quæ cum pro re communis ad aram esset
applicata. Communem appellat Horat. Lib.
 11. od. 15. *Privatæ illi censæ erat bre-
 vis, Communem magnam.* Cicero Ver-
 111. *Communem Miliadum.* Ubi Asconius,
Mirè, communem, rempublicam. Etiam
 Græci *rem nostram* vocant, vel *rem nostram*.
 Aristoph. Plut. Aët. 11. sc. 5. *Platoni*
curat domum & civitatem &c.

c. 11.

munem rempublicam juvisset, duces quoque ^cadduxisset; novissimè signum Minervæ fatale, quod ille sustulisset, ostendit. Quo Graji moti, cum ante ^dorationem ejusdem perculsi stuperent, ab Ajace arma abjudicata sunt & Ulyssi data. Quâ ille contumeliâ accensus, incubuit ensi; ex cujus cruore flos purpureus similis hyacinthi natus est.

Fab. II.

Ulysses postquam Philoctetæ sagittas, ipso comitantes, in castra Grajorum pertulit, quibus Ilium captum est, præda dives Hecuba Priami conjux Ulyssi ^asorte cessit; quæ novissimè acerbis interitum Astyanactis & Polyxenæ, quæ in bustis Achillis fuerat interempta, mœrens, ^bclasse in Thraciam cum esset appulsa, ex reliquis libertis, ^cqui restabant orbæ, Polydorum, apud Polymestora qui quondam fuerat educatus, putabat incolumem manere: quæ dum spatiat in littore, animadvertit eum exanguem è fluctibus ^din aridam ejectum. Polymestor autem

^c Adduxisset] *Adauxisset* MS.

^d Orationem ejusdem] Edd. *oratione*. Sed alterum non dubitavi reponere ex MS. Virgil. *Æn.* 11. vers. 31. *Parva stupet innupta dynum exitiale Minerva.*

Ad F A B. II.

^a Sorte cessis] Ita rectè cum MS. Micillyiana. Male forte Ræn. & Veneta. Virgil. *Æn.* 1. vers. 142. *Non illi imperium pelagi, sævumque videntem, Sed mihi sorte datum.* Vellej. Lib. 11. 18. *Sorte abvenit Sulla Asia provincie.* Albricius cap. 2. *Cui calum & cali regnum in sorte cessis.* Cedere autem eleganter dicitur quod nobis obtingit. Horat. III. od. 10. *Grande certamen, tibi præda cadet Major, an illi.* Justin. XIII. 4. *Summus castrorum tribunatus Seleuco Antiochi filio cassis.* Lib. XXXIII. 3. *Hominas & quatuorque aufert possent, Tigrani cederent.*

^b Classe in Thraciam] *Classe Thracia* MS. cum Venet. & Micillyianâ. Et veteres de frustra illâp lectionem muta-

verit. Primasius in cap. 1. Apocal. Joan. *A Domitiano Cesare exilio missus & metallo damnatus.* Adde annotata à nobis ad Hygini Mythol. cap. 15. & 108.

^c Qui restabant] *Restabant orbæ.* Micyll. & Veneta. Optime proculdubio.

^d In aridam ejectum] Ita reposui ex MS. pro *dejectum*. Ter. Andr. 1. 3. *Ibi tam hanc ejctam Chrysidis Patrem recepisse orbam &c.* Curt. 1x. 10. *Belluarum, quas fluctus ejcit, carnes vescuntur.* Quod autem *arida* pro littore vel terrâ ponitur, id sapit phrasin sacre scripturæ. Genes. cap. 1. vers. 9. *Congregentur aquæ, quæ sunt sub celo, in locum unum, & appareat arida.* Et vers. 10. *Et vocavit Deus aridam terram.* Exod. cap. 14. vers. 9. *Sume aquam fluminis, & effunde eam super aridam.* Absolutè *τὴν ξηρὰν* vocant etiam *ὁ ἕρως*. Cæterum periodus sequens in MS. ita concepta erat: *Is autem propter aurum, quod cum infante Polydoro traditum fuerat, itaque avaritiâ ductus cum interfecit Polymestor.*

tem propter aurum, quod cum infante Polydoro ei traditum fuerat, avaritiâ ductus, eum interfecit. Et ut indicia quoque facinoris celari possent, eum ^e in profundum præcipitavit. Quod cum Hecuba supradicta Cissei filia comperit, per pollicitationem curavit ut perveniret ad Polymestorem, dicens se velle adjicere super quod ante dederat, aurum, quo facilius nati celarentur indicia. Et tyrannus verum esse existimans, petenti secretum colloquium dedit. Hecuba nocte locum, lumina ei abstulit: quam Thraces dum persequuntur faxis, ^f versa est in canis figuram.

Fab. III.

Memnon, Tithoni & Auroræ filius, Priamo ferens auxilium, ab Achille occiditur. Mater ergo precibus pro assiduo officio inducendæ lucis ab Jove impetrat, ut, ^a in cineres ejus adusto rogo, sorores in volucres convertantur, Memnonides nomine. Quæ memores belli, ^b quotannis ad sepulcrum ejus conveniunt, & inter se dimicantes sanguine suo manibus ejus frequentes parentant. Et ipsa mater ejus matutinis temporibus lacrymas desiderio filii sui Memnonis ^c transmutat in rorem: ^d quod

^e *In profundum*] *In profundo* MS.

Consule nor. ad Fulgent. Lib. 1. cap. 2.

Hyg. Myth. cap. 92. Astron. 11. 40.

[^f *Versa est in canis figuram*] Vide Hyg. Mythol. cap. 111. & quæ ibi annoto. De Cynossemate porro Polluc. Lib. v. cap. 5. Paulo superius *id* tyrannus aptius fore videtur, quam & tyrannus.

Ad F A B. III.

^a *In cineres &c.*] Ita MS. Sed falsum hoc. Memnonis socios in has aves verfos. tradit quidem Q. Smyrnezus Lib. 11. Sed qui de sororibus ejus hoc tradat, frustra quæras. Veneta & Micyll. heic exhibent, ut *faville ejus adusto rogo pariterque sorores in volucres &c.* Quæ nata sunt ex malè intellectis verbis poetæ: *Mox vera volucris Insonnit pennis, pariter sonnere sorores.*

^b *Quotannis*] Ita & Plinius Lib. x. cap. 26. Elian. v. 1. Isidorus autem Lib.

xii. 7. quinto quoque anno. Sed ille confundit historias, & ex Æthiopiâ præterea Egyptum facit. Vide tu Plinium.

^c *Transmutat in rorem*] Servius ad Æn. 1. 493. *Quia Tithonus frater Laomedontis raptus ab Aurora filium suum Memnonem ex ipsâ progenitum, inletem dono votis aurea, Priamo ad Trojam misit auxilium, qui congressus cum Achille, ab eo est interemptus, cujus mortem mater Aurora hodieque matutino rore flere dicitur. Pro votis aurea lege vitis aurea. Meminit ejus vitis etiam Scholiastes Juvenalis ad Sat. vi. vers. 652. Hæc tibi hominis verba: Eriphyle uxor Euryphili, filii Telephi: qui Telephus cum venisset ad auxilium Priamo, plagatus est ab Achille, & cum non posset curari, sortitus est ab Achille se solo posse curari. Venit supplex: petit se curari, promisso hoc, ut nunquam jam auxilium ferat Trojanis, nec ipse, nec de suis aliquis. Curatus est, recessit. Post mortem*

^d quod tamen monumentum in Phrygiâ constituit patruus ejus, ut Hesiodus vult.

Fab. IV.

Æneas cum patre Anchise & filio Ascanio profugus, Delphos venit. Hic ab Anio sacerdote Apollinis recipitur hospitio, quibus indicat ^aquinque se filiorum parentem orbem relictum. Andrum enim filium, à quo Andros insula, reliquisse patriam narrat. Huic ut Apollo dederit augurium, sic Liberum dedisse virginibus, ut contacta manibus earum in segetem, vinum, oleumque verterentur. Eas Agamemnon, ut cœlesti munere ^bexercitum aleret, cum vellet abducere, in insulam eandem Andron profugisse. Hinc rursus ne vinculis illigatæ raperentur potentiâ regis Agamemnonis, Liberi numen effecit ob misericordiam & muneris sui causam, ut in columbarum speciem transferrentur.

Fab. V.

tem hujus filius Euryphilus vir fortis fuit. Hunc sepe ad auxilium petit Priamus, ille negavit, monitus scilicet à patre suo. Ergo cum non posset aliter Priamus eum sollicitare, fecit ritum ex auro, & misit ad uxorem ejus Eriphylen. Hæc accepto munere tanto, marito persuasit. Venit in Trojam auxilium ferens. Hunc occidit Pyrrhus filius Achillis. Euryppulum (ita enim scribendum) Telephi filium fuisse etiam alii tradidere: sed Eriphylen illam, cujus tam frequens apud poetas & mythographos mentio fit, ejus fuisse conjugem, id vero falsum est. Plagari ab hoc homine pro vulnerari vides usurpari. Mira barbarorum licentia est in verbis istiusmodi fingendis. Ejusdem farina est humanari, quod apud interpretem Concilii Ephesini inveni nuper & miratus sum. Et humanatus, inquit, est & passus &c. Unde inhumanatio dicitur *ἀνθρωπίνως* Episcopis Galatiæ in Epist. ad Leonem Augustum. Non minus audax est auguriare pro *ὁρακλοντιν*. Auctor Vit. Apollin. Numquid iste est, in quo auguriatus? Cæterum quod sequitur sortitus est, pro sortem accepit, suam habet venerem. Sortem tollere eo sensu dixit Hyginus Mythol. cap. 88. de eo, qui

oraculum consulit, aut sortem petit. Ufus eadem phrasî Licinius Ruffin. Colat. Leg. Tit. xv. Non inveniatur in te, qui lusit filium tuum aut filiam tuam, nec divinitus apud quem sortes tollat. Vulg. Interp. qui ariolos seisciscitur Deut. xviii.

^d Quod tamen] Ita quidem edd. omnes. Legendum tamen putem cui tamen &c.

Ad F A B. IV.

^a Quinque se filiorum] Ita rescribere non sum veritus, quanquam filiarum habuit MS. ut & Micyll. cum Veneta. Denominatio sit à potiori. Illustravimus abunde eam loquendi rationem ad Hyg. Myth. cap. 159. & Fulg. Lib. 1. cap. 2. Rænerius cum eam non caperet, ridiculè interpolavit. Firmat nostram emendationem Naso ipse vers. 645. Natorum vidisti quinque parentem. ^b Exercitum aleres] Alerent MS. Rectè. Vide Nason. vers. 659. in hac fabulâ. Corruptus in eâdem Servius ad Æn. 111. vers. 80. Anius autem rex Deli. Apollinis filius, cum trium filiarum esset parens, ne unius tantum Dei esset totaq; * auxilio filia numini Liberi patris

Fab. V.

Discedentes ab Anio Anchises & Æneas, invicem munera dant & accipiunt. In quibus crater fuit Æneæ datus ab ^a Alcone Lydio cœlatus. Anius autem à Therse Bœotio acceperat: in quo ^b sculptæ erant Thebæ & Orionis filiæ, quæ pro populo Thebano passæ erant immolari. ^c Et harum proci cum cineribus adusti essent, duo adolescentes inde increverunt; qui & ^d virginum nomine coronæ sunt nominati.

Fab. VI.

tris devovit, qui parem ei gratiam reddens, effecit, ut quidquid una attigisset verteretur in fruges, altera in vinum, tertia in oleum &c. Tolle asteriscum & rescribe, esset tatus auxilio, filias nūmini &c. Non parum lucis historię huic adferunt, quæ Tzetzes scribit ad Lycophron. pag. 96. Ed. Steph. Σταφύλη τῆς ἐς Διόνυσον θυγάτηρ γίνεσθαι ποιεῖ, ἢ ἰμῶν Ἀπόλλωνος. γυνὴ δὲ τὴν ὁ Σταφύλην, βαλὼν εἰς λάρνακα, ὥς τις δόξαται αἰετὸν. ἢ δὲ ὥς οὐ πελάδι τῇ Εὐβοίᾳ, & ἐξελθούσῃ τῆς λάρνακος παρὰ πᾶσι αἰετὸν γυνὴν ταῖδα, & Ἀνίαν καλεῖ, διὰ τὴν αἰαθῆναι δι' αὐτὸν. Τότεν Ἀπόλλωνος ἦνεν εἰς Δῆλον. ὃς Δωριπύλῳ γυναι, γυνὴ τὰς διονεόπας, Οἰνῶ, Σπερμῶ, Ελαΐδῳ, αἷς ὁ Διόνυσος ἐχαρίσατο ὅποτε βέλονται, οἶνον, σπέρματα, & ἔλαιον λαμβάνειν &c. Οἰνοτρόποι dicuntur illæ filiæ Helychio. Meminit & Stephanus earum: Ἀνδρῶ, inquit, γυνῶ μία τῇ κυκλάδων, ἐκλήθη δὲ Ἀνδρῆς τῇ Εὐρυμύχῳ, ἢ τῇ Ἀνάνιᾳ ἀδελφῇ, τῇ πατρὶς τῇ Οἰνοτρόπων. Vertit interpres: Sic vero vocata fuit ab Andro Eurymachi vel Ananii fratre Oenotroporum patre. Sed Οἰνοτρόπος cum nūquam inveniret, mutat τὴν Οἰνοτρόπων in Οἰνοτρόων. Perperam omnino. Lego, ἢ τῇ Ἀνίᾳ ἀδελφῇ &c. Verti autem ista ita debent: Sic vero vocata fuit ab Andro fratre Eurymachi vel Anii, patris Oenotroporum. Andron fratrem Anii facit, cum ab Ovidio & Servio filius fuisse dicatur: quibuscum & Conon facit Narrac. xli. Ἀπόλλωνος & Κρῆτος Ἀνίῳ γίνεσθαι, παρὰ τὴν Ἀν-

δρῶ, ὃς μίαν οἰκίσαι τῇ γυναι, τὸ ὄνομα λείπει τῇ γυναι. Confer Etymol. in Ἀνίῳ.

Ad F A B. V.

^a Alcone Lydio] Lindio MS.

^b Sculptæ] Exculta MS. Leg. exculta pta.

^c Et harum proci] Ita MS. etiam Venet. cum Micyll. nisi quod hæc pro cineribus exhibent muneribus. Verum hæc nata sunt ex malè intellectis verbis poetæ: Tum de virginē geminos exire favillā, Ne genus intreat, juvenes &c.

^d Virginum nomine Corona] MS. Coronide. Nisi Naso haberet, quos fama Coronas Nominat, probarem protinus, & dicerem Latinā usum terminatione hunc scriptorem, Antonin. Liberal. cap. 25. Πρῶτος γὰρ ὁ δὲ αὐτῶν ἀρχὴν τῶν Ἀιολέων Κορωνίδας παρβύνας. Atqui in Aoniā natas virgines istas, & ab Aonibus templo honoratas dixit in præcedentibus. An ergo Ἀνίης pro Ἀιολέων reponendum? Ita Viro Cl. visum, qui nuperrimè in Antoninum notas suas recoxit. Non accedo. Quæ consecrata primitus fuerint ab Aonibus sive Bœotiis, illas etiamnum ab Æolensibus Coronidas appellari, nihil habet absurdi. Æolensium enim nonnulli sedem ceperunt postmodo in Bœotiā. Homer. Schol. ad Iliad. Π. vers. 233. Εἴπει Πηλεΐδης καὶ Ἰσχυρὸς τῶν Δαδωνίων, ἐκ Λαοδονίας δὲ Βιαιτίας παρὰ Ἀιολέων ἐξ Ἀργείας τῇ Θηϊώπιδος. Ne dicam jam plurimos Æolensium fuisse Bœotios. Etymol. in Ἀιολέων Οἰρήνης καὶ χερσηίων συνήθη-

Fab. VI. & VII.

Petentes insulam Cretam, & hinc Italiam supradicti, ut aliquando errorem positus ædibus finire possent, multis regionibus transitis, Ambraciam adeunt, à diis per certamen petitam: in quam^a Ambracii imaginem in saxum conspiciunt figuratam. Hinc in Chaoniam, in quâ oraculum Jovis, delati aspiciunt Molossi regis filios: qui ne flammâ consumerentur, immortalium numine factum est, ut in avium figuras transmutarentur.

Fab. VIII.

στὴ πολλὰς τὸ ὄνομα βορέων Αἰολίων, οὗ ἐστὶ πῖς, ὅτι πλείους ἔσσι Βοιωτοὶ ἦσαν. οὗ δὲ Μυκελῆς, διὰ τὸ ἐν πολλοῖς ἰδιῶν συνθεσθῆναι. Sanè ex variis gentibus confectos esse Æolenses, & inde nomen fortitox affirmatæ-
tiam Tzetzes in Lycophron. pag. 200. Cæterum post τὸ πλείους interserit Δωριῶς Sylburgius; quam ejus conjecturam cum alia adstruunt, tum & illud, quod ait Eustath. ad Dionys. p. 109. ed. Steph. Ἡ Δωρίς ἡ αὐτὴ τῇ Αἰολίδι ἐστὶ. Ubi autem Doris, & quæ ejus urbes fuerint, inter alios breviter refert Aristoph. Schol. ad Plut. Act. 11. sc. 3. Cognationem Æolensium & Boeotiorum hoc quoque vel in primis arguit, quod à Varrone Lib. 111. de L. L. *Æoles Boeotii* appellantur, & Strabo Lib. viii. docet non aliam esse Doricam dialectum quam Æolicam antiquam, & non extra Isthmum solum, sed in Isthmo etiam positas gentes Æolicas fuisse, quemadmodum pridem in de Numm. Præf. pag. 62. observavit illustr. Spanhemius.

Ad FAB. VI. & VII.

^a Ambracii] Addidit Rænerius *judicis*. Judex ille Cragaleus fuit, de quo Anton. Liberal. cap. 4. ubi hanc fabulam habes. Dictam Ambraciam scriptor ille tradit ab Ambracia Melanæ filia. Sed Stephanus, ὑπὸ Αἰμω-
κῶ τῷ πατρὶς Θεωποπτεῖ τῷ Λακωνί-
τῶ. ἢ ὑπὸ Αἰμωκίᾳς τῇ Αἰνίᾳ Συ-
ρακῆς. Antonini verba sunt: Γονυ-
σας δὲ παῖδας Εὐρύλοι καὶ Αἰμωκί-
ας, αὗ τῃς ἡ πάρος Αἰμωκίᾳ κα-

λεῖται: *A* quâ urbi Ambracia nomen sit factum. Sed αὐτὸ ἢς malle me ibi cum scripsissem nuper, regestum mihi fuit à Viro Cl. qui veteres Græcos evol-
vere solitus sit, eum non mutaturum illud ἐστὶ ἢς in αὐτῷ ἢς. Ergo τὸ ὑπὸ pro ὑπὸ positum docere me intendis hisce exemplis. Dionys. Halicarnass. Lib. 1. Ἰταλῶν δὲ αἰὲς ἔχοντες ὠνομα-
σθῆναι αὐτοὺς Δωριῶν, ἵνα μὴ Ἰτα-
λῆ. Et versibus paucis interjectis: ἡ δὲ ὁ πρῶτον κληθῆναι Ἰταλίαν ὅτι τῇ Ἰταλῇ. Sed ego respondere illi possum, ἢ in illis locis notare tempus, ut cum apud alios omnes frequenter, tum & Stephanum in Πελοπόννησος. Εἰς τὸν γὰρ Αἰπῶν τῷ Θεωποπτεῖ ἐκαλεῖτο Αἰπῶ. Εἰς δὲ τῷ Πελαγῶς Πελαγία. Εἰς δὲ Αἰγῶ ὀνομάσκειτο Αἰγῶ ἐκα-
λεῖτο. Εἰς δὲ τῷ Πελοπόννησος Πελο-
πόννησος. Quod ad sententiam attinet, rectè interpretor nuperus: *Imperante enim Apia Phorongi filio, vocabatur A-
pia. Sub Pelasgo vero Pelasgia. Sub Ar-
go autem &c.* Sed pro *Arco* scriber dum *Apide*. Apollod. Lib. 11. cap. 1. Αἰπῶς ἔν τις τυραννίδα τῷ αὐτῷ μετὰ-
σας Δωριῶν, & βίαιος ὢν τυραν-
νῶ, ὀνομάσας αὐτὸν αὐτῷ τῷ Πελο-
πόννησος Αἰπῶν &c. In errorem induxi-
se virum videtur genitivus Αἰπῶς non ita valde usitatus. Eustath. ad Dionys. p. 59. Τῆς δὲ Αἰγῶς δὲ ὀνομασθῆναι αὐτὸν Αἰμωκίᾳς καλεῖται, αὐτὸ δὲ νεώτερος Αἰμωκίᾳς καὶ τῷ μετὰ τὸν Αἰμωκῶ, ἢ ἡ Αἰμωκίᾳς Αἰπῶς, ὡς καὶ εἰσας, Αἰμωκίᾳς Αἰμωκίᾳς, Ζαμωκίᾳς Ζαμωκίᾳς. Et pag. 124. Οὕτω δὲ & τὸ Αἰπῶς τὸ κρύβειν αὐτῶς περὶ Αἰγῶν καλεῖται αὐτὸν αὐτὸν δὲ
\$ 4

Fab. VIII.

Acis Fauni & Symæthidis Nymphæ filius Galateam Nerei & Doridis filiam cum diligeret, nec minus ipse ab eâ peteretur; Cyclops, quod copia ejusdem Nereidis nulla fieret, quia feritas ejus ei invisa esset, incensus furore, speluncâ relicta, palam profiluit, vagatusque per sylvas conspexit Galateam gremio Acidis residentem, avulsumque scopulum Ætnæ in eos eiecit: cujus vi exterrita Galatea, subjecto mari mersa est. Acis autem, qui effugere impetum ejus non potuit, obrutus saxo est. Cujus cruor numine ejusdem Galatæ in flumen ejusdem

no-

ἢ ὡς ἱκλιναν, Ἀπιδῶ ὡς Πάριδῶ. ἢ δὲ καὶ τὴν ἴδιαν ὁμοίαν κινῶν ἑαυτὴν ἡμιχρῆσαντο, κλινόντες Ἀπιδῶ. Etiam Latini in genitivo non *Apidis* tantum, sed & *Apis* dicunt. Justin. Lib. 1. cap. 9. *Apis caterorumque deorum ades dirui jubet*. Operæ pretium fecisset, si adduxisset illud ejusdem scriptoris ex Lib. ix. pag. 573. Καὶ ὡς ὁμοῦ δὴ τὸ φρεσὶν ὅτι ἢ πόλαμῶς κρεμῆται. Hic certe ὅτι de tempore explicare nequeo. Et annotat ibi Sylburgius: *Ἐπὶ pro ὅτι plus tricies habuimus in similibus loquendi generibus*. Hunc locum debeo, ne quid dissimulem, indicio doctissimi Perizonii nostri, ut & alterum istum ex Appiani Syriacis, non adeo longe à fine; ex quo insuper apparet præpositionem ὅτι in hac significatione etiam cum dativo conjungi. Loquitur de Seleuco Nicatori Antiochi filio: Πόλεος ὃ ὤμισεν ἐκκαθεῖσθαι μὲν Ἀντιόχειας ὅτι τῷ πατρὶ, & πάλιν ὅτι τῇ μητρὶ Λαοδικείας, ὁτις ὃ ἰπποκρίτους ἑαυτοῦ, τίσιν οὖν δὲ ὅτι ἢ γυναιξὶ, ἢ τοῖς Εὐπαμειας & Στρατονίκειαν μίαν. Mox iterum: Τὰς δὲ ἄλλας (πόλεις) ἐκ τῆς Ἐλλάδος ἢ Μακεδονίας ἀνέβηεν ἢ ὅτι ἔργον ἑαυτοῦ ποιεῖν. Ergo nihil mutare debueram. Feci id tamen, quia eam phrasin alibi ab Antonino nusquam memineram frequentari. Certè tantā confidentiā eam conjecturam non obruti lectori, quantā ipse suam cap. VIII. Εἰ δὲ ταύτης & Ἀκρεῖς πόλιν ἐκ τῆς Ἰταλίας Σούραρον Εἰ ΚΑ. Α. Η. Σ. Α. Ν.

pro ἱκλιναν. Tota, inquit, antiquorum turba non habet exemplum, quo probet, τὸ κλίζειν hoc in loco satis sanum & integrum esse. Ne quis dicat nimis hoc φορτικὸν esse, credere omnes debent illum legisse Græcos veteres omnes. Sed falsum hoc esse convincam illico. Hefychius in Βυκάλαλῶ. Α. ὁ δὲ πόλιν ἐκ τῆς Ἰνδοῖς κλίσαι λέγειται βυκάλαλαιαν. In ea phrasi subaudiendum esse ὁνομαζομένην, vel simile quid, palam est ex Appiani verbis. Ad eundem planè modum Latinè Festus in ROM A. *A qua, ut Italia sit potitum, urbem condideris* &c. Plura vide in notis ad Hyg. Myth. cap. 8.

Ad FAB. VIII.

a Relicta, palam] Relicto patre MS. b Avulsumque] Tò que nec MS. nec Edd. Vert. agnoscunt.

c Ejecit] Mallet quis conjecit. Sed probum alterum. Front. Lib. 11. Strat. cap. ix. ex. 2. *Caput Hannibalis in castra Hannibalis ejecit*. Nepos Hannib. cap. 10. *Quod in præsentia vestimento fuit, arripuit: his in ignem ejecit, flammam vim transiit*.

d In flumen ejusdem nominis] Hoc vero fabulosum est, ut debuit. Eustath. in Dionys. pag. 124. Μῦθος γὰρ τίθειν χαλεπὸν τὸ τεθεῖμῃ. Οὕτω δὲ & Ἀλκις πόλαμῶς Σικελικὸς παρὰ Θεοκρίτω, διότι, φαίν, ἀκριδὲ τὸ τεχέον ἢ ῥόδιμαλῶς ἐκείνῃ ἰσοῦν. De illo Virg. Sequēter: *Acis ex monte Ætna*

nominis sui, quod est in Sicilia, versus est; ^a cujus liquori se junxit voluntate.

Fab. IX.

Glaucus Anthedonis filius piscator, cum speciosos pisces cepisset, & eos vellet recentissimos in urbem ferre, in opaco loco proximo mari eos, dum requiesceret, ac retia siccarentur, sub recentissimam herbam exposuit. At illi vigore ejus succoque contacti, recuperato spiritu, quem amiserant, merferunt se in profundum. At Glaucus experrectus, existimans vim quandam divinitatis esse in herbâ, ipse quoque ^a jejunium polluit, alienatusque mente, ex alto se præcipitavit ^b in pelagus, sed inter deos marinos receptus: qui ut Scyllam Cratæidis filiam eodem mari versantem conspexit, pulchritudine ejus accensus est: quam ne alloqui posset, mari recondita est.

Fabula Lib. XIV.

- I. Scylla in feram.
- II.' Eadem in saxum.
- III. Cercopes in simias.
- IV. Sibylla in vocem.
- V. Socii Ulyssis in feras.
- VI. Idem in homines.
- VII. Pici in avem.
- VIII. Socii ejus in feras.
- IX. Canens Pici uxor in auras.

X. Dio-

in mare decurrit: ex cujus ripis Polyphemus saxa in Ulyssem egisse dicitur. Leg. jecisse.

^a Cujus liquori] Ita Veneta cum MS. nisi quod in hoc, *cujus liquor*. Rænerius hæc omisit, quod, ut suspicor, non videret, quid sibi vellent. Proverbium est apud Apostol. Cent. 11. 25. *Αἷς πωλαμένους. Ἐνὶ τῷ αἵματι ἴστανται.*

7. *Ad colluendum jejunium.* Sed ibi solvendum rescribi debere ostendi. Atque etiam heic *jejunium solvit* reposuerim. Nasonis phrasis est Lib. v. vers. 534. *Quoniam jejunia virgo Solverat.* Hoc est, comederat aliquid. Etiam heic Glaucus mandere coeperat herbas, in quibus pisces illi *ἀβύσσου τοῖς ποταμοῖς* jacuerant.

^b In pelagus] *In pelago* MS. Et mox *mari mersus est*, pro *recondita est*. Leg. *mersa est*.

Ad FAB. IX.

^a Jejunium polluit] Supr. Lib. v. fab.

§ 5

Ad

- X. Diomedis socii in aves.
 XI. Appulus pastor in oleastrum.
 XII. Naves Æneæ in Nymphas.
 XIII. Alcinoi navis in saxum.
 XIV. Ardea Turni in avem.
 XV. Æneas in deum.
 XVI. Vertumnus in anum.
 XVII. Anaxarete in lapidem.
 XVIII. Romulus in Quirinum.
 XIX. Hersilia in Horam.

Fab. I.

Glaucus Anthedonius supradictus Scyllam circa Siciliam conspiciatus dum adamasset, ^a & quia nollet sequi appetentem, venit ad Circen, obsecrans remedia, ut amanti succurreret: quem illa, ipsius non levi cupiditate capta, nequiens à proposito retardare, ^b amorem incidit, dicens quæ esset, quæ sibi præferretur. Instructa enim Hecates carminibus venit in locum, in quo Scylla ablui consueverat, venenisque imbuit, quibus tenuis pubecanibus est efferata, ut amantibus odio ac timori esset. Quod ob factum illa postea in Ulyssem amatum ab eâ exercuit sævitiam. Quod Glaucus factum hoc à Circe dolenter tulit.

Fab. II.

Docet eandem Scyllam transformatam esse in saxum, ne Æneæ naviganti in Italiam nocere posset.

Fab. III.

Ad LIB. XIV. FAB. I.

^a Et quia nollet] Deleam rō & , tanquam ex ultimâ proximè præcedentis vocis syllabâ ortum.

[^b Amorem incidit] Ita MS. Venet. Amorem indicit. Micyll. Amore indicit. Rectius foret, amorem indicat. Sed MS. lectionem damnare non audeo. Supr. Lib. 1. fab. 10. Ne puella ju-

venis iram incidere. Vide ibi notas nostras. Hyg. Astron. FI. 16. Pulchritudine Veneris inducitur in amorem incidisse. Cap. 20. Phryxi Athamantis filii corpore inducitur in amorem incidisse. Peccatum idem admissum à librariis Collat. Leg. Ruffin. Tit. iv. de Adult. Si maritus uxorem suam in adulterio deprehensam occidit, an in legem de Sici- riis incidit, quare. Leg. incidit.

Ad

Fab. III.

Cercopes propter fraudem scelusque, quia boni semper insidiatores fuerunt, perosi ab Jove, ut, qualem animum habuissent, talem & speciem post obitum indicarent, in simias conversi sunt. Itaque Inarimen Prochytenque insulas proximas, quas hi incoluerant, ^a nomine suo Pitheculas vocavit.

Fab. IV.

Apollo Jovis & Latonæ filius Sibyllam Glauci filiam cum diligeret, pro concubitu optandi veniam tribuit. At illa in longum victura tempus, spatians in littore, hausto ^a pugno arenæ, petit tot annorum spatium, quot partes ejus dinumerare posset. Igitur præstatâ fide ^b ad tempus, senectute dilapso corpore, relicta est vox, quæ Sibyllam indicaret. Deus vero voluisset morari eam in eo munere: sed illa neglexit dei voluntatem.

Fab. V.

Ad FAB. III.

^a *Nomine suo Pitheculas vocavit*] Vel suo pro eorum posuit, vel vocarunt legendum. Veneta exhibet, *Pithecula nomine suo Pitheculas vocavit*. Pitheculam eandem esse atque Inarimen, sive Enariam, volunt Servius ad Æn. ix. 715, & Salmas. ad Solin. pag. 97. Diversas faciunt cum heic Ovidius, quem non rectè cepit Lactantius, tum & Mela Lib. ii. cap. 7. nec non Plin. Lib. iii. cap. 6. Perperam Πιθηκίας νήας vocat Appollonius Cent. xi. 24. ubi explicat quid sit *καρκοπιζειν*. Simile adagium, *αργεη καρκοπιζειν*, de quo Zenob. Cent. i. 5. & Diog. i. 3.

Ad FAB. IV.

^a *Pugno arenæ*] Seneca de Irâ Lib. iii. cap. 33. *Quid si ne propter fiscum quidem, sed pugnam aris, aut impetum a servo denarium &c.* Inde *Pugillus*. Vet. Interpr. Ecclesiast. cap. iv. 6. *Melior est pugillus cum requie, quam plena utraque manus cum labore &c.*

^b *Ad tempus*] Forte, *Quod ad tempus*. Hoc est, quod ad tempus attinet. Addidi ex MS. & vet. edd. duas istas voces perperam à Ragnerio omittas. De Sibyllâ jucunda sunt quæ narrat Trimalchio in Petron. Fragmento Truguriano: *Sibyllam quidem Cumis ego ipse oculis meis ridi in ampolla pendere: Et cum illi pueri dicerent, Sibylla τι δειλες; Respondibat illa, Σοφδαειν Σαλα. Fugit interpretes simile quid de Sibylla narrari ab Ampelio cap. viii. Argyro est fanum Veneris super mare: ibi est lucerna super candelabrum posita, lucens ad mare sub divo calo, quam neque ventus aspergit (leg. dispergit) nec pluvia extinguit. Sed & Herculis ades antiqua; ibi columna pendet cavem ferrea rotunda, in quâ conclusa Sibylla dicitur. De lucerna illâ in sano Veneris quod ait, ejus & Isidorus meminit Orig. Lib. xvi. cap. 4. Denique in templo quodam fuisse Veneris sanam dicunt, ibique candelabrum, & in eo lucernam sub divo sic ardentem &c. Quod sub divo dicat, inde suspicor τὸ calo in Ampelio, ut glossema, esse cancel-*

lan.

Fab. V. & VI.

Æneas a iter in Italiam tendens ad Læstrigonas venit, ubi Macareus Neritius comes Ulyssis apparuit, ^b congressusque eos est comitatus. Itaque cum exposuisset Achæmenides apud Cyclopem quæ essent passi focii, similiter & ille, quæ à Circe cum comite Eurylocho, qui portione acceptâ in varias figuras commutati sunt; ^c ac novissime Ulysses remedio Mercurii ibi venit, & socios recuperavit. Ex eo Circe junxit se ei in matrimonium; monuitque Æneam, ne littoribus Circes accederet.

Fab. VII.

* Picus ex progenie Saturni, rex Tyrreniæ, quæ postea Italia dicta est, cum in agro Laurenti venaretur, visus à Circe, propter eximiam pulchritudinem est adamatus. Sed cum amore conjugis suæ devinctus appetitum deæ rejiceret, ab eadem ob contemptum in avem picum mutatus est.

Fab. VIII.

Socii quoque Pici, requirentes ducem, ne viribus in noxiam sævirent, contacti venenis, in varias species abiere.

Fab. IX.

landum. Cerrè Latinitas non patitur, ut *divum calum* dicatur. Pro *ibi columna* reposuerim, *ibi in columna*, nisi quis satius putet confugere ad ellipsin.

Ad FAB. V. & VI.

a *Iter in Italiam tendens*] Virgil. Æn. VI. 240. *Tendere iter pennis.*

b *Congressusque eos est comitatus*] MS. *Congressusque est comitatus.*

c *Ac novissime*] Ita codex MS. Vener. *no* ac non habet. Micyll. *Quodque novissime* &c. Sed nobis satius visum est repræsentare lectionem scripti libri, in quo & mox *ibi venit* offendi, non eo venit, ut Rænerius dedit. Vide not. ad Lib. III. fab. I.

d *Remedio Mercurii*] Illud remedium *μῆλυ* vocabatur, de quo vide quæ an-

notavi ad Hyg. Mythol. cap. 125. Homer. Odyss. K. vers. 304. *ῥίγη μὲν μέλαν ἵον, γαλακτεῖ δ' εἰκαλον αἶθρῳ. Μῶλυ δὲ μιν καλίσσι θεοί.* Schol. *Βολάνης εἶδ' παρὰ τὸ μολύνειν, ὃ ἐστὶν ἀφανίζειν τὰ φάρμακα. Φασὶ δὲ τὸ ἐλκόμενον τ' ῥίγης τὴν τὴν δάναλον σπέρειν τῇ δαπαναίῃ.*

Ad F A B. VII.

a *Picus &c.*] Transcripsi ex Micyllianâ editione. Venera & MS. non habent hoc argumentum. Quod Rænerius dedit, desumptum est ex Regianis commentariis, immo *ἡ πῶδα* descriptum. Nonius capite de Doctorum Indagine: *Picumnus & avis est Marti dicata, quam picum vel picam vocant, & deus, qui sacris Romanis adhibetur.*

Amph-

Fab. IX.

Uxor quoque Pici ^a canens secundum Tiberim deflens desiderio viri amissi extabuit; ita tamen, ut locus memoriam nominis posteris præberet. Canens enim nominatus est.

Fab. X.

Nec minus Macareus refert insolentiam sociorum erga Venerem, cum Æneas adversus Rutulos pro Latino dimicantes ab Euandro auxilium petisset: & quemadmodum Turnus Venulo legato à Diomede item auxilium postulasset, qui sub Dauno Iapygiæ rege domicilium posuisset, negante eo, eo quod pro Æneâ adversus Venerem stetisset, vulneratamque à se inimicam haberet. Et ut comites ejus contemptu deæ cupientes proficisci in bellum, in mari ^a volucrum figurâ decepti, substituerint. Eorum nomina hæc sunt, ^b Agmon, Lycus, Idas, Rhe-tenor, Nycteus; quæ volucres albi coloris ut cycni sunt.

Fab. XI.

Emilius Macer in Theogonia libro primo: Et nunc agrestis inter Picumnus habetur. Scribe Ornithogonia. Diomedes Lib. 1. Macer & Emilius Ornithogonias secundo. Adde Plinii Elenchon auctorum Lib. x. Non ignoro, ita in Nonio legendum esse. pridem monuisse Godofredum; verum cum emendationis suæ nullam ille reddat rationem, mihi, cui eadem in mentem venerat, faciendum id putavi.

Ad F A B. I X.

a Canens secundum &c.] Ita Rænerius edidit. Sed Veneta, Canens desiderio viri secundum Tiberim deflens casus amissi extabuit. Etiam Misyll. Casum amissi deflens &c.

Ad F A B. X.

a Volucrum figura decepti] Malè hæc narrat Lactantius. Historiam vide apud Plin. Lib. x. 44. Ælian. Lib. 1. cap. 1.

Tzet. in Lycophron. p. 100. Servium ad Æn. xi. vers. 271. August. C. D. Lib. xviii. cap. 16. Schol. Hom. ad Iliad. E. 412. Anton. Liberal. cap. 37. Aristotel. Admirand. Aufcult. pag. 878. Ed. Casaub. Isidor. Orig. xii. 7. Quæ autem aves istæ sint, dubitatur. Εἰρηνοὶ Æliano sunt. Εἰρηνοὶ δὲ λέγουσι Tzetze. Isidoro formâ fulicæ similes, magnitudine cycnorum. Unde & ὀρνίθια ἑμμετα κύκνοις appellat Tzetzes p. 101. Ὀρνίθας μάλιστα τοῖς μεγίστοις δicit Aristoteles, & ὀρχη ἰχθυίας μάλιστα & σκαλαί. Videtur sentire Isidorus cum Charisio, cui λαρόν est fulica Lib. 1.

b Agmon] Acmon & mox Rhe-nenor MS. codex. Quæ, ut magis Græca, probanda omnino existimo; nec dubito, quin ea nomina in Nafone ipso ita etiam scribenda sint. Notum est C & G quam inter se & facile & crebro permutentur. Ρῆξινος est αἰθρηός, παρὰ τὸ ῥάσιν, ut docet Schol. Homer. ad Iliad. N. vers. 324. Cæterum ut G lo-

Fab. XI.

^a Dauniz regionis ^b locum arboribus obumbratum
^c Pan Mercurii filius tenuit: quem postea Nymphæ ^d co-
 luerunt. Has pastor Appulus cum procacibus maledictis
 terruisset, ^e ne amplius linguam in propatulo haberet,
 numine earum in arborem oleastrum extabuit, ^f cujus
 fructus suo amarore linguæ pastoris asperitatem refert.

Fab. XII.

Turnus adversus Æneam pro Laviniâ sponsâ dimicans,
 cum immittere ignem classibus conaretur, mater deûm,
 quia ex Idâ monte Phrygiæ sacro essent factæ, ^a impe-
 tratis precibus ab Jove, in Nympharum speciem illas con-
 vertit, ^b utque earum marinarum numerum augere pos-
 sent, effecit.

Fab. XIII.

locum ^f C, ita B saepe locum ^f V,
 & vicissim, occupavit. Hinc corruptus
 Asconius in Argumento Proœmii A-
 ctionis in Verrem: *Quia pedestre iter ex*
Sicilia & propter fugitivos, & propter
Verris insidias dubitabat. Lego, evita-
bat. Certè non Α'μύν, sed Α'μύν
 nomen Græcum est. Acmonem patrem
 Cœli quidam fecere; unde Α'μύν-
 δας ὁ γενεὸς in Alis Simmiz. Ubi
 Scholia videnda.

Ad F A B. XI.

^a *Daunia*] Ità non sum veritus re-
 scribere, cum *Daunia* exhiberet MS.
 Perperam *Lavinia* Edd. quas videre li-
 quit.

^b *Locum*] Forte *lacum*. Curt. Lib.
 1. *Nemum opacum arboribus. Et, syl-*
vas arboribus umbrose.

^c *Pan Mercurii filius*] Ex Penelope
 puta. Herodotus Euterpe: *Pani vero*
Penelopes: ex hac enim & Mercurio na-
tus Pan esse dicitur à Græcis. Quia Mer-
 curii filius Pan, *κλονοπάτωρ* à Theo-
 crito audit in Syringe: sed alii ex Pe-
 nelope & mæsteribus natum dixere.
 unde & *κλονοπάτωρ* ἢ *κλονοπάτωρ* ibi-
 dem vocatur. Pedasium in illud poë-
 matium: Πανελόντις & ἢ *μνηστέρων* ὁ
 Παν, ὃς ἐπὶ τὴν ἐστὴν ἀναμεινύων *ἡμῶν*

ἡμῶν *τοῦτο* *τοῦτο* *τοῦτο*. Sed co-
 piose de genere Panos Nasalis Lib. v.
 cap. 6. ut nihil necesse sit multa à me
 heic corradì. Corrigan porius Nata-
 lem. Ait ille inter alia: *Alii Penelopes*
& Ulyssis filium putarunt: alii ex
Æthra sive Nereide natum inquirunt.
Æthra non est Nereis. Scribendum ex
Æthre vel Æthra. Æthra autem
Oceanitidum in numero censetur. Vide
quæ annotavi ad Hygin. nostri Astron.
 Lib. 11. cap. 21.

^d *Coluerunt*] MS. & Vett. edd. *occu-*
luerunt. Sed perperam.

^e *Ne amplius*] *Itaque ne amplius* MS.
 & Venera. Nec putandum aliter scri-
 ptum fuisse à Lactantio. Vide quæ di-
 xi ad fab. 7. Lib. 1.

^f *Cujus fructus* &c.] Pro his MS. &
 Vett. edd. *Et ita factus est.*

Ad F A B. XII.

^a *Impetratis precibus*] Hæc est Lectio
 MS. & Vett. Edd. nisi quod *ut illas* nec
 MS. nec Venet. agnoscunt. Renerius
 dedit, *impetratis precibus ad Jove, ut*
in Nympharum speciem conversa, dea-
rum marinarum &c.

^b *Usque*] Ita Micyll. Sed Veneta &
 MS. non habent *usque*.

Ad

Fab. XIII.

Naves Æneæ docet, in speciem Nympharum versas deorum voluntate, ^a ex recordatione suorum Neritiam navem vidisse lætas pereuntem naufragio. Item Alcinoi navem Pelasgos portantem saxo durefcere.

Fab. XIV.

Turno ab Æneâ interempto, Ardea urbs regnum Turni incendio in cinerem redacta: ex quo volucris emersa est, quæ patriæ nomine vocaretur à posteris Ardea.

Fab. XV.

Venus ut animadvertit filium Æneam ^a laboribus exhaustis ad finem venisse ævi, petiit ab Jove patre, ut promissis fidem faceret. Cujus ille precibus auditis, efficit ut in agro Laurenti flumine Numicio ablueret mortalitatem, ^b interque indigetes deos referretur: ita ut à posteris, sicut cæteris deis, sacra ei administrarentur.

Fab. XVI.

Tiberinus Albanorum rex Tusco amni Albula mersus interiit, ac nomen fluvio reliquit. Item Aventinus, ^a à quo mons, urbis Albæ accepit imperium. ^b Sub hoc Pomona Hamadryadum Nympharum, hortorum cultrix felicitiumque arborum, ^c cujus nomen pomaria obtinent.

Hanc

Ad FAB. XIII.

^a Ex recordatione suorum] Micyll. eorum. Rænerius mirificè hoc argumentum interpolavit. Videtur legendum laborum suorum. MS. codex certè pro decorum in præcedentibus habuit laborum suorum.

Ad FAB. XV.

^a Laboribus exhaustis] Malten, exhaustum. Virgil. Æn. 1. Omnibus exhaustos jam casibus, omnium cæces.

^b Interque indigetes deos] De illis diis

vide quæ annotavi ad Fulgent. Lib. III. cap. 5. Virgil. Æn. XII. vers. 794. Indigetem Æneam scis ipsa, & scire faceris Dèberi cælè. Vide ibi Servium.

Ad FAB. XVI.

^a A quo mons] Ita cum MS. Veneta. Addunt dèlms Rænerius & Micyllus.

^b Sub hoc Pomona Hamadryadum &c.] Intellige una. Græca est syntaxis, ut supr. fab. II. Lib. IV. Salmacis Natas dunt. Vide quæ ibi annoto.

^c Cujus nomen &c.] Sic MS. & Vett. Ed. Rænerius. unde nomen è pomæ ob-

st.

Hanc cum Vertumnus diligeret, solitus in varias figuras mutari, & eâ refugiente concubitus, sollicitudine assiduâ ureretur, novissimè in anum versus est, eique multa retulit, quibus fœminæ flecti solent, ut sibi jungeretur. Ipsa autem perseverante in proposito, novissimè refert quoque fuisse in Cypro Anaxareten virginem, quæ propter superbiam punita fuisset à Venere. Versusque in suam formam, concubuit cum eâ Vertumnus.

Fab. XVII.

In insulâ Cypro Anaxarete fuit ex progenie Teucris Salaminii, quæ formâ cæteras gentes ejusdem civitatis supergressa est. Sed ut pulchritudo eminens fuit, ita propter aspernationem virorum abominanda omnibus. Quam cum Iphis ejusdem civitatis amore diligeret, neque aditum ad eam haberet, dolens, quod in tam gravem sortem incidisset; ad extremum ne diutius doleret, noctu clam ante fores puellâ a suspendio se liberavit. Cui cum funus pro dignitate fortunæ per publicum maximâ frequentiâ duceretur, & illa patientissimè ex superiori parte domus prospiceret, ob nimiam crudelitatem animique duritiam in vestigio sui à Venere saxo durata est, ita ut apud Salaminios species ejus Prospicientis Veneris nomen accepit. Deinde Vertumnus rediens in suam speciem Pomona potitus est.

Fab. XVIII.

Post Amulii ac Numitoris Albanorum regum interitum Romulus urbis à se conditæ cepit imperium. Qui cum adversus Titum Tatium pro raptu virginum dimicaret, hostis appropinquavit patriæ. Quod ut Venus præsen-

sinet. Id etsi negari non potest, non tamen ideo verum est ita scripsisse Lactantium. Varro L. L. Lib. vi. *Pomona pomorum patrona.*

Ad F A B. XVII.

a *Suspendio se liberavit*] Ita cum MS. vettr. edd. Rænercius, *Suspendio ejus*

amore se liberavit. Antoninus cap. 39. inedia vitam finiisse juvenem narrat. Ἀραιοφῶν μὲν ἐν κατ' ὑπερβολὴν πένθει ἔσθ' ἑσθ' ἡμῶν πλὴν τοῦτο ὅτι γὰρ ἡμῶν ἰσχυρὸν ἐκείνου καὶ προφῶς ἰσχυρῶς. Pro ὑπερβολῇ lege ὑπερβολῇ. In præcedentibus pro cæteras gentes, multo mallem cæteras virgines.

Ad

fensit, portis obferatis, una patefacta est, Tarpeiâ Virgine prodente patriam. Venus pro filii incolumitate à Nymphis, ^a quæ proximæ Iano erant, geminum petiit auxilium. Datâ ergo veniâ, secundum portam, quâ Sabini irrupturi erant, recluso fonte, scaturientes aquæ, quæ antea latuerant, erumpebant: quæ cum frigida hostium introitum non prohiberent, ex frigidis in calidas versæ hostem averterunt. Victoriæque potitus Romulus, rebus urbis compositis, jura reddens populo, sicut petierat mater, raptus in cœlum est; ita ut ^b Quirinus novo nomine vocaretur.

Fab. XIX.

Hersilia conjux Romuli, cum fleret amissum conjugem, ^a post datam ei à Junone immortalitatem, Ora Quirini nuncupata est: quorum templa à populo Romano in Colle Quirinali constituta sunt.

Fa-

Ad FAB. XVIII.

^a *Quæ proxime &c.*] Vener. *Quæ proximè Iano &c.* Lege, *Quæ proximè Iannum erant geminum.* Flor. 1. cap. 2. *Iannumque geminum fidem pacis ac belli.* Proximè dativum casum regere non potest. Julius obsequens cap. 119. *Cui proximè Pompeio in castris sedenti accipiter super caput accesserat.* Lege, *proximè Pompeium.* Frustrâ est Schefferus subaudiri iubens præpositionem à. Verum ut illic aliena ellipsis illa, ita eadem non observata corrumpit locum elegantissimum Plinii Histor. Natur. Lib. 11. cap. 7. *Quisquis est deus (si modo est alius) & quacunque in parte, totus est sensus, totus visus &c.* Notat Dalechampius MSS. habere *si mundo est alius aliquis.* Unde ipse conjectat, *si à mundo &c.* At nihil opus erat istâ præpositione. Vera & Latinissima lectio est, *si mundo est alius aliquis &c.* Horat. Lib. 1. epist. 16. *Necne putes alium sapiente bonoque beatum.* Quod si quis statuere velit proximè etiam cum dativo rectè jungi, adducere possit illud Veteris Interpr. Concil. Ephesin. pag. 124. ed. Cont. *Proximè nobis participatum est carne & sanguine Deus existens*

Tom. II.

verbum. Scio satis barbarum esse illud interpretem. At Latinus egregiè Nepos Hannib. cap. 8, *Propius Tiberi, quam Thermopylis.* Verum ibi ex vet. edd. reposuerim *Tiberim & Thermopylas.* Præposit. addit Frontin. Strat. Lib. IV. 7. ex. 40. *Cum prope à virgultis sylvaque posita essent.*

^b *Quirinus* novo nomine vocaretur.] Lactant. Firin. Lib. 1. cap. 21. *Solent enim mortuis consecratis nomina immutari; credo ne quis putet eos homines fuisse. Nam & Romulus post mortem Quirinus dictus est; & Leda Nemesis & Circe Marica; & Ino, postquam se præcipitavit, Lencœthea, materque Matuta, & Melicertes filius ejus Palemon atque Portumnus. Signat eandem rem non eloquitur Florus Lib. 1. Cap. 1. *Quirinum in cælo vocari placitum diis.**

Ad FAB. XIX.

^a *Post datam ei &c.*] MS. *Post data ei à Junone immortalitate.* Et mox *Colle Quirini* pro *Quirinali.* Quod non spectandum, cum Naso ipse habeat, *Duce me lucum pete, colle Quirini.* Qui videret. Historici tamen malunt *Collem Quirinalem* dicere. Nepos Attic. cap. 1.

T

De-

Domum habuit in Colle Quirinali. Schol. Horat. in Carm. Sæc. Diis quibus septem colles] *Id est. Roma. Sic Virgil. Scilicet & rerum facta est pulcherrima Roma, Septemque una sibi muro circumdedit arces. Hi autem colles sunt Aventinus, Palatinus, Esquilinus, Capitulinus, Viminalis, Caelius.* Locus Virgilii est Lib. vi. Æn. vers. 781. Sed ibi ita legitur: *En hujus, nate, auspiciis illa incluta Roma Imperium terris, animos aequabit Olympo, Septemque una sibi muro circumdedit arces.* Ubi Servius: *Bene urbem Romam dicit septem inclusisse montes, & medium tenuit. Nam grandis est inde dubitatio: & alii di-*

eunt breves septem colliculos à Romulo inclusos; quitamen aliis nominibus appellabantur. Alii volunt hos ipsos, qui nunc sunt, à Romulo inclusos, id est Palatinum, Quirinalem, Aventinum, Caelium, Viminalem, Esquilinum, & Ianicularem. Collis Quirinalis unde dictus sit his verbis in de L. L. Lib. iv. Varro docet: *Collis Quirinalis*, inquit, *ubi Quirini sanum, est à Curetibus, qui cum Tatío Caribus venerunt Romam, quod ibi castra habuerunt.* De fano Quirini etiam Victor Illustr. cap. 2. *Ædes in Colle Quirinali Romulo constituta.* Urbi additum à Servio Tullio eollem istum idem narrat cap. 7.

Fabula Lib. XV.

- I. Calculi nigri in candidum colorem.
- II. Animæ in varias species.
- III. Euphorbus in Pythagoram.
- IV. Elementa in varias species.
- V. Amnis Lycus in regionem mutatus.
- VI. Erasinus amnis in regionem similiter aliam.
- VII. Caycus fluvius in regionem aliam similiter.
- VIII. Amasenus fluvius in terræ speciem.
- IX. Anigrus flumen dulce in aquæ amaritudinem.
- X. Hypanis amnis in aquæ amaritudinem similiter.
- XI. Antiffa, Pharos, & Tyros insulæ in scopulos mutatæ.
- XII. Leucades insulæ tres in montium species; & Zancle insula in scopulum.
- XIII. Helice & Buris oppida in scopulos similiter.
- XIV. Area in tumulum mutata.
- XV. Fons in Africâ Hammonis in glaciem convertitur.
- XVI. Fons Athamanis lignum accendit.
- XVII. Flumen Ciconum bibentes in lapidem mutantur.
- XVIII. Crathis & Sybaris amnes capillis aureum colorem dant.

XIX. Sal-

- XIX. Salmacis fontem qui contingit, in mollitiem
vertitur.
- XX. Lacum Æthiopiæ qui bibit, in insaniam;
aut in soporem vertitur.
- XXI. Clitorium fontem qui bibit, odium vini
capit.
- XXII. Lyncestium amnem qui bibit, in ebrieta-
tem convertitur.
- XXIII. Aqua lacus Phenei nocte fit noxia.
- XXIV. Symplegades cautes in petras redactæ.
- XXV. Ætna mons Siciliæ in ignem.
- XXVI. In Pallene urbe Tritoniæ paludis attactu
vertuntur homines in volucres.
- XXVII. Scythides sæminæ attactu veneni in aves
mutantur.
- XXVIII. Ex vitulis apes nascuntur.
- XXIX. Ex equo crabrones.
- XXX. Ex Cancro Scorpius.
- XXXI. Bombyces in papiliones.
- XXXII. Ranæ ex limo.
- XXXIII. Urfa lambendo fingitur ex frusto carnis.
- XXXIV. Apes initio vermes, postea speciem suam
accipiunt.
- XXXV. Aves ex ovi medio.
- XXXVI. Ex medullâ humanâ angues nascuntur.
- XXXVII. Phœnix avis ex sanie suâ renascitur.
- XXXVIII. Hyæna modo mas, modo sæmina.
- XXXIX. Chamæleon in varios colores vertitur.
- XL. Lynces Liberi urinam vertunt in lapidem.
- XLI. Corallium ex molli durum.
- XLII. Gentes variantur in species.
- XLIII. Omnia quæ nascuntur, transmutantur in
dissimiles species.
- XLIV. Egeria in vallem Aricinam se contulit.
- XLV. Hippolytus in deum Virbium.
- XLVI. Egeria in fontem.
- XLVII. Gleba in pueri figuram mutata.

XLVIII. Jaculum Romuli in arborem.

XLIX. Cippus factus cornutus.

L. Æsculapius in draconem.

LI. Julius Cæsar in cometen.

Fab. I.

Mycilus Alemonis filius procreatus Argis, cum quieti se dedisset, Hercules visus est, qui cum moneret, ut patriam relinqueret, & secundum Æsarem amnem consideret. Qui cum facere extimesceret, quia lex vetaret deserere patriam, & in aliam civitatem transire, rursus admonitus est. Metuens itaque, penates suos destituit, ideoque in iudicium publicum est devocatus. Et cum omnem populum adversus se haberet, judicaturis calculi albi, ac nigri dati sunt; ut atrii damnaverent, candidi absolverent. Mycilus itaque pertimescens periculum capitis, Herculem invocavit, ut laboranti sibi, quia ejus jussis obtemperasset, ferret auxilium: cujus preces non incassum abierunt. Nam cum calculi more patriæ in urna effusi deducti essent, omnes apparuerunt in colorem album conversi. Quamobrem ille metu liberatus, per Ionium pelagus navigans, cum in Italiam venisset, & Æsarem amnem attigisset, sicut præceptum erat, urbem constituit, eamque à proximo tumulo, cui Tares Neptuni filius subjectus erat, Tarentum nominavit.

Fab. II.

Pythagoras Sanius tyrannidem fugiens, cum patriam reliquisset, in Italiam venit, & quæ didicerat de rerum natura mundique, aperit, ad modumque seculi aurei docet, ad usus quoque necessarios cuncta præbente terra, nefas esse animalibus vesci: quod essent in eis forte consanguineorum animæ mortalium: & quod è corporibus in corpora animæ transfunderentur. Postea docet unde occidendorum animalium usus primum inoleverit. Nam paulatim concessum est, ut maleficæ feræ dolis interceptæ occiderentur; & mansuetarum fœtus sues, quod fru-

fruges satas eruerent; item capri, quod vitem maturam præcerpere assuevissent, nec deinde fructus cresceret.

Fab. III.

Pythagoram eundem inducit referentem cuncta rerum temporibus mutari: siquidem ipse annus vertitur in quatuor species, vèris, æstatis, autumnii, & hiemis: & quæ nascuntur, quoniam in initio prodita teneras immutatasque species habeant; deinde crescendo robustæ ætatis, novissimè senescentis fieri. Se quoque memoria tenere bello Trojano Euphorbum Panthoidem fuisse: & postea quam à Menelao sit occisus in bello, animam ejus in se esse transfusam; clypeumque ejus, dum in ætates ductus sit, quo usus esset in bello, in templo Junonis Argivæ cognovisse.

Fab. IV.

Ipsa quoque initia quatuor, ex quibus generantur omnia, transfigurari motibus suis: resolutam enim tellurem in aquas abire, attenuatam aquam efficere; & aëra rursus per eundem ordinem retexi: spissatum ignem enim in aëra verti, hunc in aquam, hanc in terram abire: cæteraque rerum perinde variari; quæ tempus, aut natura acceptas ab initio facies cogit amittere. eadem fluminibus etiam, fontibus ac terrenis locis accidere.

Fab. V.

Amnem Lyciæ consumptum ostendit alias apparuisse, alias non.

Fab. VI.

Erafinus in Arcadia fluere visus, modo latens, terræ voragine absumptus, postea Argis est redditus voluntate Junonis.

Fab. VII.

Caycum flumen Mysiæ aliis nunc ripis, aliis in initio fluxisse fertur.

Fab. VIII.

Amasenum flumen Siciliae intumescere, refluxere, interdum siccare.

Fab. IX.

Anigrum flumen jucundissimam aquam sitientibus praestitisse: posteaquam Centauri ab Herculeis sagittis confecti cruorem in eo abluerint, aspero advenientes fugasse odore.

Fab. X.

Hippanim Scythiae amnem marini factum liquoris ait, cum fuerit in initio dulcissimi, ob fontem regionis ejusdem in eum influentem.

Fab. XI.

Antissa & Pharos, item Tyros in Phoenicia, insulae fuerunt, nunc vero continenti conjunctae.

Fab. XII.

Item Leucades insulae tres in salo sunt nunc, à fluctibus olim relictæ: item Zancle olim conjuncta Italiae, nunc freto discriminatur; propterea id contigit, quod Latonæ sedes est ibi negata.

Fab. XIII.

Helice, & Bura Achaiae urbes ponto voratae sunt.

Fab. XIV.

Tumulum secundum Træzenam urbem ex arca factum ait eruptione spiritus, qui terræ increverat.

Fab. XV.

Fons in Africa Hammonis solis ortu obituque calcit, postmodum in glaciem vertitur.

Fab. XVI.

Fab. XVI.

Athamanis Thessaliæ regionis fonti lignum tenuata luna admotum accenditur.

Fab. XVII.

Flumen quoque apud Ciconas est, ex quo qui bibit, in lapidem convertitur.

Fab. XVIII.

Crathis amnis, & ei confinis Sybaris, capillos aurei coloris efficiunt.

Fab. XIX.

Salmacis fons in Caria contactu sui liquoris cogit in molliem corporis obscæni verti: quod beneficio Mercurii & Veneris dicitur esse factum.

Fab. XX.

Lacus est in Æthiopia, qui hausto liquore ad sitim sedandam, aut in insaniam aut in soporem vertit.

Fab. XXI.

Clitorius fons in Arcadia vinum in odium adducit, quod Melampus Amithaonis filius Prætidas cum ab infania liberasset, novissimè remedia in eum projecisse fertur.

Fab. XXII.

Lyncestius amnis Thraciæ hanc vim obtinet, potestate mutata, ut aquam ejus bibentes ebrii fiant.

Fab. XXIII.

In Arcadia secundum Phenon urbem aquæ feruntur, quæ potæ nocte nocent, luce autem innocuæ cognoscuntur.

T 4

Fab. XXIV.

Fab. XXIV.

Ortygia insula olim mobilis erat. Symplegades quoque cautes in Ponto concurrentes, flatibus solitæ moveri, nunc fixæ fundamentis tenentur loco.

Fab. XXV.

Ætna mons Siciliæ in ignem verti cœpit, cum initio riguerit.

Fab. XXVI.

In Pallene, quæ sub Aquilone jacet, homines dicuntur in volucres verti, novies cum in Tritoniacampaludem versi sint.

Fab. XXVII.

Scythides, in Scythia fæminæ, venenis sparsæ, corpora immutant se in aves transfigurantes.

Fab. XXVIII.

Ex vitulis apes nascuntur: quas Aristæus fertur invenisse.

Fab. XXIX.

Ex equo putrefacto crabrones nasci potuisse primum proditur.

Fab. XXX.

Cancrum demptis brachiis si terræ subjicias, scorpius nascitur.

Fab. XXXI.

Bombyces, quæ folia filis intexunt, in papiliones vertuntur.

Fab. XXXII.

Fab. XXXII.

Ranæ nascuntur ex limo sine pedibus: mox natando pedes incrementum.

Fab. XXXIII.

Ursæ carnem pariunt, eamque lambendo in figuram sui convertunt.

Fab. XXXIV.

Apes initio truncæ, ut vermes, nascuntur: postea corporis partes, ac pennas accipere produntur.

Fab. XXXV.

Pavones, qui in tutela Junonis habentur; item aquilæ Jovis, columbæque Veneris, & cæteræ volucres, ex media parte ovi, qui vitellus vocatur, videntur nasci.

Fab. XXXVI.

Ex medulla humana in sepulcris angues profeminantur.

Fab. XXXVII.

Phoenix in Assyriæ finibus nido ex odoribus factus, cum est senectute pressa, supra recumbit, ex cujus sanie alia renascitur: & viribus roborata, nidum in urbem effert Solis: ibique in templo ejus monumentum patris reponit. Fertur enim quinque ætatis sæcula replere.

Fab. XXXVIII.

Hyana fera ex femina in marem vertitur.

Fab. XXXIX.

Chamæleon ventis & aura nutritus, quodcumque contigerit, coloris ejusdem efficitur.

T. 5

Fab. XL.

Fab. XL.

Lynceſ, qui ſunt in Liberi tutela, urinam vertunt in lapidem.

Fab. XLI.

Coralium lapis ſub aqua mollis eſt, extra dureſcit.

Fab. XLII.

Significat gentes variari in ſpecies deorum voluntate.

Fab. XLIII.

Numa Pompilius propter ſcientiam rerum à populo Romano in regnum eſt receptus: cujus præcepta cum ante dictis hæc ſunt. Quæcunque naſcuntur, hæc crescendo & ſeneſcendo tranſmutari in diſſimiles ſpecies: & poſt obitum ſic conſumi, ut aut in terram abeant, quæ corpora ſunt; aut in æra, quæ ſpiritu contineri videntur. Porro Helenus Priami filius refert ab Ænea urbis conditiæ poſitionem.

Fab. XLIV.

Egeria poſt mortem mariti Numæ in vallem Aricinam ſe contulit lugens.

Fab. XLV.

Hippolytus cum propter novercale odium propulſus eſſet patria, & Trœzena proficiſceretur, ex improvifo mari elatus taurus, ſicut parens optaverat, graviſſimum ei objecit timorem: exaſperatis equis tractus interiit. Quem Æſculapius Dianæ voluntate, cujus initio comes fuerat, reduxit ad ſuperos. Hinc ab eadem dea evocatus in nemus Aricinum, mortalitatem exiit. A converſo itaque nomine deus Virbius eſt appellatus.

Fab. XLVI.

Fab. XLVI.

Egeria Nympha Numæ Pompilii conjux, post viri interitum cum se in nemus Aricinum contulisset, ibi questu assiduo deflevit casum viri, fatigans Dianam ejus regionis incolam assiduo fletu. Novissimè lacrimæ ejus ab eadem dea transmutatæ sunt in fontem: qui ex ejus nomine nuncupatur Egeria.

Fab. XLVII.

Cum in Tyrthenia, quæ etiam Thuscia est, quidam arator justum opus in diem redderet, presso vomere glebam opinione sua ponderosiorē excitavit; cujus dum miratione premeretur, animadvertit eam in figuram pueri esse transmutatam, qui Etruscorum lingua Tages postea nomine, futurorum scientiam invenit.

Fab. XLVIII.

Romulus Martis & Iliæ filius, cum venaretur, ex monte Aventino persequens aprum fugientem, jaculum jecit; quod cum protinus in colle Palatino hæserit, loco ejus montis scala facta; cujus ima pars adeo depressa terræ est, ut sit comprehensa radicibus; effectum est novissimè, ut in arborem cornum conversum sit.

Fab. XLIX.

Cippus Genutius ab hoste victor revertens, priusquam triumphans portam intraret, animadvertit cornua sibi temporibus enata. quo prodigio exterritus, haruspices cum consulisset; responsum est, eum, si in urbem intraret, regnaturum: quod ille averfatus, patribus convocatis indicavit, ac cum perstitisset nunquam se tyrannum futurum, decretum est ei universorum consilio tantum agri, quantum uno die aratro posset circumdare: portaque, qua intraturus fuisset, in signi gratiam factum, ut
ancis

æneis cardinibus aptaretur, in qua ad memoriam posterorum cornutum caput ejus exsculperetur.

Fab. L.

Gravis pestilentia Romanis cum incidisset, & maxima trepidatio urbem teneret, per legatos oraculum Apollinis consultum est. ex quo responsum, ut Æsculapium Epidauro accerferent: nobilissimique legati cum simulacrum dei petiitum ad Epidauros ivissent, stupentibus admiratione deus in draconem versus, per medium Epidaurum lapsus, navem legatorum conscendit: cum quibus vectus, Romam ut delatus est, insulam Tiberis ingressus est, ibique se virgultis occuluit. qui locus Draconis vocatur.

Fab. LI.

Ovidius opere peracto, docet se à Chao principium cepisse, & ad Cæsarem deduxisse: quem, gentibus orbis devictis, Venus post suorum insidias in cometen vertit.

F I N I S.

A L.

ALBRICI PHILOSOPHI

DE DEORUM IMAGINIBUS

LIBELLUS.

I. Saturno.

Saturnus primus deorum supponebatur: & pingebatur, ut ^a homo senex, canus, proluxa barba, curvus, tristis, ^b & pallidus, recto capite, colore glauco; qui una manu, ^c sed dextra, falcem tenebat, & in eadem ^d serpentis portabat imaginem, qui caudam propriam dentibus commordebat. Altera vero, scilicet sinistra, filium parvulum ad os applicabat, & eum devorare videbatur. Qui juxta se ^e habebat filios, Jovem scilicet, Neptunum, Plutonem, & Junonem. quorum virilia abscissa projiciebat, de quibus Venus puella pulcherrima nascebatur. Juxta autem ipsum Saturnum erat imago Opis uxoris suæ, in cujusdam similitudinem matronæ depicta; quæ aperta manu dextra opem omnibus velle dare prætendebat: panem vero manu sinistra pauperibus porrigebat.

II. De

Ad C A P. I.

^a Homo senex] Unde Artemidorus Onirocrit. Lib. 11. cap. 49. *Μεγέλιον στυγινὸν ἢ Εὐμύην. νεκρὸν ὃ ἢ Ἡ' αὐτὴν. αὐτὸν ὃ ἢ Δία. ἀποφύτης ὃ ἢ Κρόνον.*

^b Et pallidus] Barthius in Commentariis suis Scatiani *expallidus* emendatum it. Mirabar à primo vocis insolentiam. Sed comperi postea etiam Tertullianum in de Resurrectione Carnis cap. 57. *expallidum* dicere eum, qui valde sit pallidus. *Quod corpus, inquit, inlesum quum interemptum, quum frigidum, quum expallidum, quum edurum, quum cadaver? Vepallidus dicitur talis* Horatio Lib. 1. Sat. 2. vers. 129. *Vepallida lecto Desiliat mulier.* Ubi Schol. *Vepallida, una pars est orationis, sicut resana, & significat val-*

de pallida, sicut apud Persium, Ut ramale vetus regrandi subere collum. Sane regrandi etiam vet. edd. repræsentant: quamobrem abeat licet in malam rem τὸ regrandi, quod pro eo suppositum ivere nobis scioli.

^c Sed dextrâ] Repono, *Scil. dextrâ.* Cap. 2. *Ex alterâ vero, scil. dextrâ &c.* Cap. 19. *Ipse vero unâ manu tenebat poculum, scil. sinistrâ: alterâ vero scil. dextrâ &c.*

^d Serpentis portabat imaginem &c.] Videatur Horus Apollo cap. 2. & Pierii Hieroglyph. Lib. xiv.

^e Habebat filios] Vide quæ annotavi ad Fulgent. Myth. Lib. 11. cap. 1. Laetant. Lib. xiii. fab. 4. Hyg. Myth. cap. 159. Quod virilia abscissa illis addit, miror unde hauserit. Quod si abscissa illis virilia fuere, unde Neptuno ergo numerosa illa foboles? Cur Proserpi-

niam

II. De Jove.

Jupiter Saturni filius, cui cœlum & cœli regnum in sortem cessit, pingebatur in throno eburneo; in sua majestatis sede sedens: ^asceptrum regium in manu tenens, scilicet sinistra: ex altera vero, scilicet dextra, fulmina ad inferos mittens, & Gigantes repressos fulmine tenens sub pedibus, & conculcans. Juxta eum vero quædam aquila, quæ volans inter pedes suos quendam pulcherrium juvenem, scilicet Ganymedem, raptum portabat, habentem in manu craterem, ut Jovi poculum propinaret.

III. De Marte.

Mars tertius deorum dictus est: qui & tertius in ordine planetarum, atque stella ejus; taliterque in sua imagine pingebatur. Erat enim ejus figura tanquam ^aunius hominis furibundi, in curru sedens, ^barmatus lorica, &

CÆ-

nam Pluto rapuit? Jupiter non mulierarius tantum, sed & puerarius fuit? Commentum planè hoc novum, ut & illud Fulgentii Lib. II. cap. 4. ex femine Saturni ortam Venerem.

Ad CAP. II.

^a *Sceptrum*] Illud sceptrum è cyparissio factum fuisse observat Junius Animadv. Lib. I. cap. 2. Notandum heic interdum etiam aliud à fulmine sceptrum Jovi adscribi, cum alias pro sceptro fulmen ei tribuatur, tanquam apud Phædrum Lib. IV. cap. 17. *Conse-dis genitor tum deorum maximus Quas-fatque fulmen.* Immo fulmen videtur sceptrum appellari ab Anton. Liberal. cap. 6. καὶ διδοὶ φωνάσθην τὸ ἰσχυρὸν καὶ πλεον. Sed rectè correctum puto à Xylandro τὸ ἰσχυρὸν σκηνίδιον, cum nunguam sceptri custos, sed fulminis, nec sceptrigera, sed armigera introducatur aquila, quemadmodum scripsi antehac in Animadversionibus meis in eum scriptorem. Ad ea cum respondere aliquid deberet Vir Cl. rem vertere in jocum bellissimum maluit, quo humilitati fortis nostræ illuderet: Per

sceptrum, inquit, heic non intelligendam esse ferulam ad imperium in pueros pertinentem, sed fulmen, etiam illi norunt, qui nondum are lavantur. Sed benè habet, quod magnus ille doctor bonâ quadam fortunâ tandem aliquando nactus & ipse est istiusmodi sceptrum, diu profecto illud multumque desideratum. Cæterum ad imaginem Jovis depingendam non parum & illud facit, quod apud Arnobium est Lib. VI. pag. 209. Ed. Leid. *Reclinatus Jupiter atque barbatus, dextra fomitens sustinens percolatum in fulminis morem.*

Ad CAP. III.

^a *Unius hominis*] Ἀνὴρ ὅτι ἐκείνου. Sic cap. 8. *Pingebatur à poetis in similitudinem unius domina.* Petron. Fragm. Tragar. *Unus servus Agamemnonis interpellavit trepidantes.* Vide ibi Clar. Scheffer. Not. & Scioep. Animad. II. in Vossium.

^b *Armatus lorica, & cæteris &c.*] Supplet ex MS. Lipsiensi ad Stat. Tom. III. 641. Barth. *Lorica, igni, facibus, & cæteris &c.*

c Et

cæteris armis offensivis & defensivis: qui & galeam habebat in capite, & flagellum in manu portans, accinctusque mucrone. Currus vero ejus ab equis rabidis trahi videbatur. Ante illum vero lupus ovem portans pingebatur, quia illud scilicet animal ab antiquis gentilibus ipsi Marti specialiter consecratum erat. Iste enim Mavors est, fid est mares vorans, eo quod bellorum deus à gentibus dictus est: & quia Romani fratres geminos, primos urbis fundatores, scilicet Romulum & Remum, Martis filios esse finxerunt, quorum Romulus Remum interfecit: ideo sub ejus curru idem Romulus depictus est, qui fratrem Remum occidebat.

IV. De Apolline, sive Sole.

Apollo quartus deorum est, quia Sol, qui dicitur Apollo, inter planetas quartum orbem tenet in cælo. Iste pingebatur in specie impuberis juvenis, nunc facie puerili, nunc juvenili, a semper imberbis, nunc autem in

cana

c Et defensivis] Barthi. ex eodem libro, defensivis, hoc est, tam in corpore, quam in manibus. Habebat & galeam in capite, & flagellum in manu, & accinctum mucrone.

d Ab equis rabidis] Quorum nomina Dimus & Phobus. Homer. Iliad. Δ. vers. 440. Δείμης τ' Ἰδοί Φόβου. Schol. Α'ρε & Α'ρεγδίνης παίδας. Κ'λ' & Ν'νας, &χ' ἰδοί, &λλ' ἰππῶσι. Sed Homer. Iliad. N. vers. 299. Τῶ δ' Φόβου φίλ' ἴδε δ' ἄνδρα κ'ελίεργος καὶ ἀπαρῆς Ε'πελο &c. Terror & Metus sunt Apulejo Lib. x. Met. Præliaris dea, inquit, comites armigeri Terror & Metus. Adde quæ notavi ad illa Hygini in Geneal. Ex Venere & Marte, Harmonia & Formido.

e Lupus ovem portans] Rapax & sævum animal lupus: inde & in Martis tutelâ, & bellatores cum lupis comparantur. Homer. Iliad. Δ. vers. 274. Λύκος & Ἀλλήλους ἐπύροισιν. Virgil. Æn. II. 355. Lupi cum Raptore astra in nebula. Horat. Lib. II. ep. 2. vers. 28. Post hoc vehemens lupus, & sibi & hosti iratus pariter. Etiam mensis Martius pingebatur pelle cinctus lupinâ.

Catal. Pich. Lib. IV. Cinctum pelle lupæ promptum est cognoscere mensē; Marti olli nomen, Mars dedit exuvias.

f Id est mares vorans] Ergo Βεγτολῶνδε Græcorum. Vocem mares etiam alii alludere. Isidor. Orig. Lib. VIII. cap. II. Martem deum belli esse dicunt, & Martem appellatum, quia per viros pugnatur, ut sit Mars quasi mas. Varro L. L. IV. Mars ab eo, quod mari-bus in bello præest: aut quod à Sabinis acceptus, ibi Mamers. Mallem, ubi Mamers. Sed pro eo etiam Mavors dixere; unde e in o converso, Mavors. At Firmicus in de E. P. R. pag. 22. ed. Leid. Ex bellorum casibus Mavord nomen accepit, quasi magna veritas.

Ad CAP. IV.

a Semper imberbis] Unde ridiculè Isidorus Lib. VIII. II. Apollinem dictum puerum Phæbum, quasi ephēbum, hoc est, adolescentem: inde & Sol puer pingitur, eo quod quotidie oriatur, & novâ luce nascatur. Horat. IV. od. 6. Lævis Agæen. Schol. imberbis. Confer Fulgent. Lib. I. cap. 17. Hieropolitani tamen Apol-

cana diversitate apparentis; licet raro tali facie esset formatus. Iste super caput portabat tripodem aureum. In dextra vero manu habebat sagittas, arcum & pharetram. In sinistra autem citharam tenebat. Sub pedibus ejus depictum erat monstrum terrificum, cujus corpus erat serpentinum, ^b triaque habebat capita, scilicet caninum, lupinum, & leoninum. Quoniam inter se forent diversa, in unum tamen corpus coibant, unam solam caudam serpentinam habentia. ^c Coronam vero capite gestabat Apollo duodecim lapidum preciosorum. Juxta autem illum erat viridis laurus picta, & corvus niger de super volitans pangebatur, avis scilicet ipsi deo consecrata. Sub lauro vero novem Musæ choream faciunt: & circa Apollinem cantus melodiam promunt. ^d A longe vero Python serpens maximus erat, quem sagitta una Apollinis per medium ^e transiebat; & erat Apollo inter duo juga montis Parnassi sedens, de quo & fons Castalius scaturiebat.

V. De Venere.

Venus quintum tenet inter planetas locum: propter quod quinto loco figurabatur. Pangebatur Venus pulcherrima puella, nuda, & ^a in mari natans: & in manu sua

Apollinem barbatus colebant, ut narrat Macrob. Saturn. Lib. 1, cap. 17.

^b *Triaque habebat capita &c.*] Quod prudentia non presentia tantum examinet, verum & lapsa ac futura medietur, & tanquam è speculâ prospectet, ut censet Pier. Valer. Hierogl. Lib. xvi. Confer Macrob. Saturn. Lib. 1, cap. 20. & Ampliss. Cuper. Harpocrat. pag. 22. & seqq.

^c *Coronam capite gestabat duodecim lapidum &c.*] Nugatur Albricus ex coronâ radiatâ, sive radiis distinctâ. ut loquitur Flor. Lib. iv. cap. 2. faciens duodecim lapides pretiosos. Frequentius serpo laureo caput ejus redimebant. Tibullus de Apolline Lib. 111. el. 4. *Hic juvenis castâ redimitus temporalâuro.* Et de eodem Ovid. Lib. xi. Met. vers. 165. *Ille caput flavum lauro Parmesside vinclis.*

^d *A longe vero &c.*] Metaphrastes Abdiæ Babyl. si diis placet, Lib. 1. *Astitit Petrus à longè.* Lib. 111. *Occurrit eis multitudo hominum à longè.* Ver. Interpr. 1. Samuel. cap. xxv. vers. 13. *Cum stetit in vertice montis de longè.* Psalm. xxxvii. 12. *Et qui juxta me erant, steterunt de longè.* Exod. cap. xx. 21. *Stetitque populus de longè.* Hygin. Mythol. cap. 257. *Consequitur carnificem, exclamaturque à longè.* Ad quem locum plura hujus locutionis exempla congestimus.

^e *Transiebat]* A'vli ⁷ transibat. Hygin. Lib. iv. cap. 17. *Duodecim signa annis totidem transigere existimatur.* Consule ibi not. nostras.

Ad CAP. V.

^a *In mari natans]* Nempe quia è mari orta est: unde *marina* dicitur Hora-

fua dextra ^b concham marinam tenens atque gestans; ro-
sisque candidis & rubris sertum gerebat in capite orna-
tum, & columbis circa se volando, comitabatur. Vul-
cano deo ignis, ^c rustico turpissimo, in conjugium erat
consignata, qui stabat ad ejus dextram. Et coram ipsa
tres altabant juvenculæ nudæ, quæ tres Gratiæ diceban-
tur, ex quibus duarum facies versus nos adversæ erant;
^d tertia vero dorsum in contrarium vertebat. ^e Hinc &
Cupido filius suus alatus & cæcus assistebat, qui sagitta
& arcu; quos tenebat; ^f Apollinem sagittabat: propter
quod

sio Lib. iv. od. II. & III. od. 26. ubi
Scholiastes: MARINÆ. mari orae.
ut, Fas omne est Cytherea meis te si-
dere regnis, Unde genus ducis. (Ver-
ba Neptuni ad Venerem.) Atque ideo A-
phrodite dicta est ὁρὴ ἢ ἀφρὴ, id est,
spuma. Tolle ista, quæ parentesi in-
clusi, cum ab antiquis edd. absint. Vi-
derit Cruquius, unde ea irrepserint.
Locus, quem adducit commentator,
est Virgilii Æn. v. vers. 800. ubi Ser-
vius consulendus.

^b Concham marinam tenens] Simula-
crum Veneris concham portantis ex
veteri maranore in de Imaginibus Deo-
rum repræsentat Catharius. Alii con-
châ vectam dicunt, & eâ ad insulam
Cyprum appulisse primitus. De illâ
Cyprîa Veneri Jul. Firmicus in de E.
P. R. p. 15. Ed. Leid. Audio Cinyram
Cyprium templum amica meretrici donas-
se, ei erat Venus nomen. Intiisse etiam
Cyprîa Veneri plurimos &c. Pro ei erat
leg. cui erat, vel verba illa, cui erat
Venus nomen, includenda parenthesi.
Præterea to meretrici glossam ejus esse
suspicior, qui docere nos voluerit ami-
cam denotare meretricem. Paginam
certe 35. glossa manifesta infedit, ubi
dicitur, De Egypto recedentem popu-
lum dei plebem lignea virga protegit.
Tolle to populam. Plebs populum de-
signat Ecclesiasticis scriptoribus. Fir-
micus ipse pag. 36. Liberaturns deus
summus ex Egyptiorum tyrannide ple-
bem suam, arietem nocte jussit occidi &c.
Et pag. 38. Hicemias etiam cum præ-
cepta deo jubente plebi daret. Cyprian.
Lib. i. epist. 4. Audiri in precibus pos-
sint, quas faciunt pro plebis dominica
incolomitate. Concha autem cur Veneri
Tqm. II.

adscribatur, dictum ad Fulgent. My-
thol. Lib. II. cap. 4. Ibidem & de ro-
sis annotata nonnulla, quibus ad-
hoc potest, quod Multisariæ Historiæ
Lib. XII. cap. 1. Alianus innuit, mo-
rem olim fuisse, ut simulacra Veneris
sertis roseis coronarentur: Σὺ δὲ. in-
quit, ἦ ἢ Ἀφροδίτης στεφανὼν ἦ ῥο-
δαίων, ὅσων αὖ ἄσπιν ἡδὴ ἄσπιν, ῥο-
δῶνα ὀμνῶνται τοῦ φύματος. Virgil.
Æn. II. 593. Rescoque hæc insuper addi-
didit ore. Ubi Servius: Roseo, pulchro.
Quidam reprehendunt non convenisse in
ruinâ & exitio civitatibus Venerem resco
ore loqui cum filio, ignorantes hoc ep-
itheton Veneris esse perpetuum, Verè er-
go Maximinianus de rosis: Hunc Venus
ante alios sibi vindicat ipsa colorem, Di-
ligit & florem Cypris nigræ suum.

^c Rustico turpissimo] Rustici dicun-
tur, qui imperiti vivendi, incondi-
tisque & impolitis moribus sunt. O-
vid. 1. Rem. Amor. vers. 350. Et po-
teris dici petalans, quærustica non est,
Et poteris dici rustica, si quæ proba.

^d Tertia vero &c.] Illa tertia Thalia
erat. Vet. Epigr. Catal. Pich. Lib. IV.
Grata Thalia tamen gemina conversa
serti, Implicat alterne brachia blanda
soror.

^e Hinc & Cupido] Corrige, hinc &
Cupido &c.

^f Apollinem sagittabat] Quinam scri-
ptores verbo sagittare usi fuerint, do-
cebunt te Vossius & Borrichius; ille in
de Vitt. Serm. Lib. IV. cap. 23. hic in
defensione Vossii adversus Sciopp. pag.
283. Addo illorum observatis reperiri
idem apud Curt. Lib. VII. cap. 5.
Easi, inquit, forsitan sagittandi tam
celebri usu mirum admirabilis videri hæc
V

quod deos & contra se turbatos timens, ad Martis gremium fugiebat. cui & illa adulterii crimine familiaris reperta est.

VI. De Mercurio.

Mercurius sextus in ordine planetarum, sicut & alias ab antiquis gentilibus sextus deus esse dicebatur, cujus imaginem in hunc modum pingere voluerunt. Erat ipsius signum ^a homo unus, qui in capite & in talis alas habebat: in manu autem sua læva ^b virgam tenebat, quæ virtutem habebat soporiferam, & quæ erat serpentibus circumsepta. Et gladium curvum, ^cquem Harpen ho-

mo

irs possit. Et Dict. Cretens. de Bell. Troj. Lib. 1. *Atque ita sagittatis jam prelio hostibus, evadant.* Quod si sagittari aliquis rectè dici potest, non mirum si sagittare aliquem non refugit Vetus interpres Bibliorum Psalm. x. vers. 2. *Ut sagittent in obscuro vellos corde.* Ita à lancea sinxerunt verbum *lanceare* lutei ævi scriptores; unde *lanceatus*: de quo Vossius in de Vitt. Serm. Lib. iv. cap. 12.

^g *Contra se turbatos*] Hoc est, concitatos & iratos. Virgil. Æn. viii. vers. 435. *Ægidaque horrificam, turbata Palladis arma.* Vide ibi Servium, & Turneb. Advers. Lib. xxvi. 29.

Ad C A P. VI.

^a *Homo unus*] Homo juvenis correctum erat à Vossio in libro Hëinsiano; nec sanè improbabiler, cum facie semper juvenili pingatur & fingatur Mercurius. Verum alterum asserit illud cap. 3. Erat enim ejus figura tantquam unius hominis scribendi. Ubi annotata à nobis consulenda. Catull. c. 22. *Unus caprimulgus aut fossor.* Loquuntur & Græci ita. Oï ó Genes. cap. xxi. vers. 15. *Kai êppêsa tò paitidion wânêgôn mæz êdânæ.*

^b *Virgam tenebat*] Caduceum puta. Sed caduceum à virgâ distinguere videtur Apulejus Metam. Lib. x. *Adesi laculentus puer nudus, nisi quod ephebicâ chlamyda sinistrum tegebat humerum: flammis crinibus usquequaque conspicuus: Et inter comas ejus aurea pinnula cognatione simili sociata prominens.*

bant, quem Caduceum & Virgulam Mercurium indicabant. Hic paulant interpretes, ubi maximè erat exultandum. Virga Mercurii caduceum est aliis, non virga alia à caduceo. Isidor. Orig. Lib. viii. 11. *Virgam tenet, quæ serpentes dividit, id est venena.* Nam bellantes interpretum oratione sedantur: unde & secundum Livium legati pacis caduceatores dicuntur. Nonius Marcellus cap. xii. *Caduceus, pacis signum Varro pronunciat De ritû Pop. Rom. libro secundo. Verbenarius serebat verbenam, id erat Caduceus pacis signum.* Nam Mercarii virgam possumus existimare. Unde virgam illam acceperit narrat Schol. Hom. ad Iliad. O. vers. 256. *Êppêne ó Atis ê Maías t' A'êkaiê êppê lûgav. Kai tês A'pállav êppê klêtas, êppêthi wân ê dên diâ tês manikês. A'pallav êppê t' A'pállav êppê, êkêlêv autê ê tã êthi t' êmav têsæ. Meidiâsac ê ó êpês êdânæ wân tã tãv manikêw pãêdov. êp' ê êppêppêpis ó Êppês êppêppêppêthi.*

^c *Quem harpen homo vocabat*] Corripit Homerus vocat Rutgerius Var. Lect. Lib. iii. 3. Probo protenus: deinde pro vocabat reposuimus insuper vocavit. B. & V. notum est, quam crebro inter se commutentur. Sed ubi gladius iste incurvus harpe ab Homero dicitur? A'pne semel tantum mentio apud eum fit, Iliad. videlicet T. vers. 350. verum ibi non gladii, sed avis est vocabulum. Schol. A' P Π Η] *êppê êppêthi. Tivês êkêlêv êppêthi, êppêthi êppêthi. êppêthi êppêthi êppêthi.*

d. De

ino vocabat: fistulamque ^d de calamo factam Syringe ad
 os suum ponebat; dextra sonans. * galerum quoque seu
 umbellam capite portabat. Coram ipso autem erat ^f gal-
 lus; sibi peculiariter consecratus. Ab altera vero parte erat
 Argus, ejus caput & facies plena erat oculis, qui coram
 eo jacebat decollatus. Iste ergo dictus est deus mercato-
 rum, & deus furtorum: & ideo ab alio ejus latere depi-
 cti erant mercatores cum aliquibus mercibus: & latro
 qui ipsi mercatori & peram abscondebat. ^h Eloquentia au-
 tem

^d *Decalamo factam Syringe*] Syrinx
 arundo fistularia est Gazæ in de Plant.
 Lib. iv. cap. 12. Sed aliis Syrinx est fi-
 stula ipsa. Pollux Lib. iv. cap. 10. Η
 δὲ ἐκ κλάμων σύριγξ καλτοῖς πο-
 σινῇ. Videtur scripsisse, *decalamo fac-
 tam* scil. Syringem, vel *de calamo factam
 Syringa*. Calamus Syringe dictum puta,
 ut arbor fici, flumen Rheni, & infinita alia
 id genus. Syringa autem recte dici
 pro Syrinx ostendi cum alibi sæpe, tum
 & ad Lactant. Argum. Lib. i. fab. 12.

^e *Galerum quoque seu umbellam*] *Peta-
 satus* nempe, qui latos habebat margi-
 nes ad umbram faciendam, eoque
 peregrinantibus in usu erat. Nec alia
 causa est, cur tribuerint Mercurio
 deorum nuncio, qui inde *petasatus*
 dicitur in veteri inscriptione apud
 Pich. Catalect. Lib. 111. *Abite hinc pes-
 simi fares. Quid vestris vultis cum ocu-
 lis emissitis? Abite hinc vestro cum Mer-
 curio Petasato caduceatoque. Donum hoc
 Maximus Olibrius Plutoni sacrum fa-
 cit.* Arnobius Lib. vi. pag. 197. *Itaque
 Hammon cum cornibus jam formatur &
 fingitur arietinis: Saturnus cum obau-
 ta falce, custos raris ut aliquis, ra-
 morum luxuriantium sensor: cuius peta-
 so gnatus Maia, tanquam vias eggre-
 di præparet, & solum pulveremque de-
 alinet &c.*

^f *Gallus*] Cur Mercurio ea avis, cur
 item Apollini sit dicata, invenies apud
 Lucian. Tom. II. pag. 264. ed. Bened.
 Hieronymum Valerian. Hieroglyph. Lib.
 xxiv. & Cuperi. Harpocrat. pag. 21.
 Sacratam etiam Cybelæ eandem avem
 fuisse refert inter alios, & procul du-
 bio ex aliis quoque Isidor. Orig. Lib.
 viii. cap. 11.

^g *Peram abscondebat*] H. e. sacculum.

follem. Gloss. Labb. Πῖλξ, *mantica* &
follis. Etiam ipse Mercurius cum sac-
 culo pingebatur. Schol. Pers. ad Sat.
 v. vers. 112. *Mercurialem*] *Ideo dixit,*
quia ipsum deum lucri dicunt. Unde &
cum sacello (leg. *sacello* vel *sacculo*)
pingitur, & a negotiatoribus plurimum
colitur. Vulg. Interpr. Proverb. cap. vii.
 vers. 29. *Sacculum pecunia secum tulit.*
 Catull. carm. xiii. *Nam tui Catulli Ple-
 nus sacculus est aranearum.* Chrysol.
 Homil. xxv. *Quam caput pecuniam per-
 durare, perpetuare sacculos divitiarum.*
 Salvianus ad Eccl. Cathol. Lib. i. *Græ-
 ves metallo aureo saccos.* Horat. Lib.
 ii. Sat. 3. *Mensam poni jubet, atque*
Effundi saccos numerorum. Suidas: Σα-
 κῆλιον, βαλῆλιον, μαρσῆλιον, ἢ
 ἢ σακκάριον. Crumina est in Gloss.
 Labb. Θύλακον, *follis, crumina.* Θύ-
 λῆλιον, *culliculum, follis, follex.* Cul-
 liculum est *ποταροειδὲς ἢ culleum*,
 quod neutro genere usurparunt anti-
 qui. Culleum ergo dicit esse Θύλα-
 κιον, quia *θύλακον* σακκῆλιον est, ut
 ait Aristophanis Schol. in Plut. Act.
 111. sc. 2. Plautus Asinar. Act. 111.
 sc. 3. *Quid nunc? quid est? quin tra-
 dis huc cruminam pressatam heram?* h.
 e. ad pressatum, live ut presset. Pers.
 Act. 11. sc. 5. *Vomica est, pressare per-
 ce.* Frustra in priore loco hærent Plau-
 tina interpretes, cum offensum pri-
 dem a doctis sit, H facere interdum
 positionem. Schol. Horat. Lib. i. epist.
 4. Crumena] Sacculo numario.

^h *Eloquentia in fistula designatur*] *Fis-
 tula* puta eā, quā ille canens in so-
 porem collocauit Argum. Eloquentiæ
 nempe habitus deus Mercurius; unde
 & *sacculum* appellatur Horatius
 Lib. i. ps. 10. *Mercuri sacculi, mer-
 pos*

tem in fistula designatur, ⁱ qui de viro in foeminam, & de foemina in masculum se mutabat, cum volebat: & ideo pingebatur cum utroque sexu. ^k De albis vero nigra, & de nigris alba faciebat, quod ostenditur per ejus pileum semialbum & feminigrum. Aliqui vero eum ^l capite canino pingebant: ^m ideoque & lanceam pro virili, & colum pro muliebri sexu tribuerunt.

VII. De Diana.

Diana, ^a quæ & Luna, Proserpina, Hecate nuncupatur, ultima inter planetas est, propter quod ultima ponitur in numero fictorum deorum. Ipsa ergo pingebatur in specie unius dominæ, coma dissoluta, quæ arcum tenebat & sagittam. Cervos quoque cornutos in venatione insequi videbatur, circa quam, sive ad ejus latera, erant chori Dryadum, Hamadryadum, Naiadum, &

Ne-

pos Atlantis. Qui feros cultus hominum recentum Voce formasti catius, & decora More palastra. Ubi Scholiastes: Notum est Mercurium haberi inventorem sermonis, palastra, lyra & furorum. Eloquentia autem quia lingua exercetur, hinc & linguas sacrificatas ei olim nos docuit Aristoph. Scholiastes ad Plut. Act. v. sc. i. Πεῖς δὲ inquit, πὲ λερνίδων ἱππίζου, ἢ γλώττια τῷ κέρυκε. Ὅτι τὰς γλώττιας τῷ Ἑρμῇ θύουσιν ὡς τὸ λήγειν ἐξέρου.

ⁱ [Qui de viro &c.] Heic est hiatus; vel cancellandum τὸ qui.

^k De albis vero nigra &c.] De Autolyco Mercurii filio Ovid. xi. Met. vers. 314. Qui facere affuerat, patria non degener artis, Candida de nigris, & de candentibus atra. Confer Natal. Lib. v. cap. 5.

^l Capite canino] Constat quidem simulacris Mercurii adjici solitam caninis imaginem: sed de capite canino quod ait, id non ita pervulgatum est. Isidor. Orig. Lib. viii. cap. 11. Cur autem cum capite canino fingunt, hæc ratio dicitur, quod inter omnia animalia canis sagacissimum genus & perspicax habeatur. Tria aliquando ei data capita innuit Lycophron, cum ait pag. 111. ed. Steph. de Mercurio, Νότα-

κράτης πενέτα & φαίδος θύς. Etymol. Auctor: Τριπλότα & ὁ Ἑρμῆς λίγαται, ὅπασιν διδάσκων τὰς θύς, & ἔχων ὑποστράβην, ποὶ αὐτῷ αὐτὴ φέρει ὅδον, ποὶ δὲ αὐτῇ. Ἰσως δὲ αὐτὸς ἐν γλῶττι τοῦ κέρυκος εἶχαν. ἢ δὲ ὁ αἰσθεὶς τὸ πενέταλον Ἑρμῶ Πατρικίδης.

^m Ideoque & lanceam &c.] Hoc membrum videtur collocandum post ista verba, Et ideo pingebatur cum utroque sexu.

Ad CAP. VII.

^a Quæ & Luna &c.] Vide Fulgent. Mythol. Lib. i. cap. 9. & Lib. ii. cap. 19. Quia tam multiplex Dianæ numen, hinc πενέτα & Orpheo dicitur, & simulacrum ejus tribus insigne capitibus celebratur, quorum unum equinum, caninum alterum, tertium suis agrestis, vel, ut alii, humanum, sed facie fuerit admodum rusticana. Certè Maro inde Tergeminamque Hecaten, tria virginis ora Diana dixit Æn. iv. vers. 511. Ubi Servius: Nonnulli eandem Lucinam, Dianam, Hecaten appellant, ideo quia uni dea tres assignant potestates, nascendi, valendi, moriendi; & quidem nascendi Lucinam deam esse dicunt, valendi Dianam, moriendi He-

Hecaten; ob quam triplicem potestatem triformem eam triplicemque finxerunt, omnes in trivis templa ideo struxerunt. Idem Grammaticus ad illa Eclog. 1v. vers. 10. *Casta fave Lucina. Modo Lucinam Dianam accipimus. Sic Horatius*: Sive te Lucinam probas vocari. Seu te penitus Junonem. Dele tō Junonem. Cætera sic lege: Sive tu Lucina probas vocari, Sen Genitalis. Ita enim habetur apud Horatium in Carmine Sæculari. Isidor. Orig. Lib. viii. cap. 11. *Dianam quoque sororem ejus similiter Lunam & viarum presidem ajunt. Unde & virginem volunt, quod via nihil pariat*: & ideo ambo sagittas habere finguntur, quod ipsa duo sidera de cælo radios usque ad terras emittunt: Dianam autem vocatam quasi Duanam, quod Luna die ac nocte appareat. Ipsam & Lucinam asseverant, eo quod luceat. Eandem & Triviam, quod tribus fingatur figuris: de qua Virgilius: Tria virginis ora Dianæ: quia eadem Luna, eadem Diana, & eadem Proserpina vocatur. Sed cum luna fingitur: Sublustrī splendor amictu. Cum succincta jacit calamos, Latonia Virgo est: Cum subnixā sedet folio, Plutonia conjux. Latonia autem Diana, eo quod Latonia (leg. Latonæ) fuerit filia: Cererem, id est terram, a creandis frugibus asserunt dictam, appellantes eam nominibus pluribus. Dicunt etiam eam & Opem, quod opere melior fiat terra: Proserpinam, quod ex eâ prospiciant fruges. Vestam, quod herbis vel variis vestita sit rebus, vel a vi suâ stando. Versus illos. sublustrī splendet &c. ex Prudentii Lib. 1. contra Symmach. esse depromptos, ostendi in dissertatione de Hygino. Quod ait Cererem a creandis frugibus esse dictam, id puto à librariis esse inquinatum. Emendo, a gerendis frugibus. Julius Firmicus: Terram ipsam Cererem nominant, nomen hoc a se crendis frugibus mutuatum. Correxerat in libro Gæstano gerendis Scrivenerius: quod rectum videtur, cum Ceres dicatur quasi Gerēs, ut est apud Ciceronem. Sed pro mutuatum reponendum etiam mutuatum puto. Verum hæc dum scribo, video ad illa Virgil. 1. Georg. vers. 7. *Liber & alma Ceres* &c. annotatum esse à Probo: Hoc loco vult intelligi Lunam Cererem a creando dictam, quia maturaret fruges; ut forsitan ex Isidoro Firmicus sic emendandus, & ei

restituendum, nomen hoc a creandis frugibus mutuatum. Videtur sua partim hausisse Isidorus ex Scholiaste Germani, apud quem ista invenio pag. 186. Edit. Micyl. *Lunam gentiles Dianam, germanam Solis, quem Apollinem nuncupabant, fuisse dixerunt, & sicut à sole spiritum, ita se à lunâ corpus accipere arbitrabantur. Dicebant enim* (leg. etiam) *eam viarum presidem & virginem, eo quod in viâ nihil pariat. Idcirco igitur ambo sagittas habere dicuntur, quod ipsa duo sidera de cælo radios usque ad terram emittant*: ideo facces, quia luna illuminat, sol & illuminat & exurit. Ideo bigam luna dicitur habere, sive propter velocitatem, sive pro eo, quod nocte & die appareat. Ideo unam equum album & aliam nigram dicitur habere, eo quod hieme & æstate plus luceat, quam vere & autumno. Diana autem Luna dicta est, quasi Diane (leg. Duana) eo quod die ac nocte appareat. Ipsa & Luna eo quod luceat, & Trivia eo quod tribus fingatur figuris (leg. fingatur figuris) de qua Virgilius ait: Tria Virginis ora Dianæ. Nam eadem Luna, eadem Diana, eadem Proserpina vocatur, id est, cælestis, terrestis, & infernalis. De qua quidam: Denique cum luna est sublustrī splendet amictu: Cum succincta jacet calamis &c. Leg. succincta jacit calamos. In præcedentibus repono, quod via nihil parit, ex Isidoro, immo Augustino C. D. Lib. vii. cap. 16. Apollinem, inquit, quamvis divinatorem & medicum velint, tamen ut in aliquâ parte mundi statuerent, ipsum etiam solem esse dixerunt: Dianamque germanam ejus similiter lunam & viarum presidem. Unde virginem volunt, quod via nihil pariat &c. Schol. Theocrit. ad Eidyll. 11. vers. 12. Τὴν Ἀρτέμιδα καλεῖται ὁ Ζεὺς, τὴν δὲ Ἐρῆτιν διαφέρουσιν ἰσχυρὶ & μεγάλῃ. καὶ ἐπὶ τῇ τιμωμένῃ τὸν ἔταρτος ποτὶς Ἡρατοῦρος ἀνὰ ζήτησιν. καὶ νῦν Ἀρτέμις καλεῖται, & φύλαξ, & δαδύχου, & οὐρανοῦ, & χροῖας. In trivis cultam eam ait Schol. Aristoph. ad Plat. Act. 11. sc. 5. διὰ τὸ πλῆλιν Σοῦνιλον & Ἀρτέμιδα & Ἐρῆτιν καλεῖσθαι. Schol. Horat. Lib. 111. od. 18. LATONAM. Dianam: est enim trinominis, Luna, Diana, Proserpina. Sed falsum Latonam esse Dianam.

1

VIII. *De*

b Et chori *Nympharum*] Nisi scriptis-
id est chori &c. Deleri ista debent, ut
glossemata, quibus explicare sciolus
aliquis voluerit, quæ essent *Dryades*.
Hamadryades &c. Sed pro *Dryades* re-
ponendum forsitan *Oreades*, quia *Nym-*
pharum montium meminit glossator il-
le; quæ *Oreades* sunt: nisi dicendum
est ex imperitiâ scriptoris ortum, ut
Dryades dicantur *Nymphæ* montium.
Isidorus certè errat, cum scribit Orig.
Lib. viii. cap. ii. *Nympharum apud*
Gentiles varia sunt vocabula. Nymphas
quippe montium Oreades dicunt: sylva-
rum, Dryades: fontium, Hamadrya-
des: camporum, Naiades: maris, Ne-
ceides. Rectius Servius ad Eclog. Virg.
x. vers. 62. Jam neque *Hamadryades*]
Nympha, quæ cum arboribus & nascun-
tur & pereunt, ὅτι τ' αἶμα ἐ τ'
δρῦος, qualis fuit illa, quam *Erisich-*
thon occidit: qui cum arborem incidere-
t, & vox inde erupit & sanguis, sicut da-
cet *Ovidius*. *Dryades* vero sunt, quæ in-
ter arbores habitant. *Oreades*, quæ in
montibus. Sanè ab ovibus *Nympha* *Pe-*
ribelides (leg. *perimelides*;) à flumini-
bus *Naiades*; à pratis *Limoniades*; à
alimonia infantium *Cyrotrofa* nominan-
tur. Cæterum, ut à δρῦς *Nymphæ* di-
ctæ sunt *Dryades* & *Hamadryades*, ita
à μῦλλος *potius, Epimelidas* & *Hama-*
melidas dictas voluere nonnulli. Verum
Scholiastes Homeri à μῦλλον οὔτις cum
Servio dictas eas censet, cum ait ad
Iliad. T. vers. 8. Αἱ τὰ ἄλση καλοῦ-
μεναι Νύμφαι ἀσπίπιδες καλεῖται. αἱ
δὲ ὅτι τ' ἀσπίπιδες οὐκ ὀφθαλμοῖς, αἱ δὲ
τὰ νύμφος τ' ὀφθαλμοῖς, καὶ δὲ τ'
δρῦος. Καὶ τῶν αἱ μὲν κρηνίδες,
αἱ δὲ ὀππολὰ μίμναι. αἱ δὲ ὅτι τ' βο-
σκουσιν, ὀππολίδες. αἱ δὲ ὅτι τ'
ἐργῶν, ὀρεστιάδες, ἐ ὅσαι ταύταις ὀ-
μοίαι. ὁμοίαι δὲ ὅτι τ'
ἐλάν, ἐλπο-
νώμιαι. Leg. ἐλπονώμιαι. Advertit me,
quod fluentiorum *Nymphas* *Hydrades*
vocat; atque adeo suspicor in loco I-

fidori modo laudato pro fontium, *Hemadryades*, reponendum esse, *fontium*, *Hydriades*. Certè aptius, immo verius foret. De Epimelidibus locus est conspectus apud Antonin. Liberal. cap. 31. Ὁ κέρει τὸ νέκυον ῥεαδὺ πρὸς Ἐπιμυλίδας Νύμφας, κ' αὖν, ὧ ἀφ' ὅσων, νικηθεὶς δίδωσι δίκην. Καὶ οἱ παῖδες ἱναπέρ ἐξήλυσαν παρὰ τὸ ἱερὸν ἥδ' ὑμῶν, ἐχέοντο δὲ ῥεα. Καὶ ἐπ' αὐτὴν ἀκέραια φανή νυκτε. ἐκ τ' ὕλης, οἷα θρνύντων. οἱ δὲ τὸν οὐμῶν ἵσταται νυμῶντις ἐ παῖδων. Defecta esse postrema verba, & excidisse particulam ἀπὸ vel ἔπ' censet Vir Cl. legitur, οὐμῶν ἵσταται ἀπὸ νυμῶντις &c. At nihil opus esse istâ præpositione ut scripsi antehac, ita adhuc pertendo. Sensus est, ὁ δὲ τὸν οὐμῶν ἵσταται νυμῶντις ἐ παῖδων τὴν πλάνην ut paullo ante, τὸ σύμπαν ἵσθ' αὐτόμασαν ἰαπύων sc. ἰδ' οὐ. Geminus in Phœnon. pag. 45. Οἱ δὲ ἐκ ἀκρὰ τῇ ἀρεστῇ χειρὶ τ' ἰπρῶν κείμωνι σῆστις γοργῶν κελῶν. Scil. σῆστις. Schol. Theocrit. Eidyll. A. vers. 123. Λυκαίῃ ὑπὸ τῷ Λυκαίῳ φασὶ χειρὶ, καλῶν κελῶν νυκτεῖς, εἰς ἐκείων τῶν Λυκαίων θυγατέρων κελῶν ἀρκτον ὄσαν, ὑπὸ Ἐρμῇ περὶ αὐτὰ &c. Loquuntur ita & Latini interdum. Nepos Agell. cap. 8. Cum venisset in portum, qui Melœi vocatur. Auctor vitæ Apollinaris pag. 134. Ed. Laz. Ad urbem que vocatur Ravennatium. Curt. Lib. III. 3. Equis eximia magnitudinis, quem Solis appellabant. Lactant. ad Stat. pag. 121. Ed. Tiliobr. Fontem efficit, qui Hippocrenes dicitur. Sed ibi Hippocrene repofuerim. Lactant. Argum. Ovid. Met. fab. 50. Insulam Tiberis ingressus est, ibique se occultis: qui locus draconis vocatur. Vet. Interpr. Cant. Salom. Oculi tui columbarum. Sc. oculi. Victor. Illust. cap. 7. Unde illa fossa Quiritium sunt disse.

Ad.

VIII. De Minerva.

Minerva dea sapientiæ ex cerebro Jovis nata: quæ alio nomine Pallas dicta est. Hæc enim pingebatur à poetis in similitudinem unius dominæ armatæ lorica, & gladio accinctæ; ^a cujus caput viri decinctum circum erat, ipsamque cassis cum crista desuper detegebat. ipsa autem lanceam tenebat in dextra: in sinistra vero ^b scutum crystallinum habebat, quod caput Gorgonis à cervice serpentibus monstrose continebat. Hæc igitur oculos habebat ^c splendidos: triplici colore pallium induebat, distinctum aureo, purpureo & cœlesti. Juxta se habebat olivam viridem pictam: desuper avem, quæ dicitur noctua, volitantem.

IX. De

Ad CAP. VIII.

^a Cujus caput vi decinctum erat] Barthio, postquam varias tentavit emendationes, maxime tandem hæc verisimilis videtur ad Stat. Tom. II. pag. 403. Cujus caput Gryphis & Spbinge cinctum erat. Quam firmari conjecturam à Pausaniâ in Atticis censet, cum ait: *In galeæ cono eminet Spbinx; utramque galeæ partem gryphes tenent.* Ego ἰσχυρῶ. Sed tegebat omnino legendum pro detegebat.

^b Scutum crystallinum] Atqui ægis erat, hoc est, scutum confectum è pelle capræ Amalthææ ut est apud Schol. Homer. ad Iliad. O. vers. 318. Id gestatum prius à Jove in bello adversus Titanes; deinde ab eo Minervæ donatum, si fabulis credimus. Verum ægis lorica potius, quam scutum fuit. Servius ad illa Virgil. Æn. VIII. 435. *Ægidaque horrificam*]. *Ægis propriè munimentum pectoris aream, habens in medio Gorgonis caput: quod munimentum si in pectore numinis fuerit, ægis vocatur: Si in pectore hominis, sicut in antiquis imperatorum statuis videmus, lorica dicitur.* Isidor. Orig. Lib. VIII. 17. *Eam (Minervam) artem & rationem interpretantur, quia sine ratione nihil potest contineri. Quia ratio quia ex solo animo nascitur, animumque putant esse in capite & cerebro; ideo eam dicunt de capite Jovis esse natam, quia sensus sa-*

pietis, qui invenit omnia, in capite est. In cuius pectore ideo caput Gorgonis fingitur, quod illic est omnis prudentia, qua confundit alios & imperitos ac saecos comprobatur: quod & in antiquis imperatorum statuis cernimus in medio pectore lorica, (fort. lorica) propter insinuandam sapientiam & virtutem. Crystallinum scutum infra cap. 20. etiam Perseo tribuit: sed id Minerva Perseo commodaverat. Videatur Albricus in Minervæ imaginis formandâ secutus Capellam Præfat. Lib. VI. *Hinc nam tergemina rutilant de vertice crista, Quod dux sanguineo presulque coruscus duello: Vel tibi quod fulget rapiturque triangulus ignis.* Hinc tibi dant clypeum, sapientia quod regat orbem: Vel rationis opem, quod spumica prælia poscant. Hæc etiam vibrans penetrabile monstrat acumen: Lymphæsum magis est, & scutum circulus ambit. Hinc jam vernicomæ frondent tibi munera olivæ: Artes cura vigil per te quod discat olivo. Glaucom dant vulcrem, quod lumine concolor igni es. Tuque ignis flos es, clavis & γλαυκῆς Αἰθῆρα. An imago noctivida tibi traditur alitis natus? Quod vigil insomnes ducat sollertia curas? Pectore sacrificam dicunt horrere Medusam, Quod parvum stupidet sapiens sollertia vulgus. Vides etiam in hac descriptione scutum ab ægide distingui.

^c Splendidos triplici colore] Mutanda est

IX. De Pane.

^aPan ab antiquis diebus fuit deus naturæ, & in similitudinem naturæ universalis fuit ab eis taliter figuratus. Pingebatur homo cornutus cum facie rubicunda: in cuius pectore stellarum plurium erat forma. Pellis ejus in parte pingebatur stellata: femora autem habebat ^bdenudata cum herbis & arboribus prodeuntibus ex ea: & in ore ejus fistulam septem calamorum tenebat, quam digitis pullare videbatur. Pedes quoque & crura caprina habebat. Cum Amore vero pingebatur luctam habuisse, qui ab ipso Pane victus erat: ideoque idem Amor juxta eum, quasi ad terram prostratus, jacebat.

X. De

est distinctio: oculos habebat splendidos. Triplici colore &c. Vidit & Barthius id Comment. in Stat. pag. 654. Tom. II. Cæterum cum quinque apud Veteres celebrentur Minervæ, quænam ex illis bellatrix ista fuerit, non convenit inter eos. Saturno editam fuisse ait Firmicus in de E. P. R. pag. 20. Ed. Leid. At Jovis filiam facit Ampelius cap. 9. ubi non unâ mendâ inquinatus est. Tertia (Minerva) inquit, Jovis filia, que fecillis rebus se exercuit. Leg. bellicis rebus. Quarta, Solis filia, quadrigas junxit. Repone, que quadrigas. Quinta Pallantis & Titanidos filia. Firmicus habet: Quinta Pallante patre & Tritonide matre orta est. Ita edidit Vouwerius: sed antiquitus cusi Titanide; quod haut scio an rectè ille mutaverit. Schol. Stat. p. 22. ed. Tiliobr. Sic à Titan Titanis dicitur, quemadmodum Phæbus & Phæbe.

Ad C A P. IX.

^aPan ab antiquis diebus &c.] Fort. Pan ab antiquis gentibus fuit &c. Sequitur enim ab eis &c.

^bDenudata cum herbis &c.] Emaculati jubet Barthius ad Stat. Tom. I. p. 220. Denudatâ cute, herbis & arboribus pro cæ enatis. Extra & in ore fistulam septem calamorum &c. Existimem hæc de Pane ex Servio hausisse Albricum: certe gemina his prorsus sunt, quæ ille scribit in Eclog. II. Virgil. vers. 31.

Pan deus est rusticus, in natura similitudinem formatus. Unde & Pan dictus est, id est omne: habet enim cornua in radiorum solis & cornuum Luna similitudinem: rubet ejus facies, ad ætheris imitationem: in pectore subridem habet stellatam. ad stellarum imaginem. Pars ejus inferior hispida est propter arbores, virgulta, feras. Caprinos pedes habet, ut ostendat terræ soliditatem. Fissulam septem calamorum habet, propter harmoniam cæli, in quâ septem soni sunt, ut diximus in *Æncide*, septem discrimina vocum. Καλαίσγητα habet, id est pedum, hoc est baculum recurvum, propter annum, qui in se recurrit, quia hic totius naturæ deus est. Poetis fingitur cum Amore luctatus, & ab eo victus; quia, ut legimus, Omnia vincit amor. Idem ad *Æn.* vi. vers. 775. Cæstrum Inus, id est Panos, qui illic colitur. Inus (leg. Inuus) autem Latine appellatur, Græcè Pan. Item ἱεράκλινε Græcè, Latine incubo. Idem Faunus, idem Fatuus, Fatuellus. Dicitur Inus ab incundo passim cum omnibus animalibus: nude & incubo dicitur. Servium exscripsit Isidor. Orig. Lib. VIII. cap. 11. Pan dicunt Græci, Latini Sylvanum, deum rusticorum, quem in natura similitudinem formaverunt; unde Pan dictus est, id est omne &c. quæ apud ipsum videsis. Corruptus est idem Isidorus cum sub finem capitis ejusdem ait: Πίλοσι, qui Græcè panite. Latine incubi appellantur, sive inivi ab incun-

X. De Plutone.

Pluto Saturni filius, dictus est ab antiquis ^a deus inferorum & regnorum, terrarum, & animarum iuste decedentium. Credebant enim antiqui, ^b omnes animas ad inferos descendere, ibique cum Plutone ^c in caligine perpetua remanere. Quapropter ipsi Plutoni, id est, inferno, vel ipsi virtuti divinæ inferna gubernanti talem imaginem depinxerunt, quem & tenebrarum principem esse voluerunt. Erat enim imago ejus homo terribilis in solio sulphureo sedens, ^d sceptrum regni in manu tenens dextra; sinistra animam constringens. cui tricipitem Cerberum sub pedibus collocabant, & juxta se tres Harpyias habebat. De throno autem ejus sulphureo quatuor flumina manabant, quæ scilicet Lethen, Cocytum, Phlegetontem, & Acherontem appellabant, & Stygem paludem juxta flumina assignabant. Juxta Plutone[m] inferorum regina Proserpina sedebat cum facie fusca & terribili, quæ Plutoni conjugii à sinistris affidebat.

^e Erant

do passim cum animalibus: unde & incubi appellantur ab incumbendo, hoc est stuprando. Pro inivi repono Inui, pro Panite autem Panisci. Πανικόν diminutivum est à Παν. Gloss. Labb. Πανί, ὁ δαίμων, Incubus, Silvanus, Silvanus. Πανί, θεὸς ὑλαί, Silvanus, Faunus, Incubus. Leg. Incubus.

Ad CAP. X.

^a Deus inferorum & regnorum] Cur regnorum? an quia superior terræ pars, in quâ regna, subjecta Plutoni? Sceptrum quoque in manu gestat, quod regna solis competant terris, ait Fulgent. Myth. Lib. 1. cap. 4. Vide quæ ibi annoro. Verum satius est forsan, ut tō & delectamus.

^b Omnes animas ad inferos descendere] Hinc ἅπαντες εἰς αἴδω dicuntur. qui moriuntur. Pallad. Anthol. Lib. 11. Sect. XLVII. 30. Γεννηθεὶς δὲ ὁ τάλαιος ἰσχυρὸς εἰς αἴδω. Βασίλειος δὲ εἰς αἴδω δδμους apud Eurip. Alcest. vers. 25. Δωμῶν δδμους αἴδω εἶπον apud Homer. Iliad. Γ. vers. 323. Κατὰ

δὲ εἰς αἴδω in Symbolo Apostolico, ut anima Christi delata innuatur in sinum Abraham. Nam beatorum alius, alius damnatorum αἴδω. Tartarus hic ille Paradisus. Sed hæc de re cum alii complures multa, tum inter illos nonnulla etiam dignissima lectu congestit Colomesius κεμυλ. Literar. cap. 28. quæ transcribere nihil attinet.

^c In caligine perpetua] Josephus in libro adversus Græcos: Οἱ αἴδω τὸ πᾶν ἐν τῇ κτιστῇ ἀνατακτάς, γινώσκον ὑποφύοντες, ἐν ᾧ φῶς κῆρυξ ἐκ θαλάμῳ.

^d Sceptrum regni] Sceptrum Erebi Barth. ad Stat. Tom. 1. pag. 309. Sceptrum trabale ei tribuit Claudian. R. P. Lib. 11. vers. 172. Non tulit ille moras, indignatusque trabali Saxa ferit sceptro. Sceptra immania Lib. 1. vers. 79. Ipsæ nudæ fulcris solio, nigraque venerandus Majestate sedet: squalent immania sædo Sceptra situ. Vulgatam scripturam defendit quod sequitur cap. 9. Sceptrum regium tenens in dextrâ ejus. Cap. 16. Tridentem pro sceptro regio manum tenens.

V 5

c Erant

• Erant autem Furia tres horribiles, venenatis serpentibus crinitæ. quæ homines furere faciebant, quæ Alecto, Tisiphone, & Megæra dicebantur. † Parca seu fata, sic dictæ & per antiphrasin, eo quod nemini parcant, tres erant h domicilia sorores: quarum una tenebat colum, & nebat, altera filum volvebat, tertia illud rumpebat: & istæ, Clotho, Lachesis, & Atropos vocabantur. Harpyiæ vero aves erant rapacissimæ, cum facie virginea; quæ Aello, Ocypete, & Celæno vocabantur.

XI. De Junone.

Juno posita est in similitudinem aëris. Antiqui enim ipsam Jovis, id est, ignis uxorem & sororem dixerunt. Iridem & Nymphas eidem attribuerunt. cujus imago taliter pingebatur. Erat enim scæmina in throno sedens, sceptrum regium tenens ^a in dextra ejus, caput nubes te-

ne-

e Erant autem] Barth. ad Stat. Tom. 511. p. 1302. emendat, erant ante eum h. e. serviebant, apparebant illi. Fulgent. Lib. 1. cap. 6. *Plutoni etiam Furias deservire dicunt.* Sed præter hoc firmat & illud conjecturam ejus, quod supr. cap. 5. dixit Albrius: *Et coram ipsâ astabant juvenecule nude &c.* Isidorus Orig. Lib. viii. cap. 11. *Ajunt & tres furias faminas crinitas serpentibus, propter tres effectus (log. affectus) qui in animis hominum multas perturbationes gignunt, & interdum ita cogunt delinquere, ut nec fama nec periculi sui respectum habere permittant: Ira, qua vindictam cupit: cupiditas qua desiderat opes: libido, qua appetit voluptates.*

† Parca seu fata] Eisdem esse Parcas & fata ostendimus ad Fulgent. Lib. 1. cap. 7. Locis ibi adductis addi & ille Apulei debet Lib. xi. Metam. *Quin depulsis vita præcellis salutare porrigas dextram, quâ Fatorum etiam inextinguibiliter retractas litia.*

g Per antiphrasin] Ita multi veterum docuere. Isidorus: *Parcas dicunt uxor aitioqum appellatas, quod minime parant: quas tres esse voluerunt, unam, qua vitam hominis ordiatur; alteram, qua contemnat; tertiam, qua rumpat.*

h Domicilia sorores] *Domnicella* emendat alicubi Barthius. Scio à *domna* non malè posse formari *domnicella*. Sed heic tamen malim *domnicella*, de qua Vossius in de Vir. Scrm. Lib. 111. cap. 19. quanquam corruptum *domnicella* existimo ex *domnicella*. Nempe à *domna*, *domnula*, & inde *domnicella* ac *domnicella*, sed corruptè *domnicella*. Salvian. in Epist. pag. 294. Edit. Pith. *Advolvo vestris, & parentes carissimi, pedibus ego vestra Palladio, vestra gracula, vestra domnula.* Quinam scriptores voce *domnus*, unde *domna*, usi sint, docebit te Barthius Adversar. Lib. xxix. cap. 19. Addere nos locis ab eo observatis non pauca alia possemus, si operæ esset pretium. Nunc tantum moneo pro voce illâ *domnus*. quæ vet. edd. & excerpta Vet. cod. quæ penes me sunt, agnoscunt, in epistolis Athalarici, quæ apud Cassiodor. Lib. viii. Var. nona & decima sunt, suppositum *perperam dominus* à Brossio. Etiam *domnus* dignitatis vocabulum, & *domna* interdum *ἡρώεα κύριος*, de quibus Spanhem. in de Numm. Præstant. pag. 627.

Ad CAP. XI.

a In dextra ejus, caput &c.] Scio quæ

nebant opertum supra diadema, quod capite gestabat, cui & Iris sociata erat, quæ ipsam per circuitum cingebat: nunciamque Junonis Iridem ^b populi appellabant. Ideo juxta ipsam Iridem ancillam paratam ad obsequium dominæ figurabant. Pavones autem ante pedes ejus ^c lambebant: ^d qui à dextris & à sinistris dominæ stabant, avesque Junonis specialiter vocabantur. Mulier erat filiam pariens, quia ipsa Juno partibus præesse dicebatur, quæ & ^e Mercurium dicitur lactasse.

XII. De Cybele.

Cybele mater deorum, fuit dicta terra: quam & deos genuisse dixerunt veteres, & gigantes. cui antiqui philosophi talem imaginem depinxerunt. Erat enim virgo fœmina in curru sedens: lapidibus pretiosis, & metallorum diversorum varietate vestita. ^a Itaque mater deorum exitit, & gigantum. Irata enim Terra contra deos, Titanas dicitur parturisse. ^b Erantque gigantes pedibus

ejus pro sua satis dici Latine, quam Latinitas ab hoc scriptore exigui non debet: puto tamen heic incisum ante ^{to} ejus collocandum. Etiam in versu illo Horat. Lib. 1. od. 10. *Mercuri facunde, nepos Atlantis*, rectius videtur comma collocari ante ^{to} facunde, ut ad ^{to} nepos referatur. Consulat quisque aures suas. Verum infr. quoque cap. xiv. *In manu ejus dextrâ habebat clavem*, pro in sua.

^b *Populi appellabant*] Ita rescripti pro *populis*; nisi tu *populus* mavis. Vetus interpret Siracidæ. cap. LI. vers. 19. *Omnis populus propeverunt*. Luc. cap. xxviii. vers. 1. *Et surgens omnis multitudo eorum duxerunt illum ad Pilatum*.

^c *Lambabant*] Pavones lambere non possunt. Credo scripsisse Albricum ambulabant.

^d *Qui à dextris*] Ita reposui pro *quia à dextris*; quod turbat sententiam. Perperam literam A geminaverat librarius. Contra apud Justin. Lib. 11. cap. 6. quod A sequeretur, malè eandem literam à fine vocis esse rejectam suspicor: *Frumenti satio apud Eleusin à Triptolemo reperta est*. Puto scriptum

fuisse *Eleusina*, Ἐλευσίνα. Sanè Lib. v. cap. 10. habes, *Emigrare Eleusina*. Et, *Eleusina migrare*.

^e *Mercurium dicitur lactasse*] Vide Hygin. Astron. Lib. 11. cap. 43. & quæ ibi annoravi: nec non Ampliss. Cuper. in Harpocrate suo pag. 8.

Ad C A P. XII.

^a *Itaque mater deorum*] Ἦτος, eaque mater deorum. Si mater deorum, cur virgo dicitur? Causam dicat Ifidorus: *Eandem Vestam & ignem esse perhibent, quia terram ignem habere non dubium est, ut ex Ætna Vulcanoque (leg. Vesuvioque) datur intelligi. Et ideo virginem putant, quia ignis inviolabile sit elementum, nihilque nasci possit ex eo; quippe qui omnia, quæ arripuerit, absumat. Ovidius in Fastis: Nec tu aliud Vestam, quam vivam intellige flammam; Nataque de flammâ corpora nuda (leg. nulla) vides*.

^b *Erantque gigantes*] Non distinguit à Gigantibus Titanas: quod tamen alij faciunt. Servius ad Æn. vi. vers. 580. *Titanas contra Saturnum (Terra) genuit; Gigantes postea contra Jovem*. Et

serpentinis: de quibus fuit unus Titan, qui etiam Sol dicitur. Sed quia iste contra deos nihil fecit, sicut alii fratres, ideo aliis detrufis, hic solus in sua deitate permansit. Currus autem Cybeles ^c à leonibus trahitur, coronamque turritam in capite gestare dicitur. Pingitur juxta eam in curru ^d Atys puer nudus, quem illa amasse dicitur, & ^e nimio zelo castrasse: & sic illi virilia pingitur amputare.

XIII. De Æolo.

Æolus autem in deorum numero computatus, & qui ventorum deus dictus est. cujus talis erat imago depicta. Stabat enim in antro, linea veste indutus & præcin-

ferant fabula Titanes ab irata contra deos Terræ ad ejus ultionem creatos; unde & Titanes dicti sunt Τῑτῶνες, id est, ab ultione. De his autem solus Sol abstinuiffe narratur ab injuriâ numinum; unde & colam meruit. Adde his, quæ dixi ad Hyg. Mythol. pag. 3.

^c A leonibus trahitur] In quos Atlantæ & Hippomanes transformati dicuntur. Vide Hygin. Myth. cap. 185. Servius ad Æn. 111. vers. 113. Ideo autem mater deorum curra vehi dicitur, quia ipsa est terra, quæ pendet in aere. Ideo sustinetur rotis, quia mundus rotatur & volubilis est. Ideo ei subjungantur leones, ut ostendatur maternam pietatē totum posse superare. Ideo Corybantes ejus ministri cum strictis gladiis esse finguntur, ut significetur omnes pro terrâ suâ debere pugnare. Quod autem turritam gestat coronam, ostendit superpositas terræ esse civitates, quas insignitas turribus constat. Hanc eandem Eram appellari, hoc est dominam, tradunt. Scrib. Heram. Catull. carm. 64. Dea, magna dea, Cybele, Dindymi dea, domina, Procul à meâ tuus sit furor omnis, heras, domo. Isidorus, exscriptor aliorum perpetuus, etiam heic Servium compilavit Lib. viii. Orig. cap. 11. Eandem Tellurem & magnam matrem fingunt, turritam cum tympano & gallo & strepitum cymbalorum. Matrem vocant, quod plurima pariat; magnam, quod cibum gignat: aliam, quia uni-

versa animalia fructibus suis alit. Est enim alimentorum nutrix terra. Quod simulacrum ejus cum clavi fingitur, quia tellus hieme clauditur, vere aperitur, ut fruges nascantur. Quod tympanum habet, significari voluit orbem terræ. Quod curra vehitur, dicitur quia ipsa est terra, quæ pendet in aere. Quod sustinetur rotis, quia mundus rotatur & volubilis est. Quod leones illi subjiciunt mansuetos, ut ostendant nullum genus esse terræ tam feram, quod non subigi possit aut superari ab eâ. Quod in capite turritam gestat coronam, ostendit superpositas terræ civitates, quasi insignitas turribus constare &c. quæ ibi legere potes. Hausta ista fabulæ illius explicatio ex Lucretii Lib. 11. quem conferre erit operæ pretium.

^d Atys puer nudus] Braccatus exhibitur apud Laurentium Pignorium in magnæ matris Initiis, nec non cum pileo Phrygio, ut & in nummo apud Illustr. Spanhem. in de Numm. Præf. pag. 625.

^e Nimio zelo castrasse] Augustin. C. D. Lib. vi. cap. 7. Atys pulcher adolescens ab eâ dilectus & muliebri zelo abscissus. Fulgent. Lib. 111. cap. 5. Tantum enim zeli succensa anus invidiosa flagravat, quæ nec suis utilitatibus furiosa pepercit, ut unde fructum sperabat libidinis, illud veterana succideret meretrix. Ad quem locum plura huc pertinentia à me dicta invenies.

Ad

cinctus, tenens sub pedibus ^a flabra, instrumenta fabril-
lia. In manu autem utraque tenebat cornua: quæ ori
admovens; ea ^b fufflare, & ab unoquoque cornuum sex
ventos emittere videbatur. Et quia ^c Juno ei regnum de-
disse fingeatur, à dextris ei Juno stans septa nube, ejus
capiti coronam imponebat. A sinistra vero ejus ^d Nympha
feminuda in aqua, quam ei conjugem eadem Juno dicitur
dedisse.

XIV. De Iano.

Ianus vero in deorum numerum acceptus est: ^a cui
omnis rei initium & finem tribuebant. Hic autem tali-
ter figurabatur. Erat ^b rex homo, sedens in throno ful-
genti radiis circumquaque, ^c qui duas facies habebat:
qua-

Ad CAP. XIII.

^a Flabra, instrumenta fabrilia] Duæ
postremæ voces videntur à glossâ esse
ejus, qui per flabra heic flabella esse
intelligenda innuere voluerit. Gloss.
Labb Flabrum, φύονα, ὀκλαξ. Fla-
bellum, πῖμψις, ὀκλαξ. Sed qui castigatius loquitur fla-
bra pro ventis ponunt. Virgil. Georg.
11. 293. Ergo non hiemes illam, non
flabra, neque imbres &c.

^b Sufflabat] Rectius foret, inflabat.
Virgil. Ecl. v. vers. 2. Tu calamus infla-
re leves &c. Vel afflabat. Aufon. Parent.
xi. Spiritus afflatis quod fugit è cala-
mis; nisi & ibi inflatis legendum est.

^c Juno ei regnum dedisse fingeatur]
Unde ipse ad Junonem Æneid. 1. vers.
82. Tu mihi, quodcumque hoc regni, tu
sceptra fovemque Concilias. Ubi Servius:
Redit ad Physicam rationem, Nam metus
aeris, idest Junonis, ventos creat, qui-
bus Æolus præest.

^d Nympha] Deiopeia forte, de quâ
Virgil. Æn. 1. vers. 76. ad quem Ser-
vius: Non sine ratione dicitur Juno
Nymphas sua potestate retinere. Ipsa est
enim aer, de quo nubes creantur; ut est.
Atque in nubem cogitur aer. Ex qui-
bus aqua, quas Nymphas esse non est du-
bium. Ideo autem Nympham Æolo pol-
licetur, quia ventorum rex est, qui aqua
motu creantur.

Ad CAP. XIV.

^a Cui omnis rei initium & finem tri-
buebant] Atqui initia rerum ad Ianum,
fines vero ad Terminum pertinere di-
xerunt. Vide Augustin. C. D. Lib. 111.
cap. 7.

^b Erat rex homo] Vel rex delendum,
vel post homo collocandum, ut sit di-
ctum, quemadmodum αἰθρων βα-
σιλεὺς apud Græcos,

^c Qui duas facies habebat] Augu-
stin. C. D. Lib. vii. cap. 4. de Iano lo-
quens: Sed isti in cultu deorum omnis
dedecoris appetitores, ejus vitam mi-
nus turpem invenerunt, cum simulacri
monstruosâ deformitate turpaverunt,
nunc eum bifrontem, nunc etiam qua-
drifrontem tanquam geminum facientes.
Cur autem bifrons & quadrifrons fig-
gatur idem docet ejusdem libri cap. 8.
Ubi inter alia habes: Cum vero eum fa-
ciunt quadrifrontem, & Ianum gemi-
num appellant, ad quatuor mundi par-
tes hoc interpretantur. Sed Florus Lib.
1. cap. 2. & Victor Illustr. cap. 3. Ia-
num geminum simpliciter pro bifronte
posuisse videntur; neque enim quatuor
frontes Numæ Ianus habuit, sed duas
tantum. Doceo ex Servio ad Æn. illa
vii. vers. 607. Sunt gemina belli por-
ta. Sacrarium hoc, inquit, Numæ Pom-
pilius fecerat circa murum Argiletum ju-
ta theatrum Marcelli; quod fuit in dua-

serpentinis: de quibus fuit unus Titan, qui etiam Sol dicitur. Sed quia iste contra deos nihil fecit, sicut alii fratres, ideo aliis detrufis, hic solus in sua deitate permansit. Currus autem Cybeles à leonibus trahitur, coronamque turrítam in capite gestare dicitur. Pingitur juxta eam in curru ^aAtys puer nudus, quem illa amasse dicitur, & ^enimio zelo castrasse: & sic illi virilia pingitur amputare.

XIII. De Æolo.

Æolus autem in deorum numero computatus, & qui ventorum deus dictus est. cujus talis erat imago depicta. Stabat enim in antro, linea veste indutus & præcin-

ferant fabula Titanes ab irata contra deos Terræ ad ejus ultionem creatos; unde & Titanes dicti sunt ἑὸν ἰόντες, id est, ab ultione. De his autem solus Sol abstinuisset narratur ab injuriâ minimum; unde & calam meruit. Adde his, quæ dixi ad Hyg. Mythol. pag. 3. ^cA leonibus trahitur] In quos Atalanta & Hippomanes transformati dicuntur. Vide Hygin. Myth. cap. 185. Servius ad Æn. III. vers. 113. Ideo autem mater deum curru vehi dicitur, quia ipsa est terra, quæ pendet in aere. Ideo sustinetur rotis, quia mundus rotatur & volabilis est. Ideo ei subjungantur leones, ut ostendatur maternam pietatem totum posse superare. Ideo Corybantes ejus ministri cum stridentibus gladiis esse finguntur, ut significetur omnes pro terrâ suâ debere pugnare. Quod autem turrítam gestat coronam, ostendit superpositas terræ esse civitates, quas insignitas turribus constat. Hanc eandem Æram appellari, hoc est dominam, tradunt. Scrib. Heram. Catull. carm. 64. Dea, magna dea, Cybele, Dindymi dea, domina, Procule à meâ tuus sis furor omnis, heras, domo. Isidorus, exscriptor aliorum perpetuus, etiam heic Servium compilavit Lib. VIII. Orig. cap. 11. Eandem Tellurem & magnam matrem fingunt, turrítam cum tympano & gallo & strepitu cymbalorum. Matrem vocant, quod plurima pariat; magnam, quod cibum gignat: aliam, quia universa animalia fructibus suis alit. Est enim alimentorum natrix terra. Quod simulacrum ejus cum clavi fingitur, quia tellus hieme clauditur, vere aperitur, ut fruges nascantur. Quod tympanum habet, significari volunt orbem terræ. Quod curru vehitur, dicitur quia ipsa est terra, quæ pendet in aere. Quod sustinetur rotis, quia mundus rotatur & volabilis est. Quod leones illi subjungunt mansuetos, ut ostendant nullum genus esse terræ tam ferum, quod non subigere possit aut superari ab eâ. Quod in capite turrítam gestat coronam, ostendit superpositas terræ civitates, quas ibi legere potes. Hausta ista fabulæ illius explicatio ex Lucretii Lib. II. quem conferre erit operæ pretium. ^dAtys puer nudus] Braccatus exhibetur apud Laurentium Pignorium in magnæ matris Initiis, nec non cum pileo Phrygio, ut & in nummo apud Illustr. Spanhem. in de Numm. Præst. pag. 625. ^eNimio zelo castrasse] Augustin. C. D. Lib. VI. cap. 7. Atys pulcher adolescens ab eâ dilectus & muliebri zelo abscissus. Fulgent. Lib. III. cap. 5. Tantum enim zeli succensa anus invidiosa flagravít, quæ nec suis utilitatibus furiosa pepercit, ut unde fructum sperabat libidinis, illud veterana succideret meretrice. Ad quem locum plura huc pertinentia à me dicta invenies.

Ad

cinctus, tenens sub pedibus ^a flabra, instrumenta fabril-
lia. In manu autem utraque tenebat cornua: quæ ori
admoventes, ea ^b fufflare, & ab unoquoque cornuum sex
ventos emittere videbatur. Et quia ^c Juno ei regnum de-
disse finge-^{batur}, à dextris ei Juno stans septa nube, ejus
capiti coronam imponebat. A sinistra vero ejus ^d Nympha
feminuda in aqua, quam ei conjugem eadem Juno dici-
tur dedisse.

XIV. De Iano.

Ianus vero in deorum numerum acceptus est: ^a cui
omnis rei initium & finem tribuebant. Hic autem tali-
ter figurabatur. Erat ^b rex homo, sedens in throno ful-
genti radiis circumquaque, ^c qui duas facies habebat:
qua-

Ad CAP. XIII.

^a Flabra, instrumenta fabrilia] Dux
postremæ voces videntur à glossâ esse
ejus, qui per flabra heic flabella esse
intelligenda innuere voluerit. Gloss.
Labb Flabrum, φύονα, σίβαξ. Fla-
bellum, πύσητοι, σπινάδιος, πύ-
σηξ. Sed qui castigatus loquuntur fla-
bra pro ventis ponunt. Virgil. Georg.
11. 293. Ergo non hiemes illam, non
flabra, neque imbres &c.

^b Sufflabat] Rectius foret, inflabat.
Virgil. Ecl. v. vers. 2. Tūcalamūs infla-
re leves &c. Vel afflabat. Aufon. Parent.
xi. Spiritus afflatis quoddam fugit à cala-
mis; nisi & ibi inflatus legendum est.

^c Juno ei regnum dedisse finge-^{batur}] Unde ipse ad Junonem Æneid. 1. vers.
82. Tū mihi, quodcumque hoc regni, tu
sceptra feremque Concilias. Ubi Servius:
Redit ad Physicam rationem. Nam metus
aeris, id est Junonis, ventos creat, qui-
bus Æolus præest.

^d Nympha] Deiopeia forte, de quâ
Virgil. Æn. 1. vers. 76. ad quem Ser-
vius: Non sine ratione dicitur Juno
Nymphas sua potestate retinere. Ipsa est
enim aer, de quo nubes creantur; ut est.
Atque in nubem cogitur aer. Ex qui-
bus aqua, quas Nymphas esse non est du-
bium. Ideo autem Nymphas & Æolo pol-
licetur, quia ventorum rex est, qui aqua
metu creantur.

Ad CAP. XIV.

^a Cui omnis rei initium & finem tri-
buebant] Atqui initia rerum ad Ianum,
fines vero ad Terminum pertinere di-
xerunt: Vide Augustin. C. D. Lib. 111.
cap. 7.

^b Erat rex homo] Vel rex delendum,
vel post homo collocandum, ut sit di-
ctum, quemadmodum αἰθερὶς βα-
σιλεύς apud Græcos,

^c Qui duas facies habebat] Augu-
stin. C. D. Lib. vii. cap. 4. de Iano lo-
quens: Sed isti in cultu deorum omnis
dedecoris appetitores, ejus vitam vi-
nus turpem invenerunt, cum simulacri
monstruosa deformitate turpaverunt,
nunc eum bifrontem, nunc etiam qua-
drifrontem tanquam geminum facientes.
Cur autem bifrons & quadrifrons fin-
gatur idem docet ejusdem libri cap. 8.
Ubi inter alia habes: Cum vero eum fa-
ciunt quadrifrontem, & Ianum geni-
num appellant, ad quatuor mundi par-
tes hoc interpretantur. Sed Florus Lib.
1. cap. 2. & Victor Illustr. cap. 3. Ia-
num geminum simpliciter pro bifron-
te posuisse videntur; neque enim quatuor
frontes Numæ Ianus habuit, sed duas
tantum. Doceo ex Servio ad Æn. illa
vii. vers. 607. Sunt geminæ belli por-
tæ. Sacrum hoc, inquit, Numæ Pom-
pilius fecerat circa innum Argiletum jux-
ta theatrum Marcelli; quod fuit in dua-

quarum una ante se, altera post se respiciebat. Juxta illud quoque erat templum, & in manu ejus dextra ^dhabebat clavem, qua templum ipsum aperire se monstrabat. In sinistra vero habebat baculum, quo faxum percutere, & ex illo aquam producere videbatur.

XV. De Vulcano.

Vulcanus deus ignium, ^apingebatur similitudine fabri deformis, & claudi, ^bmalleum in manu tenentis, & ^cdeorum impulsu de cœlo in terram decidentis. Juxta cum plures dii eum iridentes pinguntur, qui eum de cœlo expellere figurantur. Ipse quoque sic expulsus, fulmina in terris Jovi parare dicebatur, quæ ad cœlum Jovis ipsius aquila deferrebat. Ideoque juxta ipsum Vulcanum depicta erat officina, & aquila parata ad fulmina deferenda.

XVI. De

Ad CAP. XV.

bus brevissimis templis: duobus autem propter Iannum bifrontem. Postea autem capitis Phaleris, civitate Tuscia, inventum est simulacrum Iani cum frontibus quatuor: propter quod in foro transitorio constitutum est illis (leg. illi) sacrum aliud, quod novimus hodieque quatuor portas habere. Iannus sane apud aliquos quadrifrontem esse non mirum est. Nam alii eum dici dominum volunt, in quo ortus est & occasus. Horatius, Matutine pater, seu Iane libentius audis. Alii anni totius, quem in quatuor tempora constat esse divisum. Idem ad En. XII. 198. Postquam Romulus & Titus Tatius in fœdera conveniunt, Iano simulacrum duplicis frontis effectum est, quasi ad imaginem duorum populum. Legimus etiam Iannum quadrifrontem fuisse. Unde Martialis ait, Et lingua pariter locutus omni. Augustinum expressit Isidorus Orig. Lib. VIII. cap. II. Iannum dicunt quasi mundi vel cœli mentem gerentem: duas Iani facies faciunt propter orientem & occidentem. Cum vero faciunt eum quadrifrontem, & Iannum geminum appellant, ad quatuor mundi partes hoc referunt.

d Habebat clavem.] Arnob. Lib. VI. pag. 209. Ed. Leid. Fronte Ianus accipit; aut dante illa, quæ insignem est, clavem.

a Pingebatur similitudine.] Mallet, in similitudine, vel in similitudinem. Cap. 7. Pingebatur in specie unius domina. Cap. 8. Pingebatur à poetis in similitudinem unius domine armate soricæ. Cap. 17. Depicta erat ipsa Vesta in formam virginis.

b Malleum in manu tenentis.] Arnob. Lib. VI. pag. 197. Cum Pileo Vulcanus & mallet, manu liber sed dexterâ, & fabrilis expeditione succinctus. Nimirum ut medicina Esculapio, ita fabrica sua Vulcano divinitatem peperit.

c Deorum impulsu.] A Jove de cœlo præcipitatus singitur. Unde ipse apud Homerum Iliad. A. Α'ραλάῳ γὰρ Ὀλύμπῳ αἰπεράδῃ. Ἡδὲ γὰρ μιν ἔλκετο ἀλγέληδον μευῶντα Πύρρῳ πεδὲ τλάζον ὄντο βάλῃ θεοσσοῖο. Ex illo casu claudusevasit. Firmicus: Ardet apud Octavam Hercules, & Esculapio alibi fulminatur; Vulcanus a patre præcipitatus pedem frangit. Isidor. Orig. Lib. VIII. cap. II. Unde etiam Homerus dicit eum præcipitatum de aere in terras, quod omne fulmen de aere cadit. Ideo autem Vulcanus de femore Jovis singitur natus, quod fulmina de imo aere nascuntur. Claudius autem di-

XVI. De Neptuno.

Neptunus deus aquarum, & præcipue maris, depingebatur ad modum cujusdam numinis mare gubernantis. Erat enim ejus imago, homo nudus in mari natans, ab umbilico ^a supra aquas eminens, & ^b tridentem pro sceptro regio manutenens: quo saxum quoddam percussiens, æquor quoddam acerrimum producebat. De mari vero plurima flumina manare videbantur. Greges item illi Tritonum circa se è mari natantes prodibant, & regem æquoris honorabant. Sunt autem Tritones pisces, qui tubas ore portant, quibus intonare se ostendunt: ideo aliqui gentilium ipsos marina quædam monstra dicebant.

XVII. De Vesta.

Vesta ^a dea ignis, scilicet divini, in collegio deorum annumerabatur. Hanc ^b Jovis fuisse nutricem, & eum suo gremio sustentasse, antiqui dicebant: quam etiam taliter figurat pictura. Erat enim templum latum & spatiosum, cum ara in medio. circa quam ex utroque latere erat ignis accensus, qui perpetuo servabatur, quem extinguere nullatenus fas erat. Et ideo ad hujusmodi mysterium erant multæ Vestales virgines deputatæ, quæ & ipsæ ibidem depictæ ab utraque parte ignem fovere videbantur.

aitur Vulcanus, quia per naturam nunquam est rectus ignis, sed quasi claudis ejusmodi speciem motumque habet. Ideo autem in fabrorum fornace candens Vulcanum nulliorem dicunt, quod sine igne nullum metalli genus fundi extendique potest.

Ad C A P. XVI.

^a *Supra aquas immixtus*] Correximus emendans, sepius id flagitante.

^b *Tridentem*] Priap. carm. xix. Fulmina sub Jove sunt: Neptuni fuscina telum: Ense potens Mars est: hasta Mithras: ita est. Cur autem tridens Vulcanus tribuantur, dictum ad Fulgent. Lib. 1. cap. 3.

Ad C A P. XVII.

^a *Dea ignis, scil. divini*] Servius ad illa Virgil. Æn. ii. vers. 295. Vestamque potentem, Æternæque adytis effert penetralibus ignem. Deam, inquit, ignis, quæ, ut supra dictum est, Terra est: quæ in medio mundi librata, nisi astat et ignem intra se habeat. Alii de igne divino hoc volunt dictum &c. Pro nisi astat legerim firma stes. Firmicus vero in de E. P. R. pag. 119. Vesta autem quid sit discite, ne putetis antiquam aliquid, aut cum volumus dictum &c. Pro Ignis est domesticus, qui in sacra quotidianis usibus servit.

^b *Jovis fuisse nutricem*] Ennius apud Lactant. Lib. 1. cap. 24. Jovem etiam ab-

bantur. ^c Supra pinnaculum autem templi depicta erat ipsa Vesta, ^d in formam virginis, infantem ipsum Jovem suo sinu fovens.

XVIII. De Orpheo.

^a Orpheus vir fuit magnus ingenio, & eloquio perfulgens, eruditissimus philosophiæ, & artium disciplinæ: qui homines irrationabiliter viventes, ex feris & immanibus fecit mites & mansuetos, & moribus composuit. Unde & bestias quasque, volucres, fluvios, saxa & arbores, citharæ sono dicitur movisse, qui & Eurydicen nympham eodem mulcens sono, in conjugem habuit: quam à serpente percussam & occisam, descendens ad inferos, citharæ sono dulcissimo Plutone placato, dicitur redemisse: ea lege, ne eam averfus respiceret, donec ultimum limen inferni excederet. Quam legem ut præteriiit, uxorem retentam amisit. Iste igitur ^b in numerum deorum consecratus, taliter pingebatur. Erat homo ^c habitu philosophico, citharam manu pulsans. Ante eum erant

stendant, dante eam Vesta eductam. Infr. pro ad hujusmodi mysteriorum leg. ministerium.

^c Supra pinnaculum] Ἰπὲρ τὸν πύργον τῆς ἱερᾶς Matth. cap. iv. vers. 5. Pinnaculum templi transtulit etiam vetus interpres. Ambros. in Luc. cap. iv. Supra pinnam templi.

^d In formam virginis] Anus formam ei tribuit Artemidorus Lib. ii. cap. 49. Παρθένῳ σημαίνει ἑλπίδα, ἢ Ἀρετήν, ἢ Ἀθηνᾶν, ἑλπίδα μὲν γὰρ οὐκ Ἀρετὴν δὲ συμφορὰς ὁρᾶν. Ἀθηνᾶ δὲ πόλιν ἐμυλίσθη. Γυνὴ δὲ νέαν τὴν χλῆν. προσβύτης ἴσως. Ita Aldus edidit. Sed legendum, γυνὴ δὲ νέα τὴν χλῆν. προσβύτης δὲ &c. Nec dubito quin ita correxerit jam Rigaltius. Sed ejus editionem non possum. Et recte vetula fingitur Vesta. Servius ad illa Virgillii Æn. ix. vers. 259. Canæ Vestæ. Venerabilis, antiquissima. Ipsa enim antiquissima dea est, & terra. Lego, & terra. Virgo autem dici potuit, quia ex igne nihil generatur. Augustin. C. D. Lib. iv. cap. 10. Ideo illi virgines solere servire, quod sicut ex virgine, ita nihil

ex igne nascatur. Lactant. Lib. i. cap. 12. Idcirco virginem putant Vestam, quia ignis inviolabile sit elementum, nihilque nasci potuit ex eo. Confer Ovid. Fast. Lib. vi. vers. 293. & quæ supra ex Isidoro ad cap. xii. adduxi.

Ad CAP. XVIII.

^a Orpheus] Palladius in Allegoriâ Orphei Catal. Pith. Lib. iv. Scilicet hanc potuit, quæ sunt sine permoveere sensu: (Fingere docti fabulam poetæ) Sed placidis hominum diis fera corda mitigavit, Doctæque vitam voce temperavit. Justitiam docuit, cætu quoque congravit uno, Moresque agrestes expulavit Orpheus.

^b In numerum deorum consecratus] Augustin. C. D. Lib. xviii. cap. 14. Ex quorum numero fuisse perhibentur Orpheus, Musæus, Linus. Verum isti theologi deos coluerunt, non pro diis culti sunt: quanquam Orpheum nescio quomodo inferni sacris vel potius sacrilegiis præficere soleat civitas impiorum.

^c Habitu philosophico] Habitus ejus describit Virgil. Æn. vi. Nec non Threicius

CHIL

erant diversa animalia ferocia, quæ pedes ejus lungebant, scilicet lupi, leones, ursi, serpentes, aves diversæ circa eum volitantes, montes & arbores deflectentes vertices suos: qui & uxorem se sequentem conversus aspicere videbatur, sed eam inferi retinebant.

XIX. De Baccho.

Bacchus filius Jovis inter deos connumeratus est, quem vinum, & vini deum esse dixerunt. Attendentisque vini virtutem & proprietatem, illum uti deum in natura coluerunt, & eidem hujusmodi imaginem esse depinxerunt. Erat enim imago sua ^a facie muliebri, ^b pectore nudo, ^c capite cornuto, ^d vitibusque coronato, qui super tigride equitabat. Juxta ipsum autem erant imagines trium animalium, scilicet simiæ, porci, & leonis, quæ pedem unius vitis circumire videbantur. Ob cujus umbram Bacchus equitabat, vitisque racemis erat plena. Ipse vero una manu tenebat poculum, scilicet sinistra: altera

VC-

cius longâ cum veste sacerdos. Ubi Servius: *Longam autem vestem aut ci-tharadi habitum dicit, aut longam barbam. Nam a contrario (leg. è contr.) imberbes in vestes vocamus. Sacerdos autem quia & theologus fuit, & orgia primus instituit. Ipse etiam homines de feriis & auris composuit. Unde dicitur arbores & saxa misisse, ut deus.*

Ad C A P. XIX.

^a Facie muliebri] Priap. capm. xxxvi. Phæbus comosus: Hercules lacertosus: Trahitque Bacchii virginis tener formam. Ovid. de Baccho Lib. iiii. vers. 607. Virgineâ puerum ducit per littora formâ.

^b Pectore nudo] Quia secreta pectoris nudant ebrii. Basilii in Catal. Pichæi Lib. 1. Arcanum detemens detegit ebrietas. Horat. ad Amphoram Lib. iiii. od. 21. Arcanum jocosu consiliâ retegis Lyæ. Et Lib. 1. epist. 5. Quid non ebrietas designat? operâ recludit. Zenob. Cent. iv. 5. Ἐν οἴνῳ ἀλήθεια. Unde Tzetzes non invenit ad Lycophr. p. 44. Ὁν αἰθερὸς δὲ δὲ γῆ. Fæ-
Tim. 11.

cit huc vel in primis, quod Fulgentius dicit Lib. 11. Ideo nudus (Bacchus) seu quod omnis ebriosus intervvertendo nudus remaneat, aut mentis sua secreta ebriosus nudet.

^c Capite cornuto] Horat. Lib. 11. od. 19. Te vidit insons Cerberus aureq. Cornu decorum. Vide ibi Törrent. & Spanhem. in de Num. Præst. pag. 357. nec non Pier. Valer. Hieroglyph. Lib. lvi. pag. 410. ed. Bas. Isidor. Orig. Lib. viii. cap. 11. Quod idem Liber muliebri & delicato corpore pingitur: dicunt enim mulieres ei attributas & vinum, propter excitandam libidinem: unde & front ejus pampina cingitur. Sed ideo coronam viteam & cornu habet, quia cum gratâ & moderatè vinum bibitur, letitiam præstat: cum ultra modum, excitat lites, id est quasi cornua dat.

^d Vitibus coronato] Gloss. Labb. Hæc vitis, κλῆνα ἀμπέλus, κλῆνα. Item, κλῆνα, palmes, pampinus, colis. Alii hederâ eum coronant. Tertull. de Coron. Milit. cap. 7. Liberum Harpocrætion industria hederatum argumentatur. quod hederâ natura sit cerebrum ab hederâ defensum.

X e Ka-

vero, scilicet dextra, in eo uvæ ^c racemum extricabat.

XX. De *Æsculapio*.

Æsculapius dictus est filius *Apollinis*, qui deus medicinæ & medicorum putabatur. Ejus imago erat homo quidam *cum barba valde prolixa; indutus habitu medici, sedens; in cujus sinu erant pyxides unguentorum, & alia instrumenta ad medicum pertinentia. cujus manus dextra barbam tenebat, sinistra vero ^b baculum cum serpente gestabat intorto.

XXI. De *Perseo*.

Perseus etiam filius *Jovis* inter deos annumeratus est: qui rex *Asiæ* dives & præpotens, qui & navibus multas regiones transivit, & *Aphricam* debellavit. qui & tres sorores illud regnum tenentes sua sapientia occidit. quæ *Gorgones* dictæ sunt: quæ unum solum oculum habentes, homines se aspicientes vertebant in saxa. *Hic enim tali imagine figurabatur. Erat homo juvenis alatus & volans, quasi navis discurrens, & alarum utens volatu. cui assistebat *Minerva*, sapientiæ dea. Hic vero armatus, ^b crystallinum scutum ante oculos deferens, ^cte-

^c *Racemum extricabat*] Suspecta mihi posterior vox. Mallem, *exprimebat*.

Ad CAP. XX.

^a *Cum barbâ valde prolixa*] *Priap.* *carm.* 36. *Intenso semper Æsculapio barba est.* Apud *Sicyonios* tamen simulacrum ejus imberbe ex auro & ebo-
re confectum fuisse *Pausanias* tradit. Exhibet quoque caput ejus imberbe nummus *Nicomedenſium* apud *Spanhem.* p. 181.

^b *Baculum cum serpente intorto*] *Schol.* *Aristoph.* in *Plut.* *Act.* III. sc. 1. pag. 76. ed. *Caldor.* Κοινῶς μὲν πᾶσι τοῖς ἡγεσσι δράκοντις περιβελῶ. ἑξαιρέτως ὅ τῳ Ἀσκληπιῳ. δράκοντις δὲ λέγονται ὅσοι τ' ἐρεκῶ, ὅ ἐστι βέλιντο. ἐκυδερκίς γὰρ τὸ ζῶον. αἰτέροισι δὲ τῳ Ἀσκληπιῳ, ἐπειδὴ γὰρ ἡγεῖται

ὅσοι δ' αἰετῶν. Καὶ ἡ ἱερωτικὴ δὲ φυλάττει φύσιν τὸ γένος, ἐξαυθίστα τὰ νοσήματα. Ibidem tradit & hoc idem interpretes, fuisse τ' Ἀσκληπιὸν αἰετὶ σπασσομένῳ, ὡς ὑγιείας αἰτίου. Confer *Spanhem.* in *de Numm.* *Præft.* p. 175.

Ad CAP. XXI.

^a *Hic enim tali &c.*] Malim, *hic autem &c.* Sed & infr. cap. 22. *Centauri enim pro autem invenies.*

^b *Crystallinum scutum*] *Æneum* scutum fuisse vult cum *Apollod.* *Lib.* II. tum & *Zenob.* *Cent.* I. 41. Περὶ τῶν τῶν, inquit, ὁ Περσεὺς ἀπετραμμένῳ, & βλήπων εἰς ἀσπίδα χαλεπῶν, δι' ἧς τῶν εἰκόνα τ' Ἰοργόνων ἔδεικτε, τῶν χέρεα ἵεσθαι. Et *Ovid.* IV. *Met.* vers. 782. Sed tamen horrenda clypei, quæ læva gerit, &c. *Exe reperculſo, for-*

•telo falcato ^d tres fœminas virgines, scilicet ipsas Gorgones, decollabat, Sthenonem, Euryalem & Medusam: & hæ post habebant homines semiconversos in lapides. Hic caput Medusæ ablatum in hasta deferre videbatur. •De sanguine vero Gorgonum equus alatus, nomine Pegasus, nasci videbatur: qui ungula terram fodiens, fontem erumpere faciebat, qui Castalius dictus, Musis ad potum productus est.

XXII. De Hercule.

Hercules Jovis filius dictus est, quem in deorum collegio antiqui acceperunt, propter ejus quasi ^a innumeras probitates, quæ inferius per singulas depictæ sunt. Hercules enim ^b herocleos, quod est virorum gloria fortium. Prima igitur ejus victoria notabilis fuit, quando in nuptiis

formam aspexisse Medusæ. Cum Albri co loquitur Schol. German. *Quidam Perseum à Minervâ missum dicunt, & ab eâ clypeum vitreum accepisse, per quem videre, nec videri ab Gorgonibus posset.*

c Telo falcato] Harpe, & quidem adamantinâ, ut est apud Apollodorum. Falsæ est Hygino Astron. Lib. III. cap. II. Nimirum ἀπὸ τοῦ δρέπανον interpretatur Hefychius. Schol. Hom. ad Iliad. T. vers. 350. Ἀρπὴν Εἰδῶς ὀρέν. Τινὲς ἐκ τῶν καλῶν, ἔπειτα δὲ φόνῳ. ῥέζεται δὲ τὸ δρέπανον. Hefychius: Ἀρπὴ, ἀνευρ, δρέπανον, ἢ ὀρέν. ἤτοι καλῶν. Lego. καὶ πᾶς ἐκ τῶν. Lucianus in Dialogo Tritonis & Nereidum. Ἡ Ἀθηνᾶ δὲ ἐπὶ τῆς αἰσίδος ὑπερβύλας, ὡς περὶ ἐπὶ καλῶν παρὰ τὴν αὐτῆς ἰδέειν τὴν εἰκόνα τῆς Μιδύσης. Εἰπε λαβόμενος τῇ λαίᾳ τῆς κόμης, ἰσορροπῶν ἢ τὴν εἰκόνα, τῇ δεξιᾷ τὴν ἑρπὺν ἔχων, ἀπέτιμα τὴν κεφαλὴν αὐτῆς.

d Tres fœminas virgines decollabat] Pugnat hoc cum omnium veterum mythologiâ. Ut sola mortalis erat Medusa, ita sola etiam capite truncata. Apollodorus: Μόνη ἢ ὡς θνητὴ Μιδύσα. διὰ τὸ ἐπὶ ταύτης κεφαλῇ ἱεροδὸς ἰπέμεθαι.

e De sanguine Gorgonum] Immo so-

lius Medusæ. Vide quæ annotavi ad Latant. Argum. Lib. IV. fab. 16.

Ad CAP. XXII.

a Innumeras probitates] Ταῖς ἀρεταῖς puta. Virtutes melius dixisset, cum fortitudo intelligi debeat, sive fortia facinora. Justin. Lib. VI. cap. 3. Porro Pisandrus pro conjunctione Agesilai etiam virtutum ejus amulator erat. Et cap. 8. Nec postea virtutibus, sed cladibus insignes fuere. Ἀθῶναι Græci vocant, vel etiam ἄθλα, unde & athla Hyginus dixit cap. 30. vel antiquarius aliquis, cum lemmata capitum ab alio quam Hygino concepta videantur. Eorum sunt Ausonio Eidyll. XIX. labores Senec. in Apolocynthosi. Quia autem laboriosa Herculis vita fuit, & ipse fortitudinis exemplar, inde labor Herculeus apud Horat. Lib. I. od. 3. Virtus Herculeas apud Fulgent. Lib. II. cap. 5. pro Hercule ipso, idque more Græcorum. Homer. Iliad. N. vers. 248. Τὸν ὃ ποσειδάων δέει ἰδμεν. Non cepit elegantiam interpres, cum vertit: Hunc autem allocuta est potentia Idomenei.

b Herocleos] Lego. ἡρώων κλέος. Fulgent. Mythol. Lib. II. cap. 5. Hercules enim ἡρώων Græce dicitur, id est ἡρώων κλέος, quod nos Latine virorum fortium famam dicimus.

ptiis Centauros ibidem existentes & inebriatos, qui c dominas invitatas volebant violenter opprimere, clava pro majori parte mactavit; unde reliqui timore perculsi fugerunt. ^d Centauro enim, qui dicuntur esse semihomines & semiequi, denotantur homines carnali concupiscentia facti, ut bestia, qui virtute animi superantur. Secunda victoria Herculis notabilis fuit, ^e quia ipse pugnas- se cum leone, ipsumque clava mactasse, & interempto pellem abstulisse dicitur. quo deinde spolio incessit semper indutus, in signum victoriae perceptae. In quo etiam ostentatur animi fortitudo, contra quam nulla vis corporea praevalet, quae semper spoliū leonis, id est, vim virtutis defert. Tertia Herculis fortitudo est, de qua sic scribitur: Admetus Phææorum rex Alcestim habuit conjugem: & dum ^f infirmaretur ad mortem, Apollinis miserationem invocavit; & cui sic respondit, nil in hoc ei posse præstare; nisi aliquis de propinquis ejus se pro illo morti voluntarie offerret. quod uxor ejus libenti animo fecit, & seipsam interemit. Quod Hercules prospiciens, & mulieris ^h tantæ fidei compassus, ad inferos descendit, & Cerberum tricipitem sibi ad ostium inferni resistentem, triplici vinctum catena, videlicet singula faucibus intorta, ab ostio abstraxit, & Alcestim ex inferno reduxit. In quo denotatur, quia ratio & virtus animi omnes cupiditates & vitia terrena devincit, & maxime vitium gulæ, quod habet tria capita: eo quod gulositas tria exigit, scilicet abundantia quantitate, assidua

tem-

^c *Dominas invitatas*] Uxores Lapitharum ad nuptias invitatas Pirithoi. Vide Hyg. Myth. cap. 33.

^d *Centauro enim*] Emenda, *Centaurois*.

^e *Quia ipse pugnas*] Lego, quia ipse pugnas. Sic mox habes: *Quarta fortitudo Herculis scribitur, quia dicitur Hesperides spoliasse.*

^f *Infirmaretur*] H. e. ægrotaret. Sæpe ita cum alii ecclesiastici scriptores, tum & vetus Bibliorum interpretes, Joh. cap. vi. vers. 2. *Videbant signa, quæ faciebat super his, qui infirmabantur.* Cap. xi. 2. *Cujus frater Lazarus infirmabatur.* Ergo infirmari est a dñe.

^g *Cui sic respondit*] Illis verbis nempe, quæ sequuntur. Illustravimus eam lectionem ad Hyg. Mythol. cap. 2. *Cæterum pro cui repositum qui vel qui ei.* Fulgentius in hac fabulâ Lib. 1. cap. 27. *Apollinem deprecatus est. Ille vero dixit se ei aliquid non posse præstare, nisi quis de ejus propinquis ad mortem pro eo voluntarie se obtulisset.*

^h *Tantæ fidei compassus*] Συμπάθων, *Compatior, condoleo, congaudeo* verba sunt aliquoties à Cypriano usurpata. Vetus Interpres Heb. cap. x. vers. 34. *Vindictis compassi estis.*

i La-

tempore, grata faucibus voluptate: quæ omnia virtus superat. Et si quid ex infirmitate animi devictum fuerit, etiam ab inferis abstrahit. Quarta fortitudo Herculis scribitur, qua dicitur Hesperides spoliasse, quæ fuerant Atlantidis regis Aphricæ filiarum. Hæ hortum habebant, in quo erant mala aurea Veneri consecrata, ad quorum custodiam draco nunquam dormiens positus erat. Quæ poma Hercules abstulit, occiso dracone. Nam virtus animi non potest fructum capere virtutum, nisi malitia prius interimatur, quæ jugiter vigilat in custodiam vitiorum. Quinta Herculis fortitudo est, qua hydram serpentem occidisse legitur. Fuit autem hydra, juxta fabulam, in Lerna palude: cui uno cælo capite, duo excrecebant. quam dum Hercules gladio vincere non posse se cerneret, occasione jam dicta capitum excrecentium, igne circa eam appposito illam exussit. In quo intelligitur, quod ⁱ lacus fuit Æmoniarum, cujus aquarum vicinas civitates vastabant: Hercules vero multa vicina loca in circuitu exussit, & sic aquarum clausit meatus. Nam & Hydra ab hydor, quod est aqua, dicta est. Sexta victoria ejus est, quam obtinuit de Acheloo: de quo fabulose dicitur, quod hic Achelous filius fuit Thetidis deæ aquarum: cui mater concesserat, ut cum adversario pugnans, quamcunque formam vellet, sumeret. qui contra Herculem secum pugnaturum formam ^k tauri sylvestris induit: cum quo diu Her-

ⁱ Lacus Æmonia] Forte Laconica scripserat Albricus. Strabo Lib. viii. Argivorum & Mycenæorum lacum facit.

^k Tauri sylvestris] I. e. feri. Firmicus in de E. P. R. pag. 14. ed. Leid. In porci sylvestris speciem formamque mutatus. Ovis sylvestris & sylvestris est apud Apitium Lib. viii. cap. 4. De condimentis ovis sylvestris. Ius in oviferum, hoc est, carnem ovis sylvestris &c. Gloss. Labb. Ταύρος, sylvestris, sylvestris. Ita & porcus sylvestris dicitur à Petronio Fragm. Trag. pag. 36. ed. Blav. Etiam vide quam porcus ille sylvestris totam comederit glandem. Lego, lotam comederit glandem h. e. lautam, delicatam.

Præcessit enim, secutum est hoc repositorium, in quo positus erat prima magnitudinis aper, & quidem pileatus, & cujus dentibus sportella dependebant duæ, palmulis textæ, altera caryætis, altera thebaicis plena &c. Atque hæc lota illa glans erat, quam comederat aper. Lotus pro lautus archaice dicitur, ut coda pro canda p. 39. Quotidie pesus colonia hæc retroversus crescit tanquam coda vituli. Copo pro campo p. 49. Tanquam copo compilatus. Codex pro caudex p. 57. Codex, non mulier. Etiam O & Au promiscue in nummis invenit illustr. Spanhemius, ut Fossulus pro Faustus, & alia; de quibus ipsum consule in de Numm. Præst. p. 80.

Hercules pugnando, ei tandem cornu dextrum evulsi-
 quod & ^lCopiae dæ divitiarum dedicavit. Sed cum A-
 chelous ad fluvium bibiturus accessisset, videns in aquis
 sibi ablatum cornu, seipsum in flumine præ dolore suf-
 focavit. In quo intelligitur, quod Hercules fluminis, qui
 dicitur Achelous, & cujus eruptiones non modice agros
 obruebant, dum ^malterum ejus alveum exicasset, sua
 industria fertilem reddidit regionem, & sic fructuum co-
 piam præstitit: Septima Herculis fortitudo est, de qua
 sic scribitur. Erat in Italia quidam latro, nomine Cacus,
 qui dum Hercules ad Italiam devenisset, & ab Euandro
 rege officiose receptus esset, ⁿbobus advectis ex Hispa-
 nia, Geryone perempto, dum Hercules boves in pascuis
 custodiret, & somno oppressus dormiret, Cacus eo dor-
 miente securus exiens de spelunca, in qua latebat, plu-
 res ex bobus rapuit: quos per caudam aversos capite tra-
 xit, ne ex rectis eorum vestigiis humo pressis, quo du-
 cti essent, deprehendi posset: quin potius illos abiisse vi-
 deretur. Verum excitatus Hercules, & furto comper-
 to, vestigia versa decernens, eaque infecutus, ad antrum
 pervenit, & Cacus suis cum bobus latitantem reperit;
 quem fumum & nebulam eructantem clava peremit, bo-
 vesque redemit. Moraliter autem ^oCacus malus inter-
 pretatur: qui latet in spelunca, quia nunquam malitia li-
 beræ frontis est. Hercules autem, id est virtus, malos in-
 ter-

^l *Copia dæ divitiarum*] Vide quæ no-
 tavi ad Hyg. Myth. cap. 31.

^m *Alterum ejus alveum*] Tò ejus de-
 lendum, ut sana sit oratio.

ⁿ *Bobus advectis*] Forte *avectis*. Ut
 adducere pro abducere, ita *advehi* pro
archi sæpe dederunt nobis librarii. Hyg.
 Myth. cap. 8. *Is mulierem advectam do-
 mo matrimonio suo copulavit*. Puto re-
 ctius fore *avectam*; quanquam alte-
 rum explicare utcumque conatus sum
 in notis meis ad eum scriptorem. Ju-
 stin. Lib. xviii. cap. 7. *Itaque adver-
 sis tanto scelere numinibus*. Malim & ibi
aversis. Virg. Æn. ii. *Fractæ vires, a-
 versa dæ mens*. Cic. ad Brut. epist. 16.
Deos aversos esse à salute Pop. Rom.

Flor. Lib. ii. cap. 6. *Aversi à Cartha-
 gine dii*. Tib. Lib. iii. el. 3. *Andiat a-
 versa non meus ante deus*. Si quis ta-
 men vulgatum lectionem asserere ve-
 lit, adducere possit illud Propert. Lib.
 i. el. i. *Cum tamen aversos cogor habe-
 re deos*.

^o *Cacus malus interpretatur*] E'p'p'u-
 v&e'j. Loquitur cum antiquo Biblio-
 rum Interprete. Judic. cap. xii. vers. 6.
*Dic Schibboleth, quod interpretatur spi-
 ca*. Joh. cap. ix. 7. *Vade, lava in na-
 tatoria Siloe, quod interpretatur missus*.
 Cæterum dubium non est, quin respec-
 xerit Fulgentium Albricus, cujus il-
 lud est cap. 6. Lib. ii. *Kaxov enim Gra-
 cè malum dicimus*.

p *Aliam*

terficit, & sua vendicat. sed Cacus fumum & nebulam emittit, quia visui nocent: quia malitia semper occultas deceptiones molitur. Octava Herculis victoria scribitur, qua Palium malum nomine Diomedem mactavit: qui hospites advenas benigne recipiebat: & illis hilariter ministrabat, vinoque condito inebriebat: dumque gravi somno essent oppressi, illos occidebat: & equabus suis in pastum præbebat. Quo comperto, illuc Hercules accessit, & illum clava peremit, ipsumque in pastum eisdem suis equabus apposuit. In quo notatur, qualiter virtus ^r omnium maculam superat, & eadem poena punit vitium, in quo delinquit. Nona Herculis huiusmodi scribitur victoria: Antæus erat gigas, filius Terræ: cui mater concesserat, ut, quotiens terræ prostratus ^s occumberet, viribus duplicatis exurgeret. Cum hoc Hercules pugnat in lucta, eumque bis prosternens, comperit illum exurgere fortiolem. unde illum brachiis apprehendens, elevatum à terra constrinxit ad pectus: & tam diu tenuit suspensum, donec deficiens expiraret. Ponitur autem ^t Antæus sub forma libidinis. nam *άντιος* Græce, Latine contrarium sonat. Et nascitur libido de terra, quia de carne concepta. Et tactu terræ fortior redditur: quia libido tactu validior excitatur. Sed à gloriosa superatur virtute; quia denegato tactu ad altiora virtutum mens elevata, libidinis concupiscentiam extinguit. Decima victoria eidem Herculi ascribitur de apro. Erat enim aper terribilis in ^u regione Calydoniæ, qui non solum segetes devastabat, sed occurrentes homines dentibus lacerabat. Contra hunc procedens Hercules, & diu cum eo pugnans, illum tandem clava mactavit: & quem plaustrum jugatis

p *Alium malum*] Tollius ad Palæph. p. 165. ex MS. Voss. *alium centaurum*; & mox *lautè*, pro *hilariter*.

q *Et illum clava*] *Et centaurum clava* idem ex eodem MS.

r *Omnium maculam*] Etiam hunc locum ex MS. Vossiano emendatum in Tollius: *Omnem malitiam superat, & eadem poenâ punit iniquum, in quo delinquit*. Mihi præterea pro *in quo* legen-

dum videtur *in quâ*.

s *Occumberet*] Malim *succumberet*.

t *Antæus sub formâ libidinis*] Etiam ista habet ex Fulgent. Myth. Lib. II. cap. 7. quem vide, si tanti putes.

u *Regione Calydoniæ*] Immo *Arcadiæ*. Vide quæ annotavi ad Hygin. Myth. cap. 30. Alius fuit aper Calydonius, de quo idem Hyginus cap. 33. Anton. Liberal. cap. 2. & Ovid. Met. Lib. VIII.

tis bobus trahere nequivit præ magnitudine, subiectis humeris, ipsum in civitatem omnibus mirantibus desulit. In quo similiter notatur animi virtus, quæ omnia superat & vincit. Undecima victoria est, & de qua de Geryone rege Hispaniæ triumphavit. De quo scribitur, quod ipse Geryon habebat canem bicipitem, quo omnes superabat. Hunc Hercules (ut fingitur) y olla ærea pugnans devicit. & cui adhibito cane cum etiam diu pugnasset, canem occidit, & regnum Geryonis obtinuit. In quo notatur allegorice, quod dictus Geryon duorum capitum canem habuit, quia terrestri & navali prælio plurimum potuit. At cum Hercules olla ærea vectus accessit, quia navem habuit fortem, qua navigavit, armis æreis munitam. cuius canem occidit, quia potentiam ejus comminuit terra & mari, ejusque obtinuit regnum. Duodecima & ultima Herculis fortitudo legitur talis: Fuit quidam gigas Atlas nomine, in Mauritania, in monte altissimo cælum ipsum contingente: qui cælum, ne caderet, humeris sustinebat: & sidera, si quæ cadebant, malleo fixa, cælo reponebat. Quem cum accessisset Hercules, ille, qui au-

dic-

x De qua de Geryone] Prius de tollendum.

y Olla ærea pugnans] Servius de Geryone ad Æn. vii. vers. 662. Fingitur bicipitem canem habuisse, quia & terrestri & navali certamine plurimum potuit. Hunc Hercules vicit: qui ideo ad eum fingitur olla ærea transvectus, quod habuit navem fortem & arte munitam. Χρυσον δέρας appellat Apollodorus Lib. 11. p. 100. Ed. Comm.

z Cui adhibito cane] Lego qui. Q & C confudisse haur raro librarior, discas ex iis, quæ scripsi ad Hyg. Myth. cap. 220. Cæterum canis hic Orthrus dictus fuit. Apollodorus: Εἷς δὲ δολιχὸς βίας, ὃν ὡς βελὸν Εὐρύπλοον, φύλαξ ὑπὲρ τοῦ οὐνοῦ ἀνέσταντο, ἃς ἐξείλετο ἐκ Τυφῶνος γαργυρῶντο. Gargittum vocatum ait Pollux Onomast. Lib. v. cap. 5. Οὗ δὲ Γαρύονος υἱόν, ὃ τὰς βίβας φυλάττειν, ἀδελφεὶ ὡς τὸν κλέψαντα, ἀντιβῆναι δὲ ὑπὸ ἡορᾷ. Τοῦ δὲ ὄνομα αὐτοῦ Γαργίτιος καὶ ἔχοντα μῦθον ἐν Γένεσι. Cæterum,

ut Q & C, ita & Qu & K Græcorum inter se commutantur, cum eadem illorum apud antiquos Latinos, ut hodie quoque apud Gallos, fuerit pronuntiatio. Hilarius sanè Anquiram dicit in Fragmentis pro Ancyram. Et in concilio Galliæ Feliciensi Niguinta legi pro Niceta. Nec alià de causâ Quiricus pro Cyricus, & Quirinus dicitur pro Cyrinus. Hinc ergo Quillenius pro Cyllenius etiam apud Ampelium cap. ix. invenitur scriptum, nec tentari forsàn à me debuit.

a Gigas Atlas nomine] De hoc Atlante Servius ad Æn. i. vers. 745. Hic Atlas Iapeti filius in Africa natus dicitur. At idem de eodem ad Æn. iv. vers. 247. Ætheris & dei filius, cui pæne gratià cælum impositum dicitur, quod, ut quidam volunt, cum Titanibus steterit. Confundit Atlantes. Etiam in Hygini Genealogiâ duo Atlantes sunt, quorum alter Iapeti & Clymenes filius dicitur, alter Ætheris & Terræ.

b Astræ

dierat de fortissimis illius viribus, rogavit eum, ut, quia fessus erat cœlum sustinendo, ipsum aliquanto juvaret, donec quiesceret. quod Hercules libenter annuit, & humero supposito, cœlum sustinuit. In quo intelligitur, quia ipse Atlas ^b astrologus peritus fuit: & ideo cœlum dicitur sustentasse, & sidera cadentia cœlo reposuisse. Hercules etiam fuit astrorum artis multum edoctus, qui scientiæ comprehendendæ ^c plenus gratia ad ultimos terræ fines accessit: & cum eodem Atlante de scientia conferens, illum in aliquibus juvit, opemque impendisse fertur ad cœlum sustentandum.

XXIII. De Cerere.

Ceres dea inter omnes deos deasque veterum ^a ultimo in ordine posita est: eo quod ejus suffragium omni humanæ vitæ ^b potissime veterum esse videbatur. Dicitur enim dea frumenti & segetum, ac generaliter omnium seminum ac frugum, quæ terra producit, sine qua specialiter natura deficeret: ideoque taliter pingebatur. Erat enim in figura matronæ præcinctæ, & pannis & calceis admodum rusticana: sedens super bovem, qui est animal culturæ deputatum: quæ manu dextra habebat ligonem, ad terram vertendam; & brachio habebat appensum calathum cum seminibus. Ab ipso quoque latere dextro habebat duos agricultores, quorum unus ligone terram vertebat, & alius semina spargebat. In manu vero sinistra Ceres tenebat falcem messoriam, & baculum ad terendum frumentum: à quo etiam latere erant duo

^b *Astrologus peritus fuit*] Servius ad illa Virgil. Æn. iv. 745. Docuit quæ maximus Atlas. Hic (Atlas) quod annum in tempora diviserit, & primus stellarum cursus vel circularum, vel siderum transitum naturasque descripserit, cœlum dictus est sustinere, quia nepotem suum Mercurium & Herculem docuisse dicitur, unde & Hercules cœlum ab Atlante susceptum sustinuisse narratur, propter cœli scientiam trad. tam.

^c *Plenus gratia*] Lego, plenioris gratia.

Ad CAP. XXIII.

^a *Ultimo in ordine*] Leg. Ultima in ordine.

^b *Potissime veterum*] Hæc corrupta procul dubio. Fort. Potissimum veteribus.

duo alii agricolæ, quorum unus metebat, & alius frumenta baculo triturbabat. Erat ergo Ceres inter duas arbores pomis onustas. Latere vero dextro desuper erat Juno dea nubium, imbrem spargens per sata. A sinistro vero erat Apollo, id est sol, suis radiis segetes exsiccans metendas.

F I N I S,

I N-

INDEX AUCTORUM,

qui à Fulgentio laudantur.

A Nacreon antiquissimus auctor. 57.

Anaximander. 45.

Anaximenes qui de picturis disseruit. 107.

Antidamas in moralibus. 182.

Antidamas Heracleopolites in Historiâ Alexandri Macedonitis. 168.

Antiphon. 45.

Aphricanus Iatrosophistes. 122.

Apollophanes in Epico carmine. 35.

Apulejus in libris Metamorphoseon. 113. 179.

— In Asino aureo. 175. 180.

— In libro de Republicâ. 180.

Aristophontes Athenæus in libris, qui Dysfarestia nuncupantur. 116.

Aristoxenus in Lindofecemiæ lib. 81.

Artemon. 46.

B.

Battiades. 132.

— In Paredris. 142. *Bacis* dicitur p. 169. Et videtur ita etiam locis duobus prioribus scribendum. Præter Suidam & Aristoph. Schol. pag. 588. Ed. Caldor. de tribus Bacidibus mentionem & *Ælianus* facit Var. Hist. Lib. xii. cap. 35.

Beatinius augur. 96.

Bebius Macer. 171.

C.

Callimachus in Cæciâ. 180.

Callimorphus in Pisæis. 180.

Calphurnius in Phronesi comœdiâ. 177.

Campester in Cataboliceis. 142.

Carneades in Telestaco libro. 145.

Chrysippus de Fato. 28. *Fortè is liber est, quem $\alpha\epsilon\iota$ $\delta\epsilon\iota\mu\lambda\omicron$ ab eo scriptum laudat Antimachus in prefatione in Sibyllas.*

Cincius Alimetus in Historiâ de Gorgiâ Leontino. 172.

Cornelius Tacitus in libro Facetiarum. 183.

Crispinus in Heracleâ. 178.

D.

Dardanus in Dinameris. 142.

David Propheta. 66. 146.

Democritus in Physiologumenon. 120.

Demosthenes pro Philippo. 174.

Dionysius in Græcis articulationibus. 154.

Diophantus Lacedæmonum auctor. 28.

Diophantus Lacedæmonius de Sacris deorum. 170.

Dromocrides in Theogoniâ. 96.

E.

Ennius in Alcestide comœdiâ. 175.

Epicharmus Comicus. 104. 111.

— In Diphilo comœdiâ. 48.

Euxemenes in libro $\theta\epsilon\omicron\lambda\omicron\gamma\mu\epsilon\delta\iota\omicron\nu$. 47.

Euripides in Tragœdiâ Electræ. 112.

— In Tragœdiâ Ephigeniæ. 149.

Ita corruptè pronunciabant, pro Iphigeniâ, ut in notis meis ostendi: quibus & hoc addi potest, eadem ratione *absentium* posteriori ævo dici ceptum pro *absynthium*. Primasius in Apocalypf. Joann. Lib. iii. p. 71. Ed. Euchar. *Et nomen stella dicitur absentius, vel sicut alibi dicitur, absentium. Et facta est tertia pars aquarum sicut absentium.*

F.

Felix Capella in Nuptiis Mercurii & Philologiæ. 181.

Fenestella. 183.

— In Archaicis. 106.

Flaccus Tibullus in Helenæ comœdiâ. 177.

Fontei in oratione pro Nucernis. 169.

Fulgentii liber Physiologicus de medicinalibus causis, & de septenario ac novenario numero. 149.

G.

Galbius Bassus. 179.

H.

Hellanicus in Dios Polytychiâ. 36.

Heraclius. 36.

Hermes Trismegistus. 127.

— In Pimandre libro. 48.

Hesiodus in Bucolico carmine. 103.

Homerus. 41. 103. 107. 111. 120. 146. 148. 164.

I.

Juba in Physiologis. 72.

Juvenalis. 81.

La-

INDEX AUCTORUM.

L.

Labeo, interpres Tagetis & Bacidis, 169.
 Livius poeta. 59.
 Lucanus. 59. 183.
 Lucilius. 177.
 Lucretius comicus. 184.

M.

Manilius de eorum Hymnis. 172.
 Marcus Cornutus in Satyrâ. 175.
 Memor in Tragœdiâ Herculis. 177.
 Menander in difexapaton comœdiâ. 102.
 Mintanor Musicus *κρυμλοποιῶν* libro. 32. Quid *κρυμλοποιῆς* esse dicant in notis meis invenies. Verum cum minus quadret heic illa significatio. videtur per *κρυμλοποιῆς* intelligi voluisse *μυλοποιῆς*. Certè *κρυμλοποιῶν* & *μυλοποιῶν* tanquam *συνανιμα* usurpat Aristoph. Scholiastes in Plut. A. G. 11. sc. 1. Τὸ δὲ, inquit, *Σπρ-παιολὸ μύλο* & *κρυμλοποιῶν* 157. Ergo *κρυμλοποιῆς* dictum, ut *δθυ-εμλοποιῆς* apud eundem Scholias-ten, cum Philoxenum vocat *δθυ-εμλοποιῶν*.
 Mnaseas. 168.

N.

Nævius in Philemporo comœdia. 176.
 ——— In Diobolariâ. 180.
 Nicagoras in Diithemistheâ libro. 80.
 Numa de Pontificalibus. 174.

O.

Orpheus in Theogoniâ. 126.
 Ovidius in Metamorphoseon. 83.

P.

Pacuvius. 179. In Pseudonê comœdia. 173.
 ——— In Tragœdiâ Thyestis. 183.
 Pammachius. 178.
 Petronius Arbiter. 32. 80. 124. 126. 180. 181. 182. 183.
 ——— In Eustion. 156.
 Philocrus. 45.
 Plato. 147.
 ——— In Moralibus. 76.
 Plautus. 178. 180. 182.
 ——— In Trinummio. 68.
 ——— In Cistellariâ. 162.
 ——— In Bacchide. 178. 179.
 ——— In Asinariâ. 177.
 ——— In Carculione. *ibid.*

———— In Mercatoris comœdiâ. 173.
 ——— In Caciſto. 174.
 ——— In Casinâ. 175. 182.
 ——— In Milite Glorioso. 181.
 ——— In Vidulariâ. 182.
 Porphyrius in Epigrammatis. 72. 158.
 Propertius. 176. 179.

Q.

Quintus Fabius Lucullus in Epico carmine. 178.

R.

Rabirius in Satyrâ. 183.
 Rutilius Geminus in Aſtynactis Tra-gœdiâ. 171.
 ——— In libris Pontificalibus. 172.

S.

Salomon. 69.
 Sallustius. 147.
 Serapion Aſcalonites. 46.
 Soficles Atticus in libro Theologumē-non. 111.
 Soficrates Cigizenus in libris Historiæ 87.
 Stefimbrotus Thafius de morte Poly-cratis. 168.
 Sutrius comœdiarum ſcriptor. 124.
 Succius in comœdiâ Piſcatoriâ. 181.

T.

Tages in Aruſpicinis. 182.
 Terentius. 18. 70. 86.
 Tertullianus de Faro. 174.
 Thales Mileſius. 89.
 Theocritus Antiquitatum ſcriptor. 59.
 Theophilus Philoſophus. 96.
 Theophrastus in Moralibus. 69.
 Theopompus in Cypriaco carmine. 36.
 Tiberianus. 62. 183.
 ——— In Prometheo. 120.
 ——— In Libro de Socrate. 154.

V.

Varro. 170.
 ——— In Myſticorum libro. 172.
 ——— In Pontificalibus. 173.
 ——— In Corollariâ. 180.
 Virgilius. 8. 90. 105. 173. 178.
 ——— In Georgicis & Bucolicis 104.
 ——— In Sexto Æncid. 128.

Z.

Zenophanes Heracleopolites. 47.

IN-

I N D E X

R E R U M & V E R B O R U M

Quæ in commentariis utriusque voluminis
maximè visa sunt memorabilia:

*Numerus barbarus paginas, sed Romanus I I. sicut
bi additus visatur, Tomum secundum, litera
a & b columnas designant.*

A Pro ex 87. a.
Abdicare pro *repudiare* 11. 17. a.
Abjektivis ministeriis pro *abactis*
ministeriis 181. a.
Abjicere partum, idem quod *abigere*
 11. 262. b.
Abjurgare quid 169. b.
Abscidere posterioris ætatis scriptori-
 bus familiarissimum 11. 111. a.
Abseñsus an rectè dicatur 11. 54. b.
Abseñse adverbium an probum
 257. a.
Abſyrtus oppidum; item fluvius Col-
 chorum 61. b.
Acacallis Mileri mater 41. b.
Accerso pro *arcesso* inveteratus error
 142. b.
Acer quidnam proprie 40. a.
Acestes & *Acestus*; *Iobates* & *Ioba-*
tus, *Zetes* & *Zetus* veteres dixere
 217. a.
Achæi duplices 11. 203. b.
Achilles invulnerabilis, à matre in
Stryge palude tinctus 169. a.
Activa olim quæ nunc deponentia
 278. b.
Actus pro *enactus* 374. a.
Acumen; *Acuminare* 433. b.
Acupedius quid 42. a.
Ad pro *apud* 187. b.
Ad pro *contra* Virgilio aliisque 94. a.
Ad pro *ob* usurpatum 144. b.
Ad cum pro *contra cum* 147. a.
Ad & in loco & *ad locum* significat
 135. a.
Adamantina pro *Chalybea* 59. a.
Adamas quid? 59. a. textus *Adamas*.
ibid.
Ad cervicem versus 435. a.
Ad constitutum 219. b.
Adicere, conicere, subicere cum simpli-
 cibus 11. 117. b.

Adjectiva in *bilis* desinentia sæpe active
 sumuntur 11. 79. a.
Ad Italiam venire 313. b.
Administrare sementem 363. a.
Admissum pro *peccatum* 11. 228. a. &
 413. a.
Ad propria, ad sua quid 11. 242. a.
Adonis quomodo matrem ultus 107. a.
Adrasti equus longe velocissimus 122. a.
Adverbia locorum pro *Relativis* Pro-
 nominibus ponuntur etiam ab opti-
 mis scriptoribus 17. a. & 377. b. *Ad-*
verbium pro *Relativo Pronomine*
 positum 285. a.
Adſerere manu quid 11. 33. b.
Aëna absolute. sicut Græcè Ἀλκίνα
 63. b.
Ægipan, *femicaper* 226. b.
Ægyptii quomodo hominem imperi-
 tum deſotarint 11. 130. a.
Ægyptus in inferiori parte Nili insula
 vocari potest 333.
Ægyptius cum matre concumbit 11.
 240. a.
Æsculapius imberbis 11. 322. a.
Æs Corinthium 166. a.
Ærica utrum nomen *Hesperidès* 2. a.
Æta Solis filius pro *Æeta* 38. b.
Æther & dies ex nocte 2. a.
Ætesia per diphthongum *Æ* 366. a.
Ætos pro *Aëtos* 77. a. *Æthon* & *Xan-*
thus Solis equi 256. b.
Affectare quid 11. 2. b.
Agamemnonis filiarum quatuor 158. a.
Ælurus, felis five catus 404. a.
Ænaria an eadem cum *Inarime* 186. b.
Ænigma, obscuriloquium 117. a.
Agamemnon superbe in *Dianam* loquitur
 157. b.
Althæa & *Themis* Jovis nutrices
 254. a.
Albunea 15. b.

Ale-

- Alexandrini molles* 11. 15. b. unde
Pellai dicti ibid.
- Alia A'p'x'x'x'x'x' pro alii* 11. 139. b.
- Alligare impetum alicujus*, pro *tardare* 260. a.
- Alludere argutiam* 11. 205. a.
- A longe*, de longe 311. a.
- Alter* pro non bono aliquando ponitur 286. b.
- Alterna mors* 133. a.
- Amalthea & Melissa Jovis nutrices* 207. a.
- Amatorium* absolute 81. b.
- Ammiscere* pro admiscere 74. a.
- Ammissus* pro admissus 74. a.
- Amor nimius apud antiquos famineus dictus* 128. b.
- Amphiarus unus ex Argonautis* 43. b.
- Amostag'ia*, ludi 125. a.
- Amphimachus inter Græciæ principes* 134. b.
- Amphipolis urbs* 107. b.
- Amphis Poeta Comicus* 356. b.
- Amphitrite* 9. a.
- Ampycus* 46. b.
- Amycus Neptuni & Nymphæ Melies filius* 53. a.
- Andromeda Ceto objecta* 375.
- Angina* morbus pecorum 11. 7. a.
- Angustia* quid 66. a.
- Anii regis Deli filix* 11. 277. a.
- Anima cœli pars*, corpus terræ, umbra inferorum 11. 81. b.
- Antecanis* 410. b. an *Canicula ibid.*
- Antiope* 11. b.
- Antiope Nyctei regis filia stuprata* 24. a.
- Antiope Amazonum Regina* 75.
- Æolensium plurimi Bæotii fuisse* 11. 20.
- Anquira, Quirinus, Quillenius* pro *Ancyra, Cyrenus, Cyllenius* 11. 328. b.
- A'nia* Peloponnesus unde dicta 213. a.
- Apollo quare dictus Phœbus* 11. 303. b.
- pestilentia auctor* 182. a. *fatis præest* 11. 40. b. *Apollo Lycius quare sic dictus* 11. 43. a. *Apollinis servitus & ejus causa* 97. a. *cur Laurus ei consecrata* 11. 46. a.
- Applodere terræ* 192. b.
- Appositiones Hygino familiares* 209. a.
- Aquila cur signum militare factum* 11. 58. a.
- A'p'la'x'x'x'x' quid* 56. a.
- Aquila auspicata*, pro, quæ in auspicio apparuit 387. a.
- Aquimanarium* Jurisconsultis, pro, urna 448. b.
- Aratra cur in fumo suspensa* 11. 9. b.
- Arati & Hygini de motu solis sententia* 476. b.
- Aræ signi cœlestis varia nomina* 412. a.
- Arbiter* pro *Judice* 11. 21. b.
- Arbor ficuam immatura* 413. a.
- Arcadicum ac Medinum sapere quid* 11. 148. a.
- Archaismus* 22. a. *Archaismum affectare cacoëthes inferioris ævi scriptorum* 11. 14. a.
- Archenor Niobes filius* 30. a.
- Areffor* 37. a.
- Arctos*, *Arcticos*, nominandi casus 425. b.
- Arctias Insula Martis* 56. b.
- Argenti & auri inventores* 327. a.
- Arges Cyclops* 2. b.
- Argi an patria Nirei* 156. a.
- Argo navis ab oppido*, ubi fabricata est, ita appellata 411. b.
- Argonautæ cum Stymphali avibus congressi* 56. b. *eorum Dux* 47. b.
- Argus canis* 191. a.
- Argus pelle taurina coopertus* 37. a.
- Arionem quo vexerit Delphinus* 374. a.
- Ariolari soporis nugæ*, quid 11. 4. a.
- A'p'p'x' quid* 125. a.
- Armentum* etiam quilibet bos 178. a.
- Artes secundæ* 11. 131. a.
- Argyope* 22. b.
- Ascendere immortalitatem* 13. a.
- Aspirationes posterioris ævi* 119. a.
- Astræus unus & Titanibus* 8. b.
- Atalanta Schoenei & Atalanta Iassii filia* 245. a. *Aura nomen canis* 11. 250. a. *aureum monile ex gemmis* 237. *Auro repensus* 169. a. *Auri & Argenti inventores* 327. a. *Atalantæ duæ* 258. *quorum filix* 159. a. *Atalanta Iassii filia expeditioni in aprum Caiydonium interfuit* 259. a. *eam cum Hippodamiâ confudit* Statius 259. a.
- Athenæus pro Atheniensis* 11. 15. a.
- Atheniensis arx mons Pandionius à Pandione Rege dicta* 96. b. *Athenienses tributum humanum in Cretam mittunt* 90. a.
- Athla quid* 30. b.
- Atlas inter Titanes* 8. a.
- Atlas ex quibus natus* 2. b.
- Atlas cujus filius* 11. 328. b. *cur cœlum portet* 11. 329. a.
- Attaminare* utrum Latinum 277. a.
- Attici sales* 11. 3. b.
- Avaritia hominum*, non *Debrum vitium* 383. b.
- Audibat, insignibat*, pro *audiebat, insigniebat*, *Archaismus Poetis quam* 11.

RERUM & VERBORUM.

Historicis & Oratoribus usitatio 11.
16. a.

Audire pro *obtemperare* 141. a.

Augeas 40. b. 73. a.

Aurolycus *fur* 172. a.

Axenus quid & unde 5. a.

B.

B & *ν* crebro inter se commutantur 11.
306. b.

Bacchario 21. a.

Bacchus unde dictus 254. b. unde
Lyæus dictus 11. 92. b. femori Jovis
infusus 251. b. quare nudus 11. 321.
b. quare coronam & vitem habeat
11. 321. b.

Βαχχέυς 11. 32. b.

Βάσις Græcis interdum pedes 419. b.

Bellerophon 13. a.

Bellum gerere *in Hispaniam* 11. 272. b.

Bibere in auro pro *ex auro* 325. b.

Biblia, *z*, *Palcua* *z* 11. 138. b.

Bimaritus 11. 5. a. *Bivira* *ibid.*

Bifaltæ Scythiæ populus 264. a. aliis
Thraciæ, vel Macedoniæ 264. a.

Blanditiarum & honoris vocabula 11.
2. b.

Bocæ genus piscis, unde dicatur 11.
218. b.

Bolæ quid 272. a.

Bonitas formæ 24. b.

Borus quid 253. b.

Bovis pro *bos* apud antiquos 205. b.

Brachium latè sumptum, ut & hume-
rum comprehendat 136. b.

Braceamentum quid 11. 140. b.

Breviloquium, *minutiloquium* 11. 27. b.

Bromius est *Bacchus* 254. b.

Bubo, mali ominis avis 11. 225. a.

Buchananus mediam in *saluber* perpe-
ram corripit 162. a.

Bullatus 11. 24. a.

C.

*C*um *g* quare confuderint librarii, in
causa fuit *Pronuntiatio* 301. a.

Caduceus *Mercurii* 11. 306. b.

Cæneus duplex 44. a.

Calantica 189. a.

Calciatus, *Calciamentum* deterioris ævi
31. a.

Calorare quomodo dictum 11. 270. a.

Gallere carminibus satis *Latine* dicitur
191. b.

Calliope a *facundia* dicta 191. b.

Canis *stella*, *Canicula* dicta 410. a.

Calydne *Insulæ* 202. a.

Camicus *Siciliæ* urbs 93. a.

Canopus, *stella* 406. a.

Cameli *pellis* gestamen *Prophetarum*
37. a.

Capricornus quod *stellarum* 447. a.

Carbascus, *Carbasinus* & *Carbasinus* à
Carbasus 119. b.

Cariz *duz* 41. a.

Carnit *vita* i. e. mortuus est 11. 234. b.

Carmentis unde ita dicta 336. a.

Carmen *Dæ* quænam 336. a.

Caron pro *Charon* ex usu veterum scri-
ptorum 48. a.

Carpere pro *discurrere* 215. b.

Cassare verbum barbarum 11. 17. a.

Castor & *Pollux* *Oebaliæ* 39. a.

Causa *sæpe* quælibet *œsopæ* dicitur
222. b.

Ctimene 35. a.

Cedria quid 205. a. & unde dicta. *ib.* b.

Centaurus sidus quod *stellarum* 457. a.

an *Chiron* 456. a. *Centauri* 80. a.

Cerambyx 11. 238. a.

Ceres quasi *Geres* dicitur 11. 41. a.

Certamen *Marsyæ* & *Apollinis* *tibiis*,

Panis & *Apollinis* *fistula* 269. a.

Chalcida pro *Chalcis*, *Elida* pro *Elis*
257. b.

Chaloidica quid 258. a.

Chelæ etiam *Carnæ* appellantur, &
Forsicula, & *Farca* 442. b. quod *stel-*

larum sint 443. b.

Chirurgia unde dicta 328.

Choragium 11. 114. a.

Chimæra *libidinis* symbolum 11. 105. a.

Chimæra & ejus descriptio 104. a.

Χρυόβητος 110. b.

Chrysomallus *Aries* 18. a. ex quo ge-
nitus. *ibid.*

Cicero quare *Academicus* *Rhetor* di-
ctus 11. 5. b.

Citharam *versare* quid 236. a.

Cinctus, *incinctus* quid significant 11.
120. a.

Cinctus *viri* cultu 27. a.

Cinyras *Assyriorum* *Rex* 105. b.

Circus vox *Græcæ* 279. b.

Citheron mons 25. a.

Circe post mortem *Marica* 11. 289. b.

Circe cur *Aea* dicta 194. a.

Cius *insula* & *fluvius* 45. b.

Cleio, *Beroë*, *Oceanitides* 7. a.

Cleodoxa 30. a.

Clonius inter *Priamidas* 176. a.

Cypenis & *Clypeum* dixere olim 319. b.

Circus *vitalis* pro *Zodiaco* 11. 5. b.

Cada, *clostra*, *cago*, *plado* pro *sanda*.
clan.

claustra, campo, plando 193. a.
Coelestium nodus 449. a. 450. a.
Collaticius & *collaticus* ut differant
 292. b.
Collis Quirinalis unde dictus 11. 290. a.
Combustio etiam est sepultura 123. b.
Cometes i. e. stella comans. sidus crini-
 tum 271. b. mala portendit 272. b.
Commeatus 309. b. & 310. a.
Commendare quid 151. b.
Committere sacra quid 11. 34. b.
Compositum verbum pro simplici 11.
 156. b.
Composita cum Com, Con & Co 262. b.
Concha cur Veneri adscribatur 11.
 205. b.
Configere pro vultetare 56. b.
Conflagrare olim etiam activæ signifi-
 cationis 251. a.
Conjector quid 11. 4. a.
Conjugium pro Concubitu 11. 219. b.
Coniunctio pro Coniugium 11. 117. b.
Coniunctivus pro Indicativo 11. 6. a.
Connubium 34. b.
Consequi pro assequi 259.
Consumptus pro devoratus 302. a.
Contentio obscena inter Liberum &
Priapum 398. b. & 399. a.
Continentia de eo quod continetur di-
 ctum 11. 137. a.
Continens pro continuus 136. a.
Contingere portus 49. b.
Corineus, Caron, Cronos, pro *Corineus*
Caron, Chronos 15.
Corintho exul loquendi formula 65. b.
Cornea organula 11. 11. a.
Corona Glaucæ à Medea data, non Palla
 65. a.
Corona, sidus 475. b.
Cornucopia 77. b. 11. 253. b.
Corfica insula etiam *Corfis* dicta 334. b.
Cortina 79. b.
Cortinipotens Apollo quare dictus
 210. a.
Corybantes 207. b.
Coryna urbs Joniæ 44. b.
Cotus pro *Cotys* 283. a.
Crementum 11. 99. a.
Crena quid 11. 123. a.
Crepusculum pro diluculo 11. 8. a. 114. b.
Creteus Minois filius 30. b.
Creticus & Cretæus à Creta 249. a.
Crimen pro Criminatione 54. b.
Crimisus, flavius 323. a.
Crines Berenices quid 400. b.
Crionelus, arietis Insula, sicut Maca-
ronelus &c. 264. a.
Crucifigere apud meliores scriptores

non invenitur 374. a.
Culpas vestire 11. 101. a.
Calliculum quid 11. 307. b.
Cupiditas pro amore 11. 213. b.
Cybeles descriptio & ejus apparatus 11.
 316. a.
Cyclades insulæ & earum numerus
 335. a.
Cyclopes sagitta Apollinis occisi 97. b.
Cyclopes faciunt Jovis fulmen 97. b.
Cycnus Neptuni filius 171. b.
Cynosura Jovis nutrix 21. a.
Cyrene Nympha, aliis Asteria 38. b.
Cytiforus idem qui Cytorus 20. a.
Cyzicus Urbs & Insula olim Dolionis
 dicta 52. a.

D.

Danaë imbre aureo corrupta 110. b.
Dare veniam h. e. concedere quod pe-
 titur 93. b.
Dativus pro Ablativo 171. a. pro ac-
 cusativo 51. a.
Dascylus Rex 47. a.
De Præpositio eleganter abundans 11.
 57. a.
De sub 11. 118. a.
Deam esse fecit, genus loquendi 218. b.
Decetere pro luxare 105.
Defædas utrum Latinum 277. a.
Deformatio pro *forma* 344. a.
Defluere quid 107. b.
Defrandare pro diminuerere 144. a.
De hoc absolvam genus loquendi 366. a.
Deintus, deforis 11. 177. a.
Delos insula tripliciter appellata 101. a.
 & 209. a.
Delphin quare Musicum signum dicitur
 436. a.
Delusius pro descriptus 11. 3. b.
Deiphobe Glauci i. e. filia, figura in qui-
bis usurpetur 133. b.
Demandare, mandare quomodo inter-
 dum sumantur 123. b.
Demogorgon quis 11. a.
Demotthenes cum cæteris erant pulsi,
formula loquendi 194. a.
Denique h. e. ut verbo absolvam 11.
 17. a.
Denominatio fit à potiore sexu 230. a.
 quod nec Græcis ignotum 230. b.
Deoptare 269. b.
Depalare, pro præpalare 11. 82. b.
Deponentia verba active usurpata 11.
 10. b.
Deponentia passivè usurpantur etiam
 ab optimis scriptoribus 278. b.

D.

RERUM & VERBORUM.

Deputare pro adscribere, assignare 11. 46.
Desultores cur ita dicti 133. 2.
Δίψις quid significet 37. b.
Detexere pro *texendo* absolvere 191. 2.
Pessifere pro *dimittere* 11. 114. 2.
Destinare pretio 11. 87. b.
Deucalion quæ tribuuntur maximam partem conveniunt Noacho 223.
Devirginare 6. b.
Dextera causa est 17. 2.
Dinoscere 11. 3. 2.
Διακολή 54. b.
Dia Insula primitus *Strongyle* vocata 92. b.
Diana matri simul ut nata est obstetricis officium præstat 209. b.
Diana sanguine gavisâ 186. *Arctina* dicta 11. 21. 2. 11. 27. b. ejus numen tribus insigne capitibus 11. 308. b. cur virgo 11. 309. 2. pluribus nominibus appellata fuit 11. 309. a. *Diana* Orthia, Taurica 315. b. ejus Ara apud Scythopolitas 314. b.
Dicere ad alterutrum, *genus* loquendi 11. 9. 2.
Dignitas etiam formæ muliebri tribuitur 167. b.
Dignitas virorum, *Venusitas* mulierum 140. 2.
Diligentius navigare i. e. accuratius 361. 2.
Diespiter, idem qui *Ditis* pater 91. b. 106. 2.
Dioscorias urbs & ejus conditores 332. b.
Discrepantia veterum in numeris stellarum 460. 2.
Discere fidibus, *Lyrâ* 370. b.
Dispuere pro *despuere* & *disstrare* pro *destruere* 108.
Dire in cælo, *Furia* in terris, *Ermenides* apud inferos 11. 39. b.
Domicilii vox non adeo recens 350. b.
Domnus, *domna* etiam dignitatis vocabula 11. 314. b.
Domuitio 185. 2.
Domum repetitio 179. 2.
Domus pro patria apud Latinos 11. 241. b.
Domo, dandi casu 25. 2.
Denificare, *notificare* 174. b.
Dotio nomen Nereidis 6. 2.
Draco custos aurei velleris unde natus 12. 2. unde dictus 12. 2.
Δεσμω quid 11. 178. b.
Δύω 38. b.
11. Tom.

Dumella, *virella*, pro *Dumeta*, *virella* 11. 12. 2.
Duo, pro *duos* ἀρχαῖος 372. b.

E.

E & i litterarum apud antiquos cognatio 42. b.
Ebrietas secreta recludit 11. 321. 2.
Entra, pro *en regione* 11. 47. 2.
Effluere *adire* 28. 2.
Ejicere pro *luxare* 104. b.
Elestrum unde dictum 223. 2.
Eleusis Atticæ regionis urbs 219. 2.
Elidere pro *dejicere* 11. 158. b.
Elidere pro frangere 104. b.
Elogium quid 11. 30. 2.
Ellipsis 11. 1. 2. & 2. 2. *Ellipsis* Accusativi reciproci etiam politissimis usitata 60. b. *Ellipsis* Conjunctionis causalis 11. 204. a. *Ellipsis* elegans 124. b.
Eloqui, *edicere*, pro *loqui*, *dicere* 227. 2.
Eloquentiæ Deus *Mercurius* 11. 307. b.
Emtrari 11. 251. b.
Emolumentum negotii, i. e. profectus, lucrum 11. 1. b.
Empusa 173. b.
Enaria unde dicta 186. b.
Ενδυμα 38. 2.
Endymion à Luna adamatus 318. 2.
Enthecare verbum fictum ab *entheca* 11. 18. 2.
Enthecatus pro polito & phalerato 11. 18. 2.
Ephyre urbis, *Ephyræa* regionis nomen est 333. b.
Epitritus quid 11. 128. b.
Epogdous quid 11. 128. b.
Epomphalia quid 11. 74. b.
Epulari etiam cum ablativo constructur 11. 251. b.
Erebus & *Nox* ex *Chao* 1. 2.
Equorum *Solis* nomina 256. b.
Equi *Cleosthenis* à celeritate *Coraces* dicti 253. 2.
Equi ob velocitatem ventorum nomine insigniti 138. a.
Eriphia *Bacchi* nutrix 254. b.
Ero, *Argo*, *Callisto* desinunt in *as* insignendi casu 11. 108. 2.
Erymanthus 72. 2.
Εργα cur pro natura muliebri ponatur 114. b.
Es terminata in Græcis nominibus breviter

T via

via, & quare 289. a. ut & in Latinis
apud quosdam 289. b.
Esse, comesse, pro *edere*, *comedere* 206. a.
Est quarens, Hellenismus 69. b.
Eudamovis qui 11. 144. b.
Evincere laborem, pro *vincere* 11.
217. b.
Euneus quare ita dictus 57. b.
Eunomia Charitum mater 10. a.
Eunice Nereis 7. a.
Eurybatæ duo in Græcorum exercitu
156. a.
Eurydice Dryadum una 234. a.
Eurytheus Junonis instinctu Herculi
imperat athla illa decantatissima
361. b.
Ex accidentia 11. 150. a.
Ex Ephyrâ Periander, ex *Lacedæmone*
Chilon formula loquendi 152. b.
Exequi pro *exigere* 107. a. 125. a. pro
ulcisci 106. b.
Ex gemmis facere quid 124. b.
Exhibere 11. 209. a.
Exiliare 66. a.
Exire, pro *evadere* 137. b. *Exire de*
virgine 61. b.
Expediit in aprum Calydonium 259. a.
Expiare sterilitatem quid 67. a.
Explicare pro *alicunde crueri* 261. b.
Exposulare 112. a.
Extraneus 11. 262. a.
Extorquere, *decutere*, *excutere*, pro *la-*
nare 105. a.
Exulari, pro *in exilium mitti* 66. a.

F.

Fabra ars 328. a.
Fabula de Hercule supposito 418. a.
Fabula de Ino 14. b.
Facilitis quid 316. a.
Facies pro *Figura* aut *Forma* 192. a.
Facunditas vox rara. Sic apud veteres
discorditas, *dulcitas* &c. 346. a.
Famosus 64. b.
Farsum vetustissimi dixerunt 192. a.
Fassa quid 95. a.
Fastigare 11. 26. a.
Fata pro *Vaticinio* 11. 78. b.
Fatalis pro *causa exitii* 84. a.
Favillescere 11. 152. b.
Femur etiam pudenda notat 251. b.
Feriat auriuum sedes pro *vagina* 11.
3. a.
Ferire frontem quid 11. 22. b.
Fertur ut sit, genus loquendi 362. a.
Fernia quid 212. b.

Fillæ solis 1. b.
Filiorum appellatione quando nepotes
contineantur, quando non 20. a.
Fines medii 135. b.
Fistulæ aquæ 241. a. etiam *Tullii* dictæ
ibid.
Flores unde & cur ita dicti 108.
Flumina *nectere* & *alligare undas* 181. a.
Fratres pro *fratre* & *sorore* 230. a.
Frondis apud antiquos *Nominativus*
205. b.
Fructificare quomodo accipitur 11.
60. a.
Frustrum, *as*, activè 161. a.
Fructa 11. 9. b.
Formæ passivæ quæ sunt apud Græcos,
activè sumuntur *Atticè* 54. a.
Formido ex *Marte* & *Venere* genita
220. b.
Fortuna pro *fortuito* 393. a.
Fortunam sui cuique mores fingunt 11.
145. a.
Forsela à *forco*, sicut *cantela* à *carco* 11.
56. b.
Fugæ prædium 393. a.
Fulcralis quid 325. b.
Fulgetra quid 255. b.
Furia pro *furor* 11. 31. b.
Furiâ acceptâ quid 170. a.
Furiæ tres 11. 314. a.
Furiarum numerus 1. b.
Furiæ, Gigantes, & Meliæ unde na-
ti 3. b.
Furo activè sumptum 160. b.

G.

Galerus, Petasus, Umbella 11. 54. a.
& 11. 307. a.
Gallus cur *Mercurio* dicatus 11. 307. a.
cur *Apollini*, *ibid.*
Gargaphie fons 252. b.
Gæpa quid 171. a.
Gemere etiam pro *luctuose canere*
Geminare noctes 70. a.
Gentii iidem qui *Indigetes* 208. a.
Genitivum nomen 11. 259. a.
Gæge 10. a.
Gerere bellum *in aliquam regionem* 11.
272. b.
Gerere procum, civem, bonum 11.
67. a.
Germinare, pullulare cum accusandi ca-
su 11. 45. a.
Geryon trimembris 12. b. Græcis est
Γρυπύς *ibid.* Ejus biceps canis 11.
328.

RERUM & VERBORUM.

Getz sunt Gothi 11. 6. 2.
 Gigantes alii à Titanibus 3. b. eorum
 varia nomina 4. 2. 11. 192. b.
 Gigantes, Furiz & Meliz, unde na-
 ti 3. b.
 Gladiorum inventores qui 330. b.
Glaucoma quid 11. 86. a.
 Glaucus Deus maris quomodo factus 11.
 85. 6.
Glis & *Gliris* in Nominandi casu
 91. b.
 Gorgon Medusæ pater 7. b.
Gorgona pro *Gorgen* nominandi casu,
 ut *Lacedæmone*, *Sirena*, *Crotona*, *A-*
maxena, *Eleusina* 377. 2.
 Græcam diphongum *ei* in E vel I ver-
 tunt Latini 184. b.
 Gratiz cur nudæ piangantur 11. 73. 2.
 earum nomina 10. 2.
 Gryphes Apollini sacri 11. 57. b.
 Gyrron urbs 34. 2.

H.

H Græcorum per *i* Latinum expressum
 40. 2.
Habentia pro divitiis 11. 66. b.
 Habitantes circa Troadem colunt mu-
 res, eo quod arrosierint arcus hostium
 168. 2.
 Halcyonides 114. 2. quæ & Halcyoni-
 dz *ibid.*
 Halcyonibus obstetricatur mare 113. b.
 Halieuticon Ovidii, Ponticon Solini &c.
 ad quem modum dicantur 343. 2.
 Harmonia ex Marte & Venere genita
 220. b.
 Harmonia Venere edita 23. 2.
Hausus pro aqua quæ hauritur 11. 111. 2.
 Hellas, proprie Græciâ, olim A&te di-
 cta 331. b.
 Helleponpi appellatio unde 17. 2. *Hel-*
lespontum substantivè sumptum &
 neutraliter prolatum 18. 2.
Hemilius quid 11. 128. 2.
Herciscennus, i. e. medium secutus
 45. b.
 Hercules quasi Heroceles 11. 73. b. Her-
 cules Alcestin sanat 99. 2. sibi Py-
 ram construit 83. 2. unde *Testam-*
us dictus 70. 2. & *Τεισσαν* *ibid.*
 Hérculis laborum socii 73. 2.
 Hermes quare Trismegistus vocatus 11.
 127. 2.
Heroida, *Symplegada*, terminatio La-
 tina, pro Heroides, Symplegades
 34. 4. 2.

Hesperidæ 2. 2. 11. 155. 2.
 Hesperus & Lucifer idem 113. 2.
Hiacynthus unde dicatur 11. 111. 2.
Hicem conficere pro transigere 468. 2.
 Hippalimus 43. 2.
Hippodamia pro *Hippodame* &c. 6. 2.
 Hirundo & lusciniæ veris tituli 94. b.
 Hirundines quare stagna verberent alie
 94. b.
 Histoe ex Græco *Icol* 358. b.
 Hoc pro propter hoc 81. 2.
 Hoelas pro Hylas ex sententia Victorini
 Afri 45. 2.
 Homo quare erecta statura factus 11.
 190. b. *Homo* mulieri aliquando op-
 ponitur 210. b. Homines *λαοί* dicti
 à *λὰς* *lapis* 224. 2.
 Honoris & Blanditiarum vocabula 11.
 2. 2.
 Horarum nomina 256. b.
 Humanitas 84. 2.
 Hyades unde dicantur non convenit ap-
 pud veteres 270. b.
 Hyadum descriptio 255. 2.
 Hydra, Sidus, quor stellarum 459. 2.
 Hydra, Latinis *Excetra* 71. b.
 Hygini error 19. b. Hyginus amator
 Græcæ Syntaxeos 273. b. Hyginus
 delectatur Appositionibus 55. 2. 188.
 a. solenne ipsi est uti vocabulis Græ-
 canicis 134. b.

I.

I & *Y* literarum permutatio 46. b.
 Ialmenus & Ascalaphus Martis filii
 194. b.
Iaculum inevitabile 266. b.
 Ianus bifrons & quadrifrons 11. 317. b.
Jannal quid 199. b.
 Iason longa nave primum navigavit 49.
 a. filius Alcimedes 45. 2. ejus Mater
 Electra, de patre controversitas
 366. b.
 Ibi pro illuc 51. b.
 Icarium pelagus unde dictum 89. 2.
 Icarus insula antea *Ichthyusa* dicta
 89. b.
Iclissia, *ithica*, *mathissa* pro Ecclesia.
Ethica, *Mathesis* 268. 2.
Id pro *quid* 81. 2. 171. b.
 Idæa Deorum mater 268. 2. alias Cybe-
 le, *ibid.*
 In eis quæ exeunt hodie apud majores
 in eis exiere 300. 2.
 Iecur libidinis sedes 102.
 Ignarus pro ignotis 160. 2. 322. b.

Imbratus & Parthenius fluvii in Samo 41. a.
Immissus acie, pro *aciei ἀρχαίνῃς* II. 273. b.
Impossibilitas, pro *Impotentia* II. 75. b.
Impunitus, pro *nondum purgatus* 326. b.
In aridam ejicere pro *in littus* II. 275. b.
In Atticam pro *in Attica* 183.
Incastratura quid 149. b.
In conjugium habere 93. a.
In cursu fatigatus, *in ira commotus*, pro, *cursu*, *ira* 174. b.
Incinere elegans verbum II. 126. b.
Incurrere tenebras II. 195. b.
Indicium cognitionis 84.
Indigetes II. 110. b.
Inefficaciter pro *inutiliter* II. 1. b.
Inefficax studium pro *inutili* II. 1. a.
Inferioris reverentia est *majorem appellare* meritis, non nomine, & contra II. 144. a.
Infestare quid 54. a.
Infirmari pro *ægotare* II. 324. a.
Informare pro *formare* II. 2. b.
In Galliam versus 435. a.
Ingređi pro *aggređi* & contra II. 250. a.
In honorem pro *honoris gratia* 53. b.
Inhumanatio II. 277. a.
In Ilio, *in Epheſo* 29. a.
In imo pro, *in fundo* 424. b.
In labris quid 460. a.
Inous Patronymicum 16. a.
In monte pro *in montem* 148. a.
In navem pro *in navi* 90. b.
Ino postquam se præcipitavit, *Leucothea* II. 289. b.
Innotescere, *insuescere* pro *notum*, *asuetum* reddere II. 141. a.
Inops in divitiis II. 97. b.
In præsidio dare 68. a.
Inscientia pro *inscitia* II. 101. a.
Insequi pallas quomodo dicatur 106. b.
Insequi pro *exequi* 107. a.
Insertus, consertus, & transfertus veteribus pro *insitus, transitus, consertus* 336. b.
Insignia ingenuitatis quid 263. a.
Insistere *speci* II. 2. a.
Instanti tempore h. e. præſenti 414. a.
Instigavit petere, *Hellenismus* 66. b.
Instinctus, pro *furere percitus* II. 264. b.
In tantum, *in aliquantum* II. 109. a.
Intercaudinare II. 9. b.

Inter finitionem 440. a.
Intervire ab aliquo 80. b.
Interſcapilium 418. b. 439. a.
Inventor invento suo perit 53. b.
In vestigiis II. 244. b.
Invenire monstrum, anigma 203. a.
Invenire pro *intelligere* 258. b.
Ino, Theano, Manto, Sappho, Didon in Genitivo Latine *in ensis*, Græcè, *in Æs* desinunt 15. a.
In unum quam habeat significationem 439. b.
Jonis stemma 214. a. & b.
Jovis canes 55. a. *Jovis fulmen* à *Cyclopibus factum* 97. b. *Jovis fulmen*, an *sceptrum* II. 302. a. *Jovis stella* *Phæton* 486. a.
Iphicles *Herculis frater* 164. b.
Iphigenia ex quo nata 157. b.
Ἰπποσύστα 73. b.
Irrigare, pro *inundare* 234. a.
Isis pro *Isidis*, *Isi* pro *Isidi* apud veteres 29. a.
Ischus, Ischys 283. a.
Ismarus mons & urbs 5. a.
Ismenus fluvius 5. a.
Isthmia à quo instituta 321. a.
Istrus, Perianthus, Maandrus, Evandrus terminatio Græca, pro *Ister, Perianther* &c.
Italia unde dicta 195. a.
Judicare secundum aliquem 128. a.
Junoni qui primi sacrificaverint. b.
Jugarius pro *jugalibus* 255. b.
Jugula quid 398. a.
Jupiter *Herceus* 147. b. *Jupiter* ab *Ægyptiis* *Ζεύς* vocatur 486. a. *Jupiter* *ignis*, *Juno* *aër*, quare II. 36. a.
Jurgatio quid 170. a.
Jurgium quid 169. b.
Jussio pro *jussu* 89. a.
Justinus non satis idoneus auctor Latinitatis 276. b.
Justitia *Jovis* & *Themidis* filia 401. a.
Juventas *Dea* 10. a.
Ixion cum nube coit 109. b. unde *Centauri* geniti II. 10. a.

K.

Κέδμ pro *clypeo*, *hasta*, & *galèa* quare sumatur 327. a.
Κέλευμα pro *Κέλευσμα* etiam Græcis 48. b.
Κέκιστος quid II. 60. b.

RERUM & VERBORUM.

L.

Lactans nutritrix, *assa* nutritrix opposita 217.
Lacryme, humor arboris 106. a.
Lacinia Hygino affuta 36. a.
Lactamen quid 11. 98. b.
Lanii contemptim *Chirurgi* dicti 11. 16. b.
Lanam facere 11. 211. b.
Lapidem quem &c. est; *formula loquendi* 326. a.
Lares iidem qui *genii*, & *genii* qui *indigetes* 208. b.
Λαπραξ 110. b.
Latinis terminationibus crebro utitur Hyginus in Græcis vocabulis 167. a.
Latona pariens oleam palmanque tenet & quare 209. a.
Latoria Calarea 11. 240. a.
Laurus cur Apollini consecrata 11. 45. a.
Leda, quæ & *Nemesis*, à Jove in forma oloris compressa 129. b.
Leda post mortem *Nemesis* 11. 289. b.
Lesbos insula unde appellata 273. a.
Leucona à mariti canibus lacerata 266. b.
Leucothea 15. b. unde dicta 16. a.
Libare quid & unde dictum 199. b.
Liber pro filio apud veteres 27. a.
Liberato flumine, i. e. superato 310. b.
Libere pro liberaliter 186. a.
Libra cur *chela* dicta 402. a.
Limmata quid 11. 127. a. & b.
Litterarum c & g commutatio 93. b.
Litterarum inventores 335. b.
Λιγυλίσ quid 272. a.
Lotus pro *laurus* 11. 325. b.
Lucina unde à parturientibus invocatur 11. 98. a.
Ludere Trojam 324. b.
Ludi faciunt abstinere à cibis 330. a.
Luna quænam augeat 11. 99. a. & b.
Luscinia & *hirundo* veris tituli 94. b.
Lutum non aqua, sed lachrymis maceratum 211. a.
Lyæus unde dictus *Bacchus* 11. 92. b.
Lydia à *Lydo* dicta, quæ antea *Mœonia* 232. b.
Lycaon filium *Nyctimum* Jovi apponit 248. a.
Lynceus acerrimo visu 48. a.
Lyra quot stellas habeat 435. b.
Lyricorum vatum controversus numerus 288. a.

M.

Maotis pro *Mentidis* 215. b.
Magistranus quid 11. 160. a.
Magnesia duplex 245. b.
Mala ex *Hesperidum* horto 260. a.
Maleficium lucrari pro, impune ferre 414. b.
Maliloquium, spurciloquium &c. 106. F. b.
Mandare, *demandare*, ut fumantur 123. b.
Mandare pro *amandare* 20. b.
Manu pro *manui*, *metu* pro *metu* 447. a.
Mare halcyonibus obstruitur 113. b.
Marmorare 11. 87. a.
Marmor Parium olim appellatum *Lychnites* 282. b.
Marspiter 91. b.
Marsyas corium *Celænis* suspensum 236. b.
Marsyas amnis 237. a.
Matralia, quid 13. b.
Matutino adverbialiter 11. 212.
Medea cur *Anguicia* dicta 66. a.
Medea à crimine interfectorum filiorum liberata 65. b.
Mederi etiam cum accusandi casu construxere 365. b.
Media urbs 67. b.
Medicina ars, pro *ars Medica* 162. a.
Medicorum multitudo *Alexandriæ* 11. 16. b.
Medito activè & *Meditor* deponentaliter ut differant 161. a. 235. b. *Meditari* dictum quasi *Militari* 235. b.
Medusæ crines 11. 62. b.
Melanippe probum pro *Menalippe* 261. a.
Meliæ quænam 4. b.
Melicerte & ejus fabula 13. b.
Membratim separare pro *discerpere* 236. a.
Memphede *Phorcis* 7. a.
Meloece 37. b.
Mentiri juvenem 159. b.
Mercurius literarius pro *Conventus* 11. 17. a.
Mercurii quot 11. 56. a. *Mercurius* *Floquentiæ* *Deus* 11. 307. b. quarum rerum inventor 11. 308. a. cur cum capite canino aliquando fingatur, *ibid.* tria ipsi aliquando capita data & quare, *ibid.* dictus Græce *Hermes* 212. a. *Mercurius* adhuc in cunis fabricat *Lyram* 210. a. quarum rerum

Inventor 212. 2. **furum** Deus 11. 53.
 a. 282. 2. quare Græcis *ῥέβριος* &
ῥέβριος audiat 305. b.
Mercurialis quid 11. 152. a.
Merulentus à *merum*, sicut à *vinum* vi-
 nolentus 11. 13. b.
Metastrophus quid 419. a.
Meton celebr Astrologus 346. a.
Midas unde dictus 11. 88. a. ejus judi-
 cium, & poena 269. Midas in quo
 eertamine asininis auribus deprava-
 tus 11. 125. b.
Migrare, pro transferre 313. 2.
Miletus Carie urbs an Ionie 41. 2.
Miletus Apollinis filius urbi nomen de-
 dit 41. 2.
Minerva cum patre concumbit 234. b.
 tibiarum inventrix 295. a. unde di-
 cta 11. 61. b. memoriam significat
 3. a. ex capite Jovis nata 9. b. quare
 ita fingatur, *ibid.*
Ministeria pro *Ministris* 181. 2.
Miserari aliquem & alicujus 158. a. Mi-
 sereri alicui 106. a.
Mittere pro *immittere* 215. 2.
Mitylenem, *Roxanem*, pro Mitylenem
 & Roxanem 204. b.
Mitylenæ urbs, numero multitudinis
 287. b.
Mnemosyne Musarum mater 13. a.
Moderari cantus, pro *modulari* 343.
 b.
Mœsia à Myfia distinguitur 45. a.
Mola falsa 336. b.
Molossia pars Epiri 183. b.
Moneta Græcis Mnemosyne 3. a.
Monile aureum ex gemmis 237. a.
Monocrepis quid 30. b.
Monstruosus, *montuosus* &c. quibus per-
 peram literam u inferciunt posteriori-
 oris ætatis scriptores 11. 142. a.
Morari pro *habitare* 99. b.
Mordicus quid 321. b.
Morphus 7. b.
Mortalis, pro *vulnerabilis* 169. b. *Mor-
 talem* pro è mortalibus 211. b.
Mortem exequi pro vindicare 179. b.
 Mortem adipisci 381. a.
Morus à Latinis *rubus* dicta 203. a.
Mas certaminis pro conditione 11.
 263. a.
Multitudinis vox verbum post se Plu-
 ralis numeri habet 373. a.
Mundus ex quibus conficit & cujus fi-
 guræ 347. b.
Munere dare & *Muneri* 409. b.
Muricatus quid 8. b.

Musarum ordo 11. 49. b. earum con-
 troversus numerus 288. a. & duplex
 genesis 10. b.
Mytilus bos dicitur qui cornua non ha-
 bet 282. a.
Myrmidones 100. a.
Myrrha 106. a.
Myrtilus Mercurii filius 108. b.
Myfiæ & *Mœfiæ* vocabula posterioris æ-
 tatis scriptores confuderunt 160. b.

N.

Næniæ tepentes 11. 80. a.
Næniæ, pro nugis, ineptiis, lusu 11.
 2. b.
Nardi parvus onyx, apud Horat. quid
 91. b.
Nasiterna 11. 177. b.
Natura idem aliquando quod *Naturæ*
lia 398. b.
Navigatio veteribus directa ad Cyno-
 suram 362. a.
Navigio i. e. Navigatione 401. b.
Naviu numerus quæ ad Trojam ive-
 runt 157. b.
Ne, simpliciter pro *ne quidem* 286. a.
Næra 29. b.
Necessarii 346. & 347. a.
Negativa duo fortius negant apud Græ-
 cos 482. b.
Nemea Sylva 71. 2.
Nemesis eadem est quæ Leda 374. a.
Nemur 10. a.
Nereidum varia nomina & numerus
 56.
Nescius dicitur & qui nescit & qui ne-
 scitur 323. a.
Nihil agere, elegans loquendi formula
 409. a.
Niobes filia à Diana, filii ab Apolline
 interempti 29. b.
Ningues & *Nirves* promiscue veteres di-
 cebant 11. 26. b.
Noctua curvæ sepiæ, sacra 11. 68. b.
Nocturna præfule lucernæ 11. 3. b.
Nota pro signo 282. a. *Nota*, pro vitio,
crimine 11. 149. a.
Notæ furvæ sepiæ, *litera* 11. 19. b.
Notus pro *degener* & *adulterinus* 139.
Nox Erebi filia 1. a.
Nox Furiarum mater 34.
Nucis pro *nux*, *suus* pro *suus* apud an-
 tiquos 205. b.
Nympharum varia vocabula 11. 310. a.
Nysa urbi & monti commune nomen
 254. b.

O pro

O.

● pro *o* apud antiquos sæpe positum 293. a.
Obrucere pro *sepelire* 243. a.
Observantia pro observatione 416. b.
Observatio insidiosa 266. a.
Obsorbere pro *exhaustire* 188. b.
Oceaninæ 42. b.
Oceanitidum Nympharum varia nomina 4. b.
Ocagrius Citharista 32. b.
Ocebalus Arenes pater 39. b.
Oechalia Eubœæ, elegans Hellenismus, ut *Damascus Syria* &c. 11. 254. b.
Odor hircinus sominis à Venere immisus 50. b.
Olivæ vinum ab Oeneo dictum 196. b.
Omen auspicii 324. a.
Omnino pro in totum 398. a.
Opes, viscera nostra 252. a.
Ophion 3. b.
Opiniones de Ilia Romuli matre variez 306. a.
Opis Dea ab ope 11. 42. a.
Oppositus ad aliquid 350. a.
Ordo Musarum 11. 49. b.
Orion quare antea *Urion* appellatus 275. b.
Orion à Latinis *Jugula* dictus 407. a. quare antea *Urion* dictus 408. a. per Dianam immisso scorpione interficitur 408. b. & 409. a.
Orpheus 11. 320. b.
Ortygia 100. b. & seq.
Oscillum, *Oscilla* quid 198. b.
Otrera Martis conjux 74. b.

P.

Padus, fluvius Eridanus unde dictus 225. a.
Palæmon 11. 216. b.
Pagani unde dicti 11. 81. b. *Pagani* varii generis fructus diis suis offerebant 166. a.
Pallas, *Emphytus*, *Hyppolytus*, *Gigantum* nomina 4. a. item. *Clytius*, *Agrius*. *ibid.*
Palma diverse quid 370. a.
Pammon *Priamides* 145. b.
Pan Deus rusticus 11. 312. b. ejus descriptio *ibid.* *Sylvanum* Latini appellant, *ibid.* b.
Pan Mercurii filius 11. 286. a.
Pandiones duo inter Atheniensem Reges 96. b.
Par pro conjuge 204. a. item *Compar* 204. a.

Parcarum numerus 1. b. *Parcæ* Superum librariz 11. 40. a.
Parcere pro *apparere* 284. a.
Parion, oppidum 367. a.
Parthenii fabulatio de Niobe 27. a.
Participia præterita Deponentium sæpe passivè sumuntur 11. 261.
Passivam formam habentia sæpe activè ponuntur 322. b. 11. 106. b.
Patrimonium pro præmiis in militia quæsitis 273. b.
Pavus pro *parvus* 11. 159. a.
Pausare verbum antiquum, *Pausa*, *quies* 11. 39. b.
Pausaniam an Latinum 11. 159. a.
Pellene urbs 33. a.
Pellex unde dicta 11. 22. b.
Pellis gestamen heroum, pastorum & venatorum 38. a.
Peloponnesi varia nomina 139. a.
Perdica, *Atlanta*, *Heroida*, *Tripeda* recto casu 227. a.
Perdix ferræ inventor 87. b.
Permittere pro *concedere* 11. 194. b.
Perseis Macedoniz à quo ita dicta 332. b.
Perseus quare *περσώνη* dictus 110. b. *Persei* scutum vitreum 11. 323. a.
Per vinum, pro *per ebrietatem* 150. a.
Pestilentia cur à sterilitate oriatur 297. b.
Phænon Saturni stella 486. b.
Phaëthon Jovis stella 486. a. *Phaëtonides* 11. b. quotnam ex sint & eorum nomina, *ibid.* *Phaëton* pro *Phaëton* 121. b.
Φαρμακία 63. a.
Phasidis aves 95. a.
Pharmacus 63. a.
Philistus historicus 398. b.
Philtrum 81. b.
Phlebotomare quid 11. 121. b.
Phlegyas Martis filius 131. b.
Phlius urbs 38. a.
Pholus five *Ptolus* 3. a.
Phorcides unde natæ 7. a.
Phorcus Ponti & Terræ filius 4. a.
Phryxus & *Iason* *Ἀΐολίδης* 19. b. nec tamen *Æoli filii*, *ibid.*
Philyra in florem an in arborem conversa 205. a.
Pierus, *Apollinis* filius 294. a.
Pigmenta quid 11. 124. b.
Pila, monumentum 132. b.
Pilei virorum, *Mitra* farinarum 189. b.

Pinna quid II. 210. b.
Pisces, *fidus*, ut *lineola* quibusdam
 stellis ab arietis pede primo conjun-
 guntur 449. a. quare inter signa cœ-
 lestia 277. b.
Plejades 270. b. Latine *Vergiliz*, *ibid.*
 eorum nomina 271. a.
Pistrin & *Pistrin* quid 323. b.
Plasma quid II. 25. a.
Plado Archaicum pro *Plaudo* 192. b.
Plorare aliquem 198. a.
Plutus & *Pluto* idem numen II. 38. a.
Podalirius & *Machaon* *Æsculapii* filii
 153. b.
Pana pro quovis malo 106. b.
Panitere, pro penitudine duci, vix La-
 tinum 138. b.
Panorum naves duplici instructæ ga-
 bernaculo 50. a.
Pollice antiqui pro *pollicem* dicere
 161. b.
Polimina quid II. 26. a.
Polus 7. b.
Polus boreus 462. a.
Pollucibiliter quid II. 34. b.
Polydectes *Dictyos* frater III. a. mor-
 tuus non in lapidem conversus III. b.
Polyhyppus 367. b.
Polymnia inventrix *εὐρυπίας* 217. b.
Πολύμνια dicta quasi multæ memo-
 riz II. 48. a.
Polyxo anus 51. b.
Pomona *Hamadryadum*, Græca Synta-
 xis II. 287. b. II. 214. b.
Ponere in templo, pro *dedicare* 264. b.
Pontoporia *Nereis* 6. a.
Porcellus *farsiliis* 192. b.
Populoseitas pro multitudine II. 55. b.
Portunus 16. a.
Potentia *petax* II. 69. b.
Potestas, *Hygino* quid 8. b.
Potionare pro philtum dare 238. b.
Potiri aliquando accusativum regit
 193. b.
Prædam petere ex flamma Proverbialis
 locutio 393. b.
Prænavigare, *Prælabi* &c. in quibus *præ*
 idem valet quod *præter* 281. a.
Præpositionis in omisso 446.
Prærogatio, pro distributione II. 33. b.
Præsens tempus, pro futuro positum
 90. a.
Præsumptores, audaces & confidentes
 II. 63. b.
Præsumptio pro fiducia II. 73. b.
Præterita Deponentium passivæ sæpe
 usurpantur 161. a.

Priami filii & *filix* 145. a.
Priapus *Bacchi* & *Veneris* filius 230. b.
Priamus unde dictus 144. b.
Primæ forma pro pulchritudine II.
 259. a.
Primitia pro principio *Juventutis* I. r.
 237. b. *Primitiæ* apud veteres *Diis*
 oblatæ 18. b.
Prima mortalis à *Jove* compressa
 213. b.
Priores pro Majoribus II. 232. b.
Priorem partem pro secundum priorem
 partem 221. b.
Pro audacta idem quod propter auda-
 ciam 232. a.
Proconissos, aliis *Proconefos* 264. b.
Procreare etiam de femina dicitur 19.
 a. sicut & generare, *ibid.*
Prodere sæpe idem quod *perdere* 303. a.
Profugere patriam II. 238. a.
Profectus, pro *perrectus* 422. a.
Pro libidine, i. e. propter libidinem II.
 122. b.
Pro mei. e. indutus mea persona 267. b.
Prometheus cujus filius 8. a. unde di-
 ctus II. 81. a.
Premissi dare loquendi formula 90. a.
Propter præpositio postposita II. 14. a.
Proreta alius ab *Celeuste* 48. b.
Protelare, extendere, differre II. 15. b.
Proxime an cum dandi casu jungi pos-
 sit II. 289.
Proserpina unde dicatur II. 42. a.
Psalterium cur *Decichordum* II. 46. b.
Pudicitia *prostrata* II. 178. b.
Pullus *Color* 22. a.
Pyramides mensuram umbrarum egres-
 sæ nullam habent umbram 192. a.
Pyrrhus unde dicatur 156. b.
Python terræ filius 108. a.

Q.

Quos pro eos 56. a.
Quod, pro *quod* 165. b.
Quiescere pro quietum reddere II.
 141. a.
Quia, *quoniam* Græco more pro *quod*
 II. 152. b.
Querelari II. 26. a.
Quæ pro Eque 21. b.
Quatenus pro *quoniam* II. 82. b.
Quadriga an barbarum 304. b.
Quæ pro ex 56. a. 58. a.
Qui dandi casu utrum per q an per s
 scribendum multum agitatam inter
 veteres 286. a.

Ran.

R.

Rancor, quid II. 157. b.
Ραφιδία quid II. 153. a.
Re in principio vocum sæpe producit
 II. 12. a.
Recurrere quo sensu II. 12. b.
Reges antiquitus multi etiam sacerdo-
tes 167. b. eorum antiquissimi pasto-
 res 155. b.
Regredi, pro reverti II. 107. a.
Rei parriedii culleo inclusi II. 182. b.
Residere pro *sedere* II. 129. b.
Respondere proprie de vatibus dicitur
 II. 230. b.
Responsum *αὐτ' ἀποχλω* pro responso
 Oraculi 208. b.
Resupinare, obscenum verbum II.
 181. b.
Reventus, pro *Reditus* 310. a.
Reverentia minoris est majorem appel-
 lare meritis, non nomine II. 144. a.
 & contra, *ibid.*
Rhenones quid 37. b.
Rhodus prius Ophiusa dicta 381. b.
Remedior, *αἰς* Deponens, *Remedior*, *αἰς*,
 Activum 162. b.
Repensus auro 169. a.
Riscus quid 110. b.
Romanæ mulieres in luctu solutis cri-
nibus ibant 271. b.
Romulus post mortem Quirinus II.
 289. b.
Rosa Veneris flos II. 71. b.
Rotare 83. a.
Russus & rufus veteribus II. 9. b.
Rulticus II. 305. b.

S.

Sacer quomodo aliquando accipiat
 II. 249. b.
Sacrarium quid 412. b.
Sacrum *ἀναισθηγον* 103. a.
Sais quid II. 231. b.
Sagaris vel Sangarius flumen 381. a.
Salinacida, Salacia 9. a. unde dicatur
 a. b.
Samii Prienesibus pro exercitu & clas-
se cymbulam mittunt II. 178. a.
Sagitta Apollinis 97. b.
Saporare II. 3. b.
Saturantius quid II. 116. a. *Saturan-*
tius pro *abundantius* II. 147. a.
Satis pro valde II. 59.
Saturnus ab Ægyptiis *φαιων* vocatur
 486. a. cur falcem ferat 35. a.

Saturnus quod filios devoret, quid si-
 bi velit II. 34. a. ejus perversum ju-
 dicio 286. b.
Sceptrum trabale II. 313. b.
Sciatica II. 121. a.
Scironis Petra 86. b.
Sciscitari 216. a.
Scissura vox non aliena à Latio II.
 123. b.
Scitus pro *sciens* 149. b.
Scius artificii 149. a.
Scriptores posteriores ætatis sibi ni-
mium indulserunt scribendo E pro
 Æ 231. b.
Scutum à *σούτῳ* 38. a.
Scutum Vitreum Persei II. 333. a.
Seculorum mutatio II. 190. a.
Sedere equum, cathedram formula lo-
 quendi 109. a.
Semele etiam dicta Libera 292. a.
Se pro *cum* 182. b.
Senectute elusus II. 236. b.
Sensus pro intellectu II. 35. b.
Septiocon quid II. 19. b.
Septentrio major idem quod Helice
fidus 248. b.
Sidus trigonum 391. a.
Siliquastrum quid 375. b.
Simulare & dissimulare quid significant
 159. b. & 160. a.
Simultas 59. a. unde dicta 137. b. *Si-*
multatem constituere quid 137. b. *Si-*
multatem constituere alicui 259. b.
Simulator quid II. 181. b.
Sinix *αἰ* mons 136. a.
Sirentis regionis, Sirenides Insula-
rum nomen 210. b.
Sirensæ, Sirenum Insulæ 264. a.
Sirenium nomina 10. b. earum contro-
 versa origo 10. b.
Σίσυφος *μυρρα* 108. b. Sisyphi fa-
 xum 109. b.
Smyrna, Myrrha Latinis dicitur
 105. a.
Sol quare sine barba pingatur II.
 52. a. Sol & Saturnus confusi ali-
 quando 486. a. Sol unde ita appel-
 latus II. 43. b. honestis exhilara-
 tur, turpibus commaculatur 312. a.
Sola, nulla, pro *solius*, *nullius* II.
 139. b.
Somnus Lethi frater 1. a. Somniorum
 vocabula 1. a. & b.
Sorores Phaëthontis 12. a.
Sorte cedere II. 275. a.
Sortem accipere, sortem tollere II. 277. a.
Spartæ pueri ad sanguinem, imo ad
 ne.

necem interdum, verberibus excipiuntur 310. b.
Spartii quid 250. b.
Spartium Promontorium 32. b.
Spargere, pro *conspargere* 11. 13. b.
Spatii seu distantiae voces in accusandi casu efferuntur 483. b.
Spectare aliquando pro *expellere* sumitur 350. b.
Sphingæ carmen 116. b.
Sphinx, simiæ genus 116. b. unde nata 12. b.
Spiritus *emittere* 107. b.
Sortes tollere 142. a.
Stare pro *commorari* 25. a.
Stella Jovis Phaëton 486. a. Stellæ in Gorgonis capite 430. a. Stellæ quæ *hædæ* vocantur 432. b. Stellæ *didactæ* Græcis, à Seneca *trabes* vocantur 272. a. Stellæ in manibus Persei 429. b.
Stellatum pepulum 11. 24. a.
Strophæ 103. b.
Scerope eadem quæ *Asterope* 137. a. 271. a.
Stillare, rorare, manare cum quarto nunc, nunc cum sexto casu construuntur 11. 11. b.
Strophades prius *Plata* dictæ 55. a.
Stygâ in Ablativo casu pro *Stryge* 8. b.
Stymphali aves 56. a. 73. a.
Styx etiam inter aves 69. b.
Sublimis pro *modice tortus* & obliquus 17. b.
Substantivorum duorum alterum aliquando *Adjectivi* naturam induit 18. a.
Substantia, pro re familiari 11. 29. b.
Succinum Græcis *Electrum* vocatur 225. a.
Succuba quid, & *succumbere* 249. b.
Sudare pro *stillare* 11. 50. b. *Sudare* aliquid 11. 123. q.
Suis pro *suis* apud antiquos 205. b.
Sulpiciæ petulantia 11. 4. b.
Supradictum an satis Latine dicatur 11. 273.
Surreptio, dolosa circumventio 11. 89. b.
Suspensio pro *suspicio* 11. 101. a.
Sustine, pro *expella* 311. a.
Suis pro ejus 182. b.
Syllabæ quæ cum o commercium 193. a.
Tymolus quid 84. b.
Symplegades unde dictæ 57. b.
Syrinx quid 11. 307.
Syrupus quid 11. 10. a.

Talli quinam olim dicebantur 150. b.
Tænarus promontorium *Laconia* 131. a.
Talaria Mercurii 112. a. *Talaria* 11. 53. b.
Tam valde, tam magnum 91. a.
Tantalus Deorum divinitatem tentat appposito pro epulis filio 136. a.
Θα unde derivetur 8. a.
Tellus primo, dein *Themis*, tandem *Apollo* *Delphis* responsa dederunt 208. b.
Tempora perfecta diversorum modorum non satis bene copulantur 220. a.
Tenedus Insula unde nomen accepit 171. b. olim *Leucophrys* dicta 334. a.
Terræ descriptio 316. b. 353. a. *Terræ* filios quos Poetæ faciant 102. a.
Θῆ 170. a.
Teuthrone, urbs 245. b.
Thebæ à nutrice Jovis ita appellatæ 331. a.
Thebais provincia *Ægypti* & *Bœotia* 331. a.
Themis eadem quæ *Tellus* 28. a. *Themis* & *Althæa* Jovis nutrices 254. a.
Themistoclis, *Oicli*, *Chrysi*, pro *Themistoclis* &c. 111. a.
Thetis Pelei uxor, *Thetys* Oceani 325. b.
Tingere, pro *tingere* 11. 120. a.
Tiresias calcat dracones 126. b.
Titanes unde dicti 11. 316. a.
Titanes terræ filii 11. 58. a.
Titarensis 35. a.
Titulus pro ipso cippo 132. b.
Titulus lapideus 132. b.
Tityus amorem denotat 11. 80. b.
Tityus ab *Apolline* victus 202. b.
Timolus, *Timolus*, *Tymolus* 268. b.
Τὸς 48. a. quid 48. a.
Toxicum nunquam nisi *Substantive* positum 11. 63. a.
Tractatores pro *Expositores*, *Interpretes* 11. 120. b.
Transiectus pro *perforatus* 115. b.
Transire in mortem, quid 308. a.
Trapezus unde derivetur 248. b.
Tribas quid 190. a.
Trice, urbs 154. a.
Trichina vestis 37. b.
Tripodes 79. a. quare *Apollini* consecrati, *ibid.* b.

Tri.

Tripus II. 57. b.
 Tritonida, in recto casu 376. b.
 Trois filii 318. a.
 Trojani per contumeliam Troades II.
 8. b.
 Trojæ duo Promontoria II. 267. a.
 Tubicinare II. 127. a.
 Turbia Romula, *genus loquendi* 308.
 b.
 Turbatus pro *concitatus*, *iratus* II.
 306. a.
 Tusqui pro *Tusci* 201. a.
 Tutasset, pro *tutus* esset 160. b.
 Typhonis de ortu mira 222. a.
 Tyrrhenus piscis i. e. Delphin 201. a.

V.

Vacare alicui perquam eleganter dicitur II. 16. a. Vacat commoditas i. e. inutilis est II. 147. b.
 Vacuum est, pro *vacat* II. 2. a.
 Vanescere pro *evanescere* II. 113. b.
 Varia vres à colore 290. a.
 Varius qui varium habet colorem 290. a.
 Vaticinium Apollinis Peliz factum de Monocrepide 32. a.
 Vestigal fieri 90. a.
 Vestor qui vehitur, *gestans* qui gestatur 218. b.
 Veneficus 63. a.
 Venerans pro *coiens* à *Venere* deducto verbo 127. a.
 Venerarius quid II. 27. a.
 Venire pro *evenire*, *vanescere* pro *evanescere* &c. II. 113. b.
 Venus, Dea Syria 277. b. unde nata, *ibid.* ejus nulla sedes in Lemno 50. b. ejus sanum II. 283. a. cur Aphrodite dicta II. 305. a. Venus marina dicitur Horatio II. 304. a.
 Vennstas forma mulierum, *dignitas* virorum 140. a.
 Ventilare pro *ludere* II. 2. b.
 Vepallidus II. 301. a.
 Verbalia in IO construuntur ut verba unde derivantur 185. b.
 Vergiliz quot 440. b. cur ita dicantur 397. a.
 Vernare II. 10. b.
 Vernilis quid II. 3. a.
 Verven pro *convivio* II. 28. a.
 Vespertinus pro *Vesperis* II. 114. b.
 Vesta, *ignis* quare semper virgo II. 320. a. dicta à vestiendo II. 42. a.
 Vestis trichina 37. b.

Vestis varia à vario colore 290. a.
 Veterenus pro *antiquis* II. 12. b.
 Viam gradi 85. b.
 Viantes pro *Viatores* 85. a.
 Vicaria vita 122. b.
 Vittima vicaria 158. a.
 Villas, pro *lanitio* & *velleribus* recte ponitur 18. b.
 Vim asferre 392. b.
 Vini inventio 197. b. Vinus etiam pro *Vinum* dixerunt Latini 197. a. Vinum Meronitanum II. 92. a. Vinum sanguis uvarum II. 103. a. Vini inventores 326. a.
 Vir ut apud Latinos pro *virilitate* ponitur, ita & apud Græcos *ἀνὴρ* 190. a.
 Virga Mercurii II. 306. b.
 Virgo, Sidus, quot stellarum 445. a.
 Virginal quid 258. a.
 Virgines solæ cum Diana venantur 357. a.
 Virtus, pro *robore corporis* II. 143. b.
 Vitis ex auro II. 277. a.
 Uleisci se ab aliquo, de aliquo 258. b.
 Ultronietas II. 117. a.
 Ululatus 108. a.
 Ulyssis filii ex Circe 187. b. Ulysses ut videretur insanus, equum cum bove ad aratrum junxit 157. a.
 Umbilicus diei, pro *meridie* II. 44. b.
 Unde pro *à quo* 174. b.
 Vocabula multa apud Veteres in quibus g loco e ponitur 2. b. *Vocabulum* pro nomine quo quis appellatur II. 115. a.
 Vocalis i pro e quam crebro ponatur 76. b.
 Vocalium i & e confusio in nominibus propriis non admittenda 95. b.
 Voto damnatus II. 260. b.
 Urbicarius quid II. 96. b.
 Urinam facere, pro *excarnere* 275. b.
 Ut pro *cum* 246. b.
 Utor cum accusandi casu non minus quam cum auferendi construitur 363.
 Vulcanus unde dictus II. 88. b. quomodo pedem fregerit II. 318. b. ejus sacerdotes à serpentibus percussos præter ceteros sanant 164. a.
 Vultur an serpens jecori Tityi appositus 102.
 Uxoriz voluptates 368. a.

Xan-

INDEX RERUM & VERBORUM.

X.

Xanthus & Echon Solis equi 256. b.

Y.

Y & sinnumeris in locis confunduntur
30. b.

Z.

Z pro S saepe ponitur 168.

Zabolus, pro Diabolus II. 150. a.

Zelare, ~~annulari~~ aliquem II. 85. b.
280. b.

F I N I S.

G L O S.

G L O S S A R I U M F U L G E N T I A N U M,

In quo ejus Scriptoris voces & phrasæ
insigniores exhibentur,

*Numerus barbarus paginas Continentiæ Virgilianæ,
& Præfationum, quæ tribus Mythologiarum li-
bellis præfixæ sunt, designat; verum Roma-
nus si barbaro præmittatur, per illum
Mythologiarum tibi librum, per hunc
significari caput scito.*

A Becedaria III. 10.
Abscissus, *abscissus* I. 2.
Absconsus I. 21. absconsè II. 3.
Absolvi, *interpretari* 158.
Academicus rhetor 5.
Academicum quippiam stertere 161.
Accidentia extrema, *nominandi casu,*
tristitia, calamitas 150.
Accipere ad epulas; *excipere epulis*
150.
Accola Pieridum 23.
Acor rancidulus 140.
Aculeati vertex 14.
Addictus tenebris I. 4.
Adipatum quippiam quippiam 143.
Adipata crassedo ingenii 143.
Adulantes 153.
Adjudicare, *judicare* III. 9.
Æthra, *ether* I. 26.
Affectatores II. 4.
Affectores III. 4.
Affectus sororii, *sorores* III. 6.
Agere silentio vitam 6.
Agricultores I. 26.
Album Jovis 15.
Alio, *alii* 139.
Aliquantum philosophi, *aliquot* II. 9.
Aliquatenus 14. II. 9.
Alludere argutiam II. 13.
Alterutrum, *in vicem* 8.
Anacreontica sacra 15.
Anastrophe. Talo tenus 14. *comestio-*
nes propter I. 15.
Angina mœrorum 7.
Aniporta Alexandriæ 16.

Antelogium 148.
Anterius II. 3.
Aporrea siderum II. 19.
Apotelesmaticæ III. 10. 138.
Appetitor avaritiæ II. 13.
Apponere custodem I. 2.
Arcadicæ aures 148.
Arena studii 65.
Argentæ margaritæ 25.
Aricina virago 20.
Aricini & archaici sensus 25.
Ariolari nugæ soporis, *conjectura se-*
menia 4.
Artis III. 9.
Articulatio III. 10. Dionysius in arti-
culationibus 154.
Ascræus pastor 12. Ascræus fons 140.
Aspergo, *aspergo* 13.
Asscribere in tutelam III. 2.
Assectari agriculturam III. 2.
Assistere famæ, *afficere famam* 2.
Astrigerum diadema 24.
At vero I. 13.
Athenæ civis 15. Athenæus Ariston-
phontes III. 6.
Authenta Latianis vatam 161.

B.

Barathrum credulitatis I. 1.
Bicornis Luna 24.
Bifida ambiguitas 65.
Bis tincta vestis 14.
Bonus jaculo II. 1.
Bractamentum senis Ascræi 140.

Bræ

G L O S S A R I U M

Breviloquium syllogismaticum 27.
Bucolica, *ivavōs* & *Σηαυκός* 138.
Bellus æther 24.

C.

Cachinnantes natiæ 2. Cachinnare aliquid *αἰεῖν* 13. 27.
Cachinnum fragile 22.
Cæca felicitas 146.
Cajatio, *πνεῖλος* *καδός* 162.
Caliginare funalia 162.
Calli jugales 9.
Calorata juvenus 111. 4.
Canistra verborum 11.
Caperati obtutus 140.
Carnificina chirurgica 16.
Cassare inquisitionem, *τὸλῆναι* 17.
Castorum signa 11. 16.
Casualiter 1. 5.
Casuale odium 1. 5.
Cautela, *καυτοῖα* 111. 6. Cautela falcata 1. 24.
Celere regnum 11. 17.
Centratus circulus 1. 11.
Cerebrum, *ἐγκεφάλῳ* 11. 16. Cerebrum Myisticum 21. 111. 9. Cerebrum interius fabulæ.
Ceres, *ἑσπέρη* 1. 9.
Certus sagittâ 11. 1.
Choragium 111. 6.
Chromata 111. 9.
Cinctus, *ζώνη* 111. 7.
Cinereſcentia poma 11. 8.
Circumcirca, *ἀμφὶ* 1. 3.
Circumflus nexus 10. Circumflus hederâ 13. 8. 25.
Citius, *σύν* 17. 1. 8. 11. 17.
Classica jurgiorum 6.
Clausura 11. 8.
Coalescens astutia, *κρῖναι* 153.
Cælo, *ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ* 11. 9.
Cœrulans peplum 26.
Collegio donare aliquem, *ἀντιδοῦναι* 17.
Collidere femur plausu palmæ 22.
Commentum fabulosum 21.
Commerciales trahentæ 11. 8.
Commigrare in favillam oblivionis 153.
Competentia 111. 7.
Compulsationes 28. Compulsamentum 111. 6.
Compunctio 1. 1.
Comprimere aliquem, *ἀντιπνέειν* 11. 5.
Concavare 11. 3.
Conceptionalis 11. 8.
Concitamentum libidinis 111. 8.
Condicta, *κατακρίσεις* 7.

Condignus 1. 11.
Configere alicui maculam 111. 6.
Conſinia amoris 154.
Congruus 11. 9. Congruentia personæ 144.
Conscribere alicui, *συνγράψαι* 1. 16. Sic *contribuere* pro *συνῆλθε* 149.
Conſiliator sapientiæ 111. 1.
Conſipere rancidum quippiam 27. ſaporem Cerebri Myſtici 11. 16.
Conſocia 1. 2.
Conſtrictio 11. 10.
Contemplatus refugus 16.
Contheroleta 111. 2.
Continentia libri, *ἀντιλογία* 111. 6. 138. 148.
Contractum rugis supercilium 142.
Conventio tributaria 7.
Coruscamen 25.
Crassedo ingenii.
Creare poenitentiam 111. 2.
Credo, *πίστις*, vel *quantum credo* 14.
Credulitas 1. 16.
Crementa lunæ 11. 19. boni, corpus 163.
Crementari 111. 8.
Crepere, *ἀντιπνέειν* 11. 15. Crepitation ostii 25.
Creperum aliquid deſipere 142.
Crepundiorum mos 149.
Crepusculum ſolis 7.
Crispantes ſibi 11. *Crispare* *μαργαρίτας* 25.
Crispatum supercilium ruga 27.
Culpabiles, qui culpam admiserunt 1. 1. 144.
Curia Galeni 16. Virginalis Helicomadum 15.
Curtatus in ſucceſſione 1. 1. in affectibus 145.
Curvamen caudæ 11. 3.
Cymbala 1. 14.

D.

Dari ad regiam Lycomedis, *ἀντιδοῦναι* 111. 7.
Decachorda cithara 1. 14. pſalterium. *ibid.*
Decidere in infirmitatem 1. 27.
Defossus terræ, *φωσφῶρ* 111. 9.
Deſiſcentes tenebræ 8.
Delicati contractus coli 11. 5. conſuetudo 111. 2.
Deligere ſibi judicem 111. 9.
Delirare verſibus 25.
Denique, *ὡς ἐν ῥήματι λέγειν* 17. 11. 1. 111.

F U L G E N T I A N U M.

III. 3. & sic sæpe etiam aliis in locis.
 Depalare adulterum II. 10. abscondam famam III. 6. *manifestare palam, facere.*
 Depastum femur 20.
 Depravare auribus asininis III. 9.
 Deputare terris I. 3. 4. Inferis I. 2. in conjugium I. 3. Apollini I. 14. inter deos II. 15.
 Delusus, *descriptus* 3.
 Deservire I. 6.
 Desiccare fluenta Pactoli 7.
 Designare fabulam, *narrare* III. 6.
 Desipere aliquid minus 65. quiddam brutum II. 1. creperum aliquid 142.
 Epicureum aliquid 162.
 Despuere aliquid, *rejicere* II. 14.
 Desputamentum olei III. 6.
 Destinare omnia pretio II. 13.
 Desub III. 6.
 Desudare succum III. 8.
 Dextralia 155.
 Diapente III. 9.
 Diastemata III. 9. 10.
 Diatessaron III. 9.
 Digesta consilia, *liquida* 156.
 Diluere vulnera 22.
 Dimitti, *desistui* III. 6.
 Dinofco, *dignofco* 3.
 Diplasion III. 9.
 Difafexis III. 9.
 Disjungere equos 24.
 Disputare sententias II. 16.
 Dissertio linguarum 22.
 Distoniæ III. 9.
 Distrahere puerilibus auscultatibus 142.
 Divertere culminibus alicujus, *succedere tello* 17.
 Divinationis Deus I. II.
 Divinitas II. 8.
 Docibile 147.
 Domo reperire, *domi* 22.
 Dubietatis caligo I. 16.
 Dulcescere saluram, *dulcorare* I 41.
 Dulcoratus 157.
 Dum, *cum* II. 9. 14. III. 1. 2. 3. 8.
 Durari, *durum reddi* I. 15.
 Durum munire, *durare* III. 7.
 Dynamicæ III. 10.

E.

Ebullitio lucernæ III. 6. ebullientes ætus 156.
 Eontra I. 14.
 Edere fructices 15.

Edicere, *explicare* 28. 144. 2. 18. 1. 26.
 III. 8.
 Elisiones, *dejectiones* II. 17. Elidi in duplum, *dejici.*
 Elleborum Carneadis 27. Chrysippi 140. 158.
 Ellipsis. In Metamorphoseon II. 10. intellige *libris.*
 Eloquium crudele I. 1.
 Eloquium auratum 27. fucatum 155.
 Enarrare, *explicare* 65.
 Enervare totum mortale 27. Contractus coli II. 5.
 Enerves sensus 16.
 Enterocelici III. 7.
 Entheca memoriæ 167.
 Enthecatium, *repositum* 18.
 Ephemerici 138.
 Epitritos III. 9.
 Epogdous III. 9.
 Epomphalia II. 5.
 Ergastulum vivendi 2. miseriarum 7.
 Frigere digitos in joram 143.
 Eructuare indicium 25. fumum II. 6.
 Erudibile 147.
 Et *diversos modos copulat* 12. 9.
 Exarari rugis anilibus 21.
 Exiltimari, *estimari* III. 6.
 Exotici carbunculi 26.
 Expromtare quod didicisti, *proferre* 137. expromtare fabulam, *enarrare* 148.
 Extendere soporem III. 6.
 Extergere pavores 8. formidinem *ibid.*
 Extorris negotiis urbanis 5. domo III. 6.
 Exulare opera officiis, *active* III. 6. exulatus, *actus in exilium* 15.
 Exuri in cineres 152.

F.

Facere quid in aliquem, *alicui vel cum aliquo* I. 27.
 Facietenus II. 18.
 Fæculentiæ 156.
 Falsidica signa 25.
 Fastigare 26.
 Fata, *Parca* I. 7.
 Favilla oblivionis 6. 153. favillescere 152.
 Feraliter III. 1.
 Feriatus timore 151. à judicio paverno 152. *liber.* feriata vita 160. feriatus sedes aurium 3. 19.
 Fiducialiter 164.
 Figulina II. 9.
 Figura magnifica, *egregia forma* III. 6.
 Fi-

Figuralitas 147.
 Firmare, *confirmare*, *adferere* I. 14.
 Fistula aurum 27. gutturi 111. 9.
 Fistulescere II. 19.
 Fixa proprietas 153.
 Flabrans aura III. 6.
 Klammati vapores II. 9.
 Fletus suaves III. 8.
 Flores circumspeditione I. 24.
 Floralis petulantia 25.
 Florulentum vellus 10. purpura II.
 hortuli 139.
 Follis aerius I. 14.
 Fragilis dulcedo II. fragile cachinnum
 22.
 Fragmen capitis, *fractura* 139.
 Fructificare I. 26. II. 8.
 Fructu sentola 9.
 Fungi necis interitu I. 18.
 Furia animi 166. Domini I. I. Furiam
 concipere I. 6.
 Furare pro *furari* II. 6.
 Fuscare manifesta 21. ingenium clarif-
 simum 161.

G.

Garrulare ineptias, *garrere* 20.
 Garrulitas poetica I. 24.
 Gentilis merces 7.
 Georgica, *ἐπικός* & *ἐπικτικός* 138.
 Gerere bonum II. 1.
 Germana periculorum III. 3.
 Germanum vocabulum, *germane*, *fi-*
ve feroris III. 6.
 Gnostice, *pars medicina* III. 10.
 Gorgona, *nominativus singularis* III. I.
 Gorgoneus fons 13. 22.
 Græca falsitas II. 17. Græcia mendax
 21. de falsitate ornata I. 26. orna-
 trix *ibid.* honestè mendax I. 24.
 Gravedo ponderationis 27.
 Gravidare II. 8.
 Gravidum os sarcinis contumeliarum
 25. Gravidus erat pectore 13.

H.

Habere cœlestem auctorem I. 18.
 Hemiolius III. 9.
 Herbidæ sentes 9.
 Herculeæ virtus II. 5.
 Minniens, *ἐπικός* 12.
 Honestè mendax I. 24.
 Horoscopici libri I. 12.
 Hyalina *σφαῖρα*, *nitro* 26.

Iacere turpiter II. 10.
 Iaculator magnificus III. 5.
 Ianua vitæ, initium 150.
 Iatrosophiastes III. 7.
 Idiomatica III. 9.
 Imber mendax 20. auratus I. 24.
 Imbutamenta dogmatum 15.
 Immoritur captus, *deficit* III. 10.
 Impaufabilis I. 6.
 Impossibilis latro II. 6.
 Importare oblivionem III. 11.
 Improbus vultus 25.
 IN *παρασκευῆς* positum. In sterilita-
 te damnata, & in successione curta-
 ta I. I. Vide ibi Notas.
 In conjugio accipere I. 27.
 In figuram constitutus I. 26.
 In modum mentis poni I. 27. *Vide in-*
fra in MODUS.
 In his sentire, *his rebus significare* III. 5.
 In domini adulatione, pro *adulatio-*
nem I. I.
 In libidine proclivis, pro *libidinem*
 III. I.
 In tutelam adscribere I. 13.
 Inanimatum, *ἀψυχον* II. 9.
 Incendium fervoris I. 15. Incendiosus
ibid.
 Incessabiliter 5.
 Inculcare ora virginibus 20.
 Incumbere occasibus I. 11.
 Incurfiones, *delicta* 101.
 Incurfus bellici 7. 15.
 Index libelli, *titulus* 20.
 Indictiones 7.
 Indigestionis morbus, *cruditas* 156.
 Ingluvies rapinæ III. 11.
 Inefficax studium, *inutile* I. Ineffica-
 citer vivere, *inutiliter* 21.
 Injustè sufflare, *ruditer*, *impertè* III. 9.
 Infatigatus habendi II. I.
 Inscientia 101.
 Inscriptiones temulentæ 25.
 Insensibilis, *sensu carens*, *ἀναισθητός*
 II. 9.
 Instare ad aliquid, *afficere* I. 14.
 Intercapedinans prolixitas 9.
 Interceptus astutis III. 10.
 Interstringere 20. 138.
 Intervertere, *dilapidare* II. 15.
 Inversare 141.
 Invincibilis ardor III. 6.
 Ironicum lumen 25.
 Ischiadici III. 7.
 Jugalitas elementorum III. 7. servo-
 ris humorisque I. 15.

Jun.

F U L G E N T I A N U M.

Jungere curru, & ad currum I. 27.
Juvénior I. 17.
Juvenales ludi 152.

L.

Labovifera colla 9.
Lacrymaliter 157.
Lætamina, *stercora* II. 19.
Laniola 16.
Largitas munifica 22.
Largimentum, *donum* 65.
Latinae terminationes, Gorgona II. 2.
Tritona III. 9. Lampada I. 10.
Latrans tractus 140.
Lemmata subrigere III. 9.
Lenocinans consuetudo II. II.
Lepor Satyricus 2.
Liberales causæ 152.
Limaces visus II. I.
Linquere heredem terrorem 8. famam 15.
Lippitudo II. 17.
Lismata III. 9.
Longum est omnia persequi III. 6.
Loquacitas, *locutio*, *loquela*. Effrenata libero cursu loquacitas III. 10.
Loquacitas generosa 20. communis 144. Ingredi provinciam loquacitatis 27.
Loquax nimbus II.
Lucidare, *exponere*, explicare 162. 167.
Lurida aratra 9.
Luscitius II. 12.
Lychnides puellæ 20.

M.

Mæandricum gramen 10. limbi 14.
Mæonius, *Homerus* 12. Mæonius senex 19.
Magis, *per ellipsin omissum* Lib. III. cap. 3. Vide ibi Not.
Magistratus timor 160. 162.
Maleloquium III. 2.
Mandare alicui ob stupri causam, *de supra appellare* III. I.
Manifestare vanitates 21. in lucem I. II.
Mansionarium conjugium III. O.
Marcentia lumina 25.
Marculenta calvities II. 8.
Maritatus igne I. 2.
Marmorare II. 13.
Maturitas germinum adolescit III. 8.
Mederi concursum morborum III. 10.
Melopoeiæ III. 9.
Melos carminis II. cantandi 23.
Mensualia stipendia 142,
II. Tem,

Mercium curus I. 18.
Mereri veniam, *adipisci* I. I. mereri virtutem II. 5.
Meritum morborum III. 10.
Metabolæ III. 9.
Metire passu spatianti, *spatiari* 10.
Mimologus II. 17.
Mittere repudium arti III. 2.
Modo, *statim* II. 17.
Modulari commoda verborum I. 14.
Modulamina *ibid.*
Modus. Poni in modum meretricis II. 12. In modum mundi II. 9. In modum temporis II. 8. & 166. In modum perniciæ 165. Modum imponere furentibus 23.
Momentaniter II. 3. & 4.
Momentanea indictionum genera 7. momentanea felicitas II. 17.
Mulcere cæsariem alicui 19.
Multifructa III. 2.
Muricati gressus 8.
Muscum dogma 17. haustus II.
Mutuari suffragia materna, *à matre vari* II. 7.
Myrrhinum poculum III. 8.
Mythicæ rationes 27. mythicè persequi 161. mythicum cerebrum II. 16.

N.

Næniæ cachinnantes 2.
Naufragia calamitatum 5. naufragium lubricæ ætatis 153.
Navisfragum iudicium 65.
Navigium Isis 1. 25.
Neglectus crinis 13.
Nexilitas III. 10.
Nihilominus, pro *videlicet* 155. I. 2. II. 14. II. 16. III. I. III. 7. III. 9. & alibi passim.
Niliacæ papyri 19.
Ninguida cæsaries 26.
Nota livoris 65. perissologix 149. criminis III. 9.
Noverca honestatis II. 16. salutis III. 6. felicitatis 7. hoc est, *hostis*.
Naviter III. I.
Nugæ soporis, *somnia* 4.
Nullatenus 65.
Numquidnam 162.
Nunc usque, *huc usque* III. 5. & 157.

O.

Objicere semet ipsum ad mortem I. 27.
Oblucere voluptatibus 22.
Obnupti, *obsciti* I. 2.

Z

Obrue-

G L O S S A R I U M

Cbruere, *sepelire* 153.
 Obrutus Phœbi, *radis* 10. cæperati 140.
 Obumbrare maritale imperium 111. 6.
 Oculatus arbiter 11. 9. testis 156.
 Odoramenta, *odores* 1. 1.
 Olivifer vertex 9.
 Onirocrites 4.
 Opitulatus, *auxilium* 111. 8.
 Opus erat iudicem 1. 18.
 Organula cornea, *rostra avium* 11.
 Ovipari fortis 1. 12.

P.

Pædagogans suspectio 163.
 Pagani 11. 9. 1. 23. 111. 7. 162.
 Palæstra ingenii 1. 2. Palæstrans ingenium 23.
 Palatum 1. 14.
 Paliuræa prata 10.
 Parallelos concordare 111. 9.
 Paralysis, *pars aruspicina* 111. 10.
 Parrhasia lyra 13. Sed legendum procul dubio *Parnassias* Sic *Parnassias chordas* dixit pag. 140.
 Partiliter 111. 2.
 Pati retum naufragia 11. 4.
 Paupertas onorum 111. 9.
 Pavus 11. 3.
 Pestusculum 13. 11. 9.
 Peplum cœrulans 26. stellatum 24.
 Peragere circulum 1. 11.
 Perdica, terminatione Latina, pro Perdix 111. 2.
 Peregrinari mentes facit 111. 7.
 Peregrinabunda *ibid.*
 Perit amore Polyxenæ 111. 7.
 Perpetuale suffragium 1. 1. refugium 1. 27.
 Persuadere aliquem 11. 5. 111. 6.
 Pestilentia cathedra 11. 1.
 Petax ornatus 11. 1. potentia 11. 3.
 Petere aliquem aliquid 1. 27. 11. 12. 111. 6. *Est hellenismus.*
 Phaleratum diadema 26. Phaleratæ spumæ 167.
 Phasma eomædicum 16.
 Philargica vita, *voluptaria* 11. 1.
 Phlebotomare 111. 7.
 Phœbiacæ rotæ 11. 1.
 Phthongi 111. 2. & 10.
 Pigmenta, *odores & unguenta* 111. 8.
 Pinnati raptus 11. 17.
 Plasti modi, *fiæi* 25.
 Plectere coronas 1. 1.
 Piena utero 111. 8.
 Pluriora, *plura* 16.
 Plusquam perfectum pro imperfecto 1.

1. 1. 27. 11. 7. 11. 9. 11. 14. & alibi passim.
 Pleonasmus. A libertate superior. à carne nobilior 111. 6. de crimine invadere 11. 5. de naturâ mereri *ibid.* de tibiis canere 111. 9. &c.
 Poëtica garrulitas 11. 10. vanitas 11. 4. prurigo 13. testimonium 14. ineptia 20.
 Polimina frontis 25.
 Pollucibilitas 1. 2.
 Pompa vanæ laudis 153.
 Ponere in tutelam 1. 21.
 Populositas luminum, *multitudo* 1. 24.
 Porcina cauda depravari 111. 9.
 Prægnaces 11. 3.
 Prælia Veneris 111. 6.
 Prælibare urnulam 143.
 Præpes ungula 13.
 Prærogare periculum 138. Prærogatio annonæ 1. 2.
 Præsens pro futuro. sperans conjungi, pro conjunctum iri 1. 27. *Vide ibi Not.*
 Præstruere corda 15.
 Præsul furti 1. 23. terrarum 1. 4. Præsul lucernis 4.
 Præsumere, *occupare* 10. Præsumptio *αλαξ* 1. 27. 11. 5. præsumptior, *nimis audax* 111. 1.
 Prævidentia Dei 11. 9.
 Pretiosus sine pretio 111. 6.
 Prolibidine 111. 7. pro virtute 147. *ab libidinem &c.*
 Promereri, *obtinere* 11. 13.
 Promittens ut efficeret 111. 9. Sic 11. 9. Spondit ei ut inquireret.
 Propitiare sibi Apollinem 1. 27.
 Proponere edictum 1. 27.
 Proserpere radicibus 1. 9.
 Protelare obitum 15. jurgium 1. 6. dignitatem 1. 14. aliquem de morte 165.
 Provectibile 147.
 Puerigena semina 20.
 Puerilis amatu anus 111. 5. puerilis lascivia, *lascivus puer* 20. puerilis garrulitas 151. sensus 11. 5.
 Pugillatio 152.
 Pulligera ova 20.

Q.

Quadrifidus limes 1. 11.
 Quadriga 1. 11.
 Qualislibet 157.
 Qualitas 11. 8. 137. &c.
 Qualiter 111. 6.
 Quanto, tanto, pro *quanto magis*, *con-*
 19

F U L G E N T I A N U M.

to magis I. 27. II. 7. & 8. 158.
Quantum conjunctior, pro *in quantum*
I. 27.
Quantum, tantum, pro *quam, tam*
II. 8.
Quantum etiam, pro *verum etiam* II.
14. III. 5. 137.
Quassare cachinnum 22.
Quatenus, *quoniam* 19. 142.

R.

Rancidari erroribus II. I.
Racidulus acror 140.
Rancor 157.
Raptare in carnificinam 6.
Ratio repum, *renes* III. 7.
Raucifonus 6.
Receptare penatibus 17.
Recognoscere, *cognoscere* 144.
Recurfus vulneris I. 24.
Relucto 143. 164.
Repentaliter III. 2.
Repertio II. I.
Reponere, *gratiam referre* III. 5.
Repugnare feris, *pugnare cum feris*
II. 7.
Residet, *judex sedet* III. 9.
Resipiscere, *recipere saporem* 157.
Resopire, *consopire* 156.
Revocari ad memoriam 157.
Rhagades III. 8.
Rigens auri materia 7. II. 13.
Rigores Catonum 15.
Riforii honores II. 17.
Romulea arx 15.
Rorare guttas II.
Rorigeræ alæ 24.
Rotare verteginem fusi II. 5.
Ructuare adipatum quippiam 142.
Rugosa fabula 3.

S.

Sacrificale carmen 13.
Sæculare periculum 149. Gratia 154.
Sagacissimus ingenio II. I.
Salsedo malorum morum III. II.
Salsura Attica 3. rancida 141.
Sapere quippiam glandium 28.
Sapporare 3.
Sarcire latera 25.
Saturanter, *copiose* 149.
Saturantius, *abundantius* III. 6. 147.
Saturitas II. 4.
Saturior 140.
Scholaria rudimenta 14.
Scientia ignorantia 21.

Scindere caliginem I. 16.
Scribere aliquid alteri pro adscribere
I. II.
Sedere equum III. I.
Seges immensa oculorum I. 24.
Semimasculus III. 5.
Semotio villatica 6.
Senior Deus, *Saturnus* 21.
Sensibilitas 150.
Sentire, *intelligere* I. 7. III. 6. 150.
Quid sibi sentiat II. 15. III. 8. Sen-
tire de his, *his significare* 148.
Sepioricon 19.
Sibili crispantes II.
Sigillare gressus 8.
Sinuatio corniculata Lunæ 17.
Solire I. II.
Sopire, *neare* 17.
Soporata nubilo ingenia 28.
Spargere mentem terrore I. 26.
Species temperata, *forma* III. 6.
Spiritalis I. 14. III. II.
Splendificare 25.
Spumæ phaleratæ 167.
Spumans gurgis II.
Spumat quos oratio 27.
Stellatum peplum 24. curvamen cau-
dæ II. 3.
Stertere Academicum quippiam 161.
Stifides III. 7.
Stupida frons 140.
Subnixus triplici veste II. 2. majesta-
te verenda 25.
Subrepere alicui II. 14.
Subrogare posse, *subministrare poten-
tiam* 145. Subrogatæ sententiæ, *sub-
ministrata* 146.
Substantia, *res familiaris* I. I. II. 6.
III. 3.
Successus pastores 11. 19.
Succina inaurata I. 15.
Sudare humorem II. Succinum I. 15.
Sudor certaminis 146.
Sulcare genas ungulâ 22.
Supercilium contractum rugis 142. cri-
spatum rugâ 37.
Supereminetior 146. superexcellens
153.
Suspectio, *reverentia* 101. 163.
Syrma nexile 10. nebulosum 13.
Systemata II. 9. & 10.

T.

Tactus ludibundus 13. loeuples 7. lau-
datorius 19.
Tam, *omissum per ellipsin* 28. Vide ibi
Not.

GLOSSARIUM FULGENTIANUM.

Tanta poma , *tot* I. 23.
 Tantum celerior , *in tantum* I. 23.
 Tempestas urbana 5. tempestatum flamentum 8.
 Terebramina furfuracea II. 19.
 Thesis II. 9.
 Tibicino III. 9.
 Tirillamenta gulosa II. 18.
 Tollutigradarius 142.
 Tonus dorus &c. III. 9.
 Torrens ingenium 143.
 Toxica felle malitiæ II. 1.
 Toxicum livoris II. 1.
 Tragica pietas 16.
 Tralucetes guttæ I. 15.
 Transmigratus inferis III. 10.
 Tribuli pectoris 166.
 Tricerberus I. 5. 27. 156.
 Trifarius 147.
 Triptolemicus dens , *aratum* 10.
 Trutina æquilanx 165.

V.

Vacaré , *inutile esse* 147. *pro concedi, licitum esse* 2.
 Vaccina mollities 9.
 Vacuæ sedes aurium 143. vacua umbra 157.
 Vadatus amoris illecebra 19. amore 22.
 Vagabunda cursilitas III. 3.
 Vagina puerilis , *vagitus* 151.
 Vanescere , *pro evanescere* 12. II. 6.
 Vapor libidinis II. 1. vaporare 13.
 Varroniana ingenia 15.
 Vestura anhelans III. 6. cordis 142.
 Velle alicui nomen II. 10.
 Vel , *pro &* II. 19.
 Venalis lingua 157.

Vindicare integritatem , defendere I. 14.
 Venire , *pro evenire* III. 6. venire sine lege I. 7.
 Ventilare epigrammate 2.
 Ventrosa delusio 156. jactatio 158. vox 153. dominium III. 6.
 Ventositas II. 17.
 Verbalia horrea 18. undæ 13.
 Verborum ros 19. canistra II.
 Verbosa virago 14. verbosæ fabulæ *ibid.*
 Verecundia famæ 158.
 Vernacula torporis 156.
 Vernulitas comœdica 3. avium II. rimabunda 25.
 Vertigo fusi II. 1.
 Vespertinus advenerat , *vesperi* III. 6.
 Vestire culpas 101.
 Vetrinosa anus III. 5.
 Vetrinositas III. 4.
 Videre somnia I. 13.
 Viduus sulcis ager 0.
 Vitalis circus , *Zodiacus* 5.
 Virecta collium II. Tempe 12.
 Virginalis Heliconiadum curia 15.
 Virginalis figmentum 20.
 Visibilicas 150.
 Vivaciter intueri 147. pertractare 22.
 Vivacissimi tractatus *ibid.*
 Ultronietas , *arbitrii libertas* III. 6.
 Umbraculum arboreum 10.
 Universaliter 148.
 Voluntariè I. 27.
 Urbicarius II. 17.

Z.

Zelus amoris I. 5. Zelo succensa III. 5.
 Zelari Scyllam II. 12.

F I N I S.

